ANALELE

ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMUL XXIV.

1901 — 1902.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE.

BUCURESCI
INST. DE ARTE GRAFICE „CAROL GÖBL" STRADA DÓMNEI, 16
S-SOR ION ST. RASIDESCU
1901.

PARTEA I.

ŞEDINŢELE ORDINARE

DE LA 13 APRILIE 1901 PÂNĂ LA 8 MARTIE 1902.

ŞEDINŢA DE LA 13 APRILIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la D-l Gh. C. Filipescu, Mare Mareşal al Curţiĭ Regale, se primesce o scrisóre prin care face cunoscut că trimite publicaţiunea: *Corespondenţa politică a luĭ Frederic-cel-Mare*, în 26 volume, pe care M. S. Regele a dăruit-o Academieĭ în şedinţa de la 7 Martie a. c.

I. P. S. Sa Iosif Gheorghian, Mitropolit Primat, şi d-l G. I. Lahovari, Preşedintele Inalteĭ Curţĭ de Compturĭ, mulţumesc prin scrisorĭ Academieĭ, care ĭ-a ales membri onorarĭ.

D-niĭ D-rĭ I. Mihályi şi A. Bunea mulţumesc prin scrisorĭ pentru alegerea lor de membri corespondenţĭ.

De la Ministeriul Afacerilor streine se primesc publicaţiunile:
a) *Decisiunea Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice al Franciei privitóre la simplificarea sintaxeĭ şi la reforma ortografieĭ*;
b) *O. F. Tencajoli, La Romania contemporanea, studio storico-politico*, Milan 1900.

Ministeriul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice comunică prin adresa seria B No. 2.890, de la 30 Martie a. c., că s'a votat legea prin care Biblioteca Centrală din Bucurescĭ este trecută de la 1 Aprilie în stăpânirea Academieĭ dimpreună cu o subvenţiune de leĭ 25.000 pe an, şi invită pe Academie să ieă măsurĭ pentru primirea eĭ.
— Se recomandă Delegaţiuniĭ spre executare.

De la Oficiul istoric al Anglieĭ se primesc publicaţiunile din anul 1900, în numĕr de 13 volume, în continuarea acelor primite în aniĭ trecuţĭ.

De la Institutul de credit și economiĭ «Albina» din Sibiiŭ se primesc exemplare din publicațiunea *A douĕ-decĭ-și-opta adunare generală ordinară a societățiĭ anonime Albina, Institut de credit și de economiĭ în Sibiiŭ, ținută la 23 Martie 1901*, Sibiiŭ 1901.

D-l *Dr. I. Felix* presentă ca omagiŭ din partea d-luĭ Dr. G. D. Spineanu scrierile sale:

a) *Surmenagiul intelectual în școlă și societate*, Bucurescĭ 1901;

b) *Recherches expérimentales sur l'action eupeptique du chlorure d'acétyle*, extras din *Journal de physiologie et de pathologie générale*, Paris 1901.

De asemenea D-l *Dr I. Felix* presentă No. 22 de la 15 Noemvrie 1884 din revista *Deutsches Wochenblatt für Gesundheitspflege und Rettungswesen*, în care este publicat un edict al luĭ Frederic-cel-Mare, Regele Prusieĭ, de la 29 August 1770, pentru măsurile de luat în contra ciumeĭ, care bântuià atuncĭ în Principatele românescĭ și în alte țĕrĭ învecinate.

D-l *V. A. Urechiă* dăruesce patenta Comiteluĭ Fr. de Schladen, Ministru plenipotențiar al Prusieĭ la Constantinopole, prin care la 1820 a fost numit Consul al Prusieĭ la Bucurescĭ Baronul de Kreuchely-Schwerdtberg, biletul de căsătorie din Bucurescĭ de la 2 Decemvrie 1824 al Baronuluĭ de Kreuchely cu Mariana Gaal, precum și o mică scriere în limba francesă de rĕposatul Principe Dimitrie Ghica intitulată: *Quelques pages de ma vie — à mes amis et ennemis.*

D-l *Dr. C. I. Istrati* presentă darul sĕŭ de 250 leĭ făcut în ședința de la 26 Martie trecut, spre a venì în ajutorul tipăririĭ unuĭ Abecedar român necesar școleĭ românescĭ din Istria.

De la d-l Dr. G. D. Creangă se primesc publicațiunile sale:

a) *Die Handelspolitik Rumäniens von 1875 bis zur Gegenwart*, Bucurescĭ 1900;

b) *Der Bauernstand in Romänien, seine geschichtliche Entwicklung und gegenwärtige Lage*, Viena și Lipsca.

De la d-l Em. Grigorovitza se primesce scrierea sa: *Grave Friz von Zolre der Oettinger als Heldengestalt in mittelalterlichen Chroniken und Liedern. Ein litterarischer Beitrag zur Geschichte der Hohenzollern*, Leipzig 1901.

De la d-l M. Lupescu, Directorul Orfelinatuluĭ agricol «Ferdinand», se primesc în dar 6 monede vechĭ de aramă: una de la Bogdan Vodă, fiul luĭ Ștefan cel-Mare, douĕ ruso-române de la Sadagura, 1772, una ruséscă de la Impĕrătésa Ecaterina, 1776, și douĕ austriace de la 1800 și 1807.

D-l *D. Sturdza* dice că, atât în sesiunea generală din acest an, cât și în altele, a atras atențiunea Academieĭ asupra mareĭ importanțe pe

care o are modul cum se daŭ premiile Academieĭ; asupra moduluĭ cum trebuesc făcute rapórtele şi cum trebuesc luate decisiunile, pentru ca ele să nu pótă fi criticabile de public şi să servéscă ca o normă de toţĭ recunoscută prin dreptatea şi seriositatea ce se cuvine să nu lipséscă din lucrările Academieĭ. Este absolut necesar acésta, pentru ca prestigiul Academieĭ să créscă, după cum îĭ cresc şi mijlócele de a lucrà şi de a încurajà lucrările altora. In sesiunea trecută s'aŭ dat premiĭ unor lucrărĭ şi s'aŭ respins de la premiare altele, carĭ, după părerea unora din noĭ, ar fi meritat maĭ mult premiŭ. Decisiunile luate nu se maĭ pot însă criticà. D-sa se crede obligat a aduce înaintea Academieĭ un noŭ exemplu de uşurinţa cu care câte odată se lucréză la acordarea premiilor. La concursul premiuluĭ Adamachi asupra subiectuluĭ *Istoria literaturiĭ române de la Cantemir până la 1821*, se presentase un voluminos manuscript, al căruĭ autor se scie acum că este d-l profesor N. Iorga. In urma rapórtelor comisiuniĭ însărcinate cu examinarea luĭ şi în urma criticelor făcute în discuţiunea din şedinţa plenară, acéstă lucrare a fost respinsă de la premiare. Decisiunea este iarăşĭ luată şi nu se póte revenì asupra eĭ. Faptul grav este că un membru al comisiuniĭ, care a spus că a cetit lucrarea, a afirmat înaintea Academieĭ că în acéstă lucrare nu se vorbesce de loc despre *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare*, frumósa scriere pe care toţĭ o cunosceaŭ. Iată textual, după procesul-verbal, ce s'a spus în şedinţa de la 21 Martie: «Autorul pune streinĭ în literatura românéscă şi uită bucăţĭ literare de valóre mare, cum este *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare*, una din cele maĭ frumóse scrierĭ românescĭ produse în secolul XVIII şi care a fost descoperită de rĕposatul Kogălniceanu...» Acéstă lipsă arătà evidenta uşurinţă cu care este făcută lucrarea şi a impresionat pe membriĭ Academieĭ, determinând ast-fel votul lor. Acéstă afirmare nu erà însă conformă cu adevĕrul. D-l Sturdza arată că în caietul manuscriptuluĭ intitulat: *Cartea II, Cap. II, Literatura religiósă, C.*, se află maĭ multe pagine despre *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare*. In aceste pagine se spun următórele:

«Prin îngrijirea luĭ Iacob lumina se aprinsese iarăşĭ în mânăstirea Putneĭ. Şi din acéstă şcólă de mânăstire eşì un călugăr, care fu un harnic lucrător, un copist neobosit, un traducĕtor zelos de documente şi de cărţĭ religióse şi profane şi — ceea-ce nu se bănuià înainte — un spirit înalt şi o inimă căldurósă, unul dintre aceia prin carĭ vorbì timpurilor de umilinţă spiritul înţelept şi eroic al vecheĭ Moldove. Acest călugăr, care nu s'a înălţat niciĭ odată la un scaun archieresc, e Archimandritul Vartolomeiŭ Măzăreanu. (Pag. 42—44.)

. . . .

«In anul 1761, pe când egumen la Putna erà Pahomie şi Mitropolitul Iacob trăià de un an de ḑile retras în chilia sa de lângă biserică, Vartolomeiŭ primì de la acesta misiunea de a scrie istoria mânăstiriĭ, pe care o termină la 1 Martie din acest an.

«Pentru partea maĭ veche, epoca luĭ Ştefan-cel-Mare, Măzăreanu întrebuinţă «Létopiseţul ţărăĭ Moldoveĭ», lucrarea luĭ Niculae Costin. Pentru lungul timp ce se întindeà de la începutul secoluluĭ al XVI-lea până la împrejurările ce le vĕḑuse petrecêndu-se, archimandritul se adresă călugărilor maĭ bătrânĭ. Iar pentru aceste din urmă evenimente — prada Ruşilor în 1739, ruinarea mânăstiriĭ în 1755, decăderea eĭ treptată şi reformarea eì de către Mitropolitul Iacob — el scrie din amintirea sa, ca un contemporan.

«Cunóscem douĕ din manuscriptele de cronicĭ moldovene copiate de Măzăreanu. Pentru unul din ele cel puţin, el pare să fi fost şi un adăugitor, de óre-ce manuscriptul cuprinde, de la Grigorie Mateiŭ Ghica încóce, şi órecarĭ notiţe originale, fără o direcţie pronunţată.

«Ca unul ce fusese amestecat în afacerile politice pe timpul ocupaţieĭ rusescĭ, ca unul căruia-ĭ plăceà să colecţioneze şi să copieze, Vartolomeiŭ trebue să fi fost acela care a primit de la Guvernul rusesc însărcinarea de a adunà la un loc principalele corespondenţe din epoca administraţieĭ Divanuluĭ, precum o asemenea însărcinare o primise şi o adusese la îndeplinire în Ţéra-Românéscă un boer mare, amestecat şi el fórte mult în politica ruséscă, Michaiŭ Cantacuzino Banul.

«Din acéstă *Condică* se cunosc douĕ exemplare. Unul a servit luĭ Kogălniceanu, care a tipărit acele corespondenţe moldovenescĭ în *Archiva* sa *Românéscă*: erà o copie a luĭ Antohi Sion după o alta a Logofĕtuluĭ Mitropolieĭ din Iaşĭ, Grigoraş, acel harnic copist, care a ajutat şi pe Wolf în cercetările luĭ. Cel-lalt se află în posesiunea d-luĭ Erbiceanu.

«Ambele manuscripte cuprind, afară de corespondenţele citate, şi nisce cuvîntărĭ morale saŭ patriotice, nisce disertaţiĭ retorice despre răbdare şi cinste, despre situaţia culturală a Românilor, despre starea ţĕranuluĭ şi în fine un *panegiric al luĭ Ştefan-cel-Mare.*

«Tóte sunt de o rară frumuseţe şi energie de formă; cele ce privesc poporul nostru sunt de o uimitóre îndrăsnélă şi de o falnică înălţare de suflet. Cine să fi putut scrie, în asemenea timpurĭ, cuvinte de o ast-fel de putere, într'o formă atât de măestrită? E o întrebare care s'a pus maĭ rare-orĭ, de cum ar fi meritat importanţa lucruluĭ.

«Cine a scris aceste minunate rîndurĭ, cine a spus acele marĭ adevĕrurĭ şi a readus în mintea contemporanilor sĕĭ acel mare trecut, trebue să fi fost un cărturar în tótă puterea cuvîntuluĭ. Un cărturar bisericesc maĭ curînd decât un laic, căcĭ e de mirare ce curată e limba de grecisme şi turcisme, póte cea maĭ curată limbă din vre-un monument literar al secoluluĭ al

XVIII-lea. Perióda largă, bine proporţionată, maiestósă ne arată şi ea pe un om care cunosceà marĭ modele literare.» (Pag. 58—65.)

. . . .

«Dar când cunóscem scriitoriĭ carĭ representă literatura românéscă pe acest timp în Moldova, putem afirmà cu siguranţă că nicĭ unul dintre dînşiĭ nu erà în stare să scrie *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare* saŭ *Cuvîntul unuĭ ţeran către boerĭ*. Aşà ce-và puteà să se închege în sufletul sărac, în fiinţa meschină a luĭ Ienachi Kogălniceanu, a luĭ Canta, fruntaşiĭ micĭ aĭ uneĭ epoce de scădere?! Fără îndoiélă că nu.

«Alt-fel e însă cu Vartolomeiŭ Măzăreanu. Acesta erà un cleric deprins cu limba desăvîrşită a traducerilor religióse din acéstă vreme. Acesta erà un istoric, care de atâtea orĭ copiase Létopiseţile, care de atâtea orĭ le prelucrase, care de atâtea orĭ le rĕscolise prin cenuşa de amintirĭ ale bătrânilor, aşteptând o licărire de mândrie din trecutul stins; acesta-şĭ petrecuse tinereţea la Putna, în acéstă cronică vie, în acest cântec de biruinţă săpat în piétră. Canta şi Kogălniceanu auḑise de la început, copiĭ de casă saŭ boerinaşĭ aĭ uneĭ curţĭ intrigante saŭ corupte, nimicurĭ de iatac şoptite într'o românéscă amestecată cu podóbe grecescĭ; auḑise lucrurĭ banale, vĕḑuse un spectacol, care, cu tótă veşteda luĭ pompă, nu maĭ puteà inspirà nimĕnuĭ gândurĭ înalte saŭ sentimente mândre. Gândul le fusese tot-deauna la funcţia pe care o perduse saŭ la aceea carĭ voiaŭ s'o aibă. Nicĭ odată o simplă alusie în bietul lor izvod fără căldură, care să ne arăte că eĭ se simţiaŭ în comunitate de sânge şi de aspiraţiĭ cu aceia a căror sabie strălucise la sórele biruinţeĭ şi orbise némurile vecine.

«Măzăreanu, umilul călugăr, copilărise lângă mormîntul luĭ Ştefan-cel-Mare. Impreună cu vorba frumósă a rugăciuniĭ, el auḑise şi cuvinte pe carĭ nicĭ o buză omenéscă nu le spusese, cuvinte ce se desfăceaŭ din lespedea négră a zidurilor, carĭ se înălţaŭ ca o tămâie spirituală din mormîntul acela încăpĕtor pentru atâta putere şi măreţie. Unde se puteà visà la ce a fost Moldova decât aicĭ, în acéstă Sfîntă a Sfintelor? Unde-ĭ plăceà maĭ bine să se întórcă spirituluĭ vremurilor viteze? Asupra căruĭ mormînt îşĭ odihnià maĭ bucuros aripele îngerul biruinţelor nemuritóre?

«Avem însă şi o probă materială că Măzăreanu puteà să scrie aşà. La sfîrşitul *Condiciĭ Solcăĭ* se condamnă, ca şi în *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare*, «stăpânirea cea cumplită a Turcilor». Şi aicĭ, ca şi acolo, trecutul se apropie de present şi peirea celuĭ dintâiŭ e plânsă în frase ritmate şi armoniόse: «Unde sunt acum Dómnele şi fetele luĭ? Unde este cea-laltă bogăţie a luĭ? «Unde este cinstea şi tótă slava luĭ?» Şi dacă glasul i se ridică la acest diapason, vorbind numaĭ de un principicul din secolul al XVII-lea, ce putere trebuià el să aibă când cel sĕrbătorit erà cel maĭ mare dintre stăpânitoriĭ Românilor?

«Doue din «Cuvinte» sunt traducerĭ saŭ imitaţiĭ: «Cuvîntul pentru răb-«dare» şi «Epistolia către Evagoras». Ele n'aŭ altă însemnătate decât aceea

a formeĭ; ele ne maĭ arată încă în scriitor un om învĕţat, care alege exemple din anticitatea clasică şi din scriptură, pentru a justificà soluţiĭ morale vechĭ ca lumea.

«Maĭ rĕmân treĭ: întâiŭ *Panegiricul.* Acesta are pe lângă meritul de a fi fórte bine scris, de a aşterne pe lamentaţiĭ fără originalitate un vestmînt minunat de frase bogate şi unul tot aşà de mare. E bine pentru onórea literaturiĭ românescĭ că s'a putut scrie ast-fel într'o periódă, care n'a fost strălucitóre şi care a fost puţin preţuită. Dar e şi maĭ onorabil că în timpurĭ de o ast-fel de umilinţă maĭ erà cine să se uite în trecutul cel mare, să cadă în genunchĭ, nu înaintea unuĭ mare boer pentru a-ĭ cere un *mansup,* ci înaintea uneĭ marĭ figurĭ a trecutuluĭ pentru a-ĭ aduce ofranda mulţumirilor.

«Vedeţĭ numaĭ cum începe, cu ce larg şi puternic avînt, în ce acordurĭ pline şi armoniόse, acéstă comemoraţie funebră pentru eroul, care de treĭ sute de anĭ se odihnià de luptele sale fără preget: «Ce minte aşà de bogată «în gândurĭ, ce limbă aşà de îndestulată în voroave, ce meşteşug aşà de is- «cusit la împlinirea cuvîntuluĭ să poată împodobì atâte răsipe a vrăjma- «şilor, atâte sfărmărĭ de cetăţĭ, atâte zidirĭ de lăcaşurĭ sfinte şi atâta înţe- «lepciune a acestuĭ bărbat, carele cu vitejie ne-aŭ apĕrat, cu înţelepciune «ne-aŭ ocârmuit şi, în cât aŭ trăit, voinicia noastră şi fericirea aŭ înflorit şi «carele pe tóte lucrările luĭ cu credinţa luĭ Isus Christos le-aŭ pecetluit; la «răsbóie biruitor, smerit, la pace Domn drept şi bun, în viéţa sa din parte «credincios adevĕrat». Tot ce urméză în lunga cuvîntare nu se arată nevrednic de acest preambul în stil mare.» (Pag. 67—73.)

Este indiferent acum dacă aprecierile autoruluĭ asupra *Panegiricului* sunt bune şi îndestulătóre saŭ nu; faptul este că dînsul tractéză despre acéstă scriere, pe când Academieĭ s'a afirmat că nu este de loc amintită. D-l Sturdza nu readuce cestiunea, dacă lucrarea d-luĭ Iorga merită orĭ nu premiul, arată numaĭ că s'a făcut nedreptate, când s'a atribuit lucrăriĭ d-luĭ Iorga un defect pe care nu-l aveà, afirmându-se că nu a vorbit despre o scriere despre care vorbise. Faptul acesta ne arată că trebue să fim pentru viitor cu maĭ mare atenţiune la darea premiilor şi la examinarea operelor, pe carĭ suntem chemaţĭ a le judecà.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că nepremiarea lucrăriĭ d-luĭ Iorga a fost determinată din causa multelor defecte pe carĭ le constată în lucrarea sa chiar d-l Xenopol, al căruĭ raport erà de alt-fel fórte favorabil.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice că observaţiunile făcute de d-l Sturdza aŭ fost îndreptate în contra d-sale. D-l Hasdeŭ a declarat în sesiune că a cetit lucrarea d-luĭ Iorga şi nu a găsit într'însa despre *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare.* Nu a găsit, pentru că despre *Panegiric* nu se vorbesce în deosebĭ, ci în partea unde se tractéză despre Vartolomeiŭ Mă-

zăreanul. D-sa nu se aşteptà ca *Panegiricul* să fie ast-fel ascuns în partea care tractéză despre Măzăreanul. D-l Hasdeŭ s'a ocupat încă de mult cu *Panegiricul luĭ Ştefan cel-Mare.* In studiul sĕŭ «Analise literare externe», publicat la 1864, d-sa vorbesce despre Logofĕtul Gligoraş, care erà fórte învĕţat şi făceà împreună cu Wolf şi cu Raicevich lucrărĭ istorice în timpul Mitropolituluĭ Iacob pe la 1781. Rĕposatul Kogălniceanu bănuià că autorul *Panegiriculuĭ* ar fi fost acel Gligoraş Logofĕt al Mitropolieĭ. Ar fi trebuit ca autorul manuscriptuluĭ să discute întrégă cestiunea Autorul nu arată nicĭ valórea literară şi retorică a *Panegiriculuĭ.* Fie-care din noĭ în Academie are rĕspunderea sa proprie pentru cele ce scrie şi vorbesce; şi d-l Hasdeŭ nu se feresce de rĕspundere. D sa regretă că d-l Sturdza a adus atacul de astădĭ în contra d-sale, fără ca să fi fost prin nimic provocat.

D l *V. A. Urechiă* amintesce că a fost membru în comisiune şi a demisionat, pentru că d-l Xenopol a spus numele autoruluĭ lucrăriĭ; Academia ĭ-a respins însă demisiunea. Când d-l Hasdeŭ a arătat între alte lipsurĭ ale lucrăriĭ şi lipsa *Panegiriculuĭ*, d-l Xenopol a recunoscut acéstă lipsă. Se vede decĭ că şi d-sale îĭ scăpase din vedere saŭ n'a cetit partea privitóre la acea scriere. D-l Urechiă, deşi a fost silit a rĕmâné membru al comisiuniĭ, nu a cetit manuscriptul şi nu are în acéstă privinţă nicĭ o rĕspundere.

D-l *D. Sturdza* repetă că d-sa n'a spus nicì o părere asupra valoriĭ lucrăriĭ, nicĭ nu a criticat votul Academieĭ. D-sa a fost însă impresionat de afirmarea făcută în Academie, că autorul a uitat să vorbéscă despre *Panegiricul luĭ Ştefan-cel-Mare*, şi constatând apoĭ că acéstă lipsă nu există, s'a credut dator să aducă casul la cunoscinţa Academieĭ, pentru ca în viitor să nu se maĭ întîmple asemenea afirmărĭ neexacte.

D-l Preşedinte declară incidentul închis.

D-l Gh. Lahovari, membru onorar, fiind presinte la şedinţă, exprimă Academieĭ mulţumirĭ pentru alegerea sa de membru onorar. Dice că acéstă onóre nu crede că i s'a dat pentru meritele sale, ci pentru Societatea Geografică română, în al căruĭ serviciŭ lucréză d-sa de 25 anĭ.

D-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, atrage atenţiunea Academieĭ asupra uneĭ pietre cu inscripţiunĭ, care zace aruncată jos lângă biserica Dintr'o di din strada Academieĭ în Capitală, şi care probabil este chiar inscripţiunea primitivă a zidiriĭ bisericiĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dice că sunt maĭ multe asemenea inscripţiunĭ expuse stricăciuniĭ, dar din nenorocire nu maĭ este loc în Museŭ. D-sa doresce ca Academia să ieà şi Museul de anticităţĭ sub protecţiunea eĭ.

ŞEDINŢA DE LA 20 APRILIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Ministeriul Afacerilor Streine se primesce o broşura: *Cour permanente d'arbitrage, Convention et règlements*, Haga 1901.

D-l *V. A. Urechiă* dăruesce un manuscript în limba francesă intitulat: *Bulletin*, din anul 1848.

De la d-l Duiliŭ Zamfirescu, membru corespondent, se primesce în dar publicaţiunea: *Domvs Vettiorvm, La novvelle maison de Pompéi*, Neapole 1898.

De la Academia Regală a Belgieĭ se primesce o scrisóre, prin care se mulţumesce pentru publicaţiunile trimise şi se arată publicaţiunile carĭ se trimit în schimb.

D-l Secretar general *D. Sturdza* arată că de la Legaţiunea Imperială Germană i s'a exprimat dorinţa ca să se deà Bibliotecii Universităţiĭ din Tübingen publicaţiunile Academieĭ, precum şi ale altor instituţiunĭ de Stat, pentru carĭ se vor trimite în schimb publicaţiuní ale Institutelor din Statul Württemberg.

— Se decide a se trimite tóte publicaţiunile Academieĭ.

D-l *I. Kalinderu* ḑice: Ḑiarele din Franţa, după ce aŭ anunţat la timp Congresul Uniuniĭ internaţionale a Academiilor, ne aduc acum şi dărĭ de sémă amănunţite despre şedinţele ce s'aŭ ţinut. Am observat din acestea, că afară de Academia de la noĭ, din Sofia şi din Belgrad (în Grecia, după câte sciŭ nu există Academie), carĭ n'aŭ trimis representanţĭ, aŭ luat parte Academiile (18) din tóte cele-lalte state din Europa. In vederea importanţeĭ congreselor acesteĭ uniunĭ, mĕ întreb dacă n'ar fi în interesul nostru, ca şi Academia Română să caute a face parte din acéstă Uniune şi să fie representată la congresele eĭ viitóre.

D-l *D. Sturdza* amintesce că d-sa a întreţinut Academia în repeţite rîndurĭ despre asociaţiunea Academiilor. Maĭ întâiŭ cincĭ Academiĭ germane s'aŭ asociat pentru a face *Thesaurus linguae latinae*, care a şi început a se publicà. La serbările de la Berlin din anul trecut, ideia asociaţiuniĭ Academiilor s'a lărgit şi s'a început organisarea asociaţiuniĭ Academiilor din diferite ţĕrĭ. O întrunire pregătitóre s'a făcut la Paris în timpul Exposiţiuniĭ, şi acum s'a făcut a doua. Noĭ nu ne-am grăbit să intrăm în acéstă asociaţiune, pentru că suntem o Academie

maĭ tînĕră şi cu maĭ puţine mijlóce sciinţifice. Ne va venì rîndul şi trebue să ne pregătim spre a puté atuncĭ luà cu demnitate loc în asociaţiune.

D-l *Gr. G. Tocilescu* amintesce că d-sa fusese însărcinat de Academie ca, cu ocasiunea uneĭ călĕtoriĭ în străinătate, să cerceteze modul în care Academia nóstră ar puté să ieà şi dînsa parte în asociaţiune. D-sa a şi pregătit o colecţiune de inscripţiunĭ grece relative la anticităţile romane, pentru a le trimite Academieĭ de Inscripţiunĭ de la Paris, care va publicà o culegere completă a acestor inscripţiunĭ. De asemenea d-sa pregătesce informaţiunile necesare asupra *Limesuluĭ roman* în România, spre a le trimite Academieĭ de la Berlin, în a căreĭ îngrijire a rĕmas cercetarea *Limesuluĭ roman*.

D-l *V. A. Urechiă* ḑice că Delegaţiunea să aibă în vedere modul şi timpul cel maĭ potrivit, pentru ca şi Academia Română să ieà parte în Asociaţiunea Academiilor. Comunicările, pe carĭ le face d-l Tocilescu pentru publicaţiunile celor douĕ Academiĭ, ar trebuì să fie făcute prin Academie, nu numaĭ direct şi personal de d-sa. Acésta ar fi începutul relaţiunilor nóstre cu Asociaţiunea Academiilor. D-l Urechiă profită de acéstă ocasiune spre a atrage atenţiunea Academieĭ şi în special a Secţiuniĭ Literare asupra uneĭ cestiunĭ fórte grave, faţă de care Academia nu póte rĕmâné indiferentă. Acésta este anarchia în limbă şi în ortografie, care se întrebuinţéză maĭ ales în presă. Prin presă se strică cu totul înţelegerea publiculuĭ asupra ce este bine şi ce este rĕŭ în limbă şi în scriere. Destrăbălarea a pătruns şi în instituţiunĭ pe carĭ toţĭ le respectăm. Aşà, în titlul *Mareluĭ Dicţionar geografic* al Societăţiĭ nóstre geografice, se scrie că este al *Romînieĭ*, pe când în Constituţiune şi pe monete se ḑice numaĭ *România*. Academia a fost înfiinţată anume pentru cultura şi desvoltarea limbiĭ, iar acéstă misiune este acum în sarcina specială a Secţiuniĭ Literare. Academia trebue să încépă o acţiune pentru apĕrarea limbiĭ de anarchie.

D-l *D Sturdza* propune ca în privinţa participăriĭ la Asociaţiunea Academiilor să se céră informaţiunĭ oficiale de la Paris şi Berlin înainte de a face orĭ-ce demers.

— Propunerea d-luĭ D. Sturdza se aprobă.

D-l *I. C. Negruzzi*, asupra cestiuniĭ ridicate de d-l Urechiă, ḑice că Academia nu póte avé o influenţă directă asupra ortografieĭ; ea póte numaĭ să discute şi să voteze un mod de scriere. In acéstă privinţă se póte însă mult face de Ministeriul Cultelor prin cărţĭ didactice.

D-l I. Bianu, membru corespondent, atrage atenţiunea Academieĭ asupra faptuluĭ că ortografia votată de dînsa este fórte necompletă.

S'aŭ indicat numaĭ câte-và norme generale pentru scriere, dar prin acésta nu s'aŭ resolvit o mulțime de amănunte. Este deci necesar ca Academia să reià cestiunile ortografice rĕmase neresolvite, să le cerceteze și să hotărască asupra lor, și apoĭ să facă un dicționar ortografic, care să pótă fi la îndemâna tuturor, spre a căută cuvintele la a căror scriere e îndoiélă. Academia trebue să țină sémă de public, căcĭ limba o face usul publiculuĭ, nu decisiunile Academiilor. In privința ortografică, Academia póte stabilì norme de scriere, dar când în public s'a înrădăcinat un mod de scriere, Academia trebue să-l priméscă. Ortografia actuală a Academieĭ a rĕmas în urma publiculuĭ în unele puncte; așà spre exemplu, tótă lumea scrie *ea* și *oa*, nu *é* și *ó.*

Este evident că în acest punct Academia a rĕmas în urmă, căcĭ publicul nu va maĭ revenì la modul eĭ de scriere.

D-l *B. P. Hasdeŭ* amintesce că Academia are o comisiune lexicografică și cestiunea ridicată de d-l Urechiă este de competința aceleĭ comisiunĭ; decĭ în studiul eĭ să să trimită cestiunea, nu în al Secțiuniĭ Literare.

D-l *N. Quintescu* observă că comisiunea, despre care vorbesce d-l Hasdeŭ, are o însărcinare determinată de a se ocupà cu facerea dicționaruluĭ limbiĭ, care este în lucrare. Secțiunea Literară să reieà în studiŭ cestiunea ortografieĭ și a formelor limbiĭ și să pregătéscă asupra eĭ o lucrare, pe care să o pună în discuțiunea Academieĭ.

D-l *Gr. Ștefănescu* ḑice: Domnilor, cestiunea ridicată de d-l Urechiă, este de mare importanță. Academia, pe lângă alte scopurĭ, are și pe acela de a păstrà puritatea limbiĭ; eĭ bine, nu numaĭ ortografia, dar maĭ cu sémă limba ni s'a schimonosit de scriitorĭ și maĭ cu sémă de jurnaliștiĭ modernĭ. Dacă pentru ortografie d-l Ministru al Instrucțiuniĭ va puté luà măsurĭ eficace, dând ordine profesorilor în acéstă privință și neaprobând în școlĭ cărțĭ didactice carĭ nu vor fi scrise cu ortografia Academieĭ, ce vom face cu limba care a ajuns să nu maĭ fie limbă românéscă? Eŭ strînsesem pentru discuțiunea dicționaruluĭ o colecțiune de cuvinte întrebuințate de aceștĭ domnĭ, și să nu se supere colegiĭ noștri medicĭ, dar maĭ cu sémă d-lor întrebuințéză o limbă, care nu se póte maĭ schimonosită, sub pretext de termenĭ technicĭ; cum, termenĭ technicĭ sunt cuvintele: *fesă*, *coerciment*, etc., etc? Domnilor Colegĭ, să vĕ maĭ citez două, treĭ cuvinte din cele adunate de mine de prin diferite scrierĭ: *vomat*, *lansat*, *toul, sucombă*, *branșe*, *antrenat*, *demolat*, *ratat*, *sursă*, etc., etc, apoĭ numaĭ limbă românéscă nu este acésta și trebue fără întârḑiere ca Academia să ieà cestiunea de aprópe.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dice că fără îndoiélă cestiunea este de competinţa Secţiunii Literare nu de a Comisiunii Dicţionaruluĭ. In ce privesce scrierea *Romînia*, d-sa dice că este singur responsabil; dar în *Dicţionarul geografic* este absolut necesară o ortografie cu totul fonetică şi uniformă.

D-l *I. Kalinderu* s'a mirat că d-l Hasdeŭ a susţinut că cestiunea este de competinţa Comisiuniĭ Dicţionaruluĭ; natural i s'ar fi părut ca ea să fie revendicată pentru Secţiunea Literară, în a căreĭ competinţă este pusă clar şi lămurit de Statute. D-sa crede că ar fi bine să se alégă din Secţiunea Literară o comisiune restrînsă, care să prepare lucrarea asupra ortografieĭ.

D-l *D. C. Ollănescu* crede că, pe lângă intervenirea la Ministeriŭ pentru întrebuinţarea ortografieĭ Academieĭ în şcóle, Academia ar puté pune obligaţiune cărţilor, carĭ se presentă la premiile sale, ca să fie scrise cu ortografia eĭ.

D-l *I. C. Negruzzi* este contrariŭ ideiĭ de a se alege o comisiune din Secţiunea Literară; trebue ca Secţiunea întrégă să ieà cestiunea în cercetare. Amintesce greutăţile marĭ prin carĭ s'a putut ajunge la starea actuală şi constată, că este un fórte mare progres spre unificarea şi regularea scrieriĭ. Sistemul etimologic în diferitele luĭ forme, precum şi sistemul extrem fonetic al rĕposatuluĭ Pumnul, aŭ fost de mult părăsite. După lupte îndelungate s'a ajuns la unele principiĭ generale de scriere, carĭ sunt astădĭ adoptate de toţĭ Româniĭ. Acésta este un mare progres. Maĭ este încă mult de făcut. D-sa crede că este practic să se ieà în cercetare numaĭ câte-và puncte principale; să nu se atingă întreg sistemul scrieriĭ; căcĭ atuncĭ iar se ivesc dificultăţĭ marĭ. Propune decĭ ca cestiunea ridicată de d-l Urechiă să fie trimisă în studiul Secţiuniĭ Literare.

— Se decide a se recomandà Secţiuniĭ Literare cestiunea ridicată de d-l Urechiă.

ŞEDINŢA DE LA 27 APRILIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Secretar general *D. Sturdza* comunică cererea primită de la Societatea filologică «Parnasul» din Atena de a i se da în schimb publicaţiunile Academieĭ. D-l Sturdza adaugă că «Parnasul» ţine loc de Academie naţio-

nală la Atena şi că este de interes să stabilim legăturĭ de schimb cu acéstă societate.

— Se decide a se trimite tóte publicaţiunile.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 4 MAIŬ 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l *I. Kalinderu* dăruesce un volum manuscript cuprindênd *Séma Vistieriei Moldoveĭ din 1776.* Asupra manuscriptuluĭ dăruit, d-l Kalinderu dice: Documentul, ce am onóre a oferì Academieĭ, este o condică a Vistierieĭ Moldoveĭ din 1776 şi cuprinde operaţiunile financiare pe timpul de la Septemvrie până la Decemvrie din acel an. In ea sunt trecute incassările ce s'aŭ făcut în acea periódă din diferitele dăjdiĭ, precum şi cheltuelile avute. Se află de asemenea o listă a boerilor ţĕriĭ din acele vremurĭ, precum şi o notiţă interesantă, din care se vede că guvernul Moldovenesc erà abonat la maĭ multe diare englesescĭ, franţusescĭ şi nemţescĭ. Afară de gazetele englese, carĭ sunt trecute în total, fără a fi specificate, condica arată gazetele nemţescĭ de la Altona şi de la Viena, etc. şi gazetele franţusescĭ de la Colonia, Leida, Utrecht şi de Dupont. Numele le este dat, după cum vedem, după oraşul unde apăreaŭ, potrivit obiceiuluĭ de pe atuncĭ de a intitulà diarele cu numele loculuĭ de apariţiune. Este sciut de alt-fel că «Gazette de Cologne» a apărut între 1740—1783 şi cea de Utrecht de la 1710 până la 1787. Sub gazeta de la Leida se înţelege de obiceiŭ publicaţiunea «*Nouvelles extraordinaires de divers endroits*», care a apărut la Leida între 1680 şi 1798, iar cât pentru gazeta de Dupont este probabil «*Ephémérides du citoyen*», publicată de Dupont de Nemours şi alţĭ colaboratorĭ, de óre-ce nu se găsesce pe acea vreme vre-o gazetă publicată de un alt Dupont. Academia posedă şi ea, printre alte condicĭ de ale Vistierieĭ Moldoveĭ, una din acelaşĭ an 1776, încă pe lunile Iulie şi August, pe când erà Vistiernic Nicolae Roset.

D-l *V. A. Urechiă* dice că manuscriptul dăruit de d-l Kalinderu este fórte preţios, pentru că Archiva de Stat a Moldoveĭ a ars, şi de aceea asemenea condicĭ rĕmase pe la particularĭ aŭ o mare însemnătate; cele din Muntenia aŭ fost publicate de d-l Urechiă în cele 14 volume ale cursuluĭ sĕŭ de Istoria Românilor.

— Se exprimă d-luĭ Kalinderu cele maĭ viĭ mulţumirĭ ale Academieĭ pentru preţiosul manuscript dăruit de d-sa.

De la d-na Ana G. Catargi, născută Rosetti, se primesc în dar pentru colecţiunile Academieĭ următórele:

1. Manuscript. «Cap. al VIII. Rînduĭala gĭudecătorĕscă. Chapitre VIII. Ordre judiciare.» Din Regulamentul Organic al Moldoveĭ. Text românesc şi frances pe douĕ colóne.—In-folio.

2. Depeşa Cancelaruluĭ Rusieĭ către Kotzebue, Consul rus la Iașĭ, de la 28 Martie (9 Aprilie) 1848.—Copie.

3. Douĕ scrisorĭ de Constantin Negre către fraţiĭ Alexandru, Lascar și Mitică Rosetti,—cu o poesie poporală.

4. «Uneĭ Dame române»,—douĕ poesiĭ scrise de C. Negre.

5. Scrisóre de Lascar Rosetti către V. Alecsandri (20, 5, 78), în douĕ exemplare autografe.

6. Poesie poporală scrisă de Lascar Rosetti.

7. Cincĭ scrisorĭ (1878—1883) de V. Alecsandri către Lascar Rosetti.

8. Scrisórea (15 Ian. 1884) Baronuluĭ de Tourtoulon către Lascar Rosetti.

9. Fotografiĭ micĭ de la 1866, opt representând ofițerĭ Românĭ de la diferite corpurĭ de oștire, opt representând câte un ofiţer, una representând treĭ comisarĭ de poliţie.

10. Fotografie representând vasul dat premiŭ luĭ V. Alecsandri la Montpellier la 1878 pentru «Cântul Ginteĭ Latine».

11. «Derniers actes de S. A. S. Grégoire Ghica, Voïvode et Prince Régnant de Moldavie, et clôture et adresse du Divan général publiés par Lantival. Paris 1856».—Broşură in-4°.

12. Inelul de logodnă al luĭ Grigorie Ghica Vodă de la 1836.

— Se decide a se exprimă d-neĭ Catargi mulţumirile Academieĭ.

De la d-l N. Iorga, membru corespondent, se primesc pentru colecţiunile Academieĭ câte-và acte privitóre la Iancu Brănişteanu și corespondenţa luĭ Alecsandri cu acesta. D-l Iorga exprimă dorinţa ca în schimb să i se deà cartea: *Hopf, Griechenland im Mittelalter*, pe care Academia o are în douĕ exemplare.

— Se decide a se mulţumì d-luĭ Iorga pentru hârtiile dăruite, iar dorinţa exprimată de d-sa se recomandă Delegaţiuniĭ.

D-l General C. I. Brătianu, membru corespondent, presentă scrierea sa *Charta Românieĭ după 25 de anĭ*, Bucurescĭ 1901.

De la d-l I. Simionescu, fost bursier al Academieĭ din Fondul Adamachi, se primesce scrierea: *Constituţia geologică a ţĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ,* cu rugare să fie tipărită în Publicaţiunile Fonduluĭ Adamachi.

— Se recomandă Secţiuniĭ Sciinţifice.

De la d-l I. Ştefănescu, bursier al Academieĭ din Fondul Adamachi pentru studiul aplicaţiunilor electricităţiĭ, se primesce memoriul intitulat: *Studiul dotăriĭ unuì oraş de 25.000 locuitorĭ (Focşanĭ) din România cu electricitate.*

— Se recomandă Secţiuniĭ Sciinţifice.

Cu ocasiunea ḑileĭ de 10 Maiŭ a. c., fiind a se da Premiul Ioan Lecomte du Noüy pentru desemn de pe nud şi natură, în urma unuĭ concurs între elevii Şcóleĭ de Bele-arte din Iaşĭ, urmézǎ a se alege comisiunea compusă din doĭ profesorĭ aĭ aceleĭ şcóle şi presidată de un membru al Academieĭ.
— Se decide ca Preşedintele comisiuniĭ să fie d-l A. Naum şi mebri d-niĭ C. D. Stahi şi Em. P. Bardasare.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce: *O nouă inscripţiune despre nisce călcărĭ de teritoriŭ din partea Dacilor liberĭ în anul 180 d. Chr.*

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce partea I din memoriul sĕŭ: *Asupra cutremurelor de pămînt din România în timp de 1390 de anĭ.*

D-l General I. C. Brătianu, membru corespondent, cetesce: *Notiţe asupra Asociaţiuniĭ geodesice internaţionale.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 11 MAIŬ 1901.

Presedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* spune că M. S. Regele l-a însărcinat să aducă Academieĭ o fotografie făcută la Abbazia, care representă pe MM. LL. Regele şi Regina Românieĭ şi Regele Grecieĭ pe terasa villeĭ Angiolina.
— D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* exprimă cele maĭ viĭ mulţumirĭ ale Academieĭ M. S. Regeluĭ, care în tóte împrejurările îşĭ aduce aminte de acéstă Instituţiune.

D-l *D Sturdza* amintesce că la 6 Iulie anul trecut s'a serbat la Iaşĭ jubileul de 25 anĭ de archipăstorie al I. P. S. Sale Mitropolituluĭ Moldoveĭ şi Suceveĭ Iosif Naniescu, membru onorar al Academieĭ. Cu acea ocasiune s'a publicat un volum comemorativ şi s'a bătut o medalie. D-l Sturdza presentă, pentru colecţiunile Academieĭ, din amândouĕ acestea câte douĕ exemplare.

D-l *D. Sturdza* presentă din partea d-luĭ C. Băicoianu, Secretarul general al Ministeriuluĭ Domeniilor, un album de fotografiĭ representând Exposiţiunea de făină şi de cereale ţinută la Rotterdam şi Amsterdam în 1899.

D-l *Dr. I. Felix* presentă din partea d-sale şi a d-luĭ *I. Kalinderu* cărticica: *Poveţe despre hrana ţĕranilor,* publicată în Biblioteca populară a Administraţiuniĭ Domeniuluĭ Coróneĭ.

De la Asociațiunea generală a medicilor din țéră se primesce invitațiune la Congresul medical, care se ține în Capitală în ḑilele de 11—13 Maiŭ a. c.

D-l Secretar general *D. Sturdza* amintesce că de maĭ mulțĭ anĭ a luat obiceiul de a face în sînul Academieĭ, cu ocasiunea serbăriĭ ḑileĭ de 10 Maiŭ, o lectură din istoria contemporană. Este convins că ar fi fórte bine, ca acest obiceiŭ să se respândéscă și să se perpetue, pentru că ḑiua de 10 Maiŭ a devenit cea maĭ mare sĕrbătóre națională. Ședința de astăḑĭ este hotărîtă pentru lectura d-luĭ Ollănescu. D-l Sturdza îșĭ reservă a face lectura sa într'o viitóre ședință publică. Acum, în onórea mariĭ sĕrbătorĭ naționale, dăruesce pentru colecțiunile Academieĭ următórele documente istorice:

a) 54 scrisorĭ de ale maĭ multor persóne istorice, românĭ și streinĭ, 1573—1878;

b) 32 volume manuscripte românescĭ și grecescĭ;

c) 2 broșurĭ istorice din aniĭ 1531 și 1684;

d) 70 stampe și portrete;

e) 16 fotografiĭ din 1866;

f) 1 icónă vechie cu douĕ fețe.

— D-l Vice-Președinte *I. C. Negruzzi* mulțumesce în numele Academieĭ d-luĭ D. Sturdza pentru prețiósa donațiune.

D-l *D. Sturdza* propune ca Academia să trimită publicațiunile sale Maiestățiĭ Sale Regeluĭ Grecieĭ ca omagiŭ, în urma cordialeĭ întâlnirĭ ce a avut la Abbazia cu Maiestatea Sa Regele Românieĭ.

— Propunerea d-luĭ D. Sturdza se aprobă.

D-l *D. C. Ollănescu* presintă un album de fotografiĭ representând Exposițiunea românéscă la Paris din 1900, precum și 17 publicațiunĭ tipărite cu ocasiunea aceleĭ Exposițiunĭ.

D-l *D. C. Ollănescu* cetesce apoĭ memoriul sĕŭ: *România la Exposițiunea din Paris.*

Darurĭ făcute Academieĭ Române de d-l D. A. Sturdza, la 11 Maiŭ 1901.

A. — *Manuscripte.*

I. *Manuscripte foste ale luĭ N. Filipescu-Dubău:*

«Puține cuvinte leșești».—Ms. Rom., sec. XIX, in-8⁰ mic.

«Lămurită prescriere pentru întrebuințare hapurilor luĭ Morizon saŭ povățuire la orĭ și ce boală».—Ms. Rom., sec. XIX, in-8⁰.

Dicționar român-frances.—Ms. Rom., sec. XIX, in-8°.
Poesiĭ grecescĭ-franțusescĭ-româneșcĭ.—Ms. Rom., sec. XIX, in-8°.
‹Registrul hîrtiilor lucrate în pricina cu Mavrocordat». — Ms. Rom., sec. XIX, in-8°.
‹No. 37. Nota a grecesculuĭ General-Secretariŭ Rodios către britanicescul Ministrul pricinilor streine D. Caninĭ, și răspunsul D. Caninĭ. 1825 Apr. și Maĭ »—Ms. Rom., sec. XIX, in-8°.
Poesiĭ traduse din Voltaire.—Ms. Rom., sec. XIX, in-8°.
Colecțiune de diferite poesiĭ românescĭ.—Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
«Capul I a Reglementului Prințipatului Moldaviei ›.—Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
‹Capete de Pravilă din Condica politicĭască ›. — Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
‹Capitul al VII-le din Reglementul Organic a Prințipatuluĭ Moldoveĭ».—Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
Glosar romăno-frances —Ms. Rom, sec. XIX, in-4°.
Dicționar romăno-frances.—Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
Dicționar frances-turcesc.—Ms. Franc., sec. XIX, in-8° mic.
«Explication du jeu de tournoi Allemand ou Ritterspile». — Ms. Franc., sec. XIX, in-8°.
Sentințe și exemple franțusescĭ. — Ms. Franc., sec. XIX, in-8°.
«Vocabulaire français».—Ms. Franc., sec. XIX, in-8°.
«De la libérté de la presse ›.—Ms. Franc., sec. XIX, in-4°.
‹ Στίχοι ἐγκωμιαστικοὶ.... .—Ms. Grec., sec. XIX, in-4°
21 scrisorĭ din aniĭ 1816—1858.—Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
Diferite manuscripte românescĭ și streine, foĭ volante, etc. — Ms. Rom., sec XIX, in folio.
Resumat din scrisorĭ de moșiĭ și de felurite pricinĭ. — Ms. Rom, sec. XIX, in-4°.
«Geometria pentru studențiĭ claselor colegia din Academia Mihaileană de Paharnicul Al. Costinescu Profesorŭ, din manuscriptele mele Nicolaĭ Filipescu Dubău ›. Ms. Rom., sec XIX, in-4°.
«Viĭața Sfîntuluĭ Vasilie cel nou, și înfricoșatele vămĭ ale văzduhuluĭ și drépta judecată, pre care lé-u văzutŭ Grigorie, prin rugăcĭunile sfîntuluĭ Vasilie cel nou...» — Ms. Rom, sec. XIX, in-4° Scris de Ioan Popovicĭ la anul 1831
Instrucțiile judecătorieĭ. — Ms. Rom., sec. XIX, in-4°.
‹Adevărata creștenésca îndreptaré a blagocestiei răsăritului pentru credință și datoriele creșteneștĭ ›. Ms. Rom, sec. XIX, in-fol.
Dosar cu hârtiĭ din aniĭ 1831 — 1855 privitóre la proprietățile m-riĭ Némțu. — Ms. Rom, sec. XIX, in-fol., foĭ 650.

II. *Alte manuscripte:*

«Arrestation, Procès, et jugement du Prince Louis (Napoléon) à la Chambre des Pairs, le 29 7-bre 1840 ›.

«Mémoire militaire sur la situation actuelle de la guerre en Crimée».
Memoriĭ şi corespondenţă în franţusesce.—Ms Franc., sec. XIX, in-fol.
«Tragodia luĭ Orest». Manuscris autograf al luĭ Alexandru Beldiman Aga.— Rom., sec. XIX (1810), in-folio mic., pag. 94.
«Doine». Poesiĭ de V. Alecsandri.—Ms. Rom., sec XIX, in-4°.
Invĕţăturĭ de doctoriĭ.—Ms. Grec., sec. XVI, in-4°.
Gramatica luĭ Theodor Gazi. — Ms. Grec., sec. XVII, in-8°.

B.—*Documente.*

1573 Ianuarie 7. Coloswanicy — Scrisórea luĭ Ştefan Bathori.— Orig., Lat., Hârt. Cu 2 subscrierĭ. — Pecetea căḑută.
1637 Septemvrie 6. Castrul lângă rîul Siret. — Scrisórea luĭ Mateiŭ Vvod. Rom. către Împĕratul Ferdınand. — Orig., Lat., Hârt Cu 1 subscriere. — Pecete timbrată.
1642 Octomvrie 1. Alba-Iulia. — Scrisórea luĭ G. Rákoczi către Comitele Nicolae Eszterházi de Galantha.— Orig., Lat, Hârt. Cu 1 subscriere.— Pecete timbrată.
1644 Ianuarie 20. Vilna. — Scrisórea luĭ Vladislav, Regele Polonieĭ, către Ducesa Beatrice de Bavaria. — Orig, Lat., Hârt. Cu 1 subscriere — Pecete timbrată.
1656 Septemvrie 9. Târgovişte. — Scrisórea luĭ Constantin Vvod. Rom. către Împĕratul Ferdinand III. — Orig., Lat., Hârt. Cu 1 subscriere.— Pecete timbrată.
1657 Martie 19. Murani. — Scrisórea Comiteluĭ Ştefan Theökeöly. Orig., Lat, Hârt. Cu 1 subscriere.
1663 Maiŭ 29.—Michail Apafi, Principele Transilvanieĭ.—Orig., Lat., Hârt. Cu 1 subscriere. — Pecete timbrată.
1667 Septemvrie 20. Cracovia.—Ioan Casimir, Regele Polonieĭ. Orig., Lat Hârt. Cu 2 subscrierĭ. -- Pecete timbrată.
(1688 Maiŭ 19) —Antiques armoiries héréditaires des Princes Bassaraba de Brancovan, reproduites d'après le Diplôme Impérial de confirmation du XIX Mai MDCLXXXVIII. — Copie, Hârtie, în colorĭ.
1691 Septemvrie 19. Báts. — Scrisórea luĭ F. Rákoczi. — Orig., Ung., Hârt Cu 4 subscrierĭ şi 3 peceţĭ în céră roşie.
1693 Octomvrie 21.—Ioan III, Regele Polonieĭ. — Orig., Lat., Hârt. Cu 1 subscriere. — Pecete timbrată
1700 (7208) Fevruarie 23. — Scrisórea luĭ Michaiŭ Cantacuzino. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.—Pecete în céră négră.
— — Dimitrie Cantemir. — Orig., Lat., Hârt. Cu 1 subscriere.
1742 — Brevetul Ordinuluĭ Christuluĭ — Orig, Lat., Perg., Fragment. Cu 7 subscrierĭ.

1784 Martie 19. Pera.— Scrisórea luĭ Ghica. —Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1801 Octomvrie 2. Viena. — Scrisórea Comiteluĭ Louis de Cobenzl către Alexandru Suțu, Prințul Moldoveĭ. —Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1807. — Notice sur le voyage de Paris à Constantinople en passant par Vienne et Bucarest. — Scrisă de Horace Sébastiani, Maréchal de France — Orig., Franc, Hârt.
1808 August 29. Bukarest. — Scrisórea Comiteluĭ Miloradowits. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1812 Maiŭ 29. Bukarest. — Scrisórea Comiteluĭ Capo d'Istria către Le Doux, Consulul de Franța. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1819 Iunie 12. —Scrisóre către Baronul de Marguerittes. — Orig., Franc., Hârt.
1822 Iulie 3. St. Petersburg. — Scrisórea Comiteluĭ Capo d'Istria către M-me Roxane Mavrogeni.— Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1823 Noemvrie 28.—Scrisórea Stolniculuĭ Ștefan Cernat către Pârcălăbia Galaților. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1826 Aprilie 21. Cernăuțĭ. —Scrisórea luĭ Nicolae Ghyka către Félix Feuillet la Paris. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1829 Septemvrie 8. Geneva. — Scrisórea Prințuluĭ Michail Suțu către Hentsch. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
(1830). — Scrisórea Prințuluĭ Suțu către Colnagi—Orig, Franc., Hârt.
— Octomvrie 5.—Scrisórea Prințuluĭ Michail Suțu către Jules Marnier.— Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1836 Iulie 31. Bucurescĭ. — Scrisórea luĭ Alexandru Ghica către Comitele de Belleval. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1837 Iunie 14. Bucurescĭ. — Scrisórea luĭ Constantin Cantacuzino către Consulatul general de Francia.— Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
(1837) Noemvrie 5. Viena. — Scrisórea luĭ G. de Bibesko.—Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1837 Decemvrie 31. Bucarest. — Scrisórea luĭ M. Ghica. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1841 Iulie 6.— Scrisórea luĭ Gr. Cantacuzino. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1841 Iulie 6.— Scrisórea luĭ Gr. Cantacuzino. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1841 Septemvrie 8. Bucurescĭ. — Scrisórea luĭ Gr. Cantacuzino. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1842 Martie 30. Iașĭ. — Scrisórea luĭ M. Sturdza. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.
1844 Ianuarie 21. 2 rue et île St. Louis. —Scrisórea Prințuluĭ Czartoriski către Guizot. Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1848 Fevruarie 20. Iașĭ. — Adresa Obșteșteĭ obicĭnuiteĭ Adunărı din Moldova către biv Vel Vornicul Vasilie Beldiman.—Orig, Rom., Hârt. Cu 24 subscrierĭ.

1848 Martie 30.—Michail Sturdza Vvod. Mold.—Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ și altă subscriere. — Pecete cu tuș.

1849 Septemvrie 15 (27). Bucarest.— Scrisórea luĭ Știrbeĭ către Doussault.— Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1851 Ianuarie 2 (14). Moscva. — Scrisórea Prințuluĭ Alexandru Handjéri către Abatele de Moigno la Paris. — Orig, Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1851 Ianuarie 6 (18). Moscva. — Scrisóre. — Orig., Grec., Hârt.

1853 Aprilie 23. Bucharest — Scrisórea mareluĭ Ban Prințul Constantin Ghika către Nicolae Golescu. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1856 Decemvrie 19.—Scrisórea luĭ Gr. Ghica. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere. — Pecete în céră roșie.

1857 Aprilie 30.—Scrisórea luĭ Gr Ghica.—Orig., Franc., Hârt Cu 1 subscriere.

1857 August 30.—Scrisórea luĭ I. A. Vaillant. — Orig., Franc, Hârt. Cu 1 subscriere.

1857 Noemvrie 14. Iașĭ. — Scrisórea luĭ M. Sturdza. — Orig, Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1858 Aprilie 19. Paris. — Scrisórea luĭ Nicolae Golescu și a luĭ D. Brătianu către Maquart, șeful cabinetuluĭ Împĕratuluĭ. — Orig., Franc, Hârt. Cu 2 subscrierí.

1858 Iunie 22. Bucarest. — Scrisórea luĭ C. A. Rosetti. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

1877 Iunie 12 (24). Bucarest. — Scrisórea luĭ C. A. Rosetti. — Orig., Franc., Hârt.

1878 Maiŭ 2. Bucurescĭ. — Scrisórea luĭ C. A. Rosetti. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

— Noemvrie 14. Bucarest. — Scrisórea luĭ C. A. Rossetti. — Orig., Franc., Hârt. Cu o subscriere.

— — Scrisórea luĭ A. Ghica.— Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

— — Scrisórea Catérineĭ Ghica. — Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

— — Scrisórea Princeseĭ Sultana Ghica. — Orig., Franc, Hârt. Cu 1 subscriere.

— — Scrisórea Prințuluí Ghica către Vicontele Gramont.—Orig., Franc., Hârt. Cu 1 subscriere.

C. — *Stampe.*

«Mahumet Quartus Magnus Turcarum Imperator».—I. Gole sculp. — Ex formis Ludovici Renard cum Privil: Ordin: Gen: Belgii Foederati.

«Eugenius Franciscus Princeps Sabaudiae et Pedemontii March. Saluz, etc» — Gerardus Valk. M. de Merian pinxit ad vivum. G. Valk sculpsit et excud.
«Scandrebec Roy d'Albanie».—F. L. D. Ciartres excudit.
«Carl, Fürst von Rumänien». Nach einer Photographie.—Stich u. Druck v. Weger, Leipzig. Verlag der Dürr'schen Buchh.
«Mahomet quatrieme du nom, Empereur des Turcs....»—Auec priuil du Roy.—A Paris chez Hainzelman graueur.
«Sultan Ibrahin Impr: di Turchi ascesa all'Impero l'anno 1646».
«Sultan Ibrahim Empereur of the Turkes, Anno Dom: 1640».—F. H. Van Houe scul.
«Belgrade, ville forte Capitale de la Rascie dans la province de Servie qui fait partie du Grand Royaume de Hongrie....» A Paris chez le Sr. De Fer...... Avec Privi: du Roy. 1705.—H. van Loon fecit.
«Amvrathes III Svltan des Tvrcs seignevr de Iervsalem, Mechae et Medine».—B. Moncornet excudit.
«Portrait de Mahomet Bassa Gouverneur pour le Grand Seigneur de la ville de Bude....»—Se vend a Paris chez F. Iollain rue St. Jacque a la Ville de Cologne auec privil. du Roy.
«Sinan Bassa, Cap. Generale del'essercito di Maomet Impe. de Tvrchi.» Franco Forma.
«Amvrathes III Svltanvs».
«Soltan Hotomannvs, Tvrcarvm Imperator».— Anno 1622. Lucas Kilian sculps: et excud:
«..... Evgenivs der Christen Beschützer....»—Krügner sc. Lips.
«Pr. Eugenius».—Mich: Rösler sculp: Norib:
«Eugenius Princeps Sabaudiae, Summus copiarum Caesarearum in Germania Dux».— Böcklin. exc. Lipsiae.
«Mahomet IV. Empereur des Turcs, etc.»—Dieu pinxit. N. Arnoult fecit.
«Franciscus Eugenius, Hertz. von Savoyen Kayserl. General Lieutenant.»—M. B. fe.
«Franciscus Eugenius Hertz. von Savoyen Kayserl: General Lieutenant.»
«Eugenius Dux Sabaudiae.»—Iac. Andr. Fridrich sculps. Aug. Vind.
«Le prince Eugène (François de Savoie) + 1736».— Dessiné par L. Massard.—Gal^rie His^que de Versailles. 2497.
«Pr. Eugène.—I. van Schuppen pinxit. A. van der Laan fecit.
«Prince Eugene». Piauger del'Lucus sculp.
«Eugenius Franciscus, Herzog von Savoyen, etc. General Feld-Marschall.»
«Evgenivs Franciscvs, Dux Sabaudiae....» — Ioh: Andr: Thelott delin: Ios: Frid: Leopold excudit.
«Eugenius Franciscus Hertzog von Savoyen, General Lieutenant.»
«Battaglia data dal Sereniss^mo Pringpe Evginio».
«Le Prince Eugène». — Dupin del. et sc.

«Evgenivs Sabavdivs Tvrinvm ex Galliae servitvte liberat. MDCCVI».— David Hoyer pinx:. Petrus Schenk Sculptor Regius Amstet.

«Der Durchleüchtigste Fürst und Herr, Herr Eugenius Franz, Hertzog von Savoya, Printz zu Piemont, Ritter des Güldenen Flusses.....» Georg Philipp Rugendas Pictor, Inv: Sculpsit et Excudit, Aug: Vind:

«.....Evgenivs.....»

«Hasson Begler, Imperator Tvrcarvm vigesimvs. MDCXXVI».—Lucas Kilian. scalp: et excud:

«Warhaffte abbildung des letzten Türckischen Commendanten Abdu Bassa und Vezier in Offen».

«Mechmet Bassa Turcarum tyranni Archistrategus....»—Th. van Merlen ex. Antverp.

«Zelin Imperator Turc».—Daret ex.

«Kivpreli Mehemet Pascia Gran Vizir dell'Imperio Ottomano. Anno 1660».—Toorenvliet del:. Lerch sc.

«Caplan Pascia di Silistria, etc.».

«Mvstapha Covl-Oglov, Grand Visir....»—Delarmessin scul. 1683.

«Vssain Pascia di Temizvar» —A. Bloem, deli. Cor. Meyssens fe. Vien.

«Hassan Pascia Visir di Bvda, etc».

«Ali Pacha late Vizier of Iannina».—Drawn by F. Stone. Engraved by W. Finden. London. Published Feby 1832, by Iohn Murray and Sold by C. Tilt. 86, Fleet Street.

«Mahomet, der Vierte dieses Nahmens und von dem Ottomannischen Geschlechte, der Neunzehende Türkische Kayser.»

«Nummus castrensis effigiem Solymanni, una cum deliniatione urbis et castri Belgradensis, referens: ereptis Christianis Anno Christi 1521».

«Ibrahim Bassa, dess Gross Sultans der Ottomanischen Pforte an die Röm: Kaiser: Majestät abgeschickter Gross Pottschaffter».

«Scia-tra-patra Pascia di Leuens, etc».

«Kvtschivt Mehevmet Pascia di Varadino». — A. Bloem, deli. Cor. Meyssens, fe. Vienna.

«Achmet Pascia Gran Visir dell'Imperio Ottomanno. 1664».—I. Toorenvliet del:. G. Bouttats Vniuers: Vien: sculp.

«Mehemet Espion Turc, âgé de soixante et douze ans».

«Belgrad. Nach seiner izigen Situation und Befestigungs Wercken, sambt Kays: und Türckischen Retranchements u. ordre de Bataille in Monat Iul: 1717».—G. Bodenehr fec. et exc.

«Orsowa».—G. Bodenehr exc. Aug. V.

«Accurater Plan von dem Schloss Panzova».—Gabr. Bodenehr sc. et excud. Aug. Vind.

«Valachia».

«Nicolaus I., Fürst von Montenegro». Nach einer Photographie.—Stich u. Druck v. Weger, Leipzig. Verlag der Dürr'schen Buchh.

«Fürst Milan Obrenovič». Nach einer Photographie. — Stich u. Druck v. Weger, Leipzig.—Verlag der Dürr'schen Buchh.

«Carolus VI. Römischer Kaiser. Mehmet III. Türckischer Kaiser».

«Der Türckhische Grossvezier».

«Sultan Achmet Han I, Figliuolo d'Ibraim I, e Fratello di Mehemet IV, e di Solimano II, à cui successe nell'Impero d'Oriente l'Anno MDCLXXXX li Giugno».

«S. E. Omer Pacha, Général en Chef de l'Armée de Roum-ily-Novembre 1853».—Goupil et Cie, Paris, Berlin, New-York.

«Illustrissimus atq. Celsissimus Princeps ac Dominus, Dominus Basilius D. G. Terrarum Moldaviae Princeps, etc».—Abraham van Westerveldt pinxit. Wilhels Hondius sculp: Cum privilegio S. R. M[tis], Gedani MDCLI.

«Donice Scanderbegi Vxor».

«Gabriel Bethlen D. G. Transylvaniae Princeps, Partivm Vngariae Regni Dnvs, et Sicvlorvm Comes, Anno aetat: XXXIX: à Cho Nato CIƆIƆXX».

«Michael Weywodt avs der Walachey».

«Dimitry Prince de Gallitzin, Lieutenant Général des Armées, Chambellan actuel de Sa Majesté Impériale de toutes les Russies, Ambassadeur extraordin[re] et Ministre Plenipotent[re] à la Cour Impériale Royale, Apostolique.....»—Drouais pinxit 1762. J. Tardieu sculpsit.

«Catherine Princesse de Galitzin, née Princesse de Cantémir....... Ambassadrice à la Cour Impériale Royale Apostolique».—Van Loo pinxit. R. Gaillard sculp Baisiez scripsit.

«Bildnüs Gregorii Gika, Fürstens der Moldau, so sich ietziger Zeit bey der Türckischen Armada befinden». Jehan: Hoffman excudit.

«Victoire remportée sur les Turcs le I-er Août 1770 par l'Armée Russe aux Ordres du General Feld-Marechal Comte de Romanzoff». — Inv: et Gravé p. D. Chodowiecki.

«Demetrivs Cantemir. S. Rossiaci Imperii, et Moldaviae Princeps. Petri. M. Russoru. Imperatoris Senator, et ab intimis consiliis.

«Joann Michael Cigala stirpis Ottomannae Princeps Dei Gratia Christian».

«Casparvs Gratianvs, de Gratschaz. D. G. Naxiae Dvx, Dominvs Pary».—Heinrich Vlrich, sculpsit et excudit, Wienna.

«Wallachischer Pferde-Fang.—Das Original von derselben Grösse befindet sich in dem Cabinete Seiner Majestät des Königs von Baiern».—Gemalt von Peter Hess. Gezeichnet v. Friedrich Hohe.—Zu haben bey I. Velten in Carlsruhe 1827.

D.—*Fotografiĭ.*

Alteţa Sa Domnul Românieĭ Carol I. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).

I. P. S. S. Mitropolitul-Primat al Românieĭ Calinic Miclescu. — Charles Szathmári, Bucarest (1866).

Dimitrie A. Sturdza. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
Ioan Cantacuzino. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
Petre Mavrogheni. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
Ion Ghica. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
Lascăr Catargiu. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
Nicolae Kretzulescu. — Charles Szathmári, Bucarest (1866).
C. A. Rosetti.
General Haralamb. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
General Nicolae Golescu. — F. Duschek, Bucurescĭ (1866).
General I. Em. Florescu. — W. Wollenteit, Bucarest (1866).
N. Racoviţă. — M. B. Baer, Bucarest (1866).
Argintoianu. — Charles Szathmári, Bucarest (1866).
Treĭ soldaţĭ grade din Garda Naţională. — Fotografia italiană, Bucurescĭ (1866).
Taraf de lăutarí în costumele lor.—Charles Szatmári, Bucarest (1866).
Icónă cu doue feţe făcută pe pânză, representând pe o parte simbolul Inălţăriĭ Domnuluĭ, iar pe cea-laltă parte simbolul Sfinteĭ Troiţe şi purtând inscripţiunea : Варла[м] архи[н]мадри[т].

E.—*Cărţĭ tipărite.*

Victoria Serenis. Poloniae Regis contra Vayeuodam Muldauiae, Turcae tributarium et subditum, XXII. Augusti parta. — Parisiis excudebat Christianus Wechelus, in vico Iacobaeo, sub scuto Basiliensi. 1531.— 1 br. in-8°.
Nvova, e distinta relatione della segnalata Vittoria ottenuta da Cosachi, Valachi, e Moldavi contro li Tartari, e Tvrchi Venuta di Cracouia li 27. Genaro 1684.—In Vicenza, per Gio. Berno. Con licenza de'Superiori. — 1 br. in-8°.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 18 MAIŬ 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l *I. Caragiani* presentă raportul sĕŭ asupra părţiĭ care i s'a dat spre examinare din *Dicţionarul macedo-român* întocmit de d-l I. Dalametra.
— Se recomandă Secţiuniĭ Literare.

D-l *V. A. Urechiă* aduce la cunoscinţa Academieĭ şi în special a d-lor Sp. Haret, Ministrul Instrucţiuniĭ publice, şi Gr. G. Tocilescu, Directorul Museu-

luĭ de anticitățĭ, că d-l inginer C. Chiru ĭ-a spus că prin apropiere de Găescĭ s'a găsit un sarcofag roman. Ar fi necesar ca să se cerceteze grabnic ce este sarcofagul găsit și să se ieà măsurĭ de conservare.

D-l *D. Sturdza* anunță că I. P. S. Sa Mitropolitul Moldoveĭ va trimite în dar Academieĭ în cursul sĕptămâniĭ un noŭ transport de cărțĭ, manuscripte și documente. I. P. S. Sa ĭ-a încredințat un baston, care a aparținut Mitropolituluĭ Iacob al Moldoveĭ și, după mórtea acestuia, a rĕmas Archimandrituluĭ Teodorit Gonciŭ, loc-țiitor al Mitropolieĭ; a ajuns apoĭ în stăpânirea generaluluĭ Scheleti și în fine în a I. P. S. Sale Mitropolituluĭ actual al Moldoveĭ. Bastonul are sculpturĭ representând diferite capete de animale și figurĭ, precum și inscripțiunĭ latine și germane. A fost dedicat unuĭ «D-no Iohani de Hejdorfer».

D-l *Gr. Ștefănescu* cetesce urmarea memoriuluĭ sĕŭ: *Asupra cutremurelor de pămînt din România în timp de 1390 de anĭ.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 25 MAIŬ 1901

Președința d-luĭ *P. S Aurelian*

De la I. P. S Sa Iosif Mitropolitul Moldoveĭ se primesce următórea scrisóre:

«Pe lângă cărțile, manuscriptele și documentele ce am dăruit Academieĭ Române, în diferite timpurĭ, acum cu ocasiunea ḑileĭ de 10 Maiŭ, marea serbare națională, aniversarea încoronăriĭ scumpilor și mult iubiților noștri Suveranĭ, Vĕ rog să primițĭ pentru Academie douĕ lăḑĭ cu diferite documente vechĭ, 288 manuscripte vechĭ românescĭ, grecescĭ, slavonescı de psaltichie din diferite timpurĭ, precum și 1.008 volume și broșurĭ, cărțĭ diferite.»

Pe lângă bogatele și prețiósele colecțiunĭ dăruite prin acéstă scrisóre, se primesc de la I. P. S. Sa 25 chărțĭ geografice și planurĭ, 41 stampe și portrete, precum și 3 portrete în uleiŭ representând persóne istorice de la începutul seculuĭ XIX.

— Se decide a se exprimà Prea Veneratuluĭ Prelat cele maĭ viĭ și maĭ călduróse mulțumirĭ pentru bogatele darurĭ ce a făcut.

De la școla de Arte frumóse din Iașı se primesc lucrările Comisiuniĭ instituite acolo sub președința d-luĭ A Naum pentru cercetarea lucrărilor presentate la concursul Premiuluı I. Lecomte du Noüy Comisiunea propune ca premiul să se dividă în doue, acordându-se leĭ 267,50 desemnuluĭ de pe

natură cu devisa «Mehr Licht» şi leĭ 200 desemnuluĭ de pe natură cu devisa «Iris».

— Academia aprobă propunerile Comisiuniĭ.

Deschiḑêndu-se plicurile cu numele autorilor se constată că desemnul cu devisa «Mehr Licht» este al d-luĭ I. Secoşianu şi desemnul cu devisa «Iris» este al d-luĭ C. Ressu.

D-l *B. P. Hasdeŭ* cetesce memoriul sĕŭ: *Cine sunt Albanesiĭ?*

D-l *C. Erbiceanu* cetesce: *Două acte oficiale necunoscute de pe timpul Impĕratuluĭ Bizantin Isaac II Angel, privitóre la Româniĭ din Peninsula Balcanică, spre finele seculuĭ XII.*

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 1 IUNIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la Ministeriul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice se primesc în dar 225 volume manuscripte (163 grecescĭ, 16 românescĭ, 30 slave, 7 latine, 9 în diferite alte limbĭ), carĭ se aflaŭ în biblioteca Seminariuluĭ Central din Capitală.

De la d-l Max Löbel, cancelarul Consulatuluĭ român de la Colonia, se primesce în dar, prin mijlocirea Legaţiuniĭ ţĕriĭ la Berlin, publicaţiunea *Meyers Konversations-Lexikon*, ediţiunea V, 1895—1897, în 17 volume.

D-l *D. Sturdza* dăruesce pentru Bibliotecă publicaţiunile:

Bestimmung der Längendifferenz Potsdam-Bukarest im Jahre 1900, Berlin 1901, in-4°, publicaţiune făcută de Institutul Geodesic regal prusian.

Verhandlungen des siebenten internationalen Geographen-Kongresses, Berlin 1899, Berlin 1901, 2 vol. in-8°.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce următórea comunicare:

Însciinţat de către d-l Prefect al judeţuluĭ Dâmboviţa despre descoperirea unuĭ sarcofag aprópe de Găescĭ, m'am transportat erĭ la faţa loculuĭ însoţit de d-l Prefect, şi constatările ce am făcut sunt următórele:

«La 500 metri spre rĕsărit de cătunul Chirca, comuna Cojocaru, plasa Cobia, judeţul Dâmboviţa, în ḑiua de 6 Maiŭ a. c., locuitoriĭ C. Vasile Stătoiu, Nicolae Sticluţă şi Trandafir Sticluţă, arând în pămîntul luĭ

Badea Stătoiu, aŭ dat cu ferul pluguluĭ de o piétră mare; bănuind că trebue să fie acolo ce-và îngropat, eĭ aŭ săpat în timpul nopţiĭ şi, la o adâncime de o palmă, aŭ dat peste o boltă de piétră în forma unuĭ tron saŭ ladă; aŭ ridicat capacul şi aŭ găsit cosciugul plin cu pămînt şi o ólă de lut, plină tot cu pămînt, pe care aŭ spart-o în maĭ multe bucăţĭ, fără a fi găsit alt ce-và într'însa, precum pretind eĭ După câte-và ḑile, proprietarul loculuĭ, aflând despre acésta, se apucă şi el să sape, şi găsì pe marginea gropiĭ douĕ tórte de aur, pe carĭ le-a cedat d-luĭ Prefect pe suma de 10 leĭ (fig. 1 şi 2).

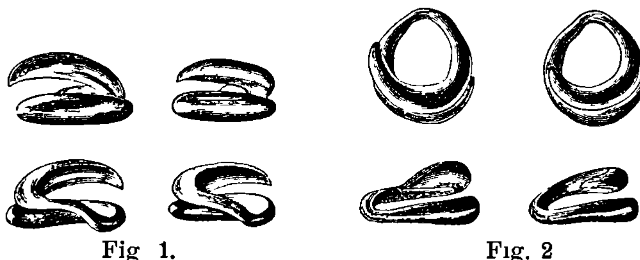

Fig 1. Fig. 2

«Din informaţiunile culese de noĭ la faţa loculuĭ şi din inspecţiunea lespeḑilor transportate la Târgovişte, resultă că tronul aveà forma unuĭ pătrat lungueţ, cu direcţiunea de la Nord spre Sud; păreţiĭ luĭ se compuneaŭ din maĭ multe lespeḑĭ aşezate una lângă alta, jos erà pardosit

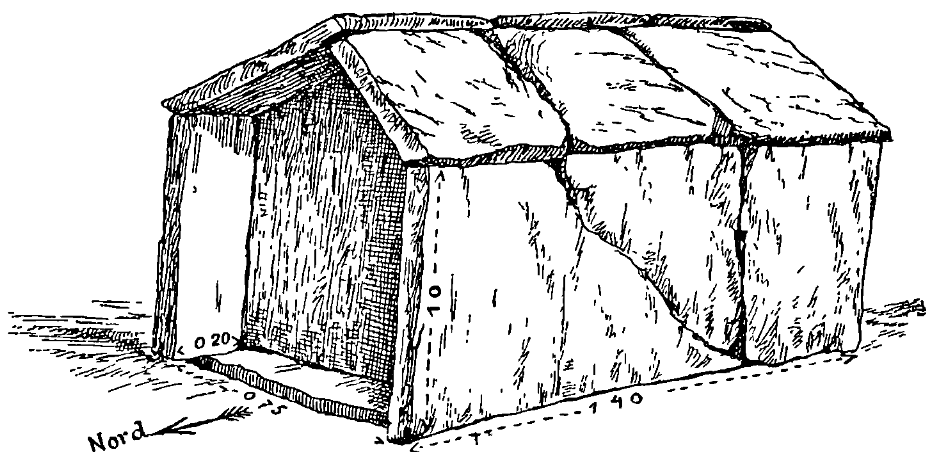

Fig 3

de asemenea cu lespeḑĭ, iar capacul consistà din maĭ multe pietre marĭ dispuse în formă de coperiş de casă (fig. 3).

«Acest tron măsurà prin interior, de la Sud spre Nord, 1 m., dar les-

peḑile eşiaŭ încă cu 20 cm. în afară pe ambele laturĭ, avênd o lăţime de 95 cm., iar adâncime pe lângă pereţĭ 1 m.

«Asupra destinaţiuniĭ acestuĭ tron nu se póte spune nimic cu preci-siune: Dacă ar fi fost un mormînt de categoria mormintelor în formă rectangulară, trebuià să se găséscă oseminte, arme şi alte obiecte obicĭ-nuite a însoţì cadavrul îngropat. Nicĭ în ólă, după declaraţiunea ţĕranilor, nu s'a aflat cenuşă saŭ óse calcinate. Óla este de o factură cu totul primitivă, nu a fost fasonată la rótă şi este fórte rĕŭ arsă. Deosebit de acésta, cele douĕ tórte de aur, carĭ nu pot fi luate drept cerceĭ şi carĭ s'aŭ găsit întîmplător pe marginea gropiĭ, rătăcite póte în graba cu care descoperitoriĭ comoriĭ şĭ-aŭ împărţit prada, ne amintesc, şi prin forma lor, ca şi prin metalul din care sunt lucrate, aşà numitele monede *inelare* (Ringgeld), carĭ serviaŭ pentru regularea schimbuluĭ, înainte de baterea monedeĭ. Asemenea surogate monetare, obicĭnuite la maĭ multe popóre ale anticităţiĭ (a se vedé opera nóstră: *Dacia înainte de Romanĭ*, p. 492—493), s'aŭ aflat în mare numĕr în Ungaria, Transilvania şi la noĭ (Tesaurul de la Turnu-Măgurele). Ele consistă din vergèle bătute cu ciocanul, obicĭnuit în patru muchiĭ, pe la mijloc maĭ gróse, iar la căpătâie maĭ subţirĭ, din bucăţĭ sucite în tórtă cu împletiturĭ saŭ crestăturĭ, din sulurĭ de drot de aur, ce se tăià după trebuinţă, în fine din cornuleţe şi din inele înşirate în lanţ.

«Asemenea monede circulaŭ în ţĕrile nóstre înainte de secolul IV a. Chr., când începe să pătrunḑă moneda propriŭ-ḑisă, anume din Peninsula Balcanică.

«Ast-fel, dacă este adevĕrat că n'aŭ existat în acel tron de piétră oseminte de om, totul pare a vorbì pentru părerea că la Chirca s'a dat peste un tesaur, care a fost ascuns de ceĭ carĭ l-aŭ găsit, şi acéstă bănuélă este confirmată şi de către primarul comuneĭ Cojocaru, care ne asigurà că este în posiţiune de a sci în ce sat s'a ascuns acel tesaur şi că în curînd va fi dat la ivélă.

«De o cam dată rĕmân din el numaĭ cele douĕ tórte de aur, pe carĭ d-l Prefect al judeţuluĭ le-a pus la disposiţiunea d-luĭ D. A. Sturdza.

«Locuitoriĭ spun că maĭ spre Nord, la 500 metri, drept spre rĕsărit de comuna Cojocaru, se găsesc prin arăturĭ multe ciobùrĭ de óle gróse, la fel cu cele ce s'aŭ găsit în tronul de la Chirca, iar ce-và maĭ departe, pe locul numit *Lacul Bârsan*, cu ocasiunea faceriĭ terasamentuluĭ căiĭ ferate, s'a dat peste nisce óle băgate una într'alta, ceea-ce indică existenţa cimitiruluĭ unuĭ aşezămînt preistoric, care se aflà în apropiere ce-và maĭ spre Sud, în acea localitate.

«Nu pot încheià acéstă comunicaţiune, fără a aduce viĭ mulţumirĭ d-luĭ

Prefect Nicolaescu pentru amabilitatea ce a avut de a mĕ însoţi în cercetări şi pentru interesul cu care urmăresce orĭ-ce aflări privitóre la rĕmăşiţele antice din ţéra nóstră.»

D-l *C. Erbiceanu* continuă cetirea memoriuluĭ sĕŭ: *Două acte oficiale necunoscute de pe timpul Impĕratuluĭ Bizantin Isaac II Angel privitóre la Româniĭ din Peninsula Balcanică spre finele seculuĭ XII.*

ŞEDINŢA DE LA 8 IUNIE 1901.

Preşedinţa D-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Comisiunea financiară se primesce comunicarea, că în ḑiua de 1 Iunie, când s'a închis exerciţiul budgetar 1900—1901, a constatat starea casseĭ şi a găsit următórele sume de numerariŭ: pentru fondurile Academieĭ Leĭ 24.899.47; pentru Fondul Adamachi Leĭ 16.055,55; pentru Fondul Otteteleşanu Leĭ 38.111,40, în total Leĭ 79.066,42.

D-l *D. Sturdza* presentă în dar din partea I. P. S. Sale Mitropolituluĭ Moldoveĭ următórele 36 documente istorice românescĭ, dintre carĭ unul de la Ştefan-cel-Mare din 1498, altul de la Grigorie Ghica din 1664, întărit cu o pecete de argint aurit, în care sunt gravate stema ţĕriĭ şi inscripţiunĭ:

1498 (7007) Noemvrie 20. Hârlăŭ. — Ştefan Vvod. Mold. — Orig., Slav., Perg. — Pecete atârnată.
1554 (7062) Martie 17. Huşĭ. — Alexandru Vvod. Mold. — Trad., Rom., Hârt.
1628 (7136) Ianuarie 16 Iaşĭ — Zapis. — Orig., Slav., Hârt., cu o traducţiune românéscă. Cu 11 subscrierĭ şi 7 peceţĭ cu tuş.
1628 (7137) Decemvrie 31 Iaşĭ.—Miron Barnovschi Moghilă Vvod. Mold.—Orig, Slav., Hârt, cu 1 traducţiune românéscă. Cu 2 subscrierĭ. — Pecetea timbrată, căḑută.
1629 (7137) Ianuarie 4. Iaşĭ. — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 13 subscrierĭ şi 12 peceţĭ cu tuş.
1629 (7137) Fevruarie 2. Sucéva. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 3 subscrierĭ şi 4 peceţĭ cu tuş.
1664 (7172) Maiŭ 20. Conacul de la Cuşmir —Gligorie Vvod. Rom., feciorul luĭ Ghica Vvod. — Orig, Slav., Perg. — Pecete atârnată, de argint aurit şi gravată.
1677 (7185) Ianuarie 20. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1679 (7187) Aprilie. — Duca Vvod. Mold. – Copie, Rom., Hârt.

1696 (7204) Martie 15.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 19 subscrierĭ.
1702 (7210) Aprilie 23.—Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 14 subscrierĭ.
1702 (7210) Iulie 17. Focşanĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1708 (7216) Aprilie 27. Focşanĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 9 subscrierĭ.
1718 (7227) Decemvrie 30. Iaşĭ. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 21 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1723 (7231) Iulie 16.—Zapis —Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere
1752 (7260) August 25.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1754 (7262) Iulie 7. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
1765 Septemvrie 29.—Grigorie Alexandru Ghica Vvod. Mold.—Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.—Pecete cu tuş.
1767 Martie 20.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
1767 (1181 Regep 15).— Firman. — Trad., Grec., Hârt.
1783 August 22.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1789 Septemvrie 5 —Zapis. — Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
1800 Aprilie 26.—Zapis — Orig., Rom., Hârt Cu 7 subscrierĭ.
1801 Iunie 24.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1801 August 14.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1802 Fevruarie 4.—Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1803 Iunie 15.—Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ
1804 August 24.—Zapis.—Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
1811 Iunie 27.—Zapis. —Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1812 Maiŭ 20. Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 25 subscrierĭ.
1817 Fevruarie 12.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 30 subscrierĭ şi 3 peceţĭ cu tuş.
1825 Octomvrie 17.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1828 Octomvrie 10.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1832 Fevruarie 8.—Zapis. — Orig, Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
— — Firman. — Orig., Turc., Hârt. — Pecete cu tuş.
— — Zapĭs. — Copie, Grec, Hârt.

De la d-l N. G. Costinescu, bursier al Fonduluĭ Adamachi pentru studiul hidrografieĭ şi hidrologieĭ în Italia, se primesce un memoriŭ asupra lucrărilor de secare a laculuĭ Fucino şi asupra lucrărilor pentru mărirea portuluĭ Genova.

— Se recomandă Secţiuniĭ Sciinţifice.

De la d-l Vladimir Ghica, care se află la Roma, s'aŭ primit 500 pagine de copiĭ de pe documente istorice extrase de d-sa din Archivele Vaticanuluĭ.

D-l Secretar general *D Sturdza* aduce la cunoscinţă că de repeţite orĭ s'aŭ cerut de la Ministerul Instrucţiuniĭ publice pentru biblioteca şi membriĭ Academieĭ câte-và exemplare din publicaţiunea despre Tesaurul de la

Petrósa, cu care Statul a făcut fórte marĭ cheltuelĭ. Acum d-l Ministru ne însciinţéză că exemplarele trimise de la Paris Ministeriuluĭ în anul trecut aŭ fost tóte împărţite şi că nu maĭ este nicĭ unul disponibil pentru Academie.

Dl *Dr. C. Istrati* anunţă că va dăruì exemplarul sĕŭ Academieĭ.

ŞEDINŢA DE LA 15 IUNIE 1901.

Preşedinţa D-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice se primesc 100 exemplare din publicaţiunea d-luĭ N. Iorga: *Studiĭ şi documente cu privire la Istoria Românilor. I. Socotelile Bistriţeĭ (Ardél), II. Acte relative la istoria cultuluĭ catolic în Principate,* Bucurescĭ 1901, publicaţiune care se face cu cheltuéla aceluĭ Ministeriŭ, spre a se împărţì la persónele şi Institutele carĭ ar puté-o întrebuinţà cu maĭ mult folos pentru studiarea istorieĭ naţionale.

De la Ministeriul Instrucţiuniĭ publice se primesce însciinţarea că Ministeriul a delegat pe d-na Henrieta Sihleanu şi pe d-l Petre Fântânaru, Directorul învĕţămîntuluĭ primar, ca să asiste la examenul anual al elevelor din Institutul Otteteleşanu.

De la d-l G. Bengescu, Ministru plenipotenţiar, Consul general al ţĕriĭ la Constantinopole, se primesc în dar următórele:

a) *Mapemondul* întocmit şi publicat în limba grecéscă la 1800 de Gheorghe, fiul Mareluĭ Vornic Răducanu Golescu, avĕnd pe dînsul şi portretul luĭ Alexandru Moruzi Voevod;

b) *Despot Vòdă* de V. Alecsandri (Bucurescĭ 1880), cu modificărĭ autografe ale autoruluĭ;

c) *Băgărĭ de sémă asupra canoanelor gramaticeştĭ,* de Vornicul Iordache Golescu (Bucurescĭ 1840), exemplar frumos legat.

De la d-l Dr. Eugen de Barwinski de la Lemberg se primesce comunicarea că, în biblioteca Museuluĭ princiar Czartoryski din Cracovia, d-sa a găsit un manuscript latin al Cronicea luĭ Miron Costin, şi întrébă dacă Academia este dispusă a publicà textul latin al aceleĭ cronice, care se deosebesce de cel românesc, dimpreună cu un studiŭ al d-sale.

D-l *B. P. Hasdeŭ* ḑice că un manuscript al Croniceĭ latine a luĭ Miron Costin se află în Biblioteca Imperială din Viena. Engel *(Geschichte der Moldau und Walachey,* Halle 1804, I, 68, 119) vorbesce despre cronica latină

a luĭ Miron Costin şi reproduce părţĭ dintr'însa. D-sa propune să se decidă publicarea în *Anale* a lucrăriĭ d-luĭ Barwinski.
— Se recomandă Secţiuniĭ Istorice.

ŞEDINŢA DE LA 22 IUNIE 1901

Preşedinţa D-luĭ *P. S Aurelian.*

D-l *I. Kalinderu* presintă din partea d-luĭ L. Guillouard, profesor de drept civil la Caen, tomul II din scrierea sa *Traité de la Prescription*, Paris 1901.

D-l *D. C. Ollănescu* presintă în dar din partea d-luĭ A. Gianni, membru la Înalta Curte de Casaţie, un chrisov original în limba slavonă scris pe pergament, cu pecetea atârnată şi bine conservată, de la Ştefan Voevod Domnul Moldoveĭ, din anul 7028 (1520) Aprilie 24, precum şi traducerea românéscă a unuĭ chrisov de la Alexandru Voevod, Domnul Moldoveĭ, din anul 7062 (1554) Aprilie 11.

D-l *C. Erbiceanu* dăruesce maĭ multe acte grecescĭ şi românescĭ din a doua jumătate a secoluluĭ XIX, privitóre la istoria bisericéscă română.

D-l *N. Quintescu* presintă scrierea sa: *Cum se face recomandarea de profesorĭ la Facultatea de Litere din Bucurescĭ, decan fiind ilustrul D. Bogdan.*

De la d-l N. D. Popescu se primesce în dar cartea: *Capete de poruncă la toată ciata bisericiască*, tipărită la Târgovişte în anul 7222 (1714).

De la d-l dr. Toma Ionescu se primesce o scrisóre, prin care arată că este delegatul comitetuluĭ instituit la Berlin pentru serbarea împliniriĭ etăţiĭ de 80 anĭ a luĭ Rudolf Virchow. D-l Ionescu presentă o listă de subscriere pentru participare la acea serbare.
D-l Preşedinte recomandă lista acelor membri aĭ Academieĭ, carĭ ar voì să se asocieze la serbare.

În ḑilele de 24 şi 25 ale luniĭ curente, fiind a se ţiné examenele anuale la Institutul Otteteleşanu de la Măgurele, se decide ca d-niĭ N. Quintescu şi C. Erbiceanu să asiste la acele examene ca delegaţĭ din partea Academieĭ.

D-l Secretar general *D. Sturdza* aduce la cunoscinţa Academieĭ că d-l tipograf Carol Göbl, în atelierele căruia se tipăresc cele maĭ multe publicaţiunĭ ale Academieĭ de maĭ mulţĭ anĭ, împlinind 25 anĭ de activitate ca proprietar

de tipografie, s'a retras de la conducerea atelierelor sale şi a serbat acest fapt la 17 Iunie curent. Cu acéstă ocasiune s'a făcut o plachetă de bronz şi s'aŭ tipărit câte-và adrese de felicitărĭ. Din tóte acestea se depune câte un exemplar pentru colecţiunile Academieĭ.

D-l Sturdza presentă în acelaşĭ timp medalia bătută de Societatea «Transilvania» din Bucurescĭ în onórea d-luĭ A Lupaşcu, Preşedintele eĭ de onóre.

ŞEDINŢA DE LA 29 IUNIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

D-l *I. Kalinderu* face donaţiunea arătată în următórea scrisóre:

«Dorind ca elevele, carĭ aŭ absolvit în anul acesta şcóla de la Institutul Otteteleşanu, să aibă o mică amintire din partea mea, ofer suma de Leĭ 311,40, pentru ca Direcţiunea Institutuluĭ să cumpere la fie-care absolventă câte o rochie.»

ŞEDINŢA DE LA 6 IULIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* aduce la cunoscinţa Academieĭ că Colonelul T. Şerbănescu, membru corespondent al Academieĭ în Secţiunea Literară, a încetat din viéţă la Brăila în ḑiua de 2 a luneĭ curente. În numele Academieĭ s'a adresat familieĭ o telegramă de condoleanţe.

De la d-l L. Mrazec se primesce scrisóre de mulţumire pentru alegerea sa de membru corespondent.

De la d-l Inginer Guido Bausek se primesce în dar manuscriptul lucrăriĭ sale: *Tabele de logaritmĭ vulgarĭ cu 18, 19 şi 20 ḑecimale.*

De la E. Sa d-l Kiderlen, Ministru plenipotenţiar al Germanieĭ în Bucurescĭ, se primesce o scrisóre prin care mulţumesce pentru publicaţiunile Academieĭ şi ale altor Instituţiunĭ, ce s'aŭ trimis biblioteciĭ Universităţiĭ de la Tübingen.

ȘEDINȚA DE LA 13 IULIE 1901

Președința d-luĭ *P. S. Aurelian.*

Se cetesce următorul raport asupra examenelor generale ale Institutuluĭ Otteteleșanu din Iunie a. c., presentat de d-niĭ C. Erbiceanu și N. Quintescu, delegațĭ din partea Academieĭ să asiste la ele :

«Fiind numițĭ de d-vóstre, în ședința de la 22 ale curenteĭ, de a asistà la examenele de finele anuluĭ de la școla Măgurele-Otteteleșanu și îndeplinindu-ne datoria, avem onóre a vě aduce la cunoscință resultatul acesteĭ însărcinărĭ.

«Mergênd la amintita școlă în ḑilele de 24 și 25, am ascultat rěspunsurile date de eleve în tóte clasele și am constatat cu mare mulțumire și satisfacere că rěspunsurile elevelor eraŭ și precise și consciente, în conformitate cu cuprinsul materiilor de studiĭ din programe, în tóte cele cincĭ clase existente.

«Acest real resultat aduce laude corpuluĭ profesoral al aceluĭ institut.

«Numěrul elevelor presente la examene, în fie-care clasă, a fost: clasa I 16 eleve; clasa II, 15; clasa III, 13; clasa IV, 15; și clasa V, 14. Prin urmare aŭ frecuentat și depus examen, în anul școlar 1900/1, 73 de eleve.

«Studiile s'aŭ predat întocmaĭ după programul stabilit la începutul anuluĭ școlar și cunoscut de onor. Academie.

«Lecțiunile s'aŭ ținut numaĭ în orele de diminéță, iar după amiaḑĭ elevele aŭ fost ocupate în ateliere. Fie-care materie a avut douě ore pe sěptămână. Desemnul și caligrafia aŭ fost predate în orele de diminéță, rěmase libere, iar musica Joia după amiaḑĭ și Duminica la biserică, unde elevele cântă în cor liturgia.

«Tóte ocupațiunile de gospodărie le îndeplinesc elevele în orele de după prânz, menagiul ḑilnic însă îl fac cu rîndul, maĭ ales elevele din clasele a IV și a V.

«Am constatat că tot corpul profesoral al școleĭ este ales din persóne instruite și educate anume pentru scopul ce urmăresce acéstă școlă—formarea elevelor de a fi bune mame de familie și modele de gospodărie națională — și că profesoriĭ îșĭ daŭ tótă silința pentru ajungerea reală a acestuĭ scop.

«Îmbrăcămintea elevelor simplă, dar curată și uniformă.

«În special pentru desvoltarea și progresul acesteĭ școle cu scop anumit, șĭ-a dat tótă silința Direcțiunea acestuĭ institut și în mare parte șĭ-a ajuns dejà scopul sěŭ acéstă școlă, deșĭ tînĕră încă.

«În școlă elevele se deprind tóte cu aceleașĭ bune obiceiurĭ și frumóse și am vĕḑut că cu tótă bună voința se supun acelorașĭ regule disciplinare, așà că resultatul ultim va fi conducerea gospodărieĭ casnice după aceleașĭ norme sciințifice și practice în familiile conduse de aceste eleve.

«Nu putem a nu recunósce un mare merit conducĕtoruluĭ spiritual al acestuĭ institut, d-luĭ Ioan Kalenderu, care cu cea maĭ mare mulţumire sufletéscă se intereséză de aprópe ḑilnic de progresul real al acesteĭ şcóle. Ar fi de dorit ca asemenea şcóle de învĕţămînt practic gospodăresc să se îmmulţéscă în ţéra nóstră.»

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* ḑice că şi d-sa a luat parte anul acesta la examenul de la Institutul Otteteleşanu şi a constatat reale progrese. D-sa crede că ar fi bine, ca în viitor să se numéscă o comisiune, care să urmăréscă cu deamănuntul mersul acesteĭ şcóle şi să presente Academieĭ rapórte maĭ amănunţite. D-l Preşedinte exprimă apoĭ d-luĭ Kalinderu mulţumirile Academieĭ pentru preţiosul ajutor ce dă în tot-deauna la propăşirea acestuĭ institut.

D-l *I. Kalinderu* ḑice că ar fi de dorit ca membriĭ Academieĭ să se intereseze maĭ de aprópe de mersul şi progresele acesteĭ şcóle şi ca eĭ să viziteze în cursul anuluĭ institutul, spre a vedé modul cum elevele îşĭ îngrijesc de grădină, de pivniţă, de legume şi altele. D-l Kalinderu s'a gândit că va fi nevoie să se înfiinţeze şi clasa a şésea. Pentru acésta d-sa va face în sesiunea generală viitóre o propunere.

SEDINŢA DE LA 17 AUGUST 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Economul Coman Vasilescu din Huşĭ se primesce un manuscript intitulat: *Creştinescul povĕţuitor saŭ Treĭ-ḑecĭ de cuvîntărĭ bisericescĭ*, cu rugare a se publică cu spesele Academieĭ.

— D-l Secretar general *D. Sturdza* se însărcinéză cu examinarea manuscriptuluĭ.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 15 Iunie a. c., prin care Secţiunea propune:

a) să se facă întrebare d-luĭ P. Popescu, autorul lucrăriĭ *Teoria probeĭ în sciinţa modernă*, presentată Academieĭ spre publicare, dacă ea a maĭ fost tipărită;

b) ca Academia să intre în relaţiuní cu Societatea de istorie contimporană din Paris.

— Propunerile Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *Dr. C. Istrati* aduce aminte Academieĭ că d-l Fl. Porcius a împlinit vîrsta de 85 anĭ şi propune să i se trimită cu acéstă ocasiune o telegramă de felicitare din partea Academieĭ.

— Propunerea se primesce.

ŞEDINŢA DE LA 31 AUGUST 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

Excelenţa Sa d-l G. A. Argyropulos trimite următórea scrisóre de la 16 Iunie 1901, adresată Academieĭ de Maiestatea Sa Regele Gheorghe al Grecieĭ:

«Vĕ mulţumesc din tótă inima pentru publicaţiunile Academieĭ Române pe carĭ Mi le-aţĭ trimis.

«Aceste opere însemnate dovedesc marea propăşire a literelor şi a sciinţelor în România.

«Mĕ folosesc cu plăcere de acéstă împrejurare spre a vĕ exprimà bucuria ce am simţit, întâlnind acum de curînd pe Augustul vostru Suveran la Abbazia.

«Acéstă fericită întâlnire este, precum spuneţĭ, chezăşia cea maĭ sigură a legăturilor prietenescĭ dintre cele douĕ ţĕrĭ».

Academia, trimiţênd publicaţiunile sale Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ Gheorghe al Grecieĭ, le-a însoţit de următórea adresă:

«Întrevederea Maiestăţiĭ Vóstre cu Augustul nostru Suveran la Abbazia a umplut inimile tuturor Românilor de o sinceră bucurie; căcĭ legăturile intime între Suveranĭ sunt chezăşia cea maĭ sigură a legăturilor prietenescĭ între douĕ ţĕrĭ.

«Academia Română are onóre de a rugà pe Maiestatea Vóstră să binevoéscă a primì, în aceste fericite împrejurărĭ, publicaţiunile sale ca un omagiŭ respectuos.»

De la Ministeriul Afacerilor străine se primesce comunicarea că, în ḑilele de 12—21 Aprilie 1902, se va ţiné la Roma un congres internaţional de sciinţe istorice sub înaltul patronagiŭ al Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ Italieĭ şi cu sprijinul Guvernuluĭ italian. Comitetul de iniţiativă învită Guvernul român şi societăţile sciinţifice din ţéră să participe la acest congres prin delegaţiĭ lor.

De la P. S. Sa Calistrat Bârlădénul, Locotenent-Episcop la Huşĭ, se primesc în dar documentele găsite în reşedinţa episcopală şi însemnate în lista de maĭ jos.

D-l *V. A. Urechiă* trimite în dar pentru Bibliotecă, din partea d-luĭ G. G. Burghele, scrierea acestuia: «Mihail Kogălniceanu», Bucurescĭ 1901.

D-l D. Onciul, membru corespondent, presentă manuscriptul: *Theatron politicon*, manuscript românesc din anul 1816, dăruit Academieĭ de d-l Anton Diamandopol, student în drept, acum soldat în batalionul II de vînătorĭ din Constanța. Volumul cuprinde tom. II (cap. 16—30) din numita scriere. El a fost găsit între cărțile rĕmase de la fostul protoiereŭ din Constanța Frimu, decedat ca archimandrit pe la 1897.

D-l *D. Sturdza* presentă pentru Biblioteca Academieĭ două scrierĭ festive publicate, una cu ocasiunea inaugurăriĭ nouluĭ port de mare de la Emden în August 1901, cea-laltă cu ocasiunea inaugurăriì canaluluĭ Dortmund-Ems în 1899. Aceste două marĭ lucrărĭ technice aŭ pentru țéra nóstră o deosebită însemnătate, pentru că printr'însele se face întroducerea uneĭ marĭ cantitățĭ de cereale de la noĭ într'una din cele maĭ populate și maĭ industriale regiunĭ ale Germanieĭ.

În cursul luniĭ Septemvrie, urmând să se țină concursurĭ pentru acordarea din Fondul Adamachi a burselor pentru studiul chimieì industriale la Zürich, agriculturiĭ la Hohenheim, zoologieĭ descriptive la Paris, morărieĭ în Germania și irigațiunilor în Austria, se întocmesc comisiunile examinatóre în modul următor:

a) pentru Chimia industrială: d-niĭ Dr. C. I. Istrati și David Emanuel, sub președința d-luĭ P. Poni;

b) pentru Agricultură: d-niĭ Hepites și L. Mrazec, sub președința d-luĭ P. S. Aurelian;

c) pentru Zoologia descriptivă: d-niĭ P. Bujor și L. Cosmovicĭ, sub președința d-luĭ P. Poni;

d) pentru Morărie și Irigațiunĭ: d-niĭ C. Mironescu și T. Dragu, sub președința d-luĭ A. Saligny.

D-l *P. Poni* ḑice că între bursele Adamachi, hotărîte în sesiunea generală trecută a se da în acest an, pentru studiĭ în străinătate, una erà destinată pentru studiul mecaniceĭ industriale la șcóla de arte și meseriĭ din Angers (Francia). Acéstă decisiune a fost luată în necunoscința organisăriĭ șcóleĭ de la Angers, în care se face admiterea prin concurs, putênd concurà numaĭ Francesĭ cu vîrsta între 15—17 anĭ. Pentru a fi admișĭ la concurs, cererea trebuià să fie făcută înainte de 1 Maiŭ, iar între probele concursuluĭ se cer lucrărĭ de fer saŭ de lemn, după un desemn dat, și altele, ceea ce arată că concurentul trebue să fi făcut maĭ nainte o șcólă de meseriĭ. În aceste condițiunĭ este cu neputință a se realisà decisiunea Academieĭ. Rĕmâne decĭ ca bursa acésta să nu se deà în anul curent.

— Se iea act.

Documente dăruite Academiei Române
de P. S. Sa Calistrat Bârlădénul, Locotenent-Episcop la Huşĭ.

1706 (7214) Maiŭ 25. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1730 (7238) Maiŭ 14. Iaşĭ. — Grigorie Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere. — Pecete mică cu tuş.
1754 (7262) Iulie 20. Iaşĭ. — Mateiŭ Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1754 Decemvrie 17. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1756 (7264) Aprilie 23. — Costandin Michail Gehan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1756 (7264) Maiŭ 12. — Costandin Michaiŭ Gehan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1756 (7264) Iunie 2. Iaşĭ. — Costandin Michaiŭ Gehan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1756 (7264). Iaşĭ. — Costandin Michail Gihan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecetea timbrată stricată.
1756 (7265) Septemvrie 8. Iaşĭ. — Costandin Michaiŭ Gihan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1756 (7265) Noemvrie 20. Iaşĭ. — Costandin Michail Racoviţă Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
(1756). — Costandin Michaiŭ Gehan Racoviţă Vvod. Mold. — Orig, Rom., Hârt. — Cu 2 peceţĭ cu tuş.
1757 (7265) August 17. Iaşĭ. — Scarlat Ghica Vvod. Mold. Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş
1757 (7265). Iaşĭ. — Scarlat Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1757 (7266) Septemvrie 15. — Scarlat Grigorie Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1757 (7266) Noemvrie 15. — Scarlat Grigorie Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1759 (7267) Iulie 8. Iaşĭ. — Ioan Teodor Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1759 (7267) Iulie 8. Iaşĭ. — Ioan Teodor Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş
1762 (7270) August. Iaşĭ. — Grigorie Ioan Vvod. Mold. — Orig., Rom , Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1762 (7270) Iaşĭ. — Grigorie Ioan Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1766. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. — Pecete mică cu tuş.

1767 Noemvrie 1. — Grigorie Ioan Calimach Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Pecete cu tuş.
1768 Ghenarie. — Grigorie Ioan Calimach Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1776 Ghenarie. — Grigorie Alexandru Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1776 Iulie 3. — Grigorie Alexandru Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1776 Iulie 19. — Grigorie Alexandru Ghica Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete cu tuş.
1784 Iulie 20. — Alexandru Costandin Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ. — Pecete cu tuş.
1784 Iulie 20. Iaşĭ. — Alexandru Costandin Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ. — Pecete cu tuş.
1785 Iunie 8. Iaşĭ. — Alexandru Ioan Mavrocordat Vvod. Mold. — Orig , Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ — Pecete mare cu tuş.
1785 Iunie 8. Iaşĭ. — Alexandru Ioan Mavrocordat Vvod. Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnuluĭ. — Pecete mare cu tuş.
1795 Iulie 2. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1798 Maiŭ 17. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1816 Aprilie 2. Iaşĭ. — Scarlat Alexandru Calimach Vvod Mold — Orig., Rom., Hârt. Cu subscrierea Domnulu. — Pecete mare cu tuş. — Cu o traducţiune în rusesce.
1823 Septemvrie 30. — Anaforà. — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
— — 21 de hârtiĭ privitóre la ţiganĭ şi la împrumuturĭ de banĭ din aniĭ 1794—1838.

ŞEDINŢA DE LA 7 SEPTEMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l P. Missir, profesor la Facultatea de drept din Iaşĭ, se primesc pentru Biblioteca Academieĭ următórele publicaţiunĭ :

1). Actes de la troisième conférence de la Haye pour le droit international privé (29 Mai—17 Juin 1900), Haga 1900;

2). Documents relatifs à la troisième conférence de la Haye pour le droit international privé, Haga 1900;

3) Codificarea dreptuluĭ internaţional privat propusă de conferinţa de la Haga, Bucurescĭ 1901,

De la d-l I. Piantini se primesce în dar un volum manuscript arab.

D-l Secretar general *D. Sturdza* aduce la cunoscinţă că în sesiunea generală viitóre urmă să se decérnă următórele premiĭ pentru lucrărĭ cu subiecte date:

1. Premiul Princesa Alina Ştirbeiŭ cu subiectul: *Principiile morale şi creştinescĭ de carĭ trebue să se conducă părinţiĭ în educaţiunea copiilor lor.*

2. Premiul Statuluĭ Eliade Rădulescu cu subiectul: *Studiŭ comparativ asupra dialectelor şi sub-dialectelor române.*

3. Premiul Adamachi cu subiectul: *Domnia luĭ Ştefan-cel-Mare.*

4. Premiul G. San-Marin cu subiectul: *Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ cu ţĕrile străine atât la Orient cât şi la Occident, începênd cu secolul XVI până în aniĭ din urmă.*

Până la terminul fixat, 1 Septemvrie curent, s'aŭ presentat numaĭ pentru premiul Princesa Alina Ştirbeiŭ treĭ manuscripte cu următórele devise: «Cunósce-te pre tine însuţĭ»; «† In acest semn veĭ învinge. Nimic fără Dumneḑeŭ» şi «Precum viţa nu póte să aducă ródă de sine singură, de nu va rĕmâné în butuc, aşà nicĭ voĭ, de nu veţĭ rĕmâné întru mine». (Ev. Ioan, c. 15).

La concursul celor-lalte premiĭ nu s'a presentat nicĭ o lucrare.

D-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, presentă pentru cetire în şedinţă publică scrierea sa: *Din luptele pentru neam: Rĕsturnarea luĭ Vasile Lupu.* — Se recomandă Secţiuniĭ Istorice.

ŞEDINŢA DE LA 14 SEPTEMVRIE 1901.

Preşedinţa D-luĭ *P. S Aurelian.*

De la d-l *V. A. Urechiă* se primesce următórea scrisóre, pe lângă care trimite în dar din partea d-luĭ dr. Fiala o carte domnéscă originală scrisă în limba grécă şi dată la 1 Septemvrie 1667 de Io Radu Voevod la doĭ negustorĭ însărcinaţĭ să procure Curţiĭ domnescĭ cele trebuinciόse pentru mobilarea eĭ:

«Am primit însărcinarea plăcută, de la d-l dr. Fiala, de a depune pentru archiva Academieĭ un preţios document original.

«Permiteţi-mĭ a vĕ vorbì de acest document în câte-và cuvinte.

«*Exterior.* Actul este scris pe jumătate cólă de hârtie grósă turcéscă, îndoită în doue. În filigram, în un rond, se distinge un fel de corónă, din mijlocul căreia se ridică un sul coronat la vîrf, afară din cerc, cu un craiŭ-noŭ. Conservaţiunea destul de bună.

«Documentul are 30 centimetri lungime pe 20 centimetri lățime. E scris în limba grécă, la 1 Septemvrie (â) 1667 (cifre arabe). Este semnat de Iŵ Радv Воевода și de boeriĭ seĭ: Герге Бан. Мареш ворн. Радѹл лог. Строе ворн. Радѹл бан. Матеі. Гешрги вел стнк. Стоян вел (rupt). Fie-care semnătură este însoțită de sigiliul respectiv. Al luĭ Vodă este inelar octogon cu inscripțiunea în limba grécă. În scut vulturul eraldic cu crucea în plisc, stéua și semiluna. (1)

«*Cuprinsul.* Cuprinsul actuluĭ este fórte interesant pentru istoria nóstră culturală și acea a comerciuluĭ. Domnitorul și cu sfetniciĭ seĭ se învoesc cu doĭ neguțătorĭ archonțĭ, domnul Balanu și d. Teofil (e de presupus că cel puțin cel dintâiŭ erâ român curat), ca să furniseze Curțiĭ domnescĭ materiile necesare mobilăriĭ eĭ. Pe lângă faptul că *furnisoriĭ* sunt neguțătorĭ creștinĭ și Românĭ, maĭ ne dă documentul și nomenclatura stofelor din timp și prețurile cu carĭ se vinde cotul de fie-care.

«Iacă în traducere documentul:

«*Ioan Radul Leon Voevod al întregiŭ Ungro-Vlahiĭ.*

«Cu cartea de față mărturisitóre a Domnieĭ mele, împreună cu toțĭ boeriĭ «țěriĭ *(τῆς Τζάρας!)*, facem cunoscut declarând tuturor, că avênd noĭ trebu«ință de diverse lucrurĭ pentru reînoirea Curțiĭ Domnieĭ mele *(τῆς αὐθεντίας «μας)*, ne-am învoit cu d. boerul domnul Balanu (με τὸν ἄρχοντα κὺρ Μπαλάνου) «și cu d. Teofil, ca orĭ-ce lucrurĭ vor fi de lipsă, și postavurĭ, și atlasurĭ, «și lustrinurĭ (ναστραις) și orĭ-ce alte stofe vor fi de lipsa Domnieĭ mele, să «aibă a le procurà d-lor, convenind și despre prețurĭ, adecă: lustrinurile cele subțirĭ câte treĭ leĭ (aslanĭ) și jumătate cotul, și atlasurile cotul pe doĭ leĭ, «și cele-lalte după prețurile lor curente și după a lor valóre. Și pentru maĭ «bună credință și tărie a invoeliĭ nóstre am iscălit punênd și sgiliul nostru, «în anul 1667 luna Septemvrie 1.

L. S. Domnesc — Iw рад воевода

L. S — Герге Бан.

L. S — Маре[ш] во[р]

L. S — рад[л] ло[г]

L. S — Станко ло[г]

L. S. — Мат[ж] сл

L. S — Строе во[р]

L. S — Рад[л] Бан.

L. S

Radul vtori Logofĕt.
Radul Clucer Cocorăscul.
Radul Bilcirescul

L. S

L. S — Гешрги в[л] сто[л]к

L. S. — Сто[н] ве[л]... (rupt)

(1) *Sigiliul* IWANNHG ЕΛЕW ΘΥ PAΔOYΛ BOEBOΔA ȢΓPOBΛA....

«Acì la Sinaia, unde mě aflu pentru raţiunĭ de sănătate, n'am putut culege maĭ nouě informaţiunĭ relative la acéstă mobilare nouă a Curţiĭ domnescĭ·

«Mě mărginesc dar a alăturà preţiosul document în original şi a vě rugà să binevoiţĭ a mulţumì direct onor. d. dr. Fiala pentru dăruirea luĭ.»

— Se decide a se exprimà mulţumirĭ d-luĭ dr. Fiala.

De la d-l D. C. Sturdza-Scheianu se primesce în dar un chrisov original pe pergament, fórte stricat, de la Petru Vodă Schiopul, cu data Iaşĭ, 5 Iunie 1589, prin care se întăresce stăpânirea satuluĭ Dornescĭ şi-l pune sub ascultarea târguluĭ domnesc Ştefănescĭ, întemeiat de Ştefan-cel-Mare.

D-l *A. D. Xenopol* presintă următórea relaţiune:

«Găsesc de cuviinţă şi de datorie a vě arătà cum s'aŭ petrecut lucrurile la Paris cu prilejul comunicăriĭ ce am ţinut-o la Academia sciinţelor morale şi politice din acel oraş.

«Fusesem ales corespondent al Institutuluĭ din Francia, Academia citată în şedinţa din 9 Martie, şi anume în condiţiunĭ cu deosebire onorabile: din 6 candidaţĭ la locul rěmas vacant în secţiunea istorică, prin trecerea d-luĭ Martens din Petersburg, ca asociat, am fost singurul recomandat şi am trecut în plenum cu unanimitatea celor 22 de membri presenţĭ.

«Am credut dar de a mea datorie a mulţumì în persónă Academieĭ pentru distincţiunea încuviinţată şi a ţiné tot odată o comunicare asupra uneĭ materiĭ absolut nouě: *Raporturile între psichologie şi istorie*, care materie omisesem tocmaĭ a o tratà în cartea mea: *Les principes fondamentaux de l'histoire* (Paris 1899).

«În diua de 13 Iulie st. n., fusese fixată, de Secretarul perpetual, şedinţa în care Academia aveà să-mĭ asculte comunicarea.

«După cuvintele de mulţumire ce le rostiĭ către Academie şi către naţiunea francesă, care a favorisat întâiĭ noştri paşĭ pe calea regenerăriĭ, Preşedintele *Glasson* mě întrerupse, spre a rěspunde d-sa prin câte-và cuvinte măgulitóre la adresa ţěriĭ nóstre.

«După aceea intrând în materie cetiĭ comunicarea mea, care ţinù o oră încheiată. Fiind că la Academiile din Paris, cetirile în şedinţe nu trebue să depăşéscă o jumătate de oră, ceruĭ voie companieĭ a urmà înainte peste termenul reglementar şi maĭ mulţi membri spuseră să urmez maĭ departe, de óre-ce subiectul îĭ intereséză După sfîrşitul cetiriĭ, d-l *Tarde*, celebrul sociolog şi criminalist frances, se sculă spre a-mĭ rěspunde şi după complimentele obicinuite, aduse contra teorieĭ mele câte-và întîmpinărĭ, la carĭ îĭ rěspunseĭ. Desbaterea fu însă închisă, din causă de lipsă de timp, ultimele şedinţe ale Academieĭ fiind încărcate cu multe cestiunĭ.

«Academicianiĭ eraŭ în numěr de 25. Sala cea mare a şedinţelor erà plină de lume alésă, profesorĭ, literaţĭ, diariştĭ şi a doua di apărură în cele maĭ multe diare politice parisiane notiţe maĭ scurte saŭ maĭ lungĭ asupra co-

municăriĭ mele. Cele maĭ bune analise fură date de *Journal des Débats* şi de *La Fronde*. Acum a început a apăré apreţierĭ şi analise în revistele cele marĭ din Paris, precum în *La Revue Historique*, *Revue Philosophique*, etc.

«Comunicarea mea va apăré în curînd în Analele Academieĭ sciinţelor morale şi politice din Paris, probabil în fasciculul pe Octomvrie, de óre-ce chiar acum am primit corecturile.»

D-l *P. Poni*, ca Preşedinte al Comisiunii instituite de Academie pentru examinarea candidaţilor presentaţĭ la concursul burseĭ pentru studiul Chimieĭ industriale la Zürich, presentă lucrările Comisiuniĭ, care a făcut examinarea candidaţilor în ḑilele de 10—14 Septemvrie. Comisiunea recomandă pentru ocuparea burseĭ pe tînĕrul Gheorghe Amilcar Sava.

— Propunerea Comisiuniĭ se aprobă.

D-l Preşedinte aduce la cunoscinţă că d-l A. Saligny, din causa altor ocupaţiunĭ, nu póte luà parte ca Preşedinte al Comisiuniĭ instituite la Şcóla de podurĭ şi şosele pentru acordarea burselor pentru studiul Morărieĭ şi Irigaţiunilor, şi nicĭ ca membru în Comisiunea burseĭ pentru studiul Agriculturiĭ. Urméză decĭ să se desemneze un alt membru al Academieĭ ca Preşedinte al primeĭ Comisiunĭ şi un alt membru în Comisiunea a doua.

— Se desemnéză d-l Dr. C. I. Istrati ca Preşedinte al Comisiuniĭ de la Şcóla de podurĭ şi şosele, şi d-l Şt. C. Hepites, ca membru în Comisiunea burseĭ pentru Agricultură, iar ca examinator de limba germană în amândouĕ comisiunile d-l profesor G. Pop.

ŞEDINŢA DE LA 21 SEPTEMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian*.

De la d-l I. P. Valerian, avocat, se primesc în dar şése scrisorĭ de ale rĕposatuluĭ G. Bariţ, una de la Alexandru Roman şi douĕ de la alţĭ bărbaţĭ de peste Carpaţĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* presentă a doua serie de estampage de pe inscripţiunĭ din regiunea Dunărénă, spre a fi trimise Academieĭ de inscripţiunĭ de la Paris.

Se cetesc lucrările Comisiuniĭ instituite pentru examinarea candidaţilor presentaţĭ la concursul burselor pentru studiul Morărieĭ în Germania şi al Irigaţiunilor în Austria Comisiunea recomandă pentru ocuparea primeĭ burse pe d-l I. Moţoĭ, iar pentru ocuparea celeĭ de a doua pe d-l V. Roşu.

— Propunerile Comisiuniĭ se aprobă.

Se cetesc lucrările Comisiunii instituite pentru examinarea candidaţilor presentaţi la concursul bursei pentru studiul Agriculturii la Hohenheim. Comisiunea recomandă pentru ocuparea bursei pe d-l Maximilian Rotariŭ. — Propunerea Comisiunii se aprobă.

ŞEDINŢA DE LA 28 SEPTEMVRIE 1901.

Preşedinţa D-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l D. C. Sturdza-Scheianu se primesc în dar 90 diferite zapise de ţiganĭ dintre aniĭ 1720 şi 1831.

D-l *Dr. I. Felix* ḑice: Academia a manifestat la diferite ocasiunĭ că se intereséză de studiul Pelagreĭ, de prevenirea eĭ, şi de totul ce, se referă la cultura porumbuluĭ, hrana principală a ţĕranuluĭ român. Am dar onóre a atrage atenţiunea Academieĭ asupra unor măsurĭ luate într'un alt stat în contra Pelagreĭ. Guvernul Italieĭ a presentat la 10 Iunie a. c. Senatuluĭ aceluĭ regat un proiect de lege asupra preveniriĭ şi vindecăriĭ Pelagreĭ, prin care se interḑice comerciul cu porumb necopt şi stricat, consumarea luĭ, fabricarea de paste alimentare din porumb stricat şi importarea de asemenea porumb şi se prescrie declararea obligatorie a casurilor de Pelagră. Interḑicerea vînḑăriĭ, măcinăriĭ şi mâncăriĭ de porumb stricat există şi în legea nóstră sanitară, înregistrarea nominală a bolnavilor de Pelagră se face şi la noĭ, nouă este însă pentru noĭ în proiectul de lege italian măsura: că în comunele afectate de Pelagră, administraţiunea va priveghià uscarea, păstrarea şi întrebuinţarea porumbuluĭ şi a productelor sale, că comunele bântuite de Pelagră vor înfiinţà instalaţiunĭ pentru uscarea porumbuluĭ, carĭ se vor pune în mod gratuit la disposiţiunea populaţiuniĭ. Pelagroşiĭ săracĭ se vor hrănì cu spese publice, şi în casul când îngrijirea în familia lor este insuficientă, eĭ vor fi primiţĭ în spitale. Pentru combaterea Pelagreĭ statul va subvenţionà comunele cu 100.000 lire (leĭ) pe an. Ministerul de Finanţe va distribuì în mod gratuit sare familiilor pelagroşilor săracĭ. Ne intereséză direct interḑicerea importuluĭ în Italia a porumbuluĭ stricat destinat pentru hrană, şi este de dorit ca să nu se exporteze asemenea porumb din Regatul român.

De la d-l *P. Poni* se primesce raport despre lucrările Comisiuniĭ instituite sub preşedinţa d-sale la Universitatea din Iaşĭ, ca să examineze pe

candidaţiĭ presentaţĭ la concursul burseĭ pentru studiul Zoologieĭ descriptive la Paris. Comisiunea propune să se acorde bursa singuruluĭ concurent, d-l Ioan Borcea.

— Propunerea Comisiuniĭ se aprobă.

Se cetesce raportul Direcţiuniĭ Şcóleĭ Agaricĭ, prin care se propune admiterea în şcólă a 10 elevĭ, carĭ formézā a treia serie a şcóleĭ.

D-l *I. Kalinderu* ḑice să se aprobe primirea elevilor aleşĭ, dar observă că raportul este prea sumar; că Directorul şcóleĭ ar trebuì să arăte maĭ amănunţit cum s'a făcut examenul de primire, cum s'a constatat starea sănătăţiĭ candidaţilor. Ar trebuì de asemenea ca acest examen să se facă în presenţa unuĭ delegat al Academieĭ, după cum este prevĕḑut şi în regulamentul şcóleí Agaricĭ.

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* ḑice că se vor da instrucţiunĭ Directoruluĭ, ca în viitor să se conformeze observaţiunilor d-luĭ Kalinderu.

— Se decide primirea în Şcóla Agaricĭ a celor 10 elevĭ propuşĭ de Directorul şcóleĭ.

Lista documentelor privitóre la ţiganiĭ boerilor Sturdzescĭ, dăruite de d-l D. C. Sturdza-Scheianu.

1720 (7228) Maiŭ 21. Iaşĭ.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1720 (7228) August 29. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârtie. Cu 3 subscrierĭ şi o pecete cu tuş, spălăcită.
1721 (7229) Martie 23. — Zapis. — Orig., Rom., Hârtie. Cu 5 subscrierĭ.
1724 (7233) Noemvrie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârtie. Cu 5 subscrierĭ.
1725 (7234) Noemvrie 9. — Zapis. — Orig., Rom., Hârtie. Cu 5 subscrierĭ şi o pecete cu tuş.
1731 (7239) Ianuarie 22. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârtie. Cu 4 subscrierĭ.
1733 (7241) Ianuarie 14. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1737 (7245) Martie 21. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
1743 (7252) Octomvrie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1745 (7253) Maiŭ 15.—Zapis.— Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1745 (7254) Septemvrie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1746 (7254) Iunie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1746 (7254) Iunie 8. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere şi 2 peceţĭ cu tuş.
1748 (7256) Ianuarie 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1748 (7257) Noemvrie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.

1749 (7257) Fevruarie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1750 (7258) Aprilie 23. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1750 (7258) Maiŭ 25.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.
1750 (7258). — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1751 (7259) Iulie 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1751 (7260) Septemvrie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ şi o pecete cu tuş.
1752 (7260) Maiŭ 4. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1752 (7260) Maiŭ 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1752 (7261) Noemvrie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1752 (7261) Decemvrie 13. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1758 (7266) August 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
1758 (7266). — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
1761 Ianuarie 14. — Zapis. — Orig , Rom., Hârt.
1761 (7269) Maiŭ 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1762 (7270) Iulie 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1767 Maiŭ 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1768 (7276) Iulie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1772 (7280) Maiŭ 30. — Zapis. — Orig , Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
1775 Maiŭ 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1779 Maiŭ 4. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1779 Iulie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt Cu 2 subscrierĭ.
1781 Ianuarie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1781 Fevruarie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1781 Fevruarie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1781 Fevruarie 1. — Zapis. — Orig , Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1781 Fevruarie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1781 Iulie 31. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1781 Decemvrie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1789 Iulie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1791 Maiŭ 22. Fălticenĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1791 Iunie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1792 Iulie 22. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1792 Septemvrie 22. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1793 Ianuarie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1793 Maiŭ 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1793 Septemvrie 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1811 Iulie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1813 Octomvrie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1814 Fevruarie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1814 Martie 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1814 Martie 21. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.

1823 Iunie. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
1831 Fevruarie 21. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Ianuarie 29. — Zapis. — Orig., Rom.. Hârt. Cu o subscriere.
— Fevruarie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Aprilie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Aprilie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Iunie 17. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Iulie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— August 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Noemvrie 9. Cernăuţĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— Noemvrie 13. — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu o subscriere.
— — 14 bucăţĭ foiţe cu însemnărĭ de ţiganĭ.—Orig., Rom, Hârt.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 5 OCTOMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l Hugo Schuchardt, membru onorar al Academieĭ, se primesce pentru Bibliotecă scrierea sa: *Sichel und Säge; Sichel und Dolch.*

De la d-l C. I. Strat se primesce în dar pentru Bibliotecă publicaţiunea: *Les hommes illustres qui ont paru en France pendant ce siècle, avec leurs portraits au naturel,* par *Mr. Perrault,* Paris 1696.

Se primesce învitare ca Academia să ieà parte la al XIV-lea Congres internaţional de medicină, care se va ţiné la Madrid în 1903.

D-l *D. Sturdza* presintă o scrisóre adresată d-sale de d-l Prof. Dr. Karl Vollmöller de la Dresda, care trimite prospectul Societăţiĭ literaturilor romanice, arătând că Societatea nu are încă 250 de membri, numĕr absolut necesar pentru începerea publicaţiunilor sale şi cere ca să se facă subscrierĭ de adesiune şi în România.

D-l D. Sturdza ḑice că ar fi bine ca să se subscrie şi Academia şi membriĭ eĭ, carĭ se intereséză de publicaţiunĭ de acéstă natură. Spre acest scop se deschide la cancelaria Academieĭ o listă de subscriere.

D l Dr. *V. Babeş* cetesce: *Epidemiile asociate.*

ŞEDINŢA DE LA 12 OCTOMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la Preşedinţa Consiliuluĭ de Ministri se primesce adresa cu No. 718 de la 9 Octomvrie a. c., prin care, respundênd la cererea făcută de Delegaţiune, se arată că Guvernul a hotărît a trimite, din archivele deosebitelor administraţiunĭ publice, dosarele carĭ cuprind acte şi documente referitóre la evenimentele din anul 1848, pentru a fi încorporate în colecţiunea de manuscripte a Academieĭ şi a fi ast-fel puse la disposiţiunea celor ce vor fi doritorĭ a face cercetărĭ asupra epoceĭ de renascere a ţēriĭ nóstre.

— Academia primesce cu recunoscinţă acéstă însciinţare despre decisiunea Guvernuluĭ.

De la Ministeriul de Răsboiŭ se primesce *Condica ordinelor de ḑi pe aniĭ 1846, 1847, 1848 şi 1849.*

De la P. S. Sa Archiereul Pimen Georgescu Pitişteanu se primesce publicaţiunea Κατάλοιπα χειρογραφῶν Ἱεροσολυμιτικῆς βιβλιοθήκης de diaconul Cleopa M. Kikylides, bibliotecarul Sf. Mormînt, Ierusalem 1899, precum şi un portret al Patriarchuluĭ Constantinopoleĭ Kyril Lukaris. P. S. Sa însoţesce aceste darurĭ de următórea notiţă:

«Cu ocasiunea uneĭ cererĭ în scris făcute din partea P. S. S. Archiereuluĭ D. D. Dr. Pimen Piteşteanu, profesor universitar şi director al Internatuluĭ teologic, către Archimandritul Sf. Patriarchiĭ de Ierusalim, modest român din Macedonia, în scopul de a puté dobândì o fotografie după tabloul original, ce se aflā acolo, al renumituluĭ Patriarch de Constantinopole *Ciril Lucaris* (1) din prima jumătate a seculuĭ XVII, întru cât se légă de persóna acestuĭ Patriarch multe fapte din viéţa bisericiĭ ortodoxe, referitóre şi la noĭ, cu ocasiunea eşiriĭ la ivélă a unuĭ catechism de colorit calvinesc, care s'a atribuit mareluĭ pàstor Ciril Lucaris, dând mult de lucru ortodoxilor din acel timp, creḑêndu-se de bine ca şi figura acestuĭ distins prelat să fie aşezată între multe altele, carĭ împodobesc galeria Internatuluĭ teologic, s'a cerut dar, şi s'a rĕspuns satisfăcĕtor trimiţêndu-se, pe lângă fotografie, şi un catalog din 1899, avênd 205 pagine, al manuscriptelor, numit «κατάλοιπα», făcut de diaconul Cleopa Chichilidul, bibliotecarul Sfîntuluĭ Mormînt. Acest catalog, după cum spune autorul în prefaţă şi după însuşĭ

(1) Acest Ciril a fost în Ţéra-Românéscă de la 1612—1618, în care timp a scris cele douĕ epistole: una către Radu Michnea (1610—1616), combătênd calendarul Gregorian, şi a doua către locuitoriĭ din Târgovişte, în care combate doctrinele papistăşescĭ. Epistolele acestea sunt publicate în Dositheiŭ (Patr. Hieros.) Τόμος ἀγάπης, Iaşĭ 1698, pag 547—554

titlul ce-l pórtă, cuprinde un numĕr de manuscripte, carĭ aŭ rĕmas pe din afară în catalogul alcătuit de d-l A. Papadopol Cherameu, cu privire la biblioteca patriarchală din Ierusalim și care catalog a putut aduce întru cât-vă serviciĭ sciințeĭ.

«În catalogul despre care vom vorbì se cuprind 153 manuscripte, dintre carĭ: 46 sunt păstrate în însășĭ biblioteca patriarchală de Ierusalim sub numele de «Συλλογή = Collecta» a Prea Sfințituluĭ Mitropolit de Nazaret Domn Fotie și a luĭ Partenie Archimandrit, carĭ prin străduințele lor aŭ putut să le adune de pe la diferițĭ monachĭ și pe urmă le-aŭ dăruit bibliotecii; 97 bucățĭ, printre carĭ se semnaléză: 4 evangheliĭ slavone și 3 texte în limba iberică, se păstréză în biblioteca de curînd înființată la mânăstirea luĭ Abraam, bibliotecă pusă sub îngrijirea Archimandrituluĭ Sfîntuluĭ Mormînt Evtimie, schevofilax, iar restul de 10 manuscripte se găsesce în biblioteca proprie a P. S. Archiepiscop al Iordanuluĭ D. Epifanie, care în decursul timpuluĭ le-a strîns de pe la particularĭ, cumpĕrându-le.

«Printre tóte aceste manuscripte se află unele, carĭ cuprind nisce notițe referitóre la împrejurărĭ din Principatele române pe atuncĭ.

«Așà manuscriptul No. 34, care datéză de pe la începutul secoluluĭ trecut, și cu o înălțime de 0,21, lățime 0,15, cuprindênd 58 file, pórtă titlul «Nara«rea despre începutul și progresul musiceĭ», expune în mod sinoptic istoria musiceĭ la Evreĭ și Greciĭ vechĭ, cu un catalog, tot de odată înșirând alfabetic pe toțĭ compositoriĭ de musică bisericéscă din timpurile cele maĭ vechĭ până în secolul trecut.

«La pagina 49, în acest manuscript, se găsesce următórea notiță: «În 1821, «luna Aprilie, a urmat revoluțiunea beilor în Vlacho-Bogdania, când a fugit «*Alexandru Ipsilanti* și *Michail Vodă.*

«2. Manuscriptul No. 43, format maĭ mult din caiete ciuntite, semnaléză la pag. 88 relațiunea: «În 1730 am fost trimis de prea fericitul nostru stă«pân, împreună cu Archidiaconul pe care l-a trimis în Ierusalim a fi hiro«tonit Mitropolit, spre a se duce la Văcărescĭ, fiind-că a fost cerut de Prea «Înălțatul Domn Nicolae Voevod, ctitorul. Și fiind-că eŭ am fost pe lângă «Prea Fericirea Sa 8 anĭ și nu mĕ dusesem la Ierusalim ca să mĕ închin și «sa vĕd și casa unde am fost chemat să servesc, fost-am decĭ trimis a mĕ «închinà și iarășĭ să mĕ întorc la Prea Fericirea Sa.» Tot în acest manuscript (caietul 15) este o colecțiune de psalmĭ pentru lauda luĭ Dumnedeŭ și de rugăciunĭ, făcută de către ierodiaconul Neofit Peloponesianul și care, tipărindu-se pentru prima óră, a fost dedicată prea curateĭ mame a luĭ Dumnedeŭ cuvîntul, în dilele de domnie ale prea străluciturluĭ Domn al întregiĭ Ungro-Vlachiĭ D. D. *Ioan Grigorie Ghica Voevod* și ale Prea Sfințituluĭ Mitropolit D. Grigorie, de către cel maĭ mic între monachĭ, Partenie Sumeliotul din Trapezunt, vîndător de mătase în noua tipografie din Bucurescĭ, anul mântuiriĭ 1769.

«3. Dintre manuscriptele carĭ se află în mica bibliotecă a mânăstiriĭ

Abraam, există o sfîntă Evangelie de prin secolul XVII în limba slavonă scrisă în Moldo-Vlachia din porunca Domnitoruluĭ *Evstratie Voevod (Dabija)* pentru mânăstirea de la Cașin. Legătura acestuĭ manuscript e de scândurĭ învelite cu pânză roșie, de o lungime de 0,42, iar lat 0,275, avênd în total 341 file; dintre aceste file, cea de la pag. 164, 263 și 276 sunt pergamente. Textul are pe fie-care pagină 22 rîndurĭ, iar pe fila a V-a se găsesce o figură pătrată saŭ πλαίσιον, pe care e desemnat cu multă probabilitate Domnul și soția sa, pipăind cu mânile o cruce, ce există în mijloc. Pedestalul pe care se vede așezată acéstă figură e sprijinit prin gura a două animale, agățate de el, iar maĭ jos o mână susține tot ce se observă.

«În interiorul icóneĭ descrise se póte cetì inscripțiunea: «Cu bună voia «Tatăluĭ și conlucrarea Fiuluĭ și venirea Sfîntuluì Duh, s'a scris acéstă sfîntă «Evangelie din porunca stăpânuluĭ nostru, *Ioan Evstratie Voevod, Domn al «țerĭĭ Moldoveĭ*, și a soțieĭ sale Ecaterina. Datu-s'a la mânăstirea, ce se ḑice «Casin (?), unde este biserica adunăriĭ, cu hramul Archangheliĭ Michail, «Gavril și Rafael și al tuturor puterilor cerescĭ. Spre aducerea aminte a «strămoșilor și părinților luĭ, în anul 1665 Ianuarie 16.»

«O altă notiță la sfîrșit sună ast-fel: «Acéstă Evangelie am scris-o eŭ pă«cătosul ieromonah Tarasie în mânăstirea Rompuschin (?), anul 1665 Ia«nuarie 17;» pe fóia 6, 100, 163 și 263 sunt icónele evangeliștilor, precum și o ornamentare în chip de panglică, la începutul fie-căreĭ evangeliĭ. Titlurile evangeliilor, cum și numele fie-căruĭ evangelist, sunt scrise cu litere marĭ de aur.

«Manuscriptul presentă următórea împărțire: 1) Catalogul Evangelieĭ după Matheiŭ, 2) Prolegomenele luĭ Theofilact, Archiepiscopul Achrideĭ, 3) Cartea faceriĭ, la Dumineca înainte de nascerea luĭ Christos, 4) Catalogul Evangelieĭ după Marcu, 5) Prolegomenele luĭ Theofilact, 6) Începutul Evangelieĭ, de la Dumineca înainte de Bobotéză, 7) Catalogul Evangelieĭ după Luca, 8) Prolegomenele Evangelieĭ după Luca, 9) Catalogul Evangelieĭ după Ioan, 10) Prolegomenele luĭ Ioan și 11) un tabloŭ cu rînduéla evangeliilor peste an.

«4. Se maĭ găsesce în acest catalog al sfinteĭ Patriarchiĭ o altă Evangelie, pe pergament scrisă în țĕrile Dunărene, avênd o mărime de 0,337 și lată 0,237 cu 259 file. Textul e monostil și fórte bine scris, are câte 21 rîndurĭ pe fie-care pagină. Începutul e precedat de 6 foĭ membrane, iar la finele manuscriptuluĭ se găsesce o notiță dificilă: «Acéstă Evangelie s'a scris din «porunca Domnuluĭ nostru cu mâna prea miculuì monah-diaconul Michael. «(Acesta erà rus) și stetea în comuna Sucéva. Am început la Septemvrie 21 «și am terminat la 21 Maiŭ, Vinerĭ *ora 13*, am început în ḑiua Vinerĭ, «ora 1 a ḑileĭ.»

«O altă notă de pe fóia VI-a cuprinde următórele: «În 1680 luna Sep«temvrie, am transmis presenta sf. Evangelie, de la cinstita mânăstire a sfîn«tuluĭ Nicolae, care e în Moldo-Vlachia, numită *Pombrata (Probota ?)*, la Ie«rusalim, pe care mânăstire primind-o ruinată și aprópe de cădere am

«luat-o de la Antonie Voevod Constantinopolitan Russeti, am ridicat-o cu «ajutorul luĭ Dumnedeŭ şi am reconstruit-o, şi luând acéstă sf. Evangelie, «împreună cu altele, am adus-o de acolo la Sf. Mormînt. Trebue să se noteze «pentru amintire, că şi mânăstirea Bostriţa (Bistriţa ?), Toxloiŭ (?) şi Ca- «sino (?), pe atuncĭ ruinate, luându-le, le-am ridicat cu ajutorul luĭ Dumnedeŭ: «Casineĭ, biserica şi maĭ multe alte părțĭ, iar celor-lalte, cea maĭ mare parte.»

«Urméză iscălitura: «Patriarchul Ierusalimuluĭ, Dositheiŭ, este cel despre «care se vorbesce. Pomenesce Dómne şi pe părinţiĭ luĭ Nicolae şi Ana.»

«5. Un alt manuscript este o Evangelie slavonă pe hârtie grósă, scrisă de prin secolul XV şi enumĕrând 377 file, dintre carĭ cele 3 din urmă sunt nescrise, iar începutuluĭ îĭ lipsesce o fóe. Este de o lungime de 0,327 şi lat 0,206, textul fiind monostil cu 18 rîndurĭ pe pagină, sémĕnă cu cele precedente. Dintr'o notiță, ce se găsesce la urmă, reiese că a fost scrisă în *Principatele Dunărene*, din porunca unuĭ Principe al lor şi anume de către un preot Nicolae în mânăstirea Prea Curateĭ stăpâneĭ nóstre.

«6. Se maĭ află o Evangelie pentru ritual de prin secolul XV, scrisă în *Moldo-Vlachia* şi care are o lungime de 0,290, iar lăţimea 0,198. Textul monostil cu 21 rîndurĭ pe fie-care pagină Titlurile sunt scrise cu chinovar.

«7. Maĭ aflăm în acelaşĭ catalog un manual, care cuprinde nisce nedumerirĭ şi deslegările acestora, saŭ examinarea şi adeverirea unor dogme necesare bisericiĭ, manual făcut de prea înțeleptul şi învĕţatul dascăl d-l I. Cariofil, logofĕt al mareĭ bisericĭ a luĭ Christos din Constantinopole, după cererea prea nobiluluĭ şi înălţatuluĭ Domn, Domnitoruluĭ Constantin Cantacuzin, iar în urmă tipărit în Valachia de către prea cuviosul între ieromonachĭ *Antim tipograful din Iberia*, revĕdut şi corectat de prea învĕţatul între dascălĭ, d-l Sevastos Chiminitul din Trapezunta. Dar acì e transcris cu cheltuéla celuĭ între ieromonachĭ prea cuviosul d-l Partenie Chidoniatul şi protosinghel al Sfîntuluĭ Mormînt.

«8. Maĭ figuréză iarăşĭ un manuscript, cuprindênd cestiunĭ ale prea nobiluluĭ şi prea învĕţatuluĭ boer *Constantin Cantacuzin*, fratele prea luminatuluĭ şi prea piosuluĭ Domn a tótă Ungro-Vlachia, Domn *Şerban Cantacuzin Voevod*, la care a rĕspuns cel maì înțelept între dascălĭ, Ioan Cariofil, şi marele logofĕt al tronuluĭ ecumenic, pe când petreceà în Bucurescĭ.

«9. Un alt asemenea manuscript, cu rĕspunsurĭ la întrebărĭ folositóre orĭ-căruĭ creştin pios, tot de acelaşĭ Ioan Cariofil, petrecênd în Bucurescĭ, către Domnul *Constantin Cantacuzin*.»

De la d-na Sofia M. Bragadiru se primesce medalia comemorativă pentru inaugurarea şcóleĭ germane evangelice înfiinţate de D-sa la Constanţa, în numele rĕposatuluĭ sĕŭ soţ Erhard Luther.

De la Direcţiunea şcóleĭ de podurĭ şi sosele se primesce invitarea ca Academia să ieà parte în diua de 14 Octomvrie la solemnitatea inaugurăriĭ bustuluĭ rĕposatuluĭ Gheorghe I. Duca, fost Director al acesteĭ şcóle.

— D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* anunţă că d-sa va representà Academia la acea serbare.

D-l *D. C. Ollănescu* adreséză următórea scrisóre:

«Am onóre de a oferì pentru Biblioteca Academieĭ 314 publicaţiunĭ făcute cu ocasiunea Exposiţiuniĭ Universale din Paris (1900) de către România, Francia, Finlanda, Spania, Elveţia, Portugalia, Rusia, Suedia, Ungaria, Japonia, Austria, Serbia, Peru, Statele-Unite, Republica Sud-Africană, Belgia, etc., etc., diverse alte scrierĭ şi o colecţiune de ḑiare ilustrate, tot cu acelaşĭ scop, pe carĭ le-am însemnat în alăturata listă.

«În curînd sper a sporì numĕrul publicaţiunilor acestora, adăogând la dînsele şi o colecţiune de albumurĭ, stampe, chărţĭ, portrete, medaliĭ şi amintirĭ diverse de la marea serbare, la care am luat şi noĭ o parte însemnată.»

— D-l Preşedinte, în numele Academieĭ, exprimă d-luĭ Ollănescu mulţumirĭ pentru publicaţiunile dăruite.

D-l *C. Erbiceanu* ḑice că d-l A. D Xenopol ĭ-a comunicat un manuscris grecesc. Manuscrisul este un quarto, în stare deteriorată şi transcris după altul de o mână cu totul necunoscĕtóre în cărturărie şi în deplină ignoranţă a limbiĭ grecescĭ. Eŭ presupun să fie scris de un Român, pentru că erorile gramaticale sunt prea marĭ şi chiar copilărescĭ, în necunoscinţă de casurĭ şi declinărĭ. Hârtia este ordinară, iar caligrafia de tot miserabilă, lipsind chiar cuvinte. Manuscrisul nu este complet; tratatul de pe urmă: Θεορία τοῦ Κόσμου ἤγουν τῆς νέας Ινδίας τῶν Ἱσπανῶν, început, cuprinde numaĭ patru foĭ. Acéstă scriere trebue să fi fost tot a luĭ Nicolae Spătaru, presupun. Tractatul însă despre Tătarĭ este complet, aşà cum l-a resumat din notele luĭ Teodor Baicov şi manuscrisele în rutenesce ale luĭ Niculae Spătarul eruditul Chrisant Notara. Acest manuscris este de o însemnată valóre pentru noĭ, fiind-că ne dă relaţiunĭ asupra Tătarilor, carĭ seculĭ întregĭ aŭ invadat şi jefuit ţĕrile nóstre, spunêndu-ne originea lor şi pe unde locuiaŭ eĭ prin secolul XVII. Probabil că după aceste cunoscinţe s'aŭ condus şi uniĭ din cronicariĭ nostri asupra Tătarilor.

D-l *V. A. Urechiă* propune ca Academia sĕ deà *Analele* şi alte din publicaţiunile sale biblioteciĭ-museuluĭ Balaguer de la Villanueva y Geltru (în Spania) în schimbul Buletinuluĭ care se publică de acea instituţiune.

— Se decide trimiterea *Analelor* şi altor publicaţiunĭ.

D-l *V. A. Urechiă* dăruesce apoĭ pentru colecţiunile Academieĭ un manifest electoral de la oraşul Quito din republica Equatoruluĭ.

Se presentă douĕ fotografiĭ representând produsele expuse de şcóla Academieĭ «Ioan C. Agaricĭ» din Móra Grecilor la Exposiţiunea regională din Vasluiŭ ţinută în acest an.

La 22 Octomvrie curent, avênd a se ţiné la Universitatea din Iaşĭ concurs pentru acordarea din Fondul Adamachi a două burse de câte 100 leĭ pe lună: una la Facultatea de medicină şi alta la cea de sciinţe, urméză să se formeze comisiunea examinatóre.

— Se decide ca Preşedintele Comisiunii să fie d-l P. Poni, iar membri d-niĭ: N. Culian şi Dr I. Bogdan.

La 1 Noemvrie se va ţiné de asemenea la Şcóla de podurĭ şi şosele concurs pentru acordarea celor opt burse ce se daŭ de către Academie elevilor aceleĭ şcóle — burse carĭ se declară vacante cu expirarea dileĭ de 31 Octomvrie.

— Se decide ca Preşedintele Comisiuniĭ să fie d-l A. Saligny, iar membri d-niĭ: C. Mironescu şi Nestor Urechiă.

ŞEDINŢA DE LA 19 OCTOMVRIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l Şt. C. Hepites, membru corespondent, se primesc publicaţiunile sale:

a). *I. Sur le régime des pluies en Roumanie.—II. Levé magnétique de la Roumanie.* Extrase din procesele-verbale şi Memoriile Congresuluĭ internaţional de meteorologie de la Paris din 1900. Comunicărĭ făcute de d-sa la acel Congres;

b). *Climatologie du littoral roumain de la Mer Noire*, Liége 1901;

c). *Climatologia bucuresciană, anul 1898 st. n. şi anul 1899 st. n.*, Bucuresci 1901;

d). Scrísóre de felicitare trimisă în numele Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ la a 50-a aniversare a Institutuluĭ de meteorologie şi magnetism pămîntesc din Viena.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ Istorice pentru şedinţa de la 5 Octomvrie, prin care se arată că Secţiunea propune:

a) a se cetì în şedinţă publică şi a se tipărì în *Anale* memoriul d-luĭ I. Tanoviceanu: *Din luptele pentru ném. Resturnarea luĭ Vasile Lupu.*

b) a se publicà în *Anale* memoriul d-luĭ P. Popescu: *Teoria probei (în sciiinţa moderna).*

Propunerile Secţiuniĭ se aprobă.

ȘEDINȚA DE LA 26 OCTOMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* arată că d-sa a însărcinat pe d-l prof. V. S. Moga să visiteze și să examineze Scóla «Ioan Costache Agaricĭ» din Móra-Grecilor, și să facă apoĭ un raport asupra organisării și a funcționăriĭ aceleĭ școle; acum presintă raportul făcut de d-l Moga.

— Se recomandă Comisiuniĭ speciale a Fundaţiuniĭ Agaricĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* amintesce că astădĭ este onomastica d-luĭ Secretar general Dimitrie A. Sturdza. D-l Sturdza lipsind de la ședință, d-l Tocilescu propune să se trimită o telegramă de felicitare cu acéstă ocasiune bărbatuluĭ venerabil, care a dat Academieĭ o bună parte din averea sa în formă de colecţiunĭ sciinţifice, și de mulţĭ anĭ dă acesteĭ instituţiunĭ iubirea sa nemăsurată și munca sa neobosită, prin care atât de mult a contribuit la prosperarea eĭ.

— Propunerea d-luĭ Tocilescu se primesce și se decide a se expedià d-luĭ Dimitrie Sturdza următórea telegramă:

«Toţĭ membriĭ Academieĭ Române, întrunițĭ în ședința de astădĭ, simt deosebită plăcere a vĕ felicità cu ocasiunea onomasticeĭ Domnieĭ-Vóstre. Munca și devotamentul uneĭ viețĭ întregĭ, ce ațĭ închinat instituțiuniĭ nóstre, nu pot fi uitate. Să trăiţĭ mulţĭ anĭ ferіcіţĭ!

«P. S. Aurelian, Iacob Negruzzi, General Fălcoianu, Titu Maiorescu, Gr. Ştefănescu, Gr. G. Tocilescu, B. P. Hasdeŭ, V. A. Urechiă, Dr. Felix, Dr. Istrati, Dr. Babeș, C. Erbiceanu, Ioan Kalinderu».

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 2 NOEMVRIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* dice:

«Animat de un simţimînt de vie și sinceră recunoscință, vin să vĕ mulţumesc din tótă inima pentru urarea prietenéscă, care aţi binevoit a-mĭ trimite, sunt câte-và dile.

«Am considerat tot-deauna Academia Română ca un sanctuariu al munciĭ, spre care sá-șĭ îndrepteze privirile tot Românul, conscient de datoriile sale cele maĭ înalte.

«Legat de acest însemnat institut cultural, prin o muncă de treĭ decĭ de anĭ, am considerat intrarea mea în Academie ca o mare onóre și numirea mea

de Secretar general ca o sfîntă sarcină. Mĭ-am dat tótă silinţa să port onórea şi sarcina cu credinţă nestrămutată şi cu devotament neschimbat, avênd necontenit dinaintea mea ca lege conducĕtóre a vieţiĭ, că datoriile unuĭ serviciŭ public staŭ maĭ sus decât onorurile legate de el.

«La bătrâneţe, un cuvînt prietenesc încăldesce inima, şi prin urmare cu îndoită recunoscinţă vĕ mulţumesc pentru bunăvoinţa Domniilor-Vóstre.»

De la Ateneul Român din Dorohoiŭ se primesce rugarea de a se da publicaţiunĭ pentru biblioteca sa.

— Se recomandă Delegaţiuniĭ spre a trimite din publicaţiunile Academieĭ pe acelea carĭ ar fi potrivite pentru numita bibliotecă.

De la Comitetul instituit la Brăila pentru ridicarea unuĭ bust rĕposatuluĭ membru corespondent al Academieĭ Teodor Şerbănescu se primesce o listă de subscriere pentru adunarea fondurilor necesare în acel scop.

— D-l Preşedinte rógă pe membriĭ Academieĭ să se asocieze la acéstă subscriere.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următórea listă a publicaţiunilor presintate, până la termenul fixat de 31 Octomvrie, la concursul premiilor anuale ce sunt a se decerne în sesiunea generală din 1902:

1. La Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ:

Antonescu (Teohari), Lumĭ uitate. Studiĭ literare şi archeologice, Iaşĭ 1901.
Broşteanu (Constantin), Salinele nóstre. Studiŭ istoric, juridic şi economic asupra exploatăriĭ salinelor şi monopoluluĭ săriĭ la Romanĭ şi Românĭ, Bucurescĭ 1901.
Caragiale (I L), Momente, Bucurescĭ 1901.
Codreanu (M.), Diafane. Versurĭ, Iaşĭ 1901.
Dragomirescu (Iuliu), Poesiĭ, vol. I. — Lacrĕmĭ. Cartea mistică. Miresme, Bucurescĭ 1900.
Gorun (Ion) (Al. I. Hodoş), Câte-va versurĭ, Bucurescĭ 1901.
Iosif (St. O.), Patriarhale. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.
» Romanţe şi Cîntece de Heine. Traducere în versurĭ, Bucurescĭ 1901.
Mihályi (Ioan), Diplóme Maramureşene din secolul XIV şi XV, Maramureş-Sziget 1900.
Nicolescu (M.) şi G. S. *Ioneanu*, România cu ţările vecine. Chartă istorică, Bucurescĭ 1901.
Pop Reteganul (Ioan), Novele, Bucurescĭ 1901.
» Povestirĭ (II) din viaţa ţĕranilor românĭ, Sibiiŭ 1901.
Sorcovă (pseudonim), Clipe de repaus. Schiţe şi Foiţe, Braşov 1901.
Tauşan (Grigore), Filosofia luĭ Plotin, ed. II, Bucurescĭ 1901.

2. La Premiul Statuluĭ Lazăr de 5.000 leĭ:

Arbore-Ralli (Dr. Ecaterina), Mama şi Copilul saŭ Igienă practică pentru usul mamelor, ed. I, Bucurescĭ 1900.
Druţu (Dr. Ch. D.), Studiŭ asupra Viticultureĭ şi Vinurilor din România, Bucurescĭ 1900.
Gazela (pseudonim), Memoriŭ descriptiv asupra unuĭ noŭ balon dirijabil (poligrafiat).
Manicatide (Dr. M.), Cercetărĭ asupra etiologieĭ şi seroterapieĭ tuseĭ convulsive (poligrafiat).
Munteanu-Cârnu (V.) şi Corneliŭ *Roman*, Vinurile Românieĭ. Studiŭ economic şi chimic, Bucurescĭ 1900. (Ca documente: Le sol arable de la Roumanie, Recherches sur les céréales roumaines, Notices sur la ferme de l'école supérieure d'agriculture de Bucarest, Notice sur l'industrie sucrière et sur la betterave à sucre.)
Niculescu (Dr. D. D.), Elemente de dentistică clinică şi operatorie, Bucurescĭ 1901.
Onciul (Aurel), Dreptul administrativ român.—Partea generală, Viena 1900.
Samfirescu (Dr. Z.), Amputations ostéoplastiques expérimentales (text român-frances), Iaşĭ 1901.
Varlam-Ghiţescu (Gh.), Treĭ aplicaţiunĭ practice ale aieronauticeĭ. I. Balonul cu cîrmă, Bucurescĭ 1900.
Urbeanu (Dr A.), Imbunătăţirea alimentaţieĭ ţăranuluĭ romîn, Bucurescĭ 1901.
Urechia (Dr.), Nouĭ elemente de Igienă, Bucurescĭ 1901.

3. La Premiul Adamachi de 5.000 leĭ (divisibil):

Adam (Ioan), Rătăcire. Roman, Bucurescĭ 1902.
Bărbulescu (Ilie), Cercetărĭ istorico-filologice. — I. Calvinismul şi începutul d'a se scri romîneşte.—II. Slavonismul şi introducerea limbiĭ romîne.— III. Doc. luĭ Radu VV. către Braşovenĭ, Rijnovenĭ şi vameşul Alexandru, Bucurescĭ 1900.
Becescu (Florian I.), Vise şi lacrimĭ, ed. I, Craiova 1901.
Borgovanu (V. Gr.), Ionel. Educaţiunea unuĭ bun copil, Bucurescĭ-Gherla 1901.
Dauş (Ludovic), Eglè. Poem dramatic, Bucurescĭ 1901.
Dimitrescu (Christ. N.), Florile iubireĭ. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.
» Quatrene. Epigrame, epitafurĭ, humoristice, varia, Bucurescĭ 1901.
Dragomirescu (Iuliu), Cîntarea cîntărilor. Poemă ebraică, Bucurescĭ 1901.
Găvănescul (I.), Elemente de Psihologie pentru cursul secundar, Bucurescĭ 1901.
Gheorghiu (Ernest C.) şi Dr. S. C. *Gheorghiu*, Vînătórea în România, Bucurescĭ 1901.
Grigorovitza (Em.), Româniĭ în monumentele literare germane medievale, Bucurescĭ 1901.

Marinescu-Avramin (Ilie), Procesul apercepțiunii saŭ Treptele didactice formale aplicate la lecțiunĭ practice din tóte obiectele învĕțămêntuluĭ primar, ed. I, Bucurescĭ 1901.
Pacu (Moise N.), Elemente de Morala creştină, Galaţĭ 1901.
Petraru (Constantin G.), Studiul impositelor române, Bucurescĭ 1900.
Rosetti (Radu D.), Cele din urmă. Poesiĭ, Bucurescĭ 1902.
Smara (Gheorghiu S.), Calvar, Bucurescĭ 1901.
Theodoride (Achile), Olimnio (teatru), Bucurescĭ 1900.
Vlahuță (A.), Romînia pitorească, Bucurescĭ 1901.
Zanne (Iuliu A), Proverbele Românilor, vol. VI, Bucurescĭ 1901.

Se cetesce procesul verbal al Comisiuniĭ instituite la Şcóla de podurĭ și șosele sub preşedinţa d-luĭ A. Saligny pentru alegerea candidaţilor, cărora să se acorde, în anul 1 Noemvrie 1901--31 Octomvrie 1902, cele opt burse Adamachi destinate elevilor aceleĭ școle. Comisiunea propune:

a) ca bursele să se acorde elevilor: Malcocĭ Constantin, Roșanu Ioan, Mirea Ştefan, Panaitopol Gheorghe, Bedreag Ştefan, Mihalopol Constantin, Georgescu Nicolae şi Alexandrescu Nicolae;

b) ca bursele acestor opt elevĭ să nu se maĭ deà ca până acum în mânile lor, ci să se plătéscă de Academie Direcţiuniĭ Şcóleĭ de podurĭ și șosele, iar în schimb bursieriĭ eĭ să fie primițĭ în internatul școleĭ în condiţiunĭ egale cu bursieriĭ Ministeruluĭ Lucrărilor publice, dându-li-se în plus un rînd haine pe an, încălţămintea şi câte 1 leŭ şi 50 banĭ pe ḑi în timpul lucrărilor de vară.

— Propunerile Comisiuniĭ se aprobă.

D-l *C. Erbiceanu* cetesce: *Privirĭ istorice și literare asupra epoceĭ Fanarioților.*

D-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, cetesce: *Din luptele pentru nêm: Rĕsturnarea luĭ Vasile Lupu.*

ŞEDINŢA DE LA 9 NOEMVRIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Dr. C. I Istrati presintă scrierea sa: *Curs elementar de Chimie pentru licee și cursurĭ speciale*, Bucurescĭ 1901.

De la d-na Ana G. Catargi, născută Rosetti, se primesc maı multe hârtiĭ de la Vasile Alecsandri, M. Kogălniceanu şi alţiĭ, precum şi o medalie co-

memorativă a confederaţiunii germane din 1840, rĕmase de la unchiul d-sale Lascar Rosetti.

De la d-l Petre V. Grigoriu, publicist, se primesc douĕ scrisorĭ autografe de V. Alecsandri.

Se cetesce raportul Comisiuniĭ instituite la Universitatea din Iaşĭ sub preşedinţa d-luĭ P. Poni pentru examinarea candidaţilor presintaţĭ la concursul burselor din Fondul Adamachi vacante la Facultăţile de Medicină şi de Sciinţe de acolo. Comisiunea propune a se acordà bursele studenţilor carĭ sunt înscrişĭ în ordinea de merit în tabloul înaintat de Comisiune.

— Propunerea Comisiuniĭ se aprobă şi se decide a se acordà bursele Adamachi vacante la Universitatea din Iaşĭ după cum urméză, d-lor: Buzenki Emilian şi Gavrilaş Dimitrie la Facultatea de Medicină; d-lor: Bedreag Constantin, Motomancea Constantin, Pitaru Dimitrie şi Nicodim Elena la Facultatea de Sciinţe.

D-l *I. Kalinderu* ḑice că Academia a ales o Comisiune, care să se ocupe cu facerea Dicţionaruluĭ limbiĭ române şi că din acéstă Comisiune face şi d-sa parte. Cu adunarea materialuluĭ şi redactarea dicţionaruluĭ a fost însărcinat d-l A Philippide. Anul trecut, d-l Kalinderu personal a primit de la d-l Philippide maĭ multe scrisorĭ şi dărĭ de sémă despre mersul dicţionaruluĭ, carĭ aŭ fost comunicate şi Academieĭ. Anul acesta însă, de la închiderea sesiuniĭ generale, d-sa n'a maĭ primit nimic şi întrébă pe d-l Preşedinte, dacă s'a primit de către Delegaţiune vre-o relaţiune de la d-l Philippide, şi dacă scie cum stă acum lucrarea dicţionaruluĭ. Ar fi bine ca, înainte de sesiunea generală viitóre, Comisiunea să se întrunéscă maĭ des spre a cercetà lucrarea dicţionaruluĭ şi a puté ast-fel în sesiunea generală să facă la rîndul eĭ dare de sémă Academieĭ. Cu acéstă ocasiune, d-l Kalinderu recunósce tóte meritele d-luĭ Philippide, dar constituirea uneĭ Comisiunĭ speciale de către Academie implică o lucrare maĭ permanentă, căcĭ altmintrelea nu s'ar înţelege rolul eĭ şi atuncĭ ar rĕmâné ca numaĭ sesiunea generală să examineze lucrarea d-luĭ Philippide. Comunicărĭ de asemenea natură făcute de d-l Philippide ar avé şi bunul resultat că, dacă ar fi ce-và care să nu convie Comisiuniĭ, observaţiunile făcute de ea ar profità d-luĭ Philippide şi lucrarea sa va fi presintată la sesiunea generală maĭ completă şi maĭ corespunḑĕtóre cu programul hotărît de Academie încă de la început.

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian* rĕspunde la întrebarea d-luĭ Kalinderu, că d-l Philippide n'a trimis de la închiderea sesiuniĭ generale până acum vre-o dare de sémă asupra lucrăriĭ dicţionaruluĭ.

D-l *N. Quintescu* se asociéză la cele ḑise de d-l Kalinderu şi rógă şi d-sa să se intervină pe lângă d-l Philippide a trimite ce-và din dicţionar, pentru ca Comisiunea să vadă dacă maĭ este ce-và de adaos, de corectat saŭ de eliminat. Până acum rapórtele d-luĭ Philippide s'aŭ primit în sesiunea generală, atuncĭ când lucrările Academieĭ sunt multe şi nu s'a putut face o

discuţiune maĭ largă asupra aceleĭ lucrărĭ a Academieĭ. Să trimită decĭ d-l Philippide cel puţin o parte din lucrarea sa, ca ea să fie examinată înainte de sesiunea generală.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că în sesiunea generală trecută a vĕḑut şi d-sa o parte din lucrarea dicţionaruluĭ, trimisă atuncĭ de d-l Philippide, şi a observat că într'însa sunt fórte multe lucrurĭ carĭ nu trebuesc puse. S'a făcut şi atuncĭ acéstă observaţiune, dar nu s'a luat nicĭ o hotărîre. Rógă şi d-sa să se intervină pe lângă d-l Philippide ca să trimită parte din lucrarea d-sale înainte de sesiunea generală.

— Se decide a fi rugat d-l Philippide să înainteze Academieĭ o dare de sémă despre mersul lucrăriĭ dicţionaruluĭ.

ŞEDINŢA DE LA 16 NOEMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l I. Tanoviceanu, membru corespondent, se primesce pentru cetire în şedinţă publică şi publicare în *Anale* scrierea sa: *România sub raportul moral.*

— Se recomandă Secţiuniĭ istorice.

De la d-l General C. I. Brătianu, membru corespondent, se primesce pentru cetire în şedinţă publică scrierea sa : *Însemnătatea charteĭ ţĕrii pentru apĕrarea naţională.*

— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

ŞEDINŢA DE LA 23 NOEMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Preşedinte *P. S. Aurelian*, deschiḑênd şedinţa, ḑice că are deosebita întristare a aduce la cunoscinţa Academieĭ, că membrul eĭ V. A. Urechiă a încetat din viéţă erĭ la ora 3 după amiaḑĭ. Rĕposatul a fost unul dintre întâiĭ membri aĭ Academieĭ, numit prin decret domnesc la 22 Aprilie 1866. De atuncĭ şi până la stingerea sa, Urechiă a lucrat cu dragoste şi fără preget pentru ridicarea, desvoltarea şi înflorirea instituţiuniĭ nóstre. Academia perde într'însul pe un harnic

şi iubit membru, iar ţéra şi naţiunea pe un înflăcărat patriot şi naţionalist. Delegaţiunea a luat măsurĭ să se depună pe sicriul rĕposatuluĭ o corónă din partea Academieĭ şi d-l Preşedinte propune ca unul din colegĭ să fie rugat a ţiné o cuvîntare la ceremonia funebră, care se va face mâne la Biserica Sfîntu Gheorghe-Noŭ. În acelaşĭ timp propune ca Academia să ridice şedinţa în semn de doliŭ.

— Se decide ca d-l Gr. G. Tocilescu să ţină cuvîntarea la sicriul rĕposatuluĭ membru V. A. Urechiă, iar membriĭ Academieĭ să asiste in corpore la înmormîntare.

— Şedinţa se ridică în semn de doliŭ.

ŞEDINŢA DE LA 30 NOEMVRIE 1901

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l *I. Kalinderu* se primesce donaţiunea arătată în următórea scrisóre:

«Am onóre a vĕ înaintă odată cu acésta câte 40 exemplare din broşurile recente apărute în Biblioteca populară a Administraţiuniĭ Domeniuluĭ Coróneĭ, pe carĭ le ofer din partea numiteĭ Administraţiunĭ pentru elevele Institutuluĭ Otteteleşanu, şcólele şi locuitoriĭ de la Măgurele.

«Aceste cărticele sunt: *Confecţionarea pălăriilor de pae, Scrisorĭ către plugarĭ, Cultura cânepeĭ şi inuluĭ,* precum şi *Poveţe pentru hrana ţĕranilor de Dr. Felix,* stimatul nostru coleg.»

— D-l Preşedinte exprimă d-luĭ Kalinderu viile mulţumirĭ ale Academieĭ pentru acéstă nouă dovadă de dragoste pe care o arată Institutuluĭ Otteteleşanu.

D-l Dr. *V. Babeş* presintă Academieĭ maĭ multe lucrărĭ ale d-sale, publicate în diferite reviste speciale germane saŭ francese, dintre carĭ unele aŭ fost comunicate Academieĭ în şedinţe publice.

D-l *P. Poni* presintă Academieĭ întâiul tom din *Analele sciinţifice ale Universităţiĭ din Iaşĭ,* apărut acum în limba francesă. Profesoriĭ Facultăţiĭ de Sciinţe din Iaşĭ aŭ făcut în cursul acestuĭ an maĭ multe cercetărĭ originale în laboratoriile de carĭ dispun. Tomul presintat cuprinde 22 asemenea lucrărĭ originale şi d-l Poni îl presintă ca omagiŭ Academieĭ din partea colegilor sĕĭ de la Facultate. Publicaţiunea s'a tipărit în limba francesă, pentru ca lucrările cuprinse într'însa să pótă fi cunoscute şi de străinĭ.

— D-l Preşedinte exprimă d-luĭ Poni şi colegilor sĕĭ mulţumirile Academieĭ.

De la d-l N. Iorga, membru corespondent, se primesc 20 exemplare din publicaţiunea *Operele Stolniculuĭ Constantin Cantacuzino,* tipărite de d-sa

cu cheltuéla d-luĭ G. Gr. Cantacuzino, care l-a însărcinat să le dăruéscă spre a fi împărțite membrilor acesteĭ Instituțiunĭ.

De la d-l G. Constantinescu-Rîmniceanu, profesor la Bârlad, se primesce un manuscript de 309 file, care cuprinde Cronica luĭ Nicolae Costin și pe care îl oferă Academieĭ în schimb pentru publicațiunĭ istorice.

De la d-l B. Iorgulescu, profesor la Buzĕŭ, se primesce Condica mânăstiriĭ Berca din județul Buzĕŭ, pe care o oferă Academieĭ, exprimând dorința să i se deà în schimb unele din publicațiunile acesteĭ Instituțiunĭ.

— Se decide a se primì cu mulțumire darurile d-lor G. Constantinescu-Rîmniceanu și B. Iorgulescu, recomandându-se Delegațiuniĭ îndeplinirea dorințelor exprimate.

De la d-l Șt. C. Hepites, membru corespondent, se primesce pentru lectură în ședință publică și tipărire în *Anale* memoriul: *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele seculuĭ XIX.*

— Se recomandă Secțiuniĭ sciințifice.

De la d-l Dr. A. Urbeanu se primesce lucrarea sa în patru volume despre *Porumbul românesc și alimentația cu porumb,* cu rugarea de a i se acordà cheltuelile de tipărire.

— Se recomandă Secțiuniĭ sciințifice.

Se cetesce raportul d-luĭ A. Saligny asupra memoriuluĭ d-luĭ N. G. Costinescu, bursier al Academieĭ din Fondul Adamachi, despre lucrările de disecare a lacului Fùcino și asupra lucrărilor și nouluĭ proiect pentru mărirea portuluĭ Genova. D-l Saligny arată că lucrările descrise sunt cunoscute în parte din alte publicațiunĭ și de aceea memoriul, deșì bine făcut, nu este de publicat.

— Raportul d-luĭ A. Saligny se aprobă.

D-l *B. P. Hasdeŭ* cetesce următórele:

«Colegul nostru Vasile Urechiă nu maĭ este printre noĭ.

«Fost-am cu dînsul într'o strînsă legătură în curs de aprópe patru-ḑecĭ de anĭ; și regret că n'am putut să fiŭ față la îmmormîntare, ca să fi vĕrsat atuncĭ o lacrămă ferbinte. Acuma, după două sĕptămânĭ, lacrăma cea caldă s'a rĕcit, s'a cristalisat; dar tocmaĭ de aceea a devenit cugetată și trainică.

«Într'una din nenumĕratele sale lucrărĭ, Urechiă povestesce cum într'o ḑi m'a ferit dînsul de cnuta muscăléscă, și cum, la rîndul meŭ, într'altă ḑi, l-am ferit eŭ de iataganul turcesc. Așà a fost. Ne-am scăpat viéța unul altuia. Este nu maĭ puțin adevĕrat—ceea ce el n'a spus-o, dar o spun eŭ,—în timp de treĭ-ḑecĭ de anĭ noĭ necontenit ne-am certat,

ne-am ciorovăit, ne-am pişcat mereŭ. Şi totuşĭ noĭ n'am încetat nicĭ odată de a ne iubì vrênd nevrênd, simţind o imperiósă, neînţelésă atracţiune reciprocă. Voiŭ da un exemplu din cele multe.

«Ca Ministru sub Ioan Brătianu, Urechiă m'a destituit din membru al Consiliuluĭ permanent al Instrucţiuniĭ publice, fiind-că refusasem de a-ĭ satisface o veleitate ministerială; eĭ bine, peste câte-và ḑile, Facultatea de Litere m'a ales Decan, şi printre ceĭ-lalţĭ profesorĭ m'a votat şi Urechiă; iar după o lună, nu maĭ departe, el însuşĭ m'a rugat să reintru în Consiliul permanent, numindu-mĕ printr'un noŭ decret regal, şi m'a şi trimis imediat la Paris, pentru ca să represint acolo România la inaugurarea monumentuluĭ luĭ Michelet.

«Acelaşĭ fel de antinomie ni s'a întîmplat amândurora, maĭ la fie-care pas ne supĕram, ne isbiam, ne respingeam, şi nu ne puteam despărţì, nu erà chip a nu ne iubì.

«Să fie óre o enigmă psichologică? să fie o tainică fatalitea sórteĭ individuale? Nu. Sunt aprópe patru-ḑecĭ de anĭ de când eŭ sunt căsătorit. Eŭ unul n'am pretins nicĭ odată de a fi sfînt în sensul canónelor sinodale; am fost păcătos, rĕŭ, iute, şi în curs de aprópe patruḑecĭ de anĭ, nu odată pe an, une orĭ nu odată pe lună, m'am certat cu nevasta mea, dar o secundă măcar noĭ nu ne-am gândit la divorţ, ci ne-am iubit din ce în ce maĭ mult, amândoĭ ajunşĭ bătrânĭ Odată, în tinereţe, nevasta mea se plângeà uneĭ prietene de peccadilele mele. Prietena a întrebat-o: cum dară de-l maĭ iubescĭ? Nevasta mea ĭ-a rĕspuns simplu· nu-l pot lăsà, e mare patriot. De aceeaşĭ natură, saŭ fórte asemĕnată, este iubirea între doĭ adevĕraţĭ amicĭ. O ideie supremă, o ideie eternă unesce douĕ suflete, pe când tot odată ideĭ secundare şi terţiare le desbină: le desbină şi—trec. Cu Urechiă mĕ legà într'un mod indisolubil ideia supremă eternă a Românismuluĭ; ne desbinaŭ procedeurile şi puncturile de vedere, diferinţa radicală de temperamente.

«Cele maĭ multe instituţiunĭ culturale la noĭ se datorézǎ direct saŭ indirect luĭ Urechiă. Între altele, cea maĭ de frunte este Academia Română. Aşà cum se întemeiase din capul loculuĭ, Academia nóstră este Urechiă întreg: represintarea tuturor provinciilor române înainte şi, maĭ pre sus de tóte, culminarea sciinţifică saŭ specialistă pe a doua linie. A fost inspiraţiunea cea maĭ fericită. Graţie luĭ Urechiă, Româniĭ n'aŭ căḑut în pacostea zizanieĭ academice aşà ḑicênd confesionale, ca la Sîrbĭ, carĭ aŭ o Academie pravoslavnică la Belgrad şi o altă Academie papistaşă la Agram, adesea duşmănóse una alteia, ambele sterpe pentru viitórea renascere a totalităţiĭ naţionale sîrbescĭ.

«La orĭ-ce capĕt al Europeĭ, fie congres, fie o solemnitate internaţională, pretutindenea unde puteà să rĕsune faima numeluĭ român, Urechiă trebuià să fie acolo, trebuià să înfrunte pe rĕŭ-voitoriĭ noştri, trebuià să acaţere tricolorul nostru, trebuià să se bage printre somităţĭ străine pentru a câştigà tovarăşĭ causeĭ naţionale. Pe la noĭ mulţĭ zîmbiaŭ privind pe Urechiă la Capitoliŭ însoţit de un cioban ardelean; mulţĭ zîmbiaŭ cetind neterminabila polemică daco-romanică a luĭ Urechiă în ḑiare francese, italiene şi spaniole; mulţĭ zîmbiaŭ la noĭ, dar nu zîmbiaŭ Unguriĭ, Muscaliĭ şi Evreiĭ, ci scrîşniaŭ din dinţĭ cu furie duşmaniĭ avîntuluĭ pan-latin al Românilor. Telegrama de condoleanţă, pe care s'a grăbit a o trimite Primarul Romeĭ, Principele Colonna, la mórtea colegului nostru, este cel maĭ elocinte epitaf pentru mormînt, şi cea maĭ vie mângâere pentru spiritul cel desincarnat al luĭ Urechiă: te plânge Urbea Eternă!

«Moldovean din fundul munţilor de la Neamţ, Urechiă simţià aceeaşĭ simpatie pentru orĭ-ce suflare românéscă de orĭ şi unde. Macedo-româniĭ îĭ datoréză imens, dacă nu chiar tot sub raportul mişcăriĭ intelectuale. Românimea de peste Carpaţĭ n'a încetat şi n'ar trebuì să înceteze de a-l binecuvîntà. Câtă brumă a putut, a făcut el si Basarabenilor, pentru carĭ mult va puté să facă numaĭ dóră Dumneḑeŭ faţă cu pravoslavnica Rusie. Urechiă îmbrăţişà de o potrivă pe toţĭ Româniĭ, maĭ ales pe ceĭ înstrăinaţĭ. Printr'un fel de instinct, el susţineà de asemenea cu căldură pe Albanesĭ, fără a le fi studiat originile; şi când eŭ am demonstrat într'o şedinţă a Academieĭ, că Albanesiĭ sunt posteritatea directă a Dacilor, Urechiă erà fericit că ghicise adevĕrul şi mĭ-a ḑis emoţionat: εὕρηκα.

«Pornirea firéscă a luĭ Urechiă nu erà spre cugetare, ci spre acţiune: acţiune, iarăşĭ acţiune, neîntreruptă acţiune, o forţă gigantică de acţiune pe aceeaşĭ întinsă sferă a naţionalităţiĭ române în tóte raporturile eĭ. El a scris şi a tipărit prodigios de mult; dar om de sciinţă n'a fost în înţelesul riguros al cuvîntuluĭ; prea puţin artist în literatură, prea îl desgustà obiectivitatea, prea îl obosià recea şi încéta metodă. Ca agitator însă pentru binele şi mărirea némuluĭ românesc, Urechiă a fost sublim, nimenia nu va puté să-l înlocuéscă, nimic nu va puté să-l întunece în istoria nóstră naţională, în care el va rĕmâné ca un archanghel al entusiasmuluĭ în memoria tuturor Românilor.

«Bătrâniĭ se duc unul câte unul; câţĭ maĭ rĕmân încă pe pămînt, să nu le amărîm ultimele lor momente. Un vechiŭ proverb românesc ḑice: «cine n'are bătrân, să-şĭ cumpere». Sunt timpurĭ în istorie, când tineretul dictéză, iar moşnegiĭ cată să asculte: aşà este într'o epocă

de revoluțiune. Sunt alte timpurĭ, când tineretul trebue să urmeze ascultător după povața moșnegilor: așà este într'o epocă de progres normal. Moșnég a fost Cavour; moșnég a fost Bismarck; moșnég a fost Gladstone; astăḑĭ bătrânul Krueger abià se maĭ ține pe picióre, și totușĭ sgudue pe uriașa Anglie. Orĭ-când însă, fie în revoluțiune, fie în evoluțiune, tineriĭ și bătrâniĭ să pășéscă braț la braț cu dragoste și în armonie.»

Cuvînt rostit în biserica Sf. Gheorghe-Noŭ cu ocasiunea immormîntăriĭ ilustruluĭ V. A. Urechiă

DE

GR. G. TOCILESCU,
Membru al Academieĭ Române.

La tot ce e virtute, la tot ce e sfințire,
La tot ce-aduce bine la némul românesc,
Aĭ fost și eștĭ tu gata ca să te daĭ jertfire!
La orĭ-ce bine 'n frunte, Române, te găsesc!

C. A. Rosetti către Colonelul
Ioan Câmpineanu.

Iacă, întristată adunare, cuvintele cu carĭ Academia Română și Facultatea de Litere bucurescénă salută prin delegatul lor marea umbră ce se află acum în mijlocul nostru!

Nu maĭ departe decât erĭ Parlament, Academie, Ateneŭ, Societățĭ culturale, Presă, așteptaŭ ca să vaḑă pre colegul lor iubit, pre scriitorul de frunte, pre învĕțatul și ilustrul dascăl, pre bărbatul de toțĭ ĭubit și respectat, așteptaŭ să-l vadă la locul de onóre, la sarcina ḑilnică a viețiĭ sale!....

Și tot așteptând, și tot așternând speranță peste speranță, trecură clipele ca ḑilele, césurile ca sĕptămânele, și dînsul nu maĭ apăreà, până ce ca de trăsnet furăm lovițĭ de întristătórea scire, că cel pe care-l așteptam n'are să maĭ vină!

Și iată-l acum, cum îl vedețĭ înaintea nóstră! Ce a rĕmas din Vasile Alexandrescu-Urechiă! Și la ce sĕrbătóre, și la ce festival ne-a poftit dînsul? Ce frumos stă el în sicriul luĭ învĕluit de corónе! Ce liniște blajină și tot-odată majestósă se cetesce pe fața luĭ! Nu! nu e

mort! Nu! el nicĭ măcar dórme! Ci pare că voesce ca să ne grăéscă!

Dar ḑic, uitându-mĕ maĭ bine împrejur la acéstă de sémă adunare, unde representanţiĭ din tóte clasele societăţiĭ, bărbaţĭ ilustri de Stat, Miniştriĭ şi tovarăşĭ aĭ luĭ de muncă, Senatul in corpore cu delegaţĭ aĭ Adunăriĭ deputaţilor, colegĭ de Academie, de Universitate, de Ateneŭ, studenţime, bătrânĭ şi tinerĭ, femeĭ şi copiĭ, s'aŭ grăbit împreună cu membriĭ familieĭ să ieà parte la cele din urmă omagiĭ, la îmmormîntarea triumfală făcută de naţiune luĭ Vasile Alexandrescu-Urechiă—ḑic, că acest mare bărbat *viŭ* încă este, şi *viŭ* va rĕmâné dînsul în mintea şi sufletul némuluĭ românesc: căcĭ, fraţilor, precum este o viéţă *mórtă*, este şi o mórte *vie*, şi el a preferit pre cea din urmă, fiind-că el a luptat până în ultimele clipe ale vieţiĭ sale pentru idealul uneĭ întregĭ naţiunĭ, pentru apĕrarea drepturilor eĭ, în ţéră ca şi în străinătate; el nu a fost omul uneĭ clase sociale saŭ al uneĭ corporaţiunĭ; viéţa luĭ nu s'a desfăşurat în marginele unuĭ orizont strîmt şi egoist; el a fost luminătorul poporuluĭ sĕŭ, preotul fervent şi credincios al Sciinţeĭ, luptaciul neîntrecut al patriotismuluĭ, şi din zoriĭ vieţiĭ sale până la apusul eĭ, el a stat neclintit ostaş vitejesc al datorieĭ! Faptele luĭ sunt de domeniul istorieĭ culturale şi politice a Românieĭ moderne; munca luĭ nepilduită, ca şi devotamentul sĕŭ pentru binele obştesc, sunt şi vor rĕmâné un exemplu pururea viŭ şi vrednic de imitat pentru generaţiunile tinere, pentru omul care iubesce şi practică binele pentru binele în sine, exemplu în fine pentru acela care crede în ideĭ, luptă, asudéză şi se jertfesce întru realisarea lor!

Regenerarea intelectuală şi morală a poporuluĭ român, deşteptarea consciinţeĭ naţionale în tot ce este firetenie de Român, unitatea némuluĭ prin cultura limbiĭ şi a literaturiĭ, a sciinţeĭ şi a artelor, acesta a fost câmpul întins al uneĭ activităţĭ de maĭ bine de o jumătate secol al aceluia pe care zadarnic căutăm acum cu o privire îngrijorată ca să-l ascultăm grăindu-ne dulce, frumos şi învietor, cum ne grăià el, podóba şi gloria nóstră!

Dar în locul colegului scump, al dascăluluĭ neîntrecut, al cuvîntătoruluĭ maestru, vedem înainte-ne un mormînt deschis, carele aştéptă ca peste câte-và minute să înghiţă rĕmăşiţele mortuare ale aceluia care nu maĭ este, care a plecat dintre noĭ fără să ne prevestéscă, fără să ne pótă ḑice măcar un singur cuvînt de adio.

Scumpiĭ şi onoraţiĭ confraţĭ de Academie şi Facultate mie mĭ-aŭ dat, fraţilor, durerósa sarcină, ca să aduc ultimul omagiŭ aceluia ce l-am perdut. Ce omagiŭ însă maĭ elocinte decât doliul care a înveştmîntat Capitala Regatuluĭ, decât drapelele negre ce s'aŭ arborat

pe edificiile publice, decât manifestaţiunile de întristare de la Dorohoiŭ până la Severin, ba şi de peste Carpaţĭ şi de la Pind, ba şi maĭ departe de la maica Roma, cetatea eternă, unde s'a cernit Columna părinteluĭ Românismuluĭ, Columna Împĕratuluĭ Traian ? În fine, ce omagiŭ maĭ vorbitor decât tăcerea impunĕtóre înaintea acestuĭ mare nume de V. Alexandrescu-Urechiă, care grăesce în destul prin sine şi pentru sine ?

Sarcina, fraţilor, o simţesc cu atât maĭ grea şi maĭ anevoiósă, cu cât sufletul acum îmĭ este sdrobit de durere, glasul îmĭ este înecat în plâns, căcĭ ilustrul rĕposat n'a fost pentru mine numaĭ un bun şi binevoitor coleg, numaĭ un amic cald, sincer şi devotat; el a fost printre dascăliĭ meĭ ceĭ dintâĭ carĭ m'aŭ îndrumat pe calea frumósă a sciinţeĭ şi a iubiriĭ de ném; el mĭ-a dat dese-orĭ prilej ca să-l vĕd la muncă, să-ĭ cunosc lărgimea vederilor sale, să-ĭ preţuesc tăria voinţeĭ sale, să-ĭ măsor ardórea aspiraţiunilor sale! Cum puté-voiŭ decĭ resfirà în minutul acesta fir cu fir legăturile ce ne-aŭ legat în viéţă, când acele legăturĭ sunt ale uneĭ recunoscinţe viĭ şi ale unuĭ prieteşug statornic, şi când acela care posedă atâtea titlurĭ la devotamentul şi la recunoscinţa mea, prin mórtea luĭ vine de odată să rupă acele legăturĭ ţesute şi împletite maĭ bine de 30 de anĭ?

De aceea să nu cereţĭ, rogu-vĕ, de la mine, în aceste împrejurărĭ sufletescĭ, ca să schiţez cum ar trebuì cariera şi opera mareluĭ bărbat; sarcina întrece puterile mele şi pentru alt cuvînt: pentru că Vasile Alexandrescu-Urechiă nu a fost numaĭ dascăl, nu a fost numaĭ istoric; cu mintea luĭ ageră şi luminată, cu talentul luĭ genial şi variat, el a îmbrăţişat atâtea domeniĭ ale sciinţeĭ, ale literaturiĭ, ale politiceĭ; orator şi conferenţiar distins, nuvelist şi dramaturg, istoric şi archeolog, deputat, senator, ministru; prin operele spirituluĭ şi ale inimiĭ sale, el aparţine Românieĭ, aparţine Românimeĭ şi nobileĭ cause ce o viéţă întrégă a apĕrat.

Iată pentru ce în sufletul nostru el are un loc deosebit; iată pentru ce Parlament, Academie, Universitate, Şcólă română, Ateneŭ, tinerime, fie-care şi-l revendică pentru sine, fiind-că inima luĭ a fost totul şi, pretutindenĭ unde erà vorba de patrie şi de ném, el a fost iniţiatorul continuŭ, conducĕtorul luminat şi sprijinitorul înfocat al maĭ tuturor instituţiunilor nóstre culturale.

Născut dintr'o familie răzăşéscă, sunt acum trecuţĭ 67 anĭ, într'unul din judeţele cele maĭ frumóse, maĭ pitorescĭ şi maĭ istorice ale ţĕriĭ, în orăşelul Piatra de pe repedea Bistriţă şi nu departe de lăcaşul unde

odihnesce Alexandru-cel-Bun, Vasile Alexandrescu-Urechiă a dat semne încă de tînĕr de un spirit vioiŭ şi de o inteligenţă rară.

Cine a cetit «Din tainele vieţiĭ», biografia adecă scrisă de însuşĭ ilustrul rĕposat, a putut vedé desfăşurându-se peripeţiile uneĭ vieţĭ pline de suferinţe şi privaţiunĭ, a putut află setea de învĕţătură a tînĕruluĭ şi luminile la carĭ el s'a adăpat, bărbaţiĭ carĭ aŭ fost sprijinitorĭ năzuinţelor luĭ, carĭ l-aŭ ajutat la învĕţătură şi la formarea carieriĭ sale, precum şi eminentele serviciĭ aduse de el şcóleĭ, literaturiĭ, sciinţeĭ, până în 1881, când meritele luĭ strălucite l-aŭ chemat ca Ministru în capul învĕţămîntuluĭ public. Acele file ce el a credut de cuviinţă «să le smulgă din lunga poveste a vieţiĭ sale şi să le deà de cetit lumiĭ» aŭ rĕmas în cale de a-şĭ vedé tóte lumina, dar cele până acum apărute sunt îndestulătóre a ne face să cunóscem pe băeţandrul, care încă din primiĭ sĕĭ paşĭ scie în cotro şi cu cine să mérgă, scie ce voesce, pentru ca, ajuns la bărbăţie şi la maturitatea minţiĭ, să aibă şi tăria şi pregătirea necesară a îndeplinì cele voite. Din acea poveste plină de interes a vieţiĭ sale, un fapt se desprinde maĭ cu sémă: dorul luĭ de învĕţătură care determină pe Michail Kogălniceanu să presinte luĭ Grigore Vodă Ghica pe tînĕrul Vasile cu cuvintele: «Măria Ta, ţĭ-am adus un jeluitor, pasĕre rară; nu cere slujbă, ci *şcólă unde să învețe carte!*» Acelaşĭ dor de învĕţătură face pe tînĕr ca, după ce a terminat studiile în ţéră, să se ducă a şi le completà la Paris şi la Madrid, la Paris unde trece examene strălucite, de a pus Sorbonna în mirare, şi la Madrid, unde descoperă însemnate documente istorice pentru trecutul némuluĭ nostru.

Al doilea fapt luminos în viéţa luĭ sunt legăturile ce începe să aibă de timpuriŭ cu bărbaţiĭ politicĭ şi cu învĕţaţiĭ francesĭ, italienĭ şi spaniolĭ, precum şi cu lucéferiĭ mareĭ generaţiunĭ care a creat şi ilustrat România modernă: cu Michail Kogălniceanu, cu fraţiĭ Dumitru şi Ioan Brătianu, cu Constantin Rosetti, cu V. Alecsandri şi C. Negruzzi, cu acea pleiadă de marĭ şi sdravenĭ bărbaţĭ, carĭ pe la jumătatea seculuĭ abià încheiat, după atâtea deceniĭ de mórte morală şi politică, de întunerec şi de umilire, a ridicat stégul sdrenţuit al Românismuluĭ şi l-a făcut să fâlfâe astădĭ ca să se uite la el cu încredere tot ce este Român, tot ce grăesce românesce!

Cu acéstă generaţiune a trăit şi a lucrat el, generaţiune care-şĭ hrănià inima cu cele maĭ viĭ şi maĭ înalte aspiraţiunĭ, generaţiune care ni se înfăţişéză ca nisce uriaşĭ legendarĭ, în carĭ noĭ maĭ tinerĭ n'am crede, dacă nu ĭ-am fi vĕdut, dacă n'am vorbì încă cu puţiniĭ ce aŭ maĭ rĕmas dintr'înşiĭ! Alăturea de dînşiĭ şi cu dînşiĭ, vrednicul

bărbat ce ducem astădĭ la mormînt a desăvîrşit în timpul cel maĭ scurt prefacerea totală a fisionomieĭ spirituale, morale şi politice a némuluĭ român, care a crestat o nouă epocă în istoria vieţiĭ latine de la Dunăre!

Iată pentru ce bărbaţiĭ aceştia şi atuncĭ când daŭ tributul ce se datoresce pămîntuluĭ, şi atuncĭ când jalnic ne părăsesc, eĭ rĕmân în spirit cu noĭ; şi omagiul public ce se aduce rĕmăşiţelor lor mortuare este puţin cu recunoscinţa naţiuniĭ. Pentru ómenĭ ca aceştia nu póte fi nicĭ un mormînt destul de glorios făcut din piétră saŭ marmură; eĭ trebue să fie învĕluiţĭ în inimile generaţiunilor de faţă şi viitóre, spre a trăì pururea în ele şi a le da viéţă.

Iată pentru ce astădĭ, fraţilor, Vasile Alexandrescu-Urechiă se ridică în faţa mormîntuluĭ căscat, ce are să-ĭ priméscă rĕmăşiţele pămîntescĭ, se ridică şi maĭ măreţ, şi maĭ strălucitor, trăsurile blajine ale feţeĭ sale, căsătorindu-se cu bunătatea îngeréscă a sufletuluĭ sĕŭ şi cu surîsul nedespărţit de buze; mintea luĭ ageră şi pătrundĕtóre, judecata luĭ limpede şi sănătósă, acea σωφροσύνη, care distingeà pe bărbatul intrat spre clinul vieţiĭ, uimitorul luĭ talent de orator şi de conferenţiar, care încă de la începutul vorbiriĭ te atrăgeà, te mişcà, te răpià; energia agoretuluĭ în cestiunile ardĕtóre ale dileĭ, ale politiceĭ, ale naţionalismuluĭ, integritatea bărbatuluĭ şi onestitatea luĭ, inima luĭ generósă şi mâna sa darnică, care luà dintr'o pungă, tot-deauna uşóră, strînsă cu muncă şi privaţiunĭ; în scurt, întréga luĭ fiinţă stă vie înaintea nóstră şi ca printr'un caleidoscop îşĭ desfăşóră acum înaintea ochilor noştri bogata luĭ activitate.

Ce covor strălucitor! Ce ţesătură nobilă a firiĭ! Ce viéţă bine înplinită!

Şi să vorbesc de literatorul care dejà la 17 anĭ tipăresce prima sa lucrare, o nuvelă istorică, minunat scrisă, intitulată *Grinda de aur*, de literatorul care apoĭ, de atuncĭ şi până chiar în diua când mórtea cu flórea eĭ adormitóre l-a atins în odăiţa luĭ de lucru, înaintea mesciórei luĭ pe când ţineà condeiul în mână, nu încetéză în timp de 50 de anĭ de a scrie, continuŭ a scrie: nuvele cu caracter istoric saŭ cu subiecte luate din popor, cuvinte sfătóse, fermecătóre legende române, piese teatrale, articole uimitor de multe şi de tóte, pana sa lăsând în atâtea direcţiunĭ ale spirituluĭ urme adâncĭ şi trăgênd brazde printre ceĭ dintâĭ dintre bătrâniĭ noştri?

Şi să vorbesc de conferenţiarul minunat care timp de 35 de anĭ ilustréză tribuna Ateneuluĭ maĭ întâiŭ la Iaşĭ, apoĭ la Bucurescĭ, el întemeetorul unuia ca şi altuia Institut, pe care până erĭ îl presidà

ca vrednic urmaş al luĭ C. Exarcu? Să vorbesc de acel conferenţiar care, în loc de a face ca alţĭ confraţĭ de aĭ sĕĭ ca să preumble pre auditor prin China, prin Japonia, pe la Hotentoţĭ şi Cafri, l-a întreţinut d'apururea de cestiunĭ cari-l intereséză direct, de cestiunĭ din propria istorie şi literatură naţională?

Şi să vorbesc de profesorul care şĭ-a închinat 45 anĭ aĭ vieţiĭ sale numaĭ şcóleĭ şi învĕţămîntuluĭ public; de profesorul care, de la 1864 şi până an-ţĕrţ, a făcut să resune de pe înălţimea catedreĭ universitare *Sursum corda* al istorieĭ şi literaturiĭ române, şi carele în ḑiua când printr'o măsură, ce l-a mâhnit fórte şi l-a sdrobit, se vedeà pus în pensiune fără voinţa sa, a alergat atuncĭ la mine să-mĭ céră concursul spre a deschide o şcólă istorică la Ateneŭ, un Seminariŭ pentru istoria naţională?

Şi acéstă mâhnire sufletéscă a luĭ a fost cu atât maĭ adâncă, cu cât lovitura ce i se dedeà erà maĭ nedréptă, şi maĭ nemeritată, şi cu cât Urechiă nu puteà înţelege cum *Urechiă* maĭ este încă în viéţă şi el a încetat de a fi învĕţătorul tinerimiĭ şi nu maĭ póte de pe catedra sa să rĕspândéscă din viul graiŭ lumina asupra trecutuluĭ némuluĭ, acel cald patriotism şi nestinsă iubire de naţionalitate ce aŭ fost tot-deauna călăuza întregeĭ sale vieţĭ?

Şi să vĕ maĭ amintesc, fraţilor, că el nu se mulţumià numaĭ a grăì de pe catedră saŭ de la tribună, ci smulgând pânea copiilor sĕĭ, dându-şĭ cel din urmă ban al agoniseliĭ luĭ, tipărià discursurile şi lucrările sale numeróse asupra literaturiĭ şi istorieĭ române? Din acestea e destul a cità: cele 13 marĭ volume de istoria Românilor, volume carĭ încep cu anul 1774, an de când viéţa poporuluĭ român intră într'o nouă fasă, şi ajung până la 1822, anul redeşteptăriĭ nóstre naţionale. Ast-fel pare că Dumneḑeŭ ĭ-a dat putere bătrânuluĭ de a atinge acéstă dată fericită, şi ca noŭ Simion, mulţumit că s'a învrednicit să vadă, cu ochiĭ istoricului cercetător ḑiua mântuiriĭ némuluĭ sĕŭ, a ḑis: «Acum liberéză pe robul tĕŭ, Stăpâne, căcĭ vĕḑură ochiĭ meĭ mântuirea ta.»

Pe lângă acéstă operă care alcătuesce monumentul de granit al glorieĭ luĭ Urechiă, pe lângă *Operele luĭ Miron* şi altele, neobositu nostru cercetător a maĭ dat naţiuniĭ române *Istoria Şcólelor* în patru marĭ volume pline de informaţiunĭ şi de documente preţióse culese cu trudă şi răbdare. Ultimul volum de abià apărut de câte-và ḑile a fost corectat de mâna tremurândă a bătrânuluĭ care, cu cât îşĭ simţià sfîrşitul că se apropie, cu atât lucrà maĭ mult şi maĭ fără preget.

Dar să vorbesc, întristaţĭ colegĭ Academicianĭ, de Academicianul Urechiă, de titlurile luĭ la recunoscinţa acestuĭ înalt Institut de cultură?

Domniile-vóstre însă nu sciţĭ óre ca şi mine, că de la prima pagină până la cea din urmă ale Analelor şi Memoriilor Academieĭ Române, sunt atâtea lucrărĭ şi comunicaţiunĭ de ale luĭ? Şedinţele nóstre sĕptămânale, şedinţele nóstre solemne, şedinţele nóstre publice mensuale, nu eraŭ ele înviorate de vorbirea cu rost, cu miez şi tot-deauna interesantă a colegului nostru Urechiă? S'a ridicat vre-o cestiune de limbă, de istorie, de naţionalism, în sînul învĕţateĭ Companiĭ, fără ca el să nu se înfigă şi să nu-şĭ spună cuvîntul sĕŭ limpede şi hotărît? Cât de mult a participat el ca membru al Delegaţiuniĭ, ca Preşedinte saŭ Vice-Preşedinte al Secţiuniĭ istorice, ca Secretar general al Academieĭ, la conducerea lucrărilor nóstre?

Nu maĭ departe decât acum 10 ḑile îl vĕḑurăţĭ cum încet şi abià respirând urcà scările palatuluĭ Academieĭ, ca să asiste la şedinţele de Vinerĭ. Ba până alaltă-erĭ chiar, acelaşĭ neobosit bărbat, ne maĭ putênd suì treptele ce duc în etajul de sus al Ateneuluĭ, venià regulat la datorie în sala dé jos a edificiuluĭ!

Vorbind de Academie, puté-vom uità că el este acela care a fost urzitorul primeĭ *Societăţĭ Literare Române*, devenită apoĭ *Societate Academică Română*, iar de la 1879 *Academia Română?* Chiar în prima pagină a primuluĭ volum din Analele Academice este raportul semnat de C. A. Rosetti şi contra-semnat de V. Al. Urechiă, Director general de Minister, prin care se trimite spre aprobarea Consiliuluĭ de Ministri regulamentul aceleĭ Societăţĭ.

În frumósa ḑi de 1 August 1867, deschiḑênd solemnitatea primeĭ şedinţe a Academieĭ, nemuritorul C. A. Rosetti adresà membrilor eĭ acest patriotic apel, care cată să rĕmână ca un program: «Depositul sacru primit de la străbunĭ, *limba*, trebue să-l lăsăm posterităţiĭ române despulberat şi poleit, cum se despulberă şi se poleesce o sculă străbună, *dar întreg şi intact. Representanţĭ aĭ limbiĭ române din tóte unghiurile, pe unde Traian şi Aurelian aŭ plantat vulturiĭ Romeĭ, cugetaţĭ maĭ ales cu îngrijire de a nu despărţì prin limbă pe popor de clasele culte, căcĭ limba nu este a uneĭ clase, ci a naţiuniĭ; şi separarea limbiĭ ar fi un germine cu mult maĭ fatal decât relele ce aveţĭ a combate astăḑĭ.*»

Apoĭ Urechiă, tot în aceeaşĭ ḑi, urmând imediat Ministruluĭ sĕŭ, începeà discursul de inaugurare a bustuluĭ fericituluĭ donator Evanghelie Zappa cu aceste mişcătóre cuvinte:

Ce are câmpul de îngănesce,
Şi Pindul tot de crătenesce?
Ce are Românul, de sughiţesce?

«Iată aşà se întrebà inima poetică a Macedo-Românuluĭ de maĭ mulţĭ seculĭ, şi un rĕspuns nu scià să-şĭ deà, şi nimenea nu-ĭ dedeà un dulce rĕspuns.

«Aniĭ după urmă aĭ secoluluĭ, în care suntem ĭ-aŭ spus însă de ce:

Câmpul îngălbenesce,
De ce Pindul tot cârtesce ?
De ce Românul tot suspină ?

«De ce ?... sufletul luĭ erà plin de iubire şi de un dor, ce nu aveà nume, luĭ îĭ trebuià fraţĭ de iubit, ca mumeĭ bune copiĭ de desmerdat.

«Dar are el fraţĭ, el care de seculĭ, din seculiĭ ceĭ de glorie aĭ Asanilor, n'a maĭ avut decât stăpânĭ de servit, şi lung martiriŭ de suferit?

«Are el fraţĭ ?

— Cine eştĭ tu, copile al Pinduluĭ, care cauţĭ fraţĭ de iubit?

— Eŭ hiu Român!

— Eŭ escu Românu!

«Şi la acest rĕspuns un echoŭ imens umplù văile Carpatice, şi întreg pămîntul luĭ Traian: Suntem Românĭ! Românĭ! Românĭ!»

Naţionalismul a fost firul conducĕtor ce a urmat Urechiă în tótă viéţa luĭ literară şi sciinţifică, ca şi în cea politică: tot-deauna în fruntea orĭ-căreĭ mişcărĭ naţionale, orĭ-căreĭ ocasiunĭ de protestare; îl vedem ridicându-se în potriva prigoniriĭ fraţilor de dincolo, reduceriĭ şcolilor rurale din ţéră, în potriva luăriĭ Basarabieĭ, luptând pentru colonisarea Dobrogeĭ cu Românĭ şi pentru românisarea toponimieĭ eĭ. Orĭ de câte orĭ ţipĕtul Românilor se audià jalnic tânguindu-se de peste 9 ţĕrĭ şi 9 mărĭ, pe unde vitrega sórte voit-a să-ĭ alunge, de atâtea orĭ se ridicà puternic şi deşteptător ca o trîmbiţă de archanghel, se ridicà glasul de îmbărbătare al luĭ Urechiă. Aromâniĭ din Pind şi din Macedonia aŭ găsit într'însul, ca şi fraţiĭ de peste Carpaţĭ, de peste Molna şi de peste Prut, un susţinĕtor şi protector statornic şi prietenos. Ca Director al Ministeruluĭ Instrucţiuniĭ publice şi maĭ ales apoĭ ca Ministru, a înfiinţat, organisat şi ajutat şcolĭ pentru fraţiĭ Aromânĭ, pentru Româniĭ din Bulgaria, din Serbia, din Ardél, iar în Bucurescĭ a pus temelia şcóleĭ macedonene-române, pentru pregătirea viitorilor dascălĭ şi propagatorĭ, carĭ aveaŭ misiunea să deà Macedonieĭ ceea-ce-ĭ lipsià până atuncĭ: limba românéscă scrisă în locul idiomuluĭ stricat şi împestriţat care se vorbià numaĭ, fără a se fi putut scrie saŭ cetì. Ah! şi cu ce bucurie îl audiam adese-orĭ strigând: «Mulţumesc luĭ Dumnedeŭ, că acum Aromâniĭ meĭ pot cetì românesce Evanghelia la sf. Leturgie»! Cu ce entusiasm, vĕ aduceţĭ aminte, cereà dînsul Academieĭ nóstre să trimiţă cărţĭ român-

nescĭ la Româniĭ din Epir, Albania şî Macedonia! ba chiar, în primă-vara acésta, cărţĭ pentru Româniĭ din Istria !

Cestiunea naţională de peste munţĭ de asemenea a fost una din preocupările de căpetenie ale luĭ Urechiă; în folosul eĭ, el a căutat şi a isbutit să atragă simpatia Occidentuluĭ şi maĭ ales a marilor ţĕrĭ de origine latină, ajutóre şi cuvinte de îmbărbătare de la *Fraţĭ la Fraţĭ*, cum numià el manifestările de simpatie ale Italienilor, Francesilor, Spaniolilor. Nu el óre se duce acum doĭ anĭ la Roma, însoţıt încă de un pumn de Românĭ, ca să îngenunche dinaintea Columneĭ luĭ Traian şi să depună câte o corónă la mormîntul mareluĭ Traian, patriarchul naţionalităţiĭ Române, la mormintele luĭ Victor Emanuel, Cavour şi Garibaldi, ceĭ treĭ apĕrătorĭ aĭ causeĭ Românilor şi aĭ moderneĭ Româniĭ?

Nu el óre urmăresce continuŭ, în sînul congreselor internaţionale de sciinţă ca şi de pace, a atrage atenţiunea opiniuniĭ publice europene asupra sórteĭ Românilor de dincolo apĕsaţĭ şi prigoniţĭ? Nu el óre hrănià ideia fericită, dar greŭ de îndeplinit, a uneĭ păcĭ între popóre, şi a uneĭ justiţiĭ internaţionale date unuĭ arbitragiŭ, idealul cel maĭ frumos ce s'a putut propune vre-odată uneĭ generaţiunĭ?!

Ba nu sunt decât treĭ ḑile, când marele patriot, adresând un apel către câţĭ-và iubitorĭ de ném, le ḑiceà: să propage prin conferinţe publice ideia naţională şi latină, înlăturând politica şi cestiunile propriĭ numaĭ a aduce desbinare, când maĭ mult decât orĭ-când se cere înfrăţire, unire.

Semĕnător de ideĭ neîntrecut, democrat nu numaĭ cu vorba, dar şi cu fapta, Urechiă ca Director general şi apoĭ ca Ministru al Cultelor a susţinut tot-deauna crearea de şcolĭ în sate şi oraşe, dar maĭ ales la sate, pentru corpul didactic al cărora, el a sprijinit înfiinţarea *Şcóleĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român,* precum şi *Şcóla normală Carol I.* Dar Universitatea din Iaşĭ, dar Ateneul român din Bucurescĭ, Ateneele române de prin oraşe, Teatrul, Conservatorul de musică şi declamaţiune, Şcóla de Bele-Arte, Museele, Pinacotecele, câte alte instituţiunĭ nu datoresc unele existenţa, altele organisarea, completarea şi prosperitatea lor?!

Ast-fel, fraţilor, dacă ar fi ca în puţine cuvinte să resum viéţa unuĭ aşà bărbat, aşĭ ḑice: acesta a fost dascăl, dascăl şi iarăşĭ dascăl, un om pururea al şcóleĭ şi al învĕţămîntuluĭ, un om de bine, un patriot luminat şi un idealist naţional fără pereche, un literator distins şi un istoric de frunte, un talent superior în tóte şi peste tot.

A ḑice însă că V. A. Urechiă a fost un bărbat eminent, un talent superior, o nestimată în literatură şi sciinţă, un cald patriot, nu este destul; el a fost şi un suflet mare şi nobil, o inimă de aur curată, dréptă şi generósă, entusiastă şi caldă, bunătatea îngeréscă personificată.

Carĭ din tinerĭ, nu numaĭ din eleviĭ sĕĭ, a bătut la uşa luĭ Urechiă şi ea nu s'a deschis? Cine ĭ-a cerut sfatul şi el nu l-a dat? Pe ce tînĕr el nu l-a ajutat, orĭ nu l-a încurajat? Ce causă dréptă a fost pe care el să n'o fi îmbrăţişat şi cu căldură apĕrat, şi cu jertfe bănescĭ să n'o fi susţinut?

Venià un prigonit frate de dincolo, un preot, un învĕţător, un şcolar; se auḑià că la o şcólă românéscă din ţéră saŭ de peste Carpaţĭ este lipsă de ajutóre bănescĭ, de cărţĭ şi altele: punga luĭ Urechiă erà deschisă, puţinul ce ḑedeà el erà cât ḑecimele de miĭ ce ar fi putut hărăzì altul, şi când nu puteà el ajutà cu banĭ saŭ cu cărţĭ, îndemnà pe alţiĭ, făceà subscripţiunĭ, colecte, şi nimenĭ nu rĕmâneà de la el neîndestulat, nemângâiat, neînbărbătat!

Ce exemplu maĭ frumos decât acela de a vedé pe un om sărac, trăind din léfa dăscăléscă şi din agoniséla condeiuluĭ, avênd copiĭ şi nepoţĭ de susţinut la studiĭ, fete de măritat, familie grea de ajutat, şi el totuşĭ întemeiând la Galaţĭ o bibliotecă care numĕră astăḑĭ 12.000 volume, pe lângă alte colecţiunĭ preţióse! Biblioteca gălăţénă erà copilul de predilecţiune al generosuluĭ bărbat; ultimul ban de care puteà să dispună—şi Dómne! de câte orĭ nu-ĭ maĭ rĕmâneà nimic de care să dispună—el îl jertfià pentru ca să cumpere câte un document preţios, câte o monedă, saŭ câte o carte rară, câte un manuscript, câte un obiect care să măréscă colecţiunile aceluĭ Institut.

Ce exemplu maĭ frumos şi maĭ vrednic de laudă, când vedem pe bogătaşiĭ carĭ strîng milióne cu milióne pentru ca să le lase fiilor spre a le risipì, când vedem pe bogătaşiĭ carĭ rĕmân surḑĭ la orĭ-ce întreprindere generósă, la orĭ-ce faptă încurajătóre pentru literatură, pentru artă, pentru sciinţă, pentru ajutarea celor în lipsă, — pe când dascălul nostru născut sărac, trăit sărac, îşĭ lasă familia săracă, pentru ca ultimul bănuţ agonisit de el cu sudorĭ de sânge să fie închinat bineluĭ comun al némuluĭ!

* * *

Pentru ce însă aşĭ maĭ stăruì, când sunteţĭ acì voĭ comilitonĭ şi statornicĭ amicĭ, voĭ concetăţenĭ aĭ luĭ, voĭ elevĭ scumpĭ şi credincioşĭ aĭ luĭ, România şi Românimea ce s'a îmbrăcat în mare doliŭ? Ca băr-

bat politic, şi ca dascăl, şi ca om, l-aţĭ cunoscut, l aţĭ preţuit, l-aţĭ iubit; şi dacă acum el ar fi de faţă nu numaĭ cu trupul, dar şi cu sufletul, ar vedé că de faţă aievea este el şi în tóte inimile nóstre, şi în tótă suflarea românéscă; ar constatà că şi după mormînt el alcătuesce cu noĭ, cu ţéra luĭ, cu némul luĭ, o legătură ideală. Acéstă legătură, departe de a slăbì, ea se va întărì şi preţuì cu cât timpul va arătà cât de mare este golul, ce dispariţiunea luĭ a lăsat în mijlocul nostru.

Acum, pentru ca să încheiŭ, stimată dómnă şi tovarăşă nedeslipită a ilustruluĭ rĕposat, şi voĭ doĭ tinerĭ aĭ luĭ feciorĭ, fiĭ vrednicĭ aĭ scumpuluĭ vostru părinte, mângâiaţi-vĕ că în durerea vóstră se confundă durerea obştéscă! Mângâiaţi-vĕ că în locul uneĭ moştenirĭ materiale şi trecĕtóre, el vĕ lasă o moştenire cu mult maĭ mare şi neperitóre, şi siliţi-vĕ ca acéstă moştenire voĭ s'o cresceţĭ şi s'o îmmulţiţĭ, şi ca fiiĭ voştri să fie vrednicĭ de numele moşuluĭ lor şi de al vostru!

Iar voĭ, scumpĭ şi respectaţĭ comilitonĭ de Academie şi Universitate, de Ateneŭ şi Societăţĭ culturale, nu vĕ îngrijoraţĭ că se duc unul după unul tovarăşiĭ noştri de muncă şi de luptă; că se răresc rîndurile printre noĭ, că din pădurea de stejarĭ se prăvălesc toţĭ falniciĭ copacĭ şi că golurile lăsate de ceĭ carĭ se duc greŭ şi anevoios pot fi împlinite! Fiind-că aceste încercărĭ dese şi dureróse pentru nimenĭ din noĭ nu sunt o însciinţare! Omul de sciinţă, ca şi omul drept şi bine-credincios, care consideră ca fericire supremă de a se apropià de Dumneḑeŭ prin sciinţă şi prin faptă, prin sciinţă contemplându-l, prin faptă pregătind o generaţiune maĭ bună, maĭ nobilă şi maĭ apropiată de fantomul ideal, acel om, ḑic, privesce mórtea cu blândeţe în faţă; şi dacă ea îl găsesce făcêndu-şĭ datoria, fie că l-a surprins la primele trepte ale scheleĭ, fie pe la jumătatea scheleĭ, fie la vîrful de tot al edificiuluĭ, el móre fericit, că şĭ-a împlinit chemarea şi că lasă în urma luĭ ródele munciĭ sale, urmele năzuinţelor sale, secerişurile ogoruluĭ de el arat şi semĕnat!

Nu dar fiorul morţiĭ îmĭ dictéză în minutele acestea cugetarea, nu temerea că maĭ curînd saŭ maĭ târḑiŭ vom avé aceeaşĭ sórte, ci mâhnirea adâncă sufletéscă, pentru că perdem astăḑĭ un stâlp dintre noĭ, un luptător emerit, cu care ne mândriam, un prieten cald pe care-l iubiam, ba pentru uniĭ din noĭ, chiar un magistru care ar maĭ fi putut trăì spre binele şcóleĭ, al sciinţeĭ, al familieĭ şi prietenilor sĕĭ. El pare că ḑice din grópa în care se va odihnì, el pare că ḑice membrilor de la înaltele institute din carĭ făceà parte: «Nu numaĭ ceĭ în viéţă alcătuesc corpul misiuniĭ vóstre; maĭ mare este numĕrul, maĭ

curată este forţa membrilor eĭ carĭ lucréză în cea-laltă lume invisibilă! Aceştia trăesc şi lucréză într'o formă reîntinerită şi văd deschiḑându-se înainte-le un viitor depărtat! Eŭ.... am lucrat ce am putut şi cât am putut, am lucrat împreună cu toţiĭ; dar n'am terminat, remâne ca să continuaţĭ voĭ şi să terminaţĭ voĭ saŭ copiiĭ voştri! Cultura, Românismul, conservarea unităţiĭ némuluĭ! Şi D-ḑeŭ să vě ajute!»

Şi acum în fine, pămîntule, iea-ţĭ partea ta! Carne şi óse scoborîţi-vě în întunecimea mormîntuluĭ! Iar tu nemuritorule bărbat, du-te de te odihnesce în rěcoritórele umbre ale nopţiĭ de strădăniile, ce ţĭ-a căşunat ḑiua caldă a vieţiĭ.

Fie-ţĭ ţěrîna uşóră, frate şi coleg iubit şi regretat, precum eternă îţĭ va fi memoria.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 7 DECEMVRIE 1901.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l N. Iorga, membru corespondent, se primesce următórea scrisóre:

«În numele d-luĭ C. Basarab Brâncoveanu, am onóre a oferì Academieĭ cincĭ-ḑecĭ de exemplare din «*Documente privitóre la Constantin Vodă Brâncoveanu*», publicate de mine cu cheltuéla domnieĭ-sale. Dorinţa donatoruluĭ e ca ele să fie împărţite maĭ ales persónelor din străinătate, cu carĭ Academia e în relaţiunĭ sciinţifice.»

— Se decide a se exprimà mulţumirĭ d-luĭ C. Basarab Brâncoveanu.

De la Părintele Vasile Mangra, Vicar la Oradea-Mare, se primesce următórea scrisóre:

«Trimit pentru biblioteca Academieĭ Române acéstă carte slavonă care, precum se vede, este un fel de Antologion al Sfinţilor naţionalĭ sîrbescĭ, tipărit la Rîmnic în 1761 de către Episcopul Grigorie. Din acest punct de privire cartea oferă óre-care interes pentru noĭ, maĭ ales că în prefaţă se amintesce şi un Episcop al Araduluĭ Sinesie, cu care se vede că Episcopul Grigorie al Rîmniculuĭ aveà cunoscinţă şi legăturĭ personale. Nu sciŭ dacă Grigorie este şi autorul orĭ numaĭ editorul cărţiĭ».

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce: *Despre opera*: «*Le Trésor de Pétrossa*» *a luĭ Alexandru Odobescu.*

D-l *N. Ionescu* la cele spuse de d-l Tocilescu adaogă, că rěposatul A. Odobescu nu a fost numaĭ archeolog, el a fost maĭ pre sus de tóte preocupat de cultura limbiĭ române. De aceea a fost el pus în

primul rînd al scriitorilor românĭ modernĭ. El a fost patriot în tótă puterea cuvîntuluĭ. În Academie a fost considerat tot-deauna maĭ ales ca literat, care a contribuit mult la formarea limbiĭ literare.

D-l *Dr. V. Babeş* face o lectură despre: *Otrava turbăriĭ.*

ŞEDINŢA DE LA 14 DECEMVRIE 1901.

Preşedinţa d luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l Dr. Gy. de Istvánffi, profesor la Universitatea din Budapesta şi membru la Academia Ungară de Sciinţe, se primesce publicaţiunea sa: *Études et commentaires sur le code de l'Escluse,* Budapest 1900. În acéstă operă se face reproducerea publicaţiuniĭ: *Fungorum in Pannoniis observatorum brevis historia,* fiind însoţită de ilustraţiunĭ şi note.

— Se decide a se exprimà mulţumirile Academieĭ d-luĭ Dr. Gy. de Istvánffi.

De la d-l P. Bogdan, bursier al Fonduluĭ Adamachi pentru studiul Fisicochimieĭ la Berlin, se primesce pentru tipărire în *Publicaţiunile Fonduluĭ Adamachi* scrierea sa: *Influenţa substanţelor străine asupra solubilităţiĭ Phenylthioureeĭ în apă.*

— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

De la d-l D. P. Lupaşcu din comuna Comândărescĭ (Botoşanĭ) se primesce un manuscript intitulat: «*Poisiele ţărăneştĭ din Moldova* inprovizate de mini», spre a fi publicate de Academie.

— Se recomandă Secţiuniĭ literare.

D-l *Gr. G. Tocilescu* amintesce că peste două ḑile M S. Regina Elisaveta va sĕrbătorì împreună cu tótă ţéra a 58-a aniversară a nasceriĭ Sale. Asemenea sĕrbătóre pentru Academia Română este îndoită, căcĭ este vorba nu numaĭ despre graţiósa Suverană a Ţĕriĭ, de muma rănitilor, a orfanilor, de generósa protectóre a tuturor întreprinderilor nobile pentru bine, adevĕr şi frumos, dar este vorba şi de *Carmen Sylva,* care a înzestrat literatura cu atâtea opere măiestre şi care aruncă prin talentul ce-ĭ încunună regésca frunte strălucire neperitóre asupra tronuluĭ, asupra ţĕriĭ, ca şi asupra instituţiuniĭ nóstre. Carmen Sylva se află în fruntea membrilor noştri de onóre; ne mândrim cu Dînsa, ne însufleţim de lucrările şi exemplele Sale. Sunt sigur că rĕspund dorinţeĭ tuturor când, amintind tóte acestea, rog pe onor. Delegaţiune a fi interpretul simţemintelor de admiraţiune, de recunoscinţă şi de

devotament ale Academieĭ Române către Augusta nóstră Suverană, cu prilejul sĕrbătoriĭ de la 16 Decemvrie viitor.

D-l *Gr. G. Tocilescu* aduce aminte că la 5 Ianuarie viitor 1902 se împlinesc 100 anĭ de la nascerea luĭ Ioan Eliade-Rădulescu și din maĭ multe părțĭ s'a luat inițiativa spre a se serbà acest centenar cu o deosebită solemnitate. Ilustrul bărbat, în afară de marile luĭ merite pentru desvoltarea limbiĭ, a literaturiĭ și a culturiĭ românescĭ, a fost unul din începĕtoriĭ și întâiul președinte al Academieĭ. D-l Tocilescu crede necesar ca Academia să ieà chiar de acum o decisiune asupra moduluĭ în care va sĕrbătorì și dînsa acest centenar.

— În urma părerilor emise, se hotărĕsce ca Academia să țină la 11 Ianuarie 1902 întâia ședință după vacanțele Crăciunuluĭ — ședință festivă pentru serbarea centenaruluĭ nasceriĭ luĭ Eliade Rădulescu și d-l B. P. Hasdeŭ să rostéscă în acea ședință o cuvîntare asupra luĭ Eliade-Rădulescu.

D-l *Gr. G. Tocilescu* presintă din partea d-luĭ C. N. Rados, profesor de istoria navală la Universitatea din Atena, scrierea acestuia: Ἱστορία τῶν συγχρονῶν πολεμικῶν στολῶν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ ὥς κινητηρίου ἀυτῶν δυναμέως μετὰ πολλῶν ἐχεδιῶν καὶ πινάκων, Atena. 1901.

ȘEDINȚA DE LA 21 DECEMVRIE 1901.

Președința d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Secretar general *D. Sturdza* amintesce Academieĭ că la 16 a luneĭ curente a încetat din viéță doctorul Zaharia Petrescu, membru corespondent al Academieĭ în Secțiunea sciințifică și medic general al armateĭ. Rĕposatul coleg a fost un bărbat devotat sciințeĭ și serviciuluĭ sĕŭ. Pentru studiile și cercetările luĭ asupra terapeuticeĭ a fost ales membru corespondent la 1885, iar uneia din scrierile luĭ asupra acesteĭ materiĭ Academia ĭ-a acordat premiul Lazăr din 1886.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următórele: «Ḑiua de 16 Decemvrie a nasceriĭ Maiestățiĭ Sale Regineĭ este pentru tótă țéra o ḑi de sĕrbătóre: obârșia serbăriĭ e însă în palatul regal.

«În 16 Decemvrie 1901, la amiaḑĭ, Regina Elisaveta, înconjurată

de Rege, de Principele Moştenitor şi de Principesa Maria, de Principele Carol şi de Principesa Elisaveta, primià, în palatul Regeluĭ Carol, Consiliul de Ministri, care iĭ aduceà urările poporuluĭ român

«După ce Consilieriĭ Tronuluĭ aŭ depus ale lor felicitărĭ, eşiră la rînd tinerele odrasle ale familieĭ regale, Principele Carol şi Principesa Elisaveta (de 8 şi de 7 anĭ).

«Principesa Elisaveta, ţiind în mână o fóie de dînsa scrisă şi în fruntea căreia se vedeà capul eĭ eşind dintr'o flóre, rostì urarea pentru iubita mătuşă cu dulcéţa cânteculuĭ uneĭ păsĕrele de abià luându-şĭ sborul.

«Când glasul gingaş al Principeseĭ încetă, Principele Carol înaintă cu decisiune, ca şi cum aveà consciinţă de posiţiunea luĭ de frate maĭ mare şi de numele ce pórtă. Şi el ţineà în mână o fóie scrisă de dînsul, în capul căreia se vedeà el însuşĭ călare pe calul năsdrăvan. Şi el recită cu voce clară şi tare versurile sale de urare.

«Amândoĭ copiiĭ se aruncară îndată în braţele Regineĭ, care iĭ sărută cu duioşie; iar Ministriĭ se uitaŭ cu adâncă emoţiune la acéstă vedere măréţă a treĭ generaţiunĭ reunite ale Familieĭ Regale a Românieĭ.

«A treia ḑi după acéstă serbare din palat, Maiestatea Sa Regele remiteà Primuluĭ Sĕŭ Consilier originalele celor douĕ urărĭ, a Principeluĭ Carol şi a Principeseĭ Elisaveta, pentru a le depune în archiva Academieĭ Române, ca să fie păstrate acolo spre vecĭnică aducere aminte a ḑilelor senine, carĭ aŭ umplut de bucurie palatul regal al Regeluĭ Carol şi aŭ rĕspândit în tótă ţéra puternică credinţă şi neclintită speranţă în viitor.

«S'a depus darul acesta preţios într'o învelitóre, lucrată de mâna măiéstră a uneĭ tinere fete din Societatea «Albina».

După acésta d-l Sturdza presintă Academieĭ, spre păstrare în colecţiunile sale, autografele Principeluĭ Carol şi Principeseĭ Elisaveta.

— Academia primesce cu emoţiune aceste preţióse autografe şi exprimă simţiminte de recunoscinţă către Maiestatea Sa Regele pentru bună voinţa deosebită arătată şi de astă dată acesteĭ Instituţiunĭ. Însărcinéză pe d-l Preşedinte P. S. Aurelian să arate Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ aceste simţiminte ale Academieĭ.

D-l *D. Sturdza* exprimă părerea ca şedinţa festivă pentru serbarea centenaruluĭ nasceriĭ luĭ Eliade-Rădulescu să se ţină nu Vinerĭ la 11 Ianuarie, după cum se hotărîse, ci Duminecă la 13 ale aceleiașĭ lunĭ.

— Academia aprobă părerea d-luĭ Sturdza.

De la d-l *I. Kalinderu* se primesce darul arătat în următórea scrisóre:

«În acest an, ca și în ceĭ precedențĭ, dorind a face pentru sf. Sĕrbătorĭ o plăcere elevelor Institutuluĭ I. Otteteleșanu, am onóre a vĕ remite suma de șése sute leĭ cu rugămintea de a o pune la disposițiunea Direcțiuniĭ aceluĭ Institut, ca să cumpere din acești banĭ, după chibzuința eĭ, câte un dar fie-căreĭ eleve.

«Țiŭ a da tinerelor ființe, carĭ sub înalta ocrotire a Academieĭ Române primesc o bună educațiune de familie, după dorința piosuluĭ fundator acéstă dovadă de interes, care sper că le va fi și ea un îndemn la muncă stăruitóre și rodnică».

— Academia mulțumesce călduros d-luĭ Kalinderu pentru statornica dragoste părintéscă ce arată elevelor Institutuluĭ Otteteleșanu.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă din partea d-luĭ C. Schuchhardt, Directorul Museuluĭ de la Hanovera, scrierea sa despre *Zidul luĭ Atanasie la Constantinopole și valurile din Dobrogea.*

De la Secțiunea sciințifică se primesce propunerea de a se tipări în Publicațiunile Fonduluĭ Adamachi scrierea d-luĭ I. Simionescu: *Constituțiunea geologică a țĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ.*

— Propunerea Secțiuniĭ se aprobă.

ȘEDINȚA DE LA 11 IANUARIE 1902

Președința d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

De la d-l Manole Pârvulescu, proprietar în Bucurescĭ, se primesce în dar un chrisov românesc pe pergament de la Șerban Voevod Cantacuzino, cu data Târgoviște, 15 Maiŭ 1687 (7195), prin care se întăresce luĭ Constantin Căpitanul Filipescu stăpânire peste moșia Tîmburescĭ din județul Ialomița. Chrisovul, bine conservat, are subscrierea domnéscă și este contrasemnat de Constantin Brâncovénul, ca Vel Logofĕt.

De la d-l Șt. C. Hepites, membru corespondent, se primesce pentru publicare în *Anale* scrierea sa: *Cutremurele de pămînt din România în anul 1901 st. n.* și scrierea asistentuluĭ d-sale I. St. Murat: *Clima ḑileĭ Sf. Nicolae 1901.*

— Se recomandă Secțiuniĭ sciințifice.

De la Secțiunea sciințifică se primesce propunerea de a se tipări în publicațiunile Fonduluĭ Adamachi scrierea d-luĭ P. Bogdan, bursier al acestuĭ

Fond: *Influenţa substanţelor străine asupra solubilităţiĭ Phenylthioureeĭ în apă.*

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *Dr. V. Babeş* presintă douĕ lucrărĭ de ale d-sale publicate, una în limba francesă şi alta în limba germană, şi carĭ aŭ fost comunicate Academieĭ în douĕ şedinţe anteriórе.

D-l *Dr. C. Istrati* amintesce că, în şedinţa de la 26 Martie 1901, rĕposatul coleg Urechiă anunţă Academieĭ că s'ar fi pus la cale înfiinţarea uneĭ şcolĭ speciale în Istria pentru poporaţiunea românéscă de acolo şi exprimă dorinţă de a se venì în ajutor pentru procurarea cărţilor necesare aceleĭ şcóle. Atuncĭ d-l Dr. Istrati a dăruit 250 leĭ pentru acel scop şi baniĭ s'aŭ depus la cancelaria Academieĭ. Luându-se în urmă informaţiunĭ, s'a aflat că o asemenea şcólă nu este pe cale de a se înfiinţà. Acéştă sumă d-l Dr. C. Istrati o lasă în deposit la Academie, avĕnd intenţiunea să maĭ dăruéscă cevà maĭ târḑiŭ, când va hotărî şi scopul acestor donaţiunĭ.

— Se exprimă mulţumirĭ d-luĭ Dr. C. Istrati.

ŞEDINŢA EXTRAORDINARĂ FESTIVĂ DE LA 13 IANUARIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l *I. C. Negruzzi* ḑice: «Înainte ca să daţĭ cuvîntul ilustruluĭ nostru coleg d-l Hasdeŭ, permiteţi-mĭ, d-le Preşedinte, să depun pe biuroul Academieĭ douĕ scrisorĭ originale de la Eliade-Rădulescu, al căruia centenar serbăm astăḑĭ.

«Scrisorile sunt din anul 1836, întâia din 27 Iulie, a doua din 15 Octomvrie, şi amândouĕ adresate tătăluĭ meŭ Constantin Negruzzi. Amândoĭ aceştĭ autorĭ se găsiaŭ în mijlocul uneĭ bogate activităţĭ literare. Negruzzi scrisese Aprodul Purice şi maĭ multe nuvele istorice. Eliade publicase cele maĭ însemnate ale sale scrierĭ. Amândoĭ traduceaŭ poesiĭ, maĭ ales din limba francesă, Eliade cu preferinţă din Lamartine şi Negruzzi din Victor Hugo, carĭ traducerĭ poetice se obicĭnuesc la întemeiarea maĭ tuturor literaturilor. Cu acea ocasiune Negruzzi aveà douĕ preocupărĭ principale, întâiŭ ce formă ar fi bine să se deà nouĕlor cuvinte primite în limba română pentru multe ideĭ nouĕ venite odată cu regenerarea nóstră politică şi literară, consecinţă a întroduceriĭ Regulamentuluĭ Organic; a doua preocupare saŭ chiar témă erà ca nu cum-và în Moldova şi Ţéra-Românéscă limba literară să devie

străină una de alta, luând direcțiunĭ deosebite. De aceea se adresă la Eliade, fără a-l cunósce alt-fel decât din reputațiune, pentru a se sfătuì împreună asupra acestuĭ subiect. Eliade îĭ rĕspunde asupra tuturor punctelor, dându-șĭ părerea în mod fórte limpede și precis. Scrisórea sa din 27 Iulie cuprinde nu maĭ puțin de cincĭ colĭ marĭ de hârtie și este din cele maĭ interesante. Eliade este de părere că cuvintele nouĕ trebue formate după însășĭ natura limbiĭ române, principiŭ de care nu s'a ținut maĭ târḑiŭ, în bătrânețele sale, dar care este singurul adevĕrat, așà de adevĕrat încât aprópe 50 de anĭ maĭ târḑiŭ s'a adoptat întocmaĭ de Academia nóstră după lungĭ și aprinse discuțiunĭ.

«Scrisorile luĭ Eliade sunt fórte interesante și din punctul de vedere al cunósceriĭ caracteruluĭ acestuĭ bărbat, care a jucat un așà de mare rol în istoria nóstră contimporană. De aceea n'am creḑut că pot găsì o ḑi maĭ oportună decât cea de astăḑĭ și un loc maĭ potrivit decât Academia Română pentru depunerea acestor prețióse documente.»

D-l *P. B. Hasdeŭ* cetesce cuvîntarea ocasională pentru serbarea centenaruluĭ nasceriĭ luĭ Ioan Eliade-Rădulescu.

Terminând d-l Hasdeŭ presintă în dar Academieĭ o cupă de argint cu următórea inscripțiune:

Alexandro Napoleoni Tadeo.
Nato Die XXV. Aprilis. M.DCCC.XI. ex Valeria.
Filio suo carissimo. Pater ejus exultans.
Tadeus Petru Hijzdeu.
baptezato die 30 Novembris Ejusdem anni
D. D. D.
Stemma Familiae Petru Hizdeu 1676.
(*Stema cu devisa:* Pro fide & Patria.)
in Misiurynce.

Centenarul luĭ Eliade.

Cuvîntare aniversară de

B. P. HASDEŬ,
Membru al Academieĭ Române

Academia Română, institutul cultural cel maĭ înalt al țĕriĭ, serbéză astăḑĭ centenarul primuluĭ nostru președinte, pe când tot odată România întrégă se pregătesce nu maĭ puțin a serbà pe ... nu sciŭ ce

epitet maĭ cuprindĕtor să-ĭ pot da ... pe *tatăl Eliade*, pe tatăl, da, căcĭ toţĭ ceĭ maĭ bunĭ dintre Româniĭ ceĭ bătrânĭ de acuma sunt fiĭ spirituali aĭ acestuĭ mare dascăl, tribun şi poet.

Dar maĭ întâiŭ cred de cuviinţă a spune, de ce anume am primit asupră-mĭ mult înălţătórea sarcină de a vĕ vorbì tocmaĭ eŭ, nu altul, sintetisând omagiul Academieĭ Române.

În penultima şedinţă înainte de Crăciun, colegul Tocilescu ne-a amintit centenarul luĭ Eliade, cerĕnd participarea nóstră la dorinţa generală a ţĕriĭ. Propunerea a fost îmbrăţişată cu căldură, şi uniĭ dintre ceĭ de faţă aŭ indicat pe d-l Maiorescu să vorbéscă cu acea solemnă ocasiune. D-l Maiorescu a refusat. Atuncĭ eŭ mĭ-am permis a-ĭ observà că, pentru d-sa în specie, nu e un simplu prilej de a se afirmà, ci este chiar o datorie imperiósă. În adevĕr, sunt abià câte-và ḑile de când în *Analele* Academieĭ s'a publicat un memoriŭ extra-academic de d-l Petre Popescu, unde se ḑice — cetesc textualmente — următórele cuvinte: «D-l Maiorescu, omul care de maĭ bine de 30 anĭ conduce, «din fericire, pe calea adevĕruluĭ, tótă activitatea intelectuală şi artis-«tică a Românilor». Maĭ bine de 30 anĭ! conduce din fericire! calea adevĕruluĭ! tótă, tótă, tótă activitatea intelectuală şi — şi — şi artistică a Românilor!!! probabil, şi pe podul pe Dunăre Prin urmare, d-l Maiorescu este succesorul direct legitim al luĭ Eliade, şi decĭ d-l Maiorescu este dator a aprecià moştenirea ce-ĭ rĕmăsese d-sale de la Eliade. Îl rugaĭ dar cu stăruinţă să vorbéscă anume d-l Maiorescu. D-l Maiorescu iarăşĭ a refusat. Atuncĭ uniĭ colegĭ m'aŭ propus pe mine şi eŭ m'am grăbit a primì acéstă împuternicire: împuternicirea de a examinà capitalul cel lăsat Românilor de Eliade; m'am grăbit, căcĭ am fost tot-deauna, sunt şi voiŭ fi Eliadist. Mulţumesc dară d-luĭ Maiorescu că mĭ-a cedat locul, şi tot odată cu multă graţiositate mĭ-a înlesnit momentul psichologic de a pecetluì comediósa aserţiune a d-luĭ Petre Popescu, care — autorul şi opera luĭ — rĕmâne o regretabilă greşélă de tipar în publicaţiunile Academieĭ Române.

De astă dată voiŭ vorbì, adecă voiŭ simţì şi voiŭ cugetà pentru a treia óră despre neuitatul Eliade.

El a murit la 27 Aprilie 1872, şi la îmmormîntarea luĭ, sunt acum 30 de anĭ, am cuvîntat eŭ, atuncĭ tînĕr încă, dar voiŭ fi tînĕr tot-deauna de câte orĭ mĕ va învăpăià dragostea pentru némul românesc şi neîmpăcata ură — oportună saŭ neoportună — contra vrăjmaşilor Românismuluĭ.

Tot la 1872 s'a constituit în Bucurescĭ un comitet pentru ridicarea

uneĭ statue în memoria luĭ Eliade. În acel comitet de admiratorĭ aĭ rĕposatuluĭ figuraŭ Kogălniceanu, Dumitru Brătianu, Scarlat Creţulescu, Costică Boerescu, Odobescu, Aurelian, pictoriĭ Aman şi Grigorescu, etc., între carĭ eŭ nu puteam să lipsesc. La inaugurarea aceluĭ frumos monument în faţa palatuluĭ Universităţiĭ, o statuă datorită măestreĭ dalte a Italianuluĭ Ferrari, peste nouĕ anĭ după mórtea luĭ Eliade, am vorbit eŭ din partea comitetuluĭ. Voiŭ reproduce acì câte-va pasage din discursul meŭ de atuncĭ, aşà cum îl găsesc publicat în *Românul* de la 25 Noemvrie 1881:

«Microcosm al uneĭ generaţiunĭ care se maĭ continuă în generaţiunea «de astăḑĭ, după cum generaţiunea de astăḑĭ se va continuà în gene«raţiunile ulterióre, biografia luĭ Eliade sunteţĭ voĭ toţĭ, câţĭ aţĭ venit «acì aducêndu-ĭ cunune de laurĭ. Biografia luĭ sunt aceştĭ represen«tanţĭ aĭ preseĭ — el părinte al preseĭ române; biografia luĭ sunt aceştĭ «dascălĭ şi şcolarĭ — el întâiul născut al învĕţămîntuluĭ românesc; voĭ «tipografĭ, voĭ librarĭ, voĭ bărbaţĭ de carte, sunteţĭ biografia luĭ — el «tipograf, el librar, el renăscĕtor al proseĭ şi poesieĭ române după o «seculară amorţire. Dintr'o mică rădăcină a crescut un măreţ arbore: «acest arbore este biografia rădăcineĭ... O naţiune ingrată către ómeniĭ «ceĭ marĭ ce aŭ lucrat s'o înalţe este o naţiune fără rădăcină, o na«ţiune mórtă, o naţiune care se sinucide. Nebună, ea n'a sciut să fie «nicĭ măcar egoistă! Pentru un popor, a iubì pe ómeniĭ sĕĭ ceĭ marĭ «este a se iubì pe sineşĭ. Un individ, pe cât de genial, e om mare «numaĭ atuncĭ când ajunge a fi prisma tuturora, numaĭ atuncĭ când o «întrégă societate, cu tóte ale sale, se simte oglindită într'însul, se cu«nósce într'însul, într'însul se iubesce pe sineşĭ. Într'un cap — quin«tesenţa a miĭ de capete, tóte sufletele — într'un suflet. În bine şi «chiar în rĕŭ, o neputinciósă multiplicitate a poporuluĭ devine ast-fel «o formidabilă unitate prin omul cel mare, şi — devenind o formida«bilă unitate — póte să mérgă înainte. Nu luĭ dar îĭ aducem noĭ pri«nósele nóstre, ci ni le aducem nouĕ înşi-ne. Noĭ am fost el şi el a «fost noĭ într'un lung period din viéţa nóstră naţională...»

Şi acuma, vorbind pentru a treia óră, după alţĭ 20 de anĭ, ce să maĭ spun eŭ óre tot despre Eliade? *Non multa, sed multum:* voiŭ spune nu multe, dar mult; mult şi noŭ. Cu cât maĭ sus ne depărtăm de la punctul de plecare, obiectele cele massive nu ne maĭ preocupă, căcĭ le vĕḑurăm din capul loculuĭ; la o distanţă însă ne apare din ce în ce maĭ limpede o nouă perspectivă, o sferă maĭ întinsă, o sintesă ale căreĭ amănunte ne scăpaŭ din vedere în apropierea cea miopică;

și acele amănunte sunt adesea tocmaĭ trăsurile cele maĭ caracteristice. Privit de aprópe, Eliade e omul de la 1848 și numaĭ atâta; privit însă de departe din înălțime, el ține o mână rezemată pe Tudor Vladimirescu, iar cea-laltă pe Vodă Cuza. Eliade se născuse prin corp cu mult înainte de Tudor, așà este, dar misiunea luĭ cea providențială se începe imediat după 1821; la cel-alt capĕt al scăriĭ, el a murit prin corp cu mult în urma destronăriĭ luĭ Cuza, dar la întronare Eliade abià maĭ trăià prin suflet, căcĭ misiunea îĭ erà împlinită. În realitate dar Eliade nu se concentréză în anul 1848, nicĭ omul născut la 1802 și mort la 1872, ci este o ideie a întreguluĭ interval dintre 1822—1857.

În 1821 cade Tudor Vladimirescu, asasinat mișelesce de Grecul cel muscălit Ipsilante, care în faptă n'a omorît alt ce-và decât fanariotismul în România. La 1822 se ivesce de odată Eliade, un tînĕr de 20 de anĭ, numit profesor la Sf Sava, predând gramatica românéscă. Acea mult memorabilă gramatică românéscă s'a publicat numaĭ peste 6 anĭ, la 1828, «cu cheltuĭala domnuluĭ coconuluĭ Scarlat Roset», dedicată «dumné-luĭ Mareluĭ Vornic Gheorghie Golescu;» în manuscript însă ea circulă dejà la 1822 în șcóla din Bucurescĭ, de asemenea la Craiova și la Slatina. Eram eŭ de vr'o 10 anĭ, când tatăl meŭ, departe în Basarabia, mĭ-a dat un exemplar, pe care-l conserv ca o relicvie. Gramatica cea de la 1822 nu este un simplu început didactic, nu este—«ḑiua se cunósce de diminéță,» ci este individualitatea integrală a luĭ Eliade în politică și în literatură tot odată.

S'a spus adesea că Eliade a fost format de George Lazăr, predecesorul sĕŭ în șcóla din Bucurescĭ între aniĭ 1816—1822, «fericitul «arhidiaconul și doctorul în teologie și legĭ». E adevĕrat că Eliade laudă pe Lazăr, dar pe o linie fórte secundară. Tótă admirațiunea și tótă recunoscința el o datorà câtor-và boerĭ muntenĭ cărturarĭ, maĭ ales luĭ Gheorghe și Constantin Golescĭ, luĭ Scarlat Rosetti, luĭ Barbu Văcărescu, luĭ Iancu Văcărescu, acela «care ḑice că prin litere se «nasce literatura, iar de la slove să n'aștepte cine-và decât numaĭ «slovnire», și în fine luĭ Constantin Bălăceanu, «protectorul și apĕră- «torul șcólelor romanescĭ, care cu ostenelĭ le-a început și iarășĭ prin «ostenelĭ, cu pieptul și brațul sĕŭ cel romanesc și vitéz le apĕră și le «păzesce până în ḑiua de astăḑí...» Cultura luĭ Eliade erà curat muntenéscă, în cât trebue cu desăvîrșire să maĭ slăbim cu pretinsa paternitate a luĭ Lazăr. Pe ceĭ de peste Carpațĭ Eliade îĭ iubesce și îĭ admiră, dar cu multă reservă, bună-óră în următorul pasagiŭ, remarcabil prin bun simț și chiar prin tact sciințific: «Acì îndrăsnesc a «vorbì pentru frațiĭ noștri din Transilvania și Banat, carĭ sunt vred-

«nicĭ de tótă lauda pentru ostenelile şi silinţa ce pun pentru literatura «românéscă. Pentru ortografia însă, care voesc să o întroducă scriind «cu literele latinescĭ, bine ar fi fost să urmeze duhuluĭ italienesc, adecă «a scri după cum vorbim. Şi să nu se iea după ortografia franceză «şi englezéscă, care păzesce derivaţia ḑicerilor născute în vécurile «scolasticismuluĭ şi de care chiar singurĭ acum ar voì să se scuture. «Noĭ nu scrim pentru strămoşiĭ noştri pe carĭ ĭ-a adus marele Traian «acì, ci pentru contimporaniĭ noştri...»

Amicĭ, ocrotitorĭ şi inspiratorĭ aĭ tînĕruluĭ Eliade aŭ fost câţĭ-và boerĭ muntenĭ patrioţĭ, familiarisaţĭ cu tendinţe occidentale, maĭ ales Golesciĭ şi Văcăresciĭ. În urmă Golesciĭ aŭ ajuns liberalĭ, fórte liberalĭ, iar Văcăresciĭ conservatorĭ, fórte conservatorĭ. Să nu uităm însă că până la 1856 nu eraŭ la Românĭ nicĭ conservatorĭ, nicĭ liberalĭ, căcĭ partidele cele constituţionale nu se puteaŭ zămislì până la încolţirea unuĭ regim constituţional. Afară de veneticĭ şi parveniţĭ, afară de clienţĭ aĭ candidaţilor la Domnie, afară adecă de ciocoiĭ luĭ Filimon, toţĭ boeriĭ de baştină marĭ şi micĭ, uniĭ maĭ îndrăsneţĭ, alţiĭ maĭ pe ascuns, iubiaŭ némul românesc, uraŭ jugul străin, dejucaŭ intrigele trădătorilor, ţineaŭ la limba străbună şi lucraŭ cu zor la deşteptarea poporuluĭ. De la aceĭ boerĭ învĕţase Eliade ruga, pe care o intercaléză în gramatica sa: «Fie cuvîntată tótă tinerimea, cobóră-se «mila şi fericirea Ceruluĭ preste dînsa; slăvéscă-se naţia românéscă, «îmmulţéscă-se ceĭ ce o apĕră şi o ajută; stingă-se numĕrul celor ce «voesc să o derapene; stingă-se cu sunetul numele lor din cartea po- «meniriĭ şi a vieţiĭ; păşéscă cu repeḑiciune sfînta filosofie şi sciinţele «de la marginile pămîntuluĭ până la cele-lalte, întinḑă-se şi îmmulţéscă-se «şi în nenorocita nóstră Patrie; fie bine primite ca să rĕmâie şi să «se vecĭniceze între noĭ!» În aceeaşĭ gramatică o altă rugă, pare rĕsărită ca un sublim requiem din próspĕtul atuncĭ mormînt al luĭ Tudor Vladimirescu: «Dea Domnul ca să sporéscă rîvna culturiĭ între Ro- «mânĭ şi să înceteze tóte împrotivirile, cobóre-se pacea şi fericirea «Ceruluĭ preste mult suferitórea nóstră patrie; fie lacrimele şi năca- «zurile eĭ cele îndelungate şi pline de desnădejduire auḑite la Cer, şi «vaḑă de acolo mângâiere; împĕrăţéscă sfînta unire în braţele eĭ cele «ostenite şi dreptatea însoţéscă tóte pasurile şi săvîrşirile Românilor, «ca să fie eĭ toţĭ fraţĭ şi toţĭ să se bucure de drepturile pămîntuluĭ «lor celuĭ blagoslovit, fie! fie! fie!.....»

De la primul sĕŭ pas la 1822, atuncĭ biet dăscălaş imberb, Eliade îşĭ manifestă dejà pe deplin misiunea dualităţiĭ sale: literatură şi po-

litică, cuvînt şi faptă, ambele strîns cimentate prin aceeaşĭ ţintă—nesleita iubire a némuluĭ românesc. Aşà a crescut în curs de 25 anĭ generaţiunea cea de la 1848, o legiune atât de oţelită, în cât năpădirea ulterióră a microbilor pesimismuluĭ, carĭ îşĭ puseră cu fală pe stég de a-şĭ bate joc de Românism, Micro-Schopenhaueriĭ n'aŭ fost în stare să nimicéscă măreţul avînt. Eliade, vĕḑut saŭ nevĕḑut, erà pretutindenea în suflete, şi nu numaĭ până la Milcov. Kogălniceanu şi Costachi Negruzzi la Prut, Alexandru Hasdĕŭ şi Constantin Stamati la Nistru, simpatisaŭ şi simfonisaŭ cu Eliade; în Muntenia însă se adăpostià cuibul firesc al mişcăriĭ, fiind acì maĭ apĕrat de pestilenta suflare a Muscaluluĭ. Pentru a da mulţimiĭ o hrană ḑilnică de tendinţe patriotice, trebuià negreşit o presă periodică şi trebuià un teatru. La 1828 Eliade întemeiéză Curierul sĕŭ, iar la 1834, ajutat de Câmpineanu, el ridică o scenă românéscă pe lângă o Societate Filarmonică, carĭ aŭ exercitat cea maĭ puternică înrîurire asupra deşteptăriĭ aspiraţiunilor naţionale. La 1836 inauguréză o combatere sistematică a macchiavelismuluĭ Rusieĭ, demascând un fals muscălesc în textul Regulamentuluĭ Organic; şi acea luptă contra «Faraonuluĭ de la Nord», după cum caracterisà Eliade aristocraţia rusécă, nu se maĭ sfîrşesce decât cu mórtea profetuluĭ. Din acea epopee antimoscovită sunt maĭ piperate cele două satire, prin carĭ Eliade a scăpat România de douĕ marĭ năpăştĭ. La 1844 Rusia se încércă a pune mâna pe minele ţĕriĭ—ce-và aşà ca Anglia în Transvaal, saŭ după cum ar fi la noĭ astăḑĭ cestiunea cea evreéscă a «capitalurilor străine.» Venise într'adins un speculant numit Trandafilov. Obştésca Adunare erà cât p'acì ca să cadă în cursă. Atuncĭ Eliade rĕspândesce în sute de exemplare manuscrise fabula: *Măcéşul şi Florile.* Propunerea de la Petersburg a fost respinsă. La 1848 vine în Bucurescĭ un alt agent rusesc Duhamel, contra căruia Eliade scrie o satiră intitulată *Cântecul ursuluĭ* cu refrenul «Diha! Diha-mĕĭ!», care făcù de rîs pe intrigantul Muscal.

Nu voiŭ maĭ atinge cele multe peripeţiĭ din viéţa luĭ Eliade. Trec chiar peste rolul luĭ cel covîrşitor în revoluţiunea de la 48. Înlătur evenimentele cele prea bine cunoscute. Mĕ voiŭ oprì o clipă numaĭ asupra literatuluĭ. În prosă ca şi 'n versurĭ, Eliade se distinge printr'o extremă energie. Acea energie încântà maĭ cu deosebire pe nenorocitul Eminescu, care a scris o frumósă poesie «La Eliade»... La începutul cuvîntăriĭ mele eŭ am mulţumit cu efusiune d-luĭ Maiorescu; acuma la sfîrşit am vrut să-i maĭ fac o nouă mare plăcere, evocând pe Eminescu. Şi acì însă un regret. În colecţiunea postumă a versurilor luĭ Eminescu, d-l Maiorescu, în calitate de editor, a suprimat poesia «La Eliade.»

Rĕŭ-voitoriĭ pretind că d-sa ar fi dorit să distrugă până şi memoria luĭ Eliade. Rĕŭ-voitoriĭ n'aŭ dreptate. Pe Eliade nimenia nu va puté, necum să-l distrugă, dar nicĭ măcar a-l ştirbì. Prin acea neînţelésă suprimare, care frumósă nu e, corectă nu e şi nu e prea cu minte, se ştirbesce Eminescu, iar prin ştirbirea luĭ Eminescu se ştirbesce maĭ ales—*natürlich*—însuşĭ d-l Maiorescu. Şcóla luĭ Eliade stă şi rĕmâne în picióre, maĭ tare decât orĭ şi când, ca:

... falnica cunună a braduluĭ bătrân,

după cum cântă Eminescu în acea poesie «La Eliade»...

. . . .

Astăḑĭ despre Eliade, maĭ de-ună-ḑi despre Vasile Urechiă... ar ḑice cine-và că m'am făcut cioclu umblând după morminte. Eĭ bine, da, primesc epitetul de cioclu, nu însă pentru a îngropà, ci pentru a desmormîntà gloriele cele naţionale.

Voiŭ terminà.

Imitând pe colegul şi vechiul meŭ amic Sturdza, care la orĭ-ce mare solemnitate naţională obicĭnuesce a face câte un dar Academieĭ, îmĭ ieaŭ libertatea de a vĕ da şi eŭ ceea ce este fórte scump suvenirilor mele. Tatăl meŭ a fost unul dintre fundatoriĭ Academieĭ şi tot odată un părtinitor nestrămutat al luĭ Eliade. La centenarul de astăḑĭ, în semn de comemoraţiune, vĕ ofer acéstă cupă de argint, din care închinase bunicul meŭ Tadeŭ la botezul tatăluĭ meŭ Alexandru. Din acéstă cupă eŭ am închinat una singură dată, anume la botezul fiiceĭ mele, strigând atuncĭ, ca şi acuma: Trăéscă România! Péră duşmaniĭ! Şi când ḑic *România*, înţeleg pe prima linie capul Românieĭ, căcĭ Regele nostru e tare prin iubirea Românilor, iar Româniĭ sunt tarĭ prin înţelepciunea Regeluĭ.

ŞEDINŢA DE LA 18 IANUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l C. N. Rados, Conservatorul Museuluĭ istoric de la Atena, se primesce o scrisóre pe lângă care trimite scrierea sa Οἱ βασιλεῖς τῆς Ρουμανίας (Familia regală a Românieĭ), Atena 1901.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă două fotografiĭ represintând două stégurĭ vechĭ păstrate în mânăstirea Zografos de la Muntele

Atos şi provenind unul de la Ştefan-cel-Mare, iar cel-lalt fiind atribuit aceluiaşĭ Domn. Asupra acestor stégurĭ d-l Sturdza cetesce o notiţă întocmită de d-l profesor I. Bogdan, membru corespondent al Academieĭ.

D-l *C. Erbiceanu* ḑice: Visitând Sf. Munte al Atonuluĭ, am fost şi la acéstă mânăstire şi am vĕḑut şi cercetat de aprópe stégul din timpul luĭ Ştefan-cel-Mare, care-ĭ în formă aprópe pătrată, după ce a a stégurilor romane; este cusut în canavà şi în jur are troparul Sf. Gheorghe în limba slavonă. Al doilea stég, probabil că-ĭ un prapor din o epocă maĭ posterióră şi póte de provenienţă ruséscă. Am maĭ vĕḑut aprópe de biserică, ca de ḑece paşĭ, o trapeză clădită în piétră şi care de jur împrejur are stema ţĕriĭ, zimbrul. Astăḑĭ acéstă trapeză este în ruină, pe când tóte cele-lalte clădirĭ sunt reînnoite. Nu departe de mânăstire se deschide marea, care în acea localitate n'are un liman, unde să se îndoséscă corăbiile, de aceea Stefan-cel-Mare a făcut în mare un turn înalt, tot în piétră, şi pe care există imprimată marca iarăşĭ a ţĕriĭ, în jurul sĕŭ. Acestea le-am vĕḑut la 1893.

D-l *C. Erbiceanu* cetesce următórele:

«Vĕ rog să binevoiţĭ a primì din parte-mĭ, ca dar pentru Academia Română, următórele documente şi acte:

«1. Document de la Domnul Moruzi din 1787, pentru un loc dăruit bucătaruluĭ Enache.

«2. Un izvod de casele de sub Treisfetitele, menite a fi spital pentru oştirile rusescĭ. Probabil între aniĭ 1806—1812 (fără dată).

«3. Document prin care se constată că mânăstirea Esfigmonul din Athos, prin stăruinţa Mitropolituluĭ Veniamin, s'a prefăcut la 1805 în chinoviŭ semi-românesc şi ca să se cânte la o strană pururea românesce.

«4. Un decret de *Sachelar*, subscris de Filaret Apamias (1844).

«5. O copie întărită de pe ispisocul sîrbesc de la Domnul Vasilie Lupu din 1637, privitóre la mânăstirea Hanguluĭ.

«6. Aşezămîntul de sub Constantin Nicolae (Mavrocordat) relativ la vînḑările moşiilor cu locuitoriĭ, ca robĭ, prin care se opresce acest rĕŭ, din anul 1749 (copie).

«7. O adresă a Mitropolituluĭ Moscveĭ Filaret către Mitropolitul Veniamin, la Filaret Scriban. Original (în rusesce).

«8. O fóie de zestre a Doctoruluĭ din Hârlăŭ Niculaĭ Hinca, din 1832.

«9. Doué poesiĭ originale şi autografe ale luĭ Filaret Scriban, subscrise numaĭ cu iniţialele sale.

«10. Un pitac de la Şuţu cu data din 1801.

«11. O probă despre modul cum se învĕţă latinesce în epoca fanariotă la Iaşĭ, în şcóla Domnéscă.

«12. O altă probă tot de felul acesta.

«13. Un înscris de vîndare, în românesce, din 1656 (7164).

«14. O poesie în grecesce, probabil a luĭ Alexandru Văcărescu, descriind starea morală a societățiĭ de pe timpul sĕŭ.

«15. O probă cum se învĕță franțuzesce tot în epoca fanariotă, în șcólele domnescĭ din Iașĭ.

D-l *D. Sturdza* dice că depune și d-sa în colecțiunea de documente a Academieĭ, din partea unuĭ om al luĭ Dumnedeŭ, care doresce să nu fie numit acum, cincĭ documente prețióse privitóre la primele evenimente ale mișcăriĭ grecescĭ în Moldova la 1821.

D-l *Gr. G. Tocilescu* dice: Academia a serbat Dumineca trecută, în ședință extraordinară și festivă, centenarul nemuritoruluĭ Eliade-Rădulescu. S'a instituit însă de mult un comitet care, în înțelegere cu Ministerul Instrucțiuniĭ publice, a organisat serbarea acestuĭ centenar în tótă țéra. Acéstă serbare se va face Dumineca viitóre. În Capitală se va face în acea di o mare manifestare la statua din fața Universitățiĭ și se va ținé de către d-sa mâne séră o conferință în sala Ateneuluĭ. D-l Tocilescu întrébă dacă nu ar fi bine ca să ieà și Academia parte la acéstă serbare.

— Se decide ca să se depună Duminecă la statua luĭ Eliade-Rădulescu o corónă de laurĭ în numele Academieĭ, aĭ căreĭ membri să asiste in corpore atât la manifestarea de la statue, cât și la conferința de la Ateneŭ.

Douĕ stégurĭ ale luĭ Ștefan-cel-Mare din muntele Athos.

NOTIȚĂ DE

I. BOGDAN,
Membru corespondent al Academieĭ Române.

Prea Sfinția Sa Archiereul Pimen Georgescu, Directorul internatuluĭ teologic, a avut bunătatea să-mĭ atragă atențiunea, anul trecut, asupra a douĕ fotografiĭ, aduse din muntele Athos de părintele Teodosie Soroceanu și dăruite Maiestățiĭ Sale Regeluĭ. Maiestatea Sa a însemnat pe fie-care din ele, cu mâna sa proprie: ‹Muntele Athos, stég al luĭ Ștefan-cel-Mare și le-a depus spre păstrare în museul istoric al mânăstiriĭ Sinaia. Amândouĕ aŭ o importanță deosebită pentru trecutul nostru. Ele represintă, în adevĕr, douĕ stégurĭ ce se păstréză în mâ-

năstirea Zographos şi din care unul este cu siguranţă de la Ştefan-cel-Mare, iar al doilea e atribuit numaĭ de tradiţiune Domnuluĭ Moldovenesc. Amândouĕ aŭ pe ele icóna Sf. Gheorghe, patronul mânăstiriĭ Zographos.

1. Cel dintâiŭ este închinat mânăstiriĭ de însuşĭ Ştefan-cel-Mare, în anul 1500; el are o formă de dreptunghiŭ şi la întâia vedere pare a fi o simplă icónă a Sf. Gheorghe, al căreĭ stil, pe lângă redacţiunea inscripţiuniĭ şi forma literelor dintr'însa, dovedesce până la evidenţă originea eĭ moldovenéscă. Mărimea stéguluĭ, după spusele d-luĭ Erbiceanu, care l-a vĕḑut în călĕtoria sa la Athos, e cam de 80 cm. în lungime.

Sf. Gheorghe este arătat şeḑênd pe tron şi călcând în picióre un balaur cu treĭ capete (douĕ la códă); sfîntul pórtă pe cap o corónă în nouĕ colţurĭ şi are în mână o sabie; un înger de-a drépta capuluĭ ţine o sabie în mână, un altul de-a stânga un scut; eĭ sprijinesc în mânile lor şi coróna. De cele douĕ laturĭ ale lor se cetesc literele:

.Г. ѲЯ.
ОЯ О

ГЄѠРГОІС КЯПЯДОКІО,

care însémnă ὁ ἅγ(ιος) Γεώργιος ὁ Καπ(π)αδόκιος (1).

Modelul icóneĭ a fost, fără îndoélă, grecesc, probabil din muntele Athos. E vorba de marele mucenic Gheorghe, a căruĭ patrie e Capadocia şi pe care Ştefan-cel-Mare îl adorà ca protector al răsbóelor, ca sprijinitor al oştirilor împotriva păgânilor (2).

Jur împrejurul icóneĭ se cetesce următórea inscripţiune:

† Ѡ СТРЯСТРОТРЪПЧЄ И ПОБѢДОНОСЧЄ ВЄЛИКІИ ГЄѠРГІЄ, ІЖЄ ВЪ БѢДЯХ И ВЪ НЯПЯСТЄХ СКОРІИ ПРѢДСТЯТЄЛЮ И ТОПЛІИ ПОМОЩІНИЧЄ, И СКРЪБѢЩИМ РЯДОСТИ НЄИЗГЛЯ(ГОЛЯ)НЯЯ, ПРІИМИ Ѿ НЯСЬ И СЄ МОЛЄНЄ СМѢРЄНЯГО СВОЄГО РЯБЯ, Г(ОСПО)Д(И)НЯ ІѠЯНЯ СТЄФЯНЯ ВОЄВОДЫ, Б(О)ЖІЄЮ М(И)Л(ОС)ТИЮ Г(ОСПОДЯ)РѢ ЗЄМЛИ МѠЛДЯВСКОИ, СЪХРЯНИ ЄГО НЄВРѢДИМ ВЪ СЪ ВѢКЬ И ВЪ БѪДѪЩИ, М(О)Л(И)-

---

(1) Я din ѲЯ. rĕmâne neexplicat. Prescurtărĭ asemĕnătóre cu acestea se găsesc pe icónele sfinţilor în sec 14 şi 15; cf. de pildă cele ḑece icóne de pe legătura uneĭ evangeliĭ rusescĭ din 1393, la *D. A Rovinskij*, Podrobnyj slovarь russkihъ graverovъ XVI—XIX vv. St.-Peterburg 1895, pag. 45—46

(2) Cf. Dicţionarul aghiografic al ep *Gherasim Timuş*, Bucurescĭ 1898, sub cuv. Gheorghe.

ТВАМИ ЧЕТЪЩИХ ТА, IAКО ДА ПРОСЛАВЛѢЕМ ТА ВЪ ВѢКЫ, АМИНЬ. И СЪТВОРИ С(Е) В ЛѢТО. .ЗИ., А Г(ОС)П(О)Д(СТ)ВА СВОЕГО ЛѢТА .МГ.

«O luptătorule şi biruitorule mare Gheorghe, în nevoĭ şi în nenorocirĭ grabnice ajutător şi cald sprijinitor, iar celor întristaţĭ bucurie nespusă, primesce de la noĭ acéstă rugăminte a smeritului tĕŭ rob, a Domnuluĭ Ioan Ştefan Voevod, din mila luı Dumneḑeŭ Domn al ţĕriĭ Moldoveĭ; păzesce-l pe el neatins, în lumea acésta şi în cea de apoĭ, prin rugăciunile celor ce te cinstesc pe tine; ca să te preamărim pe tine în vecí, amin. Şi a făcut-o acésta în anul 7008, în al 43-lea an al domnieĭ sale.»

Inscripţiunea acésta a fost reprodusă de d-l Burada în Călĕtoria la Athos, dar cu câte-và greşelĭ de cetire în text şi cu data 7000, în loc de 7008; anul curgĕtor al domnieĭ luĭ Ştefan a fost cetit de d-sa 37, pe când în fotografie se vede lămurit 43 (мг) (1).

Tot d-sa ne spune că stégul e făcut din atlas roşu şi cusut cu fir de argint. R. Pătêrlăgeanu, care l-a vĕḑut la 1882, spune că «câmpul acestuĭ stég e de atlas vechiŭ şi rupt de tot» (l. c.); d-l Erbiceanu din potrivă ne asigură că e bine păstrat. Pe cât se póte judecà din fotografie, cusătura e fórte fină şi desenul, pentru sec. 15, destul de frumos.

2. Al doilea stég, fără dată, se deosebesce ca ornamentaţiune de obiectele de artă contimporane din Moldova şi pare a fi de origine ruséscă. Elementele ornamentale ale luĭ, în deosebĭ florile, se întâlnesc fórte des în ornamentica rusécă din secolul XV şi XVI. Dacă nu mĕ înşel, am vĕḑut în «Oružejnaja palata» din Moscva ţesăturĭ, din vremea celor dintâĭ ţarĭ moscoviţĭ, fórte asemĕnătóre cu a stéguluĭ nostru. Pe lângă acésta, inscripţiunea de pe el are o redacţiune rusécă: ȣ, ю în loc de ѫ, ѧ (великомȣченниче, немощствȣющихъ), ıa în loc de ѧ (сıa). Sunt dar douĕ lucrurĭ cu putinţă: saŭ stégul e o donaţiune rusécă, atribuită maĭ târḑiŭ de tradiţiune Domnuluĭ moldovenesc, saŭ e numaĭ de provenienţă rusécă. Dar e greŭ să admitem o tradiţiune falsă, într'o mânăstire unde se găsesc atâtea urme de binefacerile luĭ Ştefan-cel-Mare şi ale fiuluĭ sĕŭ Bogdan. Se scie că Ştefan a zidit la Zographos pe cheltuéla sa un adăpost pentru corăbiĭ în anul 1475, iar la 1495 a făcut un trapezariŭ; la 1500 dă-

(1) Aceleaşĭ greşelĭ se găsesc la *R. Pătêrlăgeanu,* Călĕtoriĭ în Macedonia, Thesalia şi muntele Athos, Ploescĭ 1884, pag. 114.

2. Stégul luĭ Ştefan-cel-Mare de la mănăstirea Zographos, fără dată.

ruesce stégul de care am vorbit maĭ sus şi va fi dăruit de bună sémă şi alte odóre, care nu s'aŭ păstrat saŭ nu le cunóscem încă. La 1517 fiul sĕŭ Bogdan zidesce tot la mânăstirea Zographos un turn (1). Admiţênd dar tradiţiunea mânăstiréscă, putem revendicà şi al doilea stég pentru noĭ. Stilul luĭ rusesc se explică uşor: Ştefan-cel-Mare a putut să-l aibă din Rusia saŭ l-a comandat anume acolo. Relaţiunile luĭ cu imperiul moscovit sunt îndestul de bine cunoscute.

Ca formă, acest al doilea stég se deosebesce de cel dintâiŭ: pe când acesta are o formă dreptunghiulară, cel-lalt are forma unuĭ prapor cu treĭ prelungirĭ la capĕtul de jos: cea din mijloc maĭ lungă decât cele-lalte două; tóte treĭ sunt împodobite cu florĭ, în stilul pe care istoricii arteĭ rusescĭ îl numesc neobizantin. La fie-care din cele patru colţurĭ ale dreptunghiuluĭ se află câte un archanghel, iar un al cincilea pe prelungirea din mijloc a stéguluĭ. Asupra materieĭ din care e făcut n'am putut află nimic sigur.

Sf. Gheorghe e înfăţişat călare şi înfigênd suliţa în gura unuĭ balaur; el vrea să intre într'o cetate, în pórta căreia îl aşteaptă fruntaşiĭ; unul din aceştia îĭ arată intrarea. O mână de asupra capuluĭ, la stânga, îl binecuvîntéză.

Inscripţiunea din jurul dreptunghiuluĭ are un caracter maĭ noŭ decât a celuĭ-lalt stég· forma literelor pare a fi din secolul XVI; póte să fie însă şi de la sfîrşitul secoluluĭ XV. În Moldova avem inscripţiunĭ pe morminte domnescĭ din secolul XV, ale căror litere nu se deosebesc aprópe întru nimic de cele ale stéguluĭ. Textul inscripţiuniĭ este următorul tropar al sf. Gheorghe:

ПОБѢДОНОСЧЕ ВЕЛИКОМꙊЧЕНИЧЕ ГЕѠРГИЕ, МОЛИ Х(РИС)ТА Б(О)ГА СП(АС)ТИ СѦ Д(Оу)ШАМЪ НАШЫМЪ, ѨКО ПЛѢННЫХЪ СВОБОДИТЕЛЬ И НИЩИХ ЗАЩИТИТЕЛЬ, НЕМОЩСТВꙊЮЩИХЪ ВРАЧЬ, Ц(А)РЕЙ ПОБОРНИЧЕ.

«Biruitorule, mare mucenice Gheorghe, rógă pe Christos Dumneḑeŭ să mântuéscă sufletele nóstre, tu care eştĭ mântuitorul celor robiţĭ şi apĕrătorul celor săracĭ, vindecătorul celor neputincioşĭ şi al împĕraţilor tovarăş de luptă».

O descriere exactă a materialuluĭ din care sunt făcute şi a moduluĭ cum sunt ţesute aceste două stégurĭ, cele maĭ vechĭ din câte se cunosc până acum la Românĭ, ar fi fórte interesantă din punct de vedere archeologic. E de regretat că nicĭ unul din ceĭ ce le-aŭ vĕḑut

(1) *T Burada*, O călĕtorie la Athos, Iaşĭ 1887, p 27, 29 şi 39.

nu aŭ făcut-o. Ele sunt cele maĭ preţióse resturĭ de artă din gloriósa domnie a luĭ Ştefan-cel-Mare.

S'ar puté obiectà însă — şi acéstă obiecţiune mĭ-am făcut-o eŭ însumĭ—că aceste douĕ stégurĭ ar puté fi nisce simple prapore de biserică; icóna Sf. Gheorghe s'ar explicà prin împrejurarea că acest sfînt erà patronul mânăstiriĭ căreia aŭ fost închinate de Ştefan-cel-Mare. Pentru secolul XV şi începutul secoluluĭ XVI însă, nu se póte face o deosebire între prapor şi stég. Lăsând la o parte faptul că în secolul XV şi XVI, ca şi în secolele anterióre, aceste douĕ cuvinte, cel dintâiŭ de origine curat slovenéscă (прапоръ, rus. поропоръ), al doilea împrumutat de la Germanĭ (v. germ. stanga) şi întrebuinţat maĭ ales la Ruşĭ şi Sîrbĭ (стѧгъ, стѣгъ), aveaŭ acelaşĭ înţeles: vexillum, signum (1), nu avem nicĭ un indiciŭ sigur că în secolele de carĭ e vorba ar fi fost vre-o deosebire esenţială între stégurile ostăşescĭ şi praporele bisericescĭ. În ţĕrile nóstre de abià pe la începutul secoluluĭ XVII se pomenesc stégurĭ carĭ, afară de sfinţĭ, purtaŭ şi stema ţĕriĭ saŭ a familieĭ domnitóre. Aşà din cele douĕ stégurĭ ale luĭ Radu Şerban, despre carĭ ne vorbesce Spontoni sub anul 1603, unul aveà zugrăvită stema ţĕriĭ: corbul cu crucea în cioc, altul pe Maica Domnuluĭ (2); despre Movilescĭ se scie că aveaŭ în stégurile lor şi stema ţĕriĭ (3).

În ţĕrile rusescĭ, până în secolul XVI, se zugrăvesc pe stégurĭ, întocmaĭ ca la noĭ, numaĭ persóne sfinte: Isus Christos, Maica Domnuluĭ, Sf. Gheorghe; cel maĭ vechiŭ despre care se pomenesce în chronicĭ este de la sfîrşitul secoluluĭ XIV, cu chipul luĭ Isus Christos. Ele eraŭ adorate ca şi icónele (4).

Forma lor erà dreptunghiulară, cu saŭ fără prelungirĭ; când acestea nu lipsiaŭ, eraŭ una saŭ treĭ, ca la al doilea stég de la Zographos (5). Cel maĭ vechiŭ din câte s'aŭ păstrat este unul din 1552, de atlas roşu:

---

(1) Cf *Miklosich*, Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum, sub стѣгъ şi Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen, sub *stĕgŭ* şi *porporŭ*. Manuscrisele sîrbescĭ din carĭ Miklosich citéză cuvîntul стѣгъ sunt din secolul XV şi XVI. Daničić nu-l are în dicţionarul sĕŭ. În Zakonikul luĭ Dušan se găsesce însă cuvîntul стѣгоноша signifer. Daničić, sub v.

(2) «Due bandiere grandi del Paese, l'una di candido damasco ov' era penneleggiato un corvo, con croce duplicata e stella vermiglia in bocca, stante sopra verde ginebro ; l'altra di sanguigno colore, ov' era dipinta virginea testa di venusta donzella con bellissimi gieroglifici» Historia della Transilvania, Venetia 1638, pag. 247

(3) *Mıka Sándor*, Weiss Mihály, Pesta 1893; după o comunicare a d-luĭ N. Iorga

(4) *L Jakovlevъ*, Drevnosti rossijskago gosudarstva. Russkija starinnyja znamena Moscva 1865, I, pag. 17—19; II, pag 3.

(5) *Jakovlevъ*, l c, pag 19

pe o parte a luĭ e desemnat «Isus Christos, Domnul a-tot-ţiitorul», pe alta Archanghelul Michail, iar la picióręle luĭ Isus Navi deslegêndu-ĭ sandalele. Inscripţiunile de pe marginĭ sunt: pe o faţă o rugăciune la Isus Christos, pe alta un pasaj din vechiul testament despre întîlnirea luĭ Isus Navi cu Archanghelul Michail (1). Pe la jumătatea secoluluĭ XVII încă, stégurile oştirilor naţionale rusescĭ înfăţişaŭ numaĭ icóne, cu inscripţiunĭ din cărţile sfinte. Elemente profane, d. p. portretele ţarilor saŭ vulturul, se întroduc în ele de abià în a doua jumătate a acestuĭ secol. Primele stégurĭ rusescĭ în treĭ colorĭ: alb, roşu, vînĕt, avênd şi vulturul cu douĕ capete, se fac de Petru-cel-Mare la 1700 (2).

Dacă în Rusia a fost aşà şi dacă stégul românesc de la 1683, despre care a scris d-l Dimitrie Sturdza, n'are alt desen pe dînsul decât icóna luĭ Isus Christos, maĭ póte fi îndoélă că pe vremea luĭ Ştefan-cel-Mare stégurile moldovenescĭ nu se deosebiaŭ de prapore?

ŞEDINŢA DE LA 25 IANUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la Ministerul Agriculturiĭ se primesc 50 exemplare din publicaţiunea *Raport general asupra participăriĭ Românieĭ la Exposiţia universală din Paris (1900),* de Dimitrie C. Ollănescu, Bucurescĭ 1901, spre a se împărţì membrilor Academieĭ.

De la d-l A. Steriadi, Directorul reşedinţelor regale, se primesc douĕ reliefurĭ în gips dăruite Academieĭ de autorul lor, sculptorul Rohloff din Berlin. Ele represintă podul «Carol I» peste Dunăre şi palatul Ateneuluĭ Român dimpreună cu figurĭ alegorice. Originalele în bronz vor fi aşezate în palatul regal din Bucurescĭ.

De la d-l *T. Maiorescu* se primesce darul arătat în următórea scrisóre:

«De la Michail Eminescu posed — dăruite mie de dînsul în diferite ocasiunĭ — multe manuscripte, parte poesiĭ publicate, parte încercărĭ, fragmente şi variante de poesiĭ nepublicate, parte studiĭ, traducerĭ şi articole în prosă.

«Tóte aceste manuscripte, aşà cum se află: în cărţĭ cartonate, în caiete cusute şi în foĭ volante, vi le trimit alăturat şi le dăruesc la rîndul meŭ Academieĭ Române pentru a servì celor ce se vor ocupà în viitor cu cercetărĭ maì amănunţite asupra vieţiĭ şi activităţiĭ mareluĭ nostru poet.

---

(1) Drevnosti rossijskago gosudarstva Otdĕlenije III. Moscva 1853, pag. 4. Veḑĭ Albumul acesteĭ publicaţiunĭ, vol III, planşa 3

(2) *Jakovlevъ,* l. c, pag 26–27

«Printre manuscriptele alăturate se află și două caiete de inscripțiunĭ la Universitatea Berlin («Anmeldungs-Buch») din aniĭ 1872 și 1873, și patru documente cu slove cirilice.»

— D-l Președinte exprimă d-luĭ Maiorescu viile mulțumirĭ ale Academieĭ pentru acest prețios dar.

De la d-l B. Iorgulescu, profesor la Buzeŭ, se primesc 17 documente istorice, cerênd să i se deà în schimb maĭ multe publicațiunĭ de ale Academieĭ.

— Cererea se aprobă.

De la d-l Dr. Gustav Weigand, profesor la Lipsca și membru corespondent al Academieĭ, se primesc:

1. *Fascicula 3 din Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes.* Acéstă fasciculă cuprinde foile 17—24, în carĭ sunt consemnate particularitățile de limbă cunoscute din fasciculele precedente din părțile sud-ostice ale Transilvanieĭ (ținutul Sibiiuluĭ, țéra Oltuluĭ și țéra Bârseĭ), din Țéra-Românéscă de pe malul drept al Oltuluĭ, de la Olteț spre rĕsărit, până la mijlocul ĭudețuluĭ Ialomița, la o linie care plécă de la Rasa de lângă Dunăre spre nord pe lângă Focșanĭ până spre Panciŭ, cuprindênd ast-fel și o parte din județul Putna.

2. Al optulea volum din publicațiunea *Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig* 1902. Acest volum cuprinde treĭ lucrărĭ: 1) *Șcheiĭ saŭ Trocariĭ în Brașov,* de Sterie Stinghe; 2) *Sufixele deminutive române,* de Sextil Pușcariu; 3) *Dialectele Românieĭ-marĭ,* de Gustav Weigand.

De la biuroul Congresuluĭ XIV internațional de medicină, care se va ține la Madrid în ḑilele de 23—30 Aprilie 1903, se primesce învitarea ca Academia să fie represintată printr'un delegat, al căruĭ nume să se comunice cât se póte maĭ curînd.

— Luarea decisiuniĭ se amână pentru sesiunea generală.

De la d-l Șt. C. Hepites, membru corespondent, se primesce pentru publicare în *Anale,* scrierea sa: *Materiale pentru Climatologia Românieĭ. XV. Repartițiunea ploiĭ pe districte și basenurĭ în România în anul 1900 st n.*

— Se recomandă Secțiuniĭ Sciințifice.

Se cetesce procesul verbal al Secțiuniĭ Literare pentru ședința de la 18 Ianuarie 1902, prin care se arată că Secțiunea, aprobând raportul d-luĭ I. C. Negruzzi, propune a nu se publicà de Academie scrierea d-luĭ D. P. Lupașcu: *Poiziele țaranilor din Moldova.*

— Propunerea Secțiuniĭ se aprobă.

ȘEDINȚA EXTRAORDINARĂ DE LA 27 IANUARIE 1902.

Președința d-luĭ *P. S. Aurelian.*

D-l Președinte *P. S. Aurelian* aduce aminte că erĭ diminéță a încetat din viéță I. P. S. Sa Mitropolitul Moldoveĭ și Suceveĭ Iosif Naniescu, membru onorar al Academieĭ. Înaltul prelat a arătat Academieĭ cel maĭ viŭ interes, dându-ĭ pe când erà în viéță o mare parte din biblioteca sa. Îmmormîntarea se va face la Iașĭ mâne Lunĭ. Membriĭ Academieĭ aŭ fost chemațĭ în ședință extraordinară pentru a hotărî modul de participare al acesteĭ Instituțiunĭ la ceremonia funebră.

D-l Secretar general *D. Sturdza* ḑice că rĕposatul prelat a avut un deosebit interes pentru Academie. El a trăit o viéță fórte simplă de adevĕrat cuvios și a slujit cu credință biserica și țéra. Avere nu a strîns și nu a lăsat; aprópe tot ce aveà saŭ dedeà săracilor saŭ cheltuià pentru cărțĭ. Ast-fel șĭ-a format o mare bibliotecă, bogată maĭ ales în cărțĭ teologice. Academieĭ a dăruit în aniĭ trecuțĭ cea maĭ mare parte din cărțile tipărite și câte-và manuscripte și documente. De maĭ multe orĭ venerabilul prelat a spus d-luĭ Sturdza că va lăsà prin testament Academieĭ tóte colecțiunile sale. Testamentul făcut în formă mistică se află în păstrarea Academieĭ și mâne chiar va fi presintat Tribunaluluĭ pentru deschidere. D-l Sturdza crede ca Academia să fie representată la ceremonia funebră prin toțĭ membriĭ eĭ aflătorĭ la Iașĭ: d-niĭ P. Poni, I. Caragiani, A. D. Xenopol, A. Naum și A. Philippide, și prin câțĭ-và membri plecațĭ de aicĭ, printre carĭ d-l Erbiceanu, care să fie rugat să țină cuvîntare funebră în numele Academieĭ. Pe lângă acésta să se depună și o coróná mortuară.

— Se decide ca toțĭ membriĭ Academieĭ aflătorĭ la Iașĭ să o represinte la îmmormîntare, iar d-l C. Erbiceanu să fie rugat a ține acolo o cuvîntare funebră și a depune o coróná mortuară în numele Academieĭ.

Cuvîntare la îmmormîntarea Înalt Prea Sfinției Sale Părintelui Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, rostită la 28 Ianuarie 1902

DE

C. ERBICEANU,
Membru al Academiei Române.

«Archiereŭ ca acesta se cuvine să fie nouĕ, cuvios, fără de rĕutate, fără întinăciune, osebit de cei păcătoși » (Ep Ebrei. Cap. 7, vers 26.)

Preasfințiților, Întristată adunare,

Înalt Prea Sfinția Sa Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, trecênd de la noi, ne chémă, ca păstor, pe noi fiii sĕi spirituali, a-i petrece cu adâncă mâhnire rĕmășițele sale pămîntesci; ne adună ca părinte al tuturor în jurul sĕŭ, pentru a ne luà ḑiua bună de la el!

Păstorind Mitropolia Moldovei peste un pătrar de secol, cu tótă bunătatea, blândețea, cuvioșia și privigherea, acéstă de Dumneḑeŭ păzită biserică a Moldovei, noi fiii sĕi suntem datori a-i înconjurà cu respect cortegiul sĕŭ funebru, pentru că în tot restimpul păstoriei sale a sciut să se identifice cu turma sa, i-a cunoscut ranele și după putință i-a vindecat suferințele. «S'a făcut tóte tuturor, ca măcar pe unii să-i îndrepte. Pentru că păstorul cel bun sufletul sĕŭ și-l pune pentru ei.» Așà a făcut în tótă viéța sa acest cuvios și milostiv archipăstor.

Academia Română, al cărei membru de onóre a fost Înalt Prea Sfinția Sa, m'a îndatorit a o represintà la acéstă funebră ocasiune, împreună cu stimații mei colegi, în semn de înaltă considerațiune și de respectul ce datoresce acestui Înalt Prelat, pentru bogata și prețiósa sa donațiune, făcută acestei înalte instituțiuni de cultură națională. Acésta e o ocasiune bine venită și pentru mine d'a mĕ presintà înaintea domniilor-vóstre spre a desfășurà în puține cuvinte marile virtuți ale rĕposatului Prelat și ca archipăstor de mare merit și ca român neîntrecut în patriotism.

Eram dator eŭ în special a pronunțà câte-và cuvinte la mormîntul I. P. S. Sale, pentru că timp de 26 ani am fost în raport ḑilnic cu I. P. S. Sa, și i am cunoscut de aprópe petrecerea sa în viéță.

I. P. S. Sa aveà calități mari, ași puté ḑice apostolice, pentru că

ḑilnic cugetà numaĭ la îndeplinirea datoriilor sale pastorale, grija caseĭ Domnuluĭ. Credinţa sa erà tare în Christos Domnul, ea îl întărià în luptele vieţiĭ, ea îĭ formà convingerile, ea îl îndemnà la săvîrşirea faptelor sale marĭ şi virtuóse. «Luptă bună s'a luptat, credinţa a păzit, pentru care i se reservă în cerurĭ rĕsplata ostenelilor sale.» Totdeauna l-am găsit cetind Sf. Scriptură şi îmĭ spuneà: «De aicĭ eŭ învĕţ tóte, tocmaĭ ca şi marele ascet Antonie, care n'aveà altă carte decât cerul şi pămîntul contemplându-le». Înalt Prea Sfinţia Sa a fost un stâlp puternic al templuluĭ ortodoxismuluĭ, legea strămoşilor noştri. De câte orĭ nu l-am vĕḑut trist şi oftând, când auḑià că s'a atacat acest sacru deposit naţional şi nu pregetà a se luptà cu tótă puterea sa intelectuală contra vrăjmaşuluĭ chiar cu risicul posiţiuniĭ luĭ!

Învĕţase acéstă luptă apostolică de la predecesoriĭ luĭ, Iosif al Argeşuluĭ — căruia îĭ purtà numele — şi de la Chesarie, vrednicul şi cuviosul Episcop de Buzĕŭ, părintele spiritual al Înalt Prea Sfinţieĭ Sale.

«Nu mĕ tem de vrăjmaşĭ, până când cu mine este Domnul», îmĭ spuneà adese-orĭ.

Pe lângă *credinţa tare* în Christos, maĭ aveà prin excelenţă calitatea *umilinţeĭ*, apoĭ a *blândeţeĭ*. Departe de el a fost trufia, îngâmfarea, luxul şi desfătarea luméscă. El nu trăià pentru el ci pentru alţiĭ, de aceea a fost sărac în viéţă, şi a murit sărac, deşì aveà mijlóce puse la îndemână în de ajuns.

Averea adunată de el în tótă viéţa sa o împărţià cu văduvele şi orfaniĭ, cu ceĭ lipsiţĭ şi săracĭ aĭ societăţiĭ, o cheltuià cumpĕrând cărţĭ de valóre, din carĭ, încă în viéţă fiind, o parte le dăruì Academieĭ Române.

Ducênd o viéţă maĭ mult călugăréscă, se mulţumià cu fórte puţin pentru sine, iar restul îl împărţià cu profusiune la orĭ-cine apelà la el, fără deosebire de ném şi religiune.

Dacă am lăsà terenul vieţiĭ sale particulare, şi l-am privì ca om public, al tuturor, ca Mitropolit al Moldoveĭ, ca membru al Sf. Sinod, ca membru perpetuŭ în Senatul ţĕriĭ, actele marĭ ce le-a săvîrşit Prea Sfinţia Sa, în curgerea vieţiĭ sale publice, acelea dovedesc că a fost un suflet mare, un archipăstor demn, vrednic urmaş al Mitropolituluĭ Veniamin, un rîvnitor de fapte marĭ bisericescĭ, un neîntrecut servitor al altaruluĭ ortodox, un sfetnic pururea aprins, ce luminà scaunul ce-l ocupà. Acum voiŭ enumerà numaĭ câte-và din faptele sale, pentru că nicĭ locul, nicĭ timpul nu ne permite a-ĭ descrie pe larg viéţa sa în asemenea ocasiune.

Prin insistenţă şi stăruinţă neadormită a reuşit să se reconstruéscă

vechia Mitropolie, începută la 1833 de Mitropolitul Veniamin, pe când erà menită a fi desfiinţată din causa ruineĭ ce presintà.

El, plin de foc religios, a rugat pe Maiestatea Sa, iubitul nostru Rege Carol I, să nu se dărîme vechea clădire, ci să se restaureze spre gloria ţěriĭ şi memoria Mitropolituluĭ Veniamin, şi rugăciunea cu grabă ĭ-a fost ascultată. Atuncĭ Înalt Prea Sfinţia Sa, împreună cu un comitet, fără nicĭ o recompensă, a îngrijit ḑi şi nópte, anĭ întregĭ, pentru a aduce la sfîrşit bun opera începută. Ceea ce s'a şi realisat.

Prin stăruinţa sa, s'a strămutat şcóla Mitropolituluĭ Veniamin din mânăstirea Socola, unde căḑûse în ruină, în palatul de altă dată al Domnitoruluĭ Michail Sturdza, acomodându-l cerinţelor şcóleĭ, aşà că aḑĭ Iaşul are alăturea de Mitropolia începută de Veniamin, şi terminată de Înalt Prea Sfinţia Sa, şi şcóla luĭ mult iubită.

Tot Prea Sfinţia Sa a înfrumuseţat curtea mitropolitană, s'aŭ reclădit casele ruinate ale servitorilor bisericiĭ. Celor ce-l întrebaŭ de ce n'a făcut maĭ întâiŭ palatul mitropolitan, care este deteriorat, el le rěspundeà: «Aicia staŭ eŭ, şi până când pot sta în el sunt dator să mě îngrijesc de alte trebuinţe ale caseĭ.»

Urme evidente de grija ce o aveà pentru lucrurile bisericiĭ a lăsat Înalt Prea Sfinţia Sa şi la Argeş, unde a fost numaĭ timp de doĭ anĭ ca Episcop şi la mânăstirile de peste Olt, Şerbănescĭ şi Găisenĭ. Ca membru în Sf. Sinod aveà influenţa cea maĭ mare între confraţĭ, pentru că nu vorbià şi nu propuneà decât ceea ce erà de trebuinţa bisericiĭ naţionale. Erà un duşman al inovărilor ritualiste şi al abrogăriĭ obiceiurilor vechĭ, iubià însă şi îĭ plăceà cultura cleruluĭ, şi încurajà singur pe şcolarĭ şi studenţĭ, ajutându-ĭ la studiĭ. Mulţĭ dintre ómeniĭ noştri din cler, ce staŭ acum în jurul cortejuluĭ sěŭ, sunt crescuţĭ şi educaţĭ cu cheltuéla sa, fie în ţéră, fie şi în străinătate.

Nu erà din aceĭ ce-şĭ fac fală din faptele lor, el preferà principiul creştin: «Să nu scie stânga ta, ce face drépta ta.» Ca membru în Senat, departe de a face politică militantă, erà vecĭnic atent la tóte cestiunile bisericescĭ, ce se trataŭ, şi cu persistenţă neîntrecută stăruià, susţinênd cu multă vervă starea bisericéscă, ce o credeà maĭ potrivită cu spiritul ortodoxismuluĭ.

Acesta e în trăsurĭ generale marele nostru archipăstor, Mitropolitul Moldoveĭ Iosif Naniescu. A intrà în biografia sa, cred de prisos, pentru moment, atât numaĭ voiŭ ḑice: Erà néoş Român, cum adesea îmĭ spuneà, din Basarabia, judeţul Iaşilor, satul Răzălăĭ, fiŭ de preot, născut la 1820 Iulie 27. A venit în ţéră, adus de un unchiŭ al sěŭ la 1829 Din botez s'a numit Ioan, iar la 1835 s'a călugărit în Episcopia

Buzĕuluĭ. Aveà un dar natural excepţional, cântà fórte bine şi plăcut, ceea ce l-a ajutat mult a înaintà în gradele ierarchice. S'a ocupat şi cu profesoratul, predând religiunea la liceul Lazăr şi la liceul Mateiŭ Basarab, etc. A fost hirotonit Archiereŭ la 1872 şi la 1873, după un an, a fost ales Episcop al Argeşuluĭ.

În fine la 1875 a fost ales Mitropolit al Moldoveĭ. Trebue să recunóscem că sórtea Înalt Prea Sfinţieĭ Sale în acéstă lume ĭ-a fost fórte favorabilă şi priinciósă, a fost iubit şi de cer şi de pămînt.

În tóte întreprinderile sale a reuşit pe deplin, deşì eşit din popor, fără nicĭ o protecţiune, de ném orĭ sânge, a percurs cu vrednicie tóte gradele ierarchice şi a lăsat urme neşterse prin faptele sale pentru istoria ţĕriĭ. Acésta însémnă că a fost predestinat pentru misiunea sacerdotală pe care atât de mult o iubià. Mulţĭ ierarchĭ numĕră biserica Românilor, puţinĭ însă aŭ lăsat fapte aşà de frumóse, ca acest venerat archipăstor al Moldoveĭ. Încheiŭ cuvîntarea mea, pentru că orfaniĭ şi săraciĭ, văduvele şi lipsiţiĭ vor continuà a-ĭ povestì faptele luĭ anī îndelungaţĭ.

Voiŭ ḑice numaĭ că binecuvîntarea sa să fie pururea cu noĭ cu toţĭ, pentru că dacă există un criteriŭ pentru faptele nóstre din viéţă, cumpĕnind acţiunile variate din viéţa Înalt Prea Sfinţieĭ Sale, mĕ pot pronunţà fără témă, că faptele sale îl dovedesc a fi fost om drept, milostiv, devotat misiuniĭ sale, cuvios şi sfinţit.

Academia Română, mişcată de adâncă întristare prin perderea neuitatuluĭ sĕŭ membru de onóre, aduce condoleanţele sale mareluĭ eĭ donator, îngrijindu-se ca numele sĕŭ venerat să fie pururea pomenit printre membriĭ sĕĭ.

Acum când mormîntul i se deschide, pentru a-ĭ primì rĕmăşiţele trupescĭ, să ḑicem în unanimitate : Uşóră să-ĭ fie ţĕrîna, după cum ĭ-a fost plină de fapte bune viéţa. «Bine, slugă bună şi credinciósă, peste puţine aĭ fost credincios, peste multe te voiŭ pune, intră întru împĕrăţia tatăluĭ meŭ.»

Aceste de sigur vor fi cuvintele cu carĭ va fi primit Înalt Prea Sfinţia Sa în céta drepţilor, conform credinţeĭ sale.

ŞEDINŢA DE LA 1 FEVRUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l Teodor Cerquez, proprietar din judeţul Fălciŭ, se primesce în dar publicaţiunea *Mitologia illustrata* de Bartolomeo Penelli, Roma 1895-6, în treĭ volume.

Se presintă Academieĭ un volum manuscript cuprinḑênd copiĭ de corespondenţă în limba grécă a luĭ Filaret II, Mitropolitul Ţĕriĭ-Românescĭ. Acest manuscript se aflase prin biurourile Ministeruluĭ Instrucţiuniĭ publice, de unde s'a dat d-luĭ N. Iorga spre studiare, iar acum se depune în colecţiunea manuscriptelor Academieĭ.

D-l *Sp. Haret* presintă pentru colecţiunile Academieĭ un desemn original represintând villa de la Dresda în care aŭ locuit Maiestatea Sa Regele şi fraţiĭ Sĕĭ la 1853.

De la d-l I. I. Heliade-Rădulescu se primesce o scrisóre prin care mulţumesce Academieĭ, în numele familieĭ sale, pentru participarea la serbarea centenaruluĭ nasceriĭ părinteluĭ sĕŭ.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ sciinţifice pentru şedinţa de la 1 Fevruarie 1902, prin care se arată că Secţiunea propune:

1) a se cetì în şedinţă publică şi a se tipărì în *Anale* scrierea d-luĭ Şt. C. Hepites: *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele seculuĭ al XIX-lea;*

2) a se publicà în *Anale* lucrările d-luĭ Şt. C. Hepites: *Cutremurele de pămînt din România în anul 1901 st. n.* şi *Materiale pentru Climatologia Românieĭ. XV. Repartiţiunea ploiĭ pe districte şi basenurĭ în România în anul 1900 st. n.*

— Propunerile Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *Dr. C. I. Istrati* ḑice că are pregătit discursul d-sale de recepţiune şi că va vorbì despre neuitatul membru şi preşedinte al Academieĭ Ion Ghica. D-l Dr. Istrati s'a înţeles cu d-l D. Sturdza ca să-ĭ facă rĕspunsul la discursul d-sale.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 8 FEVRUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l *I. Kalinderu* presintă în dar din partea d-luĭ Eduard Ghica următórele treĭ documente istorice: 1) un chrisov scris slavonesce pe pergament

cu pecetea atârnată de la Petru Voevod, Domnul Moldoveĭ, cu data Sucéva 18 Fevruarie 1456 (6964), însoţit de o traducere românéscă de la 3 Iunie 1817; 2) chrisov scris slavonesce pe pergament cu pecetea atârnată de la Petru Rareş, cu data Vasluiŭ 7 Martie 1531 (7039); 3) anaforà de la 1785 Fevruarie 24 cu întărirea domnéscă.

D-l Kalinderu maĭ dăruesce 48 diferite cărţĭ spre a fi trimise şcóleĭ din comuna Oteteliş de pe moşia cu acelaşĭ nume, proprietate a Academieĭ, pentru biblioteca eĭ.

D-l D. C. Sturdza-Scheianu trimite în dar din partea d-neĭ Elena I. Docan 1.773 documente de proprietăţĭ şi de gospodărie din secoliĭ trecuţĭ, cerênd un inventar despre ele.

În ḑilele trecute a încetat din viéţă la Căiuţ, judeţul Bacăŭ, Domniţa Aglae, fiica luĭ Grigorie Vodă Ghica al Moldoveĭ (1849—1856). Înainte de a murì a însărcinat pe fiica sa d-na Ana G. Catargi, născută Rosetti, să depună în păstrarea Academieĭ două preţióse reliquiĭ de familie, anume două tablourĭ în uleiŭ, unul represintând portretul luĭ Vodă Ghica în tinereţe înainte de domnie, cel-lalt imaginea Domnuluĭ Christos. Acest din urmă tabloŭ a fost păstrat în odaia rĕposatuluĭ Domnitor tótă viéţa luĭ.

De la d-l Vladimir I. Ghica se primesc în dar maĭ multe copiĭ de documente istorice privitóre la Românĭ, scóse de d-sa din diferite archive din Italia. Despre aceste documente d-l Ghica scrie:

«Pachetul cuprinde două grupe deosebite de documente:

«I. 126 pagine in-folio, cuprinḑênd extrase din corespondenţa fórte bogată şi fórte interesantă a celebruluĭ jesuit Antonie Possevino care, după a sa propunere, urmà să fie trimis de Sfîntul Scaun ca misionar în ţĕrile nóstre. Peripeţiile acestor proiecte urmate între aniĭ 1583 şi 1585 formézá, întretăiate de învĕţăminte preţióse, subiectul acestor extrase.

«Acéstă întâie parte este ilustrată de următórele fac-simile obţinute prin decalcurĭ minuţióse:

«*a)* semnătura luĭ Antonie Possevino;

«*b)* semnătura luĭ Toma Nadasi, Ragusan de origine, mult timp stabilit la Constantinopole, apoĭ canonic în Cracovia, bun prieten al luĭ Petru Cercel, al luĭ Petru Şchiopul şi al luĭ Brutti, ales de Possevino ca înlocuitorul sĕŭ posibil în Moldova;

«*c)* autograful luĭ Bartolomeo Brutti, renumitul favorit al luĭ Petru Şchiopul.

«Alătur la acéstă întâie parte o mică broşură, scósă în fórte puţine exemplare şi acum epuisată, care cuprinde câte-và date contimporane şi amănunţite asupra periódeĭ de la 1583 până la 1585 în Valachia, relative la Cardinalul Bolognetti, amestecat în tóte afacerile Orientuluĭ prin nunciatura sa din Polonia.

«Aceste documente aŭ o mare valóre istorică, după cum vĕ puteţĭ încre-

dinţă rĕsfoindu-le. Ele aŭ asemenea óre-care interes din punctul de vedere al vechimiĭ încercărilor nóstre de a ne arătă latinitatea (a se vedé a doua serie din scrisorile luĭ Grigorie XIII acì alăturate şi scrisórea luĭ Possevino, care a provocat scrierea lor).

«Aceste acte însemnéză începutul campanieĭ catolice, care maĭ târḑiŭ avù atâta reuşită în cursul domnieĭ luĭ Petru Şchiopul în Moldova. Acest început nu erà până acum de loc cunoscut (perióda studiată fiind maĭ ales posterióră anuluĭ 1587). Se va vedé din textele acì alăturate că paternitatea acestuĭ început revine în mare parte luĭ Possevino (maĭ ales în punerea în lucrare a serviciilor luĭ Brutti).

«Aceste extrase se întregesc prin vre-o douĕ-spre-ḑece bucăţĭ înaintate dejà Academieĭ anul trecut şi se vor completà deplin prin cercetarea amănunţită a nunciaturiĭ Cardinaluluĭ Bolognetti în Polonia (nu sciŭ dacă acéstă nunciatură n'a fost dejà cercetată şi dacă nu s'aŭ scos copiĭ dintr'însa prin îngrijirea d-luĭ Alexandru Lahovari, în tot casul ea forméză întregirea necesară, cu tóte că de a doua mână în aceste cercetărĭ).

«II. A doua grupă de documente privesce în special începutul celeĭ a doua jumătăţĭ a seculuĭ XVII, domnia luĭ Grigorie Ghica II şi pribegirea sa în străinătate. Ea cuprinde 50 pagine in-folio (de la pagina 126 până la pagina 176), scóse în parte din archivele Vaticanuluĭ, parte din acele ale Veneţieĭ.

«Un singur fac-simile ilustréză acéstă a doua parte: semnătura luĭ Grigorie Ghica II în 1670, însoţită de câte-và cuvinte scrise latinesce cu mâna sa—autograf luat de la sfîrşitul uneĭ epistole scrise de el Papeĭ Clement X (Altieri).»

De la d-l B. Iorgulescu, fost Director al liceuluĭ din Buzĕŭ, se primesc în dar: 1) un volum manuscript în format mic, în care se cuprind diferite cântărĭ bisericescĭ în limbile slavonă şi grecéscă cu indicaţiunile tipiconale în limba slavonă; 2) cartea Διατρίβη ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τοῦ Γ. Κ., Moscva 1808.

D-l *C. Erbiceanu* dăruesce un volum manuscript de Naum Râmniceanu, cuprinḑênd Extrase în românesce din alfavita, gramatică, note, etc.

D-l *Dr. I. Felix* cetesce: *Din istoria Igieneĭ în România, Partea II: Asistenţa săracilor, căutarea bolnavilor săracĭ, îngrijirea alienaţilor.*

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce: *Studiĭ topografice asupra campanieĭ din 1595 a luì Michaiŭ Vodă Vitézul.*

ŞEDINŢA DE LA 15 FEVRUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l G. G. Burghele, deputat de Dorohoiŭ, se primesce în dar o stampă represintând armele Bucovineĭ cu culorile provincieĭ.

D-l *C. Erbiceanu* dăruesce următórele documente vechĭ:

1). O notiţă autografă a luĭ Constantin Stamate despre începutul creştinismuluĭ în Basarabia.

2). Un contract de moşie din 1844.

3). O petiţie pentru cererea de milă spre a eliberà pe nisce robiţĭ grecĭ din 1804, adresată Domnuluĭ.

4). Un contract al unor meseriaşĭ din 1805.

5). Un zapis din 1841.

6). O jalbă a uneĭ femeĭ măritate cu un străin ce erà căsătorit în ţéra luĭ

7). O epistolă în grecesce către un profesor din şcóla grecéscă, 1812.

8). Două scrisorĭ autografe, una către Vasile Scriban (Archiereul Filaret Scriban) de la părintele acestuia şi alta din partea luĭ Ghenadie tot către Scriban, din 1840 şi 1841, pe când studià în Rusia.

De la Direcţiunea Biblioteciĭ şi Museuluĭ Balaguer din Villanueva y Geltrù din Spania se primesce scrisóre de mulţumire pentru publicaţiunile trimise şi însciinţare că a expediat Academieĭ maĭ multe publicaţiunĭ.

De la d-l I. Simionescu, fost bursier al Fonduluĭ Adamachi şi acum profesor de geologie la Universitatea din Iaşĭ, se primesce rugarea ca, dacă se publică raportul d-luĭ Gr. Ştefănescu în fruntea lucrăriĭ d-sale *Constituţiunea geologică a ţĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ*, să se tipăréscă la sfîrşit întîmpinarea d-luĭ Simionescu, prin care se rectifică óre-carĭ afirmaţiunĭ din acel raport. În casul contrariŭ, d-l Simionescu rógă să i se restitue lucrarea fără să se publice.

— În urma discuţiunilor urmate, se recomandă Secţiuniĭ Sciinţifice.

D-l *D. C. Ollănescu* amintesce că în Francia se fac marĭ serbărĭ cu ocasiunea centenaruluĭ nasceriĭ mareluĭ poet Victor Hugo şi că tóte instituţiunile literare din lume s'aŭ asociat la aceste serbărĭ. D-sa propune ca şi Academia nóstră să trimită Academieĭ Francese o telegramă de adesiune.

— Se decide a se trimite următórea telegramă:

«Academia Română trimite Academieĭ Francese — cu ocasiunea centenaruluĭ luĭ Victor Hugo — expresiunea călduróstă a simţimintelor eĭ de admiraţiune pentru poetul de geniŭ, care a fost gloria literaturiĭ şi vocea inspirată a poporuluĭ frances.

ŞEDINŢA DE LA 22 FEVRUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-na Maria C. Berendeĭ se primesc în dar 63 documente istorice românescĭ din secoliĭ XVII—XIX.

De la d-l Alexandru Delimarcu, deputat de Roman, se primesc în dar 195 documente istorice românescĭ, din carĭ un chrisov domnesc de la 1455 şi 194 diferite acte şi scrisorĭ din secoliĭ XVII—XIX.

De la d-l N. Iorga, membru corespondent, se primesc în dar 16 documente din aniĭ 1854—1868, privitóre la cariera părinteluĭ sěŭ Nicolae Iorga, ca să se păstreze în colecţiunile Academieĭ şi spre a rĕspunde şi în acest fel unor insinuărĭ neadevĕrate carĭ s'aŭ făcut cu privire la familia sa.

De la d-l O. G. Lecca se primesc în dar: act de donaţiune împĕrătéscă de la Rudolf al II-lea către Aga Lecca Căpitanul, căruia îĭ dă treĭ sate în Comitatul Solnoculuĭ-de-jos, cu data 7 Iulie 1603 (copie modernă din Archivul finanţelor Imperiuluĭ); treĭ documente românescĭ de la 1782, 1787 şi 1816 şi o petiţiune către Adunarea electivă a Românieĭ (1859 ?), prin care se cere construirea grabnică a Căiĭ ferate de la Bucovina spre Galaţĭ, Iaşĭ şi Ocna.

De la d-l G. D. Mirea se primesce în dar portretul în litografie al luĭ Alexandru Ipsilanti, căpetenia eteriştilor de la 1821.

De la d-l profesor Dr. Gustav Weigand de la Lipsca se primesce în dar un album de fotografiĭ represintând tipurĭ, porturĭ, case, bisericĭ şi altele, adunate din călĕtoriile făcute de d-sa prin ţinuturile românescĭ, pentru studiul limbiĭ românescĭ vorbite în aceste ţinuturĭ.

De la Secţiunea Sciinţifică se primesce propunerea de a se publică în *Anale* lucrarea d-luĭ I. St. Murat: *Clima ḑileĭ Sf. Nicolae 1901 (19 Decemvrie st. n.).* — Propunerea se aprobă.

Documente dăruite Academieĭ Române de d-na Maria C. Berendeĭ.

1670 (7178) Iunie 25.—Zapisul luĭ Ghinea Logofĕtul, feciorul luĭ Petru Logofĕtul din Fălcoiŭ, prin care vinde nisce viĭ în délul Nucetuluĭ de-sus luĭ Barbu Logofĕt Părăianu. —Orig., Rom., Hârt. Cu 10 subscrierĭ.

1693 (7202) Decemvrie 13.—Cartea luĭ Costandin Vvod. Rom., prin care întăresce stăpânirea luĭ Drăguşin Vistierul şi a nepoţilor sĕĭ peste averea rĕmasă de la Stoico biv Vel Paharnic.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mică cu tuş şi 2 subscrierĭ, una a Domnuluĭ.

1698 (7206) Iunie 22.—Zapisul jupâneseĭ Maria Bănésa, prin care se schimbă viile de la Nucetul-de-sus, jud. Olt, luĭ Drăguşin Vistierul Merişanul pentru nisce case din Bucurescĭ.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi cu 8 iscăliturĭ.

1703 (7211) Martie 24. — Cartea luĭ Costandin Vvod Rom., prin care orînduesce 6 megiaşĭ ca să cerceteze pricina moşieĭ Brebinariĭ din judeţul Teleorman.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.

» (7211) Aprilie 5.—Cartea orînduiţilor 6 megiaşi de cercetarea ce aŭ făcut în pricina moşieĭ Brebinarilor.—Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.

1722 (7230) Martie 15. Craiova.—Cartea Consilierilor imperialĭ din Craiova, dată în pricina de judecată între Cornea Brăiloiŭ, feciorul rĕposatuluĭ Cornea Banul, cu feciorii Barbuluĭ Brăiloiul pentru avere.—Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.

1740 (7248) Maiŭ 24.—Cartea veliţilor boerĭ dată în pricina dintre boeriĭ Brăiloĭ pentru avere.—Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.

» (7249) Decemvrie 4. — Întărirea dată de Costandin Nicolae Vvod Rom. la anaforaua veliţilor boerĭ în pricina boerilor Brăiloĭ pentru avere.—Orig., Rom., Hârt. Frag., cu 1 pecete mică cu tuş şi cu 9 subscrierĭ.

1749 (7257) Iulie.—«Însemnarea de moşiile i viile ale d-luĭ rĕposat Barbul Merişanul ce are din catastihu d-luĭ ce l-aŭ făcut la mórtea d-luĭ, afară din moşiile i viile ce s'aŭ dat de zestre d-eĭ rĕposateĭ ficeĭ d-luĭ Arghireĭ.»—Copie, Rom., Hârt., în dublu exemplar.

» (7258) Noemvrie 10.—«Zapisul luĭ Costandin Florescul biv Vel Comis ce aŭ fost ginere rĕposatuluĭ Barbuluĭ Merişanul biv Vel Vornic, prin care vinde o vie în délul Nucetuluĭ, jud. Olt, luĭ Tudor Merişanul.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 2 subscrierĭ.

1750 (7258) Martie 19.—Zapisul luĭ Popa Vălcănescul, prin care face schimb de ţiganĭ cu cumnatul sĕŭ Radul Berindeiŭ.—Orig., Rom. Cu 2 subscrierĭ.

1751 Aprilie 23.—Zapisul luĭ Costandin Florescu biv Vel Comis, prin care dăruesce nisce petice de moşiĭ Postelniculuĭ Tudorache Merişanul.—Copie, Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ, în treĭ exemplare.

1752 (7260) Aprilie 24.—Zapisul luĭ Ioniţă Bălăcianu Logofĕt de Vistierie, prin care face schimb de moşiĭ cu Tudor Postelnicul Merişanul.—Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.

1766 Iunie 23.—Întărirea dată de Scarlat Grigorie Ghica Vvod Rom. la anaforaua Mitropolituluĭ Grigorie al Ungro-Vlachieĭ, cu privire la

dreptul Elenei monachia Merișanca de a-și moșteni pe rĕposatul ei fiŭ.— Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.

1771 (7279) Martie 5.—Diata Irinei monachia, fata Badii Berindei, ce a fost soție rĕposatului Costandin Merișanul.— Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrieri.—Are și 1 copie.

1782 Noemvrie 7. — Cartea lui Nicolae Costandin Caragea Vvod Rom., prin care poruncesce Ispravnicilor de prin județe ca să facă cercetare pentru țiganii fugiți ai Postelnicului Matei Berindei.— Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș.

1784 Ianuarie 4.—Scrisórea lui Costandin Șetrariul către Postelnicul Matei Berindei.— Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1788 Ianuarie 1. — Scrisórea lui Costandin Gălășescu către nenea-sĕŭ Ene, în pricina unui țigan. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1792 Iunie 18. — Zapisul de împăcăciune făcut între Nicolae și frate-sĕŭ Matei Vălcănescu de la Craiova cu verii lor Matei și Nicolae, frații Berindei, pentru moșia din hotarul Berindeiŭ, Crăciuneii și Răscăiații. — Orig., Rom., Hârt. Cu 9 subscrieri.

» Iulie 19. — Scrisórea Mitropolitului Cosma al Ungro-Vlachiei către Postelnicul Matei Berindei, în pricina călcării moșiei Merișanii. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1793 Fevruarie 14. — Scrisórea lui Matei Berindei Polcovnicul către Dima și Costandin, feciorii lui Tudor Pârcălabul din Merișani, în pricina unei fete de țigan. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 subscriere.

» Martie 30. — Zapisul de învoire făcut între Răducan Gălășescu și Postelnicul Matei Berendei în pricina a doi țigani. — Orig., Rom. Hârt. Cu 2 subscrieri.

1794 Septemvrie 12. — Zapisul Radului Berindei, prin care vinde vĕrului sĕŭ Postelnicul Matei Berindei 4 răzóre de vie din délul Dănesci. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrieri.

1800 Martie 20. — Zapisul Smaragdei, prin care vinde o țigancă ginerelui ei lui Matei Berindei și fiicei sale Catinca, soția lui Matei.— Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrieri.

1802 Aprilie 1. — Porunca dată de Mihail Costandin Suțul Vvod Rom. la jalba lui Matei Berindei, în pricina unui țigan al schitului Didesci din județul Teleorman.— Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș și 1 subscriere.

» Septemvrie 15. — Zapisul lui Preda din Ruptura, prin care vinde Postelnicului Matei Berindei un răzor de vie de pe moșia Dănesci.— Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrieri.

» Septemvrie 15. — Cartea de judecată a Judecătoriei județului Olt, dată în pricina dintre Postelnicul Matei Berindei cu popa Dima, pentru un răzor de vie pe moșia Dănesci. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1805 Martie 8. — Porunca luĭ Costandin Alexandru Ipsilant Vvod Rom., ca să cerceteze Ispravniciĭ judeţuluĭ Teleorman pricina Postelniculuĭ Mateĭ Berindeĭ pentru moşiile Zmeuraniĭ şi Bălteniĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 subscriere.
» Iulie 5. — Scrisórea luĭ Ştefan Racotă Medelnicerul către Postelnicul Mateĭ Berindeĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1806 Iunie 9. Bucurescĭ.—Scrisórea luĭ George Castrisoi către Postelnicul Berindeĭ.—Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
1812 Iulie 12. — Anaforaua Ispravniculuĭ Teleormanuluĭ către întâiul Divan şi Comitet al Prinţipatuluĭ Valachieĭ în pricina dintre Mateĭ Berindeĭ şi Nicola Guma pentru o cârciumă. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1814 Maiŭ 1. — Zapisul Smaragdeĭ, prin care vinde un băiat de ţigan gineruluĭ eĭ, luĭ Mateĭ Berindeĭ biv Vel Medelnicer. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1817 Iulie 10. — Porunca luĭ Ioan George Caragea Vvod Rom. către Ispravniciĭ judeţuluĭ Olt, ca să cerceteze pricina Medelnicerulu Mateĭ Berindeĭ şi a nepotuluĭ sĕŭ Alexandru pentru epitropie. — Orig., Rom., Hârt. Cu o pecete cu tuş şi 1 subscriere.
1818 Aprilie 28. — Chitanţa luĭ Marin Buţculescu de primirea a 2,000 talerĭ din datoria ce o aveà la Medelnicerul Mateĭ Berindeĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1820 Iulie 28. — Zapisul luĭ Alexandru sin Gheorghe Ungurelu, prin care vinde treĭ suflete de ţiganĭ Postelniculuĭ Costandin Burchi.—Orig., Rom, Hârt. Cu 1 subscriere.
» Octomvrie 12.—Cartea Isprăvnicatuluĭ Teleormanuluĭ către Medelnicerul Mateĭ Berindeĭ, făcêndu-ĭ cunoscut analogul de banĭ ce se cade să plătéscă din cisla cutieĭ milostenieĭ.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
Octomvrie 19. — Zapisul luĭ Mateĭ Berindeĭ prin care se făgăduésce să plătéscă 500 talerĭ la cutia de milostenie. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Noemvrie 21. — Chitanţa luĭ Nicolas Sinanoglu de talerĭ 100, primiţĭ de la Marele Medelnicer Berindeĭ. — Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Noemvrie 26 — Zapisul luĭ Alexandru Ungurelu, prin care vinde Slugeruluĭ Sandu Dăpărăţeanu treĭ ţiganĭ.—Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
» Noemvrie 27.—Zapisul luĭ Nicolas Sinanoglu şi al Mareluĭ Medelnicer Mateĭ Berindeĭ, pentru un împrumut de banĭ.—Orig., Grec., Hârt.
1822 Decemvrie 30. Bucurescĭ. — O scrisóre în grecesce către Mateĭ Berindeĭ. — Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
1823 Iunie 14. Bucurescĭ. — Chitanţa luĭ N. C. Zapaniotis de talerĭ 750,

primiţĭ de la Marele Medelnicer Mateĭ Berindeĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1824 Fevruarie 28. — O scrisóre în grecesce. — Orig., Grec., Hârt. Cu o subscriere.
1825 Noemvrie 20. Pitescĭ. — Scrisórea luĭ Dimitrie V. către Mateĭ Berindeĭ biv Vel Medeln. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1829 Octomvrie. — Fóia de zestre a Elencăĭ. — Copie.
1830 Maiŭ 25. — Zapisul luĭ Dumitrache Ungurelu, prin care vinde o ţigancă biv Vel Medelnicerului Mateĭ Berindeĭ.—Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Iulie 8. — Fóia de zestre a Sevastiţeĭ. — Copie.
» Septemvrie 21. Ruşiĭ-de-Vede. — Baniĭ primiţĭ de Stolnicul Ioan R. în socotéla zestreĭ soţieĭ sale Sevastiţeĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1831 Fevruarie 19. — Scrisórea luĭ Ioan R. către biv Vel Medelnicerul Mateĭ Berindeĭ. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere
» Martie 4. — Scrisórea luĭ Ioan Rah(tivan) către biv Vel Medelnicerul Mateĭ Berindeĭ la Ruşiĭ-de-Vede. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1832 Decemvrie 9. — Dela pricinií dintre Căminărésa Luxandra Bujorénca cu casa rĕposatuluĭ Serdaruluĭ Marin Butculescu pentru moşia Zămbrésca din sud Teleorman. — Dosar.
1833.—Raportul cu No. 161 al Procuroruluĭ judeţuluĭ Teleorman către Marea Logofeţie a Dreptăţiĭ în pricina de judecată a Căminăreseĭ Bujorénca cu casa rĕposatuluĭ Serdaruluĭ Marin Butculescu şi cu clironomiĭ rĕposatuluĭ Medelnicer Mateĭ Berindeĭ pentru moşia Zămbrésca.—Copie.
1835 Iulie 20. — Actul de tovărăşie pentru strîngerea de producte, făcut între Mih. Rahtivanu, Ioan Berindeĭ şi R. Rusescu. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Decemvrie 20. — Zapisul luĭ C. D. Butculescu, dat la mâna luĭ Alexandru Schina, vechilul Cluceruluĭ Ioniţă şi Mihăiţă.—Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Decemvrie 30. — Hotărîrea Judecătorieĭ judeţuluĭ Teleorman, dată în prigonirea ce s'a urmat între Căminărésa Roxandra Bujorénca cu moştenitoriĭ rĕposatuluĭ Medelniceruluĭ Mateĭ Berindeĭ şi aĭ rĕposatuluĭ Serdaruluĭ Marin Butculescu pentru moşia Zămbrésca. — Copie, Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ şi o pecete cu tuş.
1836 Maiŭ 11. — Anaforaua Logofeţieĭ Dreptăţiĭ către Domn în pricina prigoniriĭ ce se urméză pentru moşia Zămbrésca.—Copie.
1838 Ianuarie 29. — Raportul Procuroruluĭ Divanuluĭ vremelnicesc către Departamentul Dreptăţiĭ în pricina Cluceruluĭ Ioan şi Mihaĭ, fraţĭ Berindeĭ. — Copie.

1840 Noemvrie 29. — Adresa Logofeţieĭ Dreptăţiĭ către Înaltul Divan, secţia 2-a, în procesul ce se urméză pentru moşia Zămbrésca. — Copie.

— — Scrisórea Smaragdeĭ Pl.—Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.

— — Însemnare de câte-và acte ale Căminăreseĭ Luxandreĭ Bujorêncăĭ.— Orig., Rom., Hârt.

— — Copie după adresa Secretariatuluĭ Statuluĭ către Departamentul Logofeţieĭ Dreptăţiĭ, în procesul moşieĭ Zămbrésca. — Copie.

— — Zapisul luĭ Velea şi alţĭ ţiganĭ către stăpânul lor în pricina biruluĭ lor. — Orig., Rom., Hârt.

— — Jalba luĭ Mateĭ Berindeĭ către Domn în pricina ce are cu Slugerul Nicolae Bălăcianu pentru moşie. — Copie.

Documente dăruite Academieĭ Române de d-l N. Iorga, membru corespondent.

1854 Fevruarie 4.—Atestat dat din partea Departamentuluĭ de Finance al Moldoveĭ luĭ Nicolaĭ Iorga pentru bunele sale purtărĭ în timpul cât a ocupat postul de scriitor în Sămişia de Visterie. — Orig., Rom., Hârt.

1855 Ianuarie 25.— Ofisul No. 1.157, prin care Grigorie Alexandru Ghica Vvod Mold. hărăzesce rangul de Medelnicer luĭ Nicu Iorga.—Orig., Rom., Perg.

» Noemvrie 14.—Adresa Departamentuluĭ de Finance al Moldoveĭ, prin care permută pe Medelnicerul Nicolaĭ Iorga din postul de archivar în cel de ajutor buhalteruluĭ Sămişieĭ din acel Departament. — Orig., Rom., Hârt.

1856 Iulie 4.—Fóe-extract din Condica de calităţĭ pentru amploiaţiĭ Prinţipatuluĭ Moldoveĭ, făcută pe numele Medelniceruluĭ Nicolaĭ Iorga.— Orig., Rom., Hârt.

1858 Octomvrie 6.—Ofisul No. 2.135, prin care Prinţul Necolaĭ Conachi Vogoridi, Caimacamul Prinţipatuluĭ Moldoveĭ, hărăzesce rangul de Căminar Medelniceruluĭ Nicu Iorga.—Orig., Rom., Hârt.

1859 Martie 20.—Atestat dat din partea Departamentuluĭ de Finance al Moldoveĭ Căminaruluĭ Neculaĭ Iorga, prin care arată funcţiunile ce a ocupat în acel Departament.—Orig., Rom., Hârt.

» Iulie 23.—Adresa Ministeruluĭ din Năuntru al Moldoveĭ, prin care numesce pe N. Iorga delegat al aceluĭ Minister la ocolul Craina.—Orig., Rom., Hârt.

1862 Aprilie 17.—Mitricéscă mărturie dată de membriĭ Dicasterieĭ şi legalisată de Chesarie Locotenent de Mitropolit al Moldoveĭ şi Suceveĭ

prin care se constată data nascerii și părinții lui Neculai C Iorga — Orig, Rom, Hârt

1866 Noemvrie 16 — Adresa Ministerului Justiției, prin care face cunoscut lui Nicu Iorga, că prin decret domnesc este numit portărel la Tribunalul Botoșani — Orig, Rom, Hârt

1866 Noemvrie 26 — Adresa Tribunalului de Botoșani, prin care învită pe Nicu Iorga a depune jurămîntul și a intrà în serviciul de portărel al acelui Tribunal — Orig, Rom, Hârt

1867 Octomvrie 27 — Adresa Prefecturii județului Botoșani, prin care învită pe Neculai Iorga a depune jurămîntul în calitatea de Sub-prefect la plasa Târgului din acel județ — Orig, Rom, Hârt

1867 Octomvrie 27 — Adresa Prefecturii județului Botoșani, prin care face cunosct lui Neculai Iorga, că prin decret domnesc este numit în serviciul de Sub-prefect la plasa Târgului — Orig, Rom, Hârt

1868 Fevruarie 3 — Adresa Primăriei comunei Botoșani, prin care face cunoscut avocatului Neculai Iorga, că este pus între alegătorii colegiului al III-lea pentru deputați — Orig, Rom, Hârt

1868 Fevruarie 5 — Adresa Prefecturii județului Botoșani, prin care rógă pe fostul Sub-prefect al plășii Târgului Neculai Iorga a girà și a continuà în datoriile acestui post până la presintarea în serviciŭ a succesorului sĕŭ — Orig, Rom, Hârt

1868 Maiŭ 7 — Adresa Președintelui Tribunalului Botoșani, prin care face cunoscut lui Nicu Iorga numirea sa ca judecător de pace al plășii Coșula — Orig, Rom, Hârt

1868 August 16, — Cartea de advocatură a lui Nicu Iorga, prin care este înscris în tabloul avocaților județului Botoșani — Orig, Rom, Hârt

Documente dăruite Academiei Române de d-l Al Delimarcu, deputat de la Roman

1455 (6963) August 15 Sucéva — Petru Vvod Mold — Orig, Slav, Perg Cu o traducțiune românéscă

1604 (7112) Iunie 26 Iași — Eremia Moghilă Vvod Mold — Orig, Slav, Hârt Cu 2 subscrieri, pecetea căḑută, și cu 1 traducțiune românéscă făcută în anul 1837

1606 (7115) Decemvrie 20 Iași — Simion Moghilă Vvod Mold — Orig, Slav, Hârt Pecetea căḑută, cu 2 subscrieri și cu o traducțiune făcută la 1837

1620 (7128) Fevruarie 20 Iași — Gașpar Vvod Mold — Orig, Slav, Hârt Pecetea căḑută, cu 2 subscrieri

1639 (7147) Aprilie 29. Cârstescĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 peceţĭ cu tuş şi 3 subscrierĭ, cu o copie.
1641 (7149) Maiŭ 3. — Vasilie Vvod Mold. — Traducţiune făcută la 1752, Rom., Hârt.
1648 (7156) Maiŭ 6. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 subscriere.
1660 (7169) Septemvrie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ
1662 (7170) Martie 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 9 subscrierĭ.
1668 (7176) Maiŭ 14. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1670 (7178) Martie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1684 (7192) Martie 5. Bârlad. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 22 subscrierĭ.
» (7192) Martie 15. Bârlad. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 22 subscrierĭ.
1687 (7195) Iunie 15. Bârlad.— Zapis.—Orig., Rom., Hârt. Cu 20 subscrierĭ.
1688 (7196) August 11. Bârlad. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 peceţĭ cu tuş şi 20 subscrierĭ.
1689 (7197) Iulie 10. Bârlad. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 20 subscrierĭ.
» (7197) Iulie 10. Bârlad. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt. Cu 21 subscrierĭ.
1690 (7198) Iulie 13. Iaşĭ. — Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete timbrată şi cu 2 subscrierĭ.
1691 (7199) August 29. — Zapis. — Copie făcută la 1837, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 2 subscrierĭ
1694 (7202) Maiŭ 7. — Zapis. — Copie făcută la 1815, Rom., Hârt.
1696 (7204) Fevruarie 11. Iaşĭ — Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş şi cu 1 subscriere.
» (7204) Fevruarie 15. Iaşĭ. — Antioh Costandin Vvod Mold.—Orig, Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
» (7204) Aprilie 15. Iaşĭ. — Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
» (7204) Iunie 8. — Antiohie Costandin Vvod Mold. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» (7204) Iunie 10. Iaşĭ. — Antioh Costandin Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete timbrată şi 1 subscriere
1697 (7205) Iunie 12. Iaşĭ. — Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1708 (7216) Ianuarie 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
» (7216) Ianuarie 31. Iaşĭ. — Mihaiŭ Racoviţă Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1711 (7219) August 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1713 (7222) Noemvrie 25. Iaşĭ. — Nicolae Alexandru Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1714 (7222) Martie 4. Iaşĭ. — Nicolae Alexandru Vvod Mold. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1717 (7225) Iunie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1722 (7231) Septemvrie 12. Iașĭ. — Mihaiŭ Racoviță Vvod Mold. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1746 (7254) Iunie 4. — Ioan Nicolae Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1761 (7269) Fevruarie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1765 (7273). — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Noemvrie 18. — Grigorie Alexandru Ghica Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mică cu tuş.
1770 Maiŭ 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1776 August 2. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1790 (7299) Septemvrie 4. Ţifescĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 pecețĭ cu tuș și 6 subscrierĭ.
1799 Septemvrie 28. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
» Octomvrie 20. — Costandin Alexandru Ipsilant Vvod Mold. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1802 Fevruarie 10. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1803 Iulie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1805 Martie 3. — Alexandru Costandin Moruz Vvod Mold. — Copie, Rom. Hârt. Cu 1 subscriere.
1806 Martie 28. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Iulie 26. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» August 4. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
» August 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Septemvrie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Septemvrie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1807 Iunie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iunie 11. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
» Iulie 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iulie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iulie 24. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1808 Iulie 28. — Zapis. — Copie făcută la 1838, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu fum şi 3 subscrierĭ.
» Septemvrie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
» Octomvrie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Octomvrie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1813 August. — Dosar cuprinḑênd un inventar de documente. — Rom., Hârt.
1816 Maiŭ 26. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 subscriere.
» Septemvrie 13. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 subscriere.
1817 Martie 22 — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 copie făcută la 1820.

1817 Iunie 18.—Scarlat Alexandru Calimah Vvod. Mold.—Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 subscriere.
1818 Martie 22. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 6 subscrierĭ.
» Iunie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Iulie 20. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
» Iulie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Decemvrie 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1819 Ianuarie 9. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Ianuarie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Ianuarie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 9 subscrierĭ.
» Ianuarie 21. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
» Ianuarie 22. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
» Ianuarie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Fevruarie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Fevruarie 11. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ şi o copie.
» Fevruarie 12. — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ şi o copie.
» Fevruarie 28. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Martie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
» Martie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Martie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Martie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Martie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Martie 29. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ
» Iulie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Iulie 24. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1820 Ianuarie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
» Martie 9. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iunie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iunie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Iulie 21. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Octomvrie 24. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 13 subscrierĭ.
» Octomvrie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Octomvrie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Octomvrie 30. — Mihail Grigorie Suţu Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.
» Noemvrie 20. — Zapis. — Orig. Rom., Hârt.
1821 Ianuarie 2. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Ianuarie 15. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 17 subscrierĭ.
» Martie 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1821 Martie 8. — Mihail Grigorie Suțu Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.
» Martie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1823 Fevruarie 12. — Ioan Sandu Sturdza Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș și 4 subscrierĭ.
» Maiŭ 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Iunie 26. — Ioan Sandu Sturdza Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu céră.
» Iulie 6. — Ioan Sandu Sturdza Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu céră.
1824 Martie 11. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Maiŭ 31. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Iunie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Iunie 14. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Iunie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1825 Aprilie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Iulie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Iulie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1827 Ianuarie 22. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Fevruarie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Martie 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Septemvrie 16. — Ioan Sandu Sturdza Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș și 3 subscrierĭ.
Septemvrie 26. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Septemvrie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Octomvrie 8. — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1829 Octomvrie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1831 Septemvrie 30 — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 3 subscrieri.
» Septemvrie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1833 Aprilie 18. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» Aprilie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
Maiŭ 15. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere
» Maiŭ 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
» Iunie 30. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
Noemvrie 26. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Decemvrie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuș și 15 subscrierĭ.
1834 Maiŭ 25. — Zapis. - Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1835 Aprilie 19. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 subscriere.
» August 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
» August 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1836 Ianuarie 31. — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 pecețĭ cu tuș și 13 subscrierĭ.
» Maiŭ 28. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.

1836 Iunie 3. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1837 Ianuarie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt Cu 2 peceţĭ cu tuş şi 8 subscrierĭ.
» Fevruarie 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
» Noemvrie 1. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 10 subscrierĭ.
» Noemvrie 2. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt Cu 1 subscriere.
» Noemvrie 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 2 subscrierĭ.
1838 Maiŭ 27. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 4 subscrierĭ.
» Iulie 28. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
» Septemvrie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
1839 Ianuarie 13. Iaşĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 6 subscrierĭ.
» Octomvrie 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Noemvrie 30. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
1840 Ianuarie 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Ianuarie 24. — Zapis — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Maiŭ 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Iulie 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
Noemvrie 12. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt Cu 1 pecete cu tuş şi 7 subscrierĭ.
» Decemvrie 21. — Zapis. — Copie, Rom, Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 3 subscrierĭ.
1841 Aprilie 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 5 subscrierĭ.
» Iulie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Decemvrie 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 7 subscrierĭ.
1842 Martie. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
» Martie 26 — Zapis — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
Iunie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 5 subscrierĭ.
Iulie 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Septemvrie 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
» Noemvrie 23. Puescĭ. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Noemvrie 23. Puescĭ. — Zapis., — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1845 Maiŭ 7. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1846 Iunie 6. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.

1850 Aprilie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 12 subscrierĭ.
› Iunie 28. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt Cu 1 pecete cu tuş şi 7 subscrierĭ.
1854 Maiŭ 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 17 subscrierĭ.
» August 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 5 subscrierĭ.
» Noemvrie 26. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 5 subscrierĭ.
1855 Martie 10. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
— 9 zapise fără dată. — Rom., Hârt
— — 2 spiţe de némurĭ. — Orig., Rom., Hârt.

ŞEDINŢA DE LA 1 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian*

D-l *Dr. I. Felix* presintă în dar cartea *Dissertation sur les fièvres bilieuses en général*, tesă de doctorat în medicină susţinută la Paris la 25 Iulie 1815 de Doctorul I. Serafin, născut în Bucurescĭ. Acest doctor a practicat în Capitală înainte de cunoscutul Piscupescu saŭ Episcopescu. Scrierea luĭ este preţiósă, pentru că tratéză între altele şi despre cestiunĭ igienice şi medicale privitóre la Bucurescĭ şi la Ţéra-Românéscă Ea este tipărită nu numaĭ în limba francesă, ci şi în cea grecéscă, şi este dedicată Domnitoruluĭ Ioan Caragea, precum şi Mitropolituluĭ, Episcopilor şi celor-alţĭ demnitarĭ aĭ ţěriĭ.

De la d-l I I. Heliade-Rădulescu se primesce pentru colecţiunea Academieĭ un exemplar din medalia de bronz bătută cu ocasiunea serbăriĭ centenaruluĭ nasceriĭ părinteluĭ sěŭ.

D-l D. C. Sturdza-Scheianu presintă în dar din partea d-neĭ Elena I. Docan un lacăt încrustat ce a aparţinut părinteluĭ d-sale Vornicul Dimache, care a trăit la începutul seculuiĭ XIX.

— Se decide a se mulţumì d-neĭ Elena I. Docan, iar lacătul a se trimite Musěuluĭ de anticităţĭ.

De la Secretarul perpetuŭ al Academieĭ Francese se primesce următorul rěspuns la telegrama trimisă de Academie cu ocasiunea serbărilor centenaruluĭ mareluĭ poet Victor Hugo:

«Am comunicat Academieĭ Francese, în şedinţa de erĭ, telegrama pe care

mĭ-aţĭ făcut onórea a mĭ-o trimite. Ea mĕ însărcinéză a vĕ mulţumì şi a vĕ rugà să spuneţĭ confraţilor d-vóstre din Academia Română cât de mult a fost atinsă de acest semn de simpatie, care nu se adreséză numaĭ mareluĭ poet, al căruĭ centenar îl serbăm, dar şi întregeĭ Franciĭ.»

Secţiunea Sciinţifică înaintéză raportul d-lor Dr. I. Felix şi P. Poni despre scrierea: *Studiŭ asupra porumbuluĭ românesc şi a alimentaţieĭ cu porumb,* de Dr. A. Urbeanu Conclusiunea raportuluĭ, aprobată de Secţiune, nu recomandă ca Academia să supórte cheltuelile de imprimare a acestuĭ manuscript, atât din causa mijlócelor financiare restrînse, precum şi fiind-că lucrarea d-luĭ Urbeanu nu aduce luminĭ nouĕ asupra hraneĭ insuficiente a ţĕranuluĭ român, asupra originiĭ şi asupra preveniriĭ pelagreĭ.

— Conclusiunea raportuluĭ aprobată de Secţiune se aprobă şi de Academie.

Secţiunea Sciinţifică, aprobând părerea d-lor General Fălcoianu şi A. Saligny, propune a se cetì în şedinţă publică şi a se publică în *Anale* memoriul d-luĭ General C. Brătianu: *Însemnătatea charteĭ ţĕriĭ pentru apărarea naţională.*

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

D-l *A. Saligny* presintă raportul sĕŭ asupra memoriuluĭ d-luĭ Inginer N. G. Costinescu, bursier al Academieĭ din Fondul Adamachi, despre *Lacurile artificiale din Gorzente şi despre aqueductul «de Ferrari-Galliera» de la Genova.* Raportul arată că memoriul este bine făcut; conchide însă că nu este de publicat.

— Conclusiunile raportuluĭ se aprobă.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că, prin raportul d-sale presentat Secţiuniĭ Sciinţifice asupra memoriuluĭ d-luĭ I. Simionescu intitulat *Constituţia geologică a ţĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ,* d-sa a arătat óre-carĭ afirmărĭ inexacte cuprinse în acel memoriŭ; că nu a cerut ca raportul să fie tipărit chiar lângă lucrarea d-luĭ Simionescu, ci numaĭ în *Anale*, în partea desbaterilor, unde se tipăresc lucrările Secţiuniĭ. Din acéstă causă reclamaţiunea d-luĭ Simionescu, presintată în şedinţa de la 15 Fevruarie trecut, nu are obiect. Ea este făcută chiar pe un ton neadmisibil. Urméză dar ca lucrarea d-luĭ Simionescu să se tipărésca în *Publicaţiunile Fonduluĭ Adamachi* fără raportul d-sale, care raport se va tipărì la lucrările Secţiuniĭ.

— Se iea act.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 8 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *P. S. Aurelian.*

De la d-l B. Iorgulescu, fost Director al liceuluĭ din Buzĕŭ, se primesc în dar 30 documente istorice : un chrisov de la 1553 şi 29 diferite acte din secoliĭ XVIII şi XIX, precum şi doue foĭ de manuscripte vechĭ.

De la Oficiul publicaţiunilor istorice al Mareĭ Britaniĭ se primesc 14 volume din *Calendarele hârtiilor de Stat* şi alte publicaţiunĭ istorice, drept continuare la seriile primite în aniĭ trecuţĭ.

De la d-l E. Dewamin se primesce în dar publicaţiunea *Collection encyclopédique des notablités du XIX-e siècle ou nouveau dictionnaire des contemporains,* tom. I, Paris 1901.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce: *Monumente privitóre la Burebista, regele Dacilor din primul secol înainte de Christos.*

D-l Şt. C. Hepites, membru corespondent, cetesce : *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele seculuĭ al XIX lea.*

Documente dăruite Academieĭ Române de d-l B Iorgulescu, fost Director al liceuluĭ din Buzĕŭ.

1553 (7061) Iulie 20. Bucurescĭ. — Mircea Vvod. Rom., feciorul Raduluĭ Vvod — Orig., Slav., Perg.
1712 (7220) August 18. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 8 subscrierĭ.
1716 (7224) Iulie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
1718 (7226) Aprilie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş
1733 (7241) Martie 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1735 (7243) Aprilie 22. — Grigorie Ghica Vvod Rom. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi cu subscrierea Domnuluĭ.
1742 (7250) Ianuarie 5. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1747 (7256) Septemvrie 20. — Costandin Nicolae Vvod. Rom. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 pecete cu tuş.
1767 Octomvrie 4. — Alexandru Scarlat Ghica Vvod. Rom — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş.
1768 Maiŭ 28. Alexandru Scarlat Ghica Vvod. Rom. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş

1773 Iunie 6. — Zapis. — Orig., Rom. Hârt. Cu 1 subscriere.
1794 Fevruarie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.
» Maiŭ 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 5 subscrierĭ.
1797 Maiŭ 24. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1802 Fevruarie. — Mihaiŭ Costandin Suţul Vvod Rom. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş.
» Maiŭ 14. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.
» Maiŭ. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1820 Octomvrie 12. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
» Octomvrie 26. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 7 subscrierĭ.
» Decemvrie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Fragment, cu 2 subscrierĭ.
1822 Maiŭ 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 4 subscrierĭ.
1826 Noemvrie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 peceţĭ, una cu tuş şi cea-laltă cu céră roşie, şi cu 2 subscrierĭ.
1834 Septemvrie 20. — Zapis. — Orig., Grec., Hârt. Cu 1 pecete cu céră şi 1 subscriere.
1836 Fevruarie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş şi 1 subscriere.
1837 Iunie 8. — Zapis. — Orig., Grec., Hârt. Cu 1 subscriere.
1839 Aprilie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
1842 Ianuarie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş.
1846 Ianuarie 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.
— — 2 zapise fără dată. — Orig., Rom., Hârt.
— — 2 foĭ de manuscript românescĭ vechĭ fără dată.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1902.

ŞEDINŢA DE LA 12 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi*, în absenţa d-luĭ Preşedinte *P. S. Aurelian*, care este indispus, declară deschisă sesiunea generală a Academieĭ din anul 1902. D-l Vice-Preşedinte ḑice că deschiderea sesiuniĭ acestuĭ an coincide cu un eveniment dureros pentru Familia nóstră Regală şi pentru ţéra întrégă, mórtea Alteţeĭ Sale Serenissime Principesa Maria de Wied, mama Augusteĭ nóstre Regine; d-sa propune ca întâiul act al Academieĭ întrunite în sesiune generală să fie exprimarea simţimintelor de condoleanţe către M. S. Regina.

— Se decide a se trimite M. S. Regineĭ următórea telegramă de condoleanţe subscrisă de toţĭ membriĭ presenţĭ:

«Academia întrunită astăḑĭ în sesiune generală depune la piciórele Maiestăţiĭ Vóstre expresiunea simţimintelor eĭ de adâncă întristare cu ocasiunea perderiĭ atât de dureróse a Augusteĭ Vóstre mame.»

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* presintă următórea

Programă a lucrărilor sesiuniĭ generale a Academieĭ din 1902:

1. Raportul Secretaruluĭ general despre activitatea Academieĭ în 1901—2.
2. Raportul Comisiuniĭ financiare asupra exerciţiuluĭ budgetar din 1900—1901.
3. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor făcute în 1901—2.

4. Raportul Comisiuniĭ permanente a Bibliotecĭĭ pentru 1901.
5. Raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Adamachi pentru 1901—2.
6. Alegerea a doĭ membri carĭ, împreună cu Secretarul general, să formeze Comisiunea Fundațiuniĭ Adamachi pentru 1902—3. (Art. 16, Reg. Adam.).
7. Raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Otteteleșanu pentru 1901—2.
8. Alegerea Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Otteteleșanu pentru 1902—3.
9. Raportul Comisiuniĭ pentru împărțirea cărților didactice și religióse din Fondurile Ioan Fĕtu și Ioan Scorțeanu în 1901.
10. Alegerea Comisiuniĭ Fondurilor Ioan Fĕtu și Ioan Scorțeanu pentru 1902.
11 Raportul Comisiuniĭ Dicționaruluĭ limbiĭ române asupra lucrărilor din 1901—2.
12. Alegerea Comisiuniĭ Dicționaruluĭ limbiĭ române pentru 1902—3
13. Raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Ioan Agaricĭ pentru 1901—2.
14. Alegerea Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Ioan Agaricĭ pentru 1902—3.
15. Raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Take P. Anastassiu pentru 1901—2.
16. Alegerea Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Take P. Anastassiu pentru 1902—3.
17 Discursul de recepțiune al d-luĭ Dr. C. I. Istrati.
18. Determinarea subiectuluĭ propus de Secțiunea Sciințifică pentru premiul *Lazăr* de 5.000 leĭ, din 1907.
19. Determinarea subiectuluĭ propus de Secțiunea Literară pentru premiul *Adamachi* de 5.000 leĭ, din 1907. (Art. 2, Reg. Adam.).
20. Determinarea subiectuluĭ pentru premiul *Neuschotz* de 2 000 leĭ, din 1907.
21. Raportul Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1901—2.
22. Raportul Comisiuniĭ asupra publicațiunilor presintate la premiile din 1902: *Năsturel-Herĕscu* de 4.000 leĭ, *Lazăr* de 5 000 leĭ și *Adamachi* de 5.000 leĭ.
23. Raportul Comisiuniĭ asupra manuscriptelor presintate la premiul *Princesa Alina Știrbeĭ* din 1902 despre. *Principiile morale și creștinescĭ de carĭ trebue să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor.*
24. Alegerea Comisiuniĭ financiare pentru cercetarea compturilor din 1901—2.
25. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea publicațiunilor, carĭ se vor presintà la premiile din 1903: *Năsturel-Herĕscu* de 4.000 leĭ, *Eliade-Rădulescu* de 5.000 leĭ și *Adamachi* de 5 000 leĭ.

26 Alegerea Comisiunii pentru examinarea cărţilor didactice, carĭ se vor presintà la concursul premiuluĭ *Asociaţiuniĭ Craiovene,* de 1.500 leĭ, din 1903.

27. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul *Lazăr* din 1903, de 5.000 leĭ: *Studiul vinurilor din România.*

28. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul *Adamachi* din 1903, de 5.000 leĭ, despre: *Alcoolismul în România.*

29. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul *Neuschotz* din 1903, de 2.000 leĭ: *Expunerea finanţelor Statuluĭ român de la 1859 până la 1902.*

30. Alegerea a treĭ membri aĭ Academieĭ în locurile vacante: două în Secţiunea Istorică, unul în Secţiunea Sciinţifică.

31. Alegerea membrilor corespondenţĭ românĭ în locurile vacante: patru la Secţiunea Literară, două la Secţiunea Istorică, unul la Secţiunea Sciinţifică.

32. Alegerĭ de membri onorarĭ şi corespondenţĭ străinĭ.

33. Alegerea Secretaruluĭ Secţiuniĭ Istorice pe şépte anĭ (1902—1909). (Art. 16, Stat.).

34. Formarea budgetuluĭ pentru anul 1902—3.

35. Alegerea Preşedinţilor şi Vice-Preşedinţilor Secţiunilor pentru 1902—3. (Art 15, Stat.).

36. Alegerea Preşedinteluĭ şi Vice Preşedinţilor Academieĭ pentru 1902—3. (Art. 15, Stat)

37. Raportul Secretaruluĭ general asupra lucrărilor sesiuniĭ generale din 1902.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următorul

Raport asupra lucrărilor făcute de Academie în anul 1901—2:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Presintându-vă darea de sémă asupra lucrărilor săvîrşite de Academie de la sesiunea trecută şi până acum, am adânca bucurie de a vă amintì, maĭ înainte de tóte, dovedile de înalt interes ce instituţiunea nóstră a primit, şi în acest an, din partea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ, Augustul Protector şi Preşedinte de onóre al Academieĭ, care, pe lângă tóte actele Sale dătătóre de bine şi de propăşire pentru ţéra nóstră,

urmăresce cu cel maĭ viŭ şi statornic interes lucrările şi desvoltarea acestuĭ aşezămînt de cultură al némuluĭ romănesc.

«În amintirea întâlniriĭ de la Abbazia dintre Regele nostru şi Suveranul Grecieĭ, M. S. ne-a dăruit o fotografie care represintă pe MM. LL. Regele şi Regina Românieĭ şi pe M. S. Regele Grecieĭ. În urma acesteĭ prietenescĭ întrevederĭ, Academia a decis să trimită tóte publicaţiunile sale, ca un omagiŭ respectuos, Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ Grecieĭ, care a binevoit a mulţumì într'un mod prea măgulitor pentru instituţiunea nóstră.

«Ḑilele marĭ din viéţa iubiteĭ nóstre dinastiĭ aŭ avut tot-deauna rĕsunet în acéstă incintă. În ḑiua de 16 Decemvrie, aniversara nasceriĭ graţióseĭ nóstre Regine, Academia şĭ-a îndeplinit plăcuta datorie de a depune la piciórele Maiestăţiĭ Sale expresiunea simţimintelor de recunoscinţă şi devotament. Partea însă cea maĭ însemnată în serbarea făcută cu acéstă ocasiune solemnă aŭ fost urările scrise românesce' şi aduse de Principele Carol şi de Principesa Elisabeta buneĭ lor Mătuşe. M. S. Regele mĭ-a încredinţat originalele acestor douĕ urărĭ în versurĭ spre a le depune în archiva Academieĭ, unde să se păstreze pentru amintirea acesteĭ serbărĭ mişcătóre. Instituţiunea nóstră a primit cu adâncă recunoscinţă acest preţios dar şi a însărcinat pe Preşedintele eĭ ca să exprime Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ deplina sa gratitudine.

I. Membriĭ Academieĭ.

«De la sesiunea generală trecută până acum, Academia a încercat patru perderĭ simţitóre prin încetarea din viéţă a coleguluĭ nostru V. A. Urechiă, a membruluĭ onorar I. P. S. S. Iosif Naniescu Mitropolitul Moldoveĭ şi Suceveĭ, şi a membrilor corespondenţĭ Colonel Teodor Şerbănescu şi General Dr. Zaharia Petrescu.

«Vechiul nostru coleg *V. A. Urechiă* a încetat din viéţă în ḑiua de 22 Noemvrie. D-l Preşedinte al Academieĭ P. S. Aurelian a adus la cunoscinţă acéstă tristă veste în ḑiua de 23 Noemvrie şi s'a ridicat şedinţa în semn de doliŭ. S'a decis atuncĭ ca d-l Gr. G. Tocilescu să ţie o cuvîntare la mormînt, iar membriĭ Academieĭ aflătorĭ în Capitală să asiste *in corpore* la înmormîntare. D-l Gr. Tocilescu a ţinut la mormînt o cuvîntare; iar d-l B. P. Hasdeŭ a vorbit, în şedinţa de la 30 Noemvrie, despre viéţa şi activitatea regretatuluĭ nostru coleg.

În desvoltarea instituţiuniĭ nóstre V. A. Urechiă ocupă un loc de frunte, căcĭ el este unul dintre întemeetoriĭ şi organisatoriĭ acestuĭ

aşezămînt. Numit membru al Academieĭ chiar de la înfiinţarea eĭ, la 22 Aprilie 1866, el a desfăşurat o întinsă activitate pe terenul istoric şi, după reorganisarea din 1879, în vigóre şi acum, a devenit membru al Secţiuniĭ Istorice. De la dînsul ne-aŭ rĕmas numeróse scrierĭ de un cuprins fórte variat: istorie, didactică, discursurĭ politice, conferinţe literare, dramă, comedie, roman, etc. Lucrările maĭ de căpetenie ale regretatuluĭ nostru coleg sînt: ediţiunea critică a *Operelor luĭ Miron Costin*, în 2 volume; *Istoria culturiĭ naţionale, istoria şcólelor de la 1800—1864*, scriere premiată de Academie, şi în fine marea publicaţiune, *Istoria Românilor, curs făcut la Facultatea de Litere din Bucurescĭ*, care se opresce la volumul al 13-lea şi cuprinde epoca de la 1774—1821.

«Veneratul Mitropolit al Moldoveĭ şi Suceveĭ *Iosif Naniescu* s'a stins din viéţă în adâncĭ bătrâneţe în diminéţa ḑileĭ de 26 Ianuarie. I. P. S. Sa fusese ales membru onorar al Academieĭ la 16 Aprilie 1888. Perderea Înaltuluĭ Prelat a fost adânc simţită de întréga ţéră, dar maĭ vîrtos Mitropolia Moldoveĭ a fost dureros lovită prin trecerea dintre ceĭ viĭ a prea vredniculuĭ şi înţeleptuluĭ cârmuitor al eĭ, care o păstorise aprópe treĭ deceniĭ amintind timpurile mareluĭ Veniamin Costachi. Acéstă generală întristare a fost de o potrivă împărtăşită şi de Academie, căreia ilustrul rĕposat, ca un devotat servitor al bisericiĭ şi al ţĕriĭ, iĭ dăruise încă trăind fructul preocupaţiunilor uneĭ vieţĭ întregĭ, cel maĭ preţios tesaur ce-şĭ agonisise pe lumea acésta, mare parte din biblioteca sa. Academia a decis să fie represintată la îmmormîntare prin toţĭ membriĭ aflătorĭ în Iaşĭ, iar colegul nostru d-l C. Erbiceanu a ţinut o cuvîntare funebră şi a depus o corónă în numele instituţiuniĭ nóstre.

«Colonelul *T. Şerbănescu* a încetat din viéţă la Brăila în ḑiua de 2 Iulie. Rĕposatul a fost poet liric şi unele din compunerile luĭ aŭ fost mult gustate de publicul nostru; el erà membru corespondent al Secţiuniĭ Literare, ales la 12 Aprilie 1894. Poesiile luĭ Şerbănescu n'aŭ fost până acum reunite într'o ediţiune specială; ele se află rĕspândite prin diferite publicaţiunĭ periodice; multe din ele aŭ apărut în colónele revisteler: *Convorbirĭ Literare* şi *Literatura şi arta română.*

«D-rul *Zaharia Petrescu*, General-medic al armateĭ şi profesor distins al Facultăţiĭ de medicină, a încetat din viéţă la 16 Decemvrie. Academia, apreciând meritele sciinţifice ale rĕposatuluĭ şi activitatea sa pe terenul sciinţelor medicale, l-a ales încă de la 18 Martie 1885 membru corespondent la Secţiunea Sciinţifică. De la dînsul ne-aŭ rĕ-

mas numeróse scrierĭ, publicate cu ocasiunea diferitelor congrese din străinătate, la carĭ a represintat ţéra şi sciinţa medicală de la noĭ. Lucrările însă maĭ de căpetenie ale D-luluĭ Petrescu sînt: *Elemente de farmacologie. I. Farmacia şi arta de a formulà,* apărută la 1870 şi *Elemente de terapeutică şi materie medicală* apărută la 1884, în 4 volume, şi premiată de Academie.

«*II. Şedinţele de peste an.*

«Activitatea Academieĭ, în cursul anuluĭ, este cuprinsă în 44 şedinţe, din carĭ 9 aŭ fost publice, una extraordinară şi una extraordinară festivă. În aceste şedinţe, pe lângă comunicările de donaţiunĭ şi lucrările de interes general privind direct acéstă Instituţiune, s'aŭ discutat maĭ multe cestiunĭ sciinţifice şi s'aŭ făcut maĭ multe comunicărĭ, dintre carĭ maĭ însemnate sunt următórele:

«În şedinţa de la 4 Maiŭ, colegul nostru d-l *Gr. G Tocilescu* a comunicat: *O nouă inscripţiune despre nisce călcărĭ de teritoriĭ din partea Dacilor liberĭ, în anul 180 d. Chr.*

«La 1 Iunie, d-sa a făcut o altă comunicare despre descoperirea unuĭ sarcofag aprópe de Găescĭ.

«În şedinţa de la 7 Decemvrie, d-l *Tocilescu* a cetit: *Despre opera «Le Trésor de Pétrossa» a luĭ Alexandru Odobescu.*

«La 8 Fevruarie, colegul nostru a desvoltat memoriul sĕŭ: *Studiĭ topografice asupra campanieĭ luĭ Michaiŭ Vitézul din 1595.*

«In sfîrşit în şedinţa de la 8 Martie, d-sa a cetit despre: *Monumente privitóre la Burebista, regele Dacilor din primul secol înainte de Christos.*

«În douĕ şedinţe, la 4 şi 18 Maiŭ, d-l *Gr. Ştefănescu* a dat cetire memoriuluĭ sĕŭ: *Asupra cutremurelor de pămînt din România în timp de 1390 de anĭ.*

«D-l General C. I. Brătianu, membru corespondent, la 4 Maiŭ, a cetit memoriul: *Notiţe asupra Asociaţiuniĭ geodesice internaţionale.*

În şedinţa de la 18 Maiŭ, colegul nostru D. C. Ollănescu a făcut o lectură despre: *România la Exposiţiunea din Paris.*

«La 25 Maiŭ a fost lectura d-luĭ *B. P. Hasdeŭ: Cine sunt Albanesiĭ?*

Doue şedinţe consecutive, la 25 Maiŭ şi 1 Iunie, aŭ fost consacrate

pentru lectura memoriuluĭ colegului nostru, d-l *C. Erbiceanu: Două acte oficiale necunoscute de pe timpul Împĕratuluĭ bizantin Isaac II Angel privitóre la Românii din Peninsula Balcanică spre finele secoluluĭ XII;* iar la 2 Noemvrie, d-l Erbiceanu a cetit: *Privirĭ istorice şi literare asupra epoceĭ Fanarioţilor.*

«La 5 Octomvrie, colegul nostru d-l *Dr. V. Babeş* a dat cetire memoriuluĭ sĕŭ despre: *Epidemiile asociate;* iar la 7 Decemvrie a făcut o altă lectură despre: *Otrava turbăriĭ.*

«În şedinţa de la 2 Noemvrie, d-l membru corespondent I. Tanoviceanu a cetit un memoriŭ istoric: *Din luptele pentru nêm, Rĕsturnarea luĭ Vasile Lupu.*

«D-l *Dr. I. Felix* a continuat, în şedinţa de la 8 Fevruarie, lectura lucrăriĭ sale: *Din Istoria Igieneĭ în România* şi a cetit din partea II: *Asistenţa săracilor, căutarea bolnavilor săracĭ, îngrijirea alienaţilor.*

«La 8 Martie, d-l St. C. Hepites a cetit despre· *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele secoluluĭ al XIX.*

«La 13 Ianuarie, Academia a ţinut o şedinţă extraordinară festivă pentru serbarea aniversăriĭ de 100 de anĭ de la nascerea luĭ I. Eliade-Rădulescu. Cu acéstă ocasiune, colegul nostru d-l B. P. Hasdeŭ a ţinut o cuvîntare. În legătură cu serbarea acestuĭ centenar s'a decis apoĭ ca, Duminecă la 20 Ianuarie, Academia să ieà parte *in corpore* şi să depună o corónă de laurĭ la manifestarea de la statua sĕrbătorituluĭ literat, precum şi să asiste la conferinţa d-luĭ Gr. G. Tocilescu, ţinută la Ateneŭ, în ajunul serbăriĭ.

«În şedinţa de la 14 Septemvrie, d-l A. D. Xenopol a presintat o relaţiune despre comunicarea ce a făcut d-sa la Paris în Academia sciinţelor morale şi politice.

O altă comunicare a fost facută de d-l *Dr. I. Felix*, care a atras atenţiunea Academieĭ, în şedinţa de la 28 Septemvrie, asupra măsurilor luate în Italia în contra Pelagreĭ.

«În şedinţa de la 18 Ianuarie, am avut onórea a presintà fotografiile a două stégurĭ vechĭ din mânăstirea Zografos (Atos), provenind de

la Ştefan-cel-Mare şi am cetit notiţa întocmită asupra lor de d-l Profesor I. Bogdan, membrul nostru corespondent.

«Serbările marĭ ce s'aŭ făcut în Francia pentru centenarul nasceriĭ poetuluĭ Victor Hugo aŭ dat prilej şi Academieĭ nóstre a se asocià la sĕrbătorirea mareluĭ poet, la care aŭ participat tóte instituţiunile literare din lume. În şedinţa de la 18 Fevruarie, s'a decis a se trimite o telegramă de adesiune Academieĭ Francese, de la care s'a primit călduróse mulţumirĭ.

«III. *Publicaţiunile Academieĭ.*

«În cursul anuluĭ s'aŭ făcut următórele publicaţiunĭ:

«1. Maiestatea Sa Regele, în şedinţa de la 13 Martie 1900, a dăruit Academieĭ manuscriptul original până acum nepublicat al preţiosuluĭ memoriŭ despre Moldova, scris de Comitele d'Hauterive şi presintat la 1787 luĭ Alexandru Ipsilanti, numit atuncĭ Domn al aceleĭ ţĕrĭ. Memoriul tractéză despre starea veche şi de atuncĭ a Moldoveĭ din punct de vedere politic, economic şi cultural, şi despre tóte clasele de locuitorĭ aĭ eĭ, aşà precum le vĕḑuse finul observator şi eruditul frances care în curs de doĭ anĭ fusese secretarul Domnitoruluĭ Moldoveĭ Alexandru Mavrocordat Firariul.

«Preţiosul memoriŭ s'a tipărit, însoţit de traducere românéscă, într'un volum de format maĭ mic decât cele-lalte publicaţiunĭ ale Academieĭ. El este precedat de cuvîntarea rostită de Augustul nostru Suveran, când a binevoit a presintà Academieĭ manuscriptul După textul memoriuluĭ s'aŭ reprodus două scrierĭ maĭ micĭ ale luĭ d'Hauterive, carĭ aŭ fost publicate la 1877 şi 1879 de rĕposatul Ubicini, un alt mare amic al ţĕriĭ şi al némuluĭ nostru: una este *Jurnalul călĕtorieĭ de la Constantinopole până la Iaşĭ în érna anuluĭ 1785*, cea-laltă este un scurt memoriŭ despre *Moldova în 1785* S'aŭ adaos apoĭ treĭ notiţe privitóre la d'Hauterive şi la Alexandru Ipsilanti, carĭ s'aŭ creḑut necesare pentru apreciarea acesteĭ scrierĭ importante.

«2. Din *Analele Academieĭ* s'aŭ tipărit:

a). *Tomul XXIII—Partea administrativă şi desbaterile anuluĭ 1900—1901* s'a încheiat, tipărindu-se şi partea II, în care se află sesiunea generală din anul 1901. Pe lângă procesele-verbale ale şedinţelor, el maĭ cuprinde şi următórele comunicărĭ:

«*Două mijlóce pentru determinarea polilor uneĭ maşinĭ electrostatice*, de D. Negreanu.

«*Causele Cancerului*, de Dr. V. Babeş.
«*Tratamentul Pelagreĭ*, de Dr. V. Babeş.
«*Rupere de norĭ la Cara-Omer în Dobrogea*, de St. C. Hepites.
«*Cutremurele de pămînt din România în anul 1900 st. n.*, de St. C. Hepites.
«*Valórea absolută a elementelor magnetismuluĭ pămîntesc la 1 Ianuarie 1901 st. n. la Bucurescĭ*, de I. St. Murat.
«*Formulele carĭ represintă legea distribuţiuniĭ componenteĭ orizontale a forţeĭ magnetice terestre în România*, de D. Negreanu.

«b). *Tomul XXIII—Memoriile Secţiuniĭ Literare*, a căruĭ tipărire se începuse în anul trecut a fost terminat în cursul anuluĭ. El cuprinde următórele două memoriĭ:
«*Manuscrisele grecescĭ din Biblioteca Academieĭ Române*, de Constantin Litzica.
«*Cine sunt Albanesiĭ?* de B. P. Hasdeŭ.

«c). *Tomul XXIII — Memoriile Secţiuniĭ Istorice* s'a tipărit întreg. El cuprinde următórele memoriĭ:
«*Atanasie Comnen Ipsilante şi chronicul sĕŭ cu privire la Românĭ*, de C. Erbiceanu.
«*Societatea sub I. G. Caragea*, de V. A. Urechiă.
«*Ioan Circa de Gambutz, ca Episcop al Marmaţieĭ Dositeiŭ Circa, 1660—1730*, de Ioan Puşcariu.
«*Din domnia luĭ Alexandru Calimach*, de V. A Urechiă.
«*Portul perucilor şi bărbieriĭ la Romanĭ*, de Ioan Kalinderu.
«*Originea Câmpulungénă a luĭ Gavriil Mitropolitul Kievuluĭ*, de T. V. Stefanelli.

«d). *Tomul XXIII — Memoriile Secţiuniĭ Sciinţifice*, ce erà sub presă anul trecut, s'a terminat de tipărit. El cuprinde următórele memoriĭ:

«*Cercetărĭ asupra composiţiuniĭ chimice a petroleurilor române*, de Petru Poni.
«*Al VII-lea Congres geologic internaţional. Partea I. Excursiune în Uralĭ şi în Siberia*, de Gr. Ştefănescu.
«*Desvoltarea cunoscinţelor nóstre asupra turbăriĭ*, de Prof. Dr. V. Babeş.
«*Însemnătatea charteĭ Românieĭ pentru economia nóstră naţională*, de Generalul C. I. Brătianu.
«*Materiale pentru Climatologia Românieĭ. XIV. Repartiţiunea ploiĭ pe districte şi pe basenurĭ în România în anul 1899 st. n*, de St. C. Hepites.
«*Din publicaţiunile Institutuluĭ meteorologic (a cincia notă)*, de St. C. Hepites.
«*Contribuţiunĭ la Fisica globuluĭ. VI. Determinărĭ magnetice în România, c. anul 1900*, de St. C. Hepites.
«*Istoria Igieneĭ în România în secolul al XIX-lea şi starea eĭ la începutul seculuĭ al XX-lea. Partea I. Întâiul memoriŭ*, de Dr. I. Felix.

«*Istoria Igieneĭ în România în secolul al XIX-lea şi starea eĭ la începutul secoluluĭ al XX-lea. Partea I. Al doilea memoriŭ,* de Dr. I. Felix.

«*Istoria Igieneĭ în România în secolul al XIX-lea şi starea eĭ la începutul secoluluĭ al XX-lea. Partea I. Al treilea memoriŭ,* de Dr. I. Felix.

«*Despre combaterea răpciugiĭ cailor,* de Prof. Dr. V. Babeş

«*Prejudiţiile sanitare din punct de vedere al sciinţelor sanitare,* de Prof. Dr. V. Babeş.

«e). Din *Tom. XXIV — Partea administrativă şi desbaterile anuluĭ 1901—1902* s'a tipărit o fasciculă, cuprindênd desbaterile şedinţelor ordinare de peste an, precum şi următórele anexe şi note:

«*Cuvînt rostit în biserica Sf. Gheorghe-Noŭ cu ocasiunea îmmormîntăriĭ ilustruluĭ V. A. Urechiă,* de Gr. G. Tocilescu.

«*Centenarul luĭ Eliade. Cuvîntare aniversară,* de B. P Hasdeŭ.

«*Douĕ stégurĭ ale luĭ Ştefan-cel-Mare din muntele Athos.* Notă de I. Bogdan.

«*Cuvîntare la îmmormîntarea Înalt Prea Sfinţieĭ Sale Părinteluĭ Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldoveĭ şi Suceveĭ, rostită la 28 Ianuarie 1902,* de C. Erbiceanu.

«f). *Tomul XXIV—Memoriile Secţiuniĭ Istorice* se află de asemenea sub presă şi cuprinde până acum următórele memoriĭ:

«*Douĕ acte oficiale necunoscute de pe timpul Împĕratuluĭ Bizantin Isac II Angel privitóre la Româniĭ din Peninsula Balcanică spre finele secoluluĭ XII,* de C. Erbiceanu.

«*Teoria probeĭ (în sciinţa modernă),* de Petre Popescu.

«*Privirĭ istorice şi literare asupra epoceĭ fanariotice,* de C. Erbiceanu.

«*Din luptele pentru ném, Rĕsturnarea luĭ Vasile Lupu,* Studiŭ istoric de I. Tanoviceanu.

«*China supusă». Manuscript grecesc cu acest titlu.* Descriere şi extracte de C. Erbiceanu.

«g). *Tomul XXIV—Memoriile Secţiuniĭ Sciinţifice* a început a se tipărì şi cuprinde următórele memoriĭ:

«*Cutremurele de pămînt în România în timp de 1391 de anĭ de la aniĭ 455—1874,* de Gr. Ştefănescu.

«*Însemnătatea charteĭ ţĕriĭ pentru stabilirea regimuluĭ cadastral în România,* de Generalul C. I. Brătianu.

«*Notiţe asupra Asociaţiuniĭ geodesice internaţionale. Fiinţa, misiunea şi activitatea sa,* de Generalul C. I. Brătianu.

«*Al VII-lea Congres Geologic internaţional. Partea II. Congresul propriŭ ḑis,* de Gr. Ştefănescu.

«*Despre epidemiile asociate,* de Dr. V. Babeş.

«*Cutremurele de pămînt din România în anul 1901 st. n.,* de St. C. Hepites.

«*Materiale pentru Climatologia Românieĭ. XV. Repartiţiunea ploiĭ pe districte şi basenurĭ în România în anul 1900 st. n.,* de St. C. Hepites.

«3 Din *Istoriile luĭ Erodot*, în traducerea premiată a d-luĭ D. I. Ghica, s'aŭ tipărit cólele 16—18 din cartea IV, carĭ cuprind capitolele 167—194.

«4. Lucrarea *Dicţionaruluĭ limbiĭ române*, cu care este însărcinat colegul nostru d-l Al. Philippide, se continuă cu mare stăruinţă după planul hotărît de Academie. Întâia redacţiune a dicţionaruluĭ înaintéză din ce în ce maĭ iute, după ce s'aŭ învins greutăţile începutuluĭ. Comisiunea alésă de D-vóstre şi în a căreĭ sarcină aţĭ dat îngrijirea aduceriĭ la îndeplinire a acesteĭ marĭ şi grele lucrărĭ vĕ va arătà în raportul eĭ special amănuntele disposiţiunilor luate în înţelegere cu d-l Philippide, pentru ca redactarea să pótă înaintà cu iuţélă.

«5. Lucrările bibliografice, cu carĭ este însărcinat d-l Bibliotecar al Academieĭ, aŭ fost continuate şi în anul acesta.

«Din *Bibliografia românéscă veche 1508—1830* s'aŭ tipărit fascicolele IV şi V, în carĭ sunt descrise 86 cărţĭ din aniĭ 1690—1716 (cólele 39—64), reproducêndu-se în transcriere saŭ traducere prefeţele şi epilogurile şi dându-se în facsimile pagine cu frontispiciĭ, specimene de tipar şi ilustraţiunĭ, precum şi steme domnescĭ. Volumul I al publicaţiuniĭ se opresce la anul 1716; el se va terminà cu fascicola VI în care se vor tipărì *adaugerile şi îndreptările*, precum şi diferitele indice relative la cuprinsul întreguluĭ volum.

«Din *Catalogul manuscriptelor românescĭ* nu s'a putut tipărì nimic în acest an, cu tóte că mare parte din material este pregătit pentru tipar încă de anul trecut.

«6. D-l *Gr. G. Tocilescu* a terminat prefaţa la *Hronicul vechimeĭ a Romano-Moldo-Vlahilor*, de *Dimitrie Cantemir*, tipărit sub îngrijirea d-sale, în ediţiunea *Operelor* învĕţatuluĭ Domnitor, care se publică de Academie. Lucrarea, care cuprinde LXXIII + 891 pagine, un indice şi un glosariŭ, s'a împărţit în cursul anuluĭ.

«7. Din *Publicaţiunile Fonduluĭ Vasilie Adamachi* s'a început tipărirea tomuluĭ II. El cuprinde până acum următórele treĭ lucrărĭ:

«No. VI. *Descrierea câtor-và fosile terţiare din Nordul Moldoveĭ*, de Dr. Ioan Simionescu.

«No. VII. *Constituţiunea geologică a ţĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ* de Dr. Ioan Simionescu.

«No. VIII. *Influenţa substanţelor străine asupra solubilităţiĭ Phenylthioureeĭ în apă*, de Petru Bogdan.

«8. Din *Publicaţiunile Fonduluĭ Princesa Alina Ştirbeĭ* a apărut în cursul anuluĭ:

«No. V. *Acte și documente relative la istoria Renascerii României*, tomul IX, cuprinḑênd în 626 pagine 227 documente privitóre la evenimentele politice din anii 1857—1859

‹9. Din *Catalogul monumentelor epigrafice și sculpturale* ale Museului național de anticități, întocmit de d-l *Gr. G. Tocilescu*, s'aŭ tipărit cólele 25 — 27, paginele 385—432. Lucrarea acésta va fi în curînd terminată.

«10. Din *Istoria romană de Titus Livius*, traducere începută de Nicolae Barbu și continuată de Nd. Locusténu și I. S. Petrescu, s'a tipărit tomul II, cărțile VII-X, avênd la sfîrșit un indice alfabetic.

«11. Din *Sĕrbătorile la Românĭ*, Studiŭ etnografic, de *S. Fl. Marian*, s'a terminat de tipărit și s'a distribuit și *vol. III: Cincĭ-ḑecimea*.

«12. În cursul anuluĭ s'aŭ stabilit relațiunĭ de schimbul publicațiunilor cu maĭ multe Instituțiunĭ culturale străine, și anume:
«*Biblioteca Universitățiĭ* din Tübingen,
«*Societatea filologică «Parnasul»* din Atena,
‹*Societatea de istorie contemporană* din Paris,
«*Biblioteca-Museul Balaguer* de la Villanueva y Geltru (în Spania).

«*IV. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetărĭ istorice.*

«Am avut onórea a vĕ arătă și în alte rîndurĭ schimbările ce a suferit cifra acordată de Stat ca subvențiune anuală pentru publicațiunea *Documente privitóre la istoria Românilor*. De la 18 000 leĭ, cât fusese acordat de la 1882—3 până la 1885—6 și de la suma de 33 000 leĭ, cât a fost de la 1886—7 până la 1899—1900, acéstă subvențiune a fost micșorată la 20.000 leĭ în anul trecut; ea a fost redusă la 15.000 leĭ pentru anul curent și la 10.000 leĭ pentru cel viitor. Din causa acestor reducerĭ, lucrările aŭ trebuit să fie suspendate și cu baniĭ disponibilĭ s'aŭ achitat plățile întârḑiate pentru lucrările tipărite.

«Tot din pricina lipseĭ de mijlóce s'aŭ întrerupt și cercetările și decopierile prin diferite archive străine, precum și procurarea de copiĭ de documente, carĭ ni se trimiteaŭ prin mijlocirea Ministeruluĭ Afacerilor străine, după indicațiunile nóstre, din diferite bibliotecĭ și archive străine.

«Un tînĕr zelos, fiul rĕposatuluĭ Ion Ghica, fost Ministru plenipotențiar al Românieĭ la Constantinopole și la St.-Petersburg și fiŭ al fericituluĭ întru pomenire Grigorie Vodă Ghica al Moldoveĭ, d-l Vladimir I.

Ghica, care petrece de cât-và timp în Roma şi se îndeletnicesce cu cercetărĭ de documente istorice prin archivele din Roma şi din alte oraşe ale Italieĭ, a trimis Academieĭ peste 500 pagine de copiĭ de documente.

«Starea de acum a publicaţiuniĭ *Documente privitóre la Istoria Românilor* este următórea:

Volumul	Aniĭ	Cóle tipărite	Documente	Adunate de Hurmuzaki	Adause de Academie
I p. 1.	1199—1345	92	553	—	553
I p. 2.	1346—1450	117	691	—	691
II p. 1.	1451—1575	105	722	722	—
II p. 2.	1451—1510	98	534	—	534
II p 3.	1510—1530	99	462	—	462
II p. 4.	1531—1552	100	446	—	446
II p. 5.	1552—1575	101	413	—	413
III p. 1.	1576—1599	79	443	341	102
III p. 2.	1576—1600	76	563	—	563
IV p. 1.	1600—1649	93	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	91	732	—	732
V p. 1.	1650—1699	72	362	362	—
V p. 2.	1650—1699	54	475	—	475
VI	1700—1750	90	355	355	—
VII	1750—1818	76	308	308	—
VIII	1376—1650	74	762	—	762
IX p. 1.	1650—1747	93	807	—	807
IX p. 2.	1751—1796	58	337	—	337
X	1763—1844	104	703	—	703
XI	1517—1612	133	957	—	957
Suplem. I.—I	1518—1780	135	1.414	—	1.414
II	1781—1814	114	988	—	988
III	1709—1812	77	203	—	203
IV	1802—1849	78	415	—	415
V	1822—1838	86	325	—	325
VI	1827—1849	83	304	—	304
Suplem. II.—I	1510—1600	82	347	—	347
II	1601—1640	81	286	—	286
III	1641—1703	39	110	—	110
Volume 29		2.580	15.646	2 717	12.929

«*V. Biblioteca.*

«Comisiunea permanentă a Biblioteciĭ, prin raportul sĕŭ anual, vĕ va face darea de sémă amănunţită despre mersul Biblioteciĭ Academieĭ

şi despre diferitele lucrărĭ de organisarea şi conservarea colecţiunilor din anul acesta. Socotesc totuşĭ de datoria mea să vĕ aduc la cunoscinţă, chiar de acum, faptele principale privitóre maĭ cu deosebire la crescerea colecţiunilor nóstre de la cea din urmă sesiune generală până acum, cu atât maĭ vîrtos că în anul trecut biblioteca nóstră a primit o îmbogăţire neobicĭnuită printr'un mare semn de încredere dat Academieĭ de Augustul nostru Suveran, de Corpurile legiuitóre şi de Guvernul ţĕriĭ.

«În urma înţelegeriĭ luate între d-l Ministru al Instrucţiuniĭ publice şi Academie în sesiunea anuluĭ trecut, prin lege specială, Statul a dat de la 1 Aprilie 1901 Academieĭ tóte colecţiunile Biblioteciĭ Centrale din Bucurescĭ spre a fi incorporate şi contopite cu propria sa bibliotecă, dând tot de odată Instituţiuniĭ nóstre şi o subvenţiune anuală de 25 000 leĭ pentru crescerea şi întreţinerea biblioteciĭ. Colecţiunile şi mobilierul Biblioteciĭ Centrale aŭ fost primite, aduse şi incorporate în Biblioteca Academieĭ.

«După inventarul general întocmit la primire, în Biblioteca Centrală s'aŭ găsit 26.035 publicaţiunĭ în 47.736 volume. O fórte mare parte din acestea le aveà de maĭ înainte şi biblioteca nóstră, ast-fel că crescerea reală va fi mult maĭ mică decât arată aceste cifre. Când se va face contopirea şi se vor alege dubletele, acestea vor fi dăruite, după cum dispune legea, Biblioteciĭ Universităţiĭ din Iaşĭ şi altor bibliotecĭ din ţéră, carĭ se vor hotărî atuncĭ.

«Cu subvenţiunea anuală de 25,000 leĭ, pusă la disposiţiunea Academieĭ pentru continuarea şi îmbogăţirea colecţiunilor şi pentru plata personaluluĭ trebuincios, precum este prevĕḑut în lege, dimpreună cu suma prevĕḑută în budgetul Academieĭ pentru cumpĕrare şi legare de cărţĭ, se vor puté face de acì înainte achisiţiunile cele maĭ folositóre şi trebuincióse.

«Până acum, o mare parte din timp întrebuinţându-se cu primirea şi rînduirea colecţiunilor, nu s'aŭ putut încă pune în lucrare măsurile pentru contopirea lor cu fondul biblioteciĭ nóstre. De aceea s'aŭ păstrat aceste colecţiunĭ cu organisarea lor, punĕndu-se la disposiţiunea lectorilor aşà cum s'aŭ găsit în momentul recepţiuniĭ.

«Am avut onórea să vĕ arăt şi în trecut că biblioteca nóstră cuprinde fórte preţióse materiale pentru cercetărĭ de istorie naţională şi pentru studiul limbiĭ şi literaturiĭ române, ceea ce face să fie în continuŭ visitată de un numĕr tot maĭ însemnat de învĕţaţĭ, profesorĭ şi studenţĭ. Aḑĭ, prin interesul ce ne-a arĕtat Statul, bogăţia colecţiunilor nóstre devenind şi maĭ însemnată, biblioteca este cercetată de un numĕr tot maĭ

mare de lucrătorĭ, precum se constată din buletinele statistice ce se publică în fie-care lună şi carĭ arată crescerea colecţiunilor şi mişcarea săliĭ de lectură.

«Cele maĭ însemnate darurĭ primite de Instituţiunea nóstră în cursul anuluĭ pentru colecţiunile sale sciinţifice sunt următórele:

«Preşedinţa Consiliuluĭ de Miniştri ne-a trimis din archivele diferitelor administraţiunĭ publice 102 dosare cu acte şi documente privitóre la mişcarea din anul 1848 în Principatele Române, pentru a fi încorporate la colecţiunile Academieĭ.

«Ministerul de Răsboiŭ ne-a dăruit de asemenea «Condica ordinelor de ḑi pe aniĭ 1846—1849.»

«De la Ministerul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice s'aŭ primit în dar 225 volume manuscripte, carĭ se aflaŭ în Biblioteca Seminaruluĭ Central din Bucurescĭ, precum şi un volum manuscris, cuprinḑênd copiĭ de corespondenţă în limba grécă a Mitropolituluĭ Filaret II.

«I. P. S. Sa Mitropolitul Iosif Naniescu, regretatul nostru membru onorar, a dăruit un baston sculptat ce a aparţinut Mitropolituluĭ Iacob al Moldoveĭ, doue lăḑĭ cu diferite documente vechĭ, 288 volume manuscripte românescĭ, grecescĭ, slavonescĭ de psaltichie din diferite timpurĭ, 1.008 volume şi broşurĭ tipărite, 25 chărţĭ geografice şi planurĭ, 41 stampe şi portrete, 3 portrete în uleiŭ; ne-a maĭ oferit de asemenea 36 documente istorice românescĭ, dintre carĭ unul de la Ştefan-cel-Mare din 1498, şi altul de la Grigore Ghica din 1664, avênd o pecete de argint aurit.

«Rĕposatul nostru coleg V. A. Urechiă ne-a presintat în dar doue acte de la începutul seculuĭ, privitóre la Baronul de Kreuchely-Schwerdtberg, şi un manuscript în limba francesă intitulat *Bulletin*, din 1848.

«Colegul nostru d-l I. Kalinderu a oferit un volum manuscript, cuprinḑênd séma Vistieriei Moldoveĭ din 1776.

«D-l B. P. Hasdeŭ a dăruit o cupă de argint, dată de bunicul d-sale Tadeŭ Hasdeŭ fiuluĭ sĕŭ Alexandru, la 30 Noemvrie 1811, cu ocasiunea botezuluĭ acestuia.

«D-l T. Maiorescu a depus în dar în colecţiunile instituţiuniĭ nóstre tóte manuscriptele ce posedă de la rĕposatul poet Eminescu.

«Colegul nostru d-l D. C. Ollănescu a făcut dar un album de foto-

grafiĭ, represintând Exposiţiunea românéscă de la Paris din 1900, precum şi 331 publicaţiunĭ făcute cu ocasiunea Exposiţiuniĭ universale.

«D-l Sp. Haret a dăruit un desemn original, represintând villa de la Dresda, în care aŭ locuit M. S. Regele şi cu fraţiĭ Sĕĭ la 1853.

«D-l C. Erbiceanu a dăruit maĭ multe acte grecescĭ şi românescĭ, privitóre la istoria ţĕriĭ şi bisericiĭ române, precum şi un volum manuscript de Naum Râmniceanu.

«D-l I. C. Negruzzi a presintat în dar 2 scrisorĭ originale ale luĭ Eliade-Rădulescu către Costache Negruzzi, din anul 1836.

«De la d-l N. Iorga, membru corespondent, s'aŭ primit în dar câte-vă acte privitóre la Iancu Brănişteanu şi corespondenţa luĭ Vasile Alecsandri cu acesta, precum şi nisce acte privitóre la cariera părinteluĭ sĕŭ Nicolae Iorga în serviciile publice ale ţĕriĭ.

«D-na Ana G. Catargi, născută Rosetti, a oferit un volum manuscript, 11 scrisorĭ originale, maĭ multe poesiĭ autografe de ale luĭ Constantin Negri, 18 fotografiĭ, inelul de logodnă din 1836 al buniculuĭ sĕŭ Grigore Ghica Vodă, maĭ multe scrisorĭ de la Vasile Alecsandri, M. Kogălniceanu şi alţiĭ, un portret în uleiŭ al luĭ Grigore Vodă Ghica înainte de domnie, şi o pictură represintând pe Isus Christos cu cununa de spinĭ, carĭ aparţinuse aceluiaşĭ Domnitor.

«D-na Elena I. Docan ne-a oferit o colecţiune de 1.773 documente de proprietăţĭ şi de gospodărie din secoliĭ trecuţĭ.

«D-na Maria C. Berindeĭ a dăruit 63 documente istorice românescĭ din secoliĭ XVII—XIX.

«De la d-l D. C. Sturdza-Scheianul s'aŭ primit în dar un chrisov original pe pergament de la Petru Vodă Schiopul din 1589 şi 90 diferite zapise de ţiganĭ dintre 1720 şi 1831.

«D-l G. Bengescu, Ministru plenipotenţiar, a dăruit Mapamondul cu text grecesc publicat la 1800 de Gheorghe, fiul Mareluĭ Vornic Răducanu Golescu, precum şi un exemplar din Despot Vodă de V. Alecsandri, cu modificărĭ autografe de autor.

«Din partea d-luĭ A. Gianni, membru la Înalta Curte de Casaţie, am primit un chrisov original pe pergament de la Ştefan, Domnul Moldoveĭ, din 7028 (1520) şi traducerea unuĭ chrisov de la Alexandru, Domnul Moldoveĭ, din 7062 (1554).

«D-l Eduard Ghica a făcut dar 2 chrisóve pe pergament, unul din 1456, cel-lalt din 1531, precum şi o anaforà de la 1785.

«P. S. Sa Archiereul Calistrat Bârlădeanul a trimis 54 documente istorice dintre 1706—1823, găsite în reşedinţa episcopală de la Huşĭ.

«D-l Dr. Fiala a dăruit o carte domnéscă originală de la Radu Voevod din 1667.

«De la d-l B. Iorgulescu, profesor la Buzĕŭ, s'aŭ primit în dar Condica mânăstiriĭ Berca din judeţul Buzĕŭ, 47 documente istorice, precum şi un manuscript de cântărĭ bisericescĭ în limbile slavonă şi grecéscă, şi douĕ foĭ de manuscripte vechĭ.

«D-l Constantinescu-Rîmniceanu, profesor la Bârlad, a oferit un manuscript cuprinḑênd chronica luĭ Nicolae Costin.

«D-l Alexandru Delimarcu, deputat de la Roman, a dăruit un chrisov domnesc de la Petru Vodă Aron din 1455 şi 194 acte şi scrisorĭ din secolul XVII—XIX.

«D-l Profesor Dr. Gustav Weigand de la Lipsca ne-a trimis în dar un album de fotografiĭ, represintând tipurĭ, porturĭ, case, bisericĭ românescĭ, adunate în călĕtoriile sale prin ţĕrile românescĭ.

«D-l Inginer Guido Bausek a dăruit manuscriptul lucrăriĭ sale: *Tabele de logaritmĭ vulgarĭ cu 18, 19 şi 20 ḑecimale.*

«De la d-l Constructor Piantini s'a primit în dar un volum manuscript arab.

«D-l advocat I P. Valerian a dăruit 6 scrisorĭ de ale rĕposatuluĭ G. Bariţ, una de la Alexandru Roman şi douĕ de la alţĭ bărbaţĭ de peste Carpaţĭ.

«De la d-l Petre V. Grigoriu s'aŭ primit 2 scrisorĭ autografe de ale luĭ V. Alecsandri.

«D-l Anton Diamandopol, student, a dăruit manuscriptul «Theatron politicon», din 1816, care cuprinde vol. II al aceste scrierĭ.

«D-l Manole Pârvulescu, proprietar în Capitală, a făcut dar un chrisov românesc pe pergament de la Şerban Voevod Cantacuzino, cu data Târgovişte 1687 (7195).

«S'aŭ maĭ făcut iarăşĭ diferite darurĭ pentru colecţiunile Academieĭ de către Societatea «Transilvania» din Bucurescĭ, de P. S. Sa Episcopul Dunăreĭ-de-jos Pimen Georgescu, de d-na Sofia M. Bragadiru, de Părintele Vasile Mangra, Vicar episcopesc la Oradea-mare, precum şi de d-niĭ: C. Băicoianu, Secretarul general al Ministeruluĭ Domeniilor, G.

G. Burghele, deputat, M. Lupescu, Directorul Orfelinatuluĭ agricol «Ferdinand», O. G. Lecca, G. D. Mirea, Carol Göbl tipograf şi N. D. Popescu.

«Iar eŭ însumĭ am oferit, în diferite rîndurĭ, pentru colecţiunile Academieĭ următórele 54 scrisorĭ de ale maĭ multor persóne istorice, românĭ şi streinĭ, dintre 1573--1878, 32 volume manuscrise românescĭ şi grecescĭ; 2 broşurı istorice dın aniĭ 1531 şi 1684; 70 stampe şi portrete; 16 fotografiĭ din 1866; o icónă veche cu douĕ feţe; precum şi o medalie şi un volum comemorativ al jubileuluĭ de 25 anĭ de archipăstorie al I. P. S. Sale Mitropolıtul Moldoveĭ şi Suceveĭ Iosif Naniescu, din 6 Iulie 1900.

«*VI. Fondurĭ, donaţiunĭ şi legate.*

«Situaţiunea fondurilor Academieĭ şi gestiunea sa financiară pe exerciţiul budgetar 1 Iunie 1900 — 31 Maiŭ 1901 a fost examinată de Comisiunea financiară alésă în sesiunea generală trecută şi raportul eĭ vi se presintă de odată cu acéstă dare de sémă.

«De asemenea vi se vor aduce la cunoscinţă de către Comisiunile speciale ale Fundaţiunilor Adamachi, Otteteleşanu, Agaricĭ şi Take Anastassiu modul cum aŭ fost administrate şi măsurile ce trebuesc luate pentru exerciţiul budgetar viitor.

Acì am onórea a vĕ expune cele maĭ însemnate date cu privire la aceste fundaţiunĭ:

«1. *Fundaţiunea Vasile Adamachi* se presintă cu aceeaşĭ situaţiune ca şi anul trecut, acordându-se pentru burse şi cheltuelĭ de studiŭ suma de leĭ 70.400. Bursele aŭ fost în numĕr de 32 şi s'aŭ distribuit în modul următor:

«*a)* 24 burse de câte 100 leĭ pe lună:

«8 la Facultatea de Sciinţe din Iaşı studenţilor: Constantin Bedreag, Dimitrie Pitaru, Constantin Motomancea din anul I, Elena Nicodim din anul II, Constantin Petrovan, Elena Ioanovicĭ, Elena Petropol şi Valeria Villara din anul III.

«8 la Facultatea de Medicină din Iaşĭ studenţilor: Dimitrie Gavrilaş din anul I, Elena Moraru, Emilian Buzenchi, Petru Nicolaescu din anul III, Elena Vereanu, D. Gh. Paşcanu, Olimpia Ciudin din anul V şi Ecaterina Ladicò din anul VI.

«8 burse anuale la Şcóla de podurĭ şi şosele din Bucurescĭ elevilor: Mirea Ştefan din anul preparator, Malcocĭ Constantin, Roşanu Ioan, Panaitopol Gheorghe, Mihailopol Constantin din anul I, Bedreag Ştefan, Georgescu

Nicolae şi Alexandrescu Nicolae din anul II. S'a decis apoĭ cu privire la aceştĭ 8 din urmă bursierĭ ca să se intervie a fi primiţĭ în aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi bursieriĭ Statuluĭ şi ca bursele să se plătéscă în comptul Direcţiuniĭ şcóleĭ.

«*b)* 3 burse de câte 300 leĭ pe lună pentru licenţiaţĭ:

«D-luĭ G. Beiu-Paladi, pentru studiul matematicelor la Paris, în anul III

«D luĭ Petru Bogdan, pentru studiul fisico-chimieĭ la Berlin, în anul III;

«D-luĭ Ioan Borcea pentru studiul zoologieĭ descriptive la Paris, în anul I.

«*c*) 2 burse pentru absolvenţĭ de liceŭ:

«D-luĭ Gheorghe Amilcar Sava, pentru studiul chimieĭ industriale la Zürich în anul I;

«D-luĭ Maximilian Rotariŭ, pentru studiul agriculturiĭ la Hohenheim, în anul I;

«A treia bursă din acéstă categorie, pentru studiul mecaniceĭ industriale la Angers în Francia, nu s'a acordat, necunoscêndu-se la timp condiţiunile de admisibilitate în acea şcólă.

«*d*) 3 burse de câte 400 leĭ pe lună pentru inginerĭ:

«D-luĭ Nicolae G. Costinescu, pentru studiul hidrografieĭ şi hidrologieĭ în Italia, în anul III;

«D-luĭ Ioan Moţoĭ, pentru studiul morărieĭ în Germania, în anul I;

«D-luĭ Vasile Roşu pentru studiul irigaţiunilor în Austria, în anul I.

«În anul trecut 1901 aŭ expirat bursele următorilor bursierĭ:

«D-luĭ D. Călugăreanu, pentru studiul fisiologieĭ la Paris;

«D-luĭ Constantin Jormescu, pentru studiul agriculturiĭ la Bonn;

«D-luĭ Ioan Rădulescu, care a luat diploma de inginer architect la Roma;

«D-luĭ Inginer Ioan D. Popovicĭ, pentru studiul inginerieĭ cu aplicaţiune la edilitatea publică;

«D-luĭ Haralamb Vasiliu, care a obţinut diploma de licenţă la Facultatea de Sciinţe din Iaşĭ;

«D-lor Constantin Sava şi Constantin Bobulescu, carĭ aŭ absolvit Facultatea de Medicină din Iaşĭ;

«Iar d-luĭ Inginer Ioan Ştefănescu, care studià aplicaţiunile electricităţiĭ, i s'a suprimat bursa cu douĕ lunĭ înainte de expirarea termenuluĭ; precum şi d-lor Atanasie Ciocan (din anul III), Nicolae Borş (din anul I) şi d-reĭ Valentina Corvin (din anul I) de la Facultatea de Sciinţe şi Ernest G. Radu (din anul III) de la Facultatea de Medicină din Iaşĭ, pentru că n'aŭ îndeplinit condiţiunile cerute de Regulamentul acestuĭ Fond.

«2. *Institutul Otteteleşanu* de la Măgurele îşĭ urméză mersul sĕŭ regulat şi satisfăcĕtor; anul acesta, ca şi în trecut, el a fost obiectul deosebiteĭ atenţiunĭ părintescĭ din partea coleguluĭ nostru d-l I. Kalinderu, care urmăresce cu un zel şi cu un interes vrednic de laudă progresele acestuĭ aşezămînt de cultură şi educaţiune. La examenul de finele anuluĭ, ţinut în Iunie, Ministerul Instrucţiuniĭ a delegat pe d-na

Henrieta Sihleanu şi pe d-l Petre Fântânaru ca să ieà parte, împreună cu delegaţiĭ Academieĭ, d-niĭ N. Quintescu şi C. Erbiceanu, asistaţĭ de d-l I. Kalinderu, la examinarea elevelor. Resultatul acestuĭ examen a fost adus la cunoscinţa Academieĭ prin raportul d-lor delegaţĭ, cetit în şedinţa de la 13 Iulie. D-l Kalinderu, vĕdênd progresele îmbucurătóre ale acestuĭ Institut, a oferit suma de leĭ 311,40, ca să se cumpere fie-căreĭ absolvente ca amintire o rochie.

‹D-l Kalinderu a maĭ făcut şi alte darurĭ Institutuluĭ: de Sfintele sĕrbătorĭ ale Nasceriĭ Domnuluĭ a dăruit suma de 600 leĭ pentru a se cumpĕrà câte un dar fie-căreĭ eleve, iar din partea Administraţiuniĭ Domeniuluĭ Corónei a trimis în dar câte 40 exemplare din cele din urmă broşurĭ apărute în «Biblioteca poporală» a acesteia, pentru a se distribuì elevelor din Institut.

‹În luna Septemvrie, în urma concursuluĭ ţinut, s'a primit o nouă serie de 16 eleve în clasa I-a a Institutuluĭ.

‹3. În urma concursuluĭ ţinut la *Şcóla de agricultură «Ioan Costache Agaricĭ»* din Móra Grecilor (Vasluiŭ) s'a primit a treia serie de ḑece elevĭ internĭ, fiĭ de ţĕran.

«La exposiţiunea regională ţinută în tómna acésta la Vasluiŭ, şcóla a expus, cu un succes fórte frumos, produsele sale.

«4. În ce privesce *Fondul Evanghelie Zappa,* am avut onóre a vĕ aduce la cunoscinţă la sfîrşitul sesiuniĭ generale trecute, că Tribunalul a ordonat Casseĭ de Depunerĭ să pue la disposiţiunea Academieĭ capitalul de 280.000 leĭ, precum şi cele două vĕrsăminte anuale de câte 12 000 leĭ pe 1898 şi 1899. Aceste sume aŭ fost incassate, iar ultimul vĕrsămînt de 12.000 leĭ pe 1900 a fost şi el incassat de la secuestriĭ judiciarĭ aĭ averiĭ Zappa, la finele anuluĭ 1901.

‹5 Procesul pentru succesiunea rĕposateĭ *Maria General I. Carp* s'a terminat la Tribunalul Ilfov, Secţiunea II, respingêndu-se acţiunea moştenitorilor de sânge şi admiţêndu-se cererea Academieĭ şi a legatarilor pe basa testamentelor recunoscute de Tribunal. Moştenitoriĭ de sânge şi unul dintre legatarĭ aŭ făcut apel în contra sentinţeĭ Tribunaluluĭ. Apelurile s'aŭ conexat la Curtea de Apel, Secţiunea III, şi procesul s'a fixat la 5 Martie, când s'a amânat din causa deceseluĭ unuia dintre moştenitoriĭ de sânge.

‹6. Pentru însemnatul legat *Tache Petre Anastassiu,* precum sciţĭ, s'a deschis proces de către fraţiĭ rĕposatuluĭ înaintea Tribunaluluĭ de

Tecuciŭ. El s'a judecat la 21 Ianuarie și s'a respins reclamațiunea fraților pentru anularea testamentuluĭ. Acum cestiunea va venì în judecata Curțiĭ de Apel din Galațĭ.

«*VII. Concursurile premiilor.*

«În sesiunea generală actuală sunt de acordat 3 premiĭ pentru opere publicate și 4 pentru lucrărĭ asupra unor subiecte puse la concurs.

«La concursurile acestor premiĭ s'aŭ presintat următórele publicațiunĭ și lucrărĭ:

«1. La *Premiul Năsturel-Herĕscu* de 4.000 leĭ, ce este a se decerne uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținut de orĭ-ce natură, care se va aflà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1901, s'aŭ presintat următórele publicațiunĭ:

Antonescu (Teohari), Lumĭ uitate Studiĭ literare și archeologice, Iașĭ 1901.
Broșteanu (Constantin), Salinele nóstre. Studiŭ istoric, juridic și economic asupra exploatăriĭ salinelor și monopoluluĭ săriĭ la Romanĭ și Românĭ, Bucurescĭ 1901.
Caragiale (I. L.), Momente, Bucurescĭ 1901.
Codreanu (M.), Diafane. Versurĭ, Iașĭ 1901.
Dragomirescu (Iuliŭ), Poesiĭ, vol. I — Lacrĕmĭ. Cartea mistică. Miresme, Bucurescĭ 1900.
Gorun (Ion) (Al. I. Hodoș), Câte-va versurĭ, Bucurescĭ 1901.
Iosif (St. O.), Patriarhale. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.
» Romanțe și Cîntece de Heine. Traducere în versurĭ, Bucurescĭ 1901.
Mihályi (Ioan), Diplóme Maramureșene din secolul XIV și XV, Maramureș-Sziget 1900.
Nicolescu (M.) și G. S. *Ioneanu*, România cu țările vecine. Chartă istorică, Bucurescĭ 1901.
Pop Reteganul (Ioan), Novele, Bucurescĭ 1901.
» Povestirĭ (II) din viața țĕranilor românĭ, Sibiiŭ 1901.
Sorcovă (pseudonim), Clipe de repaus. Schițe și Foițe, Brașov 1901.
Taușan (Grigore), Filosofia luĭ Plotin, ed. II, Bucurescĭ 1901.

«2. La *Premiul Statuluĭ Lazăr* de 5.000 leĭ, destinat a se acordà uneĭ cărțĭ scrise în limba română, cu conținut sciințific, care se va judecà maĭ meritorie printre cele tipărite de la 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octomvrie 1901, saŭ celeĭ maĭ importante invențiunĭ sciințifice, făcute de la 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octomvrie 1901, — s'aŭ presintat publicațiunile următóre:

Arbore-Ralli (Dr. Ecaterina), Mama și Copilul saŭ Igienă practică pentru usul mamelor, ed. I, Bucurescĭ 1900.
Druțu (Dr. Ch. D), Studiŭ asupra Viticultureĭ și Vinurilor din România, Bucurescĭ 1900.
Gazela (pseudonim), Memoriŭ descriptiv asupra unuĭ noŭ balon dirijabil (poligrafiat).
Manicatide (Dr. M.), Cercetărĭ asupra etiologieĭ și seroterapieĭ tuseĭ convulsive (poligrafiat).
Munteanu-Cârnu (V.) și Corneliŭ *Roman*, Vinurile Românieĭ. Studiŭ economic și chimic, Bucurescĭ 1900. (Ca documente: Le sol arable de la Roumanie, Recherches sur les céréales roumaines, Notices sur la ferme de l'école supérieure d'agriculture de Bucarest, Notice sur l'industrie sucrière et sur la betterave à sucre)
Niculescu (Dr. D. D.), Elemente de dentistică clinică și operatorie, Bucurescĭ 1901.
Onciul (Aurel), Dreptul administrativ român.—Partea generală, Viena 1900.
Samfirescu (Dr. Z.), Amputations ostéoplastiques expérimentales (text român-frances), Iașĭ 1901.
Varlam-Ghițescu (Gh.), Treĭ aplicațiunĭ practice ale aieronauticeĭ. I. Balonul cu cîrmă, Bucurescĭ 1900
Urbeanu (Dr. A.), Imbunătățirea alimentațieĭ țăranuluĭ romîn, Bucurescĭ 1901.
Urechia (Dr.), Nouĭ elemente de Igienă, Bucurescĭ 1901.

3. La *Premiul Adamachi* de 5.000 leĭ (divisibil) ce este a se decerne uneĭ cărțĭ scrise în limba română cu cuprins moral de orĭ-ce natură, care se va găsì maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1901, s'aŭ presintat următórele opere:

Adam (Ioan), Rătăcire. Roman, Bucurescĭ 1902.
Bărbulescu (Ilie), Cercetărĭ istorico-filologice. — I. Calvinismul și începutul d'a se scri romînește.—II. Slavonismul și introducerea limbiĭ romîne — III. Doc. luĭ Radu VV. către Brașovenĭ, Rijnovenĭ și vameșul Alexandru, Bucurescĭ 1900.
Becescu (Florian I.), Vise și lacrimĭ, ed I, Craiova 1901.
Borgovanu (V. Gr), Ionel Educațiunea unuĭ bun copil, Bucurescĭ-Gherla 1901.
Dauș (Ludovic), Eglè. Poem dramatic, Bucurescĭ 1901.
Dimitrescu (Christ. N.), Florile iubireĭ. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.
» Quatrene. Epigrame, epitafurĭ, humoristice, varia, Bucurescĭ 1901.
Dragomirescu (Iuliŭ), Cîntarea cîntărilor. Poemă ebraică, Bucurescĭ 1901.
Găvănescul (I.), Elemente de Psihologie pentru cursul secundar, Bucurescĭ 1901.
Gheorghiu (Ernest C.) și Dr. S. C. *Gheorghiu*, Vînătórea în România, Bucurescĭ 1901.
Grigorovitza (Em.), Românii în monumentele literare germane medievale, Bucurescĭ 1901.

Marinescu-Avramin (Ilie), Procesul aperceptiunii saŭ Treptele didactice formale aplicate la lecţiunĭ practice din tóte obiectele învĕţămêntuluĭ primar, ed. I, Bucurescĭ 1901.
Pacu (Moise N.), Elemente de Morala creştină, Galaţĭ 1901.
Petraru (Constantin G), Studiul impositelor române, Bucurescĭ 1900.
Rosetti (Radu D.), Cele din urmă. Poesiĭ, Bucurescĭ 1902.
Smara (Gheorghiu S.), Calvar, Bucurescĭ 1901.
Theodoride (Achile), Olimnio (teatru), Bucurescĭ 1900
Vlahuţă (A.), Romînia pitorească, Bucurescĭ 1901.
Zanne (Iuliu A.), Proverbele Românilor, vol. VI, Bucurescĭ 1901.

«4. La *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* de 8.500 leĭ (în care se cuprind şi cheltuelile de tipar ale scrieriĭ premiate), care este a se da celeĭ maĭ bune lucrărĭ asupra subiectuluĭ: *Principiile morale şi creştinescĭ de carĭ trebue să se conducă părinţiĭ în educaţiunea copiilor lor*, s'aŭ presintat 3 manuscripte cu următórele devise: «*Cunósce-te pre tine însuţĭ*»; «✝ *În acest semn veĭ învinge: Nimic fără Dumnedeŭ*» şi «*Precum viţa nu póte să aducă ródă de sine singură, de nu va rĕmâné în butuc, aşà nicĭ voĭ, de nu veţĭ rĕmâné întru mine* (Ev. Ioan, c 15).»

«5. La *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu* de 5.000 leĭ ce este să se decérnă celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română cuprindênd un: *Studiŭ comparativ asupra dialectelor şi subdialectelor române*, nu s'a presintat nicĭ un manuscript.

«6. La *Premiul Adamachi* de 5.000 leĭ, ce este a se da celeĭ maĭ bune lucrărĭ în limba română despre: *Domnia luĭ Ştefan-cel-Mare*, nu s'a presintat nicĭ un manuscript.

«7. La *Premiul G. San-Marin*, în sumă de 2.000 leĭ, destinat a se acordà celeĭ maĭ bune scrierĭ în limba română cuprindênd: *Consideraţiunĭ asupra comerciuluĭ Românieĭ cu ţĕrile străine atât la Orient cât şi la Occident, începênd cu secolul XVI până în aniĭ din urmă*, — nu s'a presintat de asemenea nicĭ un manuscript.»

Pe lângă acest raport d-l Secretar general presintă rapórtele Cassieruluĭ-comptabil şi ale Comisiuniĭ financiare alésă de Academie asupra operaţiunilor casseĭ şi asupra stăriĭ fondurilor Academieĭ în anul 1900—1901.

De la membriĭ Academieĭ *P. S. S. Episcopul Nicolae Popea,* d-niĭ *Florian Porcius* şi *I. Puşcariu* se primesc înscĭinţărĭ, că din causă de bólă nu pot luà parte la lucrările sesiuniĭ.

D-l Bibliotecar I. Bianu presintă în dar din partea d-luĭ Eduard Ghica un chrisov original scris slavonesce pe pergament, de la Despot Vodă, cu

data 1563 (7071) Iunie 17, cu subscrierea domnéscă în roșu și cu pecete atârnată. Academia maĭ posedă un chrisov de la acelașĭ Domn în aceleașĭ condițiunĭ. Acesta, dăruit acum de d-l Ghica, este maĭ bine conservat și are într'însul particularitatea caracteristică pentru aventurierul Domn că se intituléză «*nepotul bătrânuluĭ Ștefan Voevod.*»

— Se decide a se exprimà mulțumirĭ d-luĭ Eduard Ghica pentru prețiosul dar.

De la d-l Locotenent S. T. Ulic se primesce cererea de a se publicà de Academie scrierea sa: *Grafica antică și modernă,* cerênd tot de odată și o sumă drept rĕsplată pentru acéstă lucrare.

— Se recomandă Secțiuniĭ Literare.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor Academieĭ făcute în anul 1901—2.

— Sunt aleșĭ d-niĭ: *Dr. I. Felix, N. Quintescu* și *A. D. Xenopol.*

ȘEDINȚA DE LA 13 MARTIE 1902

Preşedința d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

De la d-l Sterie Dimitriu, arendașul moșieĭ Novacĭ din județul Vlașca, se pimesce în dar cartea : *Julii Pollucis onomasticum* graece et latine, Amsterdam 1706.

D-l *D. Sturdza* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ Fondurilor Ioan Fĕtu și Ioan Scorțeanu asupra lucrărilor eĭ în anul 1901:

‹Comisiunea acestor douĕ fondurĭ, alésă în sesiunea generală trecută, s'a întrunit în ḑilele de 12 Maiŭ și 5 Iulie 1901 și arată acì modul cum a executat dispozițiunile cuprinse în testamentul generoșilor rĕposațĭ Ioan Fĕtu și Ioan Scorțeanu, în a se împărțì elevilor săracĭ din școlele rurale cărțĭ didactice și religióse.

«În întrunirea eĭ de la 12 Maiŭ, Comisiunea, luând cunoscință că venitul disponibil al Fonduluĭ I. Fĕtu pentru anul budgetar 1901—1902 este de leĭ 8.942,40 și al Fonduluĭ Scorțeanu de leĭ 850, a dispus:

«*a).* Să se trimită din Fondul Ioan Fĕtu d-luĭ I. M. Moldovanu leĭ 2.000 și d-luĭ S. Fl. Marian leĭ 700, pentru a procurà cărțĭ didactice școlarilor românĭ din afară de Regat, iar cu suma rĕmasă de leĭ 6.242,40 să se procure și să se împartă gratis cărțĭ didactice școlarilor sătescĭ din județele Râmnic și Constanța, precum și școlelor de pe moșiile Academieĭ, după cum ațĭ decis în ședința de la 6 Maiŭ 1901;

«*b).* Să se trimită din Fondul Ioan Scorțeanu d-luĭ I. M. Moldovanu leĭ 200 şi d-luĭ S. Fl. Marian leĭ 100, spre a procurà cărţĭ religióse la şcolarĭ românĭ din afară de Regat, iar cu suma rĕmasă de leĭ 550 să se procure şi să se împartă cărţĭ religióse la aceleaşĭ şcóle din judeţele arătate maĭ sus.

«În şedinţa de la 5 Iulie 1901, Comisiunea—după ce a primit desluşirĭ de la revisoriĭ şcolarĭ aĭ acelor două judeţe despre manualele maĭ întrebuinţate în şcólele lor rurale—a dispus să se cumpere următórele cărţĭ:

«*A). Din Fondul Ioan Fĕtu:*

«Pentru judeţul Râmnic.

Abecedar de Ioan Brătilă, partea I, pentru divisiunea I.
Carte de cetire de Borgovan, etc., pentru divisiunea II, anul I.
Gramatica de A. Lupu-Antonescu, pentru divisiunea II, anul I.
Aritmetica de N. Cosăcescu, pentru divisiunea II, anul I.
Carte de cetire de G. Scraba, etc., pentru divisiunea III, anul I.
Gramatica de I. Manliu, pentru divisiunea III, anul I.
Aritmetica de N. Cosăcescu, pentru divisiunea III, anul I.
Geografia Românieĭ de Nicolaescu şi Stoenescu, pentru divisiunea III, anul I.

«Pentru judeţul Constanţa.

Abecedar de R. Grigorcea, partea I şi II, pentru divisiunea I.
Abecedar de G. A. Popovicĭ, partea I şi II, pentru divisiunea I.
Aritmetica de N. Cosăcescu, pentru divisiunea I.
Carte de cetire de G. Scraba, pentru divisiunea II, anul I.
Carte de cetire de Borgovan, etc., pentru divisiunea II, anul I.
Gramatica de A. Lupu-Antonescu, pentru divisiunea II, anul I.
Geografia judeţuluĭ Constanţa, de Marcoiu şi Tunaru, pentru divisiunea II, anul I.
Carte de cetire de G. Scraba, etc., pentru divisiunea III, anul I.
Carte de cetire de Gion, Borgovan, etc., pentru divisiunea III, anul I.
Gramatica de A. Lupu-Antonescu, pentru divisiunea III, anul I.
Aritmetica de N. Cosăcescu, pentru divisiunea III, anul I.

«Pentru şcólele (şése) de pe moşiile Academieĭ.

Manualele însemnate în listele trimise de diriginţiĭ şcólelor, după cererea Academieĭ.

«B). *Din Fondul Ioan Scorţeanu*

Imnurĭ religióse pentru copiĭ, traduse şi prelucrate de Iacob Negruzzi, vol. I şi II. Manualele ce s'aŭ procurat în limitele sumeĭ disponibile s'a dispus să se trimită învĕţătorilor respectivĭ.

‹Comisiunea a dispus apoĭ să se distribue prin Ministerul Instrucţiuniĭ publice la fie-care şcólă din judeţele Râmnic şi Constanţa, câte un numěr de cărţĭ variabil după populaţiunea şcolară. S'aŭ trimis ast-fel în judeţul Râmnic 112 pachete; în judeţul Constanţa 90 pachete; iar şcólelor de pe moşiile Academieĭ s'aŭ trimis direct următórele numere de manuale: la Fundu-Chiselet 138, Măgurele 80, Oteteliş 185, Bătăşanĭ 182, Munteniĭ-de-sus 126 şi Călimănescĭ 160.

«La fie-care pachet s'a alăturat câte o instrucţiune tipărită, despre modul cum învěţătoriĭ aveaŭ să distribue şcolarilor cărţile dăruite.

«În total s'aŭ procurat şi s'aŭ împărţit un numěr de 11.511 cărţĭ, pentru carĭ s'aŭ plătit din Fondul Fětu leĭ 6.138,61 şi din Fondul Scorţeanu leĭ 550.

«Acesta a fost al treĭ-spre-ḑecelea an de când s'aŭ pus în aplicare dispoziţiunile testamentare ale rěposatuluĭ Ioan Fětu şi al cincilea de când s'aŭ pus în aplicare dispoziţiunile testamentare ale rěposateĭ Maria Uţa G. Schiopescu

«S'aŭ distribuit până acum din amândouě fondurile la 2.392 şcóle din 25 judeţe ale ţěriĭ şi la 6 şcóle de pe moşiile Academieĭ un numěr de 123.515 cărţĭ, în valóre totală de leĭ 66.107,10, după cum se specifică în tabloul ce urméză:

ANIĬ	JUDEŢELE	No şcólelor	No. cărţilor	COSTUL	
				Leĭ	B.
1889	Dâmboviţa şi Tutova	187	8 228	5 333	24
1890	Gorj şi Némţu	195	6.435	3 987	75
1891	Prahova şi Sucéva	219	6 570	3 952	95
1892	Vâlcea şi Fălciŭ	174	10 058	4 639	84
1893	Muscel şi Bacăŭ	174	14 790	6 638	10
1894	Olt şi Dorohoiŭ	135	11 745	5 344	65
1895	Argeş şi Tecuciŭ	226	9.944	4 985	60
1896	Buzěŭ şi Vasluiŭ	182	6.730	4 524	60
1897	Ialomiţa şi Roman	193	9 650	4 782	48
1898	Teleorman şi Tulcea	217	11 744	5 085	74
1899	Romanaţĭ şi Putna	182	8 446	5 117	39
1900	Iaşĭ	106	7 664	5 026	15
1901	Râmnic şi Constanţa	202	10 640	6.688	61
1901	Şcólele de pe moşiile Academieĭ	6	871		
	Total	2 398	123 515	66.107	10

‹Tot de odată, începênd cu anul 1894 şi până acum, s'a dat din veniturile Fonduluĭ Ioan Fětu suma de leĭ 19 500, spre a se procurà şi dăruì cărţĭ

şcolarilor românĭ săracĭ din afară de Regat; iar din venitul Fondului Ioan Scorţeanu s'a dat în aceştĭ din urmă cincĭ anĭ suma de leı 1.675 pentru acelaşĭ scop.

«Membriĭ Comisiuniĭ : *I C. Negruzzi, D Sturdza* .

— Se iea spre cunoscinţă

Se procede la alegerea Comisiuniĭ Fondurılor Ioan Fĕtu şi Ioan Scorţénu pentru 1902.

— Sunt realeşĭ d-niĭ: *P. S. Aurelian, I. C. Negruzzi, D. Sturdza.*

— —

ŞEDINŢA DE LA 14 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

D-l *D. Sturdza* ḑice: «Astăḑĭ România serbéză a două-ḑecĭ şi una aniversare a proclamăriĭ Regatuluĭ, resultat vĕdit al munciĭ încordate şi neobosite a poporuluĭ român. Două semne caracteriséză acéstă muncă: în mijlocul mişcărilor carĭ, în ultima jumătate a secoluluĭ trecut, aŭ produs schimbărĭ atât de însemnate în lumea europénă, pe de o parte munca poporuluĭ român represintând o desvoltare energică dar pacĭnică, care nicĭ în lăuntru nicĭ în afară nu s'a rezemat pe desordine, ci în mod constant şi conscient s'a ferit de dînsele; de altă parte a ridicat la Dunărea-de-jos un stat care represintă un element de cultură şi un punct stabil în echilibrul politic al Europeĭ. Nimic nu póte să reverse o maĭ mare lumină asupra faptuluĭ istoric din 14 Martie 1881 decât cuvintele adresate de Regele Carol Adunărilor legiuitóre, care-Ĭ anunţaŭ votul lor.

«El mulţumì Parlamentuluĭ ast-fel:

«*Mare şi solemn este momentul în care representanţiĭ naţiuniĭ aŭ venit în jurul Meŭ spre a-Mĭ supune hotărîrea unanimă a Corpurilor legiuitóre. El începe o fóie nouă în cartea în care stă scrisă viéţa poporuluĭ român şi încheie o periódă plină de lupte şi de greutăţĭ, dar bogată în bărbătescì silinţe, în eroice fapte. În acest moment voiŭ repetà ceea ce am spus tot deauna, că voinţa naţiuniĭ a fost pururea călăuza domnieì Mele. De 15 anĭ sunt Domnul înconjurat cu dragostea şi încrederea naţiuniĭ; aceste sentimente ḑilele bune le aŭ înveselìt, ḑilele grele le-aŭ întărit între noĭ. Mândru dar am fost ca Domn, scump Mĭ-a fost acest nume, pe care s'aŭ revĕrsat în trecut raḑe de glorie şi de mărire; pentru viitor însă România a creḑut că este necesar şi conform cu întinderea, cu însemnătatea şi cu puterea dobândită şi manifestată prin acte neîndoelnice şi carĭ aŭ*

înălţat numele eĭ de a se proclamà Regat. Nu dar pentru Mine personal, ci pentru mărirea ţĕriĭ Mele primesc titlul, care exprimă dorinţa cea maĭ vie, care arde de atâta timp în pieptul fie-căruĭ Român, dar care nu schimbă întru nimic legăturile strînse stabilite între naţiune şi Mine şi carĭ aŭ dovedit cât sunt de tarĭ evenimentele ce am petrecut împreună. Fie ca primul Rege al Românieĭ să se bucure de aceeaşĭ iubire ca acel care până astădĭ a fost şi rĕmâne Domnul eĭ; căcĭ pentru Mine dragostea acestuĭ nobil şi vitéz popor, căruia am dat inima şi sufletul Meŭ, este maĭ scumpă şi maĭ preţiósă decât tóte măririle, carĭ înconjură Coróna.»

«Am credut că e bine şi folositor să ne rememorăm astădĭ în di însemnată pentru poporul român aceste frumóse cuvinte, prin cari munca timpurilor trecute, problemele viitoruluĭ şi însăşĭ posiţiunea Suveranuluĭ sunt privite dintr'un punct atât de înalt. Academia Română, simţindu-se tot-deauna martoră a faptelor marĭ ale naţiuniĭ, are de misiune a întreţiné acel foc sacru al datorieĭ către patrie, despre care Regele Carol, vorbind despre Sine, diceà în diua de 10 Maiŭ 1866: «*Mi se impun, o sciŭ, marĭ datoriĭ. Sper că Îmĭ va fi dat a le îndeplinì. Eŭ vĕ aduc o inimă leală, cugetărĭ drepte, o consciinţă tare în a face binele, un devotament fără marginĭ către noua Mea patrie şi acel neînvins respect către lege pe carĭ le-am cules în exemplul a lor Meĭ.*»

«Fie-care cuvînt este cuvînt de bărbat deplin şi conscient de misiunea sa, deplin stăpân pe sine-şĭ. De aceea şi fie-care cuvînt s'a îndeplinit pentru vechea periódă de lupte şi de greutăţĭ, ca şi pentru noua periódă de desvoltare începută cu diua de 14 Martie 1881. S'aŭ îndoit ceĭ 15 anĭ ce se sĕrbătoriaŭ atuncĭ şi înaintăm astădĭ cu speranţă în întreirea lor. An cu an, cuvintele Regeluĭ Carol se întăresc; an cu an, ele se întipăresc în desvoltarea Statuluĭ român. Datoria cetăţenéscă a tuturor supuşilor Sĕĭ este de a urmà înainte pe Domnul, pe Căpitanul şi pe Regele lor pe calea aşezată cu atâta înţelepciune, tărie de inimă şi vitejie.»

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 13 Martie, prin care se arată că Secţiunea a decis:

a) că nu póte propune tipărirea *Dicţionaruluĭ macedo-român* de d-l I. Dalametra, din care s'a presintat în manuscript numaĭ partea până la litera *G* inclusiv, până când întréga lucrare nu va fi elaborată;

b) că a însărcinat pe d-l *Gr. G. Tocilescu* să examineze scrierea *Grafica antică şi modernă* de d-l Locotenent I. T. Ulic şi să presinte Secţiuniĭ raport asupra eĭ

— Se aprobă întâia decisiune a Secţiuniĭ şi se iea act de a doua.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 15 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l *I Sbiera* se primesce însciinţarea că, fiind bolnav, nu va puté participà la lucrările sesiuniĭ generale din acest an.

D-l Secretar general *D. Sturdza* amintesce că în şedinţa de la 1 Iunie 1901 s'a presintat Academieĭ în dar din partea Ministeruluĭ Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice colecţiunea de manuscripte vechĭ în numĕr de 225 volume, care se aflà până atuncĭ în biblioteca Seminaruluĭ Central din Bucurescĭ. Un manuscript fórte preţios din acea colecţiune nu se aflà atuncĭ în localul Seminaruluĭ, ci fusese împrumutat, iar acum d-l Sturdza îl presintă Academieĭ spre a fi conservat lângă cele-lalte. Acest manuscript este un volum in-folio mic şi cuprinde «Slujebnicul saŭ Liturghia» şi a fost scris în Ţéra-Românéscă în timpul Mitropolituluĭ Ştefan (1648—1668) româneşce şi slavonesce. El este împodobit cu multe miniaturĭ, cu iniţiale colorate şi cu figurĭ desemnate cu cernélă négră — tóte de o frumuseţe neobicĭnuită în manuscriptele nóstre vechĭ câte aŭ ajuns până la noĭ. Acest volum este ast-fel un monument de cea maĭ mare însemnătate în istoria cărţiĭ la noĭ.

D-l *Dr. I. Felix* cetesce din: *Istoria Igieneĭ, partea II*, memoriul: *Mediciĭ şi exerciţiul medicineĭ, spitalele, farmaciile, staţiunile climatice şi balneare.*

ŞEDINŢA DE LA 16 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

De la d-l A. N. Vitzu, membru corespondent, se primesce scrierea sa: *Recherches expérimentales sur la sécrétion interne des reins*, Bucurescĭ 1902.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 14 Martie, prin care se arată că d-l *Gr. G. Tocilescu* a presintat proiectul de rĕspuns, aprobat de Secţiune spre a se trimite d-luĭ Dr. Fr. Zimmermann, Archivarul oraşuluĭ Sibiiŭ, asupra numeluĭ istoric al aceluĭ oraş.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce acest rĕspuns în cuprinsul următor:
«D-l Franz Zimmermann, Directorul Archivelor cetăţiĭ Sibiiuluĭ, trimiţênd onor. Academiĭ Române un memoriŭ tipărit sub titlul: *Erklä-*

rung der Stadtvertretung der königl. freien Stadt Hermannstadt betreffend weitere Beibehaltung des bisherigen amtlichen Namens der Stadt Hermannstadt in der Form «Hermannstadt» (Declarațiunea representanțeĭ comunale a orașuluĭ liber regesc Hermannstadt relativ la păstrarea numeluĭ oficial obicĭnuit al orașuluĭ Hermannstadt în forma de Hermannstadt), memoriŭ compus de d-sa în numele representanților orașuluĭ Sibiiŭ, a dorit ca să aibă părerea Academieĭ nóstre ca a unuĭ forum independent asupra cestiuniĭ în desbatere, din punctul de vedere sciințific, istoric și geografic.

«În urma însărcinăriĭ, ce ațĭ binevoit a-mĭ da, ca să cercetez cestiunea ridicată, am onóre să vĕ comunic cele următóre:

În urma art. 4 din legea a. 1898 despre numele comunelor, Oficiul statistic al regatuluĭ Ungarieĭ, precum și Comisiunea albumuluĭ de comune, a decis ca numele orașuluĭ Hermannstadt, rom. Sibiiŭ, să fie de acì înainte *Nagyszeben*, în loc de Hermannstadt.

Representanța orașuluĭ Hermannstadt însă consideră acésta schimbare ca o despuiere a unuĭ bun strămoșesc pe următórele motive:

«I. Germaniĭ sunt fundatoriĭ orașuluĭ Hermannstadt lângă rîul Zibin, fiind numit în limba oficială latină *Villa Hermanni.*

«II. În actele oficiale ce privesc afacerile interne ale orașuluĭ, numele de Hermannstadt a fost întrebuințat de secole încóce, fără ca întrebuințarea luĭ să aducă vre-o pagubă Ungurilor saŭ Românilor, carĭ continuă fie-care a-ĭ da numele din limba proprie.

«III. Legea cere ca fie-care comună să aibă numaĭ un nume oficial, iar nu că acel nume trebue să fie numaĭ decât unguresc.

IV. Schimbarea numeluĭ este în contradicere cu legea actuală și cu dreptul istoric: Nicĭ documentele vechì de fundațiune ale orașuluĭ, nicĭ legile moderne nu opresc denumirea localităților germane obicĭnuite de secole încóce Fundatoriĭ orașuluĭ aŭ fost Germanì, cum se vede din documentele luĭ Andreiŭ II și Geysa II, întărite de maĭ mulțĭ regĭ posteriorĭ și consfințite de dreptul municipal al Transilvanieĭ. Fundatoriĭ aŭ numit orașul în limba lor. Administrațiunea pămîntuluĭ regal (fundus regius) a fost tot-deauna independentă (universitatea Germanilor); nicĭ odată regiĭ ungurescĭ nu s'aŭ opus autonomieĭ orașelor germane; în fine

«V. Prin legea din 1876 s'a garantat orașelor autonomia administrativă, precum și întrebuințarea limbiĭ ca oficială, prin urmare a garantat tot de odată și limba germană, ca și denumirea germană de Hermannstadt

Pentru noĭ cestiunea se presintă ast-fel:

«Numele cel maĭ vechiŭ sub care ne apare în documente orașul Sibiiŭ este *Scibinium* saŭ *Cibinium*, adecă forma cea maĭ apropiată de numele românesc *Sibiiŭ* saŭ *Sibin*.

«Menționăm documentele maĭ însemnate:

‹I. anul **1202**: *Desiderius praepositus* **Scibiniensis**. *(Codex Arpadianus continuatus*, tom. VI, p. 229.)

‹II. 1211. 1212: «*Cibiniensis* scilicet praepositus saŭ praepositura.» (Document în archiva din Vatican, ap. Zimmermann (*Erklärung,* etc.)

«III. 1224: «*Comes Chybiniensis.*› Diploma regeluĭ Andreiŭ II, prin care confirmă privilegiile ce le conferise Sașilor din Transilvania moșul sĕŭ regele Geza II:

«Volumus et eciam firmiter praecipimus, quatenus ipsos nullus judicet nisi nos vel comes *Chybiniensis*. Praeter vero supradicta situam *Blacorum* et *Bissenorum* cum aquis usus comunes exercendo cum praedictis scilicet *Blacis* et *Bissenis* eisdem contulimus. (Hurmuzaki, *Docum. privitóre la istoria Românilor*, vol. I, pag. 83—84.)

«Este de notat cà acest privilegiŭ este numaĭ o confirmare și deci o transcriere a privilegiuluĭ luĭ Geza II, carele a domnit între aniĭ 1141—1161.

«IV. 1231: «Populi *Scibiniensis*›, într'un document aflător în Archivul național unguresc (*Codex Arpadianus continuatus*, tom, XI, pag. 236).

«V. 1248: «*Scybiniensis scilicet provinciales comitatum.*» Document prin care Laurentius, Voevodul Transilvanieĭ, concede coloniilor săsescĭ din comunele Vinț și Vulper să aibă aceleașĭ drepturĭ în pădurĭ și pășunĭ, pe carĭ le aŭ *Sașiĭ* din *Sibiiŭ*: «Nos Laurentius Wayvoda Transsilvanus... hospitibus nostris in Wynch et in Burgbergh . . . omnem per omnia libertatem, videlicet in silvis, pascuis et aquis . . . quam habent provinciales Comitatus Scybiniensis duximus indulgentiam.» (Hurmuzaki, *Documente,* I, pag. 245).

«VI. 1264· libertatem *Scibiniensium* et cum *Scibiniensibus*. Ștefan, Principele de corónă al Ungarieĭ și Duce al Transilvanieĭ, concede anumite privilegiĭ mânăstiriĭ catolice de la Cârța lângă apa Oltuluĭ în Transilvania: «Stephanus . . . dux Transilvanie . . . hanc gratiam et misericordiam cum populis eiusdem monasterii faciendo . . . juxta libertatem *Scibiniensium* et cum *Scibiniensibus* respondere teneantur et solito debito et collecta.»

«La aceste șése documente adăogăm în fine un sigiliŭ din 1788: ‹Sigillum magistratus *Cibiniensis*.»

Acéstă denumire, ca și cea de maĭ târḑiŭ de: *Cibinium*, civitas *Cibiniensis*, derivă probabil de la rîul Țibin, pe al căruia mal drept

Germaniĭ chemaţĭ de Geza II aŭ fundat oraşul german Hermannstadt, numit în documentele latine *Villa Hermanni.*

Documentele maĭ vechĭ în carĭ ne întîmpină numele acesta sunt:

«I. 1223: Andreiŭ II confirmă din noŭ donaţiunea ce o făcuse maĭ înainte mânăstiriĭ *Cârţa* din Transilvania şi prin care iĭ dăruise pămîntul luat din posesiunea Românilor: «Prima meta terre montis sancti Michaelis . . . dividit territoria de *villa Hermani* et de villa Ruetel . . . Item eciam confirmamus . . . terram quam prius eidem monasterio contuleramus exemptam de *Blaccis.*» (Hurmuzaki, *Docum. privitóre la ist.* Românilor, I, pag. 79.)

«II. 1241· Analele din *Monumenta Germaniae, Scriptores*, XXIV, p. 65, vorbind de inscripţiunea Tătarilor: «Item feria V ante dominicam misericordia ceciderunt in civitate que *villa hermani* dicitur plus quam C. mil.» (Ap. Humuzaki, op. cit, I, p. 188.)

‹III. 1242: *Monum. Germaniae, Scriptores*, XVI, 34: *Villa Hermani.*

«Din sigiliĭ cităm: a) pe cel maĭ vechiŭ (medieval) fără dată, b) altul din 1583, şi c) din 1631—1658, tóte cu inscripţiunea: *Sigillum civicum de villa Hermani.*

Resultă de acì că în documentele oficiale scrise în limba latină, numele oraşuluĭ a variat între *Scibinium* saŭ *Cibinium*, care în gura poporuluĭ românesc şi în actele şi documentele româneseĭ sună până aḑĭ *Sibin* saŭ *Sibiiŭ*, şi între *villa Hermani*, care de asemenea în gura Germanilor şi în documentele scrise nemţesce este Hermannstadt.

«Dar tendinţa de maghiarisare începută pe la finele secoluluĭ XV a făcut a se întrebuinţà alăturea de Sibin şi de Hermannstadt numele unguresc de *Nagy Szeben* (adecă Sibiul cel mare), Szeben fiind învederat numele românesc maghiarisat, şi sub acéstă formă de Nagy Szeben ne întîmpină oraşul până în secolul nostru în documentele regilor Ungarieĭ şi voevoḑilor Transilvanieĭ, nu însă în documentele oficiale ale oraşuluĭ saŭ pe sigiliile sale.

‹În fine, de pe la jumătatea secoluluĭ al XVIII, când limba documentelor începe a fi cea germană, villa Hermanni e înlocuit cu Hermannstadt, atât în acte şi documente, cât şi în sigiliĭ, cel maĭ vechiŭ sigiliŭ şi care continuă până astăḑĭ cu acest nume fiind din a. 1788: «Siegel der Stadt Hermannstadt», saŭ «Siegel des Stadt-und Stuhlma«gistrates Hermannstadt.› Ca conclusiune, din punctul de vedere istoric şi geografic, putem stabilì cele următóre:

‹I. Numele românesc de *Sibin* saŭ *Sibiŭ* este, pe basa atestaţiuniĭ documentale, maĭ vechiŭ decât villa Hermanni, respectiv maĭ vechiŭ

decât *Hermannstadt*, şi mult maĭ vechiŭ decât cel unguresc Nagyszeben.

«II. Chybinium, *Cibinium* saŭ Scibinium este un termen românesc latinisat, care ne întîmpină dejà prin a doua sută a secoluluĭ al XII-lea, întru cât privilegiul regeluĭ Andreiŭ II din a. 1224 nu este, precum arătarăm maĭ sus, decât o confirmare şi prin consecinţă o transcriere a privilegiuluĭ luĭ Geza II, carele a domnit între a. 1141—1161.

«III. Teritoriul acordat Germanilor de Geza II a făcut parte din *terra Blachorum*, cum o spune clar privilegiul Andrianum; şi în fine

«IV. Româniĭ, fiind locuitoriĭ băştinaşĭ aĭ Transilvanieĭ, numiaŭ Sibin saŭ Sibiiŭ atât rîul, cât şi satul care există probabil lângă dînsul şi care aveà să devină maĭ târḑiŭ *villa Hermanni* saŭ *Hermannstadt* pentru Germanĭ, oraşul *Sibiiŭ* pentru Românĭ.

«Sub acest din urmă nume oraşul a fost şi este cunoscut la tóte poporaţiunile din Ungaria şi din ţĕrile vecine, figurând în literatura scrisă ca şi cea poporală, precum nu maĭ puţin şi în acte şi documente.

«Cât despre cestiunea înlocuiriĭ numeluĭ de *Hermannstadt* prin acela de Nagyszeben ca nume oficial, nu cred de cuviinţă a o tractà acì, nefiind în legătură cu cestiunea istorică, fiind o cestiune de pură actualitate.»

— Academia aprobă raportul şi propunerea Secţiuniĭ ca el să fie trimis d-luĭ Zimmermann.

Secţiunea istorică, aprobând conclusiunea raportuluĭ d-luĭ A. D. Xenopol, propune apoĭ să se cetéscă în şedinţă publică şi să se tipăréscă în *Anale* memoriul d-luĭ membru corespondent I. Tanoviceanu: *România sub raportul moral.*

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 18 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesce scrierea sa: *Noţiunĭ de Electricitate,* Bucurescĭ 1902.

D-l General C. I. Brătianu, membru corespondent, cetesce: *Însemnătatea charteĭ ţĕriĭ pentru apĕrarea naţională.*

ŞEDINŢA DE LA 19 MARTIE 1902

Preşedinţa d luĭ *I. Kalinderu,* Vice-Preşedinte.

D-l *A. Saligny* presintă pentru biblioteca Academieĭ o colecţiune de 32 fotografiĭ represintând podul peste Dunăre în diferite fase ale lucrăriĭ luĭ.

De la d-l Şt. C. Hepites, membru corespondent, se primesc publicaţiunile: *Buletinul lunar al observaţiunilor meteorologice din România, anul X, 1901,* Bucurescĭ 1902, şi *Analele Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ, tom. XV, anul 1899,* Bucurescĭ 1902.

De la d-l Teofil Olinescu de la Dorohoiŭ se primesce o notă intitulată: *Nou metod pentru constatarea divisibilităţiĭ unuĭ număr prin 7.*
— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

ŞEDINŢA DE LA 20 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi,* Vice-Preşedinte.

De la Ministerul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice se primesce pentru bibliotecă publicaţiunea: Φωτίου, Λόγοι καὶ ομιλίαι, ediţiune făcută de S. Aristarc hi Constantinopole 1902, în două tomurĭ.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 20 Martie, prin care se arată că Secţiunea, încuviinţând părerea d-luĭ Tocilescu, propune a nu se tipărì de Academie scrierea d-luĭ Locotenent Ulic, despre *Grafica antică şi modernă.*
— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea cărţilor didactice, carĭ se vor presintà la premiul Asociaţiuniĭ Craiovene din 1903.
— Sunt aleşĭ d-niĭ: *C. Erbiceanu, Sp. Haret, T. Maiorescu.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul Adamachi din 1903, despre *Alcoolismul în România.*
— Sunt aleşĭ d-niĭ: *Dr. I. Felix, Dr. C. I. Istrati, A. D. Xenopol.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul Lazăr din 1903: *Studiul vinurilor din România.*
Sunt aleşĭ d-niĭ: *P. S. Aurelian, Sp. Haret, P. Poni.*

Se procede la alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilor, carĭ se vor presintà la premiul Neuschotz din 1903: *Expunerea finanţelor Statuluĭ român de la 1859 până la 1902.*
— Sunt aleşĭ d-niĭ: *I. Kalinderu, D. Sturdza, A. D. Xenopol.*

ŞEDINŢA DE LA 21 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

De la d-l G. C. Filipescu, Mare Mareşal al Curţiĭ Regale, se primesce următórea scrisóre:
«M. S. Regina a primit telegrama de condoleanţe ce Academia Ĭ-a trimis cu ocasia perderiĭ ce a încercat prin încetarea din viéţă a A. S. S. Principeseĭ Mame Maria de Wied şi a binevoit a mĕ însărcinà de a vĕ transmite expresiunea Înaltelor Sale mulţumirĭ pentru via parte ce aţĭ luat la durerea Sa.»

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 22 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

De la d-l I. Bogdan, membru corespondent, se primesce pentru cetirea în şedinţă publică şi pentru tipărire în *Anale* memoriul: *Originea Voevodatuluĭ la Românĭ.*
— Se recomandă Secţiuniĭ istorice.

D-l *At. M. Marienescu* cetesce memoriile sale: 1) *Luteranismul, calvinismul şi întroducerea limbiĭ românescĭ în biserica din Ardél;* 2) *Slavismul şi întroducerea limbiĭ române în bisericile din Muntenia şi Moldova.*

ȘEDINȚA DE LA 23 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l D. Negreanu, membru corespondent, se primesce pentru publicare în *Anale* nota: *Cercetărĭ asupra condiţiunilor în carĭ maşina electrostatică Whimshurst póte produce cea maĭ mare cantitate de ozon.*
— Se recomandă Secţiuniĭ sciinţifice.

Se primesce asemenea de la d-l D. Negreanu scrierea sa: *Noţiunĭ de Fisică pentru usul claselor secundare*, Bucurescĭ 1902.

ȘEDINȚA DE LA 26 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. Kalinderu*, Vice-Preşedinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă telegrama prin care se anunţă încetarea din viéţă a P. S. Sale Iosif Goldiş, Episcopul Araduluĭ şi membru corespondent al Academieĭ în Secţiunea istorică, ales la 22 Martie 1882.
— Se decide a se trimite telegramă de condoleanţe.

Părintele *S. Fl. Marian* insciinţéză prin scrisóre că nu va puté luà parte la lucrările sesiuniĭ din acest an şi trimite tot de odată pentru bibliotecă un exemplar din *Psaltirea* luĭ Dosofteiŭ în versurĭ, şi un volum manuscript cu titlul: *Theoriticon saŭ privire cuprindĕtóre a meşteşuguluĭ musichieĭ bisericescĭ după aşezămîntul sistimiĭ ceĭ nouĕ tâlmăcit din grecesce pe limba romănéscă de Macarie Ieromonach în ḑilele luĭ Ioan Sandu Sturdza Voevod şi ale Mitropolituluĭ Veniamin.*

De la d-l Teodor V. Păcăţian se primesce publicaţiunea sa: *Cartea de aur saŭ luptele politice-naţionale ale Românilor de sub coróna ungară*, vol. I, Sibiiŭ 1902.

De la d-l I. S. Petrescu, unul din ceĭ doĭ traducĕtorĭ premiaţĭ aĭ luĭ Titu Liviŭ, se primesce traducerea a 200 pagine din numitul autor, de la cartea XXIII, 20 până la cartea XXVII, 27.
— Se recomandă Secţiuniĭ literare.

Se cetesce raportul Secţiuniĭ sciinţifice de la 21 Martie, prin care se arată că Secţiunea propune pentru premiul Lazăr din 1907 următorul subiect: *Cercetărĭ originale asupra pelagreĭ în vederea etiologieĭ şi combateriĭ bóleĭ.* Se arată tot de odată de către Secţiune punctele principale ale programuluĭ, după care trebuesc făcute aceste cercetărĭ.
— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

De la Secţiunea sciinţifică se primesce raport asupra noteĭ d-luĭ Teofil Olinescu: *Noŭ metod pentru constatarea divisibilităţiĭ unuĭ număr prin 7.* Secţiunea supune cunoscinţeĭ Academieĭ referatul d-luĭ Haret, care arată că metoda d-luĭ Olinescu este o simplă metodă empirică, întru cât nu se dă o demonstraţiune rigurósă a principiuluĭ, care se deduce numaĭ din observarea câtor-và exemple particulare. Dacă demonstraţiunea acésta s'ar face, metoda ar puté fi utilă.

— Se iea act.

D-l *A. Saligny* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare asupra administraţiuniĭ casseĭ şi asupra situaţiuniĭ fondurilor Academieĭ de la 1 Iunie 1900 până la 31 Maiŭ 1901.

— Se iea spre cunoscinţă şi se aprobă.

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare asupra compturilor Fundaţiuniĭ Adamachi de la 1 Iunie 1900 până la 31 Maiŭ 1901.

— Se iea spre cunoscinţă şi se aprobă.

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce raportul Comisiuniĭ financiare asupra compturilor Fundaţiuniĭ Otteteleşanu de la 1 Iunie 1900 până la 31 Maiŭ 1901.

D-l *I. Kalinderu* observă că în acest raport se spune că una din causele deficituluĭ, care se află la acest fond, ar fi unele cheltuelĭ de prisos şi chiar contrare cu educaţiunea simplă şi modestă ce trebue dată fetelor din Institutul Otteteleşanu. D-sa rógă pe d-l raportor Gr. Ştefănescu să arăte carĭ sunt anume aceste cheltuelĭ, căcĭ prin afirmarea d-sale se exprimă o desaprobare gravă atât pentru Direcţiunea Instituluĭ cât şi pentru Comisiunea Academieĭ însărcinată cu purtarea de grijă a acestuĭ Institut.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că acelaşĭ lucru l-a spus cu alte vorbe şi în anul trecut, după ce comunicase prealabil raportul d-luĭ Kalinderu. Institutul Otteteleşanu merge admirabil de bine; părerea d-sale însă este că elevele sunt prea luxos ţinute pentru nisce fete carĭ aŭ să devie modeste mame. Chiar la mâncare se face lux, pentru că se văd trecute ḑecimĭ de kilograme de unt. Mersul la Buştenĭ vara este iarăşĭ un lux fórte costisitor, pentru că în compturĭ se arată cheltuelĭ considerabile cu zarzavaturĭ duse din Bucurescĭ şi cu excursiunĭ. Acéstă petrecere a lunilor de vară la Buştenĭ este rea — după părerea d-sale — chiar şi pentru crescerea fetelor, fiind-că le face pretenţióse; ea nu este justificată nicĭ de trebuinţa de aer bun, fiind-că chiar Ioan Otteteleşanu petreceà vara la Măgurele, şi Bucurescenii mergeaŭ acolo tocmaĭ pentru aerul cel bun. De asemenea se fac cheltuelĭ prea marĭ cu grădina. Pe lângă un fórte numeros personal permanent se arată din compturĭ peste 5.000 leĭ cheltuiţĭ cu lucrătorĭ străinĭ.

D-l *I. Kalinderu* ḑice că, chiar dacă tóte faptele spuse de d-l Ştefănescu ar fi primite ca cu totul exacte, totuşĭ frasa de desaprobare din raport este exagerată. Mersul la Buştenĭ se datoréză bunăvoinţeĭ uneĭ gene-

róse femeĭ, a d-neĭ Turnescu, care a pus gratuit la disposiţiunea Institutuluĭ o vilă închiriată de dînsa pentru câţĭ-và anĭ. Dar chiar doctorul a cerut să fie conduse elevele la aer de munte, pentru că în general la primire ele sunt slabe, fiind crescute în familiĭ sărace, iar cel dintâiŭ lucru şi cea dintâĭ datorie a nóstră este de a îngrijì tocmaĭ de întărirea sănătăţiĭ, care este fundamentul orĭ-căreĭ alte desvoltărĭ. Mâncarea fetelor în Institut este fórte modestă, dar, natural, este îngrijită, pentru că, ca viitóre mame de familie, trebue să se obicĭnuéscă cu bucate gustóse şi hrănitóre. În nimic nu se face lux în Institut; din contră se fac cele maĭ stăruitóre silinţe ca să se obţină cea maĭ bună întreţinere a elevelor cu cele maĭ micĭ cheltuelĭ. Îmbrăcămintea este şi ea simplă din tóte punctele de vedere. Acesta fiind adevĕrul, d-l Kalinderu crede că nu este bine a se lăsà să trécă o frasă de desaprobare atât de descuragiătóre, ci să se suprime din raport, căcĭ nicĭ Comisiunea însărcinată cu supravegherea Institutuluĭ, nicĭ Direcţiunea nu merită imputarea cuprinsă în ea. De criticat sunt multe încă, ameliorărĭ se fac neîncetat şi d-l Kalinderu de repeţite orĭ a rugat şi rógă cu stăruinţă pe toţĭ membriĭ Academieĭ să mérgă cât se póte maĭ des să observe cu deamănuntul tóte, pentru ca orĭ-ce defect să pótă fi îndreptat. De la Ministerul Instrucţiuniĭ publice s'aŭ trimis de maĭ multe orĭ ceĭ maĭ competinţĭ ómenĭ de şcólă, femeĭ şi bărbaţĭ, şi toţĭ aŭ găsit că Institutul Otteteleşanu funcţionéză bine. Să consimţă decĭ şi d-l Ştefănescu ca să se suprime acea desaprobare descuragiătóre pentru noĭ.

D-l *Gr. Ştefănescu* declară că retrage din raport frasa pusă în discuţiune.

D-l *N. Ionescu:* Institutul Otteteleşanu este o şcólă fără exemplu în ţéră. D-sa a fost fericit să vadă acel admirabil furnicar de activitate juvenilă, organisat atât de fericit şi condus atât de părintesce. S'a bucurat când a vĕdut că elevele celor din urmă doĭ anĭ se administréză singure, curăţindu-şĭ localul şi gătindu-şĭ bucatele. Comisiunea Academieĭ, Direcţiunea Institutuluĭ şi maĭ presus de tóte d-l Kalinderu nu critică merită, ci laudele nóstre cele maĭ căldurόse, după cum vor avé laudele viitoruluĭ pentru buna organisare şi conducere a acestuĭ Institut.

D-l *D. Sturdza* crede că este bine că s'a ridicat acéstă discuţiune cu ocasiunea examinăriĭ compturilor din anul trecut, căcĭ este bine să cunóscem cu toţiĭ cum stă Institutul Otteteleşanu şi să ne formăm o convingere deplină în privinţa funcţionăriĭ luĭ. Întreţinerea Institutuluĭ costă pe an 85.500 leĭ, ceea ce la 77 eleve revin 1.100 leĭ pe an, intrând în acest calcul nu numaĭ tótă întreţinerea şi îmbrăcămintea elevelor, ci şi întreg personalul didactic şi de serviciŭ, adecă 3 leĭ pe di de fie-care elevă. Corpul didactic şi personalul de serviciŭ costă anual 34.120 leĭ, adecă 444 leĭ de elevă saŭ 1 leŭ şi 22 banĭ pe di; mâncarea costă 22.986 leĭ, adecă 299 leĭ de elevă saŭ 82 banĭ pe di (în acéstă socotélă intră şi mâncarea personaluluĭ didactic şi de serviciŭ); îmbrăcămintea şi cărţile costă 6.714 leĭ, adecă leĭ 87,20 de elevă saŭ 21 banĭ pe di; luminatul şi încăldıtul costă 3 465,60 leĭ, adecă leĭ 45 de elevă saŭ

12 banĭ pe ḑi; spĕlatul costă leĭ 1.003,20, adecă leĭ 13 de elevă, saŭ 4 banĭ pe ḑi; instalaţiunea, curtea şi grajdul, diversele şi extraordinarele costă leĭ 9.186, adecă leĭ 119,30 de elevă saŭ 32 banĭ pe ḑi; dobânḑile la capitalul împrumutat sunt de leĭ 7.950, adecă leĭ 103,34 de elevă, saŭ 28 banĭ pe ḑi. Mersul la Buştenĭ este o necesitate educativă. E bine ca în timpul învĕţă-turiĭ elevele să-şĭ întărĕscă organismul şi acésta prin nimic nu se face maĭ bine decât tocmaĭ prin preumblărĭ şi escursiunĭ în aer bun. Ţelul Institutuluĭ este să crĕscă bune mame de familie şi pentru acésta elevele trebue să fie obicĭnuite a se îmbrăcà curat, făcêndu-şĭ ele singure hainele, şi a-şĭ ţiné casa curată, îngrijind-o ele înse-le. Acestea le învaţă elevele Institutuluĭ şi le practică chiar în Institut. Nu este bine a se aruncà desaprobărĭ nedrepte saŭ exagerate acelora carĭ îşĭ daŭ tóte silinţele, ca Institutul să-şĭ îndeplinéscă nobila misiune pentru care a fost înfiinţat; nu este bine maĭ ales ca să se resplătéscă ast-fel dragostea ḑilnică şi părintéscă, cu care colegul nostru d-l Kalinderu îngrijesce de acest Institut. Se cuvine din contră să-l încuragiăm prin mulţumirile nóstre pentru zelul sĕŭ neobosit, prin care face ca Academia să-şĭ îndeplinéscă într'un mod atât de strălucit una din misiunile eĭ cele maĭ înalte: de a înrîurì asupra educaţiuniĭ generale a ţĕriĭ.

D-l *A. Saligny* ḑice că nicĭ d-sa nicĭ d-l Haret, ca membri în Comisiunea financiară, n'aŭ avut cunoscinţă despre frasa în discuţiune din raportul d-luĭ Ştefănescu, pentru că membriĭ Comisiuniĭ şĭ-aŭ împărţit lucrările, iar d-l Haret n'a putut luà în acest an nicĭ o parte la ele. Fie-care şĭ-a făcut raportul sĕŭ deosebit şi apoĭ şi le-aŭ subscris reciproc, fără o prealabilă cetire. Dacă acea frasă ar fi fost observată, de sigur ea nu ar fi fost subscrisă de ceĭ-alţĭ membri aĭ Comisiuniĭ, şi este chiar probabil că d-l Ştefănescu ar fi retras-o chiar de atuncĭ, de óre-ce se vede că d-sa n'a avut intenţiunea de a da prin acésta o desaprobare Comisiuniĭ saŭ Direcţiuniĭ Institutuluĭ.

D-l *Dr. C. Istrati* ḑice că a fost bine că acea frasă a venit în discuţiunea plenuluĭ Academieĭ, căcĭ ea are meritul de a fi făcut lumină asupra stăriĭ şi mersuluĭ Institutuluĭ.

D-l *C. Erbiceanu* ḑice că d-sa a visitat de maĭ multe orĭ Institutul şi tot-deauna a rĕmas încântat de crescerea bună care se dă elevelor.

D-l *N. Quintescu* ḑice că d-l Ştefănescu a avut evident cele maĭ bune intenţiunĭ, dar a exagerat din causa caracteruluĭ sĕŭ prea sever. Nu există în România şcólă ca Institutul de la Măgurele. D-sa a fost de maĭ multe orĭ delegatul Academieĭ la examenele acesteĭ şcóle şi tot-deauna a constatat în tóte privinţele cea maĭ bună şi maĭ practică conducere cu cele maĭ fericite resultate.

D-l *D. C. Ollănescu* amintesce că d-l Ştefănescu însuşĭ a retras frasa asupra căreia se discută. D-sa propune decĭ să se închidă discuţiunea şi să se pună la vot raportul fără acea frasă.

— Raportul se aprobă, suprimându-se frasa citată maĭ sus.

ŞEDINŢA DE LA 27 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vicė-Preşedinte.

De la Societatea literară «Carmen Sylva» a studenţilor românĭ de la Universitatea din Graz se primesce cererea de à i se trimite în dar unele din publicaţiunile Academieĭ, pentru cultivarea membrilor eĭ.

— Se recomandă Delegaţiuniĭ spre a trimite cărţile ce se vor crede potrivite pentru acest scop.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ financiare pentru cercetarea compturilor din 1901—2.

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *C. Erbiceanu*, *Dr. C. Istrati*, *Gr. Ştefănescu*.

D-l *Gr. G. Tocilescu* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Ioan Agaricĭ pentru 1901—2 :

«*Domnilor Membri,*

«Comisiunea alésă de d-vóstre pentru Fundaţiunea «Şcóla Ioan Costache Agaricĭ», din Móra-Grecilor (Vasluiŭ), are onóre a vĕ aduce la cunoscinţă mersul acestuĭ aşezămînt de la Martie 1901 până în Martie 1902.

«Iată maĭ întâiŭ populaţiunea şcolară pe clase în ordinea clasificaţiuniĭ la studiĭ :

«În clasa I, 10 elevĭ internĭ, primiţĭ la începutul anuluĭ şcolar 1901—2. Dintre aceştia 7 sunt fórte bunĭ elevĭ, iar 3 mediocri;

«În clasa II, 10 elevĭ, din carĭ 5 fórte bunĭ, 5 maĭ slabĭ;

«În clasa III, la începutul anuluĭ aŭ fost 10 elevĭ, unul însă, pe timpul vacanţeĭ de Pascĭ, a murit la casa părintéscă din causa uneĭ bóle de inimă. Dintre ceĭ 9 elevĭ aflaţĭ astăḑĭ, 8 sunt clasificaţĭ cu note bune, numaĭ unul cu note mediocre.

«Programul de studiĭ cu primiĭ doĭ anĭ s'a urmat întocmaĭ ca în aniĭ trecuţĭ, iar cel al claseĭ III este următorul :

«Crescerea vitelor, comptabilitatea, pomologia, technologia, economia rurală, chimia agricolă, construcţiunĭ rurale şi agrimensura, în fine silvicultura.

«În privinţa învĕţămîntuluĭ practic, pe lângă lucrările din aniĭ trecuţĭ, eleviĭ aŭ maĭ făcut încercărĭ în câmpul de experienţe spre a cunósce chipul de întrebuinţare al diferitelor felurĭ de îngrăşăminte chimice şi resultatul ce se póte avé din întrebuinţarea lor în agricultură.

«Conducerea şcóleĭ nu lasă nimic de dorit, şi după cum am avut ocasiune a ne încredinţă de la persóne oficiale şi speciale carĭ aŭ visitat şcóla în intervalul acesta, progresul este îmbucurător, dat fiind maĭ ales timpul aşà de scurt de când s'a înfiinţat şcóla.

«La exposiţiunea regională ţinută în luna Septemvrie anul trecut în oraşul Vasluiŭ, şcóla I. C. Agaricĭ a dobândit medalie de aur pentru produsele agricole, de grădinărie, de sericicultură şi ateliere, iar pentru vite (caĭ, boĭ,

oĭ şi porcĭ) medalie de argint. Un mic museŭ compus din seminţe şi spice s'a alcătuit la şcólă din produsele ce aŭ fost expuse.

«Resultatele obţinute în câmpul de experienţe de asemenea aŭ fost satisfăcĕtóre, maĭ ales la porumbul american de Canada, grâul Banat, ovĕzul Anderbecker, orzul imperial, secara Probstei, grâul Ulca de primă-vară, sfecla Oberndorfer, cartofiĭ Richter şi vre-o câte-và plante oficinale.

«Cât despre budgetul anuluĭ 1902—3, el se presintă ast-fel:

«La veniturĭ:

Sald din anul 1901—2	Leĭ	2.697,59
Venit din culturĭ şi reproducţiunea vitelor. . . .	»	1.900,—
Suma disponibilă din venitul moşieĭ Móra-Grecilor	»	6.102,41
Total . . .	Leĭ	10.700,—

«La cheltuelĭ:

Personal.	Leĭ	4.560,—
Atelier şi cheltuelĭ de cultură	»	1.900,—
Îmbrăcămintea elevilor.	»	1.050,—
Iluminat.	»	200,—
Întreţinerea personaluluĭ şi elevilor. . . , ...	»	2.460,—
Cheltuelĭ de cancelarie şi pentru elevĭ	»	100,—
Medicĭ şi medicamente	»	120,—
Întreţinerea clădirilor şi reparaţiunĭ	»	310,—
Total . . .	Leĭ	10.700,—

«Pe lângă acésta, s'ar puté produce în cursul anuluĭ vre-o 5.000 leĭ din răritul şi curăţitul păduriĭ Merieniĭ şi Portariĭ, venit care nu s'a prevĕḑut în budget.

«Ţinem tot de odată a vĕ încunosciinţà, Domnilor Membri, că maĭ multe casurĭ nenorocite în familie aŭ silit pe d-l Director al şcóleĭ ca să priméscă provisoriŭ şi sarcina conduceriĭ fermeĭ Laza a Statuluĭ; Comisiunea ĭ-a permis ca, până la ocuparea cu un titular a postuluĭ devenit vacant la ferma Laza, să lipséscă de 2, 3 orĭ pe sĕptămână de la şcólă, fiind înlocuit pe timpul absenţeĭ cu persóna ce a recomandat.

«Am fost silițĭ a admite acésta, din consideraţiunile ce avem pentru d-l Tiulescu, care s'a alipit cu drag de Institutul nostru, şi ne dă ḑilnice doveḑĭ că se găsesce la locul sĕŭ şi că merită tótă încrederea şi sprijinul nostru în modesta, dar fórte frumósa, sarcină ce şĭ-a luat de a face din Fundaţiunea Agaricĭ ceea ce a dorit generosul rĕposat şi ceea ce Academia are ca datorie de a vedé realisat.»

«Membriĭ Comisiuniĭ · *N. Ionescu, Gr. Tocilescu*»

— Se iea spre cunoscinţă şi se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiunii Fundațiunii Ioan Agarici pentru anul 1902—3.

— Sunt realeși d-nii: *P. S. Aurelian, N. Ionescu, Gr. G. Tocilescu.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 28 MARTIE 1902.

Președința d-lui *I. Kalinderu*, Vice-Președinte.

D-l *Dr. I. Felix* cetesce: *Din istoria Igienei, partea II*, memoriul: *Degenerarea și regenerarea némului. Protecțiunea copiilor.*

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 29 MARTIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

Se cetesce raportul Secțiunii sciințifice, prin care se arată că Secțiunea, la 21 Martie, a decis cu majoritate de voturi a propune plenului pe d-l Șt. C. Hepites spre a fi ales membru al Academiei în locul vacant la acea Secțiune.

— Se decide a se pune la ordinea ȥilei într'o ședință viitóre.

D-l *A. D. Xenopol* cetesce: *Secularisarea averilor mânăstiresci din punctul de vedere juridic.*

ȘEDINȚA DE LA 30 MARTIE 1902.

Președința d-lui *I. C. Negruzzi*, Vice-Președinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* amintesce că, în ședința solemnă de la 13 Martie 1900, M. S. Regele a dăruit Academiei manuscriptul original al memoriului despre starea Moldovei la 1787, pe care Comitele d'Hauterive, fost în timp de doi ani (1785—1787) secretarul frances al Domnitorului Alexandru Mavrocordat (Firariul), l-a presintat Domnitorului Alexandru Ipsilanti. Acest manuscript, conform înaltei dorințe exprimate de Augustul donator, a fost tipărit într'o edițiune specială, însoțită de traducerea română, de alte

două scrierĭ privitóre la ţéră ale aceluiaşĭ scriitor şi diplomat, precum şi de câte-và note întocmite pentru înţelegerea preţiosuluĭ document. Volumul s'a terminat acum şi d-l Sturdza îl presintă Academieĭ.

D-l *A D. Xenopol* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilor Academieĭ făcute în cursul anuluĭ 1901—2 :

«*Domnilor Colegĭ,*

«Subsemnaţiĭ, membri în Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor Academieĭ în decursul anuluĭ trecut, ne unim într'un glas întru a rostì cele maĭ respectuóse mulţumirĭ Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ, pentru interesul ce-l pórtă Instituţiuniĭ nóstre, cu atât maĭ mult că M. S. iea chiar parte activă la lucrările eĭ prin memoriĭ interesante în câmpul istorieĭ.

«Tocmaĭ însă când Academia deschideà şedinţele eĭ, o veste tristá venì să umbréscă tóte consciinţele, aceea a morţiĭ Augusteĭ mame a Maiestăţiĭ Sale Regineĭ. Academia s'a grăbit a trimite M. S. o depeşă de respectuóse condoleanţe.

«Urările scrise românesce de către Principele Carol şi Principesa Elisabeta către Augusta lor Mătuşă la aniversarea nasceriĭ M. S., carĭ urărĭ s'aŭ depus în archivele Academieĭ, ne-aŭ umplut inimile de bucurie.

«Mórtea însă, care îşĭ iea aprópe în fie-care an tributul sĕŭ şi dintre noĭ, a secerat iarăşĭ de astă dată maĭ crud, răpind doĭ membri, unul activ, V. A. Urechiă, şi unul onorar, I. P. S. S. Mitropolitul Moldoveĭ Iosif Naniescu, şi doĭ membri corespondenţĭ, poetul T. Şerbănescu şi doctorul Z. Petrescu.

«Rĕposatul Urechiă a avut, în cariera luĭ începută de timpuriŭ şi deci destul de lungă pentru vîrsta la care a ajuns, un rol însemnat în desvoltarea culturiĭ nóstre. Pe lângă aceea de scriitor pe deosebite tĕrîmurĭ, V. A. Urechiă a luat o parte fórte însemnată la înaintarea instrucţiuniĭ publice în România, încă din 1863 — 64, când funcţionà ca Director al Ministeruluĭ Instrucţiuniĭ publice. Apoĭ pe lângă aceste două sfere de activitate, una teoretică şi alta practică, V. A. Urechiă, atât în cariera luĭ profesorală cât şi în afară de ea, a căutat tot-deauna să înflăcăreze şi să încordeze simţimîntul naţional, în cât cu drept cuvînt a fost tot-deauna privit ca unul din stâlpiĭ ceĭ maĭ puterniciĭ aĭ ideiĭ naţionale. Tot din acest simţimînt aŭ isvorît şi maĭ multe iniţiative luate de rĕposatul nostru coleg pe tĕrîmul nostru cultural şi naţional, precum ridicarea statueĭ luĭ Miron Costin la Iaşĭ, înfiinţarea uneĭ frumóse şi bogate biblioteci publice în Galaţĭ, sĕrbarea la piciorul columneĭ luĭ Traian la Roma, şi altele.

«Mitropolitul Moldoveĭ Iosif Naniescu a fost un mare iubitor şi adunător de cărţĭ de valóre, punênd în a lor adunare tot ce-ĭ rĕmâneà din bogatele mile ce le împărţià în jurul sĕŭ. Donaţiunea biblioteciĭ luĭ, compusă maĭ tótă

din scrierĭ de preț, constitue unul din cele maĭ frumóse adaosurĭ cu care s'aŭ îmbogățit colecțiunile Academieĭ Române.

«Colonelul Șerbănescu a fost unul din poețiĭ noștri ceĭ maĭ de frunte pe tĕrîmul liric, cântând maĭ ales iubirea cu accent înfocat și în o limbă din cele maĭ frumóse. Unele din alcătuirile luĭ aŭ devenit poporane. Ar fi de dorit ca Academia, al căreia corespondent a fost Șerbănescu, să adune în un volum poesiile luĭ, rĕspândite în deosebite reviste.

«Cât despre doctorul Petrescu, el este unul din autoriĭ maĭ vechĭ de scrierĭ medicale de la noĭ din țéră și scrierea luĭ în 4 volume asupra terapeuticeĭ a inaugurat acéstă ramură de publicațiunĭ în România.

«Comunicările făcute Academieĭ de către membriĭ eĭ în ședințele de peste an s'aŭ mănținut ca numĕr și ca valóre la nivelul acelora din anul trecut. Publicațiunile Academieĭ, din potrivă, aŭ sporit. Maĭ ales ne bucurăm de acele publicațiunĭ, carĭ daŭ la lumină cuprinsul bogatelor colecțiunĭ, adunate cu atâta trudă și de atâta timp, dar a căror utilisare erà îngreuiată, ba une-orĭ chiar împedicată prin lipsa unor catalóge raționale. Cele 3 publicațiunĭ de acest fel sunt: *Catalogul manuscriptelor Academieĭ Române*, *Bibliografia românéscă*, din care a apărut volumul I, și *Monumentele epigrafice și sculpturale ale Museuluĭ de anticități*, ce se fac tot sub auspiciile Academieĭ.

«Comisiunea maĭ exprimă dorința a se comunicà Academieĭ cum staŭ lucrurile cu tipărirea traduceriĭ luĭ Erodot. Câte volume va maĭ cuprinde acéstă lucrare și cam de câte fondurĭ va maĭ avé nevoe. A doua dorință a eĭ ar fi de a se face un început cu publicarea documentelor interne (cele adunate din culegerĭ publice și private), carĭ se adună tot maĭ numeróse și fără de publicarea cărora o cunoscință a vechilor nóstre așezăminte este cu neputință.

«Cât despre averea Academieĭ, administrarea eĭ este încredințată în mânĭ destoinice. Ea sporesce apoĭ necontenit prin adăogirea, fie a culegerilor sale, fie a capitaluluĭ sĕŭ. Comisiunea iea act cu satisfacțiune de faptul, că justiția ne-a dat dreptate în procesele ce Academia le are cu moștenitoriĭ deosebiților donatorĭ, confirmând ast-fel drepturile conferite Academieĭ de nisce suflete generóse.

«Numĕrul crescênd al scrierilor presintate la premiĭ și care îngreue pe fie-care an maĭ mult lucrările Academieĭ este un semn îmbucurător pentru îmboldirea dată de dînsa mișcăriĭ istorice și sciințifice.

«Comisiunea d-vóstre uréză Institutuluĭ nostru propășire neîncetată pe calea pe care a apucat și care nu póte decât să întărescă propășirea generală a țăriĭ.

«Membriĭ Comisiuniĭ: *Dr. I. Felix, N. Quintescu, A. D Xenopol.*

— Se iea spre cunoscință.

D-l *Gr. Ștefănescu* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ permanente a Biblioteciĭ asupra progreselor și lucrărilor făcute în 1901:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Înainte de a vĕ expune crescerea normală realisată de Biblioteca Academieĭ în anul 1901, prin cumpĕrărĭ, darurĭ, schimburĭ și prin disposiţiunile legiĭ din 2 Aprilie 1885, credem necesar a vorbì de înavuţirea eĭ excepţională din acel an prin incorporarea colecţiunilor Biblioteciĭ Centrale din Bucurescĭ. Prin acéstă incorporare, dispusă de lege specială, tóte colecţiunile de cărţĭ, în numĕr de 26.035 opere în 47.736 volume, 104 atlasurĭ, 138 stampe, 87 chărţĭ geografice, 8 albumurĭ și 23 bucăţĭ musicale, aŭ trecut în posesiunea Academieĭ. Cifrele acestea însă nu represintă crescerea reală a bibliotecii nóstre, resultată din încorporarea Biblioteciĭ Centrale, pentru că în acéstă bibliotecă se aflaŭ multe publicaţiunĭ, pe carĭ le posedă de maĭ înainte și Biblioteca Academieĭ.

«Din aceste dublete, exemplarele ce se vor crede de cuviinţă vor fi trimise, precum prevede legea, biblioteciĭ universitare din Iașĭ, biblioteciĭ Urechiă din Galaţĭ, precum și altor bibliotecĭ, cărora ele ar puté să le foloséscă. Alegerea acestor dublete se va face în decursul lucrăriĭ de catalogare și de contopire prescrisă de lege a colecţiunilor primite cu vechile colecţiunĭ ale Academieĭ. Numaĭ după acéstă lucrare se va cunósce numĕrul real al publicaţiunilor și volumelor cu carĭ s'a înavuţit Biblioteca Academieĭ prin incorporarea Biblioteciĭ Centrale.

Prin legea promulgată la 11 Aprilie 1901, care a dispus trecerea la Academie a colecţiunilor Biblioteciĭ Centrale, s'a dispus asemenea și acordarea uneĭ subvenţiunĭ anuale de 25.000 leĭ, pentru întreţinerea și desvoltarea biblioteciĭ în viitor.

«Din acéstă subvenţiune în anul trecut s'a întrebuinţat suma de leĭ 9.025,09 pentru personal, 8.256,26 s'a cheltuit pentru local și instalaţiune, 902,90 pentru legatul a 5 volume in-folio, 196 volume in 4° și 148 volume in-8°; iar din restul de leĭ 6.815,75 s'aŭ cumpĕrat 59 volume și broșurĭ cărţĭ tipărite, 9 volume diare și 101 numere de diare vechĭ românescĭ, 57 manuscrise, 1.319 documente, 12 stampe și 7 fotografiĭ.

«Întru cât privesce crescerea normală a Biblioteciĭ Academieĭ, de asemenea fórte mare în anul trecut 1901, și asupra lucrărilor făcute în serviciul eĭ, avem onóre a vĕ aduce la cunoscinţă următórele:

«I. *Cărţĭ tipărite, chărţĭ geografice, etc.*

«1). S'aŭ cumpĕrat 180 volume și broșurĭ, 4 volume și 55 numere de diare și reviste vechĭ românescĭ carĭ, adunate cu cele cumpĕrate din subvenţiunea Statuluĭ, daŭ 239 volume și broșurĭ, 13 volume și 156 numere de diare și reviste vechĭ românescĭ.

«2). S'aŭ primit în dar de la diferite autorităţĭ și persóne: 749 volume și broșurĭ, 1 volum și 1 numĕr de diar vechiŭ românesc, 156 foĭ volante, 1 atlas, 62 chărţĭ geografice și 1 broșură note musicale.

«S'aŭ maĭ primit de asemenea de la diferite publicațiunĭ periodice apărute în Transilvania și cele-lalte țĕrĭ locuite de Românĭ colecțiunile a 14 diare și 4 reviste.

«Cele maĭ însemnate darurĭ aŭ fost arătate prin raportul d-luĭ Secretar general.

«3). De la Instituțiunile, cu carĭ Academia se află în relațiunĭ de schimbul publicațiunilor, s'aŭ primit 559 volume și broșurĭ.

«4). De la tipografiile din țéră, conform legiĭ din 2 Aprilie 1885, s'aŭ primit 1.739 volume și broșurĭ, 120 broșurĭ de note musicale și 320 publicațiunĭ periodice, din carĭ 194 diare (80 din Bucurescĭ și 114 din provincie) și 126 reviste (94 din Bucurescĭ și 32 din cele-lalte orașe ale țĕriĭ).

«Lucrările maĭ de căpetenie săvârșite în acéstă secțiune a bibliotecii sunt:

«1). S'a terminat în 5 Iunie 1901 revisuirea generală a cărților din bibliotecă, lucrare începută la 16 August 1899. Scopurile multiple pentru carĭ a fost întreprinsă acéstă revisuire aŭ fost curățirea cărților de praf, constatarea lipsurilor, precum și obținerea numĕruluĭ precis al operelor, volumelor și broșurilor din câte se compune biblioteca.

«Resultatul principal a fost că acum suntem în posițiune a cunósce starea Biblioteciĭ Academieĭ, secțiunea tipăriturilor, care la 5 Iunie 1901, adecă până la cartea catalogată la No. A. 21.505, erà de 36 977 opere în 66.995 volume și broșurĭ, avênd și 20.088 volume și broșurĭ dublete.

«S'a constatat că lipsiaŭ de la locul lor 209 volume și broșurĭ.

«La revisiunile generale anterióre s'aŭ constatat următórele lipsurĭ:

«La 1879, în urma numiriĭ d-luĭ I. Bianu ca Bibliotecar, lipsiaŭ 15 volume și broșurĭ; la 1884, în urma incendiuluĭ din acelașĭ an, 136 volume și broșurĭ; la 1890, în urma mutăriĭ în localul actual, 91 volume, și la 1901, cu ocasiunea ultimeĭ revisuirĭ, 159 volume și broșurĭ, în total, prin urmare, de la 1879 și până la 1901, s'aŭ constatat ca lipsă 401 volume și broșurĭ. Însă cum de la 1879 și până acum s'aŭ înlocuit 192 volume și broșurĭ, în parte prin găsirea lor prin bibliotecă, în parte prin dubletele lor, în parte prin cumpĕrărĭ și în sfîrșit prin nouĕ donațiunĭ, resultă că actualmente maĭ rĕmân ca lipsă încă 209 volume și broșurĭ.

«2). S'a inventariat și catalogat în secțiunea A de la No. A. 22.451 până la A. 24.086, ceea ce represintă în total 1.635 scrierĭ.

«3). În cursul anuluĭ 1901 s'aŭ liberat 147 cărțĭ de admitere în sala de lectură În numĕrul cetitorilor, cărora s'a dat ast-fel intrare la studiŭ în colecțiunile Academieĭ, nu se cuprind persónele carĭ, conform art. 37 din Regulamentul Biblioteciĭ, aŭ intrarea liberă: membriĭ Academieĭ activĭ, onorarĭ și corespondențĭ și profesoriĭ universitarĭ.

«Sala de lectură a fost, ca și în trecut, deschisă 10 ore pe di, fără întrerupere, de la 8 ore diminéța până la 6 ore séra.

«În cursul acestuĭ an s'aŭ servit în sala de lucru din depositul cărților tipărite 7.794 volume, cerute prin 1.964 buletine.

«Cărţile împrumutate acasă în total până la 31 Decemvrie 1901 aŭ fost în numĕr de 6.402 volume la 122 persóne; din acestea s'aŭ înapoiat 6.188 volume şi se aflaŭ nerestituite la 31 Decemvrie 214 volume la 30 persóne.

«4). S'aŭ legat 993 volume, dintre carĭ 141 in-folio, 338 in-4° şi 464 in-8°.

«II. *Manuscripte, documente, stampe, etc.*

«Colecţiunile din acéstă secţiune, la care s'aŭ adaos colecţiunea Academieĭ de cărţĭ vechĭ românescĭ tipărite înainte de anul 1830, aŭ crescut ast-fel:

«1). S'aŭ cumpĕrat 2 volume manuscripte, 93 documente şi 40 fotografiĭ carĭ, împreună cu cele cumpĕrate din subvenţiunea Statuluĭ, fac 59 volume manuscripte, 1.412 documente, 12 stampe şi 47 fotografiĭ.

«2). S'aŭ primit în dar 564 volume manuscripte, 16 684 documente, 3 albumurĭ de fotografiĭ, 1 119 stampe, portrete şi desemnurĭ, 52 fotografiĭ, 434 monede şi medaliĭ şi 6 sigiliĭ.

«Lucrările săvârşite în acéstă secţiune sunt:

«S'aŭ înscris în catalogul manuscriptelor 71 volume şi s'aŭ legat 99 de volume.

«S'aŭ inventariat şi s'aŭ trecut în catalogul cronologic pe fişe mobile 758 documente.

«S'aŭ clasificat şi pus în ordine cronologică şi alfabetică hârtiile Paharniculuĭ Gheorghe Sĕulescu, carĭ s'aŭ legat în 12 volume.

«S'a pus în ordine de asemenea o parte din hârtiile dăruite de rĕposatul Mitropolit al Moldoveĭ Iosif Naniescu, din carĭ s'aŭ legat 24 volume.

«Sala de lucru a manuscriptelor a stat deschisă de la 8—12 şi de la 2—6 ore. În anul 1901 aŭ lucrat într'însa 846 persóne, consultând 1.289 volume manuscripte, 4.949 documente şi 194 volume cărţĭ vechĭ românescĭ.

«Tabloul următor arată crescerea totală a colecţiunilor Academieĭ Române pe anul 1901:

	Volume şi broşurĭ	Diare şi Reviste		Foĭ volante	Atlaşurĭ	Chărţĭ geografice	Manuscripte	Documente	Albumurĭ	Stampe şi Fotografiĭ	Note musicale	Monede şi medaliĭ
		Volume	Numere									
Cumpĕrate	239	13	156	—	—	—	59	1 412	—	59	—	—
Dăruite	749	19	1	156	1	62	564	16 684	3	1 171	1	434
Schimb	559	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Conform legiĭ	1.739	320	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—
Total	3 286	352	157	156	1	62	623	18 096	3	1 230	121	434
Bibl. Centrală	47 736	—	—	—	104	87	—	—	8	138	23	—
Total general	51 022	352	157	156	105	149	623	18 096	11	1.368	144	434

«Membriĭ Comisiuniĭ *N Quintescu, Gr Ştefănescu.*»

— Se iea spre cunoscinţă.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiunii istorice pentru şedinţa de la 29 Martie, prin care se arată următórele:

1). Secţiunea propune a se ceti în şedinţă publică şi a se tipări în *Anale* scrierea d-luĭ I. Bogdan: *Originea Voevodatuluĭ la Românĭ.*

— Se aprobă.

2). Secţiunea cu unanimitate de voturĭ, aprobând propunerea d-luĭ *Gr. G. Ţocilescu,* a decis a propune plenuluĭ ca d-l Gr. G. Tocilescu să fie trecut membru în Secţiunea istorică la unul din cele două locurĭ vacante, ne maĭ avênd a funcţionà în Secţiunea literară şi rĕmânênd ast-fel un loc vacant în Secţiunea literară şi unul singur în cea istorică.

Asupra acesteĭ propunerĭ se procede la vot cu apel nominal şi cu bile.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 18, contra 2.

— D-l Preşedinte anunţă că, propunerea Secţiunii istorice întrunind două treimĭ, d-l Tocilescu a fost trecut prin acésta membru în Secţiunea istorică, încetând de a maĭ fi membru în Secţiunea literară şi rĕmânênd ast-fel un loc vacant în Secţiunea literară şi unul în cea istorică. D-l Preşedinte învită Secţiunile literară şi istorică să se întrunéscă spre a propune câte un candidat de membru pentru locurile vacante

3). Secţiunea istorică arată că a ales de Secretar al eĭ pe şépte anĭ (1902—1909) pe d-l *C. Erbiceanu.*

— Se iea act.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* propune a se alege, după obiceiul stabilit, o comisiune de treĭ membri, care să formuleze subiectul pentru premiul Neuschotz ce este a se decerne în 1907; amintesce că, după decisiunea de la 20 Martie 1889, care regulamentéză acest premiŭ, subiectul trebue să fie maĭ cu sémă economic şi sociologic.

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *A. Saligny, D. Sturdza, A. D. Xenopol.*

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce aminte că s'a presintat propunerea Secţiunii sciinţifice de a se alege d-l Şt. C. Hepites membru în locul vacant în acea Secţiune şi că pe lângă procesul-verbal este anexată şi expunerea făcută de d-l Dr. Istrati a titlurilor sciinţifice pe carĭ se baséză acea propunere.

— Se decide a se pune la ordinea ḍileĭ în şedinţa de Lunĭ 1 Aprilie.

ŞEDINŢA DE LA 1 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l Iuliŭ Roşca se primesc pentru colecţiunile Academieĭ actele privitóre la serbarea făcută în Bucurescĭ cu ocasiunea centenaruluĭ nasceriĭ luĭ Victor Hugo.

D-l *A. D. Xenopol* ḑice că a fost însărcinat de d-l B. P. Hasdeŭ să presinte manuscriptul uneĭ scrierĭ a d-luĭ P. Papahagi despre Româniĭ din Meglenia, lucrare în care se studiéză viéţa, obiceiurile şi limba acelor Românĭ.
— Se recomandă Secţiuniĭ literare.

La ordinea ḑileĭ este propunerea Secţiuniĭ sciinţifice de a se alege d-l Şt. C. Hepites membru în locul vacant din acea Secţiune.

D-l *Dr. C. Istrati* cetesce următórea expunere asupra lucrărilor şi persóneĭ d-luĭ Hepites:

«D-l Ştefan C. Hepites, membru corespondent al Academieĭ Române şi Director al Institutuluĭ meteorologic român, este una din persónele care s'a distins în un mod deosebit în direcţiunea cercetărilor sciinţifice din ţéra nóstră.

«D-sa s'a născut la 5 (17) Fevruarie 1851 şi după ce a făcut şcóla militară, în care tot-deauna a fost întâiul la clasificaţiune, a fost trimis la Bruxelles pentru a studià în şcóla de artilerie şi geniŭ.

«Cu acéstă ocasiune, d-sa s'a dedat cu totul studiuluĭ sciinţelor exacte, ast-fel că la 1873 a obţinut doctoratul în sciinţele fisice şi matematice, iar la 1875 obţinù şi diploma de Inginer de geniŭ civil.

«Fiind la Bruxelles, d-sa a lucrat în Observatoriul astronomic, cu care ocasiune a căpĕtat o deosebită atracţiune pentru observaţiunile precise şi studiul meteorologieĭ.

«Întors în ţéră, se retrase din armată şi se consacră cu totul studiuluĭ sĕŭ de predilecţiune.

«Înfiinţă la Brăila pe socotéla sa un observator de meteorologie, care fu primul de acéstă natură în ţéră.

«Înainte de acésta, visită maĭ întâiŭ maĭ multe Institute de meteorologie şi magnetism pămîntesc din Viena, Paris, Bruxelles, Londra, Kiew, München şi Budapesta; publică cu acéstă ocasiune maĭ multe note şi Academia Română, cea dintâĭ, a recunoscut meritele sale, numindu-l membru corespondent în primă-vara anuluĭ 1880.

«La 1881, d-l Hepites fu numit profesor de fisică la şcóla de artilerie şi geniŭ din Bucurescĭ, ocupând în acelaşĭ timp şi locul de Inginer în direcţiunea de studiĭ ale nouĕlor liniĭ ferate, cu care ocasiune a făcut studiile şi proiectul linieĭ Slobozia-Murgénca.

«La 1882, un mare om de bine şi prevĕḑĕtor Ministru de Domeniĭ, regretatul Ioan Câmpineanu, înfiinţând Institutul meteorologic român făcù fericita alegere de Director în persóna d-luĭ Hepites.

«De la acéstă dată, el se consacră cu tótă activitatea lucrărilor acestuĭ Institut, dovedind în mod netăgăduit o rară energie şi o desăvârşită pricepere.

«De la început încă şi în mod consecutiv în urmă, d-l Hepites a căutat să vadă de aprópe tóte principalele Institute similare din Europa şi să stabiléscă ast-fel legăturĭ preţióse, carĭ aŭ pus maĭ mult în evidenţă fiinţa Institutuluĭ român.

«Graţie energieĭ sale, astăḑĭ avem 400 staţiunĭ meteorologice în ţéră, din carĭ:

«Una, de întâiul ordin la Bucurescĭ;

«55 de al doilea şi al treilea ordin, în diferite oraşe;

«344 de al patrulea ordin saŭ udometrice, la sate.

«Observaţiunile se fac de diferiţĭ învĕţătorĭ, iar în oraşe de verificatoriĭ de măsurĭ şi greutăţĭ, serviciŭ în capul căruia se află d-l Hepites încă de la 1884.

«D-sa este astăḑĭ Preşedintele Societăţiĭ de sciinţe din Bucurescĭ şi membru corespondent al Societăţiĭ germane de meteorologie din Berlin şi al Observatoriuluĭ fisic central Nicolae din Petersburg.

«Publicaţiunile d-luĭ Hepites trec astăḑĭ peste 200, în numeróse volume, broşurĭ şi articole, fiind cuprinse saŭ în Buletinul ḑilnic, orĭ lunar, meteorologic al Româniєĭ, orĭ în cele 15 volume ale *Analelor Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ* saŭ în *Analele Academieĭ Române*. De asemenea d-sa a publicat maĭ multe lucrărĭ în *Buletinul Societăţiĭ de sciinţe* şi *Societăţiĭ geografice române* saŭ al Ministeruluĭ Agriculturiĭ; în fosta *Revista sciinţifică*, în *Economia rurală*, *Revista pădurilor*, *Economia naţională*, *Anuarul Capitaleĭ*, *Ateneul Român*, etc., precum şi în numeróse lucrărĭ separate.

«De asemenea d-sa a maĭ publicat în *Zeitschrift der Meteorologie* din Viena, în *Ciel et Terre* şi în *Mémoires du Congrès international de Météorologie* din Paris, precum şi maĭ multe lucrărí separate publicate în limba francesă.

«Iată o parte din aceste lucrărĭ:

«*Analele Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ*, tom. I—XV;

«*Buletinul lunar al observaţiunilor meteorologice din România*, an. I—X;

«*Buletinul meteorologic ḑilnic al Românieĭ*, an. I—IV;

«*Resumatul observaţiunilor meteorologice făcute la Brăila în 1879*, Analele Academieĭ Române, ser. II, tom. I, 1880;

«*Resumatul observaţiunilor meteorologice făcute la Brăila în 1880*, Rev. Sc., XI, 1881;

«*Trăsnetul la Brăila de la 8 Iulie 1881*, Rev. Sc., XII, 1881;

«*Resumatul observaţiunilor meteorologice făcute la Brăila în 1881*, Rev. Sc., XII, 1881;

«*Grindina căḑută împrejurul Brăileĭ în nóptea de 6 Iulie 1880,* Rev. Sc., XI, 1880; Analele Academieĭ Române, seria II, tom. III;

«*Cutremurul de pămînt de la Brăila la 25 Decemvrie 1880*, Zeitschrift der Meteorologie, Bd. XVI, Wien şi Analele Academieĭ Române, ser. II, tom. III;

«*Consideraţiunĭ asupra organisăriĭ Serviciuluĭ meteorologic în România,* Analele Academieĭ Române, ser. II, tom. III, 1882;

«*Bolidul din séra de 25 August 1881, vēḑut la Brăila,* Analele Academieĭ Române, tom. IV şi VII;

«*Epocile îngheţuluĭ Dunăreĭ în cursul sēŭ inferior şi profilul patuluĭ fluviuluĭ la Brăila,* Buletinul Soc. geogr. române, an. III, 1882;

«*Observaţiunĭ meteorologice făcute la Bucurescĭ în 1855; Recensiunĭ climatologice lunare şi diagramele observaţiunilor*, 1886;

«*Rapórte anuale asupra lucrărilor Institutuluĭ meteorologic*, aniĭ 1885—1899;

«*Istoricul studiilor meteorologice în România,* 1886;

«*Determinarea înălţimiĭ barometruluĭ Institutuluĭ meteorologic din Bucurescĭ,* 1888;

«*Clima Bucurescilor în 1885, 1888;*

«*Clima Bucurescilor în 1886, 1889;*

«*Studiĭ asupra climeĭ Bucurescilor în 1885—88;*

«*Mersul presiuniĭ atmosferice la Bucurescĭ,* Bul. Soc. de sciinţe, an. I, 1892;

«*La Météorologie en Roumanie,* 1892;

«*Cutremurul de pămînt de la 14 Octomvrie 1892, 1893;*

«*Registrul cutremurelor de pămînt din România,* aniĭ 1892—1899;

«*Notiţă istorică asupra Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ,* 1893;

«*Plóia în România,* aniĭ 1891—99;

«*Udometrul Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ,* 1893;

«*Materiale pentru climatologia Românieĭ,* Analele Academieĭ Române:

«I. *Clima Sulineĭ,* t. XVI;

«II. *Gerul Bobotezeĭ,* t. XVI;

«III. *Durata de strălucire a sóreluĭ la Bucurescĭ,* tom. XVIII;

«IV. *Clima Sinaieĭ,* t XVIII;

«V. *Plóia în România,* t. XVIII;

«VI. *Clima la Păncescĭ-Dragomirescĭ,* t. XVIII;

«VII. *Mersul diurn al elementelor climatologice la Bucurescĭ,* t. XVIII;

«VIII. *Seceta din Dobrogea în 1896,* t. XVIII;

«IX. *Plóia la Bucurescĭ în ultimiĭ 36 de anĭ,* t. XX;

«X. *Vîntul la Bucurescĭ şi causa Crivēţuluĭ,* t. XX;

«XI. *Repartiţiunea ploiĭ pe distr. şi pe basinurĭ în România în 1898,* tom. XXII, 1900;

«XII. *Clima Brăileĭ,* tom. XXII, 1900;

«XIII. *Repartiţiunea ploiĭ pe distr. şi pe basinurĭ în România în anul 1899;* tom. XXIII, 1901;

«XIV. *Regimul pluviometric al României,* cu 2 fig. şi 18 chărţĭ, tom. XXII, 1900;

«*Descripţiunea şi organisarea Institutuluĭ meteorologic al Românieĭ,* 1896;

«*Primele valorĭ normale ale ploiĭ în România,* 1896;

«*Resultatul a 12 anĭ de observaţiunĭ meteorologice orare la Bucurescĭ,* 1885—1896;

«*Resultatul observaţiunilor udometrice din România pe lustrul 1891—95;*

«*Climatologia Bucuresciană,* aniĭ 1895, 96, 97, 98 şi 99, Anuarul Capitaleĭ, 1895—99;

«*Schimbarea climeĭ în România,* 1898;

«*Despre clima Românieĭ,* 1898;

«*Pluies terreuses d'insectes en Roumanie,* Ciel et Terre, 1898;

«*Îndreptarea calendaruluĭ din punctul de vedere economic,* 1898;

«*Schimbatu-s'a clima?* 1898;

«*Contribuţiunĭ la Fisica globuluĭ,* Analele Academieĭ Române:

«I. *Declinaţiunea magnetică la Bucurescĭ,* t. XX;

«II. *Înclinaţiunea magnetică la Bucurescĭ,* t. XX;

«III. *Componenta orizontală la Bucurescĭ,* t. XX;

«IV. *Determinărĭ magnetice în România în 1898,* t. XX;

«V. *Determinărĭ magnetice în România în 1899,* t. XXII;

«VI. *Determinărĭ magnetice în România în 1900,* t. XXIII.

«*Repartiţiunea ploiĭ pe districte şi pe basinurĭ în România,* aniĭ 1896, 1897;

«*Climatologie du littoral roumain de la Mer Noire,* Ciel et Terre, 1899;

«*Carte du régime pluviométrique de la Roumanie,* 1884—1898, folio, 1900;

«*Charta staţiunilor meteorologice din România în 1899;*

«*Organisation du service météorologique de Roumanie,* 1900;

«*Régime pluviométrique de Roumanie,* 3 fig. et 8 cartes, 1900;

«*Album climatologique de Roumanie,* 1900;

«*Studiĭ de meteorologie agricolă. I. Condiţiunile climatologice ale vegetaţiuniĭ viţeĭ de vie,* Analele Academieĭ Române, t. XXII, 1900;

«*Recentele cercetărĭ ale Institutuluĭ meteorologic din România,* Bul. Soc. de sciinţe, an. IX, 1900;

«*Pluie extraordinaire en Roumanie,* Ciel et Terre, an. XXI;

«*Levé magnétique de la Roumanie,* Mémoires du Congrès international de météorologie, Paris 1900;

«*Le régime des pluies en Roumanie,* idem;

«*Ruperea de norĭ de la Cara-Omer,* Analele Academieĭ Române, t. XXIII;

«*Prevederea timpuluĭ şi agricultura,* Agrarul, an. I;

«*Cutremurul de pămînt din România în 1901,* Analele Academieĭ Române, t. XX;

«*Schiţă istorică asupra lucrărilor astronomice în România până la finele seculuĭ XIX,* Bul. Soc. de sciinţe.

«Între acestea, o deosebită menţiune merită importanta lucrare: *Album*

climatologique de Roumanie, 1900. Tot ast-fel în ce privesce publicaţiunea: *Régions pluviométriques de Roumanie*, 1900, şi *Organisation du service météorologique en Roumanie*, 1899.

«Sunt maĭ multe fapte pe carĭ d-l Hepites le-a pus în evidenţă în studiile sale :

«1). Primul şi cel maĭ important e relativ la schimbarea climeĭ ţěriĭ nóstre. Atât prin observaţiunile făcute de d-sa, de aprópe un sfert de secol, cât şi din studierea tuturor datelor ce existaŭ maĭ înainte, pe carĭ le-a reunit, precum şi a observaţiunilor relative la flora ţěriĭ, d-l Hepites dovedesce că cel puţin de 200 anĭ încóce clima este aceeaşi şi că anomaliile ce se observă câte odată, prin faptul ernilor prea calde saŭ verilor prea secetóse, nu sunt lucrurĭ carĭ să se fi petrecut numaĭ în ḑilele nóstre.

«2). O a doua cestiune importantă, pe care a pus-o în evidenţă d-l Hepites, e relativă la causa crivěţuluĭ. Se scie şi mulţĭ aŭ scris că, dacă s'ar puté ridicà o catenă de munţĭ dincolo de Nistru, climatul ţěriĭ ar fi maĭ dulce, de óre-ce crivěţul nu ar puté suflà adesea-orĭ cu atâta furie. D-sa a probat că în mare parte crivěţul îşĭ are originea sa în depresiunea ce se formézǎ pe Mediterana şi cu deosebire pe marea Ionică şi pe partea meridională a Adriaticeĭ.

«3). La 1898 a început să facă observaţiunile magnetice şi servindu-se de punctele în care Kreil le făcuse pentru prima dată în 1857, d-l Hepites a putut să determine variaţiunea mijlocieĭ seculare a regiuniĭ nóstre pentru cele treĭ elemente magnetice terestre.

«4). Graţie lucrărilor d-luĭ Hepites, s'a putut stabilì dejà regimul pluviometric al RomânieĬ.

«Tóte aceste fapte sunt fórte importante, cu deosebire pentru ţera nóstră, care trage maĭ tot avutul sěŭ din agricultură.

«Ceea ce este îmbucurător şi o constatăm cu o deosebită plăcere, e că munca depusă de d-l Hepites e atât de bine apreciată în străinătate de învěţaţiĭ de întâiul rang, în cât cinstea ce resultă nu se resfrînge numaĭ asupra d-luĭ Hepites, dar în mare parte şi asupra ţěriĭ.

«Nu scim dacă sunt mulţĭ ómenĭ de sciinţă în ţěră, carĭ să întrunéscă la adresa lor atâtea probe de stimă şi alésă consideraţiune din străinătate, după cum s'a petrecut lucrul cu d-l Hepites, cu ocasiunea cincuantenaruluĭ sěŭ.

«Iată câte-và apreciaţiunĭ relative la activitatea sa:

«D-l Profesor Köppen spune următórele în *Meteorologische Zeitschrift*.

«Avem iarăşĭ dinaintea nóstră un important volum in-quarto, de aprópe «600 paginĭ, care ne dovedesce că România a ajuns, dintr'o săritură, în rîndul «celor dintâĭ State carĭ cultivă Meteorologia, şi acésta prin fundarea unuĭ «Institut meteorologic şi prin alegerea fericită a conducětoruluĭ sěŭ. Abià «te încreḑĭ ochilor când veḑĭ acéstă cantitate de material, publicat frumos «şi raţional, care provine dintr'o ţěră, care acum câţĭ-và anĭ erà represin«tată pentru sciinţa nóstră printr'un loc gol pe charta EuropeĬ. Lăsând la

«o parte mărimea publicațiuniĭ, al căreĭ text este în două limbĭ, română și «francesă, ceea ce provócă interesul și admirațiunea este bogăția și oportu- «nitatea cuprinsuluĭ. Este învederat că nu s'a putut ajunge la acest resul- «tat decât printr'o muncă excepțională.»

«Tot ast-fel d-l Lancaster, membru al Academieĭ regale de sciințe din Belgia:

«Votre activité, du reste, ne s'est pas bornée à doter votre patrie d'une «organisation météorologique de premier ordre: un grand nombre de tra- «vaux personnels, dont j'ai eu l'occasion il y a quelques jours à peine, de «signaler l'importance à notre Académie des sciences, ont assis votre répu- «tation scientifique sur des bases solides, tout en enrichissant constamment «la littérature météorologique et climatologique.»

«D-l H. Mohn, Directorul Institutuluĭ meteorologic din Christiania, scrie:

«J'ai la plus grande admiration pour votre création du Service météo- «rologique de Roumanie et pour les travaux qui en ont été la conséquence.»

«D-l Vidal de la Blache, profesor la Universitatea de la Paris, apreciéză lucrările în modul următor:

«Les services éminents que Mr. le prof. Stefan C. Hepites a rendus à la «science météorologique sont de ceux qui méritent au plus haut degré la «reconnaissance et l'admiration des géographes.»

De curînd, *La Revue scientifique* a conținut maĭ multe dărĭ de sémă fórte elogióse la adresa Institutuluĭ nostru de meteorologie.

În *Annales de Géographie* din 15 Septemvrie 1901, găsim următórele:

«Grâce aux persévérants efforts de Mr. Hepites, la Roumanie est non «seulement le seul pays du sud-est de l'Europe, mais un des très rares pays «de l'Europe entière, pour lesquels on possède une étude aussi complète sur «le régime pluviométrique.»

Tot acolo, vorbind despre *Buletinul* lunar, cetesc: «ce Bulletin mensuel «continue paraître avec une régularité et une promptitude qui ne sont imitées «que dans peu de pays.»

Tot în acéstă publicațiune, în anul 1899, cunoscutul meteorologist frances Alfred Angot dice următórele:

«Il n'existe pas de pays en Europe qui publie aussi rapidement un Bul- «letin résumé aussi complet que la Roumanie.»

Însușĭ activul nostru Secretar general, în o cuvîntare ținută la Senat la 4(17) Decemvrie 1900, se exprimă în modul următor relativ la Institutul de meteorologie de sub conducerea d-luĭ Hepites:

«Avem un Institut meteorologic care este fórte bine condus, un Institut «care face onóre țeriĭ. Spun acésta, nu pentru a-ĭ decerne un certificat, dar «pentru că învĕțațiĭ de primul ordin din străinătate aŭ acéstă opiniune despre «Institutul care face onóre sciințeĭ și care aduce și serviciĭ țeriĭ.»

Tóte aceste lucrărĭ, atât de numeróse și variate și atât de bine apreciate

în țéră și străinătate, aŭ fost causa care a determinat pe secțiunea sciințifică a Academieĭ să propună plenuluĭ ca membru activ pe d-l Ștefan Hepites.»

Se procede la vot, al căruĭ resultat este: votanțĭ 22; voturĭ pentru 12, contra 10.

— D-l Președinte anunță că propunerea de alegere, întrunind simplă majoritate și nu două treimĭ, urméză a se pune la o a doua votare în ședința viitóre.

D-l *D. Sturdza* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ Dicționaruluĭ limbiĭ române:

«*Domnilor Colegĭ*,

«Lucrarea Dicționaruluĭ limbiĭ române, cu care Academia, în ședința de la 23 Martie 1898, a însărcinat pe d-l coleg A. Philippide, se continuă, conform programuluĭ aprobat de Academie în aceeașĭ ședință și propus de Comisiunea d-vóstre, alésă spre acest scop, cu un an maĭ înainte, la 3 Aprilie 1897.

«După adunarea materialuluĭ constătător din peste 600.000 extracte, d-l Philippide, ajutat de patru colaboratorĭ, a procedat la punerea în ordine a aceluĭ material și la întocmirea primeĭ redacțiunĭ a Dicționaruluĭ.

«În anul trecut, pentru ca Academia să fie informată cu deamănuntul despre mersul lucrăriĭ, s'a cetit raportul d-luĭ Philippide către Comisiune și cu acéstă ocasiune, ca și în anul 1900, maĭ mulțĭ colegĭ, și cu deosebire d-l Kalinderu, aŭ presintat diferite observațiunĭ, carĭ aŭ fost apoĭ aduse la cunoscința d-luĭ Philippide.

«Atât după aceste observațiunĭ, cât maĭ ales din experiența care se câștigă în cursul uneĭ lucrărĭ atât de vaste și de grele, d-l Philippide a simplificat în multe privințe lucrarea d-sale, ast-fel că acum întocmirea primeĭ redacțiunĭ înaintéză din ce în ce maĭ iute.

«Comisiunea d-vóstre, după îndemnul d-luĭ coleg Kalinderu, s'a întrunit la 16 Noemvrie și a ascultat relațiunea Secretaruluĭ Comisiuniĭ d-l I. Bianu, care fusese de curînd la Iașĭ și a visitat pe d-l Philippide, de la care a primit informațiunĭ amănunțite asupra mersuluĭ lucrăriĭ.

«Comisiunea a cerut și a examinat manuscriptul cuvintelor începětóre cu *Bi* și a constatat activitatea și zelul pe care d-l Philippide le depune în aducerea la îndeplinire a însărcinăriĭ d-sale.

«După dorința Comisiuniĭ, d-l Philippide a renunțat a face în Dicționar discuțiunĭ etimologice, dând la fie-care cuvînt numaĭ etimologiile

cunoscute, admise saŭ propuse şi indicând că etimologia este necunoscută la cele-lalte cuvinte. Prin acésta se uşuréză lucrarea cea principală şi grea, care constă în definiţiunea înţelesuluĭ cuvintelor, în clasificarea sensurilor, după desvoltarea şi înrudirea lor, precum şi în clasificarea extractelor după aceste sensurĭ.

«Redactarea ast-fel precisată şi simplificată va puté înaintà tot maĭ iute şi pentru că, dintre ceĭ patru colaboratorĭ, unul va fi însărcinat să redacteze, alăturĭ cu d-l Philippide şi sub îngrijirea d-sale, articolele din Dicţionar, iar ceĭ-lalţĭ treĭ vor preparà materialul înainte şi vor copià exemplele în partea redactată.

«Ast-fel acéstă primă redacţiune va înaintà cu mare grăbire, şi avem dreptul a sperà că ea va fi gata, dacă nu în timp de doĭ anĭ, cât fusese prevĕḑut de la început, într'un timp relativ scurt, faţă cu mărímea lucrăriĭ şi cu greutăţile ce se întîmpină, când o asemenea lucrare se face întâia óră pentru limba nóstră.

«Membriĭ Comisiuniĭ: *I Kalinderu, T Maiorescu, N Quintescu, D. Sturdza, Gr G Tocilescu.*»

D-l *N. Quintescu* cere să se cetéscă şi procesul-verbal al şedinţeĭ Comisiuniĭ, în care s'a discutat cuprinsul acestuĭ raport.

D-l *D. Sturdza* cetesce procesul-verbal al. Comisiuniĭ Dicţionaruluĭ limbiĭ române pentru şedinţa de la 30 Martie 1902.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că îĭ pare rĕŭ că n'a sciut că cestiunea Dicţionaruluĭ se va discutà astăḑĭ, pentru că d-sa a făcut maĭ multe observaţiunĭ pe carĭ le-ar fi presintat Academieĭ. În câte-và foĭ din manuscrisul Dicţionaruluĭ, pe carĭ le-a vĕḑut în anul trecut, a constatat o mulţime de cuvinte francese, carĭ nu pot fi admise în Dicţionar. D-sa are o listă întrégă de asemenea cuvinte. Dicţionarul Academieĭ trebue să cuprindă numaĭ cuvintele adevĕrat românescĭ, pentru că el trebue să fie un îndreptariŭ al limbiĭ. Dicţionarul care se face este al Academieĭ, nu al d-luĭ Philippide şi de aceea Academia trebue să îngrijéscă ca într'însul să fie înscrise numaĭ cuvintele curat românescĭ saŭ întroduse şi încetăţenite de timp fórte îndelungat.

D-l *N. Quintescu* ḑice că d-sa în Comisiune a întrebat, dacă un membru póte face observaţiunĭ amănunţite, căcĭ numaĭ acestea pot fi folositóre, şi nicĭ nu se pot face observaţiunĭ generale, fiind-că Dicţionarul este o lucrare de amănunte. D-l Philippide nu póte să nu priméscă observaţiunile Academieĭ, pentru că d-sa face o lucrare pentru care Academia are rĕspundere. D-l Philippide are obiceiurĭ de limbă cu totul particulare, maĭ ales în ce privesce forma unor cuvinte, şi nu

póte fi admisibil ca să fie primite în Dicţionar decât formele aprobate de Academie. Când Academia a refusat proiectul de Dicţionar al luĭ Laurian, l-a refusat maĭ mult pentru forma rea, care se dăduse cuvintelor, ca: *naţione, aplicaţione,* dar fondul erà bun şi ar fi trebuit ca acum, când se face un noŭ Dicţionar, acela să servéscă de basă actualeĭ lucrărĭ. Dicţionarul trebue să fie un repertoriŭ de cuvinte şi de forme bune. D-sa are cea maĭ deplină încredere în competinţa d-luĭ Philippide şi în voinţa sa de a face o lucrare cât maĭ bună, dar póte greşì, şi de aceea d-l Quintescu este încredinţat că este necesar ca lucrarea să fie controlată, şi că d-l Philippide va primì bucuros observaţiunile carĭ i se vor face. D l Quintescu are o serie de observaţiunĭ, pe carĭ le-ar fi cetit, dacă scià că cestiunea vine astăḑĭ în desbatere şi crede că ar fi convins Academia despre dreptatea părerilor sale.

D-l *A. D. Xenopol* observă că d-niĭ Ştefănescu şi Quintescu spun că aŭ observaţiunĭ acasă asupra Dicţionaruluĭ. D-sa propune ca să se amâne discuţiunea pentru altă şedinţă, pentru ca ceĭ carĭ voesc să aducă luminile lor în discuţiune să pótă venì pregătiţĭ.

D-l *D. Sturdza* rógă să nu se maĭ amâne discuţiunea, căcĭ maĭ sunt multe lucrărĭ de făcut şi puţine şedinţe. Academia în şedinţă plenară nicĭ nu ar puté intrà în discuţiunĭ de amănunte, căcĭ dacă ar fi să discutăm Dicţionarul cuvînt cu cuvînt, lucrarea s'ar puté terminà numaĭ după fórte mulţĭ anĭ. Fie care îşĭ póte face acum observaţiunile ce crede necesare. Rógă decĭ să se continue discuţiunea.

D-l *N. Ionescu* observă că d-l Quintescu este membru al Comisiuniĭ şi că în sînul eĭ trebue să-şĭ facă observaţiunile, iar plenuluĭ Academieĭ să i se aducă numaĭ resultatul lucrărilor Comisiuniĭ. D-sa este asemenea în contra amânăriĭ.

— Se pune la vot propunerea de amânare şi se respinge.

D-l *D. Ollănescu* ḑice că avem o Comisiune alésă ca să supravegheze lucrarea Dicţionaruluĭ şi în Comisiune avem tótă încrederea. D-sa este fórte mulţumit cu organisarea lucrăriĭ şi de supravegherea eĭ, cu reserva numaĭ de a nu se lăsà d-luĭ Philippide prea mare latitudine de a lucrà cum vrea, ci să lucreze după normele Comisiuniĭ. Dicţionarul este o lucrare făcută sub controlul Academieĭ, nu o lucrare personală a d-luĭ Philippide, şi dacă i se va pune numele pe titlul lucrăriĭ, cum s'a spus în sînul Comisiuniĭ, acésta se va face numaĭ ca o fórte mare onóre pentru d-sa. Academia are rĕspunderea morală, şi decĭ ea are şi datoria şi dreptul de a supraveghià lucrarea cu care a însărcinat pe un membru al eĭ. Aşà fiind, Comisiunea instituită să ieà tóte măsurile cuvenite, pentru ca lucrarea să fie cât maĭ

completă şi maĭ perfectă posibil, iar plenul Academieĭ să nu împedice nicĭ să întârḑie acţiunea acesteĭ Comisiunĭ şi a persóneĭ însărcinate cu întocmirea Dicţionaruluĭ. Numaĭ cu chipul acesta vom avé cât maĭ curînd aceea ce cu toţiĭ dorim.

D-l *D. Sturdza* amintesce că lucrarea Dicţionaruluĭ nu se face din iniţiativa Academieĭ, ci din a Aceluia care la 1884 a provocat acéstă lucrare, arătând şi direcţiunea în care doresce să se facă şi dând şi mijlócele necesare pentru acésta. Al Academieĭ a fost Dicţionarul făcut de rĕposatul Laurian, acesta este al M. S. Regeluĭ. Pentru realisarea dorinţeĭ Suveranuluĭ, Academia a făcut o primă încercare, care n'a ajuns la sfârşit, pentru că a fost începută pe o basă prea largă. Când a trebuit să începem din noŭ, s'a dat lucrarea unuĭ bărbat, care se ocupă numaĭ de studiul limbiĭ şi care a renunţat cu totul la alte ocupaţiunĭ. Comisiunea a stăruit a se simplificà lucrarea cât maĭ mult este cu putinţă. Ast-fel s'a renunţat la discuţiunile etimologice, pentru că ele aŭ un interes cu totul secundar pentru scopul pentru care s'a pus în mişcare întocmirea nouluĭ Dicţionar. Ceea ce are mare interes sunt definiţiunile şi clasificarea sensurilor, lămurite prin exemplele adunate din literatură. Nu trebue să pretindem fie-care să se facă lucrarea după părerile şi după gustul nostru, ci să avem totdeauna în vedere scopul fundatoruluĭ acesteĭ lucrărĭ. Lucrarea merge fórte greŭ, dar dacă se vor maĭ creà greutăţĭ prin revisuirĭ şi amestecărĭ în întocmirea eĭ, ne expunem la perderĭ de timp pe carĭ tocmaĭ trebue să le evităm. Comisiunea alésă de Academie supraveghéză lucrarea şi dă d-luĭ Philippide indicaţiunĭ; nu putem însă intrà în amănunte.

D-l *Gr. Ştefănescu* ḑice că orĭ-ce român îşĭ cunósce limba. D-sa se ocupă de sciinţe, dar îşĭ cunósce fórte bine limba şi scie a deosebì ce este bun şi curat într'însa de ce este rĕŭ şi străin. D-l Philippide admite în Dicţionar cuvinte bastarde, franţusisme, pe carĭ le culege de prin cărţĭ şi chiar de prin ḑiare, carĭ nu pot face parte din limba românéscă Academia are tótă rĕspunderea pentru un Dicţionar, care se face în numele eĭ şi care este chemat să deà o direcţiune viitorilor scriitorĭ şi viitóreĭ desvoltărĭ a limbiĭ. Ne plângem că ni se strică limba prin introducerea şi întrebuinţarea prea multor franţusisme, deşì posedăm acele cuvinte în limba nóstră; eĭ bine, nu ne este permis nouĕ să lăsăm să se introducă în Dicţionarul Academieĭ asemenea cuvinte. Dacă se ţine mult ca să se pună tóte acele cuvinte barbare şi cu totul străine limbiĭ române, să se pună într'un anex, într'un suplement, dar nu în corpul chiar al Dicţionaruluĭ, căcĭ alt-fel

vom face un rĕŭ serviciŭ limbiĭ românescĭ. De aceea este necesară o revisiune continuă care să încépă chiar de acum, căcĭ maĭ târḑiŭ, când lucrarea va fi redactată gata, va fi prea greŭ şi chiar cu neputinţă.

D-l *N. Quintescu* ḑice că Dicţionarul se face sub auspiciile Academieĭ şi de aceea este o înaltă datorie ca el să ésă cât maĭ bine. D-sa este filolog şi are competinţă în lucrărĭ de acéstă natură. Se cere ca lucrarea să se facă repede şi bine, şi tocmaĭ de aceea, cu tótă competinţa d-luĭ Philippide, se pot strecurà óre-carĭ neexactităţĭ. D-sa voesce tocmaĭ ca prin observaţiunĭ şi contribuirĭ din partea membrilor Co misiuniĭ Dicţionaruluĭ să se evite acésta. Nu póte încăpé îndoélă că orĭ-ce membru al Academieĭ şi maĭ ales al Comisiuniĭ are drept să facă observaţiunĭ spre a contribuì la ameliorarea Dicţionaruluĭ şi d-l Philippide trebue să le priméscă, căcĭ lucréză în numele Academieĭ. Rĕŭ s'a făcut că s'a lăsat aşà de mulţĭ anĭ însărcinarea dată d-luĭ Hasdeŭ. Dacă Academia ar fi controlat de aprópe în primiĭ anĭ lucrarea, s'ar fi vĕḑut repede că ea nu puteà fi realisabilă cum se croise şi nu s'ar fi perdut aşà mulţĭ anĭ cu aşteptarea. D-l Ştefănescu a ḑis cu drept cuvînt, că trebue să se scótă franţusismele din Dicţionar. Tocmaĭ acésta este o cestiune de mare însemnătate: alegerea cuvintelor bune, carĭ pot fi admise în Dicţionarul Academieĭ şi înlăturarea mulţimiĭ de străinisme carĭ se aud pe icĭ pe colea şi carĭ nu pot fi primite în Dicţionarul limbiĭ.

D-l *I. Kalinderu* a regretat că în şedinţa Comisiuniĭ d-l N. Quintescu nu a expus observaţiunile d sale, căcĭ le-ar fi primit cu recunoscinţă, şi a avut pentru ele atât de mult interes în cât a căutat pe d-l Quintescu acasă ca să-l róge să i le arate. Comisiunea Academieĭ are caracter permanent şi ea trebue să lucreze în tot timpul anuluĭ, întrunindu se des şi cerênd relaţiunĭ şi probe de manuscris de la d-l Philippide. D-l Quintescu póte presintà observaţiunile sale şi ele vor fi comunicate d-luĭ Philippide spre a se folosì de ele; în amănunte să nu intrăm, pentru că nu maĭ isprăvim în mulţĭ anĭ. Părerile şi observaţiunile nu pot fi decât generale. Dacă am intrà în amănunte, am periclità întréga lucrare.

Discuţiunea se închide.

— Raportul Comisiuniĭ se iea spre cunoscinţă.

Se procedă la alegerea Comisiuniĭ Dicţionaruluĭ limbiĭ române pentru anul 1902—3.

— Sunt realeşĭ d-niĭ: *I. Kalinderu, T. Maiorescu, N. Quintescu, D. Sturdza, Gr. G. Tocilescu.*

D-l *D. Sturdza* cetesce următórele:

«În averea rĕmasă Academieĭ prin testament de la rĕposatul Take Petre Anastassiu se află suma de 395.778 leĭ 39 banĭ, partea capitaluluĭ depus de rĕposatul în Societatea în comandită a exploatăriĭ păduriĭ Tarcăul.

«Bilanţele ultimilor doĭ anĭ presintă perderĭ. Bilanţul din 31 Decemvrie 1900 constată reducerea capitaluluĭ la suma de leĭ 341.778,39 şi bilanţul din 31 Decemvrie 1901 constată reducerea capitaluluĭ la leĭ 295.779,54.

«Afară de acest capital, Academia maĭ are a luà de la Societatea Tarcăul suma de leĭ 79.552, şi anume: Leĭ 25.552 parte din capitalul ce rĕposatul Take Anastassiu a depus pentru partea d-luĭ N. Albu în Societate şi leĭ 54.000 împrumutul Societăţiĭ Tarcăŭ făcut prin rĕposatul Take Anastassiu de la d-l Ioan I. C. Brătianu.

«Întréga sumă care se cuvine astăḍí Academieí în averea Societăţiĭ Tarcăul este dar de leĭ 375.331,54, iar perderea este de leĭ 20.446, 85.

«Societariĭ comanditarĭ, şi anume d-niĭ Emil Costinescu, succesoriĭ Enache Cantemir, Dimitrie Corbu şi Nicu N. Albu, propun Academieĭ Române eşirea eĭ din Societatea Tarcăul sub următórele condiţiunĭ:

«1. Academia Română ese cu desăvârşire din Societatea Tarcăul, remâind absolut deslegată de orĭ-ce rĕspundere şi interese, carĭ rĕmân pe séma celor-lalţĭ asociaţĭ numiţĭ.

«2. Societatea Tarcăul se recunósce datóre Academieĭ cu suma de leĭ 375.331,54.

«3. Acéstă sumă Societatea se obligă a o plătì Academieĭ Române până în termen de cincĭ anĭ de ḍile în rate semestriale de câte leĭ 37.533,15, la 1 Octomvrie şi 1 Aprilie al fie căruĭ an, bine înţelegêndu-se că întâia rată se va plătì la 1 Octomvrie 1902 şi ultima la 1 Aprilie 1907.

«4. Suma de leĭ 375.331,54 va purtà o dobândă de 5% pe an calculată asupra capitaluluĭ ce rĕmâne, şi se va plătì cu treĭ lunĭ înainte de termenul plăţiĭ ratelor, adecă la fie-care 1 Iulie şi 1 Ianuarie al fie-căruĭ an până la plata integrală a capitaluluĭ, iar dobânda primuluĭ semestru se va plătì la 1 Iunie 1902.

«5. Societatea Tarcăul garantéză plata exactă a capitaluluĭ şi a dobânḍilor în condiţiunile expuse, prin capitalurile, instalaţiunile şi orĭ-ce altă avere a Societăţiĭ Tarcăul.»

— În urma explicărilor date de d-niĭ I. Kalinderu şi D. Sturdza, Academia, în unanimitatea membrilor presenţĭ în şedinţă, decide a primì propunerile Societăţiĭ Tarcăul şi însărcinéză Delegaţiunea să facă actele necesare pentru executarea lor.

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 2 APRILIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă ca dar din partea Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ următórele documente privitóre la alegerea Principeluĭ Carol de Hohenzollern la 1866 şi la venirea Sa în ţéră, spre a fi păstrate în colecţiunile Academieĭ ca amintire a acelor evenimonte atât de însemnate în istoria ţĕriĭ:

Portretul Principeluĭ Carol de Hohenzollern din 1868.

Carte de legitimare a Principeluĭ Carol la Universitatea de Bonn din 1862.

Pasaportul Republiceĭ Elveţiene, dat în 15 Maiŭ 1866 Principeluĭ Carol, călĕtorind sub numele de Carol Hettingen.

Telegrama adresată în 15 Aprilie 1866 de Principele C. Anton de Hohenzollern Regeluĭ Prusieĭ la Berlin (scrisă de Principele Carol).

Scrisórea originală a Regeluĭ Prusieĭ Wilhelm către Principele Carol de Hohenzollern din 16 Aprilie 1866.

Rĕspunsul Principeluĭ Carol de Hohenzollern către Regele Prusieĭ din 16 Aprilie 1866.

Scrisórea originală a Principeluĭ Carol Anton de Hohenzollern, adresată Principeluĭ Carol de Hohenzollern, din 15 Aprilie 1866.

Telegrama originală a Principeluĭ Carol Anton de Hohenzollern către Ioan Brătianu din 15 Aprilie 1866.

Scrisórea originală a Principeluĭ Carol Anton de Hohenzollern către Principele Carol de Hohenzollern din 18 Aprilie 1866.

Telegrama din Roman, adresată Principeluĭ Carol de Hohenzollern, din 20 Aprilie 1866, în original.

Copie de pe telegrama luĭ Ion Ghica, adresată luĭ Ioan Bălăceanu la Paris în 30 Aprilie 1866.

Telegrama originală a luĭ Ioan Brătianu, adresată din Düsseldorf Guvernuluĭ provisor, din 2 Maiŭ 1866.

Telegrama originală a luĭ Ioan Ghica către Ioan Brătianu la Düsseldorf din 3 Maiŭ 1866.

Scrisórea originală a Principeluĭ Carol Anton de Hohenzollern catre Principele Carol din 5 Maiŭ 1866, cu telegrama adresată luĭ Ioan Brătianu la Paris de Principele Carol.

Telegrama originală a Primărieĭ de Bucurescĭ către Principele Carol de Hohenzollern din 8 Maiŭ 1866.

Scrisórea luĭ Ubicini către Principele Carol de Hohenzollern din 2 Maiŭ 1866.

Scrisórea, idem, din 3 Maiŭ 1866.

Scrisórea, idem, din 5 Maiŭ 1866.

Patru tăieturĭ de ḑiare germane de la începutul luniĭ Aprilie 1866.
Învelitórea documentelor, scrisă de Principele Carol de Hohenzollern.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi*, în numele Academieĭ, exprimă Maiestăţiĭ Sale Regeluĭ cele maĭ viĭ şi respectuóse mulţumirĭ ale Academieĭ pentru acest preţios dar, prin care Augustul nostru Suveran arată din noŭ înalta Sa bunăvoinţă pentru Instituţiunea nóstră.

D-l *Gr. Ştefănescu* cetesce următórele:

«*Camelus Alutensis* Stefanescu.

«D-l *Nehering*, profesor la Universitatea din Berlin, a publicat în al LXXIX volum al revisteĭ sciinţifice *Globus* o lucrare a sa, motivată pe noua şi unica speţă de Cămilă fosilă ce am găsit în România în depositele cuaternare încă din 1874, în săpăturile ce se făceaŭ pe malul Oltuluĭ, pentru linia drumuluĭ-de-fer Bucurescĭ-Vârciorova; cămila despre care am menţionat la timp în *Analele* Academieĭ nóstre, în şedinţa din 21 Septemvrie 1878; dar în urmă studiind de aprópe şi cu deamănuntul aceste rĕmăşiţe, m'am convins că aveam a face cu o speţă nouă, pe care am numit-o *Camelus Alutensis*, după numele latinesc al Oltuluĭ, *Aluta*, în malurile căruia o găsisem.

«Acéstă cămilă nu numaĭ că erà o speţă nouă, dar erà prima *Cămilă fosilă* ce se găsise până atuncĭ în Europa.

«În urma acestor constatărĭ, am publicat un studiŭ amănunţit al acesteĭ cămile în *Anuarul Museuluĭ de geologie* pe 1894 (apărut în 1896), şi pe care l-am însoţit cu două table litografiate, în carĭ am reprodus cele două fălcĭ de cămilă găsite la Milcovul-de-jos, lângă Slatina.

«D-l Nehering mĭ-a cerut anul trecut lucrarea mea, a studiat-o şi, în luna Maiŭ trecut, a publicat în *Globus* următorul studiŭ: *Cămila fosilă din România şi epoca stepelor pleistocene din Europa de mijloc.*

«D-sa face acéstă publicaţiune, pe de o parte, ḑice d-sa, fiind că acéstă descoperire nu este până acum în destul de cunoscută; iacă propriile sale cuvinte:

«În anul 1896, d-l profesor Gr. Ştefănescu, Directorul Institutuluĭ «geologic universitar din Bucurescĭ, a publicat o fórte interesantă «dare de sémă asupra *Cămileĭ fosile din România*, în care sunt «descrise şi reproduse două fălcĭ inferióre de cămilă pleistocene Acéstă «dare de sémă este până acum nu în destul de cunoscută»; şi al doilea motiv al d-luĭ Nehering este, că găsirea acesteĭ fosile în Europa vine în ajutorul teorieĭ susţinute de d-sa, că în timpul epoceĭ cuaternare

saŭ pleistocenice a existat în Europa o periódă în care trăiaŭ animale de stepe.

«D-l Nehering ḑice: «Eŭ cred ca fórte probabil, că cămilele pleisto-«cene din sud-estul Europeĭ carĭ, fără îndoélă, eraŭ animale sălbatice, «aŭ o apropiată asemĕnare cu cămilele sălbatice actuale din centrul «Asieĭ. La dreptul vorbind, *Camelus Alutensis* este un membru carac-«teristic al fauneĭ pleistocenice a stepelor subarctice, care a jucat un «mare rol în timpul uneĭ anumite părţĭ a periódeĭ pleistocene din «estul şi mijlocul Europeĭ.»

«Intrând apoĭ în studiul Cămileĭ fosile din România, d-l Nehering ḑice: «Resturile de cămilă descrisă de *Ştefănescu* merită o deosebită «atenţiune, pe de o parte fiind că culcuşul lor este fórte sigur, pe de «alta, fiind-că sunt relativ bine conservate şi, în fine, fiind-că locul lor «de origine este împins mult către Europa», şi ca să facă evidentă autenticitatea acestor rĕmăşiţe, ca fiind de sigur ale uneĭ cămile, d-sa adaugă: «Orĭ-cine cunósce dentiţiunea cămileĭ, la privirea celor două «figurĭ ale fălcilor inferióre, va trebuì să convie că aparţin speţeĭ Ca-«melus; nu este vorba acì de singuraticĭ şi îndoelnicĭ dinţĭ, nicĭ de «fragmente de etrxemităţĭ de óse, cum este adesea la găsirea fosilelor, «ci o falcă inferióră bine conservată şi la care este fórte conservată «şi aşà caracteristica simfisă cu incisiviĭ, caniniĭ şi primiĭ premolarĭ «carĭ se asémĕnă cu caniniĭ.»

«În fine, pentru a nu lăsà nicĭ o umbră de îndoélă, în privinţa stăriĭ fosile a acesteĭ cămile, d-l Nehering adaogà: «Maĭ cu sémă interesant «este că cel maĭ din faţă dinte din seria molarilor, şi pe care l-am «însemnat în figura 2 prin p 3, se găsesce complet desvoltat. Acest «dinte lipsesce regulat la fălcile inferióre ale cămilelor de astăḑĭ; el se «observă numaĭ în casurĭ cu totul excepţionale; din contră, ambele «exemplare ale Cămileĭ fosile din România îl aŭ»

«După aceea d-l Nehering maĭ discută unele cestiunĭ relative la teoria sa, a existenţeĭ în timpul cuaternar a uneĭ epocĭ în care aŭ trăit animale de stepe.

«Acésta este pe scurt lucrarea d luĭ Nehering, din care mĭ-a trimis un extract ca să-l ofer Academieĭ nóstre.»

D-l *C. Erbiceanu* presintă în dar un manuscript, care cuprinde: *Cuvînt de îngropare ce se ḑice grecesce Epitafion vechiuluı Ştefan Vod al cincilea Domnul ţĕrii Moldoveĭ cel ce s'aŭ numit Mare pentru mărimea vredniciei şi vitejiei ale sale.* Textul *Cuvîntuluĭ* din acest manuscript este maĭ complet decât cel publicat de Kogălniceanu în *Archiva Românéscă.* După textul *Cuvîntuluĭ* urméză alte scrierĭ şi copiĭ de documente.

D-l *Gr. G. Tocilescu* presintă partea I a publicaţiuniĭ *Monumentele epigrafice şi sculpturale ale Museuluĭ de antichităţi din Bucurescĭ*, pe care a întocmit-o din însărcinarea Academieĭ. Este gata acum partea I de 30 cóle, cuprinḑênd colecţiunea epigrafică a Museuluĭ până la anul 1881; iar partea II, care va apăré în curînd în aproximativ 10 cóle, va încheià întréga lucrare şi va cuprinde monumentele sculpturale ale Museuluĭ.

D-l *Dr. V. Babeş* cetesce: *Despre substanţele apĕrătóre şi vindecătóre ale sângeluĭ.*

D-l I. Bogdan, membru corespondent, cetesce: *Originea Voevodatuluĭ la Românĭ.*

ȘEDINȚA DE LA 3 APRILIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *I. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la părintele *I. M. Moldovanu* se primesce insciinţarea că nu va puté luà parte la lucrările sesiuniĭ.

De la Secţiunea sciinţifică se primesce propunerea de a se publicà în *Anale* nota d-luĭ D. Negreanu, membru corespondent: *Cercetări asupra condiţiunilor în carĭ maşina electrostatică Whimshurst póte produce cea maĭ mare cantitate de ozon.*

— Propunerea Secţiuniĭ se aprobă.

Se cetesce raportul Secţiuniĭ sciinţifice prin care se arată că Secţiunea, în sedinţa de la 21 Martie, a decis a propune să fie ales membru corespondent român în locul vacant unul din următoriĭ candidaţĭ: Dr. E. Riegler, Alf. Saligny, carĭ aŭ întrunit în Secţiune câte 6 voturĭ pentru din 8 membri presenţĭ, şi Dr. D. Grecescu, care a întrunit 5 voturĭ din 8 votanţĭ.

— Se decide a se pune la ordinea ḑileĭ chiar în şedinţa de astăḑĭ.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 2 Aprilie, prin care se arată că Secţiunea, aprobând propunerea d-luĭ N. Quintescu, a decis ca continuarea traduceriĭ din Titu Liviŭ făcută de d-niĭ Nd. Locusteanu şi I. S. Petrescu (cărţile XXIII, 20—XXVII, 27) să fie tipărită. A decis tot de odată ca acéstă traducere să se tipărescă în fascicule anuale de câte cincĭ cărţĭ.

— Se aprobă decisiunea Secţiuniĭ literare.

Se procedă la a doua votare asupra propuneriĭ de a se alege d-l Şt. C. Hepites membru al Academieĭ în locul vacant din Secţiunea sciinţifică.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 21; voturĭ pentru 14, contra 7.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind două treimĭ, d-l Şt. C. Hepites a fost ales membru al Academieĭ în Secţiunea sciinţifică.

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ literare pentru şedinţa de la 1 Aprilie, prin care se arată că Secţiunea a decis:

1). A propune ca subiect pentru premiul Adamachi din 1907: *Înrîurirea curentelor străine în evoluţiunea limbiĭ şi literaturiĭ române din secolul XIX,* cu următorul program:

«Starea culturală a ţĕrilor la sfîrşitul secoluluĭ XVIII.

«Elementul slavon şi elementul grecesc în limba vorbită şi scrisă.

«Învĕţămîntul public şi privat sub înrîurirea grecéscă.

«Manifestarea curentuluĭ frances la noĭ în educaţiunea claselor superióre.

«Văcărescciĭ şi poesia lor. Cum se învĕţà limba românéscă? Mişcarea literară sub domnia luĭ Caragea Vodă. Teatrul de la Cişméua-roşie şi Domniţa Ralu.

«Alexandru Suţu Vodă şi Eforia teatrelor din ţéră.

«Gheorghe Asachi şi Gheorghe Lazăr. Şcóla românéscă şi începuturile eĭ. Eliade-Rădulescu. Tipografiile române şi cărţile bisericescĭ şi didactice. Curierul Românesc şi Albina Moldoveĭ.

«Societatea filarmonică din Bucurescĭ şi Iaşĭ. Eliade, Câmpineanu, Aristia. Asachi. Începuturile teatruluĭ român. Scriitorĭ şi traducĕtorĭ dramaticĭ.

«Limba oficială, limba literară şi limba vorbită. Primiĭ poeţĭ şi primele poesiĭ. Curierul de ambe sexe. Teatrul străin şi teatrul român. Lupta pentru statornicirea şi progresul sceneĭ naţionale. V. Alecsandri, C. Negruzzi, M. Kogălniceanu. Mişcarea literară în Moldova. Scrierĭ şi publicaţiunĭ.

«Repertoriŭ. Actorĭ. Resultate obţinute.

«Înrîurirea educaţiuniĭ date tinerimiĭ române în Francia şi în Germania asupra culturiĭ naţionale.

«Pruncul Român, Zimbrul, Gazeta Moldoveĭ.

«Starea societăţiĭ române la mijlocul véculuĭ trecut. Limba şi literatura în şcólă şi societate.

«Sf. Sava şi Academia Michăilénă Mişcarea de reînviere culturală.

«Gazeta Transilvanieĭ, Fóia pentru minte, inimă şi literatură.

«Duelgiiĭ şi Bonjuriştiĭ. Influenţa francesă şi influenţa germană asupra spiritelor şi năravurilor nóstre sociale în acea epocă.

«Teatrul (frances, german, italian). Cărţile didactice. Poesiile, romanele străine şi influenţa lor asupra nóstră.

«Profesoriĭ ardelenĭ, bănăţenĭ şi bucovinenĭ şi înrîurirea curentuluĭ germano-latin asupra culturiĭ naţionale.

«Reacţiunea în protiva tendinţelor, metodelor şi fiinţării şcólei acesteia începută de Societatea Junimea din Iaşĭ. Rolul Convorbirilor Literare în acéstă campanie.

«Înfiinţarea şi activitatea Academieĭ Române. Resultatele obţinute.

«Diversele direcţiunĭ literare de la noĭ. Limba scrisă şi limba vorbită în cărţĭ, în ḑiare, în public şi în societatea ḑisă înaltă la noĭ.

«Situaţiunea teatruluĭ naţional înainte şi după înfiinţarea Societăţiĭ dramatice. Literatura dramatică de la Millo şi până la finele véculuĭ XIX.

‹Istoria gramaticeĭ române în vécul XIX Etimologiştiĭ şi fonetiştiĭ.

«Analisa critică a lucrărilor literare maĭ însemnate în tóte genurile apărute la noĭ în secolul trecut.

«Starea actuală a limbiĭ şi a literaturiĭ române şi urmele înrîuririlor străine asupră-le.»

D-l *D. Sturdza* crede că programul este prea vast. Acésta este o greşélă generală a publicaţiunilor nóstre de premiĭ şi din causa acésta, de cât-và timp la cea maĭ mare parte din aceste premiĭ nu se presintă concurenţĭ saŭ se presintă lucrărĭ fórte slabe. Ar fi maĭ bine ca programul să se oprésca cam pe la anul 1860.

D-l *N. Ionescu* ar dorì un alt subiect pentru concurs şi anume influenţele străine asupra societăţiĭ românescĭ.

D-l *D. C. Ollănescu* ḑice că Secţiunea, după ce a aprobat subiectul, l-a însărcinat pe d-sa să facă un program. Programul întocmit nu este prea vast, nicĭ nu mărginesce libertatea de mişcare a acelor carĭ vor voì să-l execute, pentru că într'însul se arată numaĭ punctele principale ale studiuluĭ, pe carĭ autorul este liber să le trateze cum înţelege el. Tocmaĭ partea din nainte de 1860 este cea grea şi, pentru acel care va fi în stare să o scrie, partea de la 1860 încóce va fi cea maĭ uşóră. Dacă însă se pare că ar fi maĭ bine să se restrîngă subiectul, d-sa nu are nimic în potrivă.

D-l *A. D. Xenopol* întrébă dacă Secţiunea înţelege că autorul va trebuì să facă apreţierĭ critice asupra autorilor? Dacă va trebuì să le facă, el va puté să vie în contradicţiune cu păererĭ şi direcţiunĭ susţinute de membriĭ Academieĭ. Se póte admite acésta? Istoria literară nu se póte face fără apreţierĭ; pre când cea politică póte constà numaĭ din expunerea faptelor adevĕrate în mod obiectiv.

D-l *Gr. G. Tocilescu* crede că ar fi bine ca lucrarea să se oprésca la epoca indicată de d-l Sturdza, adecă pe la 1860, pentru că pe atuncĭ se termină o epocă şi începe o altă lume de atuncĭ încóce. Să se oprésca decĭ studiul la epoca deplineĭ realisărĭ a uniriĭ.

— Se decide a se primì programul propus de Secţiune cu suprimarea ultimelor şépte alineate, începênd de la «Reacţiunea în protiva tendinţelor până la sfirşit.

2). Secţiunea literară arată că şi-a întocmit biuroul pe anul 1902 3, alegênd Preşedinte pe d-l *T. Maiorescu* şi Vice-Preşedinte pe d-l *I. Vulcan.*
— Se iea act.

3). Secţiunea propune cu unanimitate de şépte voturĭ a se alege membru al Academieĭ d-l Ioan Bianu în locul rĕmas vacant prin trecerea d-luĭ Gr. G. Tocilescu în Secţiunea istorică, şi a se alege membri corespondenţĭ românĭ la treĭ locurĭ din cele patru vacante în Secţiune d-niĭ: Virgil Oniţ, Andreiŭ Bârsan şi Anghel Demetriescu.
— Se decide a se pune la ordinea ḑilei alegerile chiar în şedinţa de astăḑĭ.

D-l *I. Vulcan* cetesce următórea expunere asupra activităţiĭ literare şi asupra calităţilor d-luĭ I. Bianu, pe carĭ s'a întemeiat votul Secţiuniĭ:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Arătarea activităţiĭ şi a lucrărilor sciinţifice, precum şi a calităţilor personale ale d-luĭ Ioan Bianu, pe carĭ s'a întemeiat votul unanim al Secţiuniĭ literare de la 1 Aprilie, de a vĕ propune şi în acest an—precum vĕ propusese în 1900—să-l alegeţĭ membru în locul vacant în Secţiunea literară, ar fi cu totul de prisos. Nicĭ un candidat nu póte fi aşà de bine cunoscut fie-căruia dintre noĭ ca d-l Bianu, pe care de 23 anĭ împliniţĭ îl vedem dându-şĭ tótă inima şi tóte puterile în serviciul acesteĭ Instituţiunĭ.

«Toţĭ scim că de la 1879 şi până acuma d-l Bianu a lucrat cu un zel neadormit pentru serviciul acesteĭ înalte Instituţiunĭ, contribuind mult la îndeplinirea nobileĭ eĭ misiunĭ culturale în némul nostru. Cine nu scie că d-l Bianu a organisat prin acéstă puternică activitate colecţiunile sciinţifice ale Academieĭ, aşà ca ele să fie folosite de toţĭ învĕţaţiĭ şi doritoriĭ de studiĭ spre cel maĭ mare folos al progresuluĭ cercetărilor asupra trecutuluĭ némuluĭ nostru? Cine dintre noĭ nu a fost tot-deauna ajutat cu informaţiunĭ grabnice şi precise de d-l Bianu, orĭ de câte orĭ a avut trebuinţă de orĭ-ce sciinţă în domeniul literaturiĭ şi filologieĭ nóstre vechĭ şi nouĕ?

«Spre a satisface cerinţeĭ regulamentuluĭ şi bunuluĭ obiceiŭ stabilit, vĕ amintesc totuşĭ principalele momente din activitatea sciinţifică a d-luĭ Bianu desvoltată cea maĭ mare parte chiar în sînul Academieĭ şi în publicaţiunile sale.

«Născut la 1856 în Făget, lângă Blaj, şi-a făcut studiile academice la Bucurescĭ, completându-le în urmă la Milano şi la Paris.

«La 1876 Societatea Academică a primit şi a publicat în *Analele* sale monografia d-luĭ Bianu despre Samuil Micul, istoricul şi filologul ardelean, care a inaugurat marea şi binecuvîntata şcólă a apostolilor redeşteptăriĭ némuluĭ nostru. D-l Bianu crescuse la Blaj şi a arătat tot-deauna că-ĭ este plin sufletul de marile impresiunĭ şi tradiţiunĭ ale mareĭ şcóle de acolo.

«După ce în timp de doĭ anĭ a făcut studiĭ de filologie romanică şi de istorie literară în Italia şi Francia, s'a întors iar în serviciul Academieĭ, în

sînul căreia prin calităţile şi activitatea sa îşĭ câştigase şi a sciut păstrà tot-deauna simpatiile neuitatuluĭ Preşedinte Ion Ghica şi ale neîntrecutuluĭ în activitate Secretar general al nostru.

«În aniĭ 1885 şi 1886 a făcut două călĕtoriĭ în ţĕrile polone pentru cercetărĭ sciinţifice, al căror resultat a fost—între altele—cele treĭ volume de documente istorice polone, publicate în urmă sub îngrijirea d-luĭ I. Bogdan în Suplementul II al colecţiuniĭ Hurmuzaki.

«La 1887 a publicat ediţiunea *Psaltirei în versurĭ* a Mitropolituluĭ Dosofteiŭ, după manuscriptul original şi după ediţiunea de la 1673. În fruntea acesteĭ ediţiunĭ, făcută cu o îngrijire fără precedent la noĭ, se află un studiŭ de istorie literară magistral prin lărgimea cercetărilor, prin noutatea şi siguranţa vederilor şi prin precisiunea expuneriĭ.

«Academia, în unanimitatea voturilor, a dat atuncĭ o eclatantă manifestare a aprobăriĭ sale despre aceste lucrărĭ filologice ale d-luĭ Bianu, alegêndu-l la 1887 membru corespondent în Secţiunea literară.

«Doĭ anĭ în urmă, la 1889, d-l Bianu a publicat *Psaltirea Scheiană*, unul dintre primele şi cele maĭ preţióse monumente ale limbiĭ române, într'o ediţiune cu aceleaşĭ calităţĭ sciinţifice de precisiune şi de metod

«La 1891 a publicat un volum de texte macedo-române cu un glosar, care ar trebuì să servéscă de model tuturor lucrărilor de acéstă natură.

«A întreprins apoĭ două vaste publicaţiunĭ, de cel maĭ mare preţ pentru studiile literaturiĭ vechĭ şi a istorieĭ nóstre naţionale: 1) *Bibliografia veche românéscă*, care este o publicaţiune fără pereche, un adevĕrat monument ridicat cărturarilor şi tipografilor, domnitorilor, boerilor şi prelaţilor cărturarĭ şi iubitorĭ de carte din trecut; 2) *Catalogul manuscriptelor românescĭ*, în care se scóte la lumină din întunericul necunoscutuluĭ o mare parte din activitatea intelectuală şi culturală a strămoşilor noştri.

«D-l Bianu trăesce nu numaĭ în trecutul cel maĭ depărtat al literaturiĭ nóstre, ci şi în epocele contemporane; d-sa a publicat după manuscriptele originale o nouă ediţiune a poesiilor mareluĭ nostru poet naţional Alecsandri, precum şi o ediţiune a scrierilor luĭ Grigore Alexandrescu.

«Într'o scriere de la 1891, d-l Bianu şĭ-a expus în scurt vederile sale asupra desvoltăriĭ culturiĭ românescĭ în secolul XIX, arătând vederĭ largĭ şi pătrundĕtóre despre causele progreselor făcute şi ale greşelilor de direcţiune carĭ aŭ produs epoca de sărăcie şi de lipsă de avînt ce a urmat.

«Activitatea d-luĭ Bianu a maĭ produs numeróse comunicărĭ făcute Academieĭ, articole, note şi recensiunĭ rĕspândite în principalele reviste filologice şi literare românescĭ.

«Maĭ multe din publicaţiunile d-luĭ Bianu—astăḍĭ profesor universitar în Bucurescĭ—aŭ fost primite cu recensiunĭ elogióse şi de învĕţaţĭ din străinătate prin cele maĭ autorisate reviste.

«Pentru acéstă activitate literară şi filologică, Secţiunea literară a propus Academieĭ în 1900, prin organul coleguluĭ nostru d-l T. Maiorescu, să alégă

pe d-l I. Bianu membru al Academieĭ în Secţiunea literară, şi acum Secţiunea în unanimitate vine a vě face din noŭ aceeaşĭ propunere.»

Se procedă la vot, al căruĭ resultat este: votanţĭ 21; voturĭ pentru 18, contra 3.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind douě treimĭ, d-l Ioan Bianu a fost ales membru al Academieĭ în Secţiunea literară.

D-l I. Bianu, fiind însciinţat despre alegerea sa, este chemat în şedinţă.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* aduce d-luĭ Bianu în numele Academieĭ Române felicitările sale.

D-l *I. Bianu* dice:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Pentru fie-care din Domniile-Vóstre a fost un moment solemn al vieţiĭ, când pentru întâia óră a adresat cuvintele «Domnilor Colegĭ» către membriĭ Academieĭ Române, pentru că acéstă instituţiune de la începutul eĭ a fost încongiurată de o atmosferă de solemnitate deosebită; pentru nicì unul din Domniile-Vóstre însă acel moment nu a putut fi atât de solemn ca pentru mine, pentru că nicĭ unul nu a avut viéţa luĭ tótă atât de strîns legată de dînsa, atât de cu totul închinată acesteĭ instituţiunì, care este templul suprem al gândiriĭ şi al graiuluĭ némuluĭ nostru şi aĭ căreĭ 36 membri forméză marele stat-major al muncitorilor pentru luminarea minţiĭ românescĭ.

«S'aŭ împlinit 23 anĭ de când am intrat în serviciul Societăţiĭ Academice Române, care douě lunĭ în urmă a fost înălţată la rangul de Institut Naţional, sub denumirea de Academia Română. De atuncĭ mĭ-am pus tot-deauna tot sufletul întru îndeplinirea îndatoririlor serviciuluĭ meŭ, cu dorinţa neadormită ca să contribuesc şi eŭ cât de puţin la crescerea acestuĭ nobil institut de cultură naţională şi la rěspândirea tot maĭ largă a luminiĭ dintr'însul tot maĭ departe peste românime.

«Am fost om cu mult noroc! Am avut fericirea să am chiar de la început conducător binevoitor pe vecĭnic neuitatul Ion Ghica, căruia se datoresce în cea maĭ mare parte organisarea în care s'a desvoltat Academia de la 1879 până acum; bunăvoinţa luĭ pentru mine a crescut mereŭ şi mĭ-a păstrat-o până la sfîrşit; alăturea cu Ion Ghica şi în urma luĭ am avut de învěţător la muncă pe acest fără seamĕn Titan al munciĭ românescĭ, care este de aprópe 20 de anĭ Secretarul general al acesteĭ instituţiunì. Dar Domniile-Vóstre toţĭ câţĭ sunteţĭ aicĭ, şi alţiĭ carĭ s'aŭ dus dintre noĭ saŭ carĭ nu sunt presenţĭ în acéstă şedinţă, mĭ-aţĭ fost învěţătorĭ, toţĭ mi-aţĭ arătat bunăvoinţă părintéscă saŭ frăţéscă. Acuma aţĭ voit să daţĭ silinţelor mele cea maĭ mare rěsplată, să-mĭ faceţĭ mie cea maĭ înaltă onóre de a-mĭ da scaun în rîndul Domniilor-Vóstre. Inima mea este pătrunsă de atâta recunoscinţă, în cât covîrşit de emoţiune, nu vě pot spune simţemintele carĭ în acest moment mě stăpânesc. Am dat până acum Academieĭ Române tot sufletul meŭ. Maĭ mult nu am, maĭ mult nu vě pot da. Pot să vě făgăduesc numaĭ că tóte puterile mele vor fi şi în viitor până la sfîrşitul

lor puse în serviciŭ pentru înflorirea Academieĭ, acestuĭ templu al minţiĭ românescĭ, al luminăriĭ némuluĭ, la al căruĭ altar sunteţĭ preoţĭ-servitorĭ Domniile-Vóstre. Eŭ îmĭ voiŭ da tóte silinţele să continuŭ a fi *servus servorum* acestuĭ sfînt altar naţional.»

D-l *D. Sturdza* ḑice că şi d-sa este în serviciul Academieĭ de mulţĭ anĭ şi a început a lucrà sub conducerea luĭ Ion Ghica, neuitatul organisator al Academieĭ şi mulţĭ anĭ Preşedintele eĭ. În tot timpul serviciuluĭ d-sale a constatat la d-l Bianu zel pentru Academie şi prin îndeplinirea sarcinilor sale a ajutat mult activitatea Academieĭ în timp de peste 20 de anĭ. Pentru acésta nu ar fi fost ales membru al Academieĭ, dacă nu s'ar fi dat cu muncă încordată şi cu pricepere studiilor sciinţifice şi nu ar fi făcut lucrărĭ pe carĭ Academia le-a apreţiat. Prin urmare tineriĭ, carĭ aspiră să ajungă membri aĭ Academieĭ, trebue să vaḑă în acéstă alegere o indicare: să iubéscă Academia şi să lucreze pe terenul sciinţeĭ. Alegerea d-luĭ Bianu are înţelesul că arată preocuparea pe care o avem pentru viitorul acesteĭ Instituţiunĭ; arată că ne gândim la urmaşiĭ şi continuatoriĭ noştri în Academie, la conducĕtoriĭ viitorĭ aĭ Academieĭ. Noĭ ceĭ bătrânĭ vedem cu plăcere mare când se introduc în Academie membri activĭ şi zeloşĭ pentru bine şi pentru sciinţă, căcĭ eĭ aŭ misiunea de a întreţiné focul sacru al credinţeĭ în viitorul némuluĭ şi al iubiriĭ de lumina sciinţeĭ. Urmând noĭ tot aşà şi alegĕnd în aceste disposiţiunĭ, viitorul Academieĭ va fi asigurat şi noĭ ceĭ bătrânĭ nu putem decât să ne bucurăm din tot sufletul, vĕḑĕnd pe urmaşiĭ noştri bunĭ şi învĕţaţĭ intrând în Academie cu căldura tinereţiĭ.

Se procedă la alegerea membruluĭ corespondent român pentru un loc vacant în Secţiunea sciinţifică, pentru care Secţiunea a recomandat pe d-niĭ: Dr. E. Riegler, Alf. Saligny cu câte 6 voturĭ din 8 votanţĭ şi pe d-l Dr. D. Grecescu cu 5 voturĭ din 8 votanţĭ.

D-l *Dr. C. Istrati* cetesce următórea expunere asupra activităţiĭ sciinţifice şi asupra calităţilor d-luĭ Dr. E. Riegler:

«Printre chimiştiĭ românĭ maĭ tinerĭ, carĭ s'aŭ distins prin lucrările lor, nu este nicĭ unul, care să se fi distins în un mod maĭ ales ca d-l Dr. E. Riegler.

«D-sa a obţinut la Viena, cu un deosebit succes, titlul de Doctor în medicină. Tot ast-fel a trecut şi examenul sĕŭ de liberă practică în momentul când, întors în ţéră, dorì să practice acéstă artă.

«D-sa fu de fapt unul din practicianiĭ ceĭ maĭ bine vĕḑuţĭ la Iaşĭ; se bucurà ast-fel de o numerósă clientelă, la care renunţă în mare parte pentru a se consacrà cu totul cercetărilor sale chimice.

«Trebue să adaog, că d-l Dr. Riegler nu se mulţumì la Viena a învĕţà numaĭ medicina propriŭ ḑisă, dar studie în mod special chimia. D-sa fu unul din ceĭ maĭ distinşĭ elevĭ aĭ profesoruluĭ Ludwig. În Laboratorul acestuia, d-l Riegler îşĭ căpĕtă în mod serios avutele sale cunoscinţe.

«Iată de ce d-sa, întors în țéră, căută pe lângă clientelă, grație căreia puteà să trăéscă în mod lesnicios, să nu părăséscă chimia. Ca atare, d-sa obținù a fi numit profesor la școla militară din Iașĭ. În acel mic laborator, d-l Riegler făcù numeróse cercetărĭ originale.

«Am avut fericirea a fi făcut parte din juriul examinator al d-luĭ profesor Dr. Riegler când, după înființarea Facultățiĭ de medicină din Iașĭ, căută a trece examenul pentru a fi numit definitiv. Am admirat cu acea ocasiune priceperea sa și profunditatea cunoscințelor sale.

«La Facultatea de medicină din Iașĭ, profesorul Riegler este unul din ceĭ maĭ stimațĭ de colegĭ și iubițĭ de elevĭ.

«D-l Riegler, de la 1895 și până în present, a publicat 48 de memoriĭ, tóte referitóre la cercetărĭ originale propriĭ. Daŭ acì lista acestor publicațiunĭ, cuprinse în *Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucurescĭ*, *Annales scientifiques de l'Université de Jassy*, *Wiener medicinische Blätter*, *Pharmaceutische Centralhalle*, *Wiener klinische Wochenschrift*, *Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie*, *Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmacologie*, *Monatsberichte der Harn- und Sexualapparate*, *și Deutsche medicinische Wochenscrift:*

«*Acidimétrie, alcalimétrie et iodométrie au moyen de l'acide iodique cristalisé*, publicată în Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucurescĭ, anul VI, No. 1, 1897;

«*Un nouvel indicateur pour l'acidimétrie et l'alcalimétrie*, Buletinul Societățiĭ de sciințe, anul VI, pag. 453;

«*O metodă nouă pentru determinarea albumineĭ pe cale refractometrică*, publicată în Wiener medicinische Blätter, No. 48, 1895, și în Buletinul Societățiĭ de sciințe;

«*Un procedeŭ noŭ pentru determinarea glucoseĭ*, Wiener medicinische Blätter, No. 22, 1895;

«*Sur une réaction très sensible de l'ammoniaque, des sels ammoniacaux et de toutes les combinaisons organiques azotées qui donnent de l'ammoniaque par les bases puissantes*, Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucurescĭ, Iulie 1897, Pharmaceutische Centralhalle, etc;

«*Asaprol, un reactiv nou asupra albumineĭ, albumoselor, peptonelor și pepsineĭ*, Wiener klinische Wochenschrift, 1895;

«*Aseptol și asaprol; raportul lor la corpurile albuminoide*, Wiener medicinische Blätter, No. 35, 1895;

«*Chinaphtol, ein neues Antipyreticum und Antisepticum* (Chinaphtolul, un noŭ antipyretic și antiseptic), Wiener medicinische Blätter, No. 47, 1896, publicat și în jurnalele medicale;

«*Die therapeutische Anwendung der Naphtionsäure auf Grundlage experimenteller und klinischer Versuche* (Întrebuințarea terapeutică a aciduluĭ naphtionic pe basa încercărilor experimentale și clinice), Wiener medicinische Blätter, No. 14, 1897;

«*Eine neue Reaction auf Harnsäure* (O nouă reacțiune asupra aciduluĭ uric), Wiener medicinische Blätter, No. 26, 1897;

«*Nouvelle méthode pour la détermination de l'acide phosphorique par voie réfractométrique*, publicată în Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucuresci, 1897;

«*O metodă gazometrică pentru determinarea aciduluĭ uric*, Wiener medicinische Blätter, No. 21, 1897;

«*Determinarea optica a alcooluluĭ și a extractuluĭ în vin*, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang;

«*Entgegnung auf K. B. Lehmann's Bemerkung zu meiner Abhandlung über ein neues Verfahren zur Bestimmung des Traubenzuckers, etc.* (Rĕspunsul meŭ profesoruluĭ K. B. Lehmann la lucrarea intitulată Procedeŭ noŭ pentru dosarea glucoseĭ), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXVII Jahrgang, 1897;

«*O metodă nouă pentru determinarea ureeĭ pe cale gazometrică*, publicată în Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXIII Jahrgang, Pharmaceutische Centralhalle, No 36, 1897, Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucuresci. Pe principiul acesteĭ metode a construit la fabricantul Paul Altmann din Berlin un aparat, care a fost expus la Exposițiunea ultimă din Paris,

«*O nouă reacțiune asupra nitriților*, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang;

«*O metodă nouă gazometrică pentru determinarea aciduluĭ azotos și a altor corpurĭ oxidabile prin bioxidul de hidrogen*, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, și în o serie de alte jurnale;

‹*O metodă nouă pentru a dosà pe cale titrimetrică iodurele solubile*, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang, și de aicĭ s'a reprodus în tóte jurnalele speciale;

«*O metodă pentru dosarea aciduluĭ uric, basată pe proprietatea de a reduce la caldură soluțiunea luĭ Fehling*, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang, 1896;

«*O reacțiune nouă asupra nitriților și determinarea lor cantitativă colorimetrică*, Fresenius' Zeitschrift fur analytische Chemie, No. 35, p. 677, Pharmaceutische Centralhalle, Buletinul Societățiĭ de sciințe fisice, etc.;

«*Une nouvelle et sensible réaction pour les substances colorantes de la bile*, lucrare publicată în Bulletin général de Thérapeutique, din 30 Maiŭ 1899, Wiener medicinische Blätter din 23 Martie 1899, și în tóte jurnalele sciințifice;

«*Die Wirkung des Sacharins auf den verschiedenen Enzymen* (Acțiunea zacharineĭ asupra diferitelor enzyme), publicată în Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmacologie, XXXV Band, pag. 306;

«*Eine Bestimmungsmethode des Harnstoffs* (O metodă de dosare a ureeĭ), publicată în Wiener medicinische Blätter, No. 21, 1896,

«*Eine gasvolumetrische Bestimmungsmethode des Traubenzuckers und der*

Harnsäure (O metodă gazometrică pentru dosarea glucoseĭ şi a aciduluĭ uric), publıcată în Wiener medicinische Blätter, 1896, Pharmaceutische Centralhalle, No. 38, 1897;

«β *Naphtalinsulfosaure als Reagens auf Eiweis, Albumosen und Peptone,* (Acidul naftalin-sulfuric ca reactiv asupra albumineĭ, albumoselor şi peptonelor), publicată în Pharmaceutische Centralhalle, No. 24, 1898. Pe basa acestuĭ reactiv a construit la Paul Altmann din Berlin un albuminometru, care a fost expus la Exposiţiunea ultimă din Paris;

«*Nouvelle méthode pour le dosage du phénol ordinaire et autres phénols.* Acest procedeŭ de dosare s'a publicat în Buletinul Societăţiĭ de sciinţe din Bucurescĭ, anul VIII, Ianuarie-Aprilie, No. 1 şi 2 (1899);

«*O nouă metodă gazometrică pentru dosarea aciduluĭ uric pentru cercetărĭ clinice,* Wiener medicinische Blätter, No. 21, 1897, Monatsberichte der Harn- und Sexualapparate, 2 Band, 7 Heft, 1897;

«*Réfractométrie des eaux minérales,* publicată în Buletinul Societăţiĭ de sciinţe din Bucurescĭ, anul IX, Martie-Iunie, No. 2 şi 3 ;

«*Cercetarea nitriţilor în lapte fără eliminarea prealabilă a substanţelor albuminóse,* Pharmaceutische Centralhalle, No. 15, anul XXXVIII, din 15 Aprilie 1897;

«*Tratamentul dyphterieĭ cu acid iodic şi peroxid de hidrogen,* Wiener medicinische Blätter, No 45, 1899;

«*Über das Verhalten der Eiweiskörper der Albumosen und der Peptone zu Paradiazonitranilin* (Raportul albuminelor, albumoselor şı al peptonelor cu paradiazonitranilina), Wiener medıcinische Blätter, No. 41, 1899;

«*Méthode nouvelle pour la recherche de la saccharine, de l'acide salicylique ou d'un mélange de ces deux corps,* Annales scientifiques de l'Université de Jassy, tome I, fasc. I, Pharmaceutische Centralhalle, No. 38, 1900;

«*O reacţiune fórte sensıbilă asupra aldehydeĭ formice din lapte, precum şi asupra sacharuluĭ de lapte.* Lucrarea s'a publicat în Pharmaceutische Centralhalle, No. 50, 1900;

«*O reacţiune fórte sensibilă asupra glucoseĭ şi altor aldehyde,* publicată în Wiener medicinische Blätter, No. 49, 1900, Deutsche medicinische Wochenschrift şi alte jurnale medıcale şi specıale;

«*O metodă nouă de dosare a aldehydeĭ formice,* publicată în Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XL Jahrgang 1901;

«*O metodă expeditivă pentru dosarea alcoolulu,* Fresenius' Zeitschrift für analitische Chemie, XXXV Jahrgang 1896;

«*Zur Titerstellung der Thiosulfatlósung* (Titraţiunea uneĭ soluţiunĭ de Thiosulfat), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang, p. 308;

«*Zur Wertbestimmung des Chamäleon* (Titrul uneĭ soluţiunĭ de hipermanganat de potasiŭ), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXV Jahrgang, pag. 502;

«*O metodă nouă pentru a dosà glucosa*, publicată în Deutsche medicinische Wochenschrift, No. 3, 1901;

«*Bestimmung des Traubenzuckers, Milchzuckers auf iodometrischen Wege* (Dosarea glucoseĭ și a lactoseĭ pe cale iodometrică), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XXXVII Jahrgang;

«*Eine gasvolumetrische Bestimmungsmethode der Sulfate und der Schwefelsäure* (Dosarea gazometrică a sulfaților și a aciduluĭ sulfuric), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XLI Jahrgang, I, Heft;

«*Eine einfache gasvolumetrische Bestimmungsmethode der Chloride, der Chlorwasserstoffsäure, des Silbers und der Phosphate* (O metodă gazometrică simplă pentru dosarea clorurelor, a aciduluĭ clorhidric, a argintuluĭ și a fosfaților), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XL Jahrgang, X Heft;

«*O reacțiune fórte sensibilă asupra aciduluĭ uric*, publicată în Wiener medicinische Blätter, No. 45, 1901, Buletinul Societățiĭ de sciințe din Bucurescĭ, etc;

«*Nouveau procédé pour le dosage de la lactose dans le lait*, Annales scientifiques de l'Université de Jassy, 1901;

«*Eine Acetonbestimmungsmethode* (O metodă pentru dosarea acetoneĭ), Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XL Jahrgang, 1901;

«*Eine gasvolumetrische Bestimmungsmethode der Schwefelsäure im Harne für klinische Untersuchungen* (O metodă gazometrică pentru dosarea aciduluĭ sulfuric în urină pentru cercetărĭ clinice), Medicinische Blätter, No. 4, 1902;

«*Nachweis freier Säuren und saurer Salze* (Recunóscerea acidilor liberĭ și a sărilor acide, Fresenius' Zeitschrift für analytische Chemie, XL Jahrgang, 1901;

«*Das Verhalten eines Diacetessigsäure enthaltenden Zuckerharn's zur Iodsäure* (Raportul uneĭ urine diabetice diaceturice față cu acidul iodic, Medicinische Blätter, 1902;

«Față cu acéstă frumósă activitate a d-luĭ Dr. Riegler, față cu originalitatea numeróselor sale lucrărĭ, din carĭ unele servesc în mod curent și în laboratórele străine, Secțiunea sciințifică a credut necesar a propune Academieĭ pe d-l profesor Dr. E. Riegler ca membru corespondent.»

D-l *Dr. C. Istrati* cetesce apoĭ următórea notiță relativă la d-l Dr. A. O. Saligny, Doctor în chimie de la Universitatea din Berlin, profesor și Director al Laboratoruluĭ de chimie generală și technologică la Școla superióră de podurĭ și șosele:

«D-l Dr Saligny este unul din eleviĭ ilustruluĭ chimist german Hofmann. D-sa a făcut studiile secundare la Charlottenburg, în liceul franco-german. Întors în țéră încă din anul 1874, d-sa a debutat ca chimist în laboratorul Eforieĭ spitalelor civile, ce erà sub direcțiunea d-luĭ Dr. Bernath.

«Nu mult după acésta, înființându-se Monetăria Statuluĭ, d-l Saligny fu

numit chimist, şi el presidă la facerea aliagelor tuturor monedelor nóstre de aur, argint şi aramă ce aŭ fost bătute în ţéră.

«În acelaşĭ timp, laboratorul sĕŭ fiind însărcinat de Ministerul Finanţelor cu anumite lucrărĭ la secţiunea vămilor, d-l Dr. Saligny a făcut multă vreme lucrărĭ de control, atât de dificile şi variate.

«În tot acest timp, d-sa a reuşit a face cu deosebire din Laboratorul chimic al Şcóleĭ de podurĭ şi şosele primul laborator din Bucurescĭ, în ce privesce modul aşezăriĭ interne şi executăriĭ curente şi exacte a cercetărilor de control, cu deosebire pentru căile ferate şi cele relative la controlul materialuluĭ de construcţiune. Din acest punct de vedere, d-l Dr. Saligny şi laboratorul sĕŭ de mult sunt recunoscute în străinătate.

«Publicaţiunile şi cu deosebire analisele făcute de d-l[r] Dr. Saligny sunt fórte numeróse.

Ast-fel s'aŭ publicat analisele sale de ape minerale, minereurĭ, combustibilĭ, etc. în următórele publicaţiunĭ:

«În *Anuarul Biurouluĭ şcóleĭ* s'aŭ publicat şése lucrărĭ analitice;

«În *Anuarul Museuluĭ de geologie şi paleontologie* o lucrare;

«În *Buletinul Ministeruluĭ Agriculturiĭ, Industrieĭ, Comerciuluĭ şi Domeniilor* s'aŭ publicat şése;

«În *Buletinul Direcţiuniĭ generale a serviciuluĭ sanitar* douĕ lucrărĭ;

«În *Buletinul Societăţiĭ politechnice* s'aŭ publicat cincĭ lucrărĭ;

«Şi în fine în *Buletinul Societăţiĭ de sciinţe* din Bucurescĭ cincĭ lucrărĭ.

«S'aŭ maĭ publicat încă 14 analise variate în diferite alte publicaţiunĭ, ca aceea relativă la *Apele minerale ale ţĕriĭ*, de d-l Dr. Şaabner-Tuduri, în *Mehedinţĭ* de d-l Inginer Drăghiceanu, şi altele.

«Tóte aceste lucrărĭ aŭ atras atenţiunea Secţiuniĭ sciinţifice asupra persóneĭ d-luĭ Dr. A. O. Saligny, şi aŭ făcut ca d-sa să fie presintat plenuluĭ pentru a fi numit membru corespondent al Academieĭ.»

D l *Gr. Ştefănescu* cetesce următórea expunere asupra activităţiĭ sciinţifice şi asupra calităţilor d-luĭ Dr. D. Grecescu:

«*Du champignon de la teigne faveuse* (Tesă pentru doctoratul în medicină), 1868;

«*Catalogul plantelor cultivate în grădina botanică din Bucurescĭ în cursul anilor 1871—1875*, publicat la 1876;

«*Enumeraţia plantelor din România ce cresc spontaneŭ şi cele ce sunt frecuente în cultură*, 1880;

«*Plantes de la Macédoine appartenant au vilayet de Monastir,* 1899;

«Cincĭ broşurĭ indicând plantele indigene din România, culese în excursiunile făcute cu studenţiĭ Facultăţiĭ de medicină, 1898—1901;

«*Conspectul floreĭ române. — Plantele vasculare indigene şi cele naturalisate ce se găsesc pe teritoriul Românieĭ, considerate sub punctul de vedere sistematic şi geografic*, de 836 paginĭ, publicată în anul 1898,

«Acéstă ultimă lucrare este o lucrare monumentală, la care autorul a pus 25 de anĭ de muncă; ea va fi mult timp consultată cu profit de ceĭ ce se vor ocupà cu flora Românieĭ.

«Acéstă lucrare a fost premiată de Academia nóstră cu premiul de 5.000 de leĭ.»

D-l *Anghel Saligny* declară că se abţine de la acéstă votare.

Se procede la vot asupra candidatuluĭ d-l Dr. E. Riegler.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 11, contra 9.

— D-l Președinte anunţă că propunerea de alegere, întrunind simpla majoritate de voturĭ și nu două treimĭ, urméză a se pune la vot în ședinţa viitóre, dacă vre-unul din ceĭ-lalţĭ candidaţĭ propușĭ nu va întrunì două treimĭ.

Se procede la vot asupra candidatuluĭ d-l Dr. Alf. Saligny.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturì pentru 15, contra 5.

— D-l Președinte anunţă că propunerea de alegere întrunind două treimĭ, d-l Alf. Saligny este proclamat membru corespondent al Academieĭ la Secţiunea sciinţifică.

D-l *I. Vulcan* cetesce următórea expunere despre activitatea literară și despre calităţile d-luì Virgil Oniţ:

«*Domnilor Colegĭ!*

«D-l Virgil Oniţ s'a născut la 1864 în Transilvania. Părintele sĕŭ, astădĭ pensionar la Sibiiŭ, a fost judecător la tribunal.

«Terminând liceul, a făcut cursul de teologie de 3 anĭ în Sibiiŭ, apoĭ cursul de filosofie, doĭ anı la universitatea din Viena și doĭ la cea din Budapesta.

«La 1890 a fost numit profesor la gimnasiul ortodox român din Brașov, iar la 1894 Director al aceluiașĭ institut, post ce îndeplinesce și astădĭ, stând ast-fel în fruntea unuĭ institut dintr'un important centru cultural românesc.

«A fost ales în maĭ multe rîndurĭ deputat pentru Sinod și pentru Congresul naţional bisericesc din Sibiiŭ.

«Este Vice-Președinte al Societăţiı pentru crearea unuĭ fond de teatru român și face parte din Secţiunea literară de 5 membri a Asociaţiuniĭ pentru literatura română și cultura poporuluĭ român din Sibiiŭ.

«Activitatea sa literară se resumă în următórele:

«A scris maĭ multe manuale de șcólă, din carĭ relevăm cel intitulat: *Limba română, fiinţa, originea și rudeniile eĭ*, 1894;

«O serie de conferinţe pedagogice în cestiunĭ de ale șcólelor secundare, publicate în «Anuarele» gimnasiuluĭ din Brașov și reproduse în broșurĭ;

«Un tractat istoric-literar intitulat: *Straturı în poesia nóstră poporală*, publicat în revista «Vatra» din Bucuresci la 1897;

«Peste două-decĭ de schiţe și nuvele publicate în diverse reviste și diare,

din carĭ a scos la lumină un volum cu titlul: *Din tóte*, conţinênd tipurĭ, caractere şi situaţiunĭ din viéţa Românilor transilvănenĭ, volum fórte bine primit de critică.

«Lucrările sale maĭ noue aŭ apărut anul trecut, la Braşov, într'un volum cu numirea: *Clipe de repaus*, semnat cu pseudonimul ‹Sorcova›. Acestea sunt nisce povestirĭ satirico-umoristice, avênd un fond serios şi biciuind defectele vieţiĭ politice şi sociale. Atât ca composiţiunĭ, cât şi ca limbă, ele se presintă în condiţiunĭ remarcabile şi sunt cetite cu multă plăcere.

«Iată cuvintele carĭ aŭ îndemnat Secţiunea literară a vĕ propune să alegeţĭ pe d-l Virgil Oniţ membru corespondent în Secţiunea literară.»

Se procede la vot asupra propuneriĭ de a se alege membru corespondent la Secţiunea literară d-l Virgil Oniţ.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 15, contra 5.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind douĕ treimĭ, d-l Virgil Oniţ a fost ales membru corespondent în Secţiunea literară.

D-l *I. Vulcan* cetesce următórea expunere despre activitatea literară şi despre calităţile d-luĭ Andreiŭ Bârsan:

«*Domnilor Colegĭ!*

‹D-l Andreiŭ Bârsan s'a născut în anul 1858 în Dârstele Braşovuluĭ. Şĭ-a făcut studiile în Braşov, Viena şi Munchen După terminarea studiilor, a fost ales profesor la şcóla comercială română din Braşov, post ce ocupă şi astădĭ.

‹Încă din aniĭ studiilor sale s'a îndeletnicit cu literatura, scriind poesiĭ, maĭ apoi lucrărĭ didactice Scrierile sale beletristice le-a publicat întâiŭ în revista «Familia› din Oradea-mare, apoĭ în ‹Convorbirĭ Literare› şi în urmă în foiţa diaruluĭ ‹Gazeta Transilvanieĭ› din Braşov.

«În acelaşĭ timp a adunat creaţiunile museĭ poporale, poesii şi poveştĭ, publicând din ele maĭ multe în diverse reviste şi diare.

«Principala sa publicaţiune este volumul intitulat: *Doine şi strigăturĭ din Ardeal*, dat la lumină în colaborare cu Dr. I U. Jarník, Bucurescĭ 1885 şi premiat de Academia Română. Volumul acesta, studiat şi citat de toţi ceĭ ce fac studiĭ de limbă, s'a publicat în a doua ediţiune la 1895 în Braşov.

«A maĭ publicat:

«*Cincĭ-decĭ de colinde*, Braşov, 1890;

«*Din traista luĭ Moş-Stoica*, care conţine 101 anecdote poporale, Braşov 1891, sub pseudonimul «Sandu»;

«Dimpreună cu colegul sĕŭ I. Popea, a redactat în Braşov fóia «Şcóla şi Familia›, în aniĭ 1887—1888

«Activitatea sa literară bine apreţiata în tóte cercurile culturale române de peste Carpaţĭ, Andreiu Bârsan are acolo o reputaţiune literară stabilită, scrierile sale sunt cetite cu multă plăcere, de aceea şi Asociaţiunea pentru

literatura română și cultura poporuluĭ român l-a ales membru în Secțiunea sa literară.

«Prin alegerea sa de membru corespondent în Secțiunea literară a Academieĭ Române se recompenséză activitatea literară a unuĭ om de valóre, o distincțiune bine meritată acésta, care are să fie aprobată de vocea obșteĭ române de peste munțĭ.»

— Se procede la vot asupra propuneriĭ de a se alege membru corespondent d-l Andreiŭ Bârsan.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 20; voturĭ pentru 14, contra 6.

— D-l Președinte anunță că propunerea întrunind doue treimĭ, d-l Andreiŭ Bârsan a fost ales membru corespondent în Secțiunea literară.

D-l *D. C. Ollănescu* cetesce următórea expunere asupra activitățiĭ literare și asupra calităților d-luĭ Anghel Demetriescu:

«*Domnilor Colegĭ,*

«Domnul Anghel Demetriescu, absolvent al Facultăților de litere din Bucurescĭ și Berlin, adânc cunoscător al limbilor și literaturilor latină, grécă, germană, englesă și română, vechiŭ profesor de liceŭ și de seminar și Director al Liceuluĭ Sf. Gheorghe, este cunoscut Academieĭ atât prin lucrarea asupra luĭ Dion Cassius, care a avut înalta-ĭ aprobare, cât și prin faptul că acum pentru a doua óră numele sĕŭ se presintă sufragiilor d-vóstre pentru alegerea de membru corespondent al Secțiuniĭ literare.

«Deșĭ profesând în liceŭ și la Seminarul Nifon istoria și geografia, studiile și ocupațiunile sale de predilecțiune s'aŭ îndreptat necontenit în direcțiunea literară, în care prin lucrărĭ de valóre s'a afirmat printre ceĭ maĭ de sémă scriitorĭ și învĕțațĭ de la noĭ.

«Așà în afară de lucrărĭ speciale asupra istorieĭ și geografieĭ, publicate în anul 1873 și reeditate, pentru usul claseĭ a IV-a gimnasiale, de maĭ multe orĭ de atuncĭ, d-sa a publicat un volum intitulat:

«*Elemente de gramatică grécă* și un altul de *Teme și versiunĭ asupra gramaticeĭ grece;*

«A tradus, după textul grecesc, *Istoria romană a luĭ Dione Cassiu,* lucrare aprobată de Academie; a dat la lumină, în aniĭ 1874—1876, *o mulțime de articole de critică literară și de filologie*;

«A elaborat un *Tractat de Poetică română,* de maĭ bine de 1.000 de paginĭ;

«A tratat cu o deosebită competință înalte cestiunĭ de literatură, precum: *Obiectul arteĭ în genere, Poetul, Drama, Raportul dintre poesie și cele-lalte arte, Poesia în sine, Genesa opuluĭ de artă, Isvórele inspirațieĭ poetice* și un studiŭ fórte amănunțit asupra luĭ *Alex. Sihleanu și a poesieĭ lirice române.*

«În aniĭ din urmă a dat la lumină un studiŭ, fórte special, *asupra moduluĭ în care s'aŭ format poemele Homerice* și în curînd va face să apară o *Gramatică comparată a limbiĭ române cu limbile neolatine.*

«Activitatea sa nu s'a mărginit numaĭ acì. Studiind epoca nóstră modernă de renascere, d-sa a întreprins gréua sarcină de a cercetà şi a adâncì *caracterul elocinţeĭ parlamentare la Românĭ*, luând de model pe ceĭ maĭ puternicĭ şi maĭ influenţi oratorĭ şi bărbaţĭ de stat, precum: *Anastasie Panu*, *Barbu Catargiŭ*, *Ioan Brătianu*, *Michail Kogălniceanu*, pentru a nu pomenì decât de ceĭ mutaţĭ dintre noĭ, urmând însă studiile sale şi asupra câtor-và ómenĭ politicĭ şi oratorĭ încă în viéţă.

«În dragostea sa pentru fondul şi formele cu adevĕrat înalte, rodnice şi folositóre tinerelor generaţiunĭ, d-sa a publicat în traducţiune română *Discursurile Lorduluĭ Macaulay*, cu o lungă prefaţă asupra vieţiĭ mareluĭ istoric, literator şi orator engles.

«Nu maĭ menţionez acì sumedenia de articole şi de lucrărĭ separate ce a publicat d-sa prin revistele literare şi sciinţifice de la noĭ, nicĭ studiul fórte complet asupra mişcăriĭ literare şi sciinţifice de la noĭ în vécul trecut, făcut într'o revistă italiană *(Antologia)*.

«Iată omul, iată scriitorul şi învĕţătorul ce avem onóre de a vĕ propune ca membru corespondent în Secţiunea literară, încredinţaţĭ că participarea sa la lucrările nóstre va fi nu numaĭ rodnică ci şi de o folositóre însemnătate, făcêndu-ne onóre.»

Se procede la vot asupra propuneriĭ de a se alege membru corespondent d-l Anghel Demetriescu.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 13, contra 7.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea pentru alegerea d-luĭ Demetriescu, întrunind simpla majoritate de voturĭ iar nu două treimĭ, urméză a se pune la ordinea dileĭ în şedinţa viitóre.

Cercetărĭ asupra condiţiunilor în carĭ maşina electrostatică Whimshurst póte produce cea maĭ mare cantitate de ozon.

DE

D. NEGREANU,

Membru corespondent al Academieĭ Române.

Se scie că dacă facem să funcţioneze maşina Whimshurst, scânteile produse între poliĭ maşiniĭ, precum şi descărcările obscure în diferitele părţĭ ale aparatuluĭ, vor da nascere la ozon. Mĭ-am propus a studià părţile maşiniĭ, în carĭ se formézā cea maĭ mare cantitate de ozon, şi tot de odată în ce condiţiunĭ trebue a face să funcţioneze maşina, pentru ca cantitatea de ozon produsă să fie maximă.

Pentru a constatà ozonul, m'am servit de hârtie întrodusă în o soluţiune de amidon cu iodur de potasiŭ; se scie că, în acest cas, ozonul coloréză în albastru hârtia preparată în condiţiunile de maĭ sus. De asemenea m'am servit de hârtia roşită de turnesol, la care jumătate a fost întrodusă prealabil în o soluţiune de iodur de potasiŭ; existenţa ozonuluĭ este pusă în evidenţă prin înalbăstrirea jumătăţiĭ de hârtie de turnesol iodurată.

Graţie acestor hârtiĭ ozonometrice, am putut studià comparativ ozonul produs în diferitele părţĭ ale maşiniĭ:

a) Când hârtia ozonometrică erà pusă între poliĭ maşiniĭ, funcţionând cu condensatorĭ şi fără condensatorĭ, în sensul direct când se produceaŭ scânteĭ electrice saŭ egrete între poliĭ maşiniĭ;

b) Acelaşĭ lucru când maşina funcţionà cu condensatorĭ saŭ fără condensatorĭ, în sens invers;

c) Cele douĕ operaţiunĭ precedente repetate la marginile celor douĕ discurĭ de sticlă, hârtia fiind în exteriorul discurilor;

d) Aceleaşĭ operaţiunĭ repetate la cele douĕ discurĭ de sticlă, hârtia fiind interpusă între discurĭ.

Din comparaţiunea coloraţiunilor hârtiilor ozonometrice, se constată că ozonul se produce în cantitate maĭ mare între discurile de sticlă, când maşina funcţionéză în sensul direct. Experienţa arată că cantitatea de ozon produs este maĭ pronunţată în casul când maşina este provĕḑută cu condensatorĭ.

Se scie că principiul aparatelor ozonitóre consistă în producerea în un spaţiŭ restrîns, limitat prin douĕ armăturĭ, a unuĭ condensator de descărcărĭ electrice obscure (efluviĭ). Erà deci natural a examinà dacă aceste descărcărĭ obscure nu se produc şi între feţele interne ale discurilor de sticlă. Observând maşina funcţionând în obscuritate, se póte constatà uşor existenţa unor regiunĭ între discurĭ, în carĭ descărcările obscure sunt fórte numeróse; aceste descărcărĭ obscure se produc cu maşina funcţionând numaĭ în sens direct, fie că maşina ar fi provĕḑută saŭ nu cu condensatorĭ; se constată tot odată că descărcările obscure sunt maĭ pronunţate, când maşina funcţionéză cu condensatoriĭ

Din cele precedente deducem că cele douĕ discurĭ ale maşiniĭ Whimshurst jócă rolul unuĭ aparat ozonitor, descărcările obscure producêndu-se între discurĭ. Ozonul format depinḑênd de mărimea suprafeţelor între carĭ se produc descărcările obscure, resultă că maşina Whimshurst póte da direct o mare cantitate de ozon.

Pentru a mărì cantitatea de ozon, trebue a reînoì neîncetat aerul

dintre discurĭ. În acest scop, s'a întrodus între discurĭ cu presiune aerul din un suflător şi s'a putut constatà o producere continuă de ozon. Rĕmâne de studiat cestiunea unuĭ dispositiv convenabil pentru a întroduce necontenit între discurĭ aer sub presiune şi a unuĭ alt dispositiv pentru a culege ozonul format.

În resumat, maşina Whimshurst póte servì ea însă̆şĭ ca aparat ozonitor; cantitatea cea maĭ mare de ozon este produsă între discurile de sticlă ale maşiniĭ funcţionând în sens direct şi cu condensatorĭ; cantitatea de ozon cresce cu presiunea cu care aerul dintre discurĭ este împins în exterior.

Bucurescĭ, 20 Martie 1902.

ŞEDINŢA DE LA 4 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

De la d-l Iosif Pollak din Botoşanĭ se primesce în dar charta geografică: Γενικὴ χάρτα τῆς Μολδοβίας, καὶ μέρους τῶν γειτνιαζουσων αὐτὴ ἐπαρχίων παρὰ τοῦ Ῥήγα Βελεστινλῆ Θετταλοῦ 1797.

— Se decide a se exprimà mulţumirĭ d-luĭ Pollak.

D-l N. Iorga, membru corespondent, dăruesce 765 exemplare din fascicula care cuprinde regeste de documente și care a fost tipărită de d-sa ca apendice la vol. XI din colecţiunea de Documente istorice Hurmuzaki.

D-l *St. C. Hepites*, luând loc între membriĭ Academieĭ, ḑice:

«*Domnule Preşedinte,*

«*Domnilor Membri,*

«Destinat carierei militare pe care am urmat-o îndestul timp, pentru ca în gloriósa nóstră campanie din 1877/78 să mi se încredinţeze comanda uneĭ bateriĭ, ceea ce m'a impresionat, aşà că mi-a lăsat o neștérsă aducere aminte, n'a fost deschiderea foculuĭ în contra inimiculuĭ ci măreţia actuluĭ când, simplu elev în școla militară, am depus, în 1866, pe platoul Cotrocenilor, în faţa Domnitoruluĭ nostru, Şeful suprem al armateĭ, jurămîntul de credinţă pe drapelul, simbol al Patrieĭ. Credinţa ce juram Domnitoruluĭ nostru și Ţĕriĭ departe de a mi se păré o formulă sécă, pe care tot ostașul trebue s'o rostéscă prin obligaţiune, m'a sguduit puternic făcêndu-mĕ, încă tînĕr, să înţeleg că tot omul are datoriĭ către ţéra sa, datoriĭ ce trebue să le îndeplinéscă pentru a contribuì, în sfera activitaţiĭ sale, cu o petricică cât de mică la înălţarea saŭ la consolidarea eĭ.

«Din votul ce aţı binevoit a da în favórea mea în şedinţa de erĭ, chemându-mĕ ast-fel să ieaŭ parte cu Domniile-vóstre, la lucrările sciinţifice, carĭ înalţă un Stat, am înţeles că silinţele ce mĭ-am dat, într'un şir de mulţĭ anĭ, spre a cultivà o sciinţă folositóre omeniriĭ, nu aŭ fost perdute în zadar, ci că am fost destul de fericit — după aprecierile Domniilor-vóstre, scumpe mie — pentru a fi adăogat un grăunte la mortarul care trebue să cimenteze tăria şi prosperitatea iubiteĭ nóstre ţĕrĭ.

«Iată pentru ce astădĭ, când îmĭ este permis a mĕ aşezà lângă ceĭ maĭ ilustri representanţĭ aĭ sciinţeĭ române, este diua care, ca şi cea de acum 36 de anĭ, îmĭ va lăsà o neştérsă amintire în tot restul vieţiĭ mele.

«Sciŭ bine că nu meritelor mele sciinţifice datoresc măgulıtórea onóre ce mĭ-aţĭ făcut şi că buna voinţă ce Domniile-vóstre aţĭ avut pentru mine trebue explicată prin rĕsplătirea perseverenţeĭ ce am pus în cercetarea condiţiunilor climatice ale ţĕriĭ nóstre.

«Din nenorocire, o cercetare amănunţită a acestor condiţiunĭ nu se póte face fără un material de observaţiunĭ meteorologice, care să îmbrăţişeze o periódă de anĭ destul de lungă. Şi astădĭ de-abià suntem la începutul culegeriĭ acestuĭ material.

«Necunoscênd tainele viitoruluĭ, nu sciŭ dacă-mĭ va fi dat mie ca, prin studierea materialuluĭ ce va venì să îmbogăţéscă pe cel care-l avem adĭ, să învederez aceste condiţiunĭ.

«Acésta ar fi cea maĭ deplină a mea satisfacere şi o probă de mulţumire ce aşĭ voì s'o daŭ Domniilor-vóstre, Domnilor Colegĭ, pentru încrederea ce aţĭ pus în puterile mele, căcĭ înţeleg că onórea ce mĭ-aţĭ făcut cere din parte-mĭ o scrutare tot maĭ adâncă a legilor carĭ cârmuesc sciinţa atmosfereĭ.

«Îmĭ voiŭ da tóte silinţele ca să corespund acesteĭ aşteptărĭ a Domniilor-vóstre. Acésta este o promisiune solemnă ce vĕ fac.

«Rugându-vĕ a primì cu toţiĭ mulţumirile mele cele maĭ ferbinţĭ pentru marea onóre ce mĭ-aţĭ făcut, să-mĭ daţĭ voe să încheiŭ aceste câte-và vorbe prin:

«Trăéscă Academia Română, Trăéscă Augustul sĕŭ Protector, Să trăiţĭ Domniile-vóstre, membriĭ şi fala Academieĭ Române!»

Se procede la a doua votare asupra propuneriĭ Secţiuniĭ literare de a se alege membru corespondent d-l Anghel Demetriescu.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 22; voturĭ pentru 12, contra 10.

— D-l Preşedinte anunţă că, propunerea întrunind simpla majoritate a voturilor şi nu douĕ treimĭ, urméză a se pune la a treia votare în viitórea şedinţă.

D-l *P. Poni* cetesce raportul Comisiuniĭ Fonduluĭ Adamachi despre administrarea eĭ în 1901—2 şi prin care se propune a se da cele treĭ burse vacante în străinătate, una pentru studiul agriculturiĭ la Hohenheim, a doua pentru studiul astronomieĭ la Paris şi a treia pentru studiul edilităţiĭ publice la Berlin.

D-l *Dr. C. Istrati* nu vede trebuința de a se da o bursă pentru studiul astronomieĭ, până când nu vom avé încă în țéră un observatoriŭ astronomic; ar fi maĭ bine să se deà bursa pentru un învĕțămînt maĭ practic, cum ar fi pentru agricultură, căcĭ cu cât maĭ mulțĭ specialiștì bunĭ în acéstă ramură vom avé, cu atât va fi maĭ bine.

D-l *P. Poni* dice că, deșì nu avem încă un observatoriŭ astronomic, totuși acéstă sciință nu póte fi cu totul neîngrijită. La Facultatea de sciințe din Iașĭ, catedra de astronomie este ocupată de colegul nostru Culianu, care este profesor bătrân și peste câțĭ-và anĭ va eșì la pensie. În țéră avem un singur specialist în astronomie, pe d-l Coculescu, care este profesor la Bucurescĭ; este necesar decĭ ca să dăm o bursă spre a se preparà un altul ca să ocupe catedra de la Iașĭ.

— Se pune la vot propunerea Comisiuniĭ de a se da o bursă pentru studiul astronomieĭ și se primesce.

D-l *I. C. Negruzzi*, asupra propuneriĭ de a se da o bursă pentru edilitate, întrébă la care șcólă va studià bursierul la Berlin acéstă specialitate?

D-l *P. Poni* rĕspunde că bursa acésta este destinată unuĭ inginer absolvent al Șcóleì nóstre de podurĭ și șosele. S'a maĭ dat o bursă Adamachi pentru aceeașĭ specialitate d-luĭ Inginer I. D. Popovicĭ, care a făcut fórte folositóre studiĭ. A studiat maĭ întâiŭ 1½ anĭ la Berlin, urmând unele cursurĭ speciale la Technische Hochschule; a lucrat apoĭ în biurourĭ technice speciale de edilitate publică din acel oraș; în fine în timp de un an a visitat și studiat tóte lucrările de edilitate însemnate din principalele orașe ale Europeĭ. D-l Popovicĭ este ast-fel singurul specialist în țéră în diferitele lucrărĭ technice ale orașelor. D-sa este acum inginerul orașuluĭ Constanța. Este necesar ca orașele nóstre, cel puțin cele maĭ însemnate, să aibă asemenea inginerĭ cu cunoscințe speciale, pentru că ast-fel se vor evità multele greșelĭ fórte păgubitóre, carĭ s'aŭ făcut adese-orĭ într'unele din causa lipseĭ unor asemenea inginerĭ specialiștĭ. Noul bursier va merge pe acelașĭ drum ca și d-l Popovicĭ, adecă va studià și va lucrà maĭ întâiŭ la Berlin, apoĭ va visità și studià principalele lucrărĭ de edilitate din Europa.

D-l *I. Kalinderu* mulțumesce d-luĭ Poni pentru explicările date și Comisiuniĭ Adamachi pentru direcțiunea practică pe care o dă bursierilor. Din punctul de vedere al edilitățiĭ, treĭ orașe trebuesc maĭ ales studiate: Berlinul, care are însemnate lucrărĭ, aprópe ca ale Parisuluĭ, Parisul și Bruxelles. Bine face Comisiunea că propune o nouă bursă pentru edilitate și va trebuì să dăm maĭ multe burse pentru acelașĭ scop, pentru că doĭ inginerĭ de edilitate nu sunt de ajuns în țéră. Acéstă specialitate lipsesce fórte mult la noĭ și multe greșelĭ s'aŭ făcut din causa lipseĭ eĭ. Pe de altă parte, trebue să ne preocupăm cât se póte maĭ mult de agricultură, pentru că tendința în țéră este acum de a fugì de marea industrie, după experiențele carĭ s'aŭ făcut de vre-o 20 de anì, și de a se întórce spre agricultură și spre industriile strîns legate cu dînsa. În țéra nóstră sunt puținĭ într'adevĕr price-

puţi în tóte ale agriculturiĭ şi este mare trebuinţă de bărbaţĭ înzestraţĭ cu tóte cunoscinţele teoretice şi practice necesare acestuĭ cu totul preponderant isvor de bogăţie al ţeriĭ nóstre. Să dăm decì şi în viitor cât se póte maĭ multe burse spre a face agricultorĭ distinşĭ.

D-l *D. Sturdza* se unesce întru tóte cu cele spuse de d-l Kalinderu. Trimiterea tinerilor la studiĭ speciale în străinătate trebuesce să se facă în mod metodic, urmându-se acelaşĭ sistem pentru toţĭ bursieriĭ, maĭ ales pentru ceĭ trimişĭ pentru agricultură Dacă am trimite asemenea bursierĭ în tóte ţĕrile, ceĭ carĭ vor venì cu direcţiunĭ deosebite se vor ciocnì şi în loc de folos real va resultà confusiune, rĕŭ care trebue evitat cu tótă îngrijirea. Am început să trimitem pentru studiul agriculturiĭ la Hohenheim întâiul bursier pe d-l Jormescu Acolo este o şcólă de agricultură ţĕrănéscă şi pe ea s'a ridicat Academia agricolă de astădĭ. Un alt lucru trebue să ne preocupe cu privire la bursieriĭ Academieĭ, carĭ fac studiĭ speciale. Eĭ sunt primiţi în ţéră fórte rece, câte odată sunt chiar persecutaţĭ de către conducĕtoriĭ serviciilor Statuluĭ, cărora nu le place să priméscă bărbaţĭ într'adevĕr învĕţaţĭ în specialitatea lor.

D-l *N. Ionescu* dice că bursieriĭ Academieĭ trebue să fie ast-fel conduşĭ, în cât să-şĭ găséscă singurĭ cariera în specialitatea lor, fără a avé trebuinţă de funcţiunile Statuluĭ. Comisiunea a făcut fórte bine când a propus o nouă bursă pentru agricultură. Cu cât maĭ multe asemenea burse se vor da, cu atât va fi maĭ bine.

D-l *Dr C Istrati* este fericit când vede că Academia are datoria şi putinţa de a da direcţiunea nu numaĭ în literatură şi în sciinţe, ci şi în cele economice şi în cele practice. Crede că este absolut indiferent unde anume se trimit bursieriĭ ca să facă studiĭ în străinătate, căcĭ orĭ unde vor învĕţà sciinţa, maĭ mult teoretică saŭ aplicată la împrejurările locale de acolo, când se vor întórce în ţéră vor trebuì să se acomodeze la împrejurările speciale ale nóstre Spre a fi destul de pregătiţĭ pentru acésta, ar fi bine ca eĭ să steà după facerea studiilor câţĭ-và anĭ spre a face practică, căcĭ deşì nicăiri nu vor găsì aceleaşĭ împrejurărĭ ca la noĭ, totuşĭ lucrând 3—4 anĭ în ţĕrile Europeĭ, vor fi maĭ pregătiţĭ pentru a aduce folóse reale în patrie. Să se opréscă un an în Austria de sud şi în Ungaria, unde împrejurările economice şi agricole se asémĕnă maĭ mult cu ale nóstre

D-l *I. Kalinderu* dice că fără îndoélă ţéra în care împrejurările agricole şi economice se asémĕnă maĭ mult cu ale nóstre este Ungaria; de aceea d-sa în fie-care an merge cu 7 8 funcţionarĭ din serviciul Domeniuluĭ Coróneĭ spre a vedé unele părţĭ ale aceleĭ ţĕrĭ şi a studià atât marea proprietate cât şi pe cea ţĕrănéscă, îngrijirea vitelor şi altele. Este bine să se deà cât maĭ multe burse pentru agricultură, pentru că în ţéră este mare trebuinţă de bărbaţĭ culţĭ în acéstă specialitate Nu este bine însă ca îndată ce se întorc tineriĭ cu studiile terminate să fie puşĭ în funcţiunĭ marĭ, ci trebue să servéscă maĭ întâiŭ ca practicanţĭ într'o administraţiune regu-

lată spre a se obicĭnuì cu dificultăţile carĭ se întîmpină şi carĭ trebuesc învinse.

— Raportul Comisiuniĭ Adamachi se iea spre cunoscinţă şi se aprobă propunerile făcute într'însul.

Se procede la alegerea celor doĭ membri carĭ, împreună cu Secretarul general, vor formà Comisiunea Fundaţiuniĭ Adamachi pentru anul 1902—3.

— Sunt realeşĭ d-niĭ: *Sp. Haret*, *P. Poni.*

D-l *D. Sturdza* cetesce raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pentru 1901—2, în care se fac următórele propunerĭ:

1). A se înfiinţà un al şéselea an la Institutul Otteteleşanu, în care absolventele celor cincĭ clase dinainte să se ocupe numaĭ cu lucrul manual.

2). Să se intervină la Ministerul Instrucţiuniĭ publice ca să admită pe absolventele Institutuluĭ Otteteleşanu la examenele finale ale şcólelor profesionale de Stat, liberându-se certificate celor meritoriĭ.

D-l *Sp. Haret* ḑice că dacă Academia voesce să céră ca Ministerul Instrucţiuniĭ publice să admită pe absolventele Institutuluĭ Otteteleşanu la examenele finale ale şcólelor prefesionale de Stat, d-sa va aprobà cererea; se rógă numaĭ ca ea să se facă cât se póte maĭ grabnic.

D-l *I. Kalinderu* spune că elevele Institutuluĭ învĕţaŭ până acum prea puţin lucru, numaĭ atâta cât le erà de ajuns ca să-şĭ facă lor haine, dar nu puteaŭ îmbrăţişà după absolvire cariera şi meseria de confecţiunĭ. Acésta este necesar pentru aniĭ dinainte de căsătorie şi fórte folositor şi după căsătorie. De aceea, după multă gândire şi studiĭ făcute de d-sa cu d-l şi d-na Slavicĭ, s'a hotărît a se desvoltà maĭ mult acéstă specialitate, şi spre acest scop se propune înfiinţarea anuluĭ al şéselea. Erà necesar şi din altă causă ca elevele să steà un an maĭ mult în Institut, pentru că numaĭ cu cincĭ anĭ eşiaŭ prea tinere şi se întorceaŭ în familiile lor, unde de multe orĭ se puteà compromite tot resultatul pregătiriĭ făcute în Institut. Pentru partea comercială a vînḑăriĭ lucruluĭ făcut de eleve în al şéselea an, se póte să nu fie necesar să se înfiinţeze o prăvălie specială, căcĭ lucrurile s'ar puté pune la unele din magasinele cele marĭ din Capitală. Înfiinţarea anuluĭ al şéselea se face cu o mică cheltuélă realisată din economiĭ.

D-l *Sp. Haret* ḑice că şi pe Minister îl preocupă şi tocmaĭ acum se studiéză organisarea uneĭ prăvăliĭ, în care să se vînḑă lucrurile produse de şcolile profesionale ale Statuluĭ şi unde fetele să facă şi practica comercială a meserieĭ. Când prăvălia Statuluĭ va fi organisată, va fi fórte uşor să fie primite într'însa şi lucrurile de la Măgurele

D-l *N. Ionescu* ḑice că cestiunea prăvălieĭ este de mică însemnătate; se póte găsì un singur om care să cumpere tótă producţiunea Institutuluĭ. De mare importanţă este însă ca Statul să ieà elevele Institutuluĭ nostru şi să le admită în corpul şcólelor luĭ profesionale. Prin acésta se va deschide elevelor o carieră mult maĭ sigură şi maĭ positivă.

— Raportul Fundațiuniĭ Otteteleșanu se iea spre cunoscință și propunerile cuprinse într'însul se aprobă.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Otteteleșanu pentru 1902—3. — Sunt realeșĭ d-niĭ: *I. Kalinderu, I. C Negruzzi, D. Sturdza.*

ȘEDINȚA SOLEMNĂ DE LA 5 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* presintă din partea d-luĭ N. Ionescu o scrisóre de la rěposatul mare donator al Academieĭ Vasile Adamachi cu data de 15 Decemvrie 1879.

D-l *Dr. C. I. Istrati* cetesce discursul sĕŭ de recepţiune despre *Activitatea sciinţifică a luĭ Ion Ghica.*

D-l *D. Sturdza* cetesce rĕspunsul la discursul de recepţiune al d-luĭ Dr. C. I. Istrati.

ŞEDINŢA DE LA 6 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi* Vice-Preşedinte.

De la d-l Dr. A. O. Saligny se primesce scrisóre de mulţumire pentru alegerea sa de membru corespondent în Secţiunea sciințifică.

De la d-l Z. C. Arbure se primesce copia unuĭ document în limba rusă de la 1823, privitor la locul și data nasceriĭ Mitropolituluĭ Basarabieĭ Gavriil Bănulescu și la familia sa, spre completarea celor cuprinse în memoriul d-luĭ T. V. Stefanelli despre originea Câmpulungénă a numituluĭ Mitropolit, memoriŭ publicat în *Analele Academieĭ—Memoriile Secțiuniĭ istorice*, tom. XXIII, pag. 357—372.

De la d-l G. G. Băleanu se primesce fasc. I din scrierea sa *Curs de limba română,* partea I, *Fonetice*, Iași 1902, cu rugarea de a se împărţi membrilor Secţiuniĭ literare.

Se procede la a treia votare asupra propuneriĭ Secţiuniĭ literare de a se alege d-l Anghel Demetriescu membru corespondent la acea Secţiune.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 24; voturĭ pentru 16, contra 8.

— D-l Președinte anunță că propunerea întrunind majoritate, d-l Anghel Demetriescu este proclamat membru corespondent la Secțiunea literară.

Se cetesce raportul primit de la Secțiunea sciințifică, prin care se arată că Secțiunea și-a constituit biuroul pentru 1902—3, alegênd Președinte pe d-l *P. Poni* și Vice-Președinte pe d-l *Dr. I. Felix.*

— Se iea act.

Se cetesce raportul primit de la Secțiunea sciințifică, prin care se arată că Secțiunea, în ședința de la 4 Aprilie, a decis a recomandà pe d-l Dr. Dimitrie Grecescu spre a fi ales membru corespondent la acea Secțiune în locul rĕmas vacant prin alegerea d-luĭ Șt. C. Hepites de membru activ.

— Se decide a se pune îndată la ordinea ḑileĭ.

D-l *Gr. Stefănescu* cetesce din noŭ expunerea lucrărilor sciințifice ale d-luĭ Dr. D. Grecescu, care a fost cetit și în ședința de la 3 Aprilie

Se procede la vot, al căruĭ resultat este: votanțĭ 23; voturĭ pentru 19, contra 4.

— D-l Președinte anunță că propunerea de alegere întrunind două treimĭ, d-l Dr. D. Grecescu a fost ales membru corespondent al Academieĭ în Secțiunea sciințifică.

D-l Vice-Președinte *I. Kalinderu* ocupă scaunul presidențial.

La ordinea ḑileĭ se pune raportul Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea celor treĭ manuscripte presintate la concursul premiuluĭ Princesa Alina Știrbeĭ despre: *Principiile morale și creștinesci de carĭ trebue să se conducă părințiĭ în educațiunea copiilor lor.*

Se dă cetire următoruluĭ raport:

«I. — Manuscriptul prim, care s'a presintat la premiul sus amintit, e intitulat ‹*Principiile educațieĭ omenescĭ*› și pórtă ca motto: «*cunósce-te pe tine însuțĭ* . El constă din 126 file in-4⁰, tóte scrise numaĭ pe o singură parte.

«Întrégă lucrarea acésta e împărțită în treĭ părțĭ, dintre carĭ cele două dintâĭ sunt iarășĭ împărțite în maĭ multe capitole și anume:

«Partea I. *Considerațiunĭ generale.*

Cap. I. Legĭ fisice și legĭ morale.
Cap. II. Domeniile celor două lumĭ diferite.
Cap. III. Scopul educațieĭ.
Cap. IV. Sufletul.
Cap. V. Firea omuluĭ.
Cap. VI. Naționalitatea.

«Partea II. *Principiile educației.*

Cap. I. Titlul psichic.
Cap. II. Sentimentele și pasiunile.
Cap. III. Simțurile sufletuluĭ.
Cap. IV. Inteligența, facultățile sale și datoriile ce decurg din ea.
Cap. V. Consciința, facultățile eĭ și datoriile ce decurg dintr'însa.
Cap. VI. Simpatia, facultățile și datoriile ce decurg din ea.
Cap. VII. Teodicea, facultățile sale și datoriile ce decurg dintr'însa.
Cap. VIII. Demnitatea, facultățile sale și datoriile ce decurg dintr'însa.
Și în fine:

«Partea III. *Conclusiune.*

«Acesta e întreg cuprinsul lucrăriĭ, despre care ne e vorba.

«Atât din titlu cât și din capitolele, în carĭ e împărțită acéstă lucrare, se vede că autorul eĭ n'a înțeles subiectul pus la concurs pentru premiul *Princesa Alina Știrbei.* De aicĭ vine apoĭ că d-sa în lucrarea, presintată Academieĭ spre premiare, vorbesce despre câte de tóte, numaĭ despre ceea ce ar fi trebuit să vorbéscă nu ne spune maĭ nimica

«E drept că d-sa în partea I, cap. I, amintesce ce-và despre *Legile morale*, dar nu și despre *Principiile morale*, iar cât despre *Principiile creștinescĭ* nicĭ prin minte nu-ĭ trece.

«Tot în partea I, cap. III, ḑice în trécĕt că crescerea copiilor *incumbă părinților.* Dar carĭ ar trebuì să fie principiile morale și creștinescĭ, după carĭ să se conducă părințiĭ în educațiunea copiilor, nu ni le arată.

«Tot așà face autorul și în partea III, adecă în *Conclusiune*, în care asemenea amintesce că cu educațiunea copiilor ar trebuì să se ocupe în prima linie părințiĭ, fără însă a ne arătà cum și în ce fel să se ocupe.

«Întréga lucrare, ast-fel cum e compusă, a făcut asupra nóstră impresiunea că ea ar fi numaĭ un mic extras, și încă și acesta pe sărite și fórte nedibaciŭ, din opurile: *Histoire de la Psychologie*, Paris 1879 și *Traité de Psychologie*, Paris 1876, ale filosofuluĭ frances *A. H. Simonin*, pre care autorul eĭ îl amintesce maĭ tot a doua, a treia filă, și pe care-l invocă, în privința celor expuse de d-sa, ca prima și unica autoritate.

«În scurt ḑis, autorul a scris un mic tractat filosofic despre *Principiile educațiuniĭ omenescĭ*, nicĭ de cum însă despre *Principiile morale și creștinescĭ, de carĭ trebue să se conducă părințiĭ în educațiunea copiilor lor.*

«Prin urmare, lucrarea d-sale nu merită a fi premiată de Academia Română.

«II. — Manuscriptul II, cu motto: *În acest semn veĭ învinge! Nimic fără Dumneḑeŭ!* e un caet in-4°, constătător din 224 file, scrise pe ambele părţĭ.

«Autorul acesteĭ lucrărĭ face la început o «scurtă disertaţie asupra «Dumneḑeiriĭ, asupra credinţelor religióse, asupra creştinismuluĭ şi a «moraleĭ creştine, în raport direct şi indirect cu morala profană şi cu «minunile sciinţifice.»

«După acéstă scurtă disertaţiune trece la principiile morale creştine şi la crescerea copiilor, arătându-ne carĭ sunt principiile părinţilor din ḑiua de astăḑĭ, şi maĭ ales ale celor din România, după carĭ îşĭ cresc eĭ copiiĭ şi cât de rătăcite şi contrare sunt acestea principiilor morale şi creştinescĭ, sanitare şi economice; cum privesc părinţiĭ şi crescĕtoriĭ de copiĭ din ḑiua de astăḑĭ educaţiunea ce trebue s'o deà eĭ copiilor, numaĭ din punctul de vedere al cerinţelor impuse de civilisaţiune, ignorând cu totul principiile religiuniĭ creştine, şi la ce fel de resultate fórte dăunătóre atât moraleĭ adevĕrate, cât şi sănătăţiĭ copiilor sĕĭ, ajung eĭ apoĭ prin o asemenea crescere falsă.

«În acelaşĭ timp întăresce cele spuse de dînsul prin o mulţime de exemple şi arată cum ar trebuì să fie crescerea copiilor de ambele sexe, ca să fie acestora spre bine şi fericire, iar părinţilor spre laudă, bucurie şi mângâere.

Însă autorul nu se mulţumesce numaĭ cu atâta, ci el merge şi maĭ departe, arătându-ne nu numaĭ cum ar trebuì să fie crescerea copiilor în casa părintéscă, ci şi afară de acésta, în şcólă şi în societate, până ce ajung în acea etate când sunt în stare de a cunósce şi a pricepe eĭ singurĭ ce e bine şi ce e rĕŭ.

«Maĭ departe descrie cu colorĭ cât se póte de viĭ deprinderile şi apucăturile cele rătăcite şi rele ale însurăţeiler, carĭ nemijlocit, după cununie saŭ, cum ḑice autorul, după încheiarea uneĭ căsătoriĭ convenţionale, întreprind *voiajul de nuntă*, bătênd la tălpĭ în chipul acesta o parte bună din zestrea căpĕtată de la părinţĭ, prin ţĕrile străine, iar după ce se întorc acasă, se căesc de ceea ce aŭ făcut, şi duc apoĭ o viéţă ca vaĭ de dînsa; şi cum în sfîrşit, ceĭ maĭ mulţĭ soţĭ, săturându-se unul de altul, se insultă cu cuvintele cele maĭ urîte, se cértă şi se bat, iar la urma urmelor, de multe orĭ numaĭ pentru un lucru de nimica se despărţesc, şi cum prin tóte acestea daŭ apoĭ copiilor ce-ĭ aŭ cele maĭ rele, demoralisătóre şi dăunăcióse exemple.

«Vorbesce şi despre ne maĭ pomenita corupţiune, care s'a încuibat de un timp în cóce în sînul societăţiĭ culte românescĭ, şi asta numaĭ şi numaĭ din causa cresceriĭ celeĭ rătăcite şi rele ce o daŭ părinţiĭ

de adĭ copiilor sĕĭ, saŭ din ignoranța și nepĕsarea acestora; ce fel de cărțĭ cetesc copiiĭ lor, prin ce fel de societățĭ se învîrtesc, cu cine-șĭ fac maĭ mult de lucru, ce vorbesc și cum se pórtă față de toțĭ aceia cu carĭ vin în atingere.

«Arată maĭ departe cum ceĭ maĭ mulțĭ părințĭ, maĭ ales mame, se intereséză maĭ mult de modă, de distracțiunea și petrecerea lor proprie, iar pe copiiĭ lor îĭ lasă în séma doicilor, mancelor, servitorilor și a servitórelor, carĭ de regulă se recruteză din starea cea maĭ de jos și maĭ coruptă, în loc ca mamele singure să-șĭ lăpteze și créscă copiiĭ, după cum fac tóte mamele tuturor celor-lalte viețuitóre din lume.

«În fine vorbesce despre educațiunea copiilor în școlĭ, despre modul cum înțeleg profesoriĭ și institutoriĭ de adĭ pe copiĭ și cum le daŭ instrucțiunea, despre gimnastică, despre darea de representațiunĭ teatrale din partea copiilor, despre religiune și biserică și despre ignorarea saŭ chiar defăimarea acestora, tocmaĭ din partea acelora carĭ ar trebuì în prima linie să le apere și susție; despre datoria către părințĭ și către ceĭ maĭ înaintațĭ în vîrstă; despre patriotism și economie; despre medicĭ și medicamente; precum și despre multe altele carĭ cad în sfera educațiuniĭ copiilor.

«În scurt, autorul nu trece maĭ nimic cu vederea, care crede el că ar fi în detrimentul cresceriĭ copiilor, al moraleĭ, al buneĭ cuviințe și spre desorganisarea și descompunerea societățiĭ românescĭ. Pretutindenea unde află vre-o bólă, ne-o arată și ne spune tot odată și lécul cu care s'ar puté vindecà.

«Limba în care șĭ-a scris autorul lucrarea sa e cât se póte de alésă, curată și curgĕtóre.

«O *singură scădere*, ce o are lucrarea acésta, e aceea că autorul n'a aflat de bine a o împărțì, după cum e datina la asemenea studiĭ, în capitole saŭ paragrafe și a arătà obiectul despre care are să trateze în fie-care capitol, ci cum îșĭ începe lucrarea, așà o duce într'una, ca un fel de narațiune saŭ poveste, de la început și până la sfîrșit.

Fiind lucrarea ast-fel scrisă e fórte greŭ de cetit și maĭ ales de întipărit în minte cele cetite. Cetind-o fără întrerupere, te ostenescĭ, iar când ajungĭ la sfîrșit aĭ uitat ceea ce aĭ cetit la început.

«Dacă autorul ar eliminà cu totul din textul lucrăriĭ sale cele două file de la început și vre-o câte-và pasage de pe la mijloc și cele două de la fine, în care e vorba despre sine, despre Princesa Alina Știrbeĭ și despre Academia Română, maĭ departe dacă șĭ-ar trage pe sémă și n'ar confundà *Dumnedeirea* cu *Natura*, după cum o face acésta în două locurĭ pe fila 7, căcĭ alt ce-và e Dumnedeŭ și cu totul alt ce-và

Natura; şi în fine dacă şĭ-ar împărţì întréga sa lucrare în tot atâtea capitole, despre câte obiecte principale tratéză, ca să fie maĭ lesne de cetit şi de priceput, atuncĭ ea, după părerea nóstră, ar fi o lucrare fórte instructivă, căreia Academia Română ĭ-ar puté acordà premiul Princesa Alina Ştirbeĭ.

«III. — Manuscriptul III, cu motto: *Precum viţa nu póte să aducă ródă de sine singură, de nu va rĕmâné în butuc, aşà nicì voĭ, de nu veţĭ rĕmâné întru mine* . Ev. Ioan, c 15, constă din 46 cóle scrise câte pe o singură faţă, dar şi aceea în partea stângă în lăţime de peste două degete deşértă.

«Întrégă lucrarea acésta e împărţită în patru părţĭ şi fie-care parte în câte maĭ multe paragrafe saŭ întitulăturĭ.

«Aşà Partea I tratéză despre:

Nascerea şi formarea omului prin guvernare.
Legile.
Legea perfecţiuniĭ.
Camandamentele legilor morale.
Educaţiunea morală stabilită pe religiunea creştină.
Mijlócele pentru educaţiunea omuluĭ în general.
Precauţiunile soţilor în timpul zemisliriĭ copiluluĭ.
Condiţiunile părinţilor în timpul însărcinăriĭ mameĭ.
Cum trebue să fie ferită mama în timpul nasceriĭ.
Cum trebue să se pórte părinţii de la nascerea copiluluĭ până la înţărcare.
Educaţiunea copiluluĭ de la înţărcare şi până la etatea de patru anĭ.
Îndărătnicia. Mijlócele pentru sfărîmarea eĭ.
Mijlócele pentru a preparà inima copiilor spre bine de la etatea de patru anĭ şi până la şépte.
Ce crescere trebue să dăm copiilor de la etatea de la şépte şi până la 15 anĭ.
Pedepsele, modul de a le aplicà şi consecinţele.
Sensualitatea, mijlócele pentru combaterea eĭ de la etatea de 15 anĭ şi până la căsătorie.
Căsătoria.
Datoria soţilor relativ la viéţa casnică
Datoriile bărbatuluĭ către femeea sa.
Datoriile femeeĭ către bărbat.

În Partea II tratéză despre:

Ce trebue să facă omul în tótă viéţa sa.
Păcatul.
Devisa păcatelor.
Păcatul original.
Amórea de Dumnedeŭ.

Natura omuluĭ *conrupt.*
Contagiunea păcatuluĭ.
Corpul.
Sufletul omuluĭ *conrupt.*
Voinţă *conruptă* a omuluí.
Renascerea omuluĭ *conrupt* prin Duhul sfînt.
Mijlócele putincióse pentru vindecarea omuluĭ *conrupt.*
Devisa virtuţilor.
Originea virtuţilor.
Viéţa omuluĭ renăscut.
Virtutea. Caracterul şi modul cum printr'însa ne putem suì treptat până la cer.
Cum prin virtute putem atinge perfecţiunea.
Credinţa. Folósele ce póte aduce.
Speranţa.
Caritatea către Dumnedeŭ.
Actele saŭ virtuţile cardinale.
Antropologhia saŭ întrégа natură a omuluĭ renăscut.
Corpul omuluĭ renăscut.
Sufletul omuluĭ renăscut.
Voinţa omuluĭ renăscut.
Despre treptele saŭ vîrstele vieţiĭ celor renăscuţĭ.
Pruncia saŭ prima vîrstă a celor ce purced în calea perfecţiuniĭ.
Bărbăţia în renascere.

«În Partea III tratéză despre.

Obstacole ce le întîmpină omul în (pruncie) calea perfecţiuniĭ.
Pericolele ce le întîmpină omul în pruncie saŭ prima *vîrstă* a renasceriĭ
Pericolele ce le întîmpină în bărbăţie.
Tentaţiune spre rĕŭ.
Tentaţiunĭ spontanee şi generale.
Inimiciĭ principalĭ aĭ omuluĭ.
Sensualitatea.
Armele saŭ mijlócele de apĕrare contra sensualităţiĭ.
Al doilea inimic, lumea.
Mijlócele saŭ armele de apĕrare contra lumiĭ.
Al treilea inimic, diavolul.
Armele saŭ mijlócele cu carĭ putem să învingem diavolul.
Mijlócele generale cu carĭ trebue să ne servim înainte de tentaţiune.
Mijlócele de carĭ trebue să întrebuinţăm în timpul tentaţiuniĭ.
Armele saŭ mijlócele cu carĭ trebue să ne servim după tentaţiune.
Postul.
Rugăciunea.
Despre elemosină.

«În fine, în Partea IV şi ultima, tratéză despre:

Câte-và speciĭ de datoriĭ.
Datoriile către Dumneḑeŭ.
Datoriile către aprópele.
Datoriile omuluĭ către sine însuşĭ.
Datoriile pentru corpul nostru.
Datoriile pentru suflet.
Datoriile şi bunurile vremelnice. Şi
Datoriile copiilor către părinţiĭ lor.

«Acesta e întregul cuprins al lucrăriĭ.

«Unele dintre paragrafele saŭ intitulaturile înşirate sunt fórte scurte, iară altele ce-và maĭ lungĭ, şi maĭ în fie-care paragraf se aduc câte unul saŭ şi maĭ multe citate atât din sf. Scriptură a vechiuluĭ şi nouluĭ Testament, cât şi din uniĭ părinţĭ bisericescĭ şi profanĭ, privitóre la cele ce autorul le tratéză.

«Însă numaĭ în partea I ne vorbesce puţin ce-và maĭ pe larg despre principiile morale şi creştinescĭ, precum şi despre modul cum ar trebuì să purcédă părinţiĭ spre a puté da copiilor seĭ o crescere conform acestor principiĭ.

«În părţile următóre însă ne vorbesce maĭ mult despre modul cum ar trebuì să se pórte ómeniĭ ceĭ înaintaţĭ în vîrstă, ca să pótă fi fericiţĭ atât în lumea acésta, cât şi în cea viitóre.

«Prin urmare, părţile acestea, în carĭ numaĭ unde şi unde se face amintire cum ar trebuì să se créscă copiiĭ, maĭ de grabă s'ar puté numì un *Tratat de morală creştină* pentru ceĭ înaintaţĭ în vîrstă, decât *Principiĭ morale şi creştinescĭ, de carĭ trebue să se conducă părinţiì în educaţiunea copiilor lor.*

«Afară de acésta şi modul scrieriĭ, precum şi limba în care e compusă lucrarea acésta, nu sunt tocmaĭ la înălţimea necesară

Iar ce se atinge de ortografie, nicĭ nu maĭ vorbesc nimic, de óre-ce ea e maĭ pretutindenea greşită Probabil că acésta este a se atribuì persóneĭ care a decopiat manuscriptul.

«Din causa scăderilor amintite până acì, nu credem că Academia ar puté să acorde acestuĭ manuscript premiul Principesa Alina Ştirbeĭ

«Raportor: *S. Fl Marian.*

«Membri: *I. Kalinderu, D. Sturdza* »

D-l *I. Kalinderu,* membru al Comisiuniĭ, observa că nicĭ unul din cele treĭ manuscripte nu merită premıul, căcĭ cel maĭ puţin slab este plin cu tot felul de lipsurĭ şi are unele părţĭ greşite. Subiectul este important şi d-sa propune ca să se publice din noŭ la concursul celuĭ dintâĭ premiŭ liber

din Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ; dar să se facă un program amănunţit, în care să se arate concurenţilor materia de tratat şi direcţiunea în care Academia înţelege să o desvolte

Se procede la vot asupra premieriĭ manuscriptuluĭ cu devisa: «Cunósce-te pe tine însuţĭ.»

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 21; voturĭ contra premieriĭ 21.

— D-l Preşedinte anunţă că premiarea s'a respins.

Se procede la vot asupra premieriĭ manuscriptuluĭ cu devisa: «† În acest semn veĭ învinge.»

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 22; voturĭ pentru premiare 3, contra 18.

— D-l Preşedinte anunţă că premiarea s'a respins

Se procede la vot asupra propuneriĭ manuscriptuluĭ cu devisa: «Precum viţa nu póte să aducă ródă de sine. . . . .»

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 22; voturĭ pentru 1, contra 21.

— D-l Preşedinte anunţă că premiarea s'a respins.

D-l *I. Bianu* dice: Până acum obiceiul Academieĭ erà ca manuscriptele nepremiate să se restitue autorilor lor, carĭ se presintaŭ cu adeverinţa ce li se dase de la cancelarie la presintarea manuscriptelor. D-sa propune să se decidă ca de acum înainte manuscriptele nepremiate să rĕmână în colecţiunile Academieĭ, fiind-că multe din ele pot presintà óre-care interes. Acéstă nouă disposiţiune să se publice de odată cu publicarea subiectelor carĭ se propun.

— Propunerea d-luĭ I. Bianu se primesce.

— Se primesce propunerea d-luĭ I. Kalinderu de a se publicà din noŭ acelaşĭ subiect la concursul premiuluĭ Princesa Alina Ştirbeĭ, care este liber în anul 1914, şi a se face de către d-niĭ Marian şi Kalinderu un program amănunţit pentru tratarea subiectuluĭ.

D-l Preşedinte anunţă că premiul Princesa Alina Ştirbeĭ din acest an nefiind dat, urméză ca — în conformitate cu alin 2 din punctul VI al actuluĭ de donaţiune—valórea luĭ să se adaoge la capitalul fonduluĭ, după ce se vor întrebuinţà 20 procente pentru achisiţiunĭ de documente istorice.

D-l *D. Sturdza* presintă din partea Comisiuniĭ alese pentru determinarea subiectuluĭ de propus la concursul premiuluĭ Neuschotz din 1907 următorul subiect: *Istoricul căilor ferate din România şi influenţa lor din punctul de vedere economic, social şi politic*

— Propunerea se aprobă, şi d-l A Saligny este însărcinat să facă programul amănunţit pentru desvoltarea subiectuluĭ.

D-l *I. Kalinderu* cetesce următorul raport al Comisiuniĭ Fundaţiunii Take P. Anastassiu asupra administrării în aniĭ 1900 1902 :

«*Domnilor Colegĭ,*

«Comisiunea alésă de D-vóstre la 3 Aprilie 1900, cu însărcinarea de a administrà Fundaţiunea Take P. Anastassiu, a îngrijit fără încetare de în-

semnata avere lăsată Academieĭ de către acel generos donator cu scopul de a contribuì printr'însa la înălţarea materială şi intelectuală a sătenilor, în mijlocul càrora a trăit şi a muncit întrégă viéţa luĭ.

«După ce Academia a fost pusă în posesiunea averiĭ prin organele justiţieĭ, s'aŭ vîndut productele aflate în magasiĭ şi s'aŭ făcut cheltuelile impuse de îndatoririle Academieĭ către generosul rĕposat; s'aŭ plătit deosebite datoriĭ şi s'a construit o mare şi frumósă criptă lângă biserica de la Călmăţuiŭ, pentru odihna rĕmăşiţelor luĭ pămîntescĭ.

«Vinurile găsite în pivniţe aŭ fost lăsate în proprietatea văduveĭ rĕposatuluĭ, dómneĭ Elena Take Anastassiu, care în timpul vieţiĭ soţuluĭ sĕŭ căută şi cultivà singură viile în folosul sĕŭ personal.

«De asemenea s'aŭ dat dómneĭ văduve tóte florile găsite la Ţigănescĭ, iar cele de la Călmăţuiŭ aŭ rĕmas acolo spre a fi întrebuinţate la împodobirea locaşuluĭ de odihnă al rĕposatuluĭ, unde la ḑiua de Sf. Dumitru s'aŭ slujit parastasele prevĕḑute în testament, în presenţa colegilor noştri C. Erbiceanu în 1900 şi P. Poni în 1901, făcêndu-se rugăciunĭ şi pomenĭ după obiceiul creştinesc.

«Clerul prevĕḑut în testament ca să slujéscă la biserica de la Călmăţuiŭ, şi compus din 1 preot cu 100 leĭ pe lună, 1 cântereţ cu 50 leĭ pe lună, 1 al doilea cântăreţ cu 40 leĭ pe lună şi un paracliser cu 30 leĭ pe lună, face serviciul religios la acea biserică încă de la încetarea din viéţă a decedatuluĭ Take Anastassiu.

«Moşiile Ţigănescĭ şi Călmăţuiŭ, dimpreună cu magasiile din Galaţĭ, aŭ fost arendate pentru suma de leĭ 96.500 pe an, iar averea mobilă de pe acele moşiĭ constătătóre din vite, maşinĭ, datoriĭ la locuitorĭ, a fost şi ea vîndută arendaşuluĭ încă de la 22 Maiŭ 1900 pentru suma de leĭ 200.000, care se incasséză în rate anuale de odată cu câştiurile arendeĭ.

«Viile de pe amândouĕ moşiile, grădinile, casele proprietăţiĭ, pădurile şi un teren de 45 fălcĭ la Ţigănescĭ, nu s'aŭ arendat, ci s'aŭ reservat spre a fi cultivate de şcóla de agricultură care se va înfiinţà la Ţigănescĭ.

«Amândouĕ clădirile marĭ de pe aceste douĕ moşiĭ aŭ fost folosite de dómna Anastassiu şi ocupate până în luna Octomvrie 1901 cu mobilele lăsate d-sale prin testamentul soţuluĭ sĕŭ. Îndată ce casele aŭ rĕmas libere, li s'aŭ făcut reparaţiunile necesare de întreţinere, ca să nu sufere stricăciunĭ în cursul erniĭ.

«S'aŭ luat şi întâiele măsurĭ pregătitóre pentru înfiinţarea şcóleĭ primare la Călmăţuiŭ, în înţelegere cu Ministerul Instrucţiuniĭ publice, după cum este prevĕḑut în testament. Acéstă şcólă va începe a funcţionà odată cu deschiderea anuluĭ şcolar viitor 1902—3.

«O problemă maĭ complicată şi maĭ delicată este organisarea şcóleĭ de la Ţigănescĭ. Testamentul ḑice, în privinţa naturiĭ acesteĭ şcóle, următórele: «Se va înfiinţà o şcólă de meseriĭ, de agricultură saŭ de comerciŭ, după «cum va crede maĭ nimerit Academia şi după programul învĕţămîntuluĭ pu-

«blic, pe moşia mea Ţigănescĭ, în casele mele de acolo, unde vor fi primiţĭ «absolvenţiĭ şcóleĭ de pe moşia Călmăţuiŭ, cum şi aceĭ din şcóla comunală «de la Ţigănescĭ, carĭ se vor distinge la învĕţătură.»

«Comisiunea D-vóstre este de părere că cea maĭ bună şi maĭ folositóre destinaţiune ce se póte da acesteĭ şcóle ar fi agricultura. O şcólă de agricultură în care copiiĭ plugarilor să înveţe în mod practic cele maĭ bune metode de cultivarea pămîntuluĭ, de cultura viilor şi a grădinilor de pomĕt şi de zarzavat; de crescerea şi îngrijirea vitelor, precum şi lemnăria şi ferăria întru cât sunt de ḑilnică întrebuinţare plugaruluĭ—o asemenea şcólă va rĕspândì în jurul eĭ bună starea materială şi morală a sătenilor. Nu se póte găsì o altă destinaţiune, care să îndeplinéscă maĭ bine intenţiunile generosuluĭ donator, care a fost unul dintre mariĭ agricultorĭ aĭ ţĕriĭ.

«Supunem acéstă părere a Comisiuniĭ la aprecierea şi hotărîrea Academieĭ, pentru ca să se pótă apoĭ luà măsurile trebuitóre pentru înfiinţarea şi organisarea aceleĭ şcóle.

«Academia va hotărî de asemenea, orĭ-care ar fi destinaţiunea aceleĭ şcóle, dacă trebue să se înfiinţeze îndată saŭ după ce se va da resultatul procesuluĭ intentat de fraţiĭ rĕposatuluĭ, despre care se vorbesce maĭ jos.

«Pre când rĕposatul Take Anastassiu erà în viéţă, din iniţiativa luĭ şi a soţieĭ sale, s'a înfiinţat în oraşul Tecuciŭ, de o Societate de dómne din acel oraş, o şcólă profesională de fete, care funcţionà cu însemnate ajutóre de la rĕposatul nostru testator.

«După dorinţa exprimată de cetăţeniĭ oraşuluĭ Tecuciŭ şi de vechiĭ amicĭ aĭ luĭ Take Anastassiu, Comisiunea D-vóstre a continuat a da aceleĭ şcóle ajutórele necesare pentru regulata eĭ funcţionare.

«S'a servit regulat văduveĭ rĕposatuluĭ renta viageră de 2.000 leĭ pe lună, ca şi cea de 100 leĭ pe lună lăsată d-luĭ Nicolae Atanasiu. D-l I. Anastassiu, fratele rĕposatuluĭ n'a voit să priméscă până acum renta sa viageră de 500 leĭ pe lună, iar renta de 100 leĭ pe lună a dómneĭ Ana Vadavali, care se arată prin testament că ar locuì în Turcia, nu s'a putut servì negăsindu-i-se domiciliul, după cercetările făcute.

«Fraţiĭ rĕposatuluĭ Take Anastassiu aŭ intentat Academieĭ proces cu scop de a revendicà averea lăsată de dînsul, pe basa unuĭ pretins testament noŭ. Întâia instanţă judecătoréscă a respins pretenţiunile lor.

«Credem că acum misiunea nóstră este îndeplinită, veniturile Fundaţiuniĭ Anastassiu fiind trecute în budgetul Academieĭ, şi că acéstă Comisiune urméză a încetà, iar averea a se administrà de Delegaţiune. Bine înţeles însă că în cas când Academia va găsì cu cale ca şcóla, fie de meseriĭ, fie de agricultură, să se înfiinţeze acum saŭ maĭ târḑiŭ, va trebuì, prin aceeaşĭ decisiune, să numéscă şi o Comisiune specială, aşà cum a făcut la cele-lalte fundaţiunĭ, însărcinată cu înfiinţarea şi supravegherea aceleĭ şcóle.

«Membriĭ Comisiuniĭ: *I Kalinderu, D Sturdza.*»

— Se iea act şi se aprobă cuprinsul raportuluĭ.

Se procede la alegerea Comisiuniĭ Fundaţiuneĭ Take P. Anastassiu pentru 1902—3.

— Sunt realeşĭ d-niĭ: *P. S. Aurelian, I. Kalinderu, D. Sturdza.*

Se cetesce următórea propunere:

«Sub-semnaţiĭ propunem alegerea de membru onorar al Academieĭ a profesoruluĭ Rudolf Virchow.

«Motivele pe carĭ sprijinim propunerea nóstră sunt aprópe inutil a le maĭ enumĕrà. Cine nu cunósce meritele eminente ale celuĭ maĭ mare învĕţat de astăḍĭ pe terenul sciinţelor medicale, creatorul patologieĭ celulare şi printr'acésta părintele concepţiuniĭ moderne a sciinţeĭ medicale? Asemenea şi lucrările sale în domeniul Antropologieĭ, al Sciinţeĭ preistorice, al Economieĭ publice şi altele ĭ-aŭ creat încă de mult cel dintâiŭ loc între bărbaţiĭ de sciinţă aĭ Europeĭ.

«Afară de acésta, profesorul Virchow s'a interesat în tot-deauna de ţéra nóstră şi de instituţiunile nóstre sciinţifice, visitând România în maĭ multe rîndurĭ. Dînsul are numeroşĭ elevĭ, carĭ astăḍĭ sunt profesorĭ distinşĭ aĭ Facultăţilor nóstre de medicină.

«Anul trecut chiar, cu ocasiunea jubileuluĭ sĕŭ de 80 anĭ, a fost sĕrbătorit de tótă lumea învĕţată, şi chiar Academia Română a aderat la acéstă sĕrbătorire.

«Credem că Academia Română, prin alegerea unuĭ asemenea bărbat, se onoréză pe sine şi în acelaşĭ timp rĕsplătesce, în limita mijlócelor sale, munca uneĭ întregĭ vieţĭ pentru binele omeniriĭ.

«*V. Babeş, Dr. I. Felix, I Kalinderu, D. Ollănescu, P Poni, D. Sturdza, Gr. Tocilescu* »

Se procede la vot, al căruĭ resultat este: votanţĭ 21; voturĭ pentru 21.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind unanimitatea voturilor, d-l Rudolf Virchow este proclamat membru onorar al Academieĭ.

D-l *C. Erbiceanu,* Secretar şi Raportor general al Comisiuniĭ premiilor anuale, cetesce raportul general asupra premiuluĭ Năsturel-Herĕscu. Comisiunea propune cu 6 voturĭ contra 1, ca premiul să fie acordat d-luĭ I. Mihályi pentru scrierea sa *Diplóme Maramureşene din secolul XIV şi XV*, Maramureş-Sighet, 1900; iar cu 4 voturĭ contra 3 propune ca să se acorde d-luĭ St. O. Iosif pentru scrierile sale: *Patriarhale*, poesiĭ, Bucurescĭ 1901, şi *Romanţe şi Cîntece* de Heine, traducere în versurĭ, Bucurescĭ 1901.

Se procede la vot asupra propuneriĭ de a se da premiul d-luĭ I. Mihályi.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 21; voturĭ pentru 18, contra 3.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind doue treimĭ, premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ a fost acordat d-luĭ I. Mihályi.

D-l *C. Erbiceanu* cetesce raportul general asupra premiuluĭ Lazăr. Comisiunea propune cu 4 voturĭ pentru, contra 3, ca acest premiŭ să fie acordat d-luĭ Dr. A. Urechiă pentru scrierea sa: *Nouĭ elemente de Igienă*, Bucurescĭ 1901.

D-l *I. Kalinderu*, ca Președinte al Comisiunii, atrage atențiunea asupra faptului că în raportul general nu se vede nici o amintire despre scrierea d-lui Aurel Onciul: *Dreptul administrativ român*, partea generală, Viena 1900. Acéstă carte erà rĕŭ presintată la premiul Lazăr, destinată special lucrărilor de sciințe exacte, și este evident că greșéla de presintare provine numai din causă că autorul acestei excelente cărți nu a cunoscut organisarea premiilor Academiei, ceea ce este explicabil și scusabil, fiind-că el trăesce în străinătate la Brünn. Comisiunea, spre a îndreptà greșéla făcută, a hotărît a mutà scrierea acésta la concursul premiului Adamachi și deci se va vorbì despre dînsa, când se va tratà acest premiŭ.

D-l *I Bianu* ḑice că decisiunea Comisiunii arătată de d-l Kalinderu este, în acest cas, fórte fericită. Amintesce însă că Academia, la 31 Martie 1892, a luat cu unanimitate o decisiune regulamentară, prin care concurenții sunt obligați a arătà în scris premiul la care concuréză și acéstă decisiune a Academiei se tipăresce în tóte publicațiunile de premii Scopul decisiunii a fost tocmai ca lucrarea Comisiunii să fie lăsată liniștită și să nu se pótă staruì pentru a se mutà o carte de la un premiŭ la altul, în urma termenului de presintare fixat de Regulament. Crede necesar ca Academia să confirme printr'un vot special decisiunea luată de Comisiune asupra cărții d-lui Onciul, cu indicațiunea că acest cas este unic și nu va puté servì ca precedent pentru viitor.

D-l *I. Kalinderu* se unesce întru tóte cu părerea d-lui Bianu, observă însă că ar fi bine ca de câte ori se presintă vre-o greșélă de acéstă natură făcută de concurenți, cancelaria să se grăbéscă a le atrage atențiunea spre a o îndreptà.

— Se pune la vot propunerea Comisiunii premiilor de a se considerà cartea d-lui Aurel Onciul mutată la premiul Adamachi de la premiul Lazăr, la care concurase, și se aprobă cu unanimitate.

Se pune la vot propunerea d-lui I. Bianu, ca acéstă mutare să fie considerată ca un cas unic și să nu serve ca precedent pentru viitor, și se aprobă cu unanimitate.

Se procede la vot asupra propunerii Comisiunii de a se da premiul Lazăr d-lui Dr A. Urechiă.

Resultatul votului este: votanți 20; voturi pentru 19, contra 1.

D-l Președinte anunță că propunerea întrunind două treimi, premiul. Lazăr de 5.000 lei s'a acordat d-lui Dr. A. Urechiă.

D-l *C. Erbiceanu* presintă raportul general asupra premiului Adamachi, Comisiunea propune ca premiul să fie împărțit, precum urméză, între următorii concurenți:

I Zanne	Lei 1.300	cu 5	voturi	pentru,	2	contra.
A Vlahuță	» 1.000	› 5	»	»	2	»
I. Barbulescu	› 400	» 6	»	›	1	›

C. G. Petraru	Leĭ	500	cu 5	voturĭ	pentru	2	contra
I. Găvănescul	›	500	» 5	»	»	2	
L. Dauş	›	400	» 5	›	»	2	›
E. C. şi Dr. S. C. Gheorghiu	»	400	› 5	›	›	2	›
A. Onciul	»	500	› 5	›	›	2	

D-l *C. Erbiceanu* cetesce partea din raportul general prin care se arată motivele pentru carĭ Comisiunea propune a se da din premiul Adamachi suma de 400 leĭ d-luĭ I. Bărbulescu pentru scrierea sa: *Cercetarĭ istorico-filologice*, Bucurescĭ 1900.

D-l *I. Bianu* dice că studiile d-luĭ Bărbulescu cuprinse în acéstă broşură sunt pline de scăderĭ şi de greşelĭ de acelea carĭ o fac nevrednică de încuragiarea unuĭ premiŭ al Academieĭ D-l Bianu se crede dator a arătà numaĭ câte-và din acestea, pentru ca Academia să se convingă că nu póte încuragià cu un vot al eĭ scrierĭ pline de asemenea defecte. Broşura cuprinde treĭ studiĭ cu totul deosebite şi în tóte treĭ se vede o lipsă de cultură sciinţifică seriósă, o confusiune în cunoscinţele autoruluĭ şi o totală lipsă de metod şi de claritate în desvoltarea lucrăriĭ. Citéză numaĭ câte-và pasage, spre a se vedé acésta. Autorul pornesce de la ideia că scrierea în limbile vulgare saŭ naţionale ar fi fost încuragiată şi stimulată în apus de catolicism, ceea ce este cu totul contrariŭ adevěruluĭ cunoscut de tótă lumea. Catolicismul din contră ţineà numaĭ la limba latină, pentru că ast-fel aveà o maĭ strînsă unitate în biserică, şi iarăşĭ este sciut că unul din punctele de răsboiŭ ale luĭ Luther în contra Papeĭ a fost tocmaĭ emanciparea spiritelor de sub acéstă apěsare şi întroducerea în biserică şi în tótă viéţa religiósă a limbilor naţionale. La pag. 8, d-l Bărbulescu scrie: «Canţonierile provenţale ale trubadurilor deşteptară în Italia catolică o destul de bogată şi frumósă mişcare literară *în limba italiană,* prin Petrarca, Dante, Boccacio.› Dar poesia lirică provenţală a influenţat, a provocat nascerea poesieĭ italiane, în Sicilia maĭ întâiŭ şi apoĭ în Toscana, cu vre-o douě secole înainte de ceĭ treĭ marĭ scriitorĭ, citaţĭ şi eĭ nu în cuvenita ordine cronologică Urméză apoĭ un amestec de citaţiunĭ de vechĭ scrierĭ italienescĭ fără nicĭ un rost; se spune că: ‹Cantastorie explicaŭ în al lor patois poporuluĭ adunat versurile de amor franţusescĭ», iarăşĭ cu totul greşit. Cantastorie eraŭ cântăreţiĭ ambulanţĭ, carĭ recitaŭ cântând poemele epice trecute din Francia în Italia, atât în limba francesă cât şi în prelucrărĭ făcute în cea locală. La pag. 9, se spune iarăşĭ că trebue să punem în legătură cu catolicismul şi cu cestiunea calvinismuluĭ faptul că Veneţieniĭ, încă de pe la 1200, compuneaŭ versurĭ «în graţiosul lor idiom» şi că Marco Polo a scris cartea luĭ despre lucrurile minunate din lume şi adaogă: «nu strică să maĭ amintim încă de câte-và lucrărĭ în italienesce înainte de calvinism.» Dar înainte de calvinism nu se póte vorbì de ‹câte-và lucrărĭ în italienesce›, pentru că a fost peste treĭ secole de cea maĭ gloriósă producţiune literară. Şi apoĭ urméză

iarăşĭ citaţiunĭ fără nicĭ un rost de tipăriturĭ făcute la Veneţia în a doua jumătate a secoluluĭ XV. La pag. 21, autorul ḑice că n'ar puté hotărî dacă catechismul românesc, tipărit la 1544 la Sibiiŭ, «n'o fi rodul unuĭ curent vulgar în Transilvania, căcĭ data de 1554, destul de de vreme pentru o mişcare calvină între noĭ, m'ar face să mĕ îndoesc că ar fi fruct al stăruinţeĭ calvine.» Dar singur autorul spune că catechismul a fost tipărit la Sibiiŭ; s'aŭ publicat documente, carĭ dovedesc că a fost tipărit de Saşiĭ din Sibiiŭ, şi numaĭ d-l Bărbulescu nu scie că Saşiĭ n'aŭ fost nicĭ odată calvinĭ, ci aŭ îmbrăţişat reforma luĭ Luther şi luteranĭ aŭ rĕmas până.astăḑĭ La pag. 22 discută iar pasagiul luĭ Dogiel despre pretinsele scrisorĭ în limba românéscă ale vechilor Domnĭ românĭ aflătóre în Archiva regală polonă. Dar de mult se scie că acele acte sunt slavonescĭ; că se găsesc la Moscova, de unde aŭ fost fotografiate prin îngrijirea rĕposatuluĭ N. Kretzulescu; că aŭ fost publicate de mult de Uljanicki şi chiar de Academie în colecţiunea Hurmuzaki, maĭ multe chiar în facsimile. Pentru nimenĭ nu maĭ este astăḑĭ îndoélă asupra acestuĭ lucru, numaĭ pentru d-l Bărbulescu! Se vorbesce iarăşĭ de un salvus-conductus dat de Sultanul Baiazet la 1464 neguţătorilor polonĭ şi *scris în limba românéscă*! Dar broşura acésta furnică de asemenea minunĭ. La pag. 10 spune că în secolul XV o escadră veneţiană făceà comerciŭ în porturile Românieĭ, şi tótă lumea scie că numele Românieĭ, ţéra nóstră, este cu totul noŭ, făcut în secolul XIX; iar *Romania* cea medievală erà în Peninsula balcanică, în Imperiul bizantin. La pag. 13, căutând dovedĭ spre a susţiné că limba română a început a fi scrisă sub influenţa catolică venită prin Raguzanĭ şi prin Croaţĭ, citéză numele unuĭ boer de la 1577 Harvat Stolnic, adăogând: «carele e póte vr'un Croat» Dar orĭcine a cetit documente vechĭ românescĭ a întâlnit o mulţime de boerĭ cu nume de acest fel. Numele este unguresc şi însemnéză într'adevĕr croat; dar arată numaĭ că numele boeruluĭ este unguresc, după cum Tăut este asemenea unguresc, şi se póte chiar că Harvat să fi fost de origine Croat, după cum Tăut să fi fost de origine Slovac; dar acésta nu póte contribuì întru nimic să dovedéscă că Croaţiĭ şi maĭ ales Raguzaniĭ (pag. 14) ne-aŭ putut aduce cu dînşiĭ ideile de întrebuinţarea limbiĭ poporuluĭ, în scriere şi în biserică, pentru că nu există nicĭ o urmă de influenţă culturală croată şi raguzană. Multe asemenea citaţiunĭ s'ar puté face, dar tóte ar dovedì acelaşĭ lucru: confusiunea generală în cunoscinţele şi în studiile d-luĭ Bărbulescu şi preocuparea sa de a cità lucrurile cele maĭ nepotrivite spre a face efect de erudiţiune, de a face afirmările cele maĭ neadevĕrate, de multe orĭ chiar extravagante, spre a păré original. D-l Bărbulescu a făcut studiĭ bune şi nu mĕ îndoesc că ar puté face şi lucrărĭ bune; pentru acésta trebuesce însă să studieze serios şi liniştit, după cum se cuvine orĭ-căruĭ învĕţat care caută adevĕrul şi lumina. Academia ar face rĕŭ să deà un premiŭ orĭ cât de mic pentru broşura presintată la concurs şi compusă din tre articole pline de defecte ca cele arătate până acum.

D-l *At. Marienescu* — ca raportor special — observă că scrierea presintată la concurs este compusă din treĭ părțĭ. Partea I este rea și d-sa a făcut în raport observațiunĭ maĭ multe decât cele presintate de d-l Bianu. Acéstă parte a fost și respinsă de la premiŭ, dar este partea II, *Slavonismul și întroducerea limbiĭ române*, care este o lucrare de mare valóre și asupra eĭ d-sa a făcut un lung raport, care s'a cetit în Comisiune. Ar fi păcat ca să nu i se deà nicĭ un premiŭ, pentru că o altă lucrare este rea. D-l Bărbulescu este în România slavistul cel maĭ bun și de aceea se cuvine să fie premiat.

D-l *N. Ionescu* observă că discuțiunea n'a început bine. Ar fi trebuit să se hotărască maĭ întâiŭ dacă Academia împarte premiul Adamachi, saŭ îl dă unuia singur, și numaĭ după acéstă decisiune să se ieà pe rînd diferițiĭ concurențĭ propușĭ de Comisiune la premiare.

D-l *I. Kalinderu* respunde că Comisiunea a împărțit premiul Adamachi între opt concurențĭ. D-l Bărbulescu a fost propus să i se deà 400 leĭ din acest premiŭ.

D-l *N. Ionescu,* continuând, ḑice că d-luĭ Bărbulescu nu i se póte da nicĭ o parte din premiŭ, pentru că nu se póte premià numaĭ o parte dintr'o carte, ci premiul se dă cărțiĭ întregĭ. Limba românéscă nu s'a desvoltat sub impulsiunea catolicismuluĭ saŭ a calvinismuluĭ, cum afirmă d-l Bărbulescu, ci în mod firesc. Româniĭ șĭ-aŭ vorbit toțĭ limba, și când cultura s'a desvoltat și aŭ simțit trebuința să o scrie, aŭ scris-o. Academia nu póte admite teoriile d-luĭ Bărbulescu, nicĭ nu póte premià lucrărĭ carĭ nu sunt seriόse. Premiul nu se dă persόneĭ, ci ca să consacreze valórea uneĭ scrierĭ.

D-l *D. Sturdza* nu póte începe maĭ bine decât cu cuvintele cu carĭ a terminat d-l N. Ionescu. Nu este destul ca cine-và să fi făcut o carte spre a avé premiul Academieĭ, ci trebue ca scrierea să fie bună. Nu putem da premiŭ unuia, pentru că este tînĕr bun saŭ zelos saŭ sărac, decât numaĭ când scrierea luĭ are o valóre reală. Nu póte primì modul de vedere al d-luĭ Marienescu; noĭ avem la concurs o singură carte nu douĕ, căcĭ cartea însășĭ are un singur și unic titlu: *Cercetărĭ istorico-filologice* și este împărțită în treĭ părțĭ. Nu putem premià numaĭ o parte din carte, când toțĭ recunosc că o parte a eĭ este rea. Dar chiar când ar fi într'adevĕr o parte bună, partea rea nu póte să nu fi influențat partea cea bună. Avênd o singură carte la concurs, asupra eĭ nu putem avé decât un singur raport; decĭ cele douĕ rapórte ale d-luĭ Marienescu nu pot fi considerate decât numaĭ ca unul singur. D-l Sturdza cunósce aceste studiĭ ale d-luĭ Bărbulescu, pentru că le-a cetit în manuscript, când autorul a dorit să fie presintate Academieĭ spre publicare. A vĕḑut atuncĭ că autorul nu a mistuit bine și perfect subiectul sĕŭ și nu e încă în posițiune de a studià și de a luminà cestiunile grele și însemnate de carĭ s'a apucat. Lucrarea este cu totul în fașă. Nu este cu putință ca asemenea lucrărĭ să fie premiate de Academie. Manuscriptul lucrărilor presintate atuncĭ s'a restituit autoruluĭ cu sfatul și

cu îndemnul ca să le refacă maĭ serios şi maĭ metodic. D-sa însă s'a grăbit să le tipărescă cum aŭ fost. Autorul scie slavonesce; dar în limba slavonă încurcă tóte, pentru că n'a studiat cu mintea liniştită cestiunile şi nu şĭ-a coordonat într'un mod sistematic şi serios cunoscinţele; în capul d-sale, cum se spune în Faust, se învîrtesc lucrurile ca o rótă de móră. La observaţiunile presintate de d-l Bianu, d-l Sturdza cetesce de la pag. 90 92, unde se spune între altele că Mitropoliţiĭ Varlaam şi Dosofteiŭ ar fi scris că, până în timpul lor, poporul românesc de jos ar fi vorbit slavonesce. Nimenĭ nu póte da un asemenea înţeles cuvintelor celor doĭ marĭ prelaţĭ din secolul XVII, carĭ spun lămurit că în vremea lor eraŭ fórte rarĭ în Moldova dascălĭ, cărturarĭ, carĭ sciaŭ slavonesce şi puteaŭ prin urmare înţelege şi explicà altora cărţile sfinte scrise în limba slavă; tocmaĭ de aceea a fost mare necesitate ca eĭ să facă pe românesce cărţile bisericescĭ, pentru că poporul nu înţelegeà cele scrise slavonesce şi nicĭ nu erà cine să li le explice La pag. 95, autorul spune că crede a fi dovedit că în ţĕrile românescĭ în secolele XV, XVI şi XVII «trăesc douĕ unde: slavonismul şi românismul; ambele aceste unde carĭ se desvoltă, carĭ lucréză paralele şi carĭ, fără a se ciocnì, de multe orĭ chiar se îmbină icĭ coleà spre a se ajutà reciproc; ambele aceste unde, ḑic, lucréză chiar sub mâna împăciuitóre a bisericiĭ.» Se vede lămurit că aceste «unde» sunt numaĭ o închipuire. Bunul simţ şi istoria ne spun, că lucrurile sunt mult maĭ simple şi maĭ clare: Româniĭ din împrejurărĭ istorice — despre carĭ nu e locul a vorbì acum — aŭ avut în biserică limba slavă, pe care poporul nu o înţelegeà. Cu desvoltarea culturiĭ s'a simţit necesitate ca limba poporuluĭ cea de toţĭ cunoscută să înlocuéscă în biserică limba străină şi mórtă necunoscută de popor. Acéstă reformă necesară s'a făcut pe încetul şi fără sguduire. Este decĭ cu totul fals ceea ce spune autorul, încheind acest studiŭ, că «*necunóscerea* (care nu există la noĭ) a limbiĭ slave n'a putut fi un motiv pentru întroducerea limbiĭ române în afacerile publice.» Un autor care scrie ast-fel de lucrurĭ, şi care este lipsit cu totul de orĭ-ce metodă sciinţifică, nu póte să priméscă nicĭ un fel de premiŭ de la Academie.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ premiilor de a se da d-luĭ Ilie Bărbulescu suma de 400 leĭ din premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 19; voturĭ pentru 6, contra 13.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea de premiare a fost respinsă.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 7 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *A. Saligny*, Vice-Preşedinte.

D-l *I. Kalinderu* cetesce: *Din ale societăţiĭ înalte romane pe timpul luĭ Pliniŭ-cel-tînĕr.*

Şedinţa se suspendă, iar la redeschidere d-l *I. Kalinderu* ocupă scaunul presidenţial.

D-l *D. Sturdza* cetesce: *Ḑiua de 8 Aprilie.*

Terminând, d-l Sturdza ḑice că d-sa şĭ-a făcut tot-deauna o mare plăcere a sĕrbătorì în sînul Academieĭ, nu numaĭ prin cuvîntărĭ, ḑilele marĭ din istoria formăriĭ Regatuluĭ, ci şi prin donaţiunĭ făcute pentru colecţiunile Academieĭ. De astă dată dăruesce Academieĭ o pereche de tăbliţe romane de bronz: *Tabulae honestae missionis* de la Împĕratul Adrian, urmaşul mareluĭ Traian întemeetorul némuluĭ nostru. Aceste table aŭ aparţinut rĕposatuluĭ Principe Dimitrie Ghica, de la a căruĭ familie le-a procurat d-l Sturdza.

ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 8 APRILIE (după amiaḑĭ) 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice-Preşedinte.

D-l I. Tanoviceanu, membru corespodent, cetesce memoriul sĕŭ despre: *România sub raportul moral.*

Şedinţa publică se ridică, iar Academia trece în şedinţă privată.

D-l *I. Kalinderu* ocupă scaunul presidenţial.

La ordinea ḑileĭ se pune continuarea propunerilor Comisiuniĭ premiilor anuale cu privire la premiul Adamachi.

D-l *C. Erbiceanu* continuă cetirea raportuluĭ general asupra premiuluĭ Adamachi.

D-l *D. C. Ollănescu*, întrerupênd, observă că ar fi maĭ bine să se voteze la fie-care carte propusă de Comisiune, căcĭ, fiind multe cărţĭ, la sfîrşitul raportuluĭ vom fi uitat ce se va fi spus despre cele dintâĭ.

D-l *A. D. Xenopol* observă că trebue să se cetéscă întâiŭ raportul întreg, pentru ca Academia să pótă cunósce valórea relativă a tuturor cărţilor propuse la premiŭ.

D-l *I. Bianu* ḑice că procedura indicată de d-l Xenopol este cea obicĭnuită până acum, în aniĭ când premiul Adamachi a fost divisat. În anul trecut, spre exemplu, Comisiunea a propus să se deà premiul la patru concurenţĭ; Academia însă a dat premiul numaĭ la treĭ, adăogând la suma propusă pentru al treilea şi pe cea propusă pentru al patrulea.

D-l *Gr. G. Tocilescu* observă asemenea că trebue să se cetéscă raportul întreg, pentru că numaĭ aşà va puté Academia cunósce valórea relativă a cărţilor asupra cărora are să voteze.

D-l *I Kalinderu* îşĭ exprimă părerea de rĕŭ că s'aŭ scăpat din vedere aceste bune precedente şi nu s'aŭ reamintit în şedinţa trecută, înainte de a se fi făcut discuţiune şi vot asupra uneia din cărţile propuse spre premiare.

D-l *C. Erbiceanu* continuă cetirea raportuluĭ.

D-l *N. Quintescu* ridică o cestiune de principiŭ şi întrébă dacă Academia face bine să premieze o carte, care a fost scrisă după însărcinarea Ministeruluĭ şi cu o bună plată de miĭ de leĭ pentru autor, pe când sunt mulţĭ autorĭ fórte fericiţĭ, dacă-şĭ pot scóte cheltuelile de tipar pentru scrierile lor.

D l *D. Sturdza* ḑice că în nicĭ o disposiţiune a Academieĭ, nicĭ în regulamente, nicĭ în testamente, nu se spune să nu se premieze o carte, care a fost tipărită cu cheltuéla cuĭ-và. Noĭ avem o singură îndatorire: de a da premiul cărţiĭ celeĭ maĭ bune care se presintă. A lucrà alt-fel ar însemnà să lucrăm în contra spirituluĭ donatorilor, Stat saŭ particularĭ, carĭ aŭ fundat premiile Academieĭ Cartea d-luĭ Zanne este o lucrare mare, care a cerut o muncă stăruitóre de mulţĭ anĭ, şi cu asemenea lucrărĭ trebue să fim darnicĭ, căcĭ pentru ele sunt instituite premiile.

D-l *N. Quintescu* ḑice că nu s'a gândit la scrierea d-luĭ Zanne, ci la a d-luĭ Vlahuţă, căcĭ acésta se află în condiţiunile despre carĭ d-sa a vorbit.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ḑice că în anul trecut a fost raportor în comisiunea premiilor asupra cărţiĭ d-luĭ Zanne, şi a propus cu tótă convingerea să i se deà Marele Premiŭ Năsturel de 12 000 leĭ. Nu s'a făcut la noĭ o altă lucrare atât de monumentală ca acésta. D-sa crede că prima cestiune de discutat ar fi, dacă lucrarea d-luĭ Zanne nu merită premiul Adamachi întreg, saŭ o parte dintr'însul maĭ mare decât aceea care se propune. Acéstă lucrare domină peste tóte cele-lalte cu carĭ concuréză.

D-l *I. Kalinderu* crede că cea maĭ bună procedură de urmat este să se voteze propunerile Comisiuniĭ, şi dacă vor rĕmâné unele părţĭ din premiŭ, ele vor puté fi adăogate la partea propusă pentru d-l Zanne. Cele-lalte premiĭ ale Academieĭ nu se pot împărţĭ, şi de aceea toţĭ aţí observat că unele sunt în disproporţiune cu valórea cărţilor cărora se daŭ. Prin premiul Adamachi se pot da maĭ multe încuragiărĭ, pentru că el este divisibil după chiar Regulamentul Academieĭ. Sistemul divisibilităţiĭ premiilor este

fórte bun, pentru că se pot recompensà şi încuragià maĭ mulţĭ. La Paris, la Academia de sciinţe morale şi politice, se daŭ adese-orĭ premiĭ de 400—500 leĭ şi acésta este o mare încuragiare pentru autorĭ. Comisiunea premiilor a lucrat cu multă ostenélă, căutând să deà meritata rĕsplată tuturor lucrărilor de valóre. Resultatul lucrăriĭ eĭ trebue să fie respectat. Nu ar fi bine decĭ să se facă cum doresce d-l Tocilescu, adecă să se deà întreg premiul d-luĭ Zanne. Nu e bine să fie descuragiate Comisiunile carĭ lucréză consciinţios, nicĭ tineriĭ muncitorĭ şi talentaţĭ, carĭ merită o încuragiare de la Academie. Cartea d-luĭ Petraru despre imposite este un bun şi laudabil început în literatura nóstră cu totul săracă în studiĭ financiare. Cartea d-luĭ Onciul este iarăşĭ o lucrare consciinţiósă, şi autoruluĭ eĭ i se cuvine o parte din premiŭ spre a fi încuragiat, căcĭ este frumos lucru că el, care trăesce la Brünn, se ocupă şi studiéză legislaţiunea ţĕriĭ nóstre. D-l Dauş a presintat o dramă morală bine scrisă, pentru care Comisiunea vĕ propune să-ĭ daţĭ o mică încuragiare de 400 leĭ. În Comisiune s'a sciut ceea ce a spus d-l Quintescu, că cartea d-luĭ Vlahuţă a fost făcută după însărcinarea şi cu plata Ministeruluĭ; dar este o carte fórte bună din tóte punctele de vedere şi este făcută spre a inspirà maĭ multă iubire de patrie, care la noĭ lipsesce prea mult. O asemenea carte trebue să fie încuragiată pentru calităţile eĭ literare, şi pentru că contribue să măréscă alipirea Românuluĭ de ţéra luĭ. Premiul care se propune nu este pentru rĕsplată bănéscă, ci pentru rĕsplată morală; de alt-fel cartea d-luĭ Vlahuţă ar merità mult maĭ mult, dar d-sa a maĭ avut un premiŭ de 4.000 leĭ în 1900. Cartea d-lor Gheorghiu despre vînătóre este iarăşi o bună scriere, care contribue să rĕspândéscă la noĭ cunoscinţele despre vînătóre, ocupaţiune fórte bună şi folositóre. Cartea d-luĭ Zanne este de toţĭ recunoscută, ca avênd mare valóre; de aceea în 1897 i s'a dat de Academie un premiŭ de 5.000 leĭ. Comisiunea a trebuit să ţină sémă şi de părerea raportorilor, care şĭ-aŭ dat ostenélă şi aŭ examinat cărţile. Nu este bine ca Academia să înlăture lucrarea lor şi să-ĭ descuragieze, precum ar descuragià şi pe concurenţiĭ de merit, dacă ar da premiul unuia singur. Premiul Adamachi este divisibil prin Regulament. Să se voteze decĭ pe rînd asupra propunerilor Comisiuniĭ.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se acordà d-luĭ L. Dauş 400 leĭ din premiul Adamachi pentru scrierea sa: *Eglè*, poem dramatic, Bucurescĭ 1901.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 16, contra 4.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea întrunind douĕ treimĭ, s'aŭ acordat d-luĭ Dauş 400 leĭ.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se da d-lor E. C. şi Dr. S. C. Gheorghiu 400 leĭ din premiul Adamachi pentru scrierea d-lor *Vînătórea în România,* Bucurescĭ 1901.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 20; voturĭ pentru 14, contra 6.

— D-l Președinte anunță că propunerea întrunind două treimĭ, s'aŭ acordat d-lor Gheorghiu 400 leĭ.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se da 500 leĭ din premiul Adamachi d-luĭ A. Onciul pentru scrierea sa: *Dreptul administrativ român*, partea generală, Viena 1900.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 20; voturĭ pentru 16, contra 4.

— D-l Președinte anunță că propunerea întrunind două treimĭ, s'aŭ acordat d-luĭ Onciul 500 leĭ.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se acordà 500 leĭ din premiul Adamachi d-luĭ C. G. Petraru pentru scrierea sa: *Studiul impositelor române*, Bucurescĭ 1900.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 21; voturĭ pentru 6, contra 15.

— D-l Președinte anunță că propunerea de premiare, neîntrunind majoritatea voturilor, a fost respinsă.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se acordà 1 000 leĭ din premiul Adamachi d-luĭ A Vlahuță pentru scrierea: *România pitoréscă*, Bucurescĭ 1901

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 21; voturĭ pentru 18, contra 3.

— D-l Președinte anunță că propunerea întrunind două treimĭ, s'aŭ acordat d-luĭ Vlahuță 1.000 leĭ.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ de a se da d-luĭ I. Găvănescul leĭ 500 din premiul Adamachi pentru scrierea sa: *Elemente de Psihologie*, Bucurescĭ 1901.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 21; voturĭ pentru 12, contra 9.

— D-l Președinte anunță că propunerea de premiare, întrunind simpla majoritate și nu două treimĭ, urméză a fi pusă la o nouă votare în ședința viitóre.

Se procede la vot asupra propuneriĭ Comisiuniĭ premiilor de a se da 1.300 leĭ din premiul Adamachi d-luĭ I. A. Zanne pentru scrierea sa: *Proverbele Românilor*, vol. VI, Bucurescĭ 1901

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 21; voturĭ pentru 19, contra 2.

— D-l Președinte anunță că propunerea de premiare întrunind două treimĭ, s'aŭ acordat d-luĭ I. A. Zanne 1.300 leĭ.

ȘEDINȚA DE LA 8 APRILIE (séra) 1902.

Președința d-luĭ *I. C. Negruzzi*, Vice Președinte.

Se procede la a doua votare asupra propuneriĭ de a se acordà d-luĭ I. Găvănescul 500 leĭ din premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: votanțĭ 21; voturĭ pentru 13, contra 8.

— D-l Preşedinte anunţă că propunerea, întrunind simpla majoritate a voturilor şi nu două treimĭ, urméză a se pune la vot pentru a treia óră în şedinţa viitóre.

Se procede la alegerea Comisiunii premiilor anuale din 1903.

— Sunt aleşĭ din Secţiunea literară d-niĭ: *I. Bianu, N. Quintescu, I Vulcan;* din Secţiunea istorică d-nii: *S. Fl. Marian, Gr. G. Tocilescu, A. D. Xenopol;* din Secţiunea sciinţifică d-nii: *Dr. V. Babeş, Şt. C. Hepites, Gr. G. Ştefanescu.*

Se procede la vot pentru alegerea Preşedintelui Academieĭ pentru anul 1902—3.

Resultatul votuluĭ este: d-l *P. S. Aurelian* a întrunit 20 voturĭ din 22 votanţĭ.

— D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* proclamă de Preşedinte al Academieĭ ales pentru 1902—3 pe d-l *P. S. Aurelian.*

Se procede la vot pentru alegerea Vice-Preşedinţilor Academieĭ pentru 1902—3.

— Sunt aleşĭ d-niĭ: *I. C. Negruzzi, I. Kalinderu, A. Saligny.*

Se cetesce procesul-verbal al Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 8 Aprilie, prin care se arată că Secţiunea şĭ-a constituit biuroul pentru 1902—3, alegênd Preşedinte pe d-l *Gr. G. Tocilescu* şi Vice-Preşedinte pe d-l *A. D. Xenopol.*

— Se iea act.

ŞEDINŢA DE LA 9 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *I. C. Negruzzi,* Vice-Preşedinte.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următórea scrisóre adresată d-sale de d-l Preşedinte *P. S. Aurelian*:

«Sunt cu deosebire mişcat de delicata atenţiune ce Academia a avut pentru mine. Vĕ rog dar să binevoiţĭ a-ĭ arătă adânca mea recunoscinţă şi a asigură pe colegiĭ noştri, că voiŭ face tot ce-mĭ va stă în putinţă pentru a merită deosebita onóre se mi s'a făcut, alegêndu-mĕ ca Preşedinte al acestuĭ corp învĕţat.

«De un lucru póte fi sigură Academia, şi anume că, ca şi până acum, voiŭ fi unul din ceĭ maĭ devotaţĭ servitorĭ aĭ sĕĭ.»

Se procede la al treilea vot asupra propunerii de a se acordà d-luĭ I. Găvănescul suma de leì 500 din premiul Adamachi.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 22; voturĭ pentru 14, contra 8.

— D-l Preşedinte anunţă că, propunerea întrunind majoritatea absolută la acéstă a treia votare, s'aŭ acordat d-luĭ I. Găvănescul 500 leĭ din premiul Adamachi.

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* amintesce că, în urma respingeriĭ propunerilor Comisiuniĭ premiilor anuale de a se da din premiul Adamachi d-luĭ Ilie Bărbulescu 400 leĭ şi d-luĭ C. G. Petraru 500 leĭ, suma de 900 leĭ a rĕmas disponibilă şi urméză să se decidă dacă ea se va adăogă la capitalul fonduluĭ saŭ se va da întrégă saŭ în parte unuia saŭ maĭ multora dintre autoriĭ premiaţĭ.

D-l *I. Kalinderu* propune ca întréga sumă să se adaoge la premiul acordat d-luĭ Zanne, a căruĭ lucrare este monumentală prin întinderea eĭ şi bogată în calităţĭ sciinţifice.

D-l *Gr. Ştefănescu* propune ca 500 leĭ să se adaogă la premiul d-luĭ Zanne, iar 400 la cel dat d-luĭ Vlahuţă. D-sa recunósce marea însemnătate a cărţiĭ d-luĭ Zanne; scrierea d-luĭ Vlahuţă însă are o valóre literară cu totul deosebită. Este drept prin urmare ca cele douĕ sume rĕmase să se deà acestor doĭ autorĭ, nu unuia singur.

D-l *Gr. G. Tocilescu* susţine propunerea d-luĭ Kalinderu. Lucrarea d-luĭ Zanne este de cea maĭ mare importanţă şi facerea eĭ a reclamat o muncă îndelungată şi stăruitóre. O ast-fel de lucrare se cuvine să priméscă cea maĭ mare încuragiare de la Academie.

D-l *P. Poni* se rógă să se priméscă propunerea d-luĭ Gr. Ştefănescu. Fără a contestà câtuşĭ de puţin meritul şi însemnătatea vasteĭ culegerì de proverbe a d-luĭ Zanne, ḑice că scrierea d-luĭ Vlahuţă este una din cele maĭ frumóse cărţĭ ce s'aŭ scris în literatura nóstră; ea umple un gol de mult simţit şi are marele merit de a contribuì la crescerea iubiriĭ de ţéră şi de frumuseţile eĭ.

D-l *Gr. G. Tocilescu* ḑice că scrierea d-luí Vlahuţă are singurul merit că e frumósă ca stil; dar chiar şi stilul este acelaşĭ peste tot şi apoĭ cartea este plină de greşelĭ provenite din necunóscerea suficientă a localităţilor descrise. Este o lucrare silnică, în care autorul s'a muncit să facă în frase îngrijite descrierea unor localităţĭ, de a căror frumuseţe nu se vede a fi fost însuşĭ pătruns. Cartea d-luĭ Zanne este o lucrare mare şi de o deosebită însemnătate, cum nu aŭ alte popóre pentru proverbele lor.

D-l *Sp. Haret* nu se unesce cu părerea d-lor Tocilescu şi Kalinderu; 900 leı maĭ mult saŭ maĭ puţin nu rĕsplătesc cărţĭ ca cele douĕ despre carĭ se vorbesce. Munca şi talentul puse pentru compunerea lor nu se pot rĕsplătì bănesce. Fıe-care are meritul eĭ fórte mare. Scrierea d-luĭ Vlahuţă s'a lucrat în treĭ anĭ şi este extraordinar talentul cu care sunt făcute descrierile,

în cât ţi se pare că vedĭ aievea localităţile, când cetescĭ descrierea lor. Din aceste motive d-sa se unesce cu propunerea d-luĭ Ştefănescu.

Se procede la vot asupra propuneriĭ d-luĭ Kalinderu de a se adăogà suma de 900 leĭ la suma de 1.300 leĭ acordată d-luĭ I. Zanne.

Resultatul votuluĭ este: votanţĭ 21; voturĭ pentru 14, contra 7.

— D l Preşedinte anunţă că, propunerea d-luĭ Kalinderu întrunind două treimĭ, suma de 900 leĭ din premiul Adamachi s'a adăogat la premiul acordat d-luĭ Iuliŭ Zanne.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce proiectul de budget al Fundaţiuniĭ Adamachi pentru anul 1902—3, care se presintă la veniturĭ cu suma de leĭ 144.977,42 provenită din leĭ 30.703,52, excedent al anuluĭ 1900—1901, şi leĭ 114.273,90, venitul fundaţiuniĭ; la cheltuelĭ cu leĭ 144.977,42, provenind din capitalisărĭ de leĭ 28.336,32 şi cheltuelĭ ale fonduluĭ leĭ 116.641,10.

— Budgetul Fundaţiuniĭ Adamachi se aprobă.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce proiectul de budget al Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pentru anul 1902—3, care se presintă la veniturĭ cu leĭ 145.138,50, format din leĭ 3.487,75, excedent probabil al anuluĭ 1901—2, leĭ 140.275,75, veniturile fonduluĭ şi 1.375 leĭ venitul Fonduluĭ Elena Dr. N. Turnescu; iar la cheltuelĭ cu leĭ 145.138,50, provenind din leĭ 52.721,35 cheltuelile generale ale fonduluĭ, leĭ 79.254,40, cheltuelile Institutuluĭ Otteteleşanu, leĭ 11.787,75, dobânḑĭ la sume împrumutate, şi leĭ 1,375, capitalisarea Fonduluĭ Elena Dr. N. Turnescu.

— Budgetul Fundaţiuniĭ Otteteleşanu se aprobă.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce proiectul de budget al Fundaţiuniĭ Take P. Anastassiu pe 1902—3, care se presintă la veniturĭ cu leĭ 233.974,03, provenind din leĭ 138.907,73, veniturile fundaţiuniĭ, şi leĭ 95.066,30 rate de incassat din capitalul întreprinderiĭ «Tarcăŭ», rata pentru vite, maşinĭ, etc., iar la cheltuelĭ cu leĭ 138.907,73.

— Budgetul Fundaţiuniĭ Take P. Anastassiu se aprobă.

D-l Secretar general *D. Sturdza* presintă proiectul de budget general al Academieĭ pentru 1902—3.

D-l *Gr. Ştefănescu*, ca cestiune prealabilă, ḑice că are cea maĭ deplină încredere în lucrarea Delegaţiuniĭ şi în administrarea fondurilor; exprimă însă părerea că ar fi bine ca, în aniĭ viitorĭ, budgetele să se prepare cu 8—10 ḑile înainte şi să se poligrafieze, pentru ca membriĭ să pótă luà cunoscinţă de ele.

D-l *D. Sturdza* cetesce proiectul de budget al veniturilor în sumă de leĭ 296.118,59.

— Se pune la vot şi se aprobă.

D-l *D. Sturdza* cetesce proiectul de budget al cheltuelilor în sumă de leĭ 296.604,49, presintând un deficit de leĭ 485,90.

D-l *I. Kalinderu* atrage atențiunea Academieĭ asupra Fonduluĭ Agaricĭ și arată că venitul acestuĭ fond este mult maĭ mic decât ar fi necesar pentru buna întreținere și funcționare a școleĭ de la Móra-Grecilor. Clădirile sunt în stare rea și fondul nu are mijlóce de a le întreține. Un isvor de venit maĭ este pădurea, care nu este încă studiată din punctul de vedere al exploatăriĭ. În fața acesteĭ situațiunĭ dificile, d-l Kalinderu crede că ar fi bine ca Delegațiunea să fie autorisată a intrà în tratărĭ cu Ministerul Instrucțiuniĭ publice, ca să-ĭ cedeze luĭ școla dimpreună cu venitul fonduluĭ.

D-l *Gr. Ștefanescu* observă că acésta nu ar fi în conformitate cu voința testatoruluĭ, care Academieĭ ĭ-a lăsat moșia cu sarcina de a face școlă. D-sa crede că daca într'adevĕr școla nu se póte întreține cu veniturile fonduluĭ, Academia să céră un ajutor de la Minister, care tocmaĭ este în perióda înființăriĭ unor școle elementare de agricultură ca Școla Agaricĭ.

D-l *Sp. Haret* dice că Ministerul este fórte dispus a face Academieĭ tóte înlesnirile în acéstă direcțiune. Să se autorise Delegațiunea ca să trateze apoĭ se va studià lucrul și se va vedé care ar fi calea cea maĭ practică spre a ajunge la organisarea uneĭ bune școle.

D-l Dr. *C. Istrati* crede că trebue căutate în tóte modurile mijlóce pentru ca Școla Agaricĭ să pótă bine funcționà, fiind-că ea este singura școlă în Moldova, în care se vor pregătì vechilĭ inteligențĭ pentru moșiĭ.

— În urma propuneriĭ d-luĭ Kalinderu se decide că Delegațiunea este autorisată a tractà cu Ministerul Instrucțiuniĭ publice, în privința Școleĭ Agaricĭ

— Se pune la vot budgetul de cheltuelĭ al Academieĭ și se aprobă.

D-l *I. Kalinderu* dice că budgetul actualmente în lucrare și care se va închide la 31 Maiŭ a. c. se va încheià cu un excedent aproximativ de 3.000 leĭ. Doĭ funcționarĭ vechĭ aĭ Academieĭ se află în împrejurărĭ excepțional de grele: Cassierul-comptabil a avut nenorocirea să-șĭ piardă soția; Delegațiunea ĭ-a avansat suma de 2.000 leĭ pentru întîmpinarea cheltuelilor inevitabile. D-l Kalinderu propune ca să se deà d-luĭ C. Iuga ca gratificațiune suma de 1.500 leĭ asupra excedentuluĭ 1901—2; iar 500 leĭ să i se rețină din salariŭ în rate de 50 leĭ pe lună, începênd de la Iunie viitor. D-l Cr. G. Cuțiană, care face maĭ ales serviciul contenciosuluĭ, aveà înainte și un serviciŭ la Biblioteca Centrală care s'a desființat; ĭar sănătatea îĭ este acum fórte sdruncinată. D-l Kalinderu propune ca Delegațiunea să fie autorisată a da asupra aceluiașĭ excedent și d-luĭ Cuțiană o gratificațiune de 1.500 leĭ.

— Propunerile d-luĭ Kalinderu se aprobă.

D-l Secretar general *D. Sturdza* cetesce următorul raport asupra lucrărilor făcute de Academie în sesiunea generală din 1902:

«*Domnilor Colegĭ*,

«Încheind aḑi lucrările sesiuniĭ generale, socotesc de o neapĕrată datorie ca, în darea de sémă a activităţiĭ Domnieĭ-vóstre, să reamintesc pe Acela, care departe saŭ în mijlocul nostru, prin bunăvoinţa şi actele Sale, a sciut să însufle dragostea de muncă şi să devină o pildă vie pentru întréga nóstră mişcare culturală. Deşì deschiderea sesiuniĭ generale a coincidat anul acesta cu un eveniment dureros pentru Familia Regală şi pentru ţéră — mórtea A. S. S. Principeseĭ Maria de Wied, mama Augusteĭ nóstre Regine, totuşĭ M. S. Regele ne-a dat iarăşĭ un semn de înaltă atenţiune, oferind pentru colecţiunile Academieĭ nisce documente de mare preţ, actele relative la alegerea Sa ca Domn al Românieĭ şi la venirea Sa în ţéră, pentru a se păstrà ca amintire a acelor evenimente atât de însemnate pentru istoria nóstră.

«Academia, asociindu-se la doliul naţiuniĭ a exprimat M. S. Regineĭ, printr'o telegramă subscrisă de toţĭ membriĭ presenţĭ, simţimintele de condoleanţă, la care M. S. a binevoit să mulţuméscă prea graţios.

«În cursul acesteĭ sesiunĭ, Academia a primit durerósa însciinţare despre perderea Episcopuluĭ Araduluĭ Iosif Goldiş, membru corespondent în Secţiunea istorică, încetat din viéţă în ḑiua de 23 Martie. De la rĕposatul prelat, care fusese ales în Academie la 22 Martie 1882, ne aŭ rĕmas între altele următórele scrierĭ: *Latinitatea limbiĭ române* (în unguresce), Arad 1880 şi *Carmen Sylva*, *Jehovah*, Arad 1884, traducere în limba maghiară.

«Din cele 25 şedinţe ale sesiuniĭ generale, una a fost solemnă, iar 8 publice, şi în ele s'aŭ făcut maĭ multe lecturĭ şi comunicărĭ sciinţifice.

«În şedinţele de la 15 şi 28 Martie, d-l *Dr. I. Felix* a continuat cetirea studiilor sale despre: *Istoria Igieneĭ, partea II*: *Mediciĭ şi exerciţiul medicineĭ*, *spitalele*, *farmaciile*, *staţiunile climatice şi balneare* şi *Degenerarea şi regenerarea némuluĭ*, *protecţiunea copiilor*.

«La 18 Martie, d-l *General C. I. Brătianu*, membru corespondent, a dat cetire memoriuluĭ sĕŭ: *Însemnătatea charteĭ ţĕriĭ pentru apĕrarea naţională*.

«În şedinţa de la 22 Martie, colegul nostru d-l *At. M Marienescu* a cetit doue memoriĭ: unul despre *Luteranismul*, *calvinismul*, *şi introducerea limbiĭ românescĭ în biserica din Ardél* şi celalalt despre

Slavismul şi întroducerea limbiĭ române în bisericile din Muntenia şi Moldova.

«D-l *A. D. Xenopol,* în şedinţa de la 29 Martie, a făcut o lectură despre: *Secularisarea averılor mânăstiresci din punctul de vedere juridic.*

«La 2 Aprilie d-l *Gr. Ştefănescu* a făcut o comunicare despre: *Camelus Alutensis Ştefănescu;* d-l *Dr. V. Babeş* a cetit: *Despre substanţele apĕrătóre şi vindecătóre ale sângeluĭ;* iar d-l *I. Bogdan*, membru corespondent, a cetit memoriul sĕŭ: *Originile Voivodatuluĭ la Românĭ.*

«În şedinţa solemnă de la 5 Aprilie, colegul nostru d-l *Dr. C. I. Istrati* a cetit discursul sĕŭ de recepţiune: *Despre activitatea sciinţıfică a luĭ Ion Ghica*, la care a rĕspuns Secretarul Domnieĭ-vóstre general.

«Şedinţa de la 7 Aprilie a fost ocupată cu lectura colegului nostru d-l *I. Kalinderu* despre: *Din ale societăţiĭ înalte romane pe timpul luĭ Pliniŭ-cel-tînĕr.* În acéstă şedinţă am avut şi eŭ onórea a ţiné o cuvîntare despre: *Ḑiua de 8 Aprilie.*

«În şedinţa de la 8 Aprilie, d-l *I. Tanoviceanu*, membru corespondent, a cetit memoriul sĕŭ: *România sub raportul moral.*

«Colegul nostru d-l *Gr. G. Tocilescu* a redactat rĕspunsul la memoriul d-luĭ Fr. Zimmermann asupra numeluĭ oraşuluĭ Sibiiŭ (Hermannstadt). În şedinţa de la 16 Martie, Academia a ascultat studiul d-luĭ Tocilescu, cu care fusese însărcinat de Secţiunea istorică, şi s'a decis ca el să fie trimis d-luĭ Zimmermann.

«Precum am avut onóre să vĕ aduc la cunoscinţă prin raportul de deschidere a sesiuniĭ generale, s'a terminat de tipărit publicaţiunea: *Monumentele epigrafice şi sculpturale ale Museuluĭ de anticităţì din Bucurescì.* D-l *Tocilescu*, care a întocmit acéstă lucrare din însărcinarea Academieĭ, a presintat, în şedinţa de la 2 Aprilie, partea I din ea, cuprinḑĕnd, în 30 cóle, colecţiunea epigrafică a Museuluĭ până la 1881.

«Pe lângă preţiosul dar făcut de M. S. Regele nostru, în şedinţa de la 2 Aprilie, în cursul acesteı sesiunĭ generale s'aŭ maĭ făcut şi altele. Dintre acestea voiŭ amintì următórele maĭ însemnate:

«D-l deputat Eduard Ghica a dăruit un chrisov original scris slavonesce pe pergament, de la Despot Vodă, cu data 1563 (7071) Iunie 17.

«Colegul nostru d-l A. Saligny a presintat pentru bibliotecă o colecţiune de 32 fotografiĭ, represintând podul peste Dunăre în diferite fase ale lucrăriĭ sale.

«Colegul nostru S. Fl. Marian a dăruit un manuscript de musică veche bisericéscă de la începutul secoluluĭ XIX.

«D-l C Erbiceanu ne a oferit un manuscript, care cuprinde între altele: *Cuvînt de îngropăciune ce se ḑice grecesce Epitafion vechiuluĭ Stefan Vod.*

«Iar eŭ însumĭ am avut plăcerea să dăruesc douĕ *Tabulae honestae missionis* din timpul Împĕratuluĭ Adrian.

«În cursul acesteĭ sesiunĭ aţĭ decis a se trimite *Societăţiĭ literare Carmen Sylva* a studenţilor românĭ de la Universitatea din Graz o parte din publicaţiunile Academieĭ.

«Comisiunile speciale alese de d-vóstre în sesiunea generală trecută şi la începutul actualeĭ sesiunĭ v'aŭ presintat rapórtele lor respective asupra activităţiĭ Academieĭ.

«În şedinţa de la 30 Martie aţĭ ascultat şi aprobat raportul Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilor Academieĭ făcute în cursul anuluĭ 1901—2, despre carĭ vi s'a vorbit şi în raportul de deschidere a sesiuniĭ generale.

«Aţĭ luat cunoscinţă şi aţĭ aprobat, tot în şedinţa de la 30 Martie, raportul Comisiuniĭ permanente a Biblioteciĭ despre starea diferitelor colecţiunĭ sciinţifice, despre îmbogăţirea acestora prin contopirea Biblioteciĭ Centrale a Statuluĭ şi în fine despre mersul celor douĕ sălĭ de lucru, a cărţilor tipărite şi a manuscriptelor şi documentelor în 1901.

«În şedinţa de la 13 Martie aţĭ luat cunoscinţă de raportul Comisiuniĭ însărcinate cu distribuirea gratuită a cărţilor din Fondurile Ioan Fĕtu şi Ioan Scorţeanu şi de modul cum ea şĭ-a îndeplinit însărcinarea; aţĭ reales din noŭ în Comisiune pe d-niĭ: *P. S. Aurelian*, *I. C. Negruzzi* şi *D. Sturdza*.

«Comisiunea Dicţionaruluĭ limbiĭ române v'a presintat raportul sĕŭ, din care aţĭ vĕḑut că lucrarea se urméză după programul stabilit la 23 Martie 1898 şi că d-l Philippide, după dorinţa Comisiuniĭ, a renunţat a face în Dicţionar discuţiunĭ etimologice, dând numaĭ etimologiile cunoscute la fie-care cuvînt. După maĭ multe discuţiunĭ, aţĭ aprobat cuprinsul raportuluĭ şi aţĭ reales în Comisiune pe d-niĭ: *I. Kalinderu*, *T. Maiorescu*, *N. Quintescu*, *D. Sturdza* şi *Gr. G. Tocilescu*.

«În şedinţa de la 4 Aprilie s'a cetit raportul Comisiuniĭ Fonduluĭ

Adamachi despre administrarea eĭ în 1901—2; ațĭ aprobat propunerile făcute, ca cele treĭ burse vacante în străinătate să se deà, una pentru studiul *agriculturiĭ* la Hohenheim, alta pentru studiul *astronomieĭ* la Paris și a treia pentru studiul *edilitățiĭ publice* la Berlin. Iar în Comisiune s'aŭ ales ca membri, pe lângă Secretarul d-vóstre general, d-niĭ: *Sp. Haret* și *P. Poni*.

«În aceeașĭ ședință vi s'a cetit de asemenea raportul Comisiuniĭ Fonduluĭ Otteteleșanu despre mersul Institutuluĭ Otteteleșanu în 1901, și ațĭ decis, după propunerea Comisiuniĭ, a se înființà un al șéselea an. în care absolventele celor 5 clase să se ocupe numaĭ cu lucrul manual, și să se intervină pe lângă Ministerul Instrucțiuniĭ publice ca să admită pe absolventele Institutuluĭ la examenele finale ale șcólelor profesionale de Stat, liberându-le certificate valabile; iar ca membri în Comisiune pentru anul viitor s'aŭ reales d-niĭ: *I. Kalinderu*, *I. C. Negruzzi* și Secretarul d-vóstre general.

«Comisiunea Fundațiuniĭ Ioan Costache Agaricĭ v'a arătat, la 27 Martie, modul cum a fost administrată în anul trecut șcóla de agricultură Ioan Costache Agaricĭ› de la Móra-Grecilor; ațĭ aprobat lucrarea Comisiuniĭ și ațĭ reales ca membri pentru 1902—3 pe d-niĭ: *P. S. Aurelian*, *N. Ionescu* și *Gr. G. Tocilescu*.

«În ședința de la 6 Aprilie ațĭ ascultat și aprobat raportul Comisiuniĭ Fonduluĭ Take P. Anastassiu asupra administrațiuniĭ în 1900—1902, însărcinând Comisiunea, în care ațĭ reales pe d-niĭ: *P. S. Aurelian*, *I. Kalinderu* și *D. Sturdza*, ca să se ocupe cu organisarea șcóleĭ care este a se înființà la Țigănescĭ, după cum dispune testamentul.

‹În legătură cu acésta, la 1 Aprilie, ațĭ decis eșirea Academieĭ din ‹Societatea în comandită «Tarcăul›, cu condițiune de a i se plătì suma de leĭ 375.331 banĭ 54 în termin de cincĭ anĭ, în rate semestriale egale și cu dobânda de 5% asupra capitaluluĭ rĕmas.

‹Comisiunea financiară alésă de d-vóstre în sesiunea generală trecută, pentru cercetarea compturilor gestiuniĭ financiare de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901, v'a presintat la 26 Martie raportul asupra administrațiuniĭ casseĭ și asupra situațiuniĭ fondurilor generale ale Academieĭ, precum și a fundațiunilor Adamachi și Otteteleșanu; iar în ședința de la 27 Martie, s'aŭ ales ca membri în Comisiunea financiară, pentru examinarea compturilor din 1901—2, d-niĭ: *C. Erbiceanu, Dr. C. I. Istrati* și *Gr. Ștefănescu*.

«Ațĭ votat budgetul general al Academieĭ pentru exercițiul viitor 1 Iunie 1902—31 Maiŭ 1903, precum și al Fondurilor Adamachi, Otteteleșanu și Take Anastassiu.

«Budgetul Academieĭ se presintă la veniturĭ cu suma de leĭ 296 118,59, iar la cheltuelĭ cu suma de leĭ 296.604,49, cu un deficit de leĭ 485,90; al Fundaţiuniĭ Adamachi, atât la veniturĭ cât şi la cheltuelĭ, cu leĭ 144.977,42; al Fundaţiuniĭ Otteteleşanu cu leĭ 145 138,50; şi al Fundaţiuniĭ Tache Anastassiu la venitnrĭ cu leĭ 233.974,03 iar la cheltuelĭ cu suma de leĭ 138 907,73.

«Comisiunile alese pentru cercetarea lucrărilor şi publicaţiunilor presintate la concursurile premiilor, ce eraŭ să se deà în cursul sesiuniĭ generale actuale, şi-aŭ presintat rapórtele şi propunerile lor asupra cărora aţĭ luat următórele decisiunĭ:

«*a).* Aţĭ acordat Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ d-luĭ I. Mihályi pentru scrierea: *Diplóme Maramureşene din secolul XIV şi XV.*

«*b).* Aţĭ acordat Premiul Lazăr de 5.000 leĭ d-luĭ Dr. A. Urechiă pentru scrierea: *Nouĭ elemente de Igienă.*

«*c).* Din Premiul Adamachi de 5 000 leĭ aţĭ acordat:

D-luĭ	Iuliŭ Zanne	Leĭ 2.200
»	A. Vlahuţă	» 1.000
›	I. Găvănescul	› 500
»	L. Dauş	› 400
»	Gheorghiu	» 400
›	Aur. Onciul	› 500

«Aţĭ aprobat, după recomandaţiunea Secţiuniĭ literare, continuarea traduceriĭ din Titu Liviŭ făcută de d-niĭ Nd. Locusteanu şi I. S. Petrescu, şi ca acéstă traducere să se tipăréscă în fascicule anuale de câte cincĭ cărţĭ.

«După propunerea colegului nostru I. Bianu, aţĭ decis ca manuscriptele nepremiate, de acì înainte, să nu se maĭ restitue, ci să se păstreze în colecţiunile Academieĭ, aducêndu-se în acelaşĭ timp acéstă dispoziţiune la cunoscinţa publiculuĭ.

«Aţĭ aprobat următórele subiecte de premiĭ pentru anul 1907:

«*a).* Pentru Premiul Adamachi: *Înrîurirea curentelor străine în evoluţiunea limbiĭ şi literaturiĭ românescĭ din secolul XIX.*

«*b).* Pentru Premiul Lazăr: *Cercetărĭ originale asupra Pelagreĭ în vederea etiologieĭ şi combateriĭ bóleĭ.*

«*c).* Pentru Premiul Neuschotz: *Istoricul Căilor ferate din România şi influenţa lor din punctul de vedere economic, social şi politic.*

În urma propuneriĭ Secţiuniĭ istorice, aţĭ admis trecerea d-luĭ Gr. G. Tocilescu din Secţiunea literară în Secţiunea istorică într'unul din

cele două locurĭ vacante, devenind ast-fel vacant un loc în Secţiunea literară şi altul în Secţiunea istorică.

«În locul devenit vacant în Secţiunea literară aţĭ ales ca membru pe d-l I. Bianu.

«Aţĭ ales membru în Secţiunea sciinţifică pe d-l Şt. C. Hepites.

«Aţĭ ales ca membru onorar al Academieĭ pe d l Rudolf Virchow.

«După propunerile Secţiunilor respective aţĭ ales ca membri corespondenţĭ: în Secţiunea literară pe d-niĭ: Virgil Oniţ, Andreĭ Bârsan şi Anghel Demetriescu; iar în Secţiunea sciinţifică pe d-niĭ: Alf. Saligny şi Dr. D. Grecescu.

«Secţiunea istorică a ales, în locul rĕposatuluĭ V. A. Urechiă, ca Secretar al eĭ pe 7 anĭ (1902—1909) pe d-l *C. Erbiceanu.*

«Pentru conducerea lucrărilor Academieĭ în anul viitor 1902—3 aţĭ reales Delegaţiunea din anul trecut, compusă din d-niĭ: *P. S. Aurelian* Preşedinte, *I. C. Negruzzi*, *I. Kalinderu* şi *Ang Saligny,* Vice-Preşedinţĭ.

«Nu pot încheià maĭ bine cuvîntarea mea decât rugând pe prea bunul Dumneḑeŭ ca să facă munca nóstră tot maĭ spornică şi maĭ binefăcĕtóre pentru némul românesc, iar d-vóstre, Domnilor Colegĭ, vĕ urez ca încă mulţĭ anĭ, prin lucrările şi sfaturile d-vóstre luminate, să contribuiţĭ la propăşirea culturiĭ naţionale în direcţiune bună, seriósă şi sănătósă»

D-l Vice-Preşedinte *I. C. Negruzzi* ḑice:

«Ne găsim la sfîrşitul sesiuniĭ generale. Lucrările nóstre s'aŭ urmat ca tot-deauna în cea maĭ deplină armonie. Am avut însă treĭ părerĭ de rĕŭ în sesiunea acestuĭ an. Întâiŭ că de astă dată M. S. Regele, care, după art. 29 al Statutelor nóstre, este Presidentul de onóre şi Protectorul Academieĭ, cu tótă bunăvoinţa şi dorinţa ce a avut, n'a putut să presideze nicĭ una din şedinţele nóstre, mâhnit precum a fost de perderea durerósă ce a lovit Augusta nóstră familie domnitóre. Am fost apoĭ îngrijaţĭ de bóla Presidentuluĭ nostru d-l Aurelian, care l-a împedicat să se arate printre noĭ. Constatăm însă cu vie plăcere, că Presidentul nostru este în plină convalescenţă şi sperăm să-l revedem în curînd în deplină sănătate. Ceea ce în sfîrşit ne-a impresionat iarăşĭ dureros a fost lipsa atâtor iubiţĭ colegĭ aĭ noştri din împĕrăţia învecinată. Rugăm pe d-niĭ Marienescu şi Vulcan, singuriĭ carĭ aŭ putut venì în sesiunea acestuĭ an, să exprime stimaţilor noştri colegĭ de dincolo părerile nóstre de rĕŭ şi să le transmită, odată cu salutările nóstre frăţescĭ, şi speranţa colaborăriĭ nóstre comune în anul viitor. D-lor Colegĭ, vĕ urez la toţĭ sĕrbătorĭ vesele şi fericite şi, exprimând dorinţa că ne vom revedé cu toţiĭ în primă-vara anuluĭ viitor, cu aceeaşĭ vioiciune de minte şi de inimă, declar închisă sesiunea generală.»

SECŢIUNEA LITERARĂ.

ŞEDINŢA DE LA 18 IANUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *D. C. Ollănescu*, Vice-Preşedinte.

La ordinea ḑileĭ raportul d-luĭ *I. Negruzzi* asupra manuscriptuluĭ: *Poiziele ţaranilor din Moldova, culesă şi în-tocmite după obiceiul şi caracterul cel maĭ popular* de Dimitrie P. Lupaşcu:

«Manuscriptul, «*Poiziele ţaranilor din Moldova*, culesă şi în-tocmite după «obiceiul şi caracterul cel maĭ popular» de Dimitrie P. Lupaşcu, nu este o scriere care ar merità să fie tipărită de Academia Română. Autorul este un om harnic, dar acésta este singura sa calitate: Din 283 de aşà numite poesiĭ, nu este nicĭ una care ar merità acest nume. Culésă din popor nu este de asemenea nicĭ una, ci cel mult se găsesc câte-và rĕŭ imitate, de ex. No. 89 şi 96. Maĭ sunt cântărĭ patriotice, poveţe morale, poesiĭ lirice, povestirĭ şi altele, dar tóte scrise nu numaĭ fără inspiraţiune poetică, nu numaĭ fără cunóscerea regulelor prosodieĭ, dar chiar fără cunóscerea regulelor gramaticale.

«Ce să ḑicĭ de un autor care scrie în «Raportul introduceriĭ» următórele (păstrez ortografia originală):

«Ele (poesiile) reprezintă tot ce cugită poporul şi cum tacsază diferite «fapte josnice şi marete cu deferite schimbări de cum ar fi in realitate, amin«tescŭ trecutul, prevăd prizentul, atengând şi vietorul, ast-fel că cetitorul trebue «ale observa de aproape şi se fie atent cum sunt in tocmite şi apoĭ vor cri«tica că ele dau câti un inţeles, şi dau subiectul unei teoriĭ intinse atât mo«rală cât şi rială, dau pe faţă totul, Ura, dragostea, mărirea, injosirea, amo«rul, tradarea, apropierea, dipartarea, Iubire de slavă, lingoşirea şi altile «care se sevârşesc de ominire.»

«Acum şi câte-và exemple de versurĭ.

«Din No. 6, *Omul cu talant şi laşi*, ca exemplu de rime:

Un om cu talant
Fără a fi invăţat
Ori de ce se apucă
Póte ca să facă, etc.

‹Din No. 8, *Doina Ciobanuluĭ*, ca exemplu de cacofonie :

Să-mi fac viaţa de păstor
Că ca mâni am să mor
. . . .
Să mĕ plângă dealuri, vai
Ce mi-au fost *ca căpătăiu.*

«Asemenea în No. 15, *Floarea şi Omul:*

Nici nu te lăuda
Că eşti sus şi vezi diparte
Că ca mâni n'ai să fii, etc.

«A se vedé asemenea No. 24, 33, 42, 52 şi orĭ-care alta, după alegere.»

În vedere că culegerea în cestiune este în realitate opera autoruluĭ, lucrată fără nicĭ o inspiraţiune poetică, fără cunóscerea regulelor poesieĭ şi ale gramaticeĭ, raportorul conchide la respingere.

— Secţiunea încuviinţéză în unanimitate opiniunea d-luĭ raportor Negruzzi.

ŞEDINŢA DE LA 13 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *D. C. Ollănescu*, Vice-Preşedinte.

Se aduce la cunoscinţa Secţiuniĭ următorul raport al colegului nostru d-l *I. Caragiani* relativ la *Dicţionarul macedo-român*, elaborat, de la litera *A* până la litera *G* inclusiv, de d-l Iancu Dalametra.

‹În urma însărcinăriĭ ce mi s'a dat din partea Secţiuniĭ literare în sesiunea generală a anuluĭ curent de a cercetă dacă d-l Dalametra s'a conformat observaţiunilor ce i s'aŭ făcut, pentru ca manuscriptul d-sale să pótă fi tipărit, subsemnatul a revisuit partea manuscriptuluĭ ce s'a trimis Academieĭ de la litera *A* până la litera *G* inclusiv, şi a constatat că în adevĕr autorul manuscriptuluĭ s'a conformat acelor observaţiunĭ, şi dacă şi restul manuscriptuluì va fi ca şi cel revisuit, Academia póte tipărì întreg manuscriptul. La tipărirea manuscriptuluĭ ar trebuì să se aibă în vedere că autorul a scris pe *cĭa, cĭo, cĭu,* nu cu *i* scurt, şi decĭ la tóte cuvintele începĕtóre cu *cĭa, cĭo, cĭu,* acel *i* trebue scris *ĭ*. Subsemnatul observă că autorul a scris pe *â* cu *î* la tóte cuvintele, unde se aude acest sunet, chiar şi când *â* este preces de *c* şi *g,* scriind de exemplu *cîne, gîĭină* cu *î* în loc de *câne, gâĭină* cu *a* circonflex. Ar fi bine ca sunetele *câ, gâ* la tipărirea Dicţionaruluĭ să se scrie *câ, gâ* cu *â,* iar nu *cî, gî* cu *î*

«Cu aceste două ultime observaţiunĭ subsemnatul recomandă onor. Academiĭ spre tipărire manuscriptul d-luĭ Dalametra cât a trimis Academieĭ, remânênd ca şi restul să fie revisuit înainte de a se da la tipar.»

În consideraţiune că d-l Dalametra s'a conformat observaţiunilor, ce ĭ-a făcut colegul nostru d-l I. Caragiani, prin referatul sĕŭ din sesiunea generală a anuluĭ 1899, acelaşĭ domn raportor, exprimând încrederea că restul neelaborat încă al literelor Dicţionaruluĭ va fi ca şi cel revisuit de d-sa, propune ca să se tipărescă de Academie, ceea ce d-l Dalametra a presintat până acì.

Secţiunea, nepunênd la îndoélă calitatea textuluĭ care a maĭ rĕmas de prelucrat din Dicţionarul d-luĭ Dalametra, opinéză că, de óre-ce nu se scie ce se póte întîmplà în intervalul de la una până la alta, nu este prudent de a se începe tipărirea uneĭ lucrărĭ înainte de a o avé gata în întregul eĭ; în consecinţă tipărirea Dicţionaruluĭ macedo-român al d-luĭ Iancu Dalametra să se amâne până la deplina luĭ elaborare.

Grafica antică şi modernă de d-l Locotenent I. T. Ulic a fost presintată maĭ întâiŭ în anul 1901 Ministeruluĭ Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice, care a dat-o în examinarea colegului nostru d-l Gr. Tocilescu. Prin referatul d-sale — alăturat în copie — lucrarea d-luĭ Locotenent Ulic a fost apreciată de o valóre incontestabilă; în ea autorul a condensat o sumă de cunoscinţe, dobândite printr'o îndelungă şi variată lectură şi rînduită în ordine sistematică.

Ministerul Instrucţiuniĭ publice însă neputêndu-ĭ oferì mijlóce pentru tipărire, autorul *Graficeĭ* se adreséză Academieĭ ca la «ultima instituţiune la care maĭ póte recurge în ţéra sa», rugând-o să-ĭ acorde o sumă, cu care să-şĭ pótă da opera publicităţiĭ.

Secţiunea, considerând însemnătatea şi valórea ce trebue să întrunéscă o scriere spre a puté fi tipărită cu spesele Academieĭ, şi faţă cu declaraţiunea autoruluĭ *Graficeì*, că presintă o lucrare originală găsesce cu cale a învità tot pe fostul eĭ raportor către Ministerul Instrucţiuniĭ publice, pe colegul nostru d-l Gr. Tocilescu, persóna din sînul nostru cea maĭ competinte în materie, a ne învederà reala originalitate a *Graficeĭ* şi a se pronunţà întru cât Academia póte să ieà, prin tipărirea eĭ, rĕspunderea pretinseĭ originalităţĭ, şi întru cât *Grafica* dată publicităţiĭ de către Academie va figurà cu onóre printre scrierile îmbrăţişate de instituţiunea nóstră.

ŞEDINŢA DE LA 20 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-l *Gr. G. Tocilescu* depune următorul referat privitor la *Grafica antică şi modernă* a d-luĭ Locotenent Ulic:

«Asupra cererii d-luĭ Locotenent I. T. Ulic de a i se tipărì cu Fondurile Academieĭ lucrarea sa: *Grafica antică şi modernă*, părerea subscrisuluĭ este, că acéstă scriere de o valóre relativă, maĭ ales faţă de mijlócele de studiĭ şi de informaţiunĭ de carĭ a putut dispune un tînĕr locotenent în armată, nu se póte tipărì, nefiind o lucrare originală care să merite încuragiarea Academieĭ.»

— Secţiunea, încuviinţând părerea emisă de d-l Tocilescu, propune plenuluĭ Academieĭ a nu tipărì cu spesele sale opera d-luĭ Locotenent Ulic.

ŞEDINŢA DE LA 26 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *D. C. Ollănescu,* Vice-Preşedinte.

Se cere a se fixà subiectul unuĭ premiŭ din Fondul Adamachi pentru anul 1907.

Asupra subiectuluĭ propus: *Influenţele străine asupra limbiĭ şi literaturiĭ române în secolul XIX* rĕmâne a se decide definitiv la întrunirea ulterióră a Secţiuniĭ, când propunĕtorul aceluĭ subiect, d-l Ollănescu, se obligă a aduce programa luĭ detaliată, pe care să o aibă în vedere viitoriĭ concurenţĭ.

Se introduce traducţiunea din *Titus Livius* a d-lor Nd. Locusteanu şi I. S. Petrescu, înaintată Academieĭ în conformitate cu cerinţa prescrisă de regulamentul traducţiunilor din autoriĭ clasicĭ, de la cartea XXIII, cap. 20, până la cartea XXVI, cap. 27 inclusiv.

Secţiunea însărcinéză pe d-l N. Quintescu a relatà asupra traduceriĭ în cestiune şi a se pronunţà în acelaşĭ timp asupra modalităţiĭ propuse de ceĭ doĭ profesorĭ premiaţĭ, a tipăririĭ pe viitor a traducţiuniĭ din Titus Livius.

ŞEDINŢA DE LA 1 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *D. C. Ollănescu* Vice-Preşedinte.

Revine la ordinea ḑileĭ cestiunea fixăriĭ definitive a subiectuluĭ de pus la concursul premiuluĭ Adamachi din anul 1907, şi cetirea prograimeĭ, care să servéscă ca normă viitorilor concurenţĭ, cu elaborarea căreia fusese însărcinat d-l Ollănescu.

D-l *D. C. Ollănescu*, propunĕtorul subiectuluĭ adus dejà în şedinţa anterióră a Secţiuniĭ, îl aduce de astă dată sub o formă în cât-và modificată ca redacţiune, şi anume: *Înrîurirea curentelor străine în evoluţiunea limbiĭ şi literaturiĭ române din secolul XIX.*

Deschiḑêndu-se discuţiunea, d-l *Maiorescu* propune ca drept titlu al subiectuluĭ să se stabiléscă redacţiunea: *Înrîuririle străine asupra limbiĭ şi literaturiĭ române în secolul* XIX, ceea ce se admite.

Cu privire la programa subiectuluĭ, dându-i-se cetire, se face propunere tot de d-l *Maiorescu*, ca să se elimineze din ea tot ce e de natură politică şi să rĕmână numaĭ faptele curat literare. Secţiunea consimte, şi programa rĕmâne fixată şi adoptată în redacţiunea acésta. (A se vedé textul programeĭ la pag. 187).

Se propune după aceea alegerea biurouluĭ Secţiuniĭ pe anul 1902—3.

Se proclamă, în urma votuluĭ, de Preşedinte d-l *Maiorescu*, iar de Vice-Preşedinte d-l *Vulcan*.

Colegul nostru d-l Gr. G. Tocilescu, fiind transferat prin votul Academieĭ în Secţiunea istorică, se propune ca chiar în sesiunea acésta să se umple golul făcut.

Se iea în vedere maĭ mulţĭ bărbaţĭ, carĭ ar puté îndeplinì condiţiunile şi calităţile cerute pentru a fi un membru util în Secţiunea literară, şi părerile convergesc asupra persóneĭ Bibliotecaruluĭ şi Archivaruluĭ atât de zelos şi activ al Academieĭ, d-l I. Bianu.

Punêndu-se la vot cu scrutin secret alegerea sa ca membru activ, d-l I. Bianu obţine şépte bile albe din şépte votanţĭ.

În Secţiunea literară fiind patru locurĭ vacante de membri corespondenţĭ românĭ, se face propunerea a se alege de astă dată numaĭ treĭ, rĕmânênd ca până la sesiunea generală viitóre membriĭ Secţiuniĭ să reflecteze şi asupra celuĭ de al patrulea.

Se propun d-niĭ Virgil Oniţiŭ din Braşov, d-l Andreiŭ Bârsan

din Braşov, şi d-l Anghel Demetriescu, cunoscutul nostru erudit profesor.

După relevarea din partea propunĕtorilor a titlurilor, carĭ militéză în favórea acestor treĭ persóne, se face scrutin prin vot secret, şi fie-care din domniile-lor întrunesc unanimitatea sufragiilor membrilor presinţĭ.

Cu expunerea, făcută în scris, a calităţilor şi titlurilor d-lor I. Bianu, Oniţiŭ şi Bârsan este însărcinat d-l Vulcan, iar cu aceea a d-luĭ Anghel Demetriescu d-l Ollănescu.

ŞEDINŢA DE LA 2 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *D. Ç. Ollănescu*, Vice-Preşedinte.

D-l *Quintescu* dă cetire următoruluĭ raport al sĕŭ asupra traducţiuniĭ din *Titus Livius* a d-lor Nd. Locusteanu şi I. S. Petrescu (c. XXIII, cap. 20—c. XXVI, cap. 27) şi asupra propuneriĭ făcute de d-niĭ traducĕtorĭ în privinţa modalităţiĭ de tipărit pe viitor a luĭ *Titus Livius:*

«Din compararea unuĭ numĕr de capitole ale acesteĭ traducerĭ cu textul latin, subsemnatul şi-a format convingerea, că autoriĭ eĭ aŭ adus şi de astă dată o lucrare consciinţiósă, exactă în redarea cuprinsuluĭ şi îndemânatecă în forma cu care a fost învestmîntată, formă care — precum s'a presintat întâia dată — se distinge prin claritate, precisiune şi un stil simplu şi uşor.

«Ast-fel continuarea traducţiuniĭ luĭ *Titus Livius* mănţinêndu-se la nivelul probeĭ, care ĭ-a atras premiare din partea Academieĭ, raportorul d-vóstre nu póte decât să o aprobe şi să o recomande spre tipărire.

«În ceea ce privesce propunerea d-lor traducĕtorĭ, asupra căreia asemenea aţĭ binevoit a mĕ însărcinà să mĕ pronunţ, ea consistă în acésta ca, la publicarea volumelor viitóre ale traducţiuniĭ luĭ *Titus Livius*, să se adopte divisiunea, în care e publicată opera latină, adecă fie-care volum în românesce să cuprindă un grup de ḑece cărţĭ; volumele însă devenind ast-fel prea marĭ şi cam costisitóre, fie-care volum să se subîmpartă în două fascicule de câte cincĭ cărţĭ. Ast-fel s'ar puté tipărì în fie-care an câte o fasciculă, maĭ uşor de mânuit şi de procurat pentru public.

«În vedere că este în interesul Academieĭ, ca *Titus Livius*, dejà întârḑiat prin încetarea din viéţă a primuluĭ premiat, profesorul Dr. N. Barbu, să apară cât maĭ curînd în traducere română, şi să nu trăgăneze anĭ îndelungaţĭ ca accea a luĭ *Erodot;* în vedere că diferinţa în plus între ceea ce

se propune a se tipărì anual și între ceea ce este prescris d-lor traducĕtorĭ a aduce ca manuscript la fie-care sesiune generală a Academieĭ, că acea diferință este mică, subsemnatul găsesce oportună propunerea d-lor Nd. Locusteanu şi I. S. Petrescu, și recomandă, ca ea să fie admisă ca modalitate de tipărire pe viitor a traducţiuniĭ d-lor.

«Tipărirea primeĭ fascicule a volumuluĭ III se va puté face chiar anul acesta, cu atât maĭ ușor cu cât materialul de traducere (c. XXI până la c. XXIII, cap. 19), rĕmas în manuscript din anul trecut, şi cel adus de astă dată va fi suficient pentru formarea aceleĭ fascicule.»

— Secţiunea încuviinţéză conclusiunile referatuluĭ d-luĭ Quintescu asupra ambelor cestiunĭ tractate în el şi le recomandă plenuluĭ Academieĭ.

SECŢIUNEA ISTORICĂ.

ŞEDINŢA DE LA 14 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. Tocilescu.*

Secţiunea istorică a ascultat şi aprobat proiectul de rĕspuns întocmit de d-l Gr. G. Tocilescu spre a se da la întrebarea d-luĭ Fr. Zimmermann cu privire la numirea oraşuluĭ Sibiiŭ, apoĭ a încuviinţat, conform socotinţeĭ d-luĭ Xenopol, ca d-l Tanoviceanu să cetéscă în şedinţă publică lucrarea sa: *România sub raportul moral.*

ŞEDINŢA DE LA 29 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. Tocilescu.*

Secţiunea istorică a luat maĭ întâiŭ cunoscinţă despre raportul d-luĭ coleg *A. Xenopol* asupra memoriuluĭ d-luĭ membru corespondent Ioan Bogdan: *Originea Voevodatuluĭ la Românĭ,* şi a decis că póte fi cetit în şedinţa publică a Academieĭ.

Apoĭ venind la ordinea ḑileĭ alegerea de candidaţĭ la cele doue locurĭ vacante în Secţiunea istorică, d-l *Gr. G. Tocilescu* ridică o cestiune prealabilă:

În urma discuţiunilor urmate în şedinţele de la 28 Martie 1898, 20, 22 şi 23 Martie 1899, Academia nedând încă o soluţiune cestiuniĭ ridicate dacă, după art. 26 din Statute şi 64 din Regulament, un membru ales într'o Secţiune póte să aibă aceleaşĭ drepturĭ şi obligaţiunĭ într'a doua Secţiune unde a fost chemat; considerând apoĭ că în intervalul

acesta d-sa a fost ales pe anul 1901—2 Preşedinte al Secţiunii istorice, vine din noŭ a exprimà dorinţa de a se considerà ca membru titular al Secţiunii istorice, dorinţă pe care a exprimat-o în sînul Secţiunii literare încă de la 17 Martie 1892.

— Secţiunea, după óre-care discuţiune, la care aŭ participat d-nii *D. Sturdza*, *I. Kalinderu*, *A. Xenopol* şi *N. Ionescu*, admite propunerea d-luĭ Tocilescu şi declară că în Secţiunea istorică rĕmâne numaĭ un singur loc vacant.

— După aceea s'a propus alegerea unuĭ Secretar al Secţiunii în locul regretatuluĭ V. A. Urechiă şi a fost ales în unanimitate d-l *C. Erbiceanu*.

ŞEDINŢA DE LA 8 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. Tocilescu*.

Secţiunea istorică întrunindu-se a ales biuroul sĕŭ, şi anume Preşedinte pe d-l *Gr. G. Tocilescu*, iar Vice-Preşedinte pe d-l *A. D. Xenopol*. Acésta se va face cunoscut plenuluĭ Academieĭ.

SECȚIUNEA SCIINȚIFICĂ.

Rapórtele d-luĭ Gr. Ștefănescu despre scrierea d-luĭ I. Simionescu: «Descrierea câtor-và fosile terțiare din Nordul Moldoveĭ.»

I. Raport aprobat de Secțiune la 5 Martie 1901.

Lucrarea d-luĭ Ioan Simionescu, intitulată: *Descrierea câtor-và fosile terțiare din Nordul Moldoveĭ*, cuprinde descrierea a 40 spețe de Moluscĭ dejà cunoscuțĭ și descrișĭ de diferițĭ paleontologiștĭ străinĭ și românĭ; d-l Simionescu însă arată că se maĭ găsesc în acéstă parte a țăriĭ și unele spețe descrise dejà, dar neindicate până acum de geologiĭ românĭ, carĭ aŭ publicat studiĭ geologice asupra acelor regiunĭ, și din acest punct de vedere lucrarea d-luĭ Simionescu ar merità să fie publicată de Academie, însă ea a fost dejà publicată de d-l Simionescu în: *Centralblatt für Geologie und Palaeontologie*, No. 4 din anul 1901 și, după regulele admise de Academie, asemenea lucrărĭ nu se maĭ pot publicà și în *Analele* eĭ, afară numaĭ dacă Academia doresce să schimbe acéstă practică.

II. Raport aprobat de Secțiune la 21 Martie 1901.

Referindu-mĕ la raportul meŭ precedent relativ la lucrarea d-luĭ I. Simionescu: *Descrierea câtor-và fosile terțiare din Nordul Moldoveĭ* și mănținênd tot ce am ḑis acolo despre valórea acesteĭ lucrărĭ, sunt de părere, în urma explicărilor date de d-l Simionescu, cum că ceea ce s'a publicat în *Centralblatt für Geologie* este o altă lucrare a d-sale, sunt de părere că lucrarea d-luĭ Simionescu: *Descrierea câtor-và fosile terțiare din Nordul Moldoveĭ* merită să fie publicată din fondurile Adamachi.

Raportul d-luĭ Gr. Ștefănescu despre scrierea d-luĭ I Simionescu: «Constituțiunea geologică a țĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ.» — Aprobat de Secțiune la 21 Decemvrie 1901.

Lucrarea d-luĭ I. Simionescu: *Constituțiunea geologică a țĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ,* ce mĭ-ațĭ făcut onóre de a mĭ-o da spre cercetare, este o lucrare în care autorul probéză că nu prea este sigur de multe

din afirmaţiunile sale, şi vorbesce numaĭ cu *póte* şi cu *se pare* şi că nu are îndestulă cunoscinţă de lucrările dejà făcute asupra acesteĭ regiunĭ; aşà, d-sa spune ca ce-và noŭ şi ca cum nimenĭ înainte de d-sa n'a maĭ vorbit de argilul *smectic* din judeţul Dorohoiuluĭ; de asemenea d-sa afirmă că d-l Sabba Ştefănescu n'a *găsit fosile* în calcarurile de la Stânca şi Ripicenĭ, lucrurĭ carĭ nu sunt conforme cu realitatea.

De altă parte, d-l Simionescu nu explică în destul pentru ce consideră calcarul de la Stânca (jud. Botoşanĭ) *ca recife madreporice*, pentru că nu citéză nicĭ un singur polipier.

De asemenea d-l Simionescu rĕŭ consideră *nisipurile* şi *petrişurile* de sub lössul vĕḑut într'o rîpă lângă *Mamorniţa* ca *morene* ale gheţarilor de Nord, nisipurĭ şi petrişurĭ a căror disposiţiune, după descrierea sa, cam obscură este adevĕrat, ar fi *stratificată*, in care cas este contrar uneĭ morene, care nicĭ odată *nu este stratificată*.

În fine un alt neajuns al lucrăriĭ d-luĭ Simionescu este că, de sigur, ca să măréscă lucrarea, face digresiunĭ şi înşiră frase fără necesitate.

Cu tóte aceste neajunsurĭ ale lucrăriĭ d-luĭ Simionescu, eŭ sunt de părere, Domnilor Colegĭ, că avênd în vedere, pe de o parte, că prin lucrarea sa a maĭ completat cunoscinţele geologice ale acesteĭ regiunĭ a ţĕriĭ, iar pe de alta, considerând faptul că, în lucrările sciinţifice, autoriĭ sunt singurĭ rĕspunḑĕtorĭ de opiniunile exprimate şi susţinute de dînşiĭ, afară numaĭ când ele ar fi prea extraordinare, sunt de părere, ḑic, să admiteţĭ tipărirea aceleĭ lucrărĭ din Fondul Adamachi, cu expresa condiţiune ca să se publice negreşit şi acest raport spre a se vedé că Academia îşĭ dă séma de valórea lucrărilor particulare, a căror publicare ea o aprobă.

Raportul d-luĭ Dr. C. Istrati despre scrierea d-luĭ P. Bogdan: «Influenţa substanţelor străine asupra solubilităţiĭ phenylthioureeĭ în apă.» — Aprobat de Secţiune la 11 Ianuarie 1902.

«Am onóre a vĕ aduce la cunoscinţă că cetind lucrarea d-luĭ P. Bogdan, relativă la *influenţa substanţelor străine asupra solubilitaţiĭ phenylthioureeĭ*, găsesc că merită să fie publicată de Academie în Publicaţiunile Fonduluĭ Adamachi.»

ŞEDINŢA DE LA 1 FEVRUARIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *Gr. Stefănescu.*

Se aprobă opiniunea d-luĭ *Haret* de a se cetì în Academie lucrarea d-luĭ Ştef. Hepites: *O primă încercare asupra lucrărilor astronomice din România până la finele secoluluĭ XIX.*

Se aprobă asemenea a se publică în *Analele* Academieĭ lucrările d-luĭ Ştefan Hepites:

1. *Cutremurele de pămînt în România în anul 1901.*
2. *Materiale pentru climatologia Românieĭ* şi
3. Lucrarea d-luĭ I. Ştef. Murat: *Clima ḑileĭ sîntuluĭ Nicolae 1901* se recomandă d-luĭ Dr. C. Istrati spre cercetare.

Raportul d-lor Dr. I. Felix şi P. Poni despre scrierea d-luĭ Dr. A. Urbeanu: «Studiĭ asupra porumbuluĭ românesc şi a alimentaţiuniĭ cu porumb.»—Aprobat de Secţiune la 1 Martie 1902.

Studiul asupra porumbuluĭ românesc şi a alimentaţiuniĭ cu porumb din punct de vedere chimic, fisiologic şi patologic de Dr. A. Urbeanu, manuscript în 4 volume, a fost presintat Academieĭ spre a se da autoruluĭ cheltuelile de tipar.

În prefaţă, vorbind de cereale în general şi de porumb în parte, autorul arată că întrebuinţarea abusivă a porumbuluĭ produce pelagra saŭ maidismul şi pune întrebarea: Din ce porumb anume nasce pelagra? Făcênd istoricul recensămintelor bolnavilor de pelagră din România, autorul arată că ea este un pericol naţional, de óre-ce avem 100.000 pelagroşĭ în ţéră (evaluare de 3 orĭ maĭ mare decât cea oficială) şi voesce a contribuì la resolvarea cestiuniĭ, dacă originea pelagreĭ se explică prin teoria ultra-zeistă a maidismuluĭ necondiţionat saŭ prin cea toxico-zeistă, şi crede că adevĕrul nu póte fi de o singură parte (ceea ce a fost şi afirmat în Academie la diferite ocasiunĭ de V. Babeş şi I. Felix).

În întroducere autorul reproduce unele părţĭ din Expunerea de motive a legiĭ pentru constituirea fonduluĭ de epidemiĭ din Decemvrie 1900, în care Ministrul de Interne descrie şi întinderea însemnată a pelagreĭ. Doctorul Urbeanu vorbesce despre traiul rĕŭ al ţĕranuluĭ, despre prejudiţiile luĭ religióse, despre postul îndelungat şi sever; ḑice că se contestă porumbuluĭ calităţile unuĭ aliment bun şi reproduce din sus-menţionata expunere de motive promisiunea de a se înfiinţă cuptóre pentru uscarea porumbuluĭ şi pentru facerea de pâne, prin care Guvernul ar confirmă că porumbul este un aliment insuficient şi ar procedă la măsura nemotivată de a înlocuì mămăliga cu pâne de grâŭ, la înlesnirea mâncăriĭ de porumb necopt, după uscarea luĭ în cuptor, măsurĭ cu efect trecĕtor, căcĭ causa pelagreĭ este robia economică a ţĕranuluĭ, lucrarea primitivă a pămîntuluĭ, împrejurarea că ţĕranul móre de fóme. Autorul critică cele două opiniunĭ exclusive asupra valoriĭ porumbuluĭ care ar domnì la noĭ, căcĭ uniĭ ar fi declarând porumbul de aliment perfect, alţiĭ de aliment pelagrogen. După A. Urbeanu po-

rumbul este bun chimicesce şi fisiologicesce, când conţine materiĭ azotóse şi carbo-idraţĭ în proporţiune de 1 : 5,5 până la 1 : 7,5, de vreme ce la porumbul românesc acéstă proporţiune ar fi de 1 : 9 până la 1 : 12.

Tótă lucrarea se compune din 4 părţĭ: 1) Composiţiunea chimică a porumburilor cultivate în ţéră, în special a porumbuluĭ românesc; 2) Valórea nutritivă a porumbuluĭ în genere şi a porumbuluĭ românesc în special; 3) Composiţiunea chimică a porumburilor mucedite; 4) Conclusiune, măsurile de luat.

Partea I. Composiţiunea şi calitatea porumburilor sănătóse cultivate în România.

I. Porumbul românesc matur, nealterat; composiţiunea a 538 probe analisate de autor, din carĭ 520 cultivate de săteni. Autorul expune metodele de analisă chimică de carĭ s'a servit, arată imperfecţiunea cunoscinţelor asupra naturiĭ substanţelor azotóse ale porumbuluĭ şi enumeră materiile azotóse pe carĭ le-a extras din el. albumină care conţine 15,88—16,26% azot, zeină cu 16,18% azot, constituind 52—55% din totalitatea materiilor proteice (globuline), maĭ multe globuline carĭ conţin 16,84—18,12% azot; materiile saharóse: dextrosă, saharosă, levulosă.

În porumbul de la săteni autorul a găsit: apă 8,4—18,5%, media 14,4%; azot 0,9—1,8% = 6,0—11,1% materiĭ azotóse; materiĭ saharóse 1,2—7,2%, media 4,8%; idraţĭ de carbon solubilĭ 0,6—4,6%, media 2,8%; amidon, 51,4—65,1%, media 59,3%; celulosă 0,8—8,4%, media 7,8%; materiĭ grase 1,7—8,7%, media 4,5%; cenuşă 0,4—2,4%, media 1,3%; potasă 0,08—0,5%, media 0,26%. În porumbul pentru export: apă 11,0—14,4%, media 12,4%; azot 1,3—2,1%=8,3—13,4 materiĭ azotóse; materiĭ saharóse 2,9—5,8%, media 4,4%; idraţĭ de carbon solubilĭ 0,7—4,7%, media 2,7%; amidon 57,1—63,0%, media 61,1%; celulosă 1,1—3,4%, media 2,0%; materiĭ grase 2,3—7,2%, media 5,8%; cenuşă 0,5—1,5%, media 1,0%; potasă 0,08—0,44%, media 0,24%. Autorul conchide că porumbul sătenilor este inferior celuĭ al marilor proprietarĭ din causa seminţeĭ rele, a releĭ lucrărĭ a pămîntuluĭ şi a calităţiĭ pămîntuluĭ, că maĭ ales marea cantitate de celulosă indică condiţiunĭ rele de vegetaţiune, că un alt neajuns îl constitue cantitatea mare de apă şi cantitatea mică de sărurì minerale. D-l Urbeanu n'a cercetat cantitatea acidilor în porumbul considerat ca sănătos.

Dr. A. Urbeanu dă o tabelă comparativă a composiţiuniĭ porumbuluĭ din diferite ţĕrĭ, după autoriĭ competinţĭ, şi adaogă că causele, carĭ aŭ înrîurit într'un mod nefavorabil asupra calităţiĭ porumbuluĭ cultivat de săteni, lucréză în mod analog şi asupra altor cereale, în special asupra grâuluĭ. Autorul reproduce dintr'o publicaţiune a agronomuluĭ V. Cârnu-Munteanu şi a chimistuluĭ Corn. Roman (*Recherches sur les céréales roumaines,* Bucarest 1900) arătarea, că în ceea ce privesce mănţinerea fertilităţiĭ soluluĭ n'am făcut nimic, că solul a perdut mult din forţa sa productivă, că numaĭ printr'o cultură raţională se vor puté preîntîmpina urmările actualeĭ culturĭ de

pradă şi reproşéză agricultorilor românĭ, că din causa releĭ gospodăriĭ ar fi exportând porumb care conţine un exces de apă şi este dar expus a se încinge; pentru a dovedì acest fapt, autorul copiéză nisce articole din ḑiarul *Adevĕrul* din Aprilie 1901, relative la sinuciderea exportatoruluĭ Carnavalli.

II. Porumburile analisate în Istitutele Statuluĭ.

1). Analisele Institutuluĭ de chimie din Iaşĭ: 283 probe de bóbe şi 21 de mălaiŭ din tóte judeţele Moldoveĭ din recolta anuluĭ 1895, de la tot felul de cultivatorĭ marĭ şi micĭ, porumb perfect uscat, analise făcute de V. C. Buţureanu, publicate în *Buletinul Direcţiuniĭ generale a Serviciuluĭ Sanitar* din anul 1898 şi de însuşĭ Buţureanu în *Recherches sur le maìs de Moldavie*, Jassy 1900 V. C. Buţureanu a determinat şi aciditatea, care este în bóbele de porumb de la 0,074 — 0,368%, media 0,135%; în făina de porumb de 0,172—0,735%, media 0,408%. Resultatul se deosebesce de analisele luĭ Urbeanu numaĭ prin faptul, că cel din urmă a examinat porumbul curînd după recoltă, când el maĭ conţineà multă apă. Urbeanu găsesce şi la analisele profesoruluĭ Buţureanu, la micul numĕr de probe la carĭ este indicat numele cultivatoruluĭ, că porumbul ţĕranilor este maĭ sărac în materiĭ hrănitóre decât acela al marilor proprietarĭ, că porumbul ţĕranilor conţine materiĭ azotóse în cantitate maĭ mică decât media, chiar în cantitate maĭ mică decât porumburile inferióre din vestul Europeĭ.

2). Analisele Institutuluĭ Central de Chimie, executate de Doctorul A. Bernad-Lendway în lungul şir de anĭ de la 1864—1898 (*Grâul şi făinurile luĭ, porumbul şi mălaiul din morăritul indigen*, Bucurescĭ 1899), 429 probe. Bernad constată că porumbul cincuantino degeneréză lesne, maĭ ales cincuantino piccolo. Urbeanu reproduce resultatul analiselor luĭ Bernad şi parte din comentariile luĭ, după carĭ, puţine ḑile după măcinare, parte din oleul porumbuluĭ se descompune, oxidéză formând oxi-aciḑĭ oleinicĭ carĭ alteréză şi cele-lalte constituante ale porumbuluĭ. Aciditatea găsită de Bernad în mălaiŭ a fost de 0,170—0,840%, prin urmare maĭ mare decât la Buţureanu.

3). Analisele Staţiuniĭ agronomice din Bucurescĭ, făcute de C. Roman şi publicate de I. Neagoe (*Studiĭ asupra Pelagreĭ*, Bucurescĭ 1900): 19 probe de la mariĭ proprietarĭ şi 41 alte probe analisate de V. Cârnu-Munteanu şi C. Roman (*Recherches sur les céréales roumaines*, Bucarest 1900).

4). Analisele făcute în străinătate asupra porumburilor din ţéră: N. O. Popovicĭ-Lupa a analisat la Halle, în anul 1889, 37 probe de bună calitate.

Autorul calculéză media composiţiuniĭ acestor 1.236 probe şi conchide, că porumbul cincuantino este superior celuĭ românesc, fără să aibă în vedere că din întîmplare s'aŭ analisat multe probe de cincuantino de bună calitate, că se consumă şi cincuantino sărac în materiĭ hrănitóre.

III. Cantitatea sărurilor de potasiŭ a porumburilor.

Autorul arată că dejà în anul 1884 a semnalat mica cantitate de potasiŭ conţinut în porumburile românescĭ, că atuncĭ a creḑut că acéstă lipsă ar

puté să fie causa pelagreĭ, şi astădĭ revine asupra acesteĭ explicaţiunĭ a etiologieĭ pelagreĭ, căcĭ porumbul cultivat de ţĕranĭ este sărac în potasă. V. C. Buţureanu a constatat în cenuşïa porumburilor din Moldova 13,29—28,8% potasă, iar Popovicĭ Lupa a găsit în cenuşa porumburilor 31,46—40,90% potasă.

IV. Cultura porumbuluĭ în mediĭ artificiale.

Urbeanu arată după diferiţĭ autorĭ cantitatea de potasă conţinută în diferitele cereale, din carĭ porumbul este cel maĭ sărac în potasă. Autorul a făcut 46 culturĭ în mediĭ artificiale lichide, a observat că planta care a început a se desvoltà rĕmâne staţionară, dacă în mediul de cultură lipsesce potasa, şi cresce repede, dacă mărim dosa de potasă în acel mediŭ; porumbul are însă trebuinţă de maĭ puţină potasă decât cele-lalte cereale, fiind-că zeina conţine maĭ puţină potasă decât glutenul.

Partea II. Valórea nutritivă a porumbuluĭ în genere şi aceea a porumbuluĭ românesc în special.

Autorul reproduce criticele făcute de I. Neagoe diferitelor teoriĭ asupra etiologieĭ pelagreĭ, începĕnd cu Strambio senior (1784) şi cu Marzari (1810), fără ca să aprobe explicaţiunea luĭ Neagoe şi citézá parte din monografia asupra porumbuluĭ scrisă de H. W. Wiley, chimistul Departamentuluĭ de Agricultură din Washington şi tradusă de I. Enescu, din care resultă că valórea nutritivă a porumbuluĭ nu este inferióră celeĭ a grâuluĭ. Se pare că d-l Urbeanu nu scie că Americaniĭ, carĭ inundézá Europa cu porumb şi cu făină de porumb, aŭ rĕspândit şi numeróse scrierĭ imprimate de Departamentul de Agricultură din Washington, menite a înlesnì acésta inundare, între carĭ şi manuale de bucătărie, cu sute de felurĭ de bucate gătite din făină de porumb americană, că Americaniĭ aŭ început să depărteze parte din oleul porumbuluĭ spre a-l conservà maĭ lesne şi spre a-l puté panificà şi că V. G. Assan a studiat în America procedarea măcinăriĭ moderne a porumbuluĭ, la care se scóte prealabil cotelidonul bobuluĭ. Autorul menţionézá cercetările făcute de M. Rubner şi trage din ele conclusiunea, că porumbul ar fi ca aliment echivalent cu grâul, făcĕnd abstracţiune de faptul, că grâul este maĭ bogat în azot şi maĭ lesne de digerat. Apoĭ reproduce Doctorul Urbeanu 10 paginĭ din studiul luĭ I. Neagoe asupra pelagreĭ, în carĭ sunt expuse vederile acestuĭ pelagrolog asupra causelor pelagreĭ şi expune experienţele făcute de autor asupra valoriĭ nutritive a porumbuluĭ. El a experimentat pe rînd cu mălaiŭ pe 6 cânĭ, cu făină de grâŭ pe 1 câne, hrăniţĭ după 4—5 ḑile de nemâncare câte 5—6 ḑile cu aceste alimente, a făcut calculul azotuluĭ asimilat şi celuĭ eliminat de aceştĭ cânĭ; după 2 ḑile de nemâncare a maĭ hrănit ceĭ dintâĭ 6 cânĭ cu mămăligă artificială compusă din zeină, scrobélă, untură şi sare; în fine unul din aceştĭ cânĭ a maĭ fost nutrit 9 ḑile cu gelatină, scrobélă, untură şi sare şi alte 3 ḑile iar cu mămăligă artificială, cu zeină. După acésta Urbeanu' a experimentat cu 4 ómenĭ deprinşĭ cu mămăligă, carĭ după 1 ḑi de nemâncare aŭ primit în 4 ḑile numaĭ mămăligă. Din experimentele cu cânĭ trage autorul conclusiunea,

că făina de porumb are aceeașĭ valóre nutritivă ca făina de grâŭ, de vreme ce gelatina nu constitue un aliment reparator, de valóre egală cu glutenul și cu zeina; din experimentele cu ómenii, că mămăliga este un aliment capabil a satisface trebuințele organismuluĭ și a mănținé corpul omenesc în funcțiune normală. Comparând experimentele sale cu ale luĭ M. Rubner, Urbeanu deduce că hrana cu pâne n'ar fi superióră celeĭ cu mămăligă. Autorul nu arată în ce mod a fost măcinat porumbul; perderile de făină de porumb neasimilată sunt în experimentele luĭ Urbeanu maĭ micĭ decât la experimentatoriĭ italienĭ, Panagrossi, Giaxa, Malfatti, ș. a.

Urméză capitolele: Consideraţiunĭ chimice și fisiologice asupra variațiuniĭ cantitative a materiilor azotóse ale porumbuluĭ, porumburĭ sub minimum materiilor azotóse, alimentațiunea țĕranuluĭ nostru. Autorul afirmă că el ar fi primul scriitor, care constată influența porumbuluĭ cu minimum de materiĭ nutritive, fiind-că toțĭ ceĭ-lalțĭ s'ar fi luat numaĭ după composițiunea medie (raportul între hrana cu porumbul țĕranilor în care cantitatea materiilor hrănitóre este redusă și între pelagră, adecă predisposițiunea țĕranuluĭ la intoxicațiunea pelagrósă în urma inanițiuniĭ datorite acesteĭ hrane inferióre a fost expusă de unul din noĭ, de I. Felix, în *Raportul general asupra Igieneĭ publice a Regatuluĭ român* pe anul 1895, și apoĭ în Raportul anual următor, pe aniĭ 1896 și 1897, pe basa analiselor de porumb făcute de A. Bernad-Lendway).

Autorul descrie pe 13 paginĭ principiile fundamentale ale alimentațiuniĭ, citéză maĭ ales pe M. Rubner și C. Voit și trece la studiul proporțiuniĭ porumburilor sub minimum materiilor azotóse. Observăm că nu se póte conchide din proporțiunea probelor de porumb sărac în materiĭ azotóse la proporțiunea reală a acestor porumburĭ în alimentațiunea țĕranuluĭ, căcĭ probele n'aŭ fost luate cu alegere pentru un scop determinat, ci fără metodă. Autorul studiéză maĭ întâiŭ alimentațiunea rea a țĕranuluĭ înainte de 1880, reproducênd parte din scrierile luĭ C. Istrati, Eugène Léger și alțiĭ; alimentațiunea țĕranuluĭ de la 1880 încóce, reproducênd o parte însemnată din scrierile luĭ N. Manolescu, care constată că, deșĭ s'a îmbunătățit hrana muncitoruluĭ de pămînt, ea nu este tot-deauna suficientă; urméză pe N. Manolescu în descrierea amănunțită calitativă și cantitativă, pe județe, a alimentațiuniĭ familiilor de țĕranĭ în cursul unuĭ an, în timp de dulce și de post, comentéză cu cifre cantitățile indicate de N. Manolescu, calculând pentru fie-care substanță alimentară în parte conținutul în materiĭ azotóse, idrațĭ de carbon, grăsime și potasă, atât în total cât și partea asimilată; indică caloriile alimentelor ingerate în 24 ore, proporțiunea materiilor azotóse și neazotóse în ḑilele de dulce și de post, comparate cu valorile alimentațiuniĭ normale, fisiologice și alcătuesce tabele comparative ale alimentațiuniĭ țĕranuluĭ român și a țĕranilor și lucrătorilor din alte țĕrĭ. Tabela composițiuniĭ chimice procentuale a substanțelor alimentare vegetale conține micĭ erorĭ; autorul atribue lobodeĭ aceeașĭ cantitate de materiĭ azotóse

ca şi cartofilor, iar conopidelor, guliilor, spanacului, ştevielor, urzicilor, o cantitate maĭ mare de substanţe azotóse decât cartofilor, şi nu menţionéză că alimentele bogate în apă, precum sunt cartofiĭ, nu se pot comparà direct cu lintea mazărea, fasolea.

Autorul propune înlocuirea porumbuluĭ românesc cu o varietate maĭ bogată în materiĭ azotóse, cu varietate de porumb precoce (cincuantino, pignoletto), reproducênd arătarea d-lor V. Cârnu-Munteanu şi C. Roman, că porumbul comun românesc este varietatea cea maĭ tardivă, ast-fel că în aniĭ cu tómnă rea, el nu ajunge la maturitate perfectă, dar că el nu trebue exclus din cultură, din causa valoriĭ luĭ technice pentru fabricarea de alcool, la care ocupă primul loc.

Autorul maĭ resumă cercetările diferiţilor experimentatorĭ străinĭ, pentru a determinà cantitatea minimă de materiĭ azotóse cu carĭ se póte hrănì omul fără ca organismul să sufere, şi se opresce la constatarea luĭ Demuth, că acéstă cantitate este de 1,3 grame de fie-care kilogram de greutatea corpuluĭ şi la afirmarea luĭ Voit, că hrănirea cu porţiune minimală este periculósă, că pentru un om de 70—75 kilograme greutate, care muncesce, trebue 118 grame materiĭ azotóse pe ḑi, că cantităţile maĭ micĭ pot fi suficiente pentru ómenĭ slabĭ, carĭ muncesc puţin. Urbeanu explică că, în hrana ţĕranuluĭ român, proporţiunea între materiile azotóse şi cele neazotóse este 1 : 11,5 în loc de 1 : 5,5, precum cere Voit, că echilibrul în acest regim se mănţine numaĭ graţie urcăriĭ însemnate a proporţiuniĭ caloriilor, a mareĭ cantităţĭ de carbo-idraţĭ consumaţĭ. Urbeanu a făcut şi el experimente pentru a determinà minimum azotuluĭ necesar în hrană, le-a făcut cu porumb mucigăit la animale.

Urbeanu descrie după diferiţĭ autorĭ hrana lucrătorilor din diferite ţĕrĭ străine, revine iar la Românĭ şi găsesce că regimul sărac al ţĕranuluĭ nostru este insuficient; că regimul abundent al ţĕranuluĭ cu dare de mână constitue o risipă, un lux de materiĭ azotóse; că regimul de post al ţĕranuluĭ român este unic în tótă Europa, este contrariŭ bunuluĭ simţ şi produce degenerare, degradare fisică şi morală.

Acum urméză proiectul de lege pentru constituirea fonduluĭ de epidemiĭ şi expunerea de motive a aceleĭ legĭ din Decemvrie 1900, conferinţa ţinută de colegul nostru Victor Babeş la Ateneul Român, la 26 Noemvrie 1900, despre Regenerarea poporuluĭ român, şi o altă conferinţă a aceluĭ coleg despre Bólele ţĕranuluĭ român, ţinută la Societatea Tinerimea Română la 27 Iunie 1901.

După acésta autorul se ocupă cu alimentarea soldatuluĭ român, arătând că regulamentul alimentar este bun, dar că nu se respectă, că maĭ ales hrana de post este cu totul insuficientă, fiind-că se fac abusurĭ de sergenţiĭ-majorĭ, că bucatele carĭ se daŭ soldaţilor sunt obicĭnuit rĕŭ gătite, lipsite de variaţiune, şi adaogă o tabelă comparativă a alimentaţiuniĭ în armata austro-ungară.

Partea III. Porumburile stricate şi mucedite.

La 123 probe de porumb stricat autorul a determinat composiţiunea chimică, valórea nutritivă, modificările principiilor imediate, compuşiĭ chimicĭ cu proprietăţile toxice. Tóte porumburile stricate aŭ conţinut multă apă, 14,0—22,2%, 3,4—10,3% materiĭ azotóse, 0,3—2,9% materiĭ saharóse, 39,5—57,0% amidon. Autorul crede că composiţiunea anormală a acestor probe este consecinţa neajungeriĭ lor la completa maturitate şi reproduce descrierea luĭ A. Bernad-Lendway a 132 probe de porumb anormal; Bernad arată că porumbul cincuantino degenerézá maĭ des şi că, în general, porumbul cincuantino-piccolo şi porumbul portocaliŭ cu bobul ascuţit conţin o cantitate maĭ mică de materiĭ hrănitóre decât porumbul românesc. În 63 probe de porumb cincuantino alterat, materiile azotóse aŭ scădut la 3,2% şi chiar la 1,7%, restul s'a transformat în amine şi în compuşĭ amoniacalĭ; în 69 probe de porumb alterat şi degenerat, glutenul a scădut la 0,69%, celulosa a crescut până la 45 şi chiar 68%, amidonul a scădut la 22 şi chiar la 17%, oleul la 2,0—4,5%, cenuşa la 1,12%, apa la 6,2—16%, acidiĭ graşĭ s'aŭ găsit în aceste porumburĭ în cantitate de 0,1—0,8%. Autorul explică valórea nutritivă a porumburilor mucedite printr'o tabelă chimică şi un cartogram.

În ceea ce privesce cercetările toxicologice, autorul mergênd înapoĭ până la anul 1876, până la lucrările nereuşite ale italienilor Brugnatelli şi Zenone, Pellagio, C. Lombroso, recunósce că observaţiunile patologice aŭ depăşit demonstraţiunile de chimie analitică, menţionézá încercările nefructuóse ale luĭ A. Bernad-Lendway de a găsì în porumbul stricat o materie toxică şi experimentele autoruluĭ care crede, că acea materie trebue să se afle în porumb la începutul fermentaţiuniĭ şi să dispară póte în porumbul cu descomposiţiunea înaintată. A. Urbeanu a întreprins două seriĭ de cercetărĭ toxicologice, una relativă la compuşiĭ chimicĭ cu proprietăţile alcaloidice şi glicosidice, a doua relativ la produsele iniţiale de idrataţiune a materiilor azotóse din porumb. Prima serie de cercetărĭ a dat resultate negative, la a doua serie a găsit în porumbul stricat nisce albumose toxice pentru animale, o pulbere albă, solubilă în apă ferbinte, slab alcalină, produsă printr'o procedare pe care o descrie, iar în ceea ce privesce acţiunea eĭ fisiologică, autorul a făcut puţine experimente la cânĭ în timp scurt, din carĭ nu se pot trage alte conclusiunĭ, decât că acea albumosă are o acţiune denutritivă asupra organismuluĭ animal. După autor, porumbul stricat, care maĭ póte servì de hrană, nu conţine alcaloidĭ şi glicosidĭ, el cuprinde însă lecitina în cantitate de 0,3—05%, lucru important, fiind-că în óre-carĭ împrejurărĭ şi în alte substanţe organice lecitina descompunêndu-se dă nascere la cholină, neurină şi muscarină.

Autorul declară că n'a maĭ urmat aceste lucrărĭ, fiind-că nu maĭ aveaŭ nicĭ un scop, după ce Victor Babeş a descoperit adevĕrata causă a pelagreĭ şi reproduce un articol al luĭ V. Babeş asupra acesteĭ cestiunĭ, publicat în *La médecine moderne* din Paris, No. 55 din 22 August 1900, în care articol

este descrisă procedarea întrebuinţată de chimistul Aurel Babeş la producerea unuĭ extract din porumbul stricat, care extract provócă la animale diferite simptome toxice. Urbeanu aştéptă dar ca Babeş să preciseze care este natura substanţeĭ toxice din porumb, care este anume substanţa-mamă din care derivă compusul toxic.

A. Urbeanu arată că şi d-sa este acum convins, că alimentaţiunea cu porumb cu minimum materiilor azotóse este causa predispunĕtóre, iar intervenirea porumbuluĭ stricat este causa determinantă a pelagreĭ.

Autorul face următórele conclusiunĭ: Porumbul românesc cultivat de sătenĭ a degenerat, valórea luĭ alimentară este redusă la minimum fisiologic care expune pe ţĕran la fóme cronică; ţĕranul nu se póte nutrì corect din causa postuluĭ; porumbul românesc, avênd o vegetaţiune lungă, nu ajunge tot-deauna la perfecta maturitate; porumbul stricat produce pelagra; copiiĭ sufer din causa postuluĭ, sătênul degenerézá fisicesce şi moralicesce; porumbul bun este un aliment perfect.

Ca léc recomandă autorul, ca ţĕranul să fie pus de fapt în posibilitate de a semĕnà la timp, de a prăşì la timp, de a culege la timp porumbul sĕŭ, ca să se oblige ţĕranul a cultivà o varietate de porumb cu maximum de materiĭ azotóse, ca să se modifice postul, ca să se previe stricarea porumbuluĭ, ca porumbul stricat să fie scos din consumaţiune.

În fine constată autorul că la noĭ clasa domnitóre nu-şĭ dă séma de datoriile ce are faţă cu ţéra.

Subsemnaţiĭ suntem de părere, că manuscriptul de faţă al d-luĭ Doctor în chimie A. Urbeanu asupra porumbuluĭ românesc şi asupra alimentaţiuniĭ cu porumb este o lucrare meritorie, că publicarea eĭ póte să fie folositóre. Nu putem însă recomandà ca Academia să supórte cheltuelile de imprimarea acestuĭ manuscript, atât din causa mijlócelor financiare restrînse ale Academieĭ, care nu dispune acum de fondurĭ pentru asemenea publicaţiunĭ, precum şi fiind-că lucrarea d-luĭ Urbeanu nu aduce luminĭ nouĕ asupra hraneĭ insuficiente a ţĕranuluĭ român, asupra originiĭ şi asupra preveniriĭ pelagreĭ.

Credem însă că se cuvine, ca d-l Dr. Urbeanu să fie încuragiat ca să continue cercetările chimice începute, dar neterminate, asupra materiilor toxice conţinute în porumburile stricate.

ŞEDINŢA DE LA 21 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni*

Secţiunea a luat în discuţiune cestiunea de propus pentru premiul Lazăr de 5.000 de leĭ pentru anul 1907.

D-niĭ *Dr. Felix* şi *Dr. Babeş* propun pentru acest premiŭ cestiunea:

Cercetări originale asupra pelagreì în vederea etiologieì şi combaterii bóleĭ.

În urma discuţiunilor urmate, la carĭ aŭ luat parte d-niĭ *Babeş*, *Istrati* şi *Felix* şi în carĭ d-l *Istrati* este de părere, că şi cestiunea *paludismuluĭ* ar fi fórte interesantă de tratat, recunoscêndu-se că causele paludismuluĭ sunt maĭ bine cunoscute astăḑĭ decât ale pelagreĭ, Secţiunea renunţă la acéstă cestiune şi cestiunea pelagreĭ se admite în unanimitate.

După aceea se procede la alcătuirea programeĭ după care concurenţiĭ vor lucrà acéstă cestiune, şi s'a ajuns a se fixà următórele puncte:

1). Isolarea materiilor toxice ale porumbuluĭ stricat.

2). Determinarea varietăţilor porumbuluĭ şi a graduluĭ de alteraţiune, precum şi a altor condiţiunĭ în carĭ se desvoltă acele materiĭ toxice.

3). Stabilirea acţiuniĭ patologice a acelor materiĭ toxice.

4). Stabilirea legăturiĭ între substanţele vătĕmătóre ale porumbuluĭ şi pelagră.

5). Stabilirea specificităţiĭ pelagreĭ şi a substanţelor specifice active contra acesteĭ bóle.

ŞEDINŢA DE LA 21 MARTIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

Secţiunea sciinţifică procede la alegerea unuĭ candidat în locul vacant de membru în acéstă Secţiune, şi avênd în vedere specialităţile de carĭ Secţiunea are nevoe în sînul sĕŭ, a procedat la discuţiunea asupra calităţilor şi meritelor diferitelor persóne ce aŭ fost propuse pentru acest loc vacant, şi în urmă punêndu-se la vot fie-care persónă în parte, resultatul a fost că d-l Ştefan Hepites, membru corespondent din anul 1880, a întrunit majoritatea voturilor, adecă 6 voturĭ din opt votanţĭ.

Prin urmare se aduce la cunoscinţa plenuluĭ că Secţiunea recomandă pe d-l Ştefan Hepites ca membru al Academieĭ în Secţiunea sciinţifică.

D-l Dr. Istrati este însărcinat să facă o expunere a lucrărilor d-luĭ Hepites.

ŞEDINŢA DE LA 21 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

Secţiunea sciinţifică, procedând la discuţiunea meritelor şi lucrărilor persóneĭ propuse pentru a fi alésă ca membru corespondent în locul vacant şi deciḑênd că se vor recomandà plenuluĭ aceia carĭ vor avé majoritatea voturilor, s'aŭ ales d-niĭ Riegler şi Alf. Saligny cu câte 6 voturĭ şi d-l D. Grecescu cu 5 voturĭ din opt votanţĭ

ŞEDINŢA DE LA 26 MARTIE 1902

Preşedinţa d-luĭ *General St. Fălcoianu,* Vice-Preşedinte.

Cu lucrarea d-luĭ Teofil Olinescu: *Noul metod pentru constatarea divisibilităţiĭ unuĭ numĕr prın 7,* Secţiunea însărcinând pe colegul nostru d-l *Sp. Haret* să o cerceteze, a primit următorul referat: «Metoda dată «acì este o simplă metodă empirică, întru cât nu se dă o demonstraţiune «rigurósă a principiuluĭ ce se deduce numaĭ din observarea câtor-và «exemple particulare. Dacă demonstraţiunea acésta s'ar face, metoda «dată acì ar puté fi utilă.»

Raportul d-luĭ Dr. C. Istrati despre scrierea d-luĭ D. Negreanu: «Cercetărĭ asupra condiţiunilor în carĭ maşina electrostatică Whimshurst póte produce cea maĭ mare cantitate de ozon.» — Aprobat de Secţiune la 3 Aprilie 1902.

Lucrarea trimisă de d-l D. Negreanu, relativă la *Cercetărĭ asupra condiţiunilor în carĭ maşina electrostatică Whimshurst póte produce cea maĭ mare cantitate de ozon,* conţinênd observaţiunĭ interesante, sunt de părere a fi imprimată. Ar fi de dorit ca d-l Negreanu, în o notă ulterióră, să indice şi natura compuşilor nitroşĭ ce se obţin cu acéstă ocasiune.

ŞEDINŢA DE LA 4 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

Secţiunea sciinţifică, procedând la alegerea biurouluĭ eĭ pe anul 1902—3, a ales, în unanimitate, ca Preşedinte pe d-l P. *Poni* şi ca Vice-Preşedinte pe d-l *Dr. I. Felix.*

ŞEDINŢA DE LA 4 APRILIE 1902.

Preşedinţa d-luĭ *P. Poni.*

Secţiunea sciinţifică, discutând asupra persóneĭ de ales ca membru corespondent în locul rĕmas vacant prin alegerea d-luĭ Şt. C. Hepites ca membru al Academieĭ, a hotărît prin majoritate de 7 voturĭ din 8 votanţĭ a recomandà plenuluĭ ca membru corespondent al acesteĭ Secţiunĭ pe d-l Dimitrie Grecescu, profesor la Universitatea din Bucurescĭ.

D-l Gr. Ştefănescu este însărcinat a expune în scris meritele candidatuluĭ.

COMISIUNEA FINANCIARĂ.

I. — *Raportul Cassieruluĭ-Comptabil asupra operaţiunilor casseĭ şi asupra stăriĭ fondurilor Academieĭ de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.*

Domnule Preşedinte,

Am onóre a presintà situaţiunea comptabilităţiĭ şi a casseĭ pe exerciţiul 1900—1901 până la 31 Maiŭ 1901:

A. Din veniturile înscrise în budget, după scăderea deficituluĭ votat pe anu curent de Leĭ 10.120,05 . . . . L. 247.416,70

se scad următórele sume:

1. Excedentul votat pe 1900—1901 de . . . L. 2.000,

2. Suma adăugată din capital până la întregirea premiilor votate să se deà în a. c. la următórele fondurĭ:

a). Fondul Cuza . . . . L. 3.828,25

b). » *Anastasie Fĕtu.* » 2.145,75

c). » *Neuschotz.* . » 606,— » 6.580, » 8.580,—

şi rĕmân veniturĭ de incassat de . . L. 238.836,70

din carĭ s'aŭ incassat până acuma, după cum se vede în alăturata situaţiune de cassă, suma de . . . . › 206 772,70

şi aŭ rĕmas veniturĭ neincassate de . . . . L. 32.064,—

şi anume:

I. Sume incassabile:

1. Vĕrsămîntul Zappa pe anul 1900—1901 . . L. 12.000,—

2. Fondul Macinca, casa din Craiova:

rest din chiria de 26 Octomvrie 1900 . L. 1.000,

chiria de 23 Aprilie 1901 . . . . . » 2.500,— » 3.500,—

Transport.. . . L. 15.500,—

Report . . . L. 15.500,—

3. *Fondul Năsturel-Herĕscu:*
Moşia Năsturel, rest din câştiul de 23 Aprilie 1901 . . . L. 1.200,—
Moşia Lămotescĭ, rest din câştiul de 26 Octomvrie 1900. . » 399,— » 1.599,—

4. *Fondul Donicĭ, moşia Radiana:*
câştiul de 23 Aprilie 1901 . . . . » 7.300,—

5. *Fondul Agaricĭ, moşia Móra-Grecilor:*
rest din câştiul de 23 Aprilie 1901. . . . . . . » 7.000,— L. 31.399,—

II. Sume neincassabile:

1. *Fondul Agaricĭ, moşia Móra-Grecilor:* diferinţa din noua arendare, anual în loc de L. 29.000,—cu Leĭ 28.000,—pe câştiul de 23 Aprilie 1901 . . . . L. 500,—

2. *Vîndarea Etimologiculuĭ*, suma votată pe anul curent a fost de . . . . L. 200,—
s'a incassat şi plătit pentru tipar. . » 35,— » 165,— › 665,—

În total ca maĭ sus . . L. 32.064,—

B. Din saldurile neincassate la închiderea anuluĭ budgetar 1899—1900:

1. *Vĕrsămîntul Zappa pe 1898—99* . . . . . . L. 11.750,—
» » » *1899—900* . . . . . . » 12.000,— L. 23.750,—

2. *Fondul Donicĭ, moşia Radiana*, rest din câştiul de 23 Aprilie 1900 . . . . » 4.414,60

Suma . . . L. 28.164,60

s'aŭ incassat integral;

iar din budgetul anuluĭ curent rĕmâne de incassat în anul viitor 1901-2:

1. *Vĕrsămîntul Zappa* pe 1900—1901. . . . L. 12.000,—

2. *Fondul Macinca*, casa din Craiova:
rest din chiria de 26 Oct. 1900 L. 1.000,
chiria de 23 Aprilie 1901. . » 2.500,— » 3.500,—

3. *Fondul Năsturel-Herĕscu: Moşia Năsturel:*
rest din arenda de 23 Aprilie 1901. . L. 1.200,—
Moşia Lămotescĭ, rest din câştiul de 26 Octomvrie 1900 . » 399,— » 1.599,—

4. *Fondul Donicĭ, moşia Radiana:*
câştiul de 23 Aprilie 1901 . . . . » 7.300,—

5. *Fondul Agaricĭ, moşia Móra-Grecilor:*
rest din câştiul de 23 Aprilie 1901. . . » 7.000,— L. 31.399,—

C. Situaţiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ este următórea:

			Votat	Cheltuit	Rĕmas
Art.	6		L. 20.000,—	L. 18 590,—	L. 1.410,
»	7		» 10.000,—	» 10.000,—	» —,
»	8		» 1.000,—	» 1.000,—	» —,—
»	9		» 2.400,—	» 2.400,—	» ,—
»	10		» 3.300,—	» 3.300,—	» —,—
»	11		» 66.720,—	» 66.160,—	» 560,—
»	12		» 600,—	» 406,07	» 193,93
»	13	budget L. 7.200,— restituiţĭ » 217,—	» 7.417,—	» 7.417,—	» —,—
»	14		» 400,—	» 400,—	» —,—
»	15		» 5.000,—	» 5.000,—	» —,—
»	16		» 1.000,—	» 199,05	» 800,95
»	17		» 1.000,—	» 579,	» 421,—
»	18		» 2.000,—	» 2.000,—	» - ,—
»	19		» 2.000,—	» 2.000,—	» —,—
»	20		» 5.000,—	» —,—	» 5.000,—
»	21		» 5.000,—	» 5.000,—	» —,—
»	22		» 12.000,—	» —,—	» 12.000,—
»	23		» 6 000,—	» —,—	» 6.000,—
»	24		» 3.000,—	» —,—	» 3.000,—
»	25		» 2.000,—	» —,—	» 2 000,—
»	26		» 467,50	» 467,50	» —,—
»	27		» 552,50	» 552,50	» —,—
»	28		» 6.000,—	» 6.000,—	» —,—
»	29		» 14.000,—	» 14.000,—	» —,—
»	30		» 200,—	» 200,—	» —,—
»	31		» 8.000,—	» 8.000,—	» —,—
»	32		» 100,—	» 100,—	» —,—
»	33		» 100,—	» —,—	» 100,—
»	34		» 1.000,—	» 1.000,—	» —,—
»	35		» 1.278,25	» 1.278,25	» —,—
»	36		» 8.214,40	» 8.214,40	» ,—
»	37		» 5.272,60	» 5.272,60	» —,—
»	38		» 2.000,—	» 2.000,—	» —,—
»	39		» 3.000,—	» 2.999.70	» —,30
»	40		» 1.200,—	» 1.200,—	» —,—
»	41		» 8.514,95	» 8.514,95	» —,—
»	42		» 3.000,—	» 3.000,—	» —,—
		Transport. . .	L. 218.737,20	L. 187.251,02	L. 31.486,18

	Report . . .	L. 218.737,20	L. 187.251,02	L. 31.486,18
Art.	43	» 850,—	» 825,—	» 25,—
»	44	» 11.300,—	» 11.082,02	» 217,98
»	45	» 1.000,—	» 1.000,—	» —,—
»	46	» 5.000,—	» 5.000,—	» —,—
»	47	» 7.350,—	» —,—	» 7.350,—
	48	» 5.881,90	» 5.881,90	» —,—
»	49	» 5 000,—	» 4.651,86	» 348,14
	Total	L. 255.119,10	L. 215.691,80	L. 39.427,30

Din suma rĕmasă necheltuită de . . . . L. 39.427,30
se scad *a) sumele trecute la capitalisări*:
1 *Premiul Lazăr* neacordat. . . L. 5.000,—
2. *Marele Premiŭ Năsturel-Herĕscu,* » 12.000,—
3. *Premiul Alexandru Cuza,* . . » 6.000,—
4. *Premiul Anastasie Fĕtu,* . . . » 3.000,—
5. *Premiul Neuschotz,* . . . . . . » 2.000,— L. 28.000—
b) Saldurile pentru şcóla Agaricĭ.
1. *Anuitatea moşieĭ Móra-Grecilor,*
suma rĕmasă necheltuită . . . » 217,98
2. Suma votată pentru şcólă . . . » 7.350,— L. 7.567,98 » 35.567,98
Rest . . . . L. 3.859,32

Acéstă sumă provine de la următórele articole ale budgetuluĭ şi se trece la excedent:

a). *Diurnele sesiuniĭ generale*	L.	1.410,—
b). *Remunerarea funcţionarilor*	»	560,—
c). *Serviciul Bănciĭ Naţionale.*	»	193,93
d). *Spese de procese.*	»	800,95
e) *Mobilier*	»	421,—
f). *Erodot.*	»	100,—
g). *Chilia şi Cetatea Albă,* de N. Iorga	»	—,30
h) *Fondul Scorţeanu,* cărţĭ de şcólă	»	25,—
i). *Fondul Donicĭ,* foncieră, reparaţiunĭ etc. . .	»	348,14

Suma ca maĭ sus L. 3.859,32

D. Comptul excedent este următorul:
1. Sald din anul trecut 1899—1900 . . . . L. 2.270,39
lângă care se maĭ adaugă:
a). Spor din vîndare de fer vechiŭ . . . . . L. 19,70
Transport. 19,70 L. 2 270,39

Report.			19,70	L.	2.270,39
b). *Vĕrsămîntul Zappa:* incassat peste vĕrsamîntul pe 1898—99 de L. 11.750,—	L. 250,—				
cheltuelĭ de proces	» 300,—	»	550,—		
c). *Fondul I. Fĕtu* (special): spor la 86 cupóne de Banca Naţională a L. 11,25		»	967,50		
d). *Fondul Năsturel-Herĕscu, Moşia Lămotescĭ:* spor din noua arendare pe câşt. 23 Aprilie 1901.	L. 50,—				
Spor la 10 cupóne de Banca Naţională a Leĭ 11,25	» 112,50	›	162,50		
e). *Fondul Economiilor*, spor din vîndarea publicaţiunilor		»	263,21		
f). *Fondul Donicĭ*, Dobânḑĭ de întârḑierea plăţiĭ câştiurilor arenḑiĭ	L. 310,35				
Incassat din vînḑarea fînuluĭ, 1896—7, peste prevederea budgetară.	» 1.935,32	»	2.245,67		
g). Suma rĕmasă necheltuită din budgetul cheltuelilor, după cum s'a vĕḑut sub C		»	3.859,32	»	8.067,90
Total .				L.	10.338,29
care scăḑêndu-se din următórele sume:					
1.—Excedentul votat pe 1900—1		L.	2.000,—		
2.—Deficitul cu care s'a încheiat budgetul 1900-1.		»	10.120,05		
3.— Vînḑarea Etimologiculuĭ, maĭ puţın din prevederea budgetară	L. 165,—				
Suma incassată şi dată pentru tipărit	» 35,—	»	200,—		
4.—Fondul Agaricĭ, moşia Móra-Grecilor, scădere provenită prin rearendare, în loc de L. 29.000,— cu L. 28.000,— pe câştiul 23 Aprilie 1901		»	500,—	»	12 820,05
resultă un deficit de înscris în budgetul pe 1901—2 de . . .				L.	2 481,76

E. Fondurile Academieĭ în efecte sunt tot cele arătate în raportul anuluĭ trecut, numaĭ cu schimbarea ce s'a făcut la *Fondul Zappa* prin incassarea a 1 tıtlu rentă amortis. 5% de L. 5 000,— eşit la sorţĭ, şi prin capitalisarea *legatuluĭ Zappa* de L. 280.000,— în 153 acţiunĭ de Banca Naţională optate din noua emisiune, la carĭ ne-aŭ dat drept cele 306 acţiunĭ vechĭ ce posedă Academia, şi carĭ aŭ costat Leĭ 284.580,—.

Situaţiunea fondurilor este astădĭ următórea:

1. — Fondul Zappa:

			Nominal	Peste nominal
58	titlurĭ rentă amortis. de 5% a L.	5.000,—	L. 290.000,—	—,—
4	» » » » 5% » »	500,—	» 2.000,—	—,—
164	acţiunĭ de Banca Naţională » ›	500,—	» 82 000,—	L. 217.946,80
		Total	L. 374.000,—	L. 217.946,80

2. — Fondul Cuza:

6	titlurĭ rentă amortis. de 5% a L.	5.000,—	L. 30.000,—
1	scris funciar rural » 5% » »	1.000,—	› 1.000,—
2	» » » » 5% » »	100,—	› 200,—
3	» › urbane » 5% » »	5.000 —	› 15.000,—
4	» › » » 5% » »	1.000,—	» 4.000,—
9	» » » » 5% » »	100,—	» 900,—
		Total	L. 51.100,—

3. — Fondul Economiilor:

18	titlurĭ rentă amortis. de 5% a L.	5.000,-	L. 90.000,—	—,—
3	» » » » 5% » »	500,—	» 1.500,—	—,—
4	scris. funciare rurale » 5% » »	5.000,—	» 20.000,—	—,—
3	» › › » 5% » »	1.000,—	» 3.000,—	—,—
3	› » » » 5% » »	100,—	› 300,—	—,—
1	acţiune de Banca Naţională » »	500,—	» 500,—	L. 600,—
		Total	L. 115.300,—	L. 600,—

4. — Fondul Năsturel-Herĕscu:

2	titlurĭ rentă amortis. de 5% a L.	5.000,—	L. 10 000,—	—,—
4	» › » » 5% » ›	500,—	› 2.000,—	—,—
6	scris. funciare urbane » 5% › »	5.000,—	» 30.000,—	—,—
1	› » » » 5% » »	1.000,—	› 1.000,—	—,—
7	» » » » 5% » ›	100,—	› 700,—	—,—
10	acţiunĭ de Banca Naţională » ›	500,—	› 5.000,—	L. 9.031,65
		Total	L. 48.700,—	L. 9.031,65

5. — Fondul Chiţu:

1	scris funciar urban de 5% a L.	1.000,—	L. 1.000,—	—,
1	acţiune de Banca Naţională » »	500,—	» 500,	L. 912,50
		Total	L. 1.500,—	L. 912,50

6. — *Fondul Daniel:*

	Nominal	Peste nominal
6 titlurĭ rentă amortis. de 4% a L. 2.500,—	L. 15.000,—	
1 scris funciar urban de 5% » » 1.000,—	» 1.000,—	
Total	L. 16.000,—	

7. — *Fondul Anastasie Fĕtu:*

2 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L. 5 000,—	L. 10.000,—	
2 scris. funciare urbane » 5% » » 5.000,—	» 10.000,—	
1 » » » » 5% » » 100,—	» 100,—	
Total	L. 20.100,—	

8. — *Fondul G. Lazăr:*

6 scris. funciare rurale de 5% a L. 1.000,—	L. 6.000,—	
12 » » urbane » 5% » » 5 000,—	» 60 000,	
6 » » » » 5% » » 100,—	» 600,—	
Total	L. 66.600,—	

9. — *Fondul Eliade-Rădulescu:*

6 scris. funciare rurale de 5% a L. 1.000,—	L. 6.000,—	
4 » » urbane » 5% » » 5.000,—	» 20.000,—	
4 » » » » 5% » » 1.000,—	» 4.000,—	
6 » » » » 5% » » 100,—	» 600,—	
2 acţiunĭ de Banca Naţională » » 500,—	» 1.000,—	L. 1.200,—
Total	L. 31.600,—	L. 1.200,—

10. — *Fondul G. San-Marin:*

2 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L. 5 000,—	L. 10.000,—	
5 scris. funciare urbane » 5% » » 1.000,—	» 5.000,—	
4 » » » » 5% » » 100,—	» 400,	
Total	L. 15.400,—	

11. — *Fondul D. Hagi-Vasile:*

4 scris. funciare urbane de 5% a L. 5.000,—	L. 20.000,—	
3 » » » » 5% » » 1.000,—	» 3.000,—	
9 » » » » 5% » » 100,—	» 900,—	
Total	L. 23.900,—	

12. — Fondul Neuschotz

				Nominal	Peste nominal
5	scris. funciare urbane	de 5%	a L. 5.000,—	L. 25.000,—	
7	» » »	» 5%	» » 1.000,—	» 7.000,—	
8	› › »	» 5%	› › 100,—	» 800,—	
			Total	L. 32.800,—	

13. — Fondul Bodescu.

1	scris funciar urban	de 5%	a L. 5.000,—	L. 5.000,—	
3	» » »	» 5%	» » 1.000,—	» 3.000,—	
4	» » »	» 5%	» » 100,—	» 400,—	
			Total	L. 8.400,—	

14. — Fondul Ioan Fětu:

47	scris. func. urbane Iaşĭ	de 5%	a L. 1.000,—	L. 47.000,—	
13	» » » »	» 5%	» » 100,—	» 1.300,—	
13	» » › Bucur.	» 5%	› » 5.000,—	› 65.000,—	
4	» » » »	» 5%	» » 1.000,—	» 4.000,—	
5	› » » »	» 5%	› » 100,—	» 500,	
86	acţiunĭ de Banca Naţ.		» » 500,—	» 43.000,—	L. 47.533,80
			Total	L. 160.800,—	L. 47.533,80

15. — Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ:

5	titlurĭ rentă amortis.	de 5%	a L. 20.000,—	L. 100.000,	
3	» › »	» 4%	» » 2.500,—	» 7.500,—	
100	› › ›	» 4%	» » 1.000,—	» 100.000,—	
2	› » »	› 4%	» » 500,—	› 1.000,—	
1	» » »	» 4%	» » 100,—	› 100,—	
1	scris funciar urban	› 5%	» » 5.000,—	› 5.000,—	
14	» » »	» 5%	» » 100,—	» 1.400,—	
			Total	L. 215.000,—	

16. — Fondul Ioan Scorţeanu:

4 scris. funciare rurale 5% a L. 5.000,— L. 20.000,—

17. — *Fondul Ioan Lecomte du Noüy:*

		Nominal	Peste nominal
1 scris funciar urban de 5% a L.	5.000,—	L. 5.000,—	
6 » › » » 5% » »	1.000,—	» 6.000,—	
	Total	L. 11.000,—	

18. — *Fondul Elena Dr. N. Turnescu:*

4 scrisurĭ funciare rurale 5% a L.	5.000,—	L. 20.000,—
	Total	L. 20.000,—

19. — *Fondul Societățiĭ Craiovene:*

10 titlurĭ rentă amortis. de 5% a L.	500,—	L 5 000,—	
1 scris funciar urban » 5% » »	1.000,—	» 1.000,	
2 acțiunĭ de Banca Națională » »	500,—	› 1 000,—	L 1.200,—
	Total	L. 7.000,—	L. 1 200,—

Resumatul fondurilor acĭ notate:

		Nominal	Peste nominal	Total
1.— Fondul *Zappa*	efecte de	L. 374.000,—	L. 217.946,80	L. 591.946,80
2.— » *Cuza*	» »	» 51.100,—	» —,—	» 51.100,—
3.— » *Economiilor* . .	» »	» 115.300,—	» 600,—	» 115.900,—
4.— » *Năsturel-Herĕscu* .	» »	» 48.700,—	» 9.031,65	» 57.731,65
5.— » *Chițu*	» »	» 1.500,—	» 912,50	» 2.412,50
6.— » *Daniel*	» »	» 16.000,—	» —,—	» 16.000,—
7.— » *A. Fĕtu*	» »	» 20.100,—	» —,—	» 20.100,—
8.— » *G. Lazăr*	» »	» 66.600,—	» —,—	» 66.600,—
9.— » *Eliade-Rădulescu* .	» »	» 31.600,—	» 1.200,—	» 32.800,—
10.— » *G. San-Marin* . .	» »	» 15.400,—	» —,—	» 15.400,—
11.— » *D. Hagi-Vasile*. .	» »	» 23.900,—	» —,—	» 23.900,—
12.— » *Neuschotz* . . .	» »	» 32.800,—	» —,—	» 32.800,—
13.— » *Bodescu*	» »	» 8.400,—	» —,—	» 8.400,—
14.— » *Ioan Fĕtu* . . .	» »	» 160.800,—	» 47.533,80	» 208.333,80
15.— » *Princesa Știrbeĭ* .	» »	› 215.000,—	» —,—	» 215.000,—
16.— » *I. Scorțeanu* . . .	› »	› 20.000,—	» —,—	» 20.000,—
17.— » *I. Lecomte du Noüy*	» »	» 11.000,—	» —,—	» 11.000,—
18.— » *Elena Dr. Turnescu*	› ›	› 20 000,—	» —,—	» 20.000,—
19— » *Societățiĭ Craiovene*	» »	» 7 000,—	» 1 200,—	» 8 200,—
	Totalul efectelor	L. 1.239.200,—	L. 278.424,75	L. 1.517.624,75

Academia posedă astădĭ următórele efecte de la 19 fondurĭ:

			Nominal	Peste nominal	Total
5	titlurĭ rentă amort. de 5% a	L. 20.000,—	L. 100.000,—	L. —,—	L. 100.000,—
88	» » » » 5% »	» 5.000,—	» 440.000,—	» —,—	» 440,000,—
21	» » » » 5% »	» 500,—	» 10.500,—	» —,—	» 10.500,—
9	scris. func. rur. » 5% »	» 5.000,—	» 45.000,—	» —,—	› 45.000,—
19	» » » » 5% »	› 1 000,—	» 19.000,—	» —,—	» 19.000,—
2	» › » » 5% »	» 100,—	» 200,—	» —,—	» 200,—
55	› » urb. B. › 5% »	» 5 000,—	» 275 000,—	» —,—	› 275.000,—
37	» » » » » 5% »	» 1.000,—	› 37.000,—	» —,—	» 37.000,—
76	» › » » › 5% »	» 100,—	› 7.600,—	» —,—	» 7.600,—
47	» » » Iaşĭ » 5% »	› 1.000,—	» 47.000,—	» —,—	» 47.000,—
13	» » » » » 5% »	» 100,—	» 1.300,—	» —,—	» 1.300,—
9	titlurĭ rentă amort. de 4% »	› 2.500,—	» 22.500,—	» —,—	» 22.500,—
100	» » » » 4% ›	» 1.000,—	› 100.000,—	› —,—	100.000,—
2	› » » › 4% »	» 500,—	» 1.000,—	» —,—	» 1.000,—
1	» » » » 4% »	» 100,—	» 100,—	» —,—	» 100,—
266	acţiunĭ de Banca Naţion. »	» 500,—	› 133 000,—	» 278.424,75	» 411 424,75
750	bucăţĭ în valóre de		L. 1.239.200,—	L. 278.424,75	L. 1.517.624,75

Nota 1. La *Fondul A. Bodescu* a fost în anul trecut, conform raportuluĭ, un sald debitor în sumă de . . . . L. 511,65
care s'a acoperit în anul curent prin venitul anuluĭ de
L. 420 mınus 15% prelevaţĭ . . . . L. 357,—
şi sporul din efecte, eşite la sorţĭ şi înlocuite,
conform alăturatuluĭ tabloŭ de excedent . . . . » 213,50 » 570,50
şi rĕmâne încă sald creditor de L. 58,85
spre a se capitalisà în viitor.

Nota 2. La *Fondul Daniel*, saldul debitor arătat în raportul anuluĭ trecut de . . . . L. 31,05
nu s'a schimbat întru nimic.

F. Afară de efectele acestor 19 fondurĭ, maĭ este încă 1 fond cu nudă proprietate, şi anume:

1. — Fondul Obedenaru:

			Nominal	Peste nominal	Total
2	scrisurĭ funciare rurale de 5% a	L. 5.000,—	L. 10.000,—	L. —,—	L. 10.000,—
7	› » » » 5% »	» 1.000,—	› 7.000,—	» —,—	» 7.000,—
7	» › urbane » 5% »	» 5.000,—	› 35.000,—	› —,—	» 35.000,—
3	» › › › 5% ›	» 1.000,—	› 3.000,—	» —,—	» 3.000,—
5	» » » » 5% ›	» 100,	» 500,—	» —,—	» 500,—
24	bucăţĭ. Transport . . .		L. 55.500,—	L. —,—	L. 55.500,—

24	bucăţĭ.		Report.	L. 55.500,—	L. —,—	L. 55.500, -
10	titlurĭ rentă amortis.	» 4%	» » 5.000,—	» 50.000,—	» —,—	» 50.000,—
1	» » »	» 4%	» 2.500,—	» 2.500,—	» —,—	» 2.500,—
3	» » »	» 4%	» 500,—	» 1.500,—	» —,—	» 1.500,—
3	» » »	» 4%	» 100,—	» 300,—	» —,—	» 300,—
40	acţiunĭ de Banca Naţională	»	» 500,	» 20.000,—	»32.548,60	» 52.548,60
81	efecte în valóre de			L.129.800,	L.32.548,60	L.162.348,60

Acest fond n'a luat nicĭ o schimbare în cursul anuluĭ 1900—1901.

Venitul moşieĭ Obedenĭ, ca în aniĭ trecuţĭ de. . . . . . . L. 12.000,—

G. Fondul Iulia Hasdeŭ. Acest fond în efecte, arătat în raportul anuluĭ trecut, nu maĭ există astăḑĭ, de óre-ce efectele s'aŭ liberat d-luĭ B. P. Hasdeŭ în urma decisiuniĭ luate de Academie la 22 Martie 1901.

Însă pre lângă fondul în efecte, tot în raportul anuluĭ trecut a fost arătat şi un sald debitor de . . . . L. 268,70
care a crescut cu renta plătită d-luĭ B. P. Hasdeŭ pe un an. » 3 000,—
Suma L. 3.268,70

Se scad sumele incassate:
1. Cupóne oblig. bulgare de 1 Noemvrie 1900 . . L. 1.555,—
2. » » » » 1 Maiŭ 1901 . . . . » 1.554,95 L. 3 109,95

Rĕmâne sald debitor de L. 158,75

care se va trece pe anul viitor 1901—902 şi se va acoperì din diurnele d-luĭ B. P. Hasdeŭ, conform decisiuniĭ de la 22 Martie 1901.

H. Lângă aceste 20 fondurĭ maĭ sus arătate, adăugăm şi următórele 2 fondurĭ fără efecte :

1. Fondul Ioan Costache Agaricĭ:
cu moşia *Móra-Grecilor*, cu arendă anuală de. . . . . . L. 28.000,—
Arenda acesteĭ moşiĭ a fost arătată în raportul anuluĭ trecut cu suma de Leĭ 29.000, astăḑĭ însă este numaĭ de Leĭ 28.000, prin noua arendare de la 23 Aprilie 1901.

2. Fondul Donicĭ:
cu moşia *Radiana*, cu arendă anuală de . . . . » 14.600,—
Suma. . . L. 42 600,—

I. La *Fondul Ioan Fĕtu* în raportul anuluĭ trecut a fost arătat că a rĕmas de plată din împrumutul făcut la Fondul Adamachi spre achitarea datorieĭ luĭ Ioan Fĕtu către moştenitorii Anastasie Fĕtu un sald de L. 801,55
care s'a achitat împreună cu dobânda de 5%.

J. Vîndarea Etimologiculuĭ. S'a vîndut în anul curent din acéstă publicațiune și s'a incassat suma de . . . . L. 35,—

care sumă s'a egalisat prin achitarea librărieĭ Socec din datoria pentru tipărire; iar suma prevĕdută în budget pe a. c. de Leĭ 200,— s'a scădut din comptul excedent, după cum s'a vĕdut sub D.

K. Ṣcóla Ioan Costache Agaricĭ:

Sald rĕmas din anul 1899—1900		L.	11.794,05
Suma votată pe anul curent 1900—1901		L.	7.350,—
Suma rĕmasă necheltuită pe anul curent din articolul *Anuitatea moșieĭ Móra-Grecilor*		»	217,98
	Total . .	L.	19 362,03

De unde s'a cheltuit în 1900—1901:

a. Lefurile personaluluĭ pe Iulie-Maiŭ 1901	L.	3.416,—		
b. Pentru instalațiunea școliĭ	»	1.519,65		
c. Întreținerea elevilor	»	3.761,85		
d. Îmbrăcămintea elevilor.	»	849,—		
e. Prășitul porumbuluĭ, sfecleĭ, etc..	»	147,80		
f. Semințe.	»	254,—		
g. Furagiŭ.	»	544,50		
h. Reparațiunea bisericiĭ și altele	»	631,05	»	11.123,85
Și rĕmâne sald pe 1901—1902			L.	8 238,18

L. Fondul publicăriĭ Documentelor istorice Hurmuzaki.

1. Incassat de la Stat (Cassieria centrală)	L.	15.000,—
2. » din vîndarea publicațiuniĭ	»	648,90
Total	L.	15 648,90

S'aŭ cheltuit:

1. Tipografuluĭ	L.	14.273,25		
2. Pentru corecturĭ.	»	1.100,—		
3. Cheltuelĭ de expedițiunea publicațiuniĭ . . .	»	275,65		
În total suma ca sus			L.	15 648,90

M. Subvențiunea de Leĭ 25.000,— anual acordată Academieĭ prin legea de la 11 Aprilie 1901, pentru bibliotecă:

S'aŭ avansat de la cele-lalte fondurĭ ale Academieĭ următórele sume, carĭ s'aŭ trecut ca sald pe anul viitor 1901—1902:

1). Salariul personaluluĭ pe Aprilie și Maiŭ 1901	L.	2 080. —
2). Cărțĭ legate și alte cheltuelĭ	»	484,90
Total . .	L.	2.564,90

N. Recapitulând situaţiunea, Academia are în anul curent în efecte, proprietăţĭ şi salldurĭ:

Sub E. Efecte la 19 fondurĭ	L.	1.517.627,75
» F. Efectele Fonduluĭ Obedenaru.	»	162.348,60
» » Moşia Obedenĭ evaluată după venit	»	240.000,—
» H. Moşia Móra-Grecilor evaluată după venit. . . .	»	580.000,—
» » » Radiana » » » . . .	›	300.000,—
› I. Casa decedatuluĭ Ioan Fĕtu	›	80.000,—
» K. Şcóla Ioan Costache Agaricĭ, sald	›	8.238,18
Casa Macinca din Craiova, evaluată	»	130.000,—
În total . . .	L.	3.018.214,53

Numerariul casseĭ la 31 Maiŭ 1900 este de . . . . . . L. 24.899,47

EXCEDENTUL CASSEĬ ACADEMIEĬ DIN ANUL 1900—1901

	I. VENITURĬ.					
	1. Rĕmăşiţe din anul trecut 1900—1901:					
1	*Fondul Zappa:*					
	S'a optat în 1901 Aprilie 26 pentru 153 acţiĭ de Banca Naţ, noua emisiune, a L. 1.860,—L.	284 580,—				
	S'a dat d-luĭ Cr G. Cuţiană gratificaţie »	2 000,—	286.580	—		
	de acì se scad:					
	Saldul rĕmas de capitalisat din 1899—1900 . . L.	1.427,90				
	Legatul Zappa, incassat în 1901 Martie 30 de . »	280 000,—				
	1 titlu rentă amort $5^0/_0$ eşit la sorţĭ şi neînlocuit »	5.000,—				
	Sporul la 11 cupóne de Banca Naţ a L 11 25 »	123,75	286 551	65	28	35
2	*Fondul Daniel:*					
	Sald din anul trecut 1899—1900 . .				31	05
3	*Fondul Iulia Hasdeŭ.*					
	Sald din anul trecut 1899—1900		268	70		
	se adaugă:					
	renta plătită d-luĭ B. P. Hasdeŭ pe 1 an		3 000	—		
	Suma L. . .		3 268	70		
	Se scad sumele ce s'aŭ incassat:					
	Incassat cupóne obligaţiunĭ bulgare $6^0/_0$ de 1 Noemvrie 1900. L	1.555,—				
	Idem de 1 Maiŭ 1901 . . . . »	1 554,95	3.109	95	158	75
4	*Fondul Macinca:*					
	Rest din chiria caselor din Craiova câştiul 26 Octomvrie 1900		1 000	—		
	Idem, câştiul 23 Aprilie 1901		2 500	—	3.500	—
5	*Fondul Donicĭ: Moşia Radiana:*					
	câştiul 23 Aprilie 1901				7 300	—
6	*Fondul Agaricĭ: Moşia Móra-Grecilor*					
	restul câştiuluĭ 23 Aprilie 1901.				7.000	—
7	*Vĕrsămîntul Zappa*					
	Sald din 1900—1901				12 000	—
8	*Fondul Năsturel-Herĕscu: Moşia Lămotescĭ:*					
	rest din câştiul 23 Aprilie 1901.				1 599	—
9	*Subvenţiunea de la Stat de L. 25 000* pentru bibliotecă după legea din 11 Aprilie 1901				2.564	90
10	*Cassa* în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901				24 899	47
	Suma L .				59 081	52
	2 Deficit la 31 Maiŭ 1901				2 481	76
	Transport .				61.563	28

	II. CHELTUELĬ.					
	1. Capitalisările:					
1	*Fondul G Lazăr:* Sald din 1899—1900		1 027	60		
	Valórea Premiuluĭ nedat în 1900—1 şi rĕmas de capitalisat. .		5 000	—	6 027	60
2	*Fondul Năsturel-Herĕscu* Sald din 1899—1900		378	95		
	Valórea Mareluĭ Premiŭ ce nu s'a dat în 1900—901. . .		12 000	—	12.378	95
3	*Fondul Cuza:* Sald din 1899—1900		6 565	55		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901		2 171	75	8 737	30
4	*Fondul Dr Anastasie Fĕtu.* Sald din 1899—1900 . . .		2 119	60		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901		854	25	2.973	85
5	*Fondul Eliade-Rădulescu:* Sald din 1899—1900 . . .		5 312	75		
	Spor la 2 cupóne de Banca Naţională a L 11,25 . .		22	50	5 335	25
6	*Fondul G. San-Marin:* Sald din 1899—1900		1 412	40		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901		654	50	2.066	90
7	*Fondul Neuschotz* Sald din 1899—1900		3 329	—		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901 . . . . L.	1.394,—	—	—		
	Spor la efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite. . »	213,50	1.607	50	4 936	50
8	*Fondul Craiovean:* Sald din 1899—1900.		719	45		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901 L	445,40				
	Spor la 2 cupóne de Banca Naţională a L 11,25 »	22,50				
	Spor de efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite . . »	213,50	681	40	1.400	85
9	*Fondul Chiţu:* Sald din 1899—1900.		249	20		
	Capitalisărĭ pe 1900—1901 L	162,—				
	Spor la 1 cupon de Banca Naţion. a L 11,25 »	11,25	173	25	422	45
10	*Fondul Bodescu:*					
	Venitul pe anul 1900—1901 de . . . L.	357,—				
	Spor de efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite. . »	213,50	570	50		
	de acì se scade:					
	Saldul debitor rĕmas din anul 1899-1900 de . . .		511	65	58	85
11	*Fondul Hagi-Vasile:* Sald din 1899—1900		2 125	40		
	Venitul pe 1900—1901		1.015	75	3.141	15
12	*Fondul Economiilor:* Sald din 1899—1900.		135	80		
	Spor la 1 cupon de Banca Naţională a . . . . L.	11,25				
	Idem din efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite . . »	53,40	64	65	200	45
13	*Fondul Obedenaru:* Sald din 1899-1900				1 319	20
14	*Fondul Lecomte du Nouy:* Sald din 1899—1900		316	75		
	Spor din efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite		213	50	530	25
15	*Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ:* Sald din 1899—1900 . . .				3 795	55
	Transport				53 325	10

Report . .		61 563	28
Total . . .		61.563	28

	Report				53 325	10
	2. Saldurĭ rĕmase de cheltuit:					
16	*Şcóla Ioan Costache Agaricĭ:* Sald din 1899—1900		11.794	05		
	Suma votată pe 1900—1901 . . . . L.	7.350,—				
	Suma rĕmasă necheltuită din articolul: Anuitatea moşieĭ Móra-Grecilor . . . . »	217,98	7 567	98		
	Suma L. . . .		19.362	03		
	de acì se scade:					
	cheltuéla pentru întreţinerea şcoliĭ în 1900—1901.		11.123	85	8 238	18
	Total . . .				61 563	28
	Deficit de înscris pe anul 1901—1902				2.481	76

II. — Raportul Comisiuniĭ financiare asupra administraţiuniĭ casseĭ şi asupra situaţiuniĭ fondurilor Academieĭ de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.

Domnilor Colegĭ,

Comisiunea financiară însărcinându-mĕ cu examinarea gestiunii Academieĭ pe anul budgetar începĕtor de la 1 Iunie 1900 până la 31 Maiŭ 1901, am procedat la verificarea în detaliŭ a veniturilor şi cheltuelilor, mandatelor de plată, actelor justificative şi a scriptelor, pe carĭ le-am găsit tóte în bună regulă şi conforme cu budgetul aprobat de D-vóstre.

După cum resultă din raportul d-luĭ Cassier-comptabil şi din verificările mele, situaţiunea fondurilor Academieĭ este următórea:

A. Veniturĭ.

Din veniturile înscrise în budget în sumă de	Leĭ	247.416,70
a rĕmas neincassată suma de	»	32.064,—

din care 31.399 Leĭ sume incassabile şi incassate chiar până în present, iar 665 Leĭ sunt sume neincassabile represintând veniturĭ în maĭ puţin de la arendarea moşieĭ Móra-Grecilor şi din vîndarea Etimologiculuĭ.

B. Saldurĭ.

Saldurile rĕmase neincassate la închiderea anuluĭ budgetar 1899—1900 s'aŭ incassat în total, ast-fel că în budgetul viitor rĕmâne a se înscrie ca sald numaĭ suma de 31.399 Leĭ rĕmasă neincassată la închiderea anuluĭ financiar 1900—1901.

C. Cheltuelĭ.

Sumele înscrise în budget pentru cheltuelĭ aŭ fost de. .			Leĭ	255.119,10
S'aŭ cheltuit efectiv	Leĭ	215.691,80		
S'a trecut la capital valórea premiilor nedate	»	28.000,—		
Suma rĕmasă necheltuită de la Fondul Agaricĭ	»	7.567,98	»	251.259,78
S'a cheltuit dar în maĭ puţin			Leĭ	3.859,32

D. Comptul excedent şi deficit.

Saldul din anul 1899—1900	Leĭ	2.270,39
La care se adaugă diferitele excedente specificate în raportul d-luĭ Cassier în sumă de	»	8 067,90
Transport. . .	Leĭ	10 338,29

Report. . L. 10.338,29

Din care scădêndu-se:

Deficitul cu care s'a votat budgetul anuluĭ 1900—1901	Leĭ 10 120,05	
Excedentul votat pe 1900—1901.	» 2.000,—	
Incassărĭ în minus de la vîndarea Etimologiculuĭ şi de la rearendarea moşieĭ Móra-Grecilor cu 1 000 Leĭ anual maĭ puţin	» 700,—	» 12,820,05
Resultă dar un deficit de înscris în budgetul anuluĭ 1901—2 de Leĭ		2.481,76

E. Fondurĭ în efecte.

După cum cunósceţĭ, în anul 1900—1901, succesiunea Zappa a depus suma de 280.000 Leĭ în schimbul venituluĭ anual de 12.000 Leĭ. Acéstă sumă împreună cu aceea de 5.000 Leĭ, provenită din incassarea unuĭ titlu rentă amortisabilă 5 % eşit la sorţĭ, s'a plasat în 153 acţiunĭ ale Bănciĭ Naţionale pentru carĭ s'aŭ plătit 284.580 Leĭ.

Afară de acéstă modificare, fondurile în efecte ale Academieĭ aŭ rĕmas aceleaşĭ ca în anul trecut.

Situaţiunea acestor fondurĭ este aşà dar astăḑĭ următórea:

				Nominal		Peste nominal		Total
1.	Fondul	Zappa	de Leĭ	374.000,—	Leĭ	217.946,80	Leĭ	591.946,80
2.	»	Cuza	» »	51.100,—	»	—,—	»	51.100,
3.	»	Economiilor . .	» »	115.300,—	»	600,—	»	115.900,—
4.	»	Năsturel-Herĕscu	» »	48.700,—	»	9.031,65	»	57.731,65
5.	»	Chiţu	» »	1.500,—	»	912,50	»	2.412,50
6.	»	Daniel . . .	» »	16.000,—	»	—,—	»	16.000,—
7.	»	A. Fĕtu. . .	» »	20.100,—	»	—,—	»	20.100,—
8.	»	G. Lazăr. . . .	» »	66.600,—	»	—,—	»	66.600,—
9.	»	Eliade-Rădulescu	» »	31.600,—	»	1.200,—	»	32.800,—
10.	»	G. San Marin. .	» »	15 400,—	»	—,—	»	15 400,—
11.	»	D. Hagi-Vasile .	» »	23 900,—	»	—,—	»	23.900,—
12	»	Neuschotz . . .	» »	32.800,—	»	—,—	»	32 800,—
13.	»	Bodescu. . . .	» »	8.400, -	»	—,—	»	8.400, -
14.	»	Ioan Fĕtu . . .	» »	160.800,—	»	47.533,80	»	208.333,80
15.	»	Princesa A Ştirbeĭ	» »	215.000,—	»	—,—	»	215.000,—
16.	»	I. Scorţeanu . .	» »	20 000,—	»	—,—	»	20 000,—
17.	»	I. Lecomte du Noüy	» »	11.000,—	»	—,—	»	11.000,—
18.	»	Elena Dr. Turnescu	» »	20.000,—	»	—,—	»	20.000,—
19.	»	Societ. Craiovénă	» »	7 000.—	»	1.200,—	»	8 200,—
		Total	» Leĭ	1.239.200,—	Leĭ	278.424,75	Leĭ	1.517.624,75

F. Fondurĭ cu nuda proprietate.

Fondul Obedenaru. — Acest fond este representat prin 81 efecte în valóre de Leĭ 162.348,60, adecă aceeaşĭ ca şi anul trecut.

Fondul Iulia Hasdeŭ nu maĭ există; efectele ce constituiaŭ acest fond s'aŭ restituit d-luĭ B. P. Hasdeŭ, conform decisiuniĭ luate de plenul Academieĭ la 22 Martie 1901.

G. Fondurĭ fără efecte.

a). Fondul Agaricĭ. — Moşia Móra-Grecilor s'a arendat la 23 Aprilie 1901 cu 1.000 Leĭ maĭ puţin decât anul precedent, ast-fel că arenda anuală este acum de . . . . Leĭ 28.000,—
b). Fondul Donicĭ. — Moşia Radiana, arendată ca şi în trecut, pe an cu. . . . . » 14.600,—
Total. . . Leĭ 42.600,—

H. Fondurĭ diverse şi saldurĭ.

a). Fondul Ioan Fĕtu.—Restul de Leĭ 801,55 ce acest fond maĭ datorà din împrumutul făcut de la Fondul Adamachi, împreună cu dobânda de 5%, s'a achitat din alocaţiunea prevĕdută în budget la art. 41.

b). Vîndarea *Etimologiculuĭ.* — Din vîndarea acesteĭ publicaţiunĭ s'a incassat suma de 35 Leĭ, care s'a plătit librărieĭ Socec & C-nia în comptul datorieĭ pentru tipărirea Etimologiculuĭ.

c). Şcóla Ioan Costache Agaricĭ. — Fondul afectat acesteĭ instituţiunĭ pe anul curent se compune din :

Sald rĕmas din anul 1899—1900	Leĭ 11.794,05
Suma votată pentru anul 1900—1901	» 7.350,—
Suma necheltuită anul curent din articolul «Anuitatea moşieĭ Móra-Grecilor.»	» 217,98
Total. . . .	Leĭ 19,362,03
S'a cheltuit în anul budgetar 1900—1901	» 11 123,85
A rĕmas sald	Leĭ 8.238,18

Comisiunea atrage atenţiunea Academieĭ că, deşi pentru Şcóla Agaricĭ s'a prevĕdut în budget suma de Leĭ 7.350,—pentru anul 1900—1901, s'aŭ cheltuit însă Leĭ 11.123.

Dacă cheltuelile nu se vor reduce, reserva de Leĭ 8.238, — se va sleì în curînd.

d). Fondul publicăriĭ Documentelor istorice Hurmuzaki presintă la veniturĭ, ca şi la cheltuelĭ, suma de . . . . Leĭ 15.648,90

e). Subvenţiunea anuală de 25.000 Leĭ acordată Academieĭ prin legea din 11 Aprilie 1901, pentru bibliotecă. — Pentru plata personaluluĭ, cărţĭ legate şi alte cheltuelĭ, pe lunile Aprilie şi Maiŭ 1901, s'a avansat din alte fondurĭ ale Academieĭ suma de Leĭ 2.564,90 care se va trece ca sald pe anul 1901—2.

În resumat averea Academieĭ în efecte, proprietăţĭ, excedente şi saldurĭ —exclusiv Fundaţiunile Otteteleşanu şi Adamachi — este de Leĭ 3.018.214,53 şi cuprinde:

1.	Moșia Obedenĭ, evaluată după venit la.	Leĭ	240.000,—
2	» Móra-Grecilor, evaluată după venit la . . . ,	»	580 000,—
3.	» Radiana, evaluată după venit la.	›	300.000,
4.	Casa decedatuluĭ Ioan Fĕtu	»	80 000,—
5.	» Macinca din Craiova	»	130.000,—
6.	Efectele fondurilor și saldurĭ	»	1.688.214,53
	Total. . .	Leĭ	3.018.214,53
	Numerariul în cassă la 31 Maiŭ 1901 a fost de	Leĭ	24.899,47

Cercetând cassa, s'aŭ găsit în ea tóte documentele fondurilor depuse la Banca Națională, precum și acelea ale garanțieĭ d-luĭ Cassier-comptabil.

Acestea fiind, Domnilor Colegĭ, resultatele cercetărilor relative la verificarea gestiuniĭ anuluĭ budgetar 1900—1901, vĕ rugăm să binevoițĭ a luà act de presentul raport şi a-ĭ da cuvenita aprobare.

Raportor, *A. Saligny*.

Membri: *Sp Haret, Gr Ştefănescu*

SITUAŢIUNEA CASSEĬ ACADEMIEĬ PE 1900—1901

No	ARTICOLUL	Suma votată	Incassat după budget	Incassat peste budget	TOTAL	Rĕmas de incassat
	Incassărĭ după budget					
1	*Subvenţiunea de la Stat*	20.000 —	20 000 —		20 000 —	
2	*Fondul Zappa*	16 082 —	16 082 —	285 123 75	301 205 75	
2	*Vĕrsămîntul Zappa* . . .	12 000 —		24 300 —	24 300 —	12 000 —
4	*Fondul Năsturel-Herĕscu*. . .	25.055 —	23.456 —	162 50	23 618 50	1 599 —
5	» *Economiilor*. . .	6 852 —	6 852 —	774 46	7 626 46	
6	» *Ioan Fĕtu* (special) . . .	15 522 —	15 522 —	967 50	16.489 50	
7	*Macinca* . . .	5 000 —	1 500 —		1 500 —	3 500 —
8	*Elena Dr N. Turnescu* . .	1.000 —	1 000 —		1.000 —	
9	» *Donicĭ*	14 600 —	7 300 —	6 996 82	14 296 82	7.300 —
10	*Imobilul din Calea Victorieĭ No 133*	12.000 —	12 000 —		12 000 —	
11	*Prelevărĭ 15%* de la Fondul Adamachi . . . . . . L. 16 633,65 *Prelevărĭ* 15% de la Fondul Otteteleşanu . . . . » 15 673,05	32 306 70	32.306 70		32 306 70	
	Notă. Cele-lalte prelevărĭ s'aŭ incassat la fondurĭ					
12	*Dotaţiunea M. S. Regeluĭ* L. 10 000,— » *Administraţiuniĭ Domeniuluĭ Coróneĭ* . » 4.000,—	14.000 —	14 000 —		14.000 —	
13	*Sald din vîndarea Etimologiculuĭ* .	200 —	35 —		35 —	165 —
14	*Dotaţiunea Statuluĭ*.	10 000 —	10 000 —		10 000 —	
15	*Fondul Daniel*.	650 —	650 —		650 —	
16	» *I. Lecomte du Nouy* . .	550 —	550 —	1.000 —	1.550 —	
17	» *Ioan Scorţeanu*	1.000 —	1 000 —		1.000 —	
18	» *Agaricĭ*	29 000 —	21 500 —		21.500 —	7 500 —
19	» *Princesa Alina Ştirbeĭ* . .	9.664 —	9 664 —		9 664 —	
20	» *Cuza*	2 555 —	2.555 —		2 555 —	
21	*Anastasie Fĕtu*	1.005 —	1 005 —		1 005 —	
22	» *San-Marin*.	770 —	770 —		770 —	
23	» *Neuschotz*	1.640 —	1 640 —	1.000 —	2 640	
24	» *Bodescu*	420 —	420 —	1 000 —	1 420 —	
25	» *Craiovén*	524 —	524 —	1.022 50	1 546 50	
26	» *Chiţu*	162 —	162 —	11 25	173 25	
27	» *G Lazăr*	3.330 —	3 330 —		3.330 —	
28	» *Eliade-Rădulescu* . . .	1 754 —	1 754 —	22 50	1 776 50	
29	*Hagi-Vasile*	1.195 —	1.195 —		1.195 —	
	Transport . .	238 836 70	206.772 70	322 381 28	529 153 98	32 064 —

No.	ARTICOLUL	Suma votată	Cheltuit după budget	Cheltuit peste budget	Remas necheltuit
1	**Cheltuelĭ după budget.**				
2					—
3	*Diurnele sesiuniĭ generale*	20.000 —	18 590		1.410
4	» *şedinţelor ordinare*	10.000 —	10.000 —		
5	» *a 4 membri delegaţĭ* . . .	1 000 —	1 000 —		
6	» *Secretaruluĭ general*	2.400 —	2.400 -		
7	» *a 3 Secretarĭ de Secţiunĭ*	3 300 —	3.300 —		—
	Remunerarea funcţionarilor	66 720 —	66.160 —		560 93
8	*Serviciul Bănciĭ Naţionale*	600 —	406 07		193
9	*Spese de cancelarie* { suma din budget L 7 200,—				
10	{ înapoiaţĭ pentru cărbunĭ . » 217,—	7 417 —	7 417 —		
	Ajutorul Epitropieĭ Sf. Vinerĭ	400 —	400 —		
11	*Întreţinerea, fonciera, localelor Academieĭ*, etc.	5 000 —	5 000 —		
12	*Spese de procese*	1.000 —	199 05		800 95
13	*Mobilier*	1 000 —	579		421 —
14	*Spese neprevĕdute*	2 000 —	2 000 —		
15	» *de expediţiune*	2 000 —	2 000 —		
16	*Premiul G. Lazăr*	5.000 —			5.000 —
17	» *Eliade-Rădulescu*	5.000 —	5 000 —		
18	*Marele Premiŭ Năsturel-Herĕscu*	12.000 —			12 000 —
19	*Premiul Alex I. Cuza*	6 000 —			6 000 —
20	» *Anastasie Fĕtu*	3 000 —			3 000 —
21	» *Neuschotz*	2 000 —			2 000 —
22	» *I Lecomte du Nouy*	467 50	467 50		
23	*Monete, chrisóve*, etc.	552 50	552 50		
24	*Cărţĭ şi legatul lor*	6 000 —	6 000 —		
25	*Dicţionarul limbiĭ române*	14 200 —	14.200 —		
26	*Anale*	8.000 —	8.000 —		
27	*Erodot*	100 —	100 —		
28	*Hronicul luĭ Dimitrie Cantemir*	100 —			100 —
	Bibliografia şi catalogul manuscriptelor, etc.	1.000 —	1.000 —		
29	*Sĕrbătorĭ la Românĭ*, de Marian, tom. II . .	1.278 25	1.278 25		
30	*Documente din Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ* .	8.214 40	8 214 40		
31	*Basarabia* de Z. Arbure	5 272 60	5 272 60		
32	*Dicţionarul Slavo-Român* (Creţu) .	2.000 —	2 000 —		
33	*Chilia şi Cetatea-albă* (Iorga) .	3 000 —	2 999 70		— 30
34	*Plata traduceriĭ din Titu Liviŭ*	1.200 —	1 200 —		
35	*Cărţĭ de şcólă* (Ioan Fĕtu)	8 514 95	8 514 95		
36	*Renta viageră a d-neĭ Ecaterina Fĕtu* . . .	3 000 —	3 000 —		
37	*Cărţĭ religióse* (Ioan Scorţeanu) . . .	850 —	825 —		25 —
38	*Fondul Agaricĭ*. Anuitatea moşieĭ Móra-Grecilor	11.300 —	11.082 02		217 98
39	» » Legatul Mihoc	1.000 —	1.000 —		
40	» » Asigurărĭ, foncieră, pădurarĭ	5.000 —	5 000 —		
4	» » Şcóla Agaricĭ	7.350 —		11.123 85	7.350 —
42	*Fondul Donicĭ* Dobândĭ	5 881 90	5.881 90		
43	» » Foncieră, reparaţiunĭ, călĕtoriĭ	5 000 —	4 651 86		348 14
	Transport . .	255 119 10	215.691 80	11.123 85	39 427 30

No.	ARTICOLUL	Suma votată	Incassat după budget	Incassat peste budget	TOTAL	Rĕmas de incassat
	Report .			322 381 28	529.153 98	
	Fără budget:					
1	*Cassa* în numerariŭ la 31 Maiŭ 1900 .			15 323 54	15 323 54	
2	*Publicaţiunea Documentelor istorice Hurmuzaki*			15 648 90	15.648 90	
3	*Fondul Obedenaru*, cupóne . . .			9 877 —	9 877 —	
4	*Iulia Hasdeŭ*, idem .			3 109 95	3.109 95	
5	*Excedent* din vînḑ de fer vechiŭ L 19 70			19 70	19 70	
6	*Spese de cancelarie* Primit de la d-l Gabrielescu			217 —	217 —	
				366 577 37		
					573 350 07	
	Notă.— Ca să avem suma arătată la budgetul de veniturĭ pe 1900—1901, trebue să adăogăm lângă suma arătată acì de . . . . L. 238 836,70 1). *Exced* înscr pe a. cor 2.000,— 2) *Fondul Cuza*, suma adăogată din capital până la împlinirea premiuluĭ arătat la cheltuelĭ de L 6.000. . . » 3 828,25 3). *Fondul Anastasie Fĕtu*, idem de L. 3 000 . . . › 2 145,75 *Fondul Neuschotz*, idem de L. 2.000 . . 606,— Incassările arătate în budget de . . . . L. 247 416,70					
	Sald în numerariŭ				24.899 47	

No.	ARTICOLUL	Suma votată	Cheltuit după budget	Cheltuit peste budget	Remas de cheltuit
	Report . .	255 119 10	215.691 80	11.123 85	
	Ca să avem suma arătată la budgetul de cheltuelĭ, scădem suma restituită pentru cărbunĭ	217 —			
		254 902 10			
	Fără budget:				
1	*Publicaţiunea Documentelor istorice Hurmuzaki*			15.648 90	
2	*Fondul Obedenaru*, d-neĭ M Obedenaru, cupónele pe 1900—1901 .			9 877 —	
3	› *Iulia Hasdeŭ*, d luĭ B P. Hasdeŭ, renta pe a c.			3 000 —	
4	» *Donicĭ*. Pădurarĭ şi asigurărĭ . .			336 55	
5	*Vînḑarea Dicţionaruluĭ etimologic* Librărieĭ Socec pentru tipărit			35 —	
6	*Fondul Economiilor*, cumpĕrat efecte spre înlocuirea celor eşite la sorţĭ . . .			446 60	
7	› *I. Lecomte du Nouy*, cumpĕrat efecte spre înlocuirea celor eşite la sorţĭ . .			786 50	
8	» *Neuschotz*			786 50	
9	» *Bodescu*			786 50	
10	» *Craiovén*			786 50	
11	» *Zappa*, opţiune pentru 153 acţ de Banca Naţională a 1 860 . . . L 284 580 D-luĭ Cr. G. Cuţiană gratificaţie 2 000			286.580 —	
12	*Subvenţiunea de la Stat pentru Bibliotecă*, cheltuit			2 564 90	
				332 758 80	
	Lângă cheltuelile după budget se maĭ adaugă şi cheltuelile peste budget de		332 758 80		
	Totalul cheltuelilor		548 450 60		
	Sald în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901 . .		24 899 47		
			573 350 07		

VENITURĬ — BUDGETUL ACADEMIEĬ ROMÂNE PE ANUL 1902—1903. — CHELTUELĬ

VENITURĬ

I	**Fondurĭ cu destinaţiune generală:**				
1	*Subvenţiunea de la Stat* (legea de la 29 Martie 1879)				20 000 —
2	*Subvenţiunea de la Stat pentru bibliotecă* (legea de la 11 Aprilie 1902				25.000 —
3	*Fondul Zappa:*				
	Cuponul renteĭ amortis 5%	292 000 —		14 600 —	
	» divid la 164 acţiunĭ de Banca Naţ. a L 123,25	82.000 —	217 946 80	20 213 —	34.813 —
4	*Fondul Economiilor:*				
	Cuponul renteĭ amortis şi func. urban. 5%	114 800 —		5 740 —	
	» dividend. la 1 acţiune Banca Naţională	500 —	600 —	123 25	
	Produsul din vîndarea publicaţiunilor			1 000 —	6 863 25
5	*Fondul Ioan Fĕtu* (fond general)				
	Din venitul anual de ... L. 16 489,50				
	După scăderea renteĭ viagere de ... » 3 000 —				
	Rĕmâne ... L. 13 489,50				
	După scăderea a 15% prelevaţĭ la 4 părţĭ . » 1 618,75				
	Rĕmâne ... L. 11 870,75				
	Scăḑênd 4 părţĭ la fondul special ... » 9 172,85				2.697 90
6	*Fondul renteĭ viagere a d-neĭ Ecaterina Fĕtu*				3 000 —
7	*Fondul Macinca:* Chiria caselor din Craiova pe 1 an				3.500 —
8	*Fondul Elena Dr. N Turnescu.*				
	Cuponul funciar rural 5%	20 000 —			1 000 —
9	*Fondul Donicĭ.*				
	Arenda moşieĭ Radiana pe 1 an				14 750 —
10	*Casa din calea Victorieĭ No 133:*				
	Chiria de la Ministerul Justiţieĭ pe 1 an				12 000 —
11	*Prelevaţĭ 15 %* din venitul:				
	Fonduluĭ Adamachi ... din L. 114 273,90			17 141 10	
	» *Otteteleşanu* ... » » 113 475 75			17 021 35	
	» *Take P. Anastassiu* ... » » 114 507,73			17.176 15	
	» *Cuza* ... » » 2 555,—			383 25	
	» *Năsturel-Herĕscu* ... » » 26 233,75			3 935 05	
	» *Daniel* ... » » 650,—			97 50	
	» *Anastasie Fĕtu* ... » » 1.005,—			150 75	
	» *G. Lazăr* ... » » 3 638,10			545 70	
	» *Eliade-Rădulescu* ... » » 2 084,60			312 70	
	» *San-Marin* ... » » 770,—			115 50	
	» *Neuschotz* ... » » 1 640,—			246 —	
	» *Bodescu* ... » » 420,—			63 —	
	» *Ioan Fĕtu* ... » » 10.791,60			1.618 75	
	De transportat	509 300 —	218.546 80	58 806 80	123 624 15

CHELTUELĬ

I	**Capitalisărĭ pe 1902—1903:**				
1	*Procentele Fonduluĭ Cuza*			2 171 75	
2	» *Anastasie Fĕtu*			854 25	
3	» *G San-Marin*			654 50	
4	» » *Bodescu*			357 —	
5	» » *Chiţu*			173 25	
6	» *Hagi-Vasile*			1.015 75	
7	» » *Princesa Alina Ştirbeĭ* 80% din venit			6 571 52	11 798 02
II	**Cheltuelĭ propriĭ ale Academieĭ:**				
	A *Personal.*				
1	*Diurnele sesiuniĭ generale*		20 000 —		
2	» *şedinţelor ordinare*		10 000 —		
3	» *a 4 membri delegaţĭ.*		1 000 —		
4	» *Secretaruluĭ general pe 12 lunĭ a L 200*		2.400 —		
5	» *a 3 Secretarĭ de Secţiunĭ pe 11 lunĭ a L. 300*		3.300 —	36 700 —	
6	**Remunerarea funcţionarilor:**				
	a — Din budgetul Academieĭ				
	1) *Cancelaria Secretaruluĭ general*				
	1 Secretar-archivar şi advocat ... a L. 450,— L 5 400,—				
	1 Secretar-corector al publicaţiunilor ... » » 400,— » 4 800,—				
	1 Îngrijitor al moşiilor ... » » 300,— » 3 600,—				
	1 Scriitor ... » » 300,— » 3 600,—	17.400 —			
	2) *Cassieria*				
	1 Cassier-comptabil ... a L 550,— L. 6.600,—				
	1 Ajutor ... » » 300,— » 3 600,—				
	1 Magasiner al publicaţiunilor ... » 100,— » 1 200,—	11.400 —			
	3). *Biblioteca.*				
	1 Bibliotecar ... a L 550,— L 6 600,—				
	1 Ajutor de Bibliotecar ... » » 350,— » 4 200,—				
	1 » » » ... » » 300,— » 3 600,—				
	1 » » » ... » » 250,— » 3 000,—				
	3 Scriitorĭ a L. 200 ... » » 600,— » 7 200,—				
	1 Ajutor paleograf. ... » » 250,— » 3 000,—				
	1 Scriitor ... » » 120,— 1 440,—	29.040 —			
	4). *Personalul de serviciŭ.*				
	1 Servitor ... a L. 110,— L. 1.320,—				
	4 Servitorĭ a L. 100 ... » » 400,— » 4 800,—				
	1 Servitor ... » » 80,— » 960,—				
	2 Rîndaşĭ a L. 70 ... » » 140,— » 1 680,—	8.760 —	66 600 —		
	b. — Din subvenţiunea Statuluĭ de Leĭ 25 000:				
	1 Scriitor la cancelarie ... a L. 180,— L. 2 160,—				
	2 Scriitorĭ la bibliotecă a L. 150 ... » » 300,— » 3 600,—				
	3 Servitorĭ a L 70 ... » » 210,— » 2 520,—		8 280 —		
	Rest de plată din 1901—2 (conform procesuluĭ-verbal No 1 175)		2 227 31	77 107 31	
	De transportat			113.807 31	11.798 02

VENITURI — BUDGETUL ACADEMIEĬ ROMÂNE PE ANUL 1902—1903.

	Transport . . .		509 300	—	218 546.80		58 806	80	123.624	15		
	Fonduluĭ Princesa Alina Știrbeĭ . . . din L.	9.664,—					1 449	60				
	» *Craiovén* . . . . » »	540,40					81	95				
	» *I Lecomte du Nouy* . . » »	550,—					82	50				
	» *I Scorțeanu* . . . . . . » »	1.000,—					150	—				
	» *Agaricĭ* . . . . » »	16.700,—					2 505	—				
	» *Hagi-Vasile* . . . . » »	1 195,—					179	25	63 255	10	186 879	25
II	**Fondurĭ cu destinațiune specială și cu cheltuelĭ anuale:**											
12	*Dotațiunea M S Regeluĭ pe 1902—1903* pentru Dicționarul limbiĭ române						10 000	—				
	Dotațiunea Administrațiuniĭ Domeniuluĭ Coróneĭ, idem .						4 000	—	14 000	—		
13	*Dotațiunea Statuluĭ:* Premiile Lazăr și Eliade-Rădulescu, ce se vor da în sesiunea din 1903								10.000	—		
14	*Fondul Năsturel-Herĕscu:*											
	Venitul moșieĭ Năsturel, arenda pe 1 an L.	17 750,—										
	» » *Lămotescĭ*, idem »	4.450,—										
	Cuponul renteĭ amort. și func. urban 5% »	2 185,—	43 700	—								
	divid la 15 acț de Banca Națională a leĭ 123,25 . . . . »	1 848,75	7 500	—	17.027	75						
	Total . L	26 233,75										
	minus 15% prelevațĭ »	3 935,05							22 298	70		
15	*Fondul Daniel:*											
	Cuponul renteĭ amortisabile 4% . . . . L.	600, -	15 000	—								
	» funciar urban 5% . . . . . »	50,—	1 000	—								
	Total L.	650,—										
	minus 15% prelevațĭ »	97,50							552	50		
16	*Fondul Ioan Fĕtu* (fond special):											
	Cuponul func urban Bucurescĭ și Iașĭ 5% L	5 890,—	117.800	—								
	» dividend la 86 acțiunĭ de Banca Națională a L 123,25 . . . . . »	10 599,50	43 000	—	47 533	80						
	Total . . . L	16 489,50										
	minus renta viageră . . . . . L 3 000,—											
	» a 5-a parte . . . . » 2 697,90											
	» 15% prelevațĭ . . . . . . » 1 618,75	L 7 316,65							9 172	85		
17	*Fondul I Lecomte du Nouy.*											
	Cuponul funciar urban 5% . . . . L.	550,—	11 000	—								
	minus 15% prelevațĭ »	82,50							467	50		
18	*Fondul Ioan Scorțeanu*											
	Cuponul funciar rural 5% . . . . L.	1.000,—	20 000	—								
	minus 15% prelevațĭ »	150,—							850	—		
19	*Fondul Agaricĭ*											
	Venitul moșieĭ Móra-Grecilor pe 1 an . L.	28 000,—										
	minus 15% prelevațĭ cu L. 16 700,— »	2 505,—										
	Suma . . . L	25 495,—										
	Venitul Școleĭ Agaricĭ din cultură și reproducțiunea vitelor	1 900,—										
	Sald cu aproximațiune din venitul anilor trecuțĭ . . . . »	2 697,59							30 092	59		
	De transportat . . .		768.300	—	283 108	35			87 434	14	186 879	25

CHELTUELĬ

	Transport . . .					113 807	31	11.798	02
7	*Serviciul Băncii Naționale*			600	—				
8	*Spese de cancelarie*	2 200	—						
	Imprimate	2 000	–						
	Combustibil	3.000	—						
	Iluminat, diverse	1 800	—	9 000	—				
9	*Ajutorul Epitropieĭ Sf. Vinerĭ*			400	—				
10	*Întreținerea, fonciera și asigurarea localelor Academieĭ.* (datorie, proc-verb No 3 654, 3 736 Leĭ 6 769,42)			11 200	—				
	B. *Material*								
11	*Spese de procese*	500	—						
12	*Mobilier* (datorie, proces verbal No 4 102/3 L 956,65)	2 500	—						
13	*Spese neprevĕḍute*	2 000	—						
14	» *de expedițiune*	2 000	—	7 000	—	28.200	—	142.007	31
III	**Premiĭ, achisițiunĭ, publicațiunĭ și tipăriturĭ:**								
	A. *Premiile din 1903*								
15	*Premiul G Lazăr*			5 000	—				
16	» *Eliade-Rădulescu*			5 000	—				
17	» *Năsturel-Herĕscu*			4 000	—				
18	*Marele Premiŭ Năsturel* din 1905 de L. 12 000,— a patra parte pe 1901—2	3 000	—						
	Idem pe 1902—3	3 000	—	6 000	—				
19	*Premiul Craiovén*			1 500	—				
20	» *Lecomte du Nouy*			467	50	21 967	50		
	B *Achisițiunĭ*								
21	*Monete, chrisóve, etc* (Fondul Daniel)			552	50				
22	*Documente* din Fondul Princesa Alina Știrbeĭ, (20% din venit) .			1 642	88				
23	*Cărțĭ și legatul lor* de fie-care Secțiune a L. 2 000,—			6 000	—				
24	» » » » din Subvențiunea Statuluĭ de L. 25 000,—			14 492	69	22 688	07		
	C *Publicațiunĭ.*								
25	*Dicționarul limbiĭ române*					14.000	—		
	D. *Tipăriturĭ*								
26	*Anale* (datorie, proces-verb. No 4 113. L 9 704,76)			12.000	—				
27	*Erodot*			500	–				
28	*Titu Liviŭ* (datorie, proces-verbal No 4 113 L 1 260,25) . . .			2 460	25				
29	*Bibliografia românéscă* (datorie L 2.873,65) . . . . / *Catalogul manuscriptelor*			3 000	—				
30	*Chronicul luĭ Dimitrie Cantemir* (datorie, proces-verbal No 4.004)			1 396	75				
31	*Catalogul monumentelor epigrafice*			2 500	—				
32	*Sĕrbătorile la Românĭ*, tom III, de Marian (datorie)			649	25				
33	*Hauterive* (datorie la tipograf)			6 140	—				
34	*Atlas linguistic, Weigand.*			1 500	—	30 146	25	88 801	82
	De transportat .							242 607	15

VENITURĬ — BUDGETUL ACADEMIEĬ ROMÂNE PE ANUL 1902—1903.

	Transport . . .		768 300	—	283 108	35			87.434	14	186 879	25
20	*Fondul Princesa Alina Ştirbeĭ*											
	Cuponul renteĭ amortisabile 4% . . . . . . L.	4 344,—	108.600	—								
	» » » şi func urb 5% »	5 320 —	106 400	—								
	Total . . . L.	9 664,—										
	minus 15% prelevaţĭ »	1 449,60							8 214	40	95.648	54
III	**Procentele fondurilor speciale şi cu cheltuelĭ periodice**											
21	*Fondul Cuza*											
	Cuponul renteĭ func. rur şi urb 5% . . . L	2 555,—	51 100	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	383,25							2 171	75		
22	*Fondul Anastasie Fĕtu.*											
	Cuponul func urban şi rentă amortis. 5% L	1 005,—	20.100	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	150,75							854	25		
23	*Fondul G San-Marin*											
	Cuponul renteĭ amortis şi func. urban 5% L	770,—	15 400	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	115,50							654	50		
24	*Fondul Neuschotz*											
	Cuponul funciar urban 5% . . . L.	1 640,—	32 800	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	246,—					1 394	—				
	Rest până la împlinirea sumeĭ de leĭ 2 000, premiul înscris la cheltuelĭ, care se va da în 1903 din venitul capitalisat.						606	—	2.000	—		
25	*Fondul odescu*											
	Cuponul funciar urban 5% . . . L	420,—	8 400	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	63,—							357	—		
26	*Fondul Craiovén:*											
	Cuponul renteĭ amortis şi func. urb. 5% . L.	300,—	6.000	—								
	» divid. la 2 acţ. de Banca Naţ. a L 123,25 »	246,50	1 000	—	1.200	—						
	Total L.	546,50										
	minus 15% prelevaţĭ »	81,95					464	55				
	Rest până la împlinirea sumeĭ de Leĭ 1 500, premiul înscris la cheltuelĭ, care se va da în 1903 din venitul capitalisat						1 035	45	1 500	—		
27	*Fondul Chiţu:*											
	Cuponul funciar urban 5% L	50,—	1 000	—								
	» dividend la 1 acţ de Banca Naţ »	123,25	500	—	912	50			173	25		
28	*Fondul G. Lazăr:*											
	Cuponul funciar rural şi urban 5% . . L	3 330,—	66.600	—								
	dividend la 2½ acţ. Banca Naţ a 123,25 »	308,10	1.250	—	3 998	10						
	Total L.	3 638,10										
	minus 15% prelevaţĭ »	545.70							3 092	40		
29	*Fondul Eliade-Rădulescu:*											
	Cuponul funciar rural şi urban 5% . . . . L.	1 530,—	30 600	—								
	» divid. la 4½ acţ. de Banca N a L. 123,25 »	554,60	2 250	—	5 198	10						
	Total L.	2 084,60										
	minus 15% prelevaţĭ »	312,70							1.771	90		
30	*Fondul Hagi-Vasile:*											
	Cuponul funciar urban 5% L	1 195,—	23.900	—								
	minus 15% prelevaţĭ »	179 25							1 015	75	13 590	80
			1.244 200	—	294.417	05					296.118	59
	Deficit										485	90
											296 604	49

CHELTUELĬ

	Transport . . .			242 607	15
IV	**Cheltuelĭ din Fondul Ioan Fĕtu**				
35	*Cărţĭ de şcólă*	9 172	85		
36	*Renta viageră a d-neĭ Ecaterina Fĕtu*	3 000	—	12 172	85
V	**Cărţĭ religióse din Fondul I. Scorţeanu.**				
37	*Cărţĭ religióse*			850	—
VI	**Cheltuelĭ din Fondul Agaricĭ:**				
38	*Anuitatea moşieĭ Móra-Grecilor*	11 300	—		
39	*Legatul Mihoc pe 1 an*	1 000	—		
40	*Asigurărĭ, foncieră şi pădurarĭ*	7 092	59		
41	*Şcóla «Ioan Agaricĭ»* (vedĭ anexa)	10 700	—	30.092	59
VII	**Cheltuelĭ din Fondul Donicĭ:**				
42	*Dobânda* 5% la împrumut de la Fond. Adamachi de Leĭ 117.637,75.	5.881	90		
43	*Foncieră, reparaţiunĭ, călĕtoriĭ*	5 000	—	10.881	90
				296.604	49

BUDGETUL ŞCÓLEĬ AGARICĬ PE ANUL 1902—1903.

(Anexă la Budgetul Academieĭ pe 1902—1903, la art. 19 de la veniturĭ şi la art 41 de la cheltuelĭ.)

VENITURĬ

1	Sald cu aproximaţiune din venitul anilor trecuţĭ	2 697	59
2	Venitul şcóleĭ din diverse culturĭ şi reproducţiunea vitelor	1 900	—
3	Suma disponibilă pentru şcólă din venitul moşieĭ Móra-Grecilor	6 102	41
		10 700	—

CHELTUELĬ

	A. Personal:						
1	Salariul Directoruluĭ	200	—	2 400	—		
2	» ajutoruluĭ	60	—	720	—		
3	» maestruluĭ ferar	40	—	480	—		
4	» » lemnar	40	-	480	—		
5	Simbria bucătaruluĭ	20	—	240	—		
6	» spĕlătoreseĭ	20	—	240		4 560	—
	B Material:						
1	Atelier şi cheltuelĭ de cultură			1.900	—		
2	Îmbrăcămintea şi încălţămintea elevilor			1 050	—		
3	Iluminat			200	—		
4	Întreţinerea personaluluĭ şi elevilor			2 460	—		
5	Cheltuelĭ de cancelarie, hârtie, caete, cernélă şi altele necesare elevilor			100	—		
6	Medic şi medicamente pentru elevĭ şi vitele şcoliĭ			120	—		
7	Întreţinerea clădirilor şi reparaţiunĭ			310	—	6 140	—
						10 700	—

FUNDAȚIUNEA VASILE ADAMACHI.

I. — Raportul Cassieruluĭ-comptabil asupra gestiuniĭ Fundațiuniĭ Adamachi de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.

Domnule Preşedinte,

Am onóre a presintà situaţiunea comptabilităţiĭ şi a casseĭ Fonduluĭ Adamachi pe exercițiul 1900—1901, până la încheerea definitivă a anuluĭ budgetar, 31 Maiŭ 1901.

A.—Din veniturile înscrise în budget de		L.	119.054,34
se scade *excedentul* votat pe 1900—1901 de		»	8.163,44
rĕmân veniturĭ de incassat de		L.	110.890,90
din carĭ s'a incassat până acum suma de		»	102.979,25
rĕmânênd de incassat suma de		L.	7.911,65
şi anume:			
1.—Cupóne: 2 cupóne de Banca Naţională a L. 123,25 . . .		L.	246,50
2.—Moşia Călimănescĭ, câştiul 26 Octomvrie 1900 .	L. 3.000,—		
» 23 Aprilie 1901 . .	» 3.000,—	»	6.000,—
3.—Dobândĭ de la Fondul Otteteleşanu		»	1.665,15
Suma ca maĭ sus de		L.	7.911,65

B.—Din saldurile arătate în raportul anuluĭ trecut şi rĕmas de incassat:			
a.—Cupóne: 2 cup. de Banca Naţ. pe 1898 a L. 112,—	L. 224,—		
2 » » » » » 1899 » » 120,20	» 240,40	L.	464,40
b.—Moşia Călimănescĭ, câştiul 23 Aprilie 1899 . .	L 3.000,—		
» 26 Octomvrie 1899 .	» 3.000,—		
» 23 Aprilie 1900 . .	» 3.000,—	»	9.000,—
c.—Pădurea de pe moşia Roşiorĭ		»	180,—
d.—Dobândĭ de la Fondul Otteteleşanu		»	1.998,45
Transport. . .		L.	11.642,85

s'aŭ incassat:	Report. . .		L.	11.642,85
1.—*Moşia Călimănescĭ*, câştiul 23 Aprilie 1899 . . .	L. 3.000,—			
» 26 Octomvrie 1899 .	» 3.000,—			
acompt » 23 Aprilie 1900 . . .	» 2.835,71			
Suma	L. 8.835,71			
2.—*Dobânḑĭ de la Fondul Otteteleşanu*	» 1.998,45		«	10.834,16
rĕmâne încă de incassat . . .			L.	808,69
lângă care adăugându-se restanţele din anul curent 1900—1901, după cum s'a vĕḑut sub A, de			»	7.911,65
Totalul restanţelor pe 1901—1902 . . .			L.	8.720,34

şi anume:

a.—*Cupóne:* 2 cupóne de la Banca Naţională pe 1898 a L. 112,—	L. 224,—			
2 cupóne de la Banca Naţională pe 1899 a. L. 120,20 . . .	» 240,40	L.		
2 cupóne de la Banca Naţională pe 1900 a L. 123,25	» 246,50	»		710,90
b. —*Moşia Călimănescĭ*, rest din câştiul 23 Aprilie 1900	L. 164,29			
» 26 Octomvrie 1900 .	» 3.000,—			
» 23 Aprilie 1901. . .	» 3.000,—	»		6.164,29
c.— *Pădurea de pe moşia Roşiorĭ*.		»		180,—
d.—*Dobânḑĭ de la Fondul Otteteleşanu*.		»		1.665,15
În total ca maĭ sus		L.		8.720,34

C. *Situaţiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ* este următórea:

			Votat		Cheltuit		Rĕmas
Art.	1	L.	1.000,—	L.	456,78	L.	543,22
»	2	»	2.000,—	»	707,15	»	1.292,85
»	3	»	16.633,65	»	16.633,65	»	—,—
»	4	»	70.400,—	»	63.268,15	»	7.131,85
»	5	»	5.000,—	»	5.000.—	»	—,—
»	6	»	1.000,—	»	527,70	»	472,30
»	7	»	1.500,—	»	1.500,—	»	—,—
»	8	»	10.000,—	»	5.000,—	»	5.000,—
»	9	»	3.000,—	»	3.000,—	»	—,—
»	10	»	1.000,—	»	720,—	»	280,—
»	11	»	1.500,—	»	—,—	»	1.500,—
Total		L.	113.033,65	L.	96.813,43	L.	16.220,22

Din suma rĕmasă necheltuită de	L.	16.220,22
se scade:		
Premiul ne dat în anul curent şi trecut la capitalisărĭ. . . .	L.	5.000,—
Prin urmare s'a cheltuit maĭ puţin cu	L.	11.220,22

din budgetul de cheltuelĭ, şi carĭ se vor trece la excedent, după cum se va vedé mai jos sub *D.*

D. Comptul excedent este următorul:

Excedentul arătat în raportul anuluĭ trecut a fost de . . . L. 24.684,49
din care se scade suma votată în budgetul pe 1900—901. . » 8.163,44
Rĕmâne excedent curat de . . L. 16.521,05

lângă care se maĭ adaugă acum:

1.—Cupóne: Cupónele aflate în cassa Academieĭ de la facerea inventaruluĭ averiĭ rĕposatuluĭ V. Adamachi:

3 cupóne func. rurale 7% de 1 Ianuarie 95 a L. 3,50 . . . . L. 10,50
1 cupon func. rural 5% de 1 Ianuarie 92 . » 24,70
L. 35,20
spor din cupónele de Banca Naţională . . . . . » 1 329,50
Suma . . . L. 1 364,70

2.—Moşia Călimănescĭ: Dobândĭ de întârḑierea plăţiĭ câştiurilor . . . . » 1.587,55

3.—Garanţia incassată de la C. F. R., care a fost depusă pentru un bilet de abonament cl. II » 10,—

4.—Suma ce a rĕmas necheltuită din budgetul cheltuelilor, după cum s'a vĕḑut sub C. . . . » 11 220,22 L. 14.182,47

În total . . . . L. 30.703,52

care se va trece pe anul viitor 1901—2.

E. Fondul în efecte depuse la Banca Naţională şi arătat în raportul anuluĭ trecut a fost:

				Nominal	Peste nominal	Total
87	func. rurale de	5%	a L. 5.000,—	L. 435.000,—	L. —,—	L. 435.000,—
540	» » »	5%	» 1.000,—	» 540.000,—	» —,—	» 540.000,—
27	» » »	5%	» 100,—	› 2.700,—	» —,—	» 2.700,—
34	rentă amortis. »	5%	» 5.000,—	» 170.000,—	» —,—	» 170.000,—
24	» » »	5%	» 500,—	» 12.000,—	» —,—	» 12.000,—
9	func. urbane »	5%	» 5.000,—	» 45.000,—	» —,—	» 45.000,—
10	» » »	5%	» 1.000,—	» 10.000,—	» —,—	» 10.000,—
4	» › »	5%	» 100,—	› 400,—	» —,—	» 400,—
11	rentă amortis. »	4%	» 5.000,—	» 55.000,—	› —,—	» 55.000,—
11	» » »	4%	» 2.500,—	» 27.500,—	› —,—	› 27.500,—
59	› » »	4%	» 1.000,—	› 59.000,—	› —,—	» 59.000,—
85	» » »	4%	» 500,—	» 42.500,—	» —,—	» 42.500,—
2	» » »	4%	» 100,—	» 200,—	» —,—	› 200,—
134	acţiunĭ de Banca Naţ.		› 500,—	» 67.000,—	» 146 421,45	» 213.421,45
1.037	efecte în valóre totală de .			L. 1.466.300,—	L. 146.421,45	L. 1.612.721,45

Iar astăḑĭ fondul în efecte este următorul:

				Nominal	Peste nominal	Total
65	scr. func. rur. de	5% L.	5.000	L. 325.000,—	L. —,—	L. 325.000,—
518	» » » »	5% »	1.000	» 518.000,—	» —,—	» 518.000,—
27	» » » »	5% »	100	» 2.700,—	» —,—	» 2.700,—
34	rentă amort. »	5% »	5.000	» 170.000,—	» —,—	» 170.000,—
24	» » »	5% »	500	» 12.000,—	» —,—	» 12.000,—
9	scris. func. urb. de	5% »	5.000	» 45.000,—	» —,—	» 45.000,—
10	» » » »	5% »	1.000	» 10.000,—	» —,—	» 10.000,—
4	» » » »	5% »	100	» 400,—	» —,—	» 400,—
11	titlurĭ rentă amort. »	4% »	5.000	» 55.000,—	» —,—	» 55.000,—
11	» » » »	4% »	2.500	» 27.500,—	» —,—	» 27.500,—
59	» » » »	4% »	1.000	» 59.000,—	» —,—	» 59.000,—
85	» » » »	4% »	500	» 42.500,—	» —,—	» 42.500,—
2	» » » »	4% »	100	» 200,—	» —,—	» 200,—
184	acţiunĭ de Banca Naţion. »		500	» 92.000,—	» 236.142,—	» 328.142,—
25	» optate a L. 500,— L. 12.500 s'a achitat primul vĕrsămînt de			» 4.650,—	» —,—	» 4.650,—
1.068	efecte în valóre totală de . .			L. 1.363.950,—	L. 236.142,—	L. 1.600.092,—

De acì se vede că:

În 1899—1900 aŭ fost efecte în valóre	L. 1.466.300,—	L. 146.421,45	L. 1.612.721,45
carĭ comparându-le cu efectele pe 1900—1901 de	» 1.363.950,—	» 236.142,—	» 1.600.092,—
resultă o diferinţă la valórea nominală în minus	L. 102.350,—		
resultă o diferinţă în plus peste nominal de . .		L. 89.720,55	
şi adevĕrata diferinţă la averea totală a efectelor, în minus de			L. 12.629,45

Acéstă diferinţă vine de acolo, că s'aŭ incassat scrisurĭ funciare rurale 5% eşite la sorţĭ şi carĭ nu s'aŭ înlocuit . L. 7.000,—

s'aŭ vîndut scrisurĭ funciare rurale 5% de nominal . . » 125.000,—

În total . . . L. 132.000,—

şi cu acéstă sumă s'aŭ cumpĕrat:

50 acţiunĭ de Banca Naţională a L. 500 nominal de L. 25.000 a L. 2.294,41. . . . . L. 114.720,55

s'a optat pentru

25 acţiunì de Banca Naţională din noua emisiune, la carĭ aŭ dat drept aceste acţiunĭ cumpĕrate, şi s'a achitat primul vĕrsămînt de 10% a L. 186 . . . . » 4.650,— L. 119.370,55

Suma ca maĭ sus . . . . . L 12.629,45

Notă. — Din suma de nominal L. 1.363.950,—, efecte arătate ca depuse la Banca Naţională, lipsesc 2 acţiunĭ de Bancă în valóre nominală de L. 1.000; aceste acţiunĭ aŭ lipsit la punerea în posesiune a averiĭ; iar cupónele s'aŭ incassat regulat în fie-care an până la 1897 inclusiv, şi maĭ sunt în cassa Academieĭ cupónele pe 1898 şi 1899.

F. Capitalul Fonduluĭ a fost în anul 1899—1900 în sumă de L. 215.226,65
lângă care se maĭ adaugă în cursul anuluĭ 1900—1901:

a. — Capitalisările votate pe 1900—1901, după budget . . . . L. 6.020,69
b. — Valórea premiuluĭ ce nu s'a dat în anul curent . . . . › 5 000,—
Suma . . . L. 11.020,69

c. — Suma provenită din efecte vîndute şi eşite la sorţĭ:
Incassat şi neînlocuite scris. funciare rurale 5%. . . . . L. 7.000,—
S'aŭ vîndut scris. funciare rural. 5% de nominal Leĭ 125.000; s'aŭ prins pe ele . . . . › 115.355,25
Suma . . . L. 122.355,25

s'aŭ cumpĕrat:
50 acţiunĭ de Banca Naţională de nominal L. 25.000 carĭ costă . . L. 114.720.55
25 acţiunĭ optate din noua emisiune, şi s'a achitat primul vĕrsămînt . . . . . . » 4.650,— L. 119.370,55
Rĕmâne . . . L. 2.984,70
spor din efecte eşite şi înlocuite » 1.067,25 L. 4.051 95 « 15.072,64
Suma . . . L. 230.299,29

De acĭ se scade în anul curent:
a. — D-luĭ C. Storck pentru facerea în marmură a bustuluĭ rĕposatuluĭ V. Adamachi . . . . L. 1.340,—
b. D-luĭ Frank la Iaşĭ pentru reparaţiunea cavouluĭ de la Cimitirul Eternitatea din Iaşĭ . . . . » 1.854,45
c. — Cumpĕrat prin licitaţiune vinul şi cerealele secvestrate din averea fostuluĭ arendaş Sigmund Friedmann de la moşia Călimănescĭ . . . › 1.730,— « 4.924,45

Prin urmare astăḑĭ este un capital de . . . . . . L. 225.374,84
care este contrabalansat în următórele împrumuturĭ:

G.—Împrumuturile sunt astădĭ următórele:

	În 1897—98	În 1898—99	În 1899—900	În 1900—901	Restituit în 1900/901	Împrumutul actual
1. Împr. Acad.	L. —,—	L. 1.198,45	L. —,—	L. —,—	L. 1.198,45	L. —,—
2. » *Donicĭ*	» 117.637,75	› —,—	› —,—	» —,—	» —,—	› 117.637,75
3. » *Carp*	» 2.851,80	» 153,22	» 233,40	» 426,30	» —,—	» 3.664,72
4. » *Ottet.*	» 55.000,—	» 24.000,—	» —,—	» 31.000,—	» —,—	» 110.000,—
Suma	L. 175.489,55	L. 25.351,67	L. 233,40	L. 31.426,30	L. 1.198,45	L. 231.302,47

ceea ce se vede şi din următórele:

1.—Împrumut. din 1897—1898	L.	175.489,55
2.— » » 1898—1899	»	25.351,67
3.— › » 1899—1900	»	233,40
4.— » » 1900—1901	»	31.426,30
Total	L.	232.500,92
se scade suma restituită în 1900—901	»	1.198,45
rĕmâne întocmaĭ suma de sus	L.	231.302,47

Numerariul Casseĭ este la 31 Maiŭ 1901 de . . . . L. 16.055,55

EXCEDENTUL FUNDAŢIUNIĬ ADAMACHI DIN ANUL 1900—901.

I. VENITURĬ.

Rĕmăşiţe din anul trecut 1900—1901:

a. Cupóne: 2 cupóne de B. Naţion. din 1898 a L 112,—	224	—		
» 2 » » » » » 1899 a L. 120,20	240	40		
» 2 » » » » » 1900 a L. 123,25	246	50	710	90
b. Moşia Călimănescĭ, rest din câştiul 23 Aprilie 1900 .	164	29		
» » câştiul 26 Octomvrie 1900 . .	3.000			
» » » 23 Aprilie 1901	3 000	—	6.164	29
c Pădurea de pe moşia Roşiorĭ, rest din 1899—900. .			180	—
d. Dobândĭ de la Fondul Otteteleşanu, rest din 1900—1901			2.629	60
e. Împrumutul Donicĭ din 1896— 97 . . L. 5 282,75				
» » » 1897— 98 . . . L. 112 355,—	117 637	75		
f. Împrumutul Carp » 1896— 97 . . . . » 2 636,75				
» » » 1897— 98 . . . . » 215,05				
» » » 1898— 99 . . . » 153,22				
» » » 1899—900 . . . . » 233,40				
» » » 1900—901 . . . . » 426,30	3 664	72		
g. Împrumutul Otteteleşanu din 1897— 98 . » 55.000,—				
» » » 1898— 99 . » 24 000,—				
» » » 1900—901 . » 31 000,—	110 000	—	231 302	47
h. Cassa în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901.			16.055	55
			257 042	81
Excedent de înscris pe anul 1901—1902			30 703	52

II. CHELTUELĬ.

1	**Capitalisărĭ:**						
	a. Capitalisărĭ din 1899—900 . . . L. 215.226,65						
	b » » 1900—1901 . . . . . » 6 020,69	221.247	34				
	c. Premiul ce nu s'a dat în 1900—1901	5.000	—				
	d Sporul din efecte eşite la sorţĭ şi alte rĕmase de capitalisat	4 051	95				
	Suma	230.299	29				
	De acĭ se scade:						
	a. Costul bustuluĭ V. Adamachi . . . . . . » 1 340,—						
	b. Reparaţiunea cavouluĭ de la Iaşĭ . . . . . » 1.854,45						
	c Cumpĕrat la licitaţie cerealele arendaşuluĭ de la Călimănescĭ . . . . » 1 730,—			4.924	45	225 374	84
2	**Dobânda** la împrumutul Otteteleşanu la Leĭ 31.000 pe 224 ḑile a 5%					964	45
3	**Excedent** pe anul viitor 1901—1902					30 703	52
						257 042	81

II. — Raportul Comisiuniĭ financiare asupra compturilor Fundaţiuniĭ Adamachi de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.

Domnilor Colegĭ,

În urma însărcinăriĭ ce mĭ-a fost dată, am examinat compturile Fundaţiuniĭ Adamachi, pe basa budgetuluĭ votat pentru acéstă fundaţiune, pe exerciţiul de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901, precum şi raportul d-luĭ Cassier-comptabil pe aceeaşĭ periódă:

Veniturile evaluate în budget aŭ fost de		Leĭ	110.890,90
şi s'aŭ incassat până la 31 Maiŭ 1901.		»	102.979,25
maĭ rĕmânênd de incassat		Leĭ	7.911,65
şi anume:			
1) 2 cupóne de Banca Naţională a Leĭ 123,25.		Leĭ	246,50
2). Moşia Călimănescĭ, câştiul 26 Octomvrie 1900	L. 3.000,—		
» » » 23 Aprilie 1901. .	» 3.000,—	»	6.000,—
3). Dobânḑĭ de la Fondul Otteteleşanu		»	1.665,15
Suma ca sus . .		Leĭ	7.911,65

Din saldurile neincassate din precedentul an 1899—1900 în sumă de. . . . . Leĭ 11.642,85

s'aŭ incassat:

a). Moşia Călimănescĭ, câştiul 23 Aprilie 1899.	L. 3.000,—			
Idem, câştiul 26 Octomvrie 1899	» 3 000,—			
Idem, câştiul 23 Aprilie 1900 . .	» 2.835,71			
Suma . . .	L. 8.835,71			
b). Dobânḑĭ de la Fondul Otteteleşanu	» 1.998,45	« 10.834,16	»	808,69
şi aŭ maĭ rĕmas de incassat			L.	8.720,34

pe anul 1901—2 următórele:

a). Cupóne: 2 cupóne de Banca Naţională pe 1898 a . . . . Leĭ 112,—	L.	224,—		
Idem 2 cup. Banca Naţion. pe 1899 a » 120,20	›	240,40		
» 2 » » » » 1900 a » 123,25	»	246,50	L.	710,90
b). Moşia Călimănescĭ: rest din câştiul 23 Aprilie 1900	L.	164,29		
Idem câştiul 26 Octomvrie 1900	»	3.000,—		
Idem câştiul 23 Aprilie 1901	›	3.000,—	»	6.164,29
c). Pădurea de pe moşia Roşiorĭ.			»	180,—
d). Dobânḑĭ de la Fondul Otteteleşanu			»	1.665,15
În total ca maĭ sus . . .			L.	8.720,34

Cheltuelile prevĕḑute în budget aŭ fost în sumă de. . . L. 113.033,65
din carĭ s'aŭ cheltuit. . . . . » 96.813,43
şi aŭ rĕmas necheltuiţĭ . . . . L. 16.220,22
de unde se scade:
Premiul ce nu s'a dat în anul curent şi s'a trecut la capitalisărĭ . . . . » 5 000,—
Rĕmâne suma de . . . L. 11 220,22
ce se va trece la excedent.

Excedentul anuluĭ 1900—1901 e de Leĭ 30.703,52, care resultă din următórele:
Excedentul constatat prin raportul din anul trecut a fost de Leĭ 24.684,49
Din care se scade suma votată în budgetul pe 1900—1901 . » 8.163,44
Rĕmâne suma de . . Leĭ 16 521,05
lângă care se adaugă:
Sporul provenit din cupóne ce aŭ fost aflate la facerea inventaruluĭ averiĭ rĕposatuluĭ V. Adamachi şi foste în cassa Academieĭ, — dobânḑĭ de întârḑiere, etc. . . . . Leĭ 2.962,25
şi suma rĕmasă din budgetul cheltuelilor de . › 11.220,22 » 14.182,47
În total . . . L. 30 703,52
care se va trece pe anul 1901—2.

Fondul în efecte depuse la Banca Naţională constatate prin raportul anu-

	Nominal	Peste nominal	Total
luĭ trecut aŭ fost de	L. 1.466.300,—	L. 146.421,45	L. 1.612 721,45
carĭ comparându-le cu efectele pe 1900—901	› 1.363.950,—	» 236.142,—	» 1 600 092,—
resultă o diferinţă la valórea nominală în minus de	L. 102.350,—		
resultă o diferinţă în plus la valórea peste nominal de		L. 89.720,55	
şi o diferinţă la valórea totală a efectelor în minus de . . .			L. 12.629,45

Acéstă diferinţă vine de acolo, că s'aŭ incassat scrisurĭ funciare rurale 5% eşite la sorţĭ, şi carĭ nu s'aŭ înlocuit cu altele. . . . L. 7 000,—
S'aŭ vîndut prin Banca Naţională alte scrisurĭ funciare rurale 5% în sumă de nominal. . . . . » 125.000,—
Suma L. 132.000,—
Şi cu acéstă sumă s'aŭ cumpĕrat: 50 acţiunĭ de Banca Naţională a Leĭ 500 nominal Leĭ 25.000,—
a Leĭ 2.294,41. . . . . Leĭ 114 720,55
Transport. . . L. 114.720,55 L. 132.000,—

Report. . . L. 114.720,55 L. 132.000,—

S'a optat pentru :

25 acţiunĭ de Banca Naţională din noua emisiune la carĭ aŭ dat drept aceste acţiunì cumpĕrate şi s'a achitat primul vĕrsămînt de 10% a Leĭ 186,— . . . . « 4 650,— Leĭ 119 370,5

Resultă diferinţa arătată maĭ sus la totalul efectelor de . . Leĭ 12 629,45

Capitalul Fonduluĭ a fost în 1899—1900 în sumă de . . . Leĭ 215.226,65

La acésta se adaugă :

1). Capitalisările votate pe 1900—1901 . . . Leĭ 6.020,69

2). Premiul ce nu s'a dat în anul curent . . » 5 000,—

3). Suma incassată, după cum s'a arătat maĭ sus din efecte eşite la sorţĭ şi efecte vîndute în sumă de Leĭ 130.000,— nominal. . Leĭ 122.355,25

Suma. . . Leĭ 122.355,25 Leĭ 11.020,69 Leĭ 215.226,65

S'aŭ cumpĕrat, după cum s'a vĕḑut maĭ sus la efecte, 50 acţiunĭ de Banca Naţională carĭ aŭ costat L. 114.720,55

S'a optat pentru :

25 acţiunĭ de Banca Naţională . . . . . » 4·650,— « 119 370,55

Rĕmas în plus . . . . Leĭ 2 984,70

Spor din efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite. . . . . « 1 067,25 « 4 051,95 « 15 072,64

Suma . . . Leĭ 230.299,29

De acì s'a cheltuit în anul curent :

a). D-luĭ Storck pentru facerea în marmură a bustuluĭ rĕposatuluĭ V. Adamachi . . . . Leĭ 1.340,—

b). Reparaţiunea cavouluĭ de la Iaşĭ . . . . › 1.854,45

c). Cumpĕrat prin licitaţiune vinul şi cerealele secvestrate de Academie la moşia Călimănescĭ . » 1.730,— « 4.924,45

Rĕmâne capital. . . Leĭ 225.374,84

Acest capital a fost plasat în următórele împrumuturĭ :

	În 1897—98	În 1898—99	În 1899—900	În 1900—901	Rest 1900—901	Împr actual
1) Împr. Academ.	L. —,—	L. 1.198,45	L. ,—	L. —,—	L. 1.198,45	L. —,—
2) » Donicĭ	» 117.637,75	» —,—	» ,—	» —,—	» ,—	» 117.637,75
3) » Carp	» 2.851,80	» 153,22	» 233,40	» 426,30	» —,—	» 3.664,72
4) » Otteteleşanu	» 55.000,—	» 24.000,—	› ,—	› 31 000,—	› ,—	« 110.000,—
Suma . . .	L. 175.489,55	L 25.351,67	L. 233,40	L. 31.426,30	L. 1.198,45	L. 231.302,47

Ceea ce se vede şi din următórele:

1) Împrumutul	din	1897—98	Leĭ	175.489,55
2) »	»	1898—99	»	25.351,67
3) »	»	1899—900	»	233,40
4) »	»	1900—1901	»	31.426,30
		Total. . .	Leĭ	232.500,92
Se scade suma restituită în 1900—1901 . .			»	1.198,45
Rĕmâne întocmaĭ suma de sus. . .			Leĭ	231.302,47

Numerariul casseĭ constatat la 31 Maiŭ 1901 prin procesul-verbal al Comisiuniĭ financiare a fost de. . . . . Leĭ 16.055,55

Constatând actele justificative şi registrele, atât pentru veniturĭ cât şi pentru cheltuelĭ, le-am găsit în regulă.

De asemenea am constatat împreună cu colegiĭ meĭ şi cu d-l Dimitrie Sturdza, Secretarul general al Academieĭ, care păstréză cheia de la cassa de fer a Academieĭ, recepisele de efectele ce sunt depuse la Banca Naţională şi le-am găsit întocmaĭ cu efectele ce sunt arătate în raportul d-luĭ Cassier-comptabil.

Raportor, *Gr. Ştefănescu.*

Membri: *A. Saligny, Sp Haret.*

SITUAŢIUNEA CASSEĬ FUNDAŢIUNIĬ ADAMACHI PE ANUL 1900—1901.

VENITURĬ

No.	ARTICOLUL	Suma votată		Incassat după budget		Incassat peste budget		TOTAL		Rĕmas de incassat	
1	*Cupóne*	83 059	—	82 812	50	1.329	50	84 142	—	246	50
2	*Dobânḑĭ*	9 831	90	8.166	75	1 998	45	10.165	20	1.665	15
3	*Moşia Călimănescĭ*.	6 000	—			10.423	26	10.423	26	6.000	—
4	» *Roşiorĭ*	12.000	—	12.000	—			12 000	—		
	Suma . .	110 890	90	102 979	25	13.751	21	116.730	46	7.911	65
	Fără budget:										
1	*Cassa* în numerariŭ la 31 Maiŭ 1900 . .					29 693	67	29 693	67		
2	*Excedent*, cupóne aflate în cassa Academieĭ şi altele					45	20	45	20		
3	*Efecte* vîndute şi eşite la sorţĭ . . .					130.820	25	130 820	25		
4	*Împrumutul Academieĭ*, rest					1.198	45	1.198	45		
						175 508	78				
								278.488	03		
	Notă.— Ca să avem suma arătată în budgetul de veniturĭ pe 1900—1901, trebue să adăugăm lângă suma	110.890	90								
	Excedentul votat pe anul curent.	8 163	44								
	În total . .	119 054	34								
	Sald în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901 . . .	16 055	55								

CHELTUELĬ

No.	ARTICOLUL	SUMA VOTATĂ		Cheltuit după budget		Cheltuit peste budget		RĔMAS	
1	*Foncieră, asigurărĭ, reparaţiunĭ, etc*	1 000	—	456	78			543	22
2	*Călĕtoriĭ, hotărniciĭ, etc*	2.000	—	707	15			1 292	85
3	*Prelevărĭ 15%*	16 633	65	16 633	65				
4	*Burse, cheltuelĭ de şcólă şi de cercetărĭ*.	70 400	—	63 268	15			7.131	85
5	*Şcóla Adamachi şi grijile sufletuluĭ*	5 000	—	5.000	—				
6	*Cheltuelĭ de procese*	1.000	—	527	70			472	30
7	» *neprevĕḑute*.	1 500	—	1 500	—				
8	*Premiĭ*.	10.000	—	5 000		2 500		5 000	—
9	*Publicaţiunile Fonduluĭ Vasilie Adamachi*	3 000	—	3 000	—				
10	*Indemnisarea membrilor din juriile examinatóre* . .	1 000	—	720	—			280	—
11	*Piétra de pe mormîntul rĕposatuluĭ Dr G. Assaky* .	1.500	—					1 500	—
		113 033	65	96 813	43	2 500	—	16.220	22
	Fără budget:								
1	*Împrumut, succesiunea Carp*					426	30		
2	» *Fondul Otteteleşanu*					31 000	—		
3	*Capitalisărĭ*.					4 924	45		
4	*Efecte* cumpĕrate.					126 768	30		
						165 619	05		
	Lângă cheltuelile după budget se maĭ adaugă cheltuelile fără budget de			165 619	05				
	Totalul cheltuelilor . . .			262.432	48				
	Sald în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901			16 055	55				
				278 488	03				

III. *Raportul Comisiuniĭ Fundaţiuniĭ Adamachi pentru administrarea eĭ în 1901—2 şi propunerĭ pentru 1902—3.*

Domnilor Colegĭ,

Fundaţiunea Vasile Adamachi, cu a căreĭ purtare de grijă ne-aţĭ făcut onórea a ne însărcinà, a continuat să funcţioneze în mod regulat şi anul acesta, potrivit regulamentuluĭ votat de Academie la 7 Aprilie 1894, modificat în unele din punctele luĭ, după trebuinţele ce s'aŭ simţit, la 26 Martie 1898 şi 30 Martie 1900.

Avem onóre a vĕ arătà acì mersul acesteĭ Fundaţiunĭ în anul expirat şi a vĕ face propunerĭ pentru anul viitor 1902—3.

I. *Burse.* Aţĭ acordat în acest an ca şi în aniĭ precedenţĭ, pentru burse şi cheltuelĭ de studiĭ, tot suma de Leĭ 70.400. Bursele pe carĭ le-aţĭ acordat în anul trecut şi în aniĭ precedenţĭ sunt împărţite după cum urméză :

a) 16 burse de câte 100 leĭ pe lună la studenţĭ aĭ Universităţiĭ din Iaşĭ, şi anume:

8 la Facultatea de sciinţe studenţilor: Constantin Bedreag (anul I), Dumitru Pitaru (I), Constantin Motomancea (I), Elena Nicodim (II), Constantin Petrovan (III), Elena Ioanovicĭ (III), Elena Petropol (III) şi Valeria Vilara (III);

8 la Facultatea de medicină studenţilor: Dimitrie Gavrilaş (I), Emilian Buzenchi (III), Elena Monaru (III), Petre Nicolaescu (III), D. Paşcanu (IV), Elena Vereanu (IV), Olimpia Ciudin (V) şi Ecaterina Ladico (VI).

b) 8 burse de câte 1.200 leĭ anual la elevĭ aĭ Şcóleĭ de podurĭ şi şosele, şi anume: Ştefan Mirea (anul preparator), Constantin Malcocĭ (I), Ioan Roşanu (I), Gheorghe Panaitopol (I), Constantin Mihalopol (I), Ştefan Bedreag (II), Nicolae Georgescu (II) şi Nicolae Alexandrescu (II). Potrivit art. 11 din Regulamentul Fonduluĭ Adamachi, tóte cele 8 burse de la Şcóla de podurĭ şi şosele se acordă numaĭ pentru un an, ast-fel că la începutul fie-căruĭ an şcolar se face din noŭ alegerea celor 8 bursierĭ. În şedinţa de la 2 Noemvrie trecut aţĭ decis ca bursele acestor 8 elevĭ să nu se maĭ deà ca până acum în mânile lor, ci să se plătéscă de Academie Direcţiuniĭ Şcóleĭ de podurĭ şi şosele, iar în schimb bursieriĭ noştri să fie primiţĭ în internatul şcóleĭ în condiţiunĭ egale cu bursieriĭ Ministeruluĭ Lucrărilor publice, dându-li-se în plus un rînd de haine pe an, încălţămintea şi câte 1 leŭ şi 50 banĭ pe ḑi în timpul lucrărilor de vară. Acéstă decisiune a Academieĭ s'a adus la cunoscinţa Ministeruluĭ de Lucrărĭ publice, care a admis-o întocmaĭ;

c) 8 burse în străinătate pentru studiĭ speciale şi anume: 3 burse d-lor G. Beiu-Paladi, Petru Bogdan şi Ioan Borcea, licenţiaţĭ aĭ Facultăţiĭ de sciinţe din Iaşĭ, câte 300 leĭ pe lună, cel dintâiŭ pentru studiul matema-

ticilor la Paris, al doilea pentru studiul fisico-chimieĭ la Berlin şi al treilea pentru studiul zoologieĭ descriptive la Paris;

d) 2 burse d-lor Maximilian Rotaru, diplomat al şcóleĭ de la Herĕstrĕŭ cu 750 leĭ trimestrial pentru a studià agricultura la Hohenheim, şi Gheorghe Amilcar Sava, absolvent de liceŭ, cu 250 leĭ pe lună, pentru a studià chimia industrială la Zürich.

Între condiţiunile de admitere la Politechnicul din Zürich, unde tînĕrul Sava urmà să-şĭ facă studiile, este şi aceea ca vîrsta candidaţilor la intrare să fie de 18 anĭ împliniţĭ. Bursierul Academieĭ, neavênd acéstă etate la presintarea sa la concursul de admitere în tómna anuluĭ trecut, nu a putut fi primit în Politechnic, ci a rĕmas să urmeze anul acesta şcolar — după încuviinţarea Comisiuniĭ — cursurile preparatóre pentru Politechnic în Institutul «Concordia» din Zürich.

În urma aprobăriĭ date raportuluĭ nostru din anul trecut se hotărîse a se trimite un tînĕr absolvent de liceŭ în Francia spre a studià mecanica industrială la Angers. După informaţiunile precise luate posterior s'a vĕḑut, că după regulamentul de admitere în şcóla de la Angers nu pot fi primiţĭ acolo decât numaĭ Francesĭ avênd anumite limite de vîrstă şi posedând şi unele cunoscinţe de lucru manual, ca tîmplărie, ferărie, etc. Concursul pentru acéstă bursă nu s'a maĭ ţinut deci, şi urméză să se deà burseĭ o altă destinaţiune.

e) 3 burse de câte 400 leĭ pe lună aŭ fost acordate d-lor ingínerĭ: N. G. Costinescu pentru studiul hidrografieĭ şi hidrologieĭ în Italia. D-l Costinescu este acum în anul al III-lea şi visitéză şi studiéză lucrărĭ şi instalaţiunĭ hidraulice în Europa, după un program ce ĭ-a fost întocmit de Comisiune;

Ioan Moţoĭ pentru studiul morărieĭ în Germania şi

Vasile Roşu pentru studiul irigaţiunilor în Austria.

În anul trecut 1901 aŭ terminat studiile, avênd burse din Fondul Adamachi, d-niĭ:

Haralamb Vasiliu de la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ;

Constantin Sava şi Constantin Bobulescu de la Facultatea de medicină din Iaşĭ;

Ioan Rădulescu, care a studiat architectura la Roma;

Constantin Jormescu, studiile agronomice la Bonn;

D. Călugăreanu, fisiologia la Paris, şi

Inginer Ioan D. Popoviciĭ, care a studiat 2 anĭ edilitatea publică în Germania, iar în anul trecut a studiat şi visitat instalaţiunĭ şi lucrărĭ de edilitate publică în diferite centre Europene.

S'aŭ suprimat în anul trecut bursele a maĭ multor tinerĭ, pentru că nu s'aŭ conformat disposiţiunilor Regulamentuluĭ Fonduluĭ Adamachi şi pentru alte motive şi anume:

Atanasie Ciocan, Nicolae Borş şi Valentina Corvin de la Facultatea de sciinţe din Iaşĭ;

Ernest G. Radu de la Facultatea de medicină din Iașĭ;

Inginer Ioan Ştefănescu care a studiat 2 anĭ aplicaţiunile electricităţiĭ în Liége și Berlin şi căruia i s'a suprimat bursa cu două lunĭ înainte de expirarea eĭ, pe când visită lucrărĭ și instalaţiunĭ electrice în Europa.

II. *Publicaţiunĭ.* În anul trecut s'aŭ tipărit din Fondul Adamachi, după decisiunile ce aţĭ luat, următórele publicaţiunĭ:

No. VI. Descrierea câtor-va fosile terţiare din Nordul Moldoveĭ de Dr. I. Simionescu, profesor la Universitatea din Iașĭ și fost bursier al Fonduluĭ Adamachi;

No. VII. Constituţiunea geologică a ţĕrmuluĭ Prutuluĭ din Nordul Moldoveĭ, de acelaşĭ autor, şi

No. VIII. Influenţa substanţelor străine asupra solubilităţiĭ Phenylthioureeĭ în apă de Petru Bogdan, bursier al Fonduluĭ Adamachi pentru studiul fisico-chimieĭ la Berlin.

III. *Propunerĭ pentru anul viitor 1902—1903.* Pentru anul viitor avem onóre a vĕ face următórele propunerĭ:

1). Să se publice concurs pentru bursele ce vor remâné vacante până la începutul anuluĭ școlar 1902—3 la Facultăţile de sciinţe şi medicină din Iașĭ.

2). Să se publice concurs pentru tóte cele opt burse de la Şcóla de podurĭ şi şosele carĭ, potrivit regulamentuluĭ, se vor declară vacante la finele anuluĭ şcolar curent.

3). Bursele pentru studiĭ speciale în străinătate și pentru carĭ urméză să se ţină concurs în tómna viitóre sunt:

a) O bursă ce este a se acordâ unuĭ absolvent de liceŭ saŭ de şcóle speciale din ţéră și care a fost publicată în tómna trecută pentru studiul mecaniceĭ industriale la Angers. Ca specialitate pentru acéstă bursă vĕ propunem studiul *agriculturiĭ* la Hohenheim în timp de 3 anĭ;

b) O bursă unuĭ licenţiat de la Facultatea de sciinţe din Iașĭ. Ea este ocupată până la 30 Septemvrie a. c. de d-l Petru Bogdan, care studiéză fisico-chimia la Berlin. Ca specialitate pentru acordarea eĭ vĕ propunem studiul *astronomieĭ* în timp de 3 aní la Paris;

c) O bursă ce este a se acordà, conform regulamentuluĭ, la un inginer eșit cu diplomă din Şcóla nóstră de podurĭ și șosele. Ea este ocupată până la 30 Septemvrie viitor de d-l N. G Costinescu, care acum—în ultimul an—visitéză şi studiéză instalaţiunĭ și lucrărĭ hidraulice din diferite centre ale Europeĭ. Pentru ea vĕ propunem specialitatea *edilitatea publică* în timp de 3 anĭ la Berlin.

Membriĭ Comisiuniĭ: *D. Sturdza, P Poni, Sp Haret.*

Budgetul Fundațiunii Adamachi pe 1902—1903.

BUDGETUL FUNDAŢIUNIĬ ADAMACHI PE 1902—1903

VENITURĬ

I	**Excedent** din anul 1900—1901 . . .					30 703 52
II	**Cupóne:**					
	1 Scrisurĭ funciare rurale 5% pe 1 an . . .	845.700 —		42 285 —		
	2. Renta amortisabilă 5%, idem	182.000 —		9 100 —		
	3. Scrisurĭ funciare urbane 5%, idem . .	55 400 —		2.770 —		
	4 Renta amortisabilă 4%, idem	184 200 —		7 368 —		
	5. Dividendele la 182 acţiunĭ de Banca Naţională a L. 123,25	91.000 —	234 142 —	22 431 50	83.954 50	83 954 50
III	**Dobândĭ:**					
	6. Dobânda 5% la *împrumutul Fonduluĭ Donicĭ* pe 1 an, în sumă de			117 637 75	5 881 90	
	7. Idem, la *împrumutul Fonduluĭ Otteteleşanu*			110 000 —	5 500 —	11.381 90
IV	**Proprietăţĭ:**					
	8. *Moşia Călimănescĭ*, arenda pe 1 an . .				6 200 —	
	9 » *Roşiorĭ*, idem				12 737 50	18.937 50
		1.358.300 —	234.142 —	227 637 75		144.977 42

CHELTUELĬ

I	**Capitalisărĭ** pe 1902—1903		28 336 32
II	**Cheltuelĭ propriĭ:**		
	1. *Asigurărĭ, reparaţiunĭ şi întreţinerea ecaretelor*	1 000 —	
	2. *Călĕtoriĭ, hotărniciĭ şi cheltuelĭ de îngrijirea imobilelor*	2 000 —	
	3. *Prelevările Academieĭ de 15%*, la Leĭ 114.273,90, venit	17 141 10	
	4. *Burse, cheltuelĭ de şcólă şi cercetărĭ*	75.000 —	
	5 *Şcóla Adamachi din Iaşĭ şi grijile sufletuluĭ* (art. 3 Regulament) . . .	5 000 —	
	6. *Cheltuelĭ de procese*	500 —	
	7. » *neprevĕḑute*	1.500 —	
	8. *Douĕ premiĭ ce se vor da*, în 1903, a L. 5.000	10.000 —	
	9. *Pentru publicaţiunile Fonduluĭ Vasilie Adamachi*	3.000 —	
	10. *Indemnisarea membrilor din juriile examinatóre ale concursurilor* . .	1 500 —	116 641 10
			144.977 42

FUNDAȚIUNEA OTTETELEȘANU.

I.— *Raportul Cassieruluĭ-comptabil asupra gestiuniĭ Fundațiuniĭ Otteteleșanu de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.*

Domnule Președinte,

Am onóre a presintà situațiunea comptabilitățiĭ și a casseĭ Fonduluĭ Otteteleșanu pe anul 1900—1901 până la 31 Maiŭ 1901, încheierea definitivă a anuluĭ budgetar.

A. Din veniturile înscrise în budget de			L.	143.517,80
Se scade excedentul votat pe 1900—1901 de			›	5.305,80
rĕmân veniturĭ de incassat de			L.	138.212,—
din carĭ s'a incassat până acuma suma de			»	57.288,39
și aŭ rĕmas veniturĭ de incassat de			L.	80.923,61
și anume:				
I. Sume incassabile:				
a. *Moșia Fundu-Chiselet,* rest din câștiul 26 Octomvrie 1900	L.	22.695,16		
Idem, câștiul 23 Aprilie 1901.	»	29.500,—	L.	52.195,16
b. *Moșia Oteteliș,* câștiul 26 Octomvrie 1900. . . .	L.	7.650,—		
› » › 23 Aprilie 1901. . .	»	7.650,—	»	15.300,—
c. *Moșia Batâșanĭ,* rest din câștiul 26 Octomvrie 1900	»	666,45		
› câștiul 23 Aprilie 1901	»	1 600,—	»	2.266,45
d. *Móra de la Măgurele,* din căutarea în regie			»	1.462,—
e. *Casa din calea Victorieĭ No. 49,* chiria pe 23 Aprilie 1901 .			»	5.000,—
f. *Grajdurile din str. Teatruluĭ,* rest din 26 Octomvrie 1900	L.	250,—		
Chiria pe 23 Aprilie 1901	»	1.450,—	»	1.700,—
Suma de			L.	77.923,61
II. Sume neincassabile:				
Casa din calea Victorieĭ No. 49, diferința între suma de L. 16.000, și reînchirierea nouă de L. 10.000, pe 23 April. 1901 . .			L.	3.000,—
Suma ca maĭ sus . .			L.	80.923,61

B. Din saldurile rĕmase neincassate din veniturile anuluĭ 1899—1900 şi arătate în raportul din 1900 Maiŭ 31, şi anume:

1. *Moşia Fundu-Chiselet,* rest din câşt. 23 April. 1899	L. 13.249,56		
Idem, câştiul 26 Octomvrie 1899	» 29.500,—		
Idem, câştiul 23 Aprilie 1900	» 29.500,—	L.	72.249,56
2. *Moşia Măgurele,* rest din câştiul 23 April. 1900		»	5.750,—
3. *Moşia Oteteliş,* rest din câştiul 23 Aprilie 1899	L. 877,62		
Idem câştiul 26 Octomvrie 1899	» 7.650,—		
Idem câştiul 23 Aprilie 1900	» 7.650,—	»	16.177,62
4. *Moşia Bătăşanĭ,* rest din câştiul 23 Aprilie 1900		»	1.068,05
5. *Móra de la Măgurele,* din căutarea în regie pe 1899—1900		»	933,60
6. *Grajdurile din str. Teatruluĭ,* câştiul din 23 Aprilie 1900 . .		»	1.450,—
Total . . .		L.	97.628,83

s'aŭ incassat:

a. *Moşia Fundu-Chiselet,* rest din câşt. 23 Aprilie 1899		L. 13.249,56		
Idem câştiul 26 Octomvrie 1899.		» 29.500,—		
Idem 23 Aprilie 1900.		» 29 500,—		
Suma		L. 72.249,56		
b. *Moşia Măgurele,* rest din câştiul 23 Aprilie 1900		» 5.750,—		
c. *Moşia Oteteliş,* rest din câşt. 23 April. 1899	L. 877,62			
Idem câşt. 26 Octomvrie 1899, . . .	» 7.650,—			
Idem, acompt 23 Aprilie 1900. . . .	» 5.635,23	» 14.162,85		
d. *Moşia Bătăşanĭ,* rest din câştiul 23 Aprilie 1900.		» 1.068,05		
e. *Móra de la Măgurele,* din căutarea în regie pe 1900—1901		» 933,60		
f. *Grajd. din str. Teatruluĭ,* câşt. 23 Aprilie 1901 .		» 1.450,—	»	95.614,06
Rĕmâne de incassat suma de . . .			L.	2.014,77

şi anume:

Moşia Oteteliş, rest din câştiul 23 Aprilie 1900. . . . . . L. 2.014,77

care adăugându-se lângă suma arătată sub A, ca restanţe de incassat în anul viitor, avem:

1. *Moşia Fundu-Chiselet,* rest din câşt. 26 Octomvrie 1900 . . .		L.	22.695,16
Idem, câştiul 23 Aprilie 1901.		»	29.500,—
Suma . . .		L.	52.195,16
2. *Moşia Oteteliş,* rest din câştiul 23 Aprilie 1900 .	L. 2.014,77		
Idem, câştiul 26 Octomvrie 1900	» 7.650,—		
Idem, » 23 Aprilie 1901	» 7.650,—	»	17.314,77
Transport . . .		L.	69.509,93

	Report. . .	L. 69.509,93
3. *Moşia Bătăşanĭ*, rest din căştiul 26 Oct. 1900 .	L. 666,45	
Idem, căștiul 23 Aprilie 1901	» 1.600,—	» 2.266,45
4. *Móra de la Măgurele*, din căutarea în regie pe 1900—1901		» 1.462,—
5. *Casa din calea Victorieĭ 49*, chiria pe 23 Aprilie 1901 . .		» 5.000,—
6. *Grajdurile din str. Teatruluĭ*, rest din 26 Oct. 1900	L. 250,—	
Idem chiria pe 23 Aprilie 1901	» 1.450—	L. 1.700,—
Totalul restanţelor de incassat în 1901—1902 este de		L. 79.938,38

C. Situaţiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ este următórea:

Cheltuelĭ propriĭ:

		Votat	Cheltuit	Rĕmas
art. 1.		L. 19.000,—	L. 18.756,89	L. 243,11
» 2.		» 6.000,—	» 5.190,54	» 809,46
» 3.		» 1.000,—	» 995,50	» 4,50
» 4.	L. 6.749,15 » 1.500,—	» 8.249,15	» 5.745,56	» 2.503,59
» 5.		» 15.673,05	» 15.673,05	» —,—
» 6.		» 500,—	» 153,90	» 346,10
» 7.		» 1.000,—	» 970,40	» 29,60

Cheltuelile Institutuluĭ.

	Votat	Cheltuit	Rĕmas
art. 1.	L. 34.260,—	L. 34.120,—	L. 140,—
» 2.	» 22.986,—	» 22.986,—	» —,—
» 3.	» 885,60	» 885,60	» —,—
» 4.	» 2.580,—	» 2.580,—	» —,—
» 5.	» 2.488,—	» 2.488,—	» —,—
» 6.	» 1.003,20	» 1.003,20	» —,—
» 7.	» 2.000,—	» 2.000,—	» —,—
» 8.	» 5.454,—	» 5.454,—	» —,—
» 9.	» 1.260,—	» 1.260,—	» —,—
» 10.	» 2.748,—	» 2.748,—	» —,—
11.	» 1.950,—	» 1.950,—	» —,—
Dobânḑĭ art. 9	» 7.950,—	» 7.950,—	» —,—
Total . . .	L. 136.987,—	L. 132.910,64	L. 4.076,36

Prin urmare s'a cheltuit până în present maĭ puţin din budgetul de cheltuelĭ pe 1900—1901 cu suma de. . . . . L. 4.076,36

D. Împrumuturile arătate în anul trecut sunt tot aceleaşĭ cu o crescere la Fondul Adamachi prin noul împrumut făcut la 24 Octomvrie 1900 de Leĭ 31.000,— şi anume:

a. Împrumutul la Banca Naţională făcut la 17 Oct. 1894 de		L.	40 000,—
b. Împrumutul la Fondul Adamachi, de la 28			
Fevruarie 1898	L. 55.000,—		
Idem de la 18 Iulie 1899	» 24.000,—		
Idem de la 24 Octomvrie 1900	» 31.000,—	L.	110.000,—
În total		L.	150.000,—

E. Fondul în efecte, arătat în raportul anuluĭ trecut, nu a luat nicĭ o schimbare:

				Nominal		Peste nominal		Total
8 titl. rentă amort. de	4%	a L. 5.000	L.	40 000,—	L	—,—	L.	40.000,—
20 » » »	» 4%	» 2.500	»	50.000,—	»	—,—	»	50.000,—
124 » » »	» 4%	» 1.000	»	124 000,—	»	—,—	»	124 000,—
8 » » »	» 4%	» 500	»	4 000,—	»	—,—	»	4 000,—
3 » » »	» 4%	» 100	»	300,—	»	—,—	»	300,—
19 scris. func. rurale	» 5%	» 5.000	»	95.000,—	»	—,—	»	95 000,—
7 » » »	» 5%	» 1.000	»	7.000,—	»	—,—	»	7.000,—
15 » » »	» 5%	» 100	»	1 500,—	»	—,—	»	1.500,—
15 acţ. de Banca Naţională	»	500	»	7.500,—	»	15 000,—	»	22.500,—
		Total	L.	329.300,—	L.	15 000,—	L.	344.300,—

F. Fondul Elena Dr. N. Turnescu pentru înzestrarea elevelor de la Institutul Otteteleşanu a fost în anul trecut de nominal . . . . L. 24.500,—
care a crescut în cursul anuluĭ 1900—1901 cu capitalisarea procentelor în scrisurĭ funciare urbane 5% de nominal . . » 3 000,—
deci avem aḑĭ efecte de nominal . . . . L. 27.500,—
şi anume:

7 scrisurĭ funciare urbane	de 5%	de L. 1.000,—	L.	7.000,—
5 » » »	» 5%	» 100,—	»	500,—
4 » » rurale	» 5%	» 5.000,—	»	20.000,—
16 efecte în valóre nominală de			L.	27.500,—
şi un sald în numerariŭ de			»	309,05
Averea totală astăḑĭ este de			L.	27.809,05

G. Comptul excedent.

Deficitul arătat la încheerea anuluĭ 1899—1900 a fost de L. 21.647,18
a maĭ crescut în cursul anuluĭ cu:
Paguba de la casele din Calea Victorieĭ No. 49, provenită din reînchirierea anuală în loc de L. 16.000,— numaĭ cu L. 10.000, după cum s'a vĕḑut sub A. . . . . . L. 3.000,—
Deficitul total . . . . L. 24.647,18
Transport. . . L. 24.647,18

Report. . . L. 24.647,18

din care se scad următórele beneficiĭ incassate în cursul anuluĭ:

a. Dobânḑĭ deîntârḑiere de la d-l N. Rădulescu, pentru plata porumbuluĭ cumpĕrat de la moșia Oteteliș. . . . . L. 33,35

b. Suma restituită de perceptorul de la moșia Fundu-Chiselet ca incassată în plus asupra foncierii . . . . » 10,—

c. Din vînḑarea a 1.355 kgr tablă veche de la grajdurile din str. Teatruluĭ. . . . . » 27,10

d. Moșia Fundu-Chiselet, dobânda de întârḑierea plățiĭ câștiurilor . . . . » 7.216,60

e. Moșia Măgurelele, idem . . . . » 218,75

f. » Oteteliș, idem . . . . » 742,50

g. » Bătășanĭ, idem . . . . » 58,40

h. Cupóne, spor la cupónele de Banca Națională » 168,75

i. Efecte, spor din efecte eșite la sorțĭ și înlocuite » 236,10

j. Sumele rĕmase din budgetul de cheltuelĭ pe 1900—1901 și arătate sub C. . . . . » 4.076,36 L. 12.787,91

deci avem un deficit de la încheerea anuluĭ 1900—901 de . L. 11.859,27

care se va amortisà treptat din dobânḑĭ, veniturĭ extraordinare, economiile budgetare în cursul anilor viitorĭ, ca până acuma.

Numerariul casseĭ la 31 Maiŭ 1901 este de . . . . . L. 38.111,40

Excedentul Fundaţiunii Otteteleşanu din anul 1900—1901.

EXCEDENTUL FUNDAŢIUNIĬ OTTETELEŞANU DIN ANUL 1900—1901.

	I. VENITURĬ.				
1	**Rĕmăşiţe din anul trecut 1900—1901:**				
	a. Moşia Fundu-Chiselet, rest din câştiul 26 Octomvrie 1900.	22 695	16		
	» » » câştiul 23 Aprilie 1901 . . .	29 500	—	52.195	16
	b. Moşia Oteteliş, rest din câştiul 23 Aprilie 1900 .	2.014	77		
	» » câştiul 26 Octomvrie 1900	7 650	—		
	» » » » 23 Aprilie 1901	7 650	—	17.314	77
	c. Moşia Bătăşanĭ, rest din câştiul 26 Octomvrie 1900 .	666	45		
	» » câştiul 23 Aprilie 1901	1.600	-	2 266	45
	d. Casa din calea Victorieĭ 49, chiria pe 23 Aprilie 1901.			5 000	-
	e. Grajdurile din str. Teatruluĭ, rest din câşt. 26 Oct. 1900.	250	—		
	» » » » Câştiul 23 Aprilie 1901 .	1.450	—	1 700	—
	f. Móra de la Măgurele, rest din căutarea în regie . . .			1 462	—
2	**Vîndarea terenurilor**, suma cheltuită cu transacţia . . .			20 400	—
3	**Cassa** în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901			38.111	40
	Suma . .			138.449	78
4	**Deficit** pe anul 1901—1902			11.859	27
				150.309	05

	II. CHELTUELĬ.						
1	**Capitalisărĭ:**						
	Fondul Elena Dr N Turnescu:						
	Sald din anul 1900—1901					309	05
2	**Datoriĭ din anul trecut 1900—1901:**						
	a. Împrumutul de la Banca Naţională, făcut în anul 1894-95.		40 000				
	b. Împrumutul de la Fondul Adamachi:						
	1) făcut în 1897—98	L. 55 000,—					
	2) 1898—99	» 24 000,—					
	3) » » 1899—1900 . . .	» 31 000,—	110.000	—	150 000	—	
						150 309	05
	Deficit de înscris pe anul 1901—1902					11 859	27

II. *Raportul Comisiuniĭ financiare asupra compturilor Fundațiuniĭ Otteteleșanu de la 1 Iunie 1900—31 Maiŭ 1901.*

Domnilor Colegĭ,

Subsemnatul, fiind însărcinat de colegiĭ meĭ din Comisiunea financiară ca să cercetez, ca și în aniĭ trecuțĭ, budgetul Fundațiuniĭ Otteteleșanu pe exercițiul budgetar de la 1 Iunie 1900 până la 31 Maiŭ 1901, viŭ să vě aduc la cunoscință următórele:

Fondul Otteteleșanu, Domnilor Colegĭ, este cel maĭ grevat din tóte fondurile Academieĭ nóstre, căcĭ deșĭ deficitul anuluĭ acesta este maĭ mic decât cel din anul trecut, este după cum vom vedé de Leĭ 11.859,27, pe când anul trecut a fost de Leĭ 21.647,18, dar D-vóstre trebue să vě amintițĭ că acéstă fundațiune aveà contractat încă din anul trecut împrumuturĭ în valóre de Leĭ 119.000,— și anume:

1). De la Banca Națională	L.	40.000,—
2). De la Fondul Adamachi, în douě rîndurĭ.	»	79.000,—
Suma. . .	L.	119.000,—
În afară de aceste împrumuturĭ a maĭ contractat de la Fondul Adamachi anul acesta un al 4-lea împrumut în valóre de	L.	31.000,—
Ast-fel că Fundațiunea este astădĭ datóre cu suma de. . .	L.	150.000,—

Acéstă stare să nu-ĭ dic precară, dar strîmtorată, se datoresce, Domnilor Colegĭ, nouělor clădirĭ făcute la acest Institut în aniĭ trecuțĭ și împrejurăriĭ că arendașiĭ nu aŭ plătit arendile lor la timp. (1)

După aceste preliminărĭ să venim acum, Domnilor Colegĭ, la mersul veniturilor și cheltuelilor acesteĭ Fundațiunĭ:

I.

A.—Veniturĭ după budget.

Budgetul de veniturĭ votat de Academie pentru anul 1900—1901 a fost în sumă de	L.	138.212,—
Din acéstă sumă nu s'a putut incassà în întregul an decât	»	57 288,39
Rěmâne prin urmare de incassat în anul viitor suma de. .	L.	80,923,61

Din acéstă sumă de Leĭ 80.923,61 se maĭ pot incassà următórele:

(1) În ședința de la 26 Martie 1902, d-l Gr. Ștefănescu a declarat că retrage următórea frasă, care se află în raportul d-sale:

«. . . . cheltuelilor făcute cu școla acesteĭ fundațiunĭ, cheltuelĭ din carĭ unele sunt și de prisos și chiar contrare cu educațiunea simplă și modestă ce trebue dată fetelor din acest Institut.»

1). Din arenda moşieĭ Fundu-Chiselet	L.	52.195,16	
2). » » » Oteteliş	»	15.300,—	
3). » » › Bătăşanĭ.	»	2.266,45	
4). De la móra de pe moşia Măgurele	»	1.462,—	
5). De la casa din calea Victorieĭ No. 49 . . .	»	5.000,—	
6). De la grajdurile din strada Teatruluĭ. . .	»	1.700,—	L. 77.923,61
Nu se maĭ póte incassà de la casele din calea Victorieĭ din chiria pe a. c, din causă că s'a reînchiriat cu Leĭ 10.000,— în loc de Leĭ 16.000,— anual, pe semestrul 23 Aprilie — 26 Octomvrie 1901			» 3.000,—
în total just suma rĕmasă de incassat este de			L. 80.923,61

B.—Cheltuelĭ după budget:

Cheltuelile votate de Academie pentru anul 1900—1901 aŭ fost de	L.	136.987,—
Din acéstă sumă s'aŭ cheltuit	»	132.910,64
Rĕmâne prin urmare cheltuit maĭ puţin suma de	L.	4.076,36

II.

Veniturĭ şi cheltuelĭ în afară de budget:

A.—Incassărĭ:

Dacă din veniturile budgetuluĭ curent nu s'a putut incassà decât mica sumă de Leĭ 57.288,39, după cum s'a vĕḑut maĭ sus, s'aŭ incassat, din norocire, din rĕmăşiţele trecute, rĕmăşiţe pe carĭ în raportul meŭ din anul trecut le arătam că eraŭ în sumă de . . . . Leĭ 97.628,83 sumă care ar fi trebuit trecută ca venit în anul următor, dacă budgetul nostru nu s'ar votà tot-deauna înainte de închiderea exerciţiuluĭ budgetar,— Din acéstă sumă s'aŭ incassat:

a). De la Moşia Fundu-Chiselet	Leĭ	72.249,56
b). » » » Măgurele	»	5.750,—
c). › › » Oteteliş	›	14.162,85
d). » » › Bătăşanĭ	»	1 068,05
e). De la móra de pe moşia Măgurele	»	933,60
f). » grajdurile din str. Teatruluĭ	»	1.450.—
Total . . .	Leĭ	95.614,06
Prin urmare, a rĕmas de incassat din arenḑile trecute suma de	Leĭ	2.014,77

La suma incassată din restanţele anuluĭ trecut de . . .	L.	95.614,06
trebuesc adăugate încă:		
1). Incassările făcute în afară de budget, şi anume din do-		
Transport. . .	L.	95.614,06

Report. . .	L.	95.614,06
bânḑile arenḑilor întârḑiate şi alte veniturĭ extraordinare arătate în raportul d luĭ Cassier de	»	8.475,45
2). Împrumutul făcut din noŭ la Fondul Adamachi . . .	»	31.000,—
3). Fondul Elena Dr. Turnescu, din efecte eşite la sorţĭ .	»	1.000,—
4). Efecte eşite la sorţĭ	»	1.000,—
5). Incassărĭ cu anticipaţiune pe productele vîndute de pe moşia Fundu-Chiselet	»	50.672,20
6). Idem, suma ce se avansase în comptul d-luĭ arendaş pentru fonciera pe 2 trimestre.	»	4.195,10
7). Numerariul găsit în cassă la 31 Maiŭ 1900, când s'a încheiat exerciţiul anuluĭ trecut	»	1.022,99
Totalul incassărilor extra-budgetare . . .	L.	192.979,80

B.—Cheltueli:

1). Cumpĕrat efecte spre înlocuirea celor eşite la sorţĭ . .	L.	763,90
2). Capitalisarea procentelor Fonduluĭ Elena Dr Turnescu (Leĭ 4.000)	»	3.214,95
3). Suma restituită d-luĭ L. Bernstein, ca avansată maĭ mult pentru producte	»	31.000,—
4). Suma restituită d-luĭ L. Maris, idem.	»	19,310,70
5). D-luĭ L. Hellmann drept misitie la vînḑarea de producte	»	361,50
6). Fonciera moşieĭ Fundu-Chiselet, plătită în comptul arendaşuluĭ.	»	4 195,10
7). D-luĭ H. Lustgarten pentru stingerea pretenţiuniĭ sale asupra curţiĭ caselor din calea Victorieĭ No. 49	»	20.400,—
Totalul cheltuelilor extra-budgetare . . .	L.	79.246,15

Dacă acum la incassările extra-budgetare de			»	192.979,80
adăugăm incassările budgetare arătate maĭ sus de . . .			»	57.288,39
Avem incassărĭ totale în anul curent de			L.	250.268,19
din carĭ scăḑênd cheltuelile extra-budgetare în sumă de.	L.	79.246,15		
lângă carĭ se adaugă cheltuelile după budget, după cum s'a vĕḑut maĭ sus. . . , . . .	»	132 910,64	»	212.156,79
Rĕmâne încă suma de			L.	38.111,40

pe care am constatat-o în numerariŭ la încheierea socotelilor în ḑiua de 31 Maiŭ 1901.

Deficitul anuluĭ acesta.

Am spus la începutul raportuluĭ că deficitul anuluĭ acestuia este de Leĭ 11 859,27, iacă acuma de unde provine acest deficit:

În anul trecut am avut un deficit arătat în raportul meŭ din acel an în sumă de . . . . Leĭ 21 647,18
la care trebue adăugată suma cu care s'a închiriat maĭ puţin casa din calea Victorieĭ No. 49 pe semestrul 23 Aprilie — 26 Octomvrie 1901, prin urmare nu va maĭ fi incassabilă, după cum s'a arătat maĭ sus . . . . » 3 000,—

Deficit total . . . Leĭ 24.647,18

Din acest deficit trebue să scădem sumele incassate extra-budgetar şi provenite din dobânḑile arenḑilor întârḑiate, din spor de la cupóne şi efecte eşite la sorţĭ, precum şi suma rĕmasă necheltuită din budgetul anuluĭ curent, cum s'a vĕḑut la budgetul de cheltuelĭ, în total . . . . . » 12 787,91
ast-fel că deficitul de înscris pe anul viitor este de . Leĭ 11 859,27

Acum după ce am vĕḑut deficitul anuluĭ acestuia, să vedem carı sunt rĕmăşiţele neincassate, dar carĭ se pot incassà, după cum am arătat maĭ sus:

Aceste sume sunt:

a). Din arenḑile rĕmase neincassate din anul curent 1900/1 . Leĭ 77.923,61
b). Idem din anul trecut, de la moşia Otetelış, după cum am arătat maĭ sus. . . . . › 2 014,77

Total . . . Leĭ 79 938,38

carĭ vor avé să se incasseze în anul viitor.

Ca să ajungem la acéstă constatare, am cercetat, Domnilor Colegĭ, cu de-amăruntul tóte registrele şi actele justificative relative la incassările şi cheltuelile făcute şi le-am găsit pe tóte conform cu prevederile budgetare saŭ cu încheerile Delegaţiuniĭ.

Fondul în efecte ce posedă Fundaţiunea Otteteleşanu şi carĭ sunt depuse la Banca Naţională cu recepisele ce se află în cassa de fer a Academiei şi pre carĭ le-am constatat împreună cu colegiĭ meĭ şi cu d-l D. Sturdza, Secretarul general al Academieĭ, care păstréză cheia, sunt ca şi în anul trecut, după cum se vede şi din raportul d-luĭ Cassier, în valóre de nominal Leĭ 329.300,— peste nominal Leĭ 15.000,— Total . . . L. 344.300,—

Pe lângă aceste efecte propriĭ ale fonduluĭ maĭ sunt şi efectele:

Fonduluĭ Elena Dr. N. Turnescu, destinat pentru înzestrarea elevelor de la Institutul Otteteleşanu.

Acest fond în anul trecut a fost în scrisurĭ funciare rurale şi urbane 5% de nominal . . . . L. 24.500,—
şi un sald în numerariŭ de . . . . L. 1.299,—
care a crescut prin procentele anuluĭ 1900—1901 de . . . . . › 1.225,—
şi sporul din efecte eşite la sorţĭ şi înlocuite . . . . › 236,10

În total. . . . L. 24 500,— L. 2.760,10

Transport. . . L. 24.500,— L 2.760,10

Report. . .	L.	24.500,—	L.	2.760,10
S'aŭ capitalisat în anul curent în 3 scrisurĭ funciare urbane 5% de nominal	»	3.000,—		
carĭ aŭ costat.			»	2.451,05
şi avem efecte de nominal . . .	L	27.500,—		
iar saldul în numerariŭ a scădut la suma de			L.	309,05

Recapitulând situaţiunea avem în efecte:

7 scrisurĭ funciare urbane	5%	a L.	1.000,—	L.	7.000,—
5 » » »	5%	» »	100,—	»	500,—
4 » » »	5%	» »	5.000,—	»	20 000,—
16 efecte în valóre totală de nominal . . .				L	27.500,—
Şi un sald în numerariŭ de.				»	309,05
Averea totală de astădĭ este.				L.	27.809,05

Numerariul casseĭ constatat prin procesul-verbal al Comisiuniĭ financiare de la 31 Maiŭ 1901 a fost, după cum am spus maĭ sus, de . . L. 38.111,40

Acesta este, Domnilor Colegĭ, resultatul îndelungilor mele cercetărĭ şi constatărĭ, ce am făcut în starea fondurilor, veniturilor şi cheltuelilor Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pe anul expirat la 31 Maiŭ 1901.

Raportor, *Gr Ştefănescu.*

Membri: *A. Saligny, Sp Haret.*

Situaţiunea Casseĭ
Fundaţiuniĭ Otteteleşanu pe anul 1900—1901

SITUAȚIUNEA CASSEĬ FUNDAȚIUNIĬ OTTETELEȘANU PE ANUL 1900—1901.

No.	ARTICOLUL	Suma votată	Incassat după budget	Incassat peste budget	TOTAL	Remas de incassat
1	*Moșia Fundu-Chiselet*	59 000 —	6 804 84	79 466 16	86.271 —	52.195 16
2	» *Măgurele*	21 500 —	21 500	5 968 75	27 468 75	
3	» *Oteteliș*	15.300 —		14 905 35	14 905 35	15 300 —
4	» *Bătășanĭ*	3 200 —	933 55	1.126 45	2.060 —	2.266 45
5	*Móra de la Măgurele*	3 500 —	2 038 —	933 60	2.971 60	1 462 —
6	*Casa din Calea Victorieĭ No. 49.*	16.000 —	8 000 —		8 000 —	8 000 —
7	*Grajdurile* din strada Teatruluĭ	2 900 —	1 200 —	1.450 —	2 650 —	1 700 —
8	Cupóne.	15.587 —	15 587 —	168 75	15.755 75	
9	Fondul Elena Dr N Turnescu	1 225 —	1 225 —	1 000 —	2 225 —	
		138.212 —	57.288 39	105 019 06	162 307 45	80 923 61
	Fără budget:					
1	Cassa în numerariŭ la 31 Maiŭ 1900			1 022 99	1 022 99	
2	Efecte eșite la sorțĭ			1 000 —	1 000 —	
3	**Moșia Fundu-Chiselet:**					
	Suma ce s'a restituit d-luĭ L. Bernstein ca dată maĭ mult la cumpĕrarea rapițeĭ	31 000 —				
	Idem d-luĭ L. Maris, pentru grâŭ	19 310 70				
	Idem d-luĭ L Hellmann, misitie	361 50				
	Fonciera moșieĭ pe 2 trimestre	4 195 10		54 867 30	54 867 30	
4	Excedent, dobânḑĭ, fer vîndut			70 45	70 45	
5	Împrumut de la Fondul Adamachi			31 000 —	31 000 —	
				87 960 74		
					250 268 19	
	Notă. — Ca să avem suma arătată la budgetul de venituri pe 1900—1901, trebue să adăugăm la suma de L	138 212 —				
	Excedentul votat pe anul curent L.	5 305 80				
	În total L.	143 517 80				
	Sald în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901	38 111 40				

No	ARTICOLUL	SUMA VOTATĂ	Cheltuit după budget	Cheltuit peste budget	RĔMAS
1	*Anuitatea moșieĭ Fundu-Chiselet*	19 000 —	18.756 89		243 11
2	*Imposite*	6 000 —	5.190 54		809 46
3	*Asigurărĭ*	1 000 -	995 50		4 50
4	*Reparațiunĭ la imobile* . L. 6 749,15				
5	*Ajutorul pentru construcțiunea școliĭ de la Oteteliș* » 1 500.—	8.249 15	5 745 56		2 503 59
6	*Prelevărĭ* 15%	15 673 05	15.673 05		
7	*Cheltuelĭ de procese*	500 —	153 90		346 10
	» *neprevĕḑute*	1 000 —	970 40		29 60
	Cheltuelile Institutuluĭ				
8	*Corpul didactic și servitorĭ*	34.260 —	34 120 —		140 —
9	*Mâncarea*	22 986 —	22.986 —		
10	*Luminatul*	885 60	885 60		
11	*Încălḑitul*	2 580 —	2 580 —		
12	*Curte și grajd*	2 488 —	2.488 —		
13	*Atelier și spĕlătorie*	1.003 20	1 003 20		
14	*Instalațiunĭ*	2 000 —	2.000 —		
15	*Îmbrăcăminte*	5.454 —	5.454 —		
16	*Cărțĭ și tipăriturĭ*	1 260 —	1 260 —		
17	*Diverse*	2 748 —	2.748 —		
18	*Extraordinare*	1.950 —	1 950 —		
19	Dobânḑĭ	7.950 —	7 950 —		
		136.987 —	132 910 64		4 076 36
	Fără budget:				
	Efecte cumpĕrate			763 90	
	Fondul Elena Dr N. Turnescu, capitalisărĭ, efecte			3.214 95	
	Moșia Fundu-Chiselet:				
	Sumă restituită d-luĭ L Bernstein	31 000 —			
	Idem d-luĭ L. Maris	19.310 70			
	Idem d-luĭ L. Hellmann	361 50			
	Fonciera moșieĭ pe 2 trimestre	4 195 10		54 867 30	
	Vînḑarea terenurilor			20 400 —	
				79 246 15	
	Lângă cheltuelile după budget se maĭ adaugă cheltuelile fără budget de		79 246 15		
	Totalul cheltuelilor L.		212 156 79		
	Sald în numerariŭ la 31 Maiŭ 1901		38.111 40		
			250 268 19		
	Notă. — Ca să avem suma arătată la budgetul de cheltuelĭ pe 1900—1901, trebue să adăugăm la suma de	136 987 —			
	Fondul Turnescu, capitalisarea procentelor	1 225 —			
	Amortismentul votat pe anul curent din deficit	5 305 80			
	În total	143 517 80			

III. *Raportul Comisiuniĭ Fundațiuniĭ Otteteleșanu despre mersul Institutuluĭ Otteteleșanu în anul 1901—2 și propunerĭ pentru 1902—3.*

Domnilor Colegĭ,

D-l Secretar general a binevoit a vĕ face în raportul sĕŭ anual împàrtășirea, că Institutul Ioan Otteteleșanu urméză a funcționà regulat și că la sfîrșitul anuluĭ școlar trecut a eșit din el a treia serie de absolvente, carĭ în Septemvrie aŭ fost înlocuite cu alte 16 copile sĕrace, a opta serie primită în Institut.

Aŭ intrat dar până acum în Institut în primiĭ cincĭ anĭ câte 15, iar în ceĭ din urmă treĭ câte 16, cu totul 123 copile. Șépte-ḑecĭ și nouĕ dintre acestea se află încă în Institut, iar patru-ḑecĭ și patru aŭ eșit din el ca absolvente.

Dintre acestea numaĭ douĕ s'aŭ măritat până acum. Șépte aŭ fost oprite în Institut, unde ele fac bune serviciĭ, și anume douĕ ca conducĕtóre ale lucrărilor din atelier, alte douĕ ca conducĕtóre ale practiceĭ făcute în menagiŭ, iar treĭ ca pedagóge însărcinate cu privegherea primelor treĭ clase. Cele-lalte, parte se află în familiile lor, parte îșì agonisesc hrana unele ca suplinitóre la școlĭ rurale orĭ ca pedagóge prin Institute private, altele lucrând prin ateliere de croitorie orĭ ca ajutóre pentru crescerea copiilor. Ele staŭ tóte în continuă corespondență atât cu Institutul, cât și cu uniĭ dintre noĭ, și scirile primite de la ele sunt mulțumitóre.

Nu încape îndoélă, că s'ar fi màritat maĭ mult decât douĕ, dacă împrejurările ne-ar fi ertat să le dăm și câte o mică înzestrare pentru întemeiarea caseĭ, și dorim cu toțiĭ să ajungem cât maĭ curînd a o puté face și acésta. Ar fi însă exagerat să ḑicem, că de la înzestrare atârnă sórtea lor.

Cele maĭ multe dintre ele aŭ fost primite în Institut la vîrsta de 11 anĭ, eraŭ dar de abià 16 anĭ, decĭ prea tinere când aŭ eșit în lume. Anul acesta aŭ fost admise la concurs numaĭ fete trecute de 12 anĭ și dintre concurente aŭ fost preferite cele trecute de 13 anĭ, carĭ se presintaŭ în condițiunĭ egale cu altele maĭ micĭ. În viitor decĭ cele maĭ multe dintre absolvente vor fi trecute de 18 anĭ.

Deșì dorința generosuluĭ donator și preocuparea nóstră e ca Institutul să deà societățiĭ un contingent de femeĭ modeste și harnice, anume pregătite spre a puté fi bune soțiĭ și bune mame, sórtea fie-căreia de la Dumneḑeŭ atârnă, și lucrul de căpetenie este ca copilele primite în Institut să fie crescute ast-fel, în cât să se impună prin vredniciile lor și să-șĭ pótă agonisì prin muncă cinstită hrana. Ele aŭ dar să fie pregătite și pentru o profesiune potrivită cu firea femeéscă, profesiune, care le este de folos, dacă se mărită, și pe care se pot rezemà câtă vreme staŭ nemăritate, orĭ dacă rĕmân văduve.

În timpul celor cincĭ anĭ de studiŭ, elevele sunt fórte ocupate atât în clase cât şi cu practica gospodărieĭ. Ele lucréză dar în atelier numaĭ după amiadă, érna de la 2 la 4, iar vara de la 2 la 5. Ele-şĭ croesc şi cos albiturile şi hainele, le dreg şi le întreţin, se ocupă în timpul liber cu lucrul de mână, aşà numit maĭ fin, unele lucréză fórte frumos şi tóte sciŭ destul pentru nevoile lor casnice. O pregătire profesională în adevĕratul înţeles nu póte însă să li se deà în timpul de studiŭ.

Pentru acest cuvînt încă dintru început organisaţiunea Institutuluĭ a fost concepută ast-fel, ca cu timpul absolventele să maĭ rĕmână un an în Institut, ca să facă diua întrégă practică în atelier şi să se califice în lucrul de mână fie-care potrivit cu aptitudinile eĭ speciale, în cât să pótă susţiné concurenţa cu fete pregătite în alte ateliere orĭ în şcolile profesionale.

E de sine înţeles, că ele nu vor face tot ceea ce aŭ făcut în timpul celor cincĭ anĭ de studiŭ şi nu vor lucrà pentru Institut, ceea ce ar fi o perdere pentru cele-lalte surorĭ ale lor Direcţiunea va trebuì dar să pórte de grijă pentru comandă şi pentru punerea în vîndare a cusăturilor făcute de ele, iar câştigul curat va fi economisit pentru fie-care după hărnicia eĭ. Se vor confecţionà albiturĭ şi rochiĭ şi se vor face tot felul de cusăturĭ fine, carĭ vor fi expuse la vre-una din magasinele din Bucurescĭ, spre vîndare.

S'aŭ sădit încă acum treĭ anĭ peste o sută de dudĭ şi anul acesta se va începe cultura gândacilor de mătase.

Se va semĕnà cânepă şi in, ca în anul de practică aceste absolvente să topéscă şi să meliţe, iar serile de érnă să tórcă în şedĕtorĭ, la carĭ li se vor face conferinţe şi lecturĭ

S'a luat dispoşiţiune pentru instalarea în Institut a unuĭ răsboiŭ, pentru ca ele se ţésă atât lână, cât şi cânepă, in şi mătase.

Ele vor face, în sfîrşit, cu rîndul, o maĭ întinsă practică în ceea ce privesce prepararea conservelor alimentare, tratarea lapteluĭ şi grădinăria.

Atât greutăţĭ administrative, cât şi consideraţiunĭ budgetare, aŭ făcut până acum peste putinţă înfiinţarea acestuĭ an de practică profesională.

În timpul organisăriĭ Institutuluĭ direcţiunea a întîmpinat multe greutăţĭ, fiind-că numaĭ încetul cu încetul s'aŭ putut stabilì normele pentru rînduéla caseĭ şi pentru lucrarea elevelor şi în fie-care clipă trebuiaŭ să se deà îndrumărĭ. Adĭ direcţiunea ajutată de profesóre cu practică maĭ îndelungată şi de absolvente ale Institutuluĭ, carĭ nu maĭ aŭ nevoe de îndrumărĭ, şi mersul vieţiĭ din Institut se desfăşură óre-cum de sine, căcĭ fie-care scie ce are să facă. Anul de practică se póte dar înfiinţà fără ca prin sporul de încă 15 eleve să se producă perturbaţiune în viéţa Institutuluĭ.

Greutăţile budgetare sunt şi ele înlăturate.

La început atât instalarea elevelor, cât şi hrana şi îmbrăcămintea lor aŭ fost costisitóre, căcĭ elevele nu aveaŭ numaĭ să fie hrănite şi îmbrăcate, ci tot de odată să şi înveţe a-şĭ gătì hrana şi a-şĭ face îmbrăcămintea.

În deosebĭ dar pentru hrană s'aŭ cheltuit în primiĭ anı în fie-care di câte

1 leŭ de persónă la masa corpuluĭ didactic, câte 75 banĭ de elevă și câte 50 banĭ de servitor. Din aceste sume prevĕḑute pentru hrană s'a întemeiat însă încetul cu încetul și gospodăria Institutuluĭ.

În loc de a cumpĕrà lapte, s'aŭ cumpĕrat vacĭ lăptóse și s'a înființat lăptăria, care aḑĭ dă 30 până la 50 litri de lapte pe ḑi. Tot ast-fel s'a înființat prăsila de porcĭ, și érna acésta s'aŭ tăiat la Institut 23 porcĭ îngrășațĭ în casă, ca elevele să pótă face practică în ceea ce privesce prepararea conservelor de carne. S'aŭ înființat apoĭ treĭ curțĭ de păsĕrĭ și o mică stupină, se face prăsilă de pesce, s'a resădit via, care tómna trecută a dat peste 3.000 kgr. strugurĭ pentru masa elevelor, s'aŭ sădit peste 2.000 de pomĭ și se întreține grădina de legume și pepiniera de pomĭ și de arborĭ.

Tóte acestea sunt creațiunĭ realisate din economiile făcute la hrană. Încetul cu încetul dar cheltuelile de hrană s'aŭ redus și aḑĭ se prevĕd la personal numaĭ 80 banĭ pe ḑi, pentru eleve câte cincĭ-ḑecĭ și cincĭ, iar pentru servitorĭ câte patru-ḑecĭ banĭ, ceea ce face o economie de 20 l. 40 b. pe ḑi saŭ 7.446 l. pe an. Ast-fel cheltuelile Institutuluĭ, carĭ pentru anul 1898—1899 s'aŭ urcat la suma de 86.798 l. 20 b., pentru anul curent 1901—1902 aŭ scăḑut la 75 018 l. 50 b. cu 11.779 l. 70 b. maĭ puțin.

Anul de practică se póte dar înființà din economiile gospodărieĭ și fără ca budgetul să fie urcat la suma de maĭ înainte.

Întreținerea uneĭ eleve, hrană, îmbrăcăminte, spĕlătură și mărunțișurĭ, costă aḑĭ 310 l. pe an, pentru 15 absolvente 4.650 l., și anul de practică se póte înființà urcând budgetul la cel mult 80.000 l. pentru 95 eleve.

Comisiunea însărcinată de d-vóstre cu purtarea de grijă pentru Institut e convinsă, că vețĭ acordà cu bucurie acest spor, căcĭ prin înființarea anuluĭ de practică se realiséză o îmbunătățire reală și li se face un mare bine fetelor crescute în Institut.

Ne maĭ rĕmâne însă să împlinim și o altă lacună.

Sarcina, pe care o primesce direcțiunea prin înființarea anuluĭ de practică profesională, e cu atât maĭ grea, cu cât Institutul nu se află în capitală și ast-fel atelierul e maĭ mult orĭ maĭ puțin inaccesibil pentru public. Pentru ca reușita să fie sigură, Institutul ar trebuì să aibă în capitală un magasin, unde se expun spre vînḑare atât cusăturile, cât și cele-lalte producte ale Institutuluĭ, și unde elevele anuluĭ de practică, sub privegherea uneĭ persóne vrednice de încredere, se deprind cu rîndul a vinde, a purtà socotelile, a primì comenḑĭ, a luà măsură și a încercà. De óre-ce un asemenea magasin acum nu se póte înființà, anul acesta se face numaĭ o încercare. Li se dă absolventelor ocasiunea de a se calificà fie-care potrivit cu aptitudinile eĭ speciale, iar la sfîrșitul anuluĭ de practică vor fi examinate și fie-care dintre ele va primì un certificat potrivit cu destoiniciile, pe carĭ va fi sciut să și le câștige.

Certificatul acesta nu póte, Domnilor Colegĭ, să aibă decât valórea uneĭ recomandațiunĭ. Remâne dar ca Academia să intervină pe lângă onor. Mi-

nister de Culte şi Instrucţiune publică, ca absolventele carĭ aŭ asemenea certificate să se pótă presintà la şcólele profesionale, ca să facă examen alăturea cu absolventele acestor şcóle şi să priméscă, dacă merită, diplome de pregătirea profesională, pe carĭ o aŭ.

Cunoscênd zelul, priceperea şi buna-voinţă, cu care d-na Slavicĭ şi d-l Slavicĭ aŭ condus timp de opt anĭ Institutul, nu ne îndoim că şi încercarea acésta va rĕuşì şi că absolventele Institutuluĭ se vor impune pretutindenea prin vredniciile lor.

Membriĭ Comisiuniĭ : *D. Sturdza, I Kalinderu, I. C. Negruzzi.*

BUDGETUL FUNDAŢIUNII OTTETELEŞANU PE ANUL 1902—1903.

VENITURI

I	**Excedent** probabil la încheierea anului budgetar 1901—1902							3 487	75
II	**Proprietăţi:**								
	1. *Moşia Fundu-Chiselet,* arenda pe 1 an .					59 400	—		
	2 » *Măgurele,* idem					24 000	—		
	3. » *Oteteliş,* idem					16.400	—		
	4 » *Bătăşani,* idem . . .					3 820	—		
	5 *Móra de la Măgurele,* din căutarea în regie					3 000	—		
	6 *Casa din calea Victoriei No 49*					10 000			
	7. *Grădina din str. Teatrului* . .					5 000	—		
	8. *Grajdurile din str. Teatrului,* idem .					2 900	—	124.520	—
III	**Cupóne:**								
	9. Cupóne funciare rurale 5%, pe 1 an . . .	103.500	—			5.175	—		
	10 » rentă amortisabilă 4%, idem .	218 300	—			8.732	—		
	11. 15 » dividende de Banca Naţ a L. 123,25	7 500	—	15 000	—	1.848	75	15.755	75
IV	**Fondul Elena Dr. N Turnescu:**								
	12. Cupóne funciare rurale şi urbane 5%, pe 1 an	27.500	—					1.375	—
		356 800	—	15 000	—			145 138	50

CHELTUELI

I	**Capitalisări pe 1902 — 1903:**					
	Fondul Elena Dr N. Turnescu, cupónele pe anul curent .				1 375	—
II	**Cheltueli proprii**					
	1. *Anuitatea moşiei Fundu-Chiselet la Creditul funciar rural*		19 000			
	2 *Imposite*		7 000			
	3 *Asigurări*		1 000	—		
	4 *Pădurarii moşiilor Fundu-Chiselet, Oteteliş şi Măgurele*		1 700	—		
	5 *Reparaţiuni la imobile*		5.000	—		
	6 *Prelevările Academiei* de 15%, la L 113.475,75, venit .		17.021	35		
	7 *Cheltueli de procese*		500	—		
	8. » *neprevĕdute*		1 500	—	52 721	35
III	**Cheltuelile Institutului Otteteleşanu:**					
	1. *Personalul didactic*	22 260,—				
	Servitorii	11 220,—	33.480			
	2. *Mâncarea*		24.588	—		
	3 *Iluminatul*		1 137	60		
	4 *Încălditul*		3.792	—		
	5. *Curtea şi grajdul*		2 508	20		
	6. *Atelierul şi spĕlătoria*		1 099	—		
	7. *Instalaţiunea*		1 708	—		
	8 *Îmbrăcămintea*		4 483	—		
	9 *Cărţi şi tipărituri*		1.010	—		
	10. *Diverse*		5 448	60	79.254	40
IV	**Dobândi:**					
	Dobândi 7% la L 40 000,— împrumutaţi de la Banca Naţională, pe 1 an		2.800	—		
	Idem 5% la L. 110 000,— împrumutaţi de la Fondul Adamachi, pe 1 an		5 500	—	8 300	—
V	**Amortisment:**					
	Amortisment din deficitul din 1900—1901 de L. 11.859,27				3.487	75
					145 138	50

VENITURĬ — BUDGETUL FUNDAȚIUNIĬ TAKE P. ANASTASSIU PE ANUL 1902—1903. — CHELTUELI

VENITURĬ

1	*Arenda moșiilor Țigănescĭ și Călmățuiŭ* .		96 500 —	
	Rata pentru vite, mașinĭ, muncĭ agricole		20 000 —	116 500 —
2	*Venitul de la viile de pe moșia Țigănescĭ și Călmățuiŭ și de la Stupărie*, din căutarea în regie, aproximativ . . .			10.000 —
3	*Cupóne:*			
	Rentă amortisabilă 4% pe 1 an	28 000 —	1.120 —	
	Scrisurĭ funciare rurale 5%, idem .	22 900 —	1.145 —	
	« « « 4%, idem . . .	20 000 —	800 —	
	« « urb Iașĭ 5%, idem .	100 —	5 —	
	6 dividende de Banca Națională a L 123,25 .	3 000 —	739 50	
	375 dividende acțiĭ d'ale Societățiĭ «Generala» a L. 8,— idem	75 000 —	3 000 —	6 809 50
4	*Dobânḑĭ* de la			
	Creanța G Neculescu de L 1 000,— a 12% anual		120 —	
	Creanța Michalache Atanassiu de L. 3.750, idem		450 —	
	« Frațiĭ Veron, idem de L. 60 000 . . .		7 200 —	7 770 —
5	*Tarcăul:*			
	a). Rata din capitalul de L 375 331,54 pe 1 Octomvrie 1902		37 533 15	
	Rata din acelașĭ capital pe 1 Aprilie 1903 .		37 533 15	75.066 30
	b). Dobânda 5% la L 375 331,54 pe 1 Iulie 1902—1 Ianuarie 1903, ½ an . . .		9 383 28	
	Idem la L 337 798,39 pe 1 Ianuarie 1903—1 Iulie 1903, ½ an		8 444 95	17 828 23
		149 000 —		233 974 03

CHELTUELI

I	**Capitalisarea** rateĭ anuale pentru vite, mașinĭ, etc .		20 000 —
II	**Cheltuelĭ propriĭ:**		
1	*Anuitatea* moșieĭ Țigănescĭ la Creditul funciar rural	14 400 —	
2	*Fonciera*	10 000 —	
3	*Asigurărĭ* (Polița No 14 501, 14 505, 61.336, 61 494, la Generala)	396 35	
4	*Renta d-neĭ Elena Tache P. Anastassiu* pe 1 an	24 000 —	
5	*Renta d-luĭ Iancu Anastassiu* pe 11 Septemvrie—11 Iunie 1902 9 lunĭ a L 500,— . . . . L. 4 500,— Idem pe anul 1902—1903 . . . . « 6 000,—	10.500 —	
6	*Renta d-luĭ Colea Atanassiu* pe 1 an	1 200 —	
7	*Renta d-neĭ Ana Vadavali* pe 1 an	1 200 —	
8	*Salariul administratoruluĭ* a L 250	3 000 —	
9	*Tainul și salariile* servitorilor de la Castel, pădurarĭ, vierĭ, etc	4 166 80	
10	*Șcóla profesională de fete din Tecuciŭ*	8 000 —	
11	*Șcóla primară de la Călmățuiŭ*	6 600 —	
12	*Biserica de la Călmățuiŭ* și parastasul anual	4 840 —	
13	*Prelevările Academieĭ de 15%* la venitul de L 114.507,73 . . .	17 176 15	
14	*Suma disponibilă pentru procese și șcóla de la Țigănescĭ* . .	33 428 43	138 907 73
	Suma L		158.907 73
15	*Capitalisările Tarcăul*, a 2 rate pe 1 Octomvrie 1902 .	37 533 15	
	și pe 1 Aprilie 1903	37 533 15	75 066 30
			233 974 03

Cumpĕrăturĭ făcute pentru Bibliotecă în 1901.

Cărţĭ tipărite.

Ackner (M. J.), Mineralogie Siebenbürgens. Hermannstadt 1855. — 1 vol. in-8⁰ gr.

Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Sitzungsberichte, 1901. Berlin. — 1 vol. in-4⁰.

Alexandresco (D.), Droit ancien et moderne de la Roumanie. Paris-Bucarest 1898. — 1 vol. in-8⁰.

Archiv für österreichische Geschichte. XC — 1 vol in-8⁰.

Archiv für slavische Philologie. Herausgegeben von V. Jagić XXIII. Berlin 1901. — 1 vol. in-8⁰.

Assemani (Jos. Aloys), Codex Liturgicus, in quo continentur Libri Rituales, Missales, Pontificales, Officia, Dypticha, etc, Ecclesiarum Occidentis et Orientis. Ed. H. Welter (Paris). — 13 vol. in-4⁰.

Balliano (Gr.), Nouvel équilibre européen. Paris 1867. — 1 vol in-8⁰.

Banca ipotecară a României. Bucuresci 1865. —1 br. in-8⁰.

Banov (Cl A), Planurile și figurile școleĭ recruţilor. Bucurescĭ 1874.—1 v. in-8⁰.

Baston (Abbé), Mémoires... Par l'Abbé Julien Loth et Ch. Verger. I III. Paris. 1899. — In-8⁰.

Beaucourt (Marquis de), Captivité et derniers moments de Louis XVI. Récits originaux et documents officiels. I—II. Paris. 1892 — In-8⁰.

Blum (Hans), Die deutsche Revolution, 1848—1849. Eine Jubiläumsgabe für das deutsche Volk. Florenz und Leipzig. — 1 vol. in-8⁰.

Bormann (Edwin), Die Kunst des Pseudonyms. 12 literarhistorisch-bibliographische Essays. Mit 83 authentischen Illustrationen. Leipzig 1901.—In-8⁰.

Brunn (Heinrich), Denkmäler griechischer und römischer Sculptur. 100 Herausgegeben von Friedrich Bruckmann. München 1900. In-folio

Budman (P.) Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. 19—20. Agram 1899—1900. — In-4⁰.

Bukowiner Landes-Museums Jahrbuch des..., VIII. Czernowitz 1900. 1 vol. in-8⁰

Byzantinische Zeitschrift. Herausgegeben von Karl Krumbacher. X. Leipzig 1901. — 1 vol. in-8⁰.

Canavari (Prof M.), Paleontographia Italica. Memorie di paleontologia, VI. Pisa 1901. 1 vol. in-4⁰.

Cătulescu (V.), Cuvînt rostit la inaugurarea bisericeĭ din Pruntu. Bucurescĭ 1866. — 1 br. in-8°.
Centralblatt für Bibliothekswesen. Herausgegeben von Dr. O. Hartwig, XVIII Leipzig 1901. — 1 vol. in-8°.
Chalandon (Ferd.), Essai sur le règne d'Alexis I-er Comnène (1081—1118). Paris 1900. — 1 vol. in-8°.
Chéradame (André), L'Europe et la question d'Autriche au seuil du XX-e siècle. Paris 1901. — 1 vol. in-8°.
Condică comerţială. 1841. (Litografiat.) — 1 vol. in-fol.
Copia eines Schreibens welches seraskier Ibrahim Bassa an Ihre Hohfürst. Durchl. den Hertzog von Lothringen abgehen lassen. Breslau 1685. — 1 br. in-8°.
Corpvs Inscriptionvm Latinarvm Volvminis decimi tertii partis tertiae. Inscriptiones trivm Galliarvm et Germaniarvm instrumenti domestici. Collegervnt Otto Hirschfeld et Carolvs Zangemeister. Edidit Oscar Bohn. Fasc. I. Berolini 1901.—1 vol. in-fol.
Curierul Rumânesc. Gazetă politică, comercială şi literară. 1833. No. 11, 16, 17, 19, 22—33, 35, 39, 41—44, 49—52, 54, 56—59, 61, 62, 64—66, 68, 69, 83; 1834. No. 42, 47, 48, 59, 72, 74, 81, 82, 85—89, 1843. No. 17—22. Bucurescĭ 1833—1843.—3 vol. in-fol. mic.
Dacia. Ḑiar politic. etc, 1861.—Iaşĭ.—1 vol. in-fol.
Dahn (Felix), Die Könige der Germanen. Nach den Quellen dargestellt. VI Band, VII Band (2, 3 Abth.), VIII Band (1—6 Abth.). 2-te Auflage. Leipzig 1885—1900.—3 vol. in-8°.
Dâmboviţa. Fóie politică şi literară. An. I (1858—59). Bucurescĭ.—1 vol. in-fol.
Daremberg (Ch.) et Edm. Saglio, Dictionnaire des antiquités grecques et romaines d'après les textes et les monuments XXX fascicule (Lib-Lud.). Paris 1901.—1 vol. in-4° gr. (2 exempl.)
Decurtins (Dr. C.), Rätoromanische Chrestomathie. II, 2, 3. Erlangen 1901.— In-8°.
Dehn (Paul), Diplomatie und Hochfinanz in der rumänischen Judenfrage. Berlin 1901.—1 br. in-8°.
Démidoff, Esquisses d'un voyage dans la Russie méridionale et la Crimée (Cu dedicaţiunea autografă a luĭ Démidoff către Principele Ghica). Paris 1838.— 1 vol. in-8°.
Densuşianu (Ov.), Histoire de la langue roumaine. I, 1, 2. Paris 1901. — In-8°. (3 exepml.)
Deutscher Universitäts-Kalender für das Sommer-Semester 1901. Herausgegeben von Prof. Dr. F. Ascherson. Berlin 1901.—1 vol. in-8°.
Ḑiare, foĭ volante şi alte tipăriturĭ românescĭ din aniĭ 1847—1866.—101 bucăţĭ.
Duquesnoy (Adrien), Journal sur l'Assemblée constituante. 3 mai 1789 — 3 avril 1790. Par Robert de Crèvecœur. I—II. Paris 1894—2 v. in-8°.
Encylopédie (La Grande). XIX. Paris 1901. 1 vol. in-4°.

Errard (Charles), L'art byzantin d'après les monuments de l'Italie, de l'Istrie et de la Dalmatie. I Venise. La Basilique de Sain-Marc. Paris (1901).—1 vol. in-fol.

Express-Orient (L'). Correspondance des Etats du Danube et de la Péninsule des Balkans. An. I, 1887, No. 1, 4, 8, 9, 38; An. II, 1888, No. 24, 41, 93—100; An. III, 1889, No. 1—40. Bucarest 1887, 1888, 1889. — 45 numere in-fol.

Ferrand (Comte), Mémoires... par le Vicomte de Broc. Paris 1897.—1 vol. in-8°.

Fichtel (I E.), Mineralogische Bemerkungen von den Karpathen. I. Wien 1791.—1 vol in-8° gr

Fontes rerum austriacarum. Diplomataria et acta. LI—LII. Wien 1901.—In-8°.

Friedrich's des Grossen, Politische Correspondenz XXVI. Berlin 1900 — 1 vol. in-8°

Geognostische Jahreshefte. XXX, 1900. München 1901. — 1 vol. in-8° gr.

Godefroy (Frédéric), Dictionnaire de l'ancienne langue française et de tous ses dialectes du IX-e au XV-e siècle. Fasc. 98, 99. Paris 1900—1901.—In-4°.

Grimm (Jacob u. *Wilhelm)*, Deutsches Worterbuch. X 5, 7. Leipzig 1901.—In-4°.

Gröber (Gustav), Grundriss der romanischen Philologie. II, 1 Abth. 4 Lief. (2 ex.). II, 3 Abth., 4 Lief Strassburg 1901.—In-8°.

Guazzo Padovano (Marco), Compendio di .. de le guerre di Mahometto gran Turco fatte con Venetiani, con il Re di Persia, e con il Re di Napoli, e quelle di suo figliuolo Baiasit fatte co'l vaiuoda de la Valachia, e con il soldan del Cairo, con la morte del Magnifico Bertoldo, e altri gran Capitani, opera nouamente revista, corretta, e con gran diligentia ristampata. In Venetia 1552.—1 vol. in-8° mic.

Helmolt (Dr. Hans F.), Weltgeschichte unter Mitarbeit hervorragender Fachgelehrten.... III 1, 2. Leipzig und Wien 1901.—In-8°.

Hinsius (Wilhelm), Allgemeiner Bücher-Lexikon... aller von 1700 bis Ende 1874 erschienenen Bücher. XV—XIX. 1875—1893.—In-4°.

Holder (Alfred), Alt-Celtischer Sprachschatz. XIII — XIV Lief. Leipzig 1901—1902. — In-8°.

Hrisov domnesc de așezămînt: cu legătură să nu se maĭ dea danie țiganiĭ domneștĭ. Iași 1793.—1 br. in-8° mic.

Jérome (Abbel), Collectes à travers l'Europe pour les prêtres français déportés en Suisse pendant la révolution, 1794—1797. Relation inédite. Paris 1897.—1 vol. in-8°.

Invetiatoriulu Poporului. 1848. No. 1—21. Blasiu.—1 br. in-4°.

Învĕțatorul, ḑiar hebdomadar. An. I. (1877—78). Bucurescĭ.—1 vol. in-8°.

Joanne, De Paris à Constantinople. Guide. Paris. — 1 vol. in-8°. (2 ex.).

Kisseleff, Discours tenu à l'occasion de l'ouverture de l'Assemblée générale extraordinaire de Moldavie, le 8 mai 1831. Iassy.—1 vol. in-8°.

Kohl (Horst), Register zu Fürst Bismarcks Gedanken und Erinnerungen. Stuttgart 1900.—1 br. in-8°.

Körting (Gustav), Lateinisch-romanisches Wörterbuch. 2-te Ausgabe. Paderborn 1901.-1 vol. in-8°.
Lambert (Abbé), Mémoires de famille sur la révolution et l'émigration, 1791—1799... Par Gaston de Beauséjour. Paris 1894.—1 vol. in-8°.
Lambros (Spyr P.), Catalogue of the greek manuscripts on Mount Athos. I. Cambridge 1895. — 1 vol. in-4°.
Lavisse (E), Alfred Rambaud, Histoire générale du IV-e siècle à nos jours. XII. Paris 1901. — 1 vol. in-8°.
Le Coz, Correspondance... Par le P. Roussel. Paris 1900. — 1 vol. in-8°.
Literaturblatt für germanische und romanische Philologie. Herausgegeben von Dr. Otto Behaghel und Dr. Fritz Neumann. XXII. Leipzig 1901. - 1 vol. in-4°.
Lloyd (General von), Abhandlung über die allgemeinen Grundsätze der Kriegskunst. Frankfurt und Leipzig 1783.—1 vol. in-8° gr.
Mansi Amplissima coll. concil. 2 (Ann. 305—346), 4 (Ann. 410—431); 5 (Ann. 431—441); 6 (ann. 441—451); 7 (ann 451—492); 8 (ann. 492—536); 9 (ann. 536—590); 10 (ann. 590—653); 11 (ann. 653—687); 12 (ann. 687—787); 16 (ann. 869—871) 31 a (ann. 1431—1440) 31 b (ann. 1439—1440). Paris-Leipzig 1901.—In-folio.
Marie-Antoinette, Lettres. Recueil des lettres authentiques de la Reine... Par Maxime de la Rocheterie et le Marquis de Beaucourt. I—II. Paris 1895—1896.—In-8°.
Martens (G. Fr. de), Nouveau recueil général de traités et autres actes relatifs aux rapports de droit international. Continuation par Félix Stoerk. II série. Table générale (I—XXV). Tome XXVI—XXVII (2 exempl.). Leipzig 1900.—In-8°.
Mélanges de Numismatique, I—II, 1—6. III. Paris 1875—1882.—In-8°.
Meyer (Pfarrer H), Die Diaspora der deutschen evangelischen Kirche in Romänien, Serbien und Bulgarien. Potsdam 1901.—1 vol. in-8°.
Mihályi de Apşa (Dr. Ioan), Istoria Comitatuluĭ Maramureş. I. Diplóme Maramureşene din secolul XIV şi XV. Maramureş-Sziget 1900.—1 vol. in-8°.
Mistria. Organ al R. I. D. H. An. I—IV (1874—1877). Bucurescĭ.—In-8°.
Mittheilungen der k. k. Central-Commission für Erforschung und Erhaltung der Kunst-und historischen Denkmale. Neue Folge. XXVII. Wien und Leipzig 1901.—1 vol. in-4°.
Mittheilungen des Statistischen Landesamtes des Herzogthums Bukowina. IV Heft. Verfasst und veröffentlicht von Dr. Julius v. Roschmann. Horburg, Czernowitz. 1897.—VIII Heft von Anton Zahar. Czernowitz 1901.—In-8° gr.
Monumenta Germaniae historica, edid. G. H. Pertz. Scriptores. I—XIV, XV, 1—2, XVI—XXIX, XXX 1; Leges I—V, 5; Diplomata, I. Hannoverae 1826—1896.—In-fol.
— Scriptorvm rervm Merovingicarvm. I, 2, II—III. Hannoverae et Berolini 1885—1896.—In-4°.

Monumenta Germaniae historica. Libelli de lite Imperatorvm et Pontificvm saeculis XI et XII conscripti. I — III. Hannoverae et Berolini 1880—1900.—In 4°.

— Scriptorvm qui vernacvla lingva vsi sunt. I, 1—2, II, 1—2, V, 1—2. Hannoverae et Berolini 1880—1900. — In-4°.

Legvm nationvm Germanicarvm. Sect. I. Tom. II, 1, V, 1. Sect. II. Tom. II, 1 — 3. Sect. III. Tom. I Sect. IV. Tom. I—II. Sect. V. Tom. II. Hannoverae et Berolini 1886—1897.—In-4°.

— Diplomatvm regvm et Imperatorvm Germaniae. II, 1 2, III, 1. Hannoverae et Berolini 1888—1893.—In-4°.

— Epistularvm. I, 1—2, II, 1—3, III—V, 1—2. Hannoverae et Berolini 1887—1899.—In-4°.

— Epistulae saecvli XIII, e regestis Pontificvm Romanorvm selectae. I—III. Berolini, Hannoverae 1883—1894.—In-4°.

— Poetarvm latinorvm medii aevi. Tom. I, 1—2, II, III, 1—3, IV, 1. Berolini, Hannoverae 1880—1899.—In-4°.

— Necrologia Germaniae. I, 1-2, II, 1 Berolini, Hannoverae 1886—1890. In-4°.

— Libri confraternitatvm Sancti Gali Augiensis Fabariensis. Berolini 1884 —In-4°.

— Gestorvm Pontificvm Romanorvm. I. Berolini 1898.—In-4°.

Moré (Comte de), Mémoires (1758—1837) ... Par Geoffroy de Grandmaison et le Comte de Pontgibaud. Paris 1898. — 1 vol. in-8°.

Mornaud et *J. Vilbort,* Voyage illustré dans les deux mondes d'après les relations authentiques les plus nouvelles. Paris 1863. — 1 vol. în fol.

Moulin (Michelot), Mémoires sur la chouannerie normande. Paris 1893. — 1 vol. in-8°.

Murray (Dr. James A. H.), The Oxford English Dictionary. A new English Dictionary on historical principles, IV (Green-Gyzzarn); V și VI (L-Sap.) Oxford 1901. — In-folio.

Nouvelle question religieuse en Roumanie (*La*). — 1 vol. in-8°.

Nyaste Berättelser Ifrän Bender, Angående Store Sultanens och Tartar Chams begge deras Armeer lyckel framgång emot Ryssen och dess anhang Dat. den 6 (16) så ock 9 (17) Maj 1711, Stockholm. — 1 vol. in-8°.

Obergermanisch-Raetische Limes (Der) des Roemerreiches. Herausgegeben von O. von Sarwey, Ernst Fabricius, Felix Hettner. Im Auftrage der Reichs-Limeskommission. XIII, XIV. Heidelberg 1900.—In-4°.

Observatorul militar. Ḑiar politic și sciinţific. An. I (1859). Bucurescĭ.— 1 vol. in-fol.

Odysseus [C. N. E. Eliot] Turkey in Europe. London 1900. — 1 vol. in-8°.

Orientkrieg, Zur Literatur des jüngsten ... «Im Neuen Reich», 1880 No. 13, Leipzig. — 1 br. in-8°.

Osterreichisch-ungarische Monarchie (Die) in Wort und Bild. Bosnien und Hercegowina. Wien 1901. — 1 vol. in-4°.

Padagogischen Universitäts-Seminar zu Jena (Aus dem). Herausgegeben von Prof. Dr. W. Rein. IX Heft. Langensalza 1901. — 1 vol in-8°.

Pandectes françaises. Nouveau répertoire de doctrine, de législation et de jurisprudence, continué sous la direction de André Weiss par H. Frennelet. Sociétés, I. Paris 1901. — 1 vol. in-4°.

Paul (*Hermann*), Grundriss der germanischen Philologie. I, 6, II, 1,2. Strassburg 1901. — In-8°.

Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. Herausgegeben von Georg Wissowa. VIII Halbband. Stuttgart 1901. — 1 vol. in-8°.

Petermanns (*Dr A.*), Mitteilungen aus Justus Perthes geographischer Anstalt. XLVII Band. Gotha 1901. — In-4°.

Pierre (*Victor*), 18 Fructidor. Documents pour la plupart inédits. Paris 1893. — 1 vol. in-8°.

» La déportation ecclésiastique sous le Directoire. Documents inédits. Paris 1895. — 1 vol. in-8°.

Pingaud (Léonce), L'invasion Austro-Russienne (1792 1794). Documents. Paris 1895. — 1 vol. in-8°.

Pitzipios (Le Prince I. G.), Mémoires sur les questions européennes. Vienne 1864 — 1 vol. in-8°.

Plotke (Jul.), Die romänischen Juden unter dem Fürsten und König Karl. Frankfurt a M. 1901. — 1 vol. in-8°.

Pons de l'Hérault, Mémoire aux Puissances alliées ... Par Léon G Pélissier. Paris 1899.—1 vol. in-8°

Progresul. Jurnal politic, etc. An. I (1861). Bucurescĭ. — 1 vol. in-fol.

Raigecourt (M-is et M-ise de), Correspondance... avec le Marquis et la Marquise de Bombelles pendant l'émigration, 1790 1800... Par Maxime de la Rocheterie. Paris 1892. — 1 vol. in-8°.

Reinhard (*Madame*), Lettres à sa mère, 1798 1815. Traduites de l'allemand par la Baronne de Wimpffen, née Reinhard. Paris 1901. 1 vol. in-8°.

Relation von der königl. polnischen Armee in der Wallachei. Breslau 1685. 1 vol. in-8°.

Revue Numismatique. Nouvelle série. I XIV. Quatrième série. I—IV. Paris 1875—1900. — In-8°.

Rivista di filologia e d'istruzione classica. Direttore Ettore Stampini. Anno XXIX. Torino 1901. — 1 vol. in-8°.

Romania. Recueil trimestriel consacré à l'étude des langues et des littératures romanes, publié par Paul Meyer et Gaston Paris. XXX. Paris 1901. — 1 vol. in-8°.

Romberg (*Edouard*) et *Albert Malet,* Louis XVIII et les cent-jours à Gand. Recueil de documents inédits. I. Paris 1898. — 1 vol. in-8°.

Roscher (*W. H*), Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie. Lief. 4t. Leipzig 1901. — 1 vol. in-8°

Rousseau (*François*), Kléber et Menou en Egypte depuis le départ de Bonaparte (Août 1799—Septembre 1801). Documents. Paris 1900.—1 vol. in-8°.
Russian Expedition against the Turks by sea and land. London 1772. — 1 vol. in-8°.
Salaberry (Comte de), Souvenirs politiques sur la Restauration, 1821—1830. Par le Comte de Salaberry. I—II. Paris 1900. — In-8°.
Schuthess, Europäischer Geschichtskalender. Herausgegeben von Gustav Roloff. Neue Folge 1900. München 1901. — 1 vol. in-8°.
Semallé (*Comte de*), Souvenirs. Paris 1898. — 1 vol. in-8°.
Siebenbürger Sachsen (*Die*), Hermannstadt 1790. — 1 vol. in-8°.
Şilĭder (*N. K.*) Императоръ Павелъ первый. Историко-біографическій очеркъ. S. Petersburg 1901. — 1 vol. in-4° gr.
Sincerus (*Edmond*), Les Juifs en Roumanie depuis le traité de Berlin (1878) jusqu'à ce jour. Londres 1901. — 1 vol. in-8°.
Strausz (*Adolf*), Die Bulgaren. Ethnographische Studien. Leipzig 1898. — 1 vol. in-8°.
Studj di filologia romanza pubblicati da E. Monaci e C. de Lollis. Fasc. 23. (Vol. VIII, fasc. 3). Fasc. 24 (vol. IX, f. 1). Torino 1901. — In-8°.
Studio (*The*). Special winter-number, 1898—9. Modern book-plates and their designers. London. — 1 vol. in-8° gr.
Századok. A magyar történelmi társulat közlönye. XXXV. Budapest 1901.— 1 vol. in-8°.
Szinnyei József, Magyar írók élete és munkái. VIII kötet. Budapest 1900.— 1 vol. in-8°.
Tarif des douanes turques, arrêté le 5 décembre 1850 entre les Commissaires de la France et de la S. P. Ottomane. Constantinople 1851. — 1 vol. in-fol.
Tatiştev (*S. S.*), Императоръ Николай и инностранные дворы. St. Petersburg 1889. — 1 vol. in-8°.
» Дипломатическія бесѣды о внѣшней политикѣ Россіи. I. 1889. St. Petersburg 1890. -- 1 vol. in-8°.
Thesavrvs lingvae latinae. Vol. I, fasc. I—II; vol. II, fasc. I (2 exempl.). Lipsiae 1901. — In-4° gr.
Törtenelmi tár, 1901 évi folyam. Budapest 1901.—1 vol. in-8°.
Vioreanu (*D P.*), Despre organisarea judecătorêscă. (Discurs pronunțat cu ocasiunea reînceperiĭ lucrărilor anuale ale Curțiĭ de Casațiune și Justiție) Bucurescĭ 1869.—1 vol. in-4°.
Wimpffen (*La Baronne de*), Lettres de madame Reinhard à sa mère. 1798—1815. Paris 1901.—1 vol. in-8°
Wurtz (*Ad*), Deuxième supplément au Dictionnaire de Chimie, publié sous la direction de Ch. Friedel. Fasc. 41. Paris (1901).—1 vol. in-8°.
Zeitschrift für romanische Philologie. Herausgegeben von Dr. Gustav Gröber. XXV (1901). Halle. — 1 vol. in-8°.

Manuscripte.

Alexie saŭ căsuța din codru. Cartea al 4-lea. — Sec. XIX, pag. 204. 1 vol in-4°

Catastihul Eleneĭ jupânésa luĭ Constantin Cantacuzino biv vel Postelnic pentru partea dată fiuluĭ eĭ Constandin; — catastih scris de Stoica Ludescu Log. la 1668. Copie contimporană.—1 vol. in-4°.

Condică în care se trece tótă starea caseĭ rěposatuluĭ Pitar Dimitrie Iconomidis și contractele de închirierea acareturilor caseĭ. 1854 Octomvrie. Sec. XIX, foĭ 140.—1 vol. in-fol.

Condică de documente (18 copiĭ de documente moldovenescĭ, «posleduite» de Sulgerul Constandin Leondari).—Sec. XVIII.—1 vol. in-fol.

Condică de baniĭ ce împlinindu-se de către Comisie se slobod celor cu drept. 1847.—1 vol. in-fol.

Condică în care sĕ trec socotelile casiĭ rěposatuluĭ Pitar Dimitrie Iconomidis de venit și cheltuelĭ. Sec. XIX, foĭ 138. 1 vol. in-fol.

Copia des D: B: 1815.—Grec, sec. XIX.—1 vol. in-fol. mic.

Culegere de rugăciunĭ Sec. XVIII.

Dela prin care se orînduesce Paharnicul George Titeanu şi Constandin Lupescu judecătorĭ arbitri pentru cercetarea tovărășieĭ urmată între Pitarul Dimitrie Iconomu cu d-l Petrache Ursianu. 1849 Maiŭ 18.—1 vol. in-fol.

Dela în pricinaur mată între Pitarul Dimitrie Iconomidi cu Gheorghe Iconomidi pentru datorie de galbenĭ împěrătescĭ 10.940. 1849 Iunie 14. 1 vol. in-fol.

Dela în pricina dintre Pitarul D. Iconomu și Gheorghe Iconomu cu Sotir Țiracu, Vasilache Mitranovicĭ și Theodor Epifani pentru 200 icosari turcescĭ. 1851 Octomvrie 15.—1 vol. in-fol.

Dela în pricina dintre Nicola Panait cu Pitarul Dimitrie Iconomu pentru ⵌ 500. 1852 August.—1 vol. in-fol.

Dela în pricina dintre Pitarul Dimitrie Iconomul cu d-luĭ Noloiş Fierarul 1853 Martie 24.—1 vol. in-fol.

Dela în pricina dintre Pitarul Dimitrie Iconomul cu Toma Tomopolu tutungiul pentru închirierea unor prăvăliĭ din Hanul Manuc. 1854 Decemvrie 14.—1 vol. in-fol.

Dela în pricina dintre Pitarul Dimitrie Iconomul cu Spirea Alămarul Botezatul și frate-sĕŭ pentru închirierea uneĭ prăvăliĭ în Hanul luĭ Manuc, 1855 Maiŭ 30 1 vol. in-fol.

Dela în pricina ce s'aŭ deschis între epitropia caseĭ rěposatuluĭ Pitar Dimitrie Iconomidi cu d-luĭ Marcuș ovreiul pentru astuparea uneĭ ferestre. 1856 Martie 14.—1 vol. in-fol

Dela în pricina ce s'aŭ deschis între casa rěposatuluĭ Pitar Dimitrie Iconomidis cu d-luĭ Nuțu Hristu Ciupitu pentru datorie de banĭ. 1857 Maiŭ 2.—1 vol. in-fol.

Dela în pricina ce s'aŭ deschis între casa rĕpos. Pitar Dimitrie Iconomidis cu Pitarul Alecu Dumitrescu pentru datorie de baní. — 1857 Maiŭ 2. — 1 vol. in-fol.

Dela de lucrările ce s'aŭ urmat în privința averiĭ rĕposatuluĭ Nicolae Cocăneanu de când s'aŭ orînduit d-l Gheorghe Titeanu ca curator și până a recunoscut de moștenitóre pe Elenca și Zmaranda, fiicele rĕposatuluĭ. 1859 Martie 6. — 1 vol. in-fol.

Deslușiri după poruncile departamentuluí în deosebite materiĭ. Sec XIX, 26 foĭ.—1 vol. in-4°.

Dosar cuprindênd socotéla de banĭ ce aŭ primit d-luĭ Ghiță Titénu după ordinul d-luĭ G. Vasilescu, socotindu-se de la 1 August 1837 și până la 1 Maiŭ 1838.—1 vol. in-fol.

Dosar cu hârtiĭ privitóre la casa rĕposatuluĭ Gheneral Manuc Bei. File 34. 1837 Iunie.—1 vol. in-fol.

Dosar în procesul ce s'aŭ deschis între proprietariĭ Hanuluĭ Manuc cu fostul arendaș al acestui han d-luĭ Panait Vizantie. 1860 Maiŭ 6.—1 vol. in-fol.

Dosar pentru orĭ-ce lucrărĭ se vor face pe séma minoruluĭ Costache, fiul cel de al doilea al rĕposatuluĭ Dimitrie Economu. 1855 Fevruarie 12 — 1 vol. in-fol.

Dosier în procesul ce aŭ deschis casa cu Iosif Elias ovreiŭ pentru un zid despărțitor ce a cădut, vătĕmându-se de maltratația ce ĭ-aŭ făcut acest vecin. 1860 Septemvrie 19.—1 vol. in-fol.

Hronograful Sfîntuluĭ Dimitrie Mitropolitul Rostovuluĭ. La anul 1811. Foĭ 306. 1 vol. in-fol. mic.

Istoria luĭ Filerot cu Antusa. Cartea I-a. — Sec. XIX, pag. 175 —1 vol. in-4°.

Listă de stănțile paznicilor însărcinațĭ cu paza felinarelor târguluĭ și de numele fieș-căreĭ stănțiĭ și paznic. — Comisia de Roșu. 1840 Maiŭ 12.— 1 vol. in-fol.

‹*Niam vine*, și niam trece, iar pămîntul în vécí stă›. Sec. XIX, 2 foĭ.

Paraclis diorthosit prin smeritul Neculaĭ Gridu, paroch în Bulgarseghiŭ. Sec. XIX. — 1 vol. in-4°.

Pateric tradus din slavonesce... pe la 1700.—1 vol. in-fol.

Prescurtare de tóte poruncile istructive ale c. Departament al Dreptățiĭ către judecătoriile sale de la inființarea lor încóce, care s'aŭ adunat de subt-iscălitul din lét 1831 până astădĭ, Constantin Baronescu.— Sec. XIX, 68 foĭ. — 1 vol. in-4°.

Proba de scrisóre a luĭ Dim. Petrovicĭ, scrisă la 1845.—1 vol. in-4°.

Rețete și descântece diferite. — Sec. XIX, 27 foĭ. — 1 vol. in-4°.

Rînduiala târnosanieĭ cei mici, cândŭ nu póte Arhiereul să mérgă singurŭ să tîrnoséscă bisérica pentru vre-o întîmplare. Sec. XVIII.—1 vol. in-4°.

Sĕrbătoare câmpenéscă, la 30 August 1837. Scenă. Sec XIX.—1 vol. in-4°.

Slujbe și rugăciuni la maĭ multe serbătorĭ de peste an. Sec. XVIII.—1 vol. in-8° mic.

Statul Vatăşeilor 1847. —1 vol. in-fol.

Τεχνολογικὸν συντετμημένον καὶ ἐρωταπόκρισιν διὰ τοὺς αρχαριοὺς μαθητάς.—Grec., sec. XIX. 1 vol. in-4° mic.

Tocméla de sfinţirea besérici a sfinţirii cei mici. S'aŭ scris de Thoma sinŭ Popa Ionŭ Domnescŭ în Bucuresci lét 1798.—Sec. XVIII, foĭ 25. 1 vol. in-4°.

Documente.

1555 (7063) Aprilie 28. Bârlad. Alexandru Vvod Mold.— Orig., Slav., Perg.

1565 (7073) Ianuarie 4. Bucurescĭ. — Petru Vvod Rom., feciorul luĭ Mircea Vvod.— Orig. Slav., Perg.

1570 (7078) Martie 31 — Bogdan Vvod Mold. - Orig, Slav., Perg.

1586 (7094) Bârlad.—Zapis.—Orig., Slav., Hârt.—Pecetea căḑută.

1592 (7100) Maiŭ 30.—Zapis.—Orig., Slav., Hârt.— Cu 10 subscrierĭ.

1592 (7100) August 16.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.

1597 (7105) August 4.—Eremia Moghilă Vvod Mold. — Orig., Slav, Hârt. — Cu 3 subscrierĭ, pecetea căḑută.

1608 (7117) Dec. 15.—Radu Vvod Rom.—Orig., Slav., Perg.—Cu 1 subscriere Pecetea perdută.— Det.

1611 (7119). Sucéva.—Constantin Moghilă Vvod Mold.—Orig., Slav., Hârt.— Cu o traducţiune românéscă. Cu 2 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.

1617 (7125) Iunie 3. Iaşĭ. — Radul Vvod Mold.—Orig., Slav., Hârt. Cu traducţiune românéscă. Cu 2 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş

1632 (7141) Septemvrie 21. Buzĕŭ. — Mateiŭ Basarab Vvod Rom. — Trad., Rom., Hârt.

1636 (7144) Ianuarie 20.—Mateiŭ Basarab Vvod Rom.—Orig., Rom., Hârt.— Cu subscrierea Domnuluĭ şi o pecete mică cu tuş.

1636 (7144) Iunie 5.—Zapis —Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.

1638 (7146) Iulie 15. — Vasilie Vvod Mold.—Trad., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.

1647 (7156) Septemvrie 8.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ şi 2 pecețĭ cu tuş.

1651 (7160) Septemvrie 25. Iaşĭ.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.

1651 (7160) Octomvrie 28. Iaşĭ.—Vasilie Vvod Mold. — Orig., Slav., Hârt.— Cu 1 subscriere, pecetea timbrată stricată.

1661 (7169) Ianuarie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. –Cu 8 subscrierĭ.

1661 (7170) Decemvrie 12.— Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 3 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.

1664 (7172) Iunie 20. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.

1664 (7172) August 8. — Zapis.—Orig, Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ.

1664 (7172) August 30.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ şi 1 pe cete cu tuş.

1666 (7174) Maiŭ 2. —Zapis. —Orig., Rom., Hârt.—Cu 10 subscrierĭ şi 2 peceţĭ cu tuş.
1669 (7177) August 23. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 4 subscrierĭ.
1671 (7179) Aprilie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ.
1671 (7179) August 10. Iaşĭ. Duca Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1672 Iunie 12. Bucurescĭ. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 28 subscrierĭ.
1675 Iunie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 6 subscrierĭ.
1677 (7185) Martie 15. — Radu Vvod Mold. Copie, Rom., Hârt.
1686 (7194) Ianuarie 20. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. — Cu 8 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1686 (7194) Fevruarie 15. — Zapis.— Orig., Rom, Hârt —Cu 16 subscrierĭ.
1688 (7197) Noemvrie 1. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 4 subscrierĭ.
1689 (7197) Martie 28. Iaşĭ. — Constantin Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete cu tuş.
1689 (7197) Iulie 2. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 6 subscrierĭ.
1690 (7198) Maiŭ 25. Bucurescĭ. — Costandin Basarab Vvod Rom. — Orig., Rom., Perg.—Cu subscrierea Domnuluĭ şi altă subscriere şi 1 pecete timbrată.
1690 (7198). — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.— Cu 6 subscrierĭ.
1696 (7204) Maiŭ 30. Iaşĭ. — Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu o pecete cu tuş.
1696 (7204) August 20 Iaşĭ. Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu o pecete cu tuş.
1698 (7206) Maiŭ 22. Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 11 subscrierĭ.
1698 (7206) Maiŭ 29. Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 17 subscrierĭ.
1698 (7206) August 25. Zapis.— Orig., Rom., Hârt.—Cu 13 subscrierĭ.
1699 (7207) Iunie 20. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 4 subscrierĭ şi cu 1 pecete cu tuş.
1700 (7208) Maiŭ 26.— Zapis. — Orig., Rom, Hârt.—Cu 4 subscrierĭ şi 2 peceţĭ cu tuş.
1701 (7209) Martie 3 — Zapis. — Orig., Rom., Hârt —Cu 3 subscrierĭ.
1701 (7209) Martie 3. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1701 (7209) Martie 4. Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1701 (7209) Martie 4 — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1702 (7210) Iunie 14. — Zapis. Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1702 (7210) Iunie 15. Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1702 (7210) Iunie 30. Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1703 (7211) Fevruarie 6. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 3 subscrierĭ.
1703 (7211) Martie 16. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1705 (7214) Decemvrie 8. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1708 (7217) Septemvrie 1.— Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 3 subscrierĭ.
1714 (7222) Aprilie 29. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. Cu 3 subscrierĭ.

1714 (7222) Iulie 24. Iaşĭ. — Nicolae Alexandru Vvod Mold. — Orig., Rom. Hârt.—Cu 1 pecete cu tuş.
1715 (7223) Ianuarie 27. — Ioan Ştefan Vvod Rom. — Copie, Rom., Hârt
1715 (7223) August 13. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1716 (7224) Martie 26. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1716 (7224) Iunie 15. — Mihaiŭ Racoviţă Vvod Mold. Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mare cu tuş.
1720 (7228) Iunie 22.—Nicolae Alexandru Vvod Rom. — Copie, Rom., Hârt.
1722 (7230) Iulie 25. Iaşĭ —Mihaiŭ Racoviţă Vvod Mold. Orig, Rom, Hârt.—Cu o pecete cu tuş.
1732 (7240) Iulie 25. Iaşĭ.—Grigorie Ghica Vvod Mold. Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete mică cu tuş.
1733 (7241) Iunie 19.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 4 subscrierĭ.
1734 (7242) Maiŭ 25.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 8 subscrierĭ.
1735 (7243) Iulie 8.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1737 (7245) Martie 5.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt. Cu 2 subscrierĭ.
1737 Aprilie 28.—Zapis. — Orig., Rom., Hârt — Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1738 (7246) Aprilie 20.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1740 (7248) Ianuarie 8.—Zapis.—Copie, Rom., Hârt.
1740 (7249) Septemvrie 15.—Zapis.—Copie, Rom, Hârt.
1741 (7250) Decemvrie 10.—Zapis.— Copie, Rom., Hârt.
1742 (7250) Ianuarie 25.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt. Cu 10 subscrierĭ.
1742 (7250) Iunie 12.—Zapis. —Orig., Rom., Hârt.—Cu 9 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1742 (7250) Iunie 16.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 15 subscrierĭ.
1745 (7253) Maiŭ 2. —Iaşĭ.—Ioan Nicolae Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete mare cu tuş.
1745 (7253) Iulie 14.—Zapis.—Copie, Rom., Hârt.
1745 (7253) Iulie 23—Zapis.—Copie, Rom., Hârt.
1745 (7253) August 3. Iaşĭ.—Ioan Nicolae Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.—Cu subscrierea Domnuluĭ şi alte două subscrierĭ şi o pecete mică cu tuş.
1745 (7254) Septemvrie 13. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1745 (7253).—Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1753 Aprilie 1. — Zapis.—Orig., Rom., Hârtie—Cu 3 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1755 Iunie 16.—Zapis.—Orig., Rom, Hârt.—Cu o subscriere şi o pecete cu tuş.
1758 Iulie 28.—Zapis—Orig., Rom., Hârt. — Cu o pecete mare cu tuş.
1758 Octomvrie 13.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ şi o pecete cu tuş.
1759 Fevruarie 17. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1759 Iunie 22. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1760 (7268) Maiŭ 25. —Ioan Teodor Vvod Mold.— Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuş.

1762 Ianuarie 31. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1762 Fevruarie 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1765 Ianuarie 20. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 4 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1765 Iulie 17. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ.
1765 Iulie 17.—Grigorie Alexandru Ghica Vvod. Mold.—Orig., Rom., Hârt.— Cu 1 pecete mică cu chinovar.
1765 Septemvrie 23. — Zapis.—Copie, Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1766 Ianuarie 23. — Zapis —Orig., Rom., Hârt.—Cu 6 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1768 Maiŭ 13.—Grigorie Ioan Calimah Vvod Mold.— Orig, Rom, Hârt.—Cu subscrierea Domnuluĭ şi altă subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1774 Decemvrie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hàrt.—Cu 5 subscrierĭ.
1778 Decemvrie 24. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu o subscriere.
1779 Maiŭ 4.—Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.— Cu 1 pecete cu tuş.
1779 Septemvrie 5 — Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold. — Cu 1 pecete cu tuş.
1779 Septemvrie 14. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 6 subscrierĭ.
1780 August 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 4 subscrierĭ.
1780.—Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.—Cu subscrierea Domnuluĭ şi altă subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1781 Iunie 10. — Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuş.
1781 Iunie 17. — Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuş.
1781 Decemvrie 28. — Costandin Dimitrie Moruz Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete cu céră.
1782 Decemvrie 10.— Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1784 Ianuarie 6. — Alexandru Costandin Vvod Mold. —Orig, Rom., Hârt.— Cu 1 pecete cu céră.
1785 Septemvrie 20. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 10 subscrierĭ.
1787 Maiŭ 23. — Alexandru Ioan Ipsilant Vvod Mold. — Orig. Rom., Hârt.
1787 August 15.—Alexandru Ioan Ipsilant Vvod Mold — Orig., Rom, Hârt.— Cu 10 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1790 Iulie 19.—Cartea Divanuluĭ Cnejieĭ Moldoveĭ.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 6 subscrierĭ.
1791 Iunie 23. Roman. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu céră
1792 Martie. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1794 Fevruarie 4. — Mihail Costantin Şuţu Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 pecete cu tuş.

1794 Decemvrie 29. — Mihail Costandin Şuţu Vvod Mold. — Orig., Rom, Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1795 Martie 12. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 6 subscrierĭ.
1795 Iulie 10.—Alexandru Ioan Calimah Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt.- Cu 1 pecete cu céră.
1797 Septemvrie 20. — Alexandru Ioan Ipsilant Vvod Rom. — Copie, Rom., Hârt.—În dublu exemplar (1 exempl. cu 5 subscrierĭ şi o pecete cu tuş).
1797 Octomvrie 12. — Alexandru Ioan Ipsilant Vvod Rom. — Copie, Rom. Hârt.
1797 Octomvrie 17. — Alexandru Ioan Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete cu céră
1797 Noemvrie 23. — Alexandru Ioan Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete cu céră.
1798 Iulie 20. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt.—Cu 1 subscriere.
1799 Aprilie 7. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1799 August 4 — Zapis. — Orig., Grec., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1799 Septemvrie 22. Alexandru Costandin Moruz Vvod Rom.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1800 Iulie 22. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 3 subscrierĭ.
1800 Octomvrie 30. — Declaraţiunea Smarandeĭ Cozadini în Patriarchia din Ţarigrad. Orig., Grec., Hârt.
1801 August 7. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1802 Martie 11.— Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1802 Aprilie 2. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 2 subscrierĭ.
1802 Iunie 30. — Zapis. — Orig, Rom, Hârt.—Cu 1 subscriere.
1802 Noemvrie 29. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1803 Maiŭ 1. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1803 Maiŭ 2. — Zapis. — Orig., Rom, Hârt.—Cu 1 subscriere.
1803 Iulie 27.— Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1803 August 10. — Alexandru Costandin Moruz Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 pecete cu tuş.
1803 Septemvrie 22. Iaşĭ. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt.—Cu 8 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1805 Maiŭ 29. — Zapis. — Orig, Rom, Hârt.—Cu 8 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1805 Octomvrie 15. — Alexandru Costandin Moruz Vvod Mold. — Orig, Rom., Hârt. —Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1806 Iulie 24. — Alexandru Costandin Moruz Vvod Mold. — Orig, Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuş.
1806 Septemvrie 22 — Zapis. — Orig., Rom, Hârt —Cu 10 subscrierĭ.
1808 Ianuarie 20. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1808 Ianuarie 28. — Scrisórea egum. Ioachim de la Mărgineni către Radu Slătineanu Vornicul pentru o fată de ţigan. — Orig., Rom., Hârt. Cu 1 subscriere.

1808 Maiŭ 5. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 3 subscrierĭ.
1812 Fevruarie 2. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt.—Cu 5 subscrierĭ.
1812 Martie 15. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ. Şi 1 copie.
1813 Ianuarie 15. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. — Orig., Rom., Perg.—Cu 4 peceţĭ şi maĭ multe subscrierĭ.
1813 Iulie 4.—Zapis.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1815 Noemvrie 12. — Zapis.—Orig., Rom., Hârt.– Cu 2 subscrierĭ şi 1 pecete cu tuş.
1816 Iulie 11. — Ioan Gheorghe Caragea Vvod Rom.—Copie, Rom., Hârt
1817 Decemvrie 18. — Scarlat Alexandru Calimah Vvod Mold. Cu subscrierea Domnuluĭ şi 1 pecete mare cu tuş.
1819 Iulie 27. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 20 subscrierĭ.
1819 August 21. — Zapis. Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1819 Noemvrie 30. —Mihail Grigorie Şuţu Vvod Mold —Orig., Rom., Perg.—Cu 2 peceţĭ şi maĭ multe subscrierĭ.
1819 Decemvrie 25. — Alexandru Nicolae Şuţu Vvod Rom. – Copie, Rom. Hârt.
1820 Martie 7. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1820 August 30. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1820 August 30.—Alexandru Nicolae Şuţul Vvod Rom.—Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
1820 Octomvrie 16. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1820 Octomvrie 28. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1822 August 20. Bucurescĭ. — Zapis.— Orig., Rom., Hârt.—Cu 1 subscriere.
1823 Fevruarie 16.—Ioan Sandu Sturza Vvod Mold.—Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 pecete cu tuş.
1824 Iulie 8. Iaşĭ. — Zapis. — Orig, Rom., Hârt. — Cu 17 subscrierĭ.
1824 Iulie 25. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. — Cu 1 subscriere.
1825 Ianuarie 29. Braşov. — Zapis —Orig., Rom., Hârt.—Cu 7 subscrierĭ şi 1 pecete cu céră roşie.
1827 Octomvrie 9. — Zapis. — Copie, Rom., Hârt.
1830 Iulie 4. — Zapis. — Orig., Rom., Hârt. Cu 9 subscrierĭ.
1834 Iunie 23. — Atestaţia Generaluluĭ Mirkovicĭ pentru numirea în slujbă a Paharniculuĭ Slătineanu.—Orig., Rom. şi Rus. Hârt.—Cu 1 subscriere.
1834 Iulie 4.—Adresa Departamentuluĭ către Iancu Slătineanu.—Orig., Rom., Hârt —Cu 2 subscrierĭ.
1839 Noemvrie 8. — Convocarea Mitropolituluĭ Neofit pentru alegerea unuĭ membru în adunarea obştéscă în locul Coloneluluĭ Câmpineanu.—Orig., Rom., Hârt. — Cu 2 subscrierĭ.
1847 Martie 8. Raportul obişnuiteĭ obştescĭ Adunărĭ către Domnul Bibescu pentru publicarea legiuiriĭ privitóre la mărginirea prescripţieĭ a împresurăriĭ pămînturilor.—Copie, Rom., Hârt.

— — Ştefan Vvod Mold.—Copie, Slav., Hârt.
— — Eremia Moghilă Vvod Mold.—Orig., Slav., Hârt. Frag.—Cu 1 pecete cu tuş.
— — Constantin Moghilă Vvod Mold. —Orig, Slav., Hârt.—Cu traducere română. Cu 1 subscriere şi 1 pecete cu tuş.
— — Antioh Costandin Vvod Mold. — Orig., Rom., Hârt. — Cu pecete cu tuş.
— 4 Zapise fără dată.—Orig., Rom., Hârt.
— 2 Spiţe de ném. — Orig., Rom., Hârt.
— 2 Firmane. — Orig, Turc., Hârt.
— 13 Scrisorï ale Căminaruluï Nicolae Văcărescu către nepotul sĕŭ Căminarul Iancu Văcărescu, din aniï 1814—1817.
— 157 Hârtiï de ale luï Alexandru Dimitrie Ghica Vvod Rom., din aniï 1834—1851.
— 98 Hârtiï cuprindênd: Încercărï literare de ale Căminarilor Nicolae şi Iancu Văcărescu.
— 85 Hârtiï grecescï şi românescï, fără dată, privitóre la succesiunea Vistieruluï Ienăchiţă Văcărescu.
— 4 Pergamente şi 4 hârtiï cu înălţărï în rangurï de boerï moldovenescï din aniï 1854—1858. — Orig., Rom.
— 146 Hârtiï diverse, românescï, grecescï, franţusescï şi germane, maï ales privitóre la familia Văcărescu, din aniï 1804—1879.
— Adrese, corespondenţe, socotelì, catagrafiï şi alte hârtiï din aniï 1840—1864, în numĕr de 274 bucăţï, privitóre la afacerile particulare ale Pitaruluï Dimitrie Economu, Aga Dim. Belu, Serdarul Ghiţă Titeanu, relative la Hanul luï Manuc şi la locurï de casă în Iaşï.
— 41 Hârtiï din aniï 1858—1889, corespondenţe, însemnărï şi adrese oficiale în diferite procese ale Baronuluï Barbu Belu.

Litografiï.

Bucarest. — T. Heand. (1830?)
Costume naţionale (Chromolit.). Argeş Szathmari.
— Dâmboviţa. Szathmari.
— Dolj. Szathmari.
— Ialomiţa. Szathmari.
— Muscel.
— Rucăr.
— Sucéva.
— Vîrciorova.
Iassy. (1830?)

Mihaiu Eroulŭ în Bătăli'a de la Călugăreni. Dr. u. Verl. v. H. Gerhart... Wien. (Chromolit.)

Schlacht bey Martinestie am 22 September 1789. Vienne et Mayence chez Artaria Comp. (Chromolit)

Fotografiĭ.

Carol I. (1867?).

Elisabeta, Dómna Românieĭ, în costum național (2 ex. diferite).

Ferdinand şi Principesa Maria. Medalion.

Ghica (*Principele Dimitrie*).

mama Răniților. Sculp. K. Stork.

Nifon Mitropolitul (Ungrovlachieĭ).

Vederĭ din județul Ilfov. Colecțiune de 40 fotografiĭ marĭ.

COMISIUNEA PREMIILOR ANUALE DIN 1902.

«NĂSTUREL-HERĔSCU», «LAZĂR» ŞI «ADAMACHI».

Şedinţa de la 16 Noemvrie 1901.

În conformitate cu învitarea făcută de biuroul Academieĭ, ca Comisiunea de nouĕ, alésă în sesiunea trecută pentru cercetarea, examinarea şi recomandarea spre premiare a cărţilor presintate la Premiile *Năsturel, Lazăr* şi *Adamachi* în sesiunea viitóre 1902, întrunindu-se a procedat maĭ întâiŭ la constituirea biurouluĭ. Ca Preşedinte a fost ales d-l *Ioan Kalinderu*, iar ca raportor-general d-l *C. Erbiceanu*. După aceea s'a ocupat cu distribuţiunea tuturor cărţilor, primite la biuroul Academieĭ pentru premiare, între membriĭ Comisiuniĭ, împărţindu-se după cum se póte vedé din lista anexată pe lângă acest proces-verbal.

Comisiunea a exclus de la premiare cartea d-luĭ Dr. Z. Samfirescu intitulată: *Amputations ostéoplastiques expérimentales* (text român-frances), Iaşĭ 1901, presintată pentru Premiul Lazăr, pe cuvînt că nu e scrisă în românesce, că e un imprimat maĭ vechiŭ şi că numaĭ coperta este adausă anul acesta. Apoĭ s'a trecut opera d-luĭ Aurel Onciul: *Dreptul administrativ român,* care din greşélă s'a publicat la Premiul Lazăr, înscriindu-se la Premiul Adamachi. În fine s'a luat hotărîrea ca toţĭ d niĭ membri aĭ Comisiuniĭ să-şĭ termine cercetările asupra operelor ce aŭ convenit fie-care a examinà, rugându-se d-niĭ membri să-şĭ presinte rapórtele speciale cel maĭ târḑiŭ până la 1 Fevruarie 1902, spre a se puté din timp formà raportul general asupra operelor presintate spre premiare şi a se cetì în plenul Academieĭ la sesiunea viitóre. În acest scop s'a învitat şi biuroul Academieĭ de a încunosciinţà a parte pe fie-care din membriĭ Comisiuniĭ asupra cărţilor ce are a examinà şi a-şĭ presintà la timp raportul special.

1. *La Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.*

	Raportoi special
Antonescu (Teohari), Lumĭ uitate Studiĭ literare și archeologice, Iașĭ 1901.	*Gr. G. Tocilescu.*
Broşteanu (Constantin), Salinele nóstre. Studiŭ istoric, juridic și economic asupra exploatăreĭ salinelor și monopoluluĭ săreĭ la Romanĭ și Românĭ, Bucurescĭ 1901.	*Dr. C. I. Istrati.*
Caragiale (I. L.), Momente, Bucurescĭ 1901.	*D. C. Ollănescu.*
Codreanu (M.), Diafane. Versurĭ, Iașĭ 1901.	»
Dragomirescu (Iuliu), Poesiĭ, vol. I.—Lacrĕmĭ. Cartea mistică. Miresme, Bucurescĭ 1900.	*I. Puşcariu.*
Gorun (Ion) (Al I. Hodoș), Câte-va versurĭ, Bucurescĭ 1901.	*D. C. Ollănescu.*
Iosif (St. O), Patriarhale. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.	»
» Romanţe și Cîntece de Heine. Traducere în versurĭ, Bucurescĭ 1901.	»
Mihályi (Ioan), Istoria Comitatuluĭ Maramureș. Tomul I. Diplóme Maramureșene din secolul XIV și XV, Maramureș-Sziget 1900.	*C. Erbiceanu.*
Nicolescu (M) și G. S. *Ioneanu*, România cu ţările vecine. Chartă istorică, Bucurescĭ 1901.	*I. Puşcariu.*
Pop Reteganul (Ioan), Novele, Bucurescĭ 1901	*I. Kalinderu.*
» Povestirĭ (II) din viaţa ţĕranilor românĭ, Sibiiŭ 1901.	»
Sorcovă (pseudonim), Clipe de repaus.—Schiţe și Foiţe, Braşov 1901.	*I. Caragiani.*
Tauşan (Grigore), Filosofia luĭ Plotin, ed. II, Bucurescĭ 1901.	»

2. *La Premiul Statuluĭ Lazăr de 5 000 leĭ.*

Arbore-Ralli (Dr. Ecaterina), Mama și Copilul saŭ Igienă practică pentru usul mamelor, ed. I, Bucurescĭ 1900.	*Dr. I. Felix.*
Druţu (Dr. Ch. D.), Studiŭ asupra Viticultureĭ și Vinurilor din România, Bucurescĭ 1900.	*P. Poni.*
Gazela (pseudonim), Memoriŭ descriptiv asupra unuĭ noŭ balon dirijabil (poligrafiat).	*Dr. C. I. Istrati.*
Manicatide (Dr. M.), Cercetărĭ asupra etiologieĭ și seroterapieĭ tuseĭ convulsive (poligrafiat).	*Dr. V. Babeş.*
Munteanu-Cârnu (V.) și Corneliŭ *Roman*, Vinurile Românieĭ. Studiŭ economic și chimic, Bucurescĭ	*P. Poni.*

	Raportor special
1900. (Ca documente: Le sol arable de la Roumanie, Recherches sur les céréales roumaines, Notices sur la ferme de l'école supérieure d'agriculture de Bucarest, Notice sur l'industrie sucrière et sur la betterave à sucre).	
Niculescu (Dr. D. D.), Elemente de dentistică clinică şi operatorie, Bucurescĭ 1901	*Dr. I. Felix.*
Samfirescu (Dr. Z.), Amputations ostéoplastiques expérimentales (text român-frances), Iaşĭ 1901.	*Dr. Gr. Rômniceanu.*
Varlam-Ghiţescu (Gh.), Treĭ aplicaţiunĭ practice ale aieronauticeĭ. I. Balonul cu cîrmă, Bucurescĭ 1900.	*Dr. C. I. Istrati.*
Urbeanu (Dr. A.), Îmbunătăţirea alimentaţieĭ ţăranuluĭ romîn, Bucurescĭ 1901.	*Dr. I Felix.*
Urechiă (Dr.), Nouĭ elemente de igienă, Bucurescĭ 1901.	»

3. La Premiul Adamachi de 5.000 leĭ (divisibil).

Adam (Ioan), Rătăcire. Roman, Bucurescĭ 1902.	*At. Marienescu.*
Bărbulescu (Ilie), Cercetărĭ istorico-filologice. — Calvinismul şi începutul d'a se scri romîneşte.—II. Slavonismul şi introducerea limbiĭ romîne.—III. Doc luĭ Radu VV. către Braşovenĭ, Rijnovenĭ şi vameşul Alexandru, Bucurescĭ 1900	›
Becescu (Florian I), Vise şi lacrimĭ, ed I, Craiova 1901.	*D. C. Ollanescu.*
Borgovanu (V. Gr), Ionel. Educaţiunea unuĭ bun copil, Bucurescĭ Gherla 1901.	*C. Erbiceanu.*
Dauş (Ludovic), Eglè.—Poem dramatic, Bucurescĭ, 1901.	*I. Caragiani.*
Dimitrescu (Christ. N.) Florile iubireĭ. Poesiĭ, Bucurescĭ 1901.	»
» Quatrene. — Epigrame, epitafurĭ, humoristice, varia. Bucurescĭ 1901.	»
Dragomirescu (Iuliu), Cîntarea cîntărilor. — Poemă ebraică, Bucurescĭ 1901.	*I. Puşcariu.*
Găvănescul (I), Elemente de Psihologie pentru cursul secundar, Bucurescĭ 1901.	*I. Kalinderu.*
Gheorghiu (Ernest C) şi Dr S. C. *Gheorghiu*, Vînătórea în România, Bucurescĭ 1901.	*A. Saligny.*
Grigorovitza (Em.), Româniĭ în monumentele literare germane medievale, Bucurescĭ 1901.	*At. Marienescu.*
Marinescu-Avramin (Ilie), Procesul aperceptiuniĭ saŭ Treptele didactice formale aplicate la lecţiunĭ practice din tóte obiectele învĕţămêntuluĭ primar, ed. I, Bucurescĭ 1901.	*I. Caragiani.*

	Raportor special.
Onciul (Aurel), Dreptul administrativ român.—Partea generală, Viena 1900.	*I. Kalinderu.*
Pacu (Moise N.), Elemente de morală creștină, Galațĭ 1901.	*C. Erbiceanu.*
Petraru (Constantin G.), Studiul impositelor române, Bucurescĭ 1900.	*I. Puşcariu.*
Rosetti (Radu D.), Cele din urmă. Poesiĭ, Bucurescí 1902.	*D. C. Ollănescu.*
Smara (S. Gheorghiu), Calvar, Bucurescĭ 1901.	*C. Erbiceanu.*
Teodoride (Achile), Olimnio (teatru), Bucurescĭ 1900.	*D. C. Ollanescu.*
Vlahuță (A.), Romînia pitorească, Bucurescĭ 1901.	» »
Zanne (Iuliu A.), Proverbele Românilor, vol. VI, Bucurescĭ 1901.	*C Erbiceanu.*

Avênd în vedere că cartea intitulată: *Amputațiile osteoplastice,* Iașĭ 1901, a d-luĭ Dr. Samfirescu, din eróre a fost exclusă dintre cărțile presintate pentru premiare, Comisiunea este de socotință a se trimite în cercetarea d-luĭ Dr. Gr. Rômniceanu, membru corespondent al Academieĭ, cu rugăminte de a arătà părerea sa asupra acesteĭ lucrărĭ.

Ședința de la 30 Noemvrie 1901.

Comisiunea de nouă a Academieĭ, încunosciințată prin biuroul eĭ, s'a întrunit sub preşedința d-luĭ *Ioan Kalinderu,* şi discutând a hotărît următórele:

1). D-l *P. Poni* a propus ca cartea intitulată: *România pitorésca,* ce se dăduse d-sale spre cercetare, fiind pur literară, să se deà în cercetarea altuĭ membru din Comisiune, şi s'a decis a se trimite d-luĭ Ollănescu, care a primit să o cerceteze.

2) Scrierea intitulată: *Vînătórea în România,* fiind trimisă în cercetarea d-luĭ M. Suțu, membru corespondent al Academieĭ, ca competent în materie, d-sa a rĕspuns că nu o póte acceptà, lipsind din țéră, şi s'a hotărît a fi trimisă d-luĭ A. Saligny.

Ședința de la 23 Martie 1902.

Comisiunea premiilor întrunindu-se şĭ-a continuat lucrările sale şi a cetit raportul asupra scrieriĭ d-luĭ Dr. Manicatide: *Cercetărĭ asupra etiologieĭ şi seroterapieĭ tuseĭ convulsive.*

Asupra acesteĭ lucrărĭ, cercetată de d-l Dr. Babeş, făcêndu-se o seriósă discuţiune asupra cestiuniĭ, dacă lucrarea presintată pentru premiare întrunesce condiţiunile cerute de art. 95 din Regulamentul Academieĭ, adecă dacă este o importantă invenţiune sciinţifică saŭ numaĭ un început neprobat prin experimente încă, pentru ca Comisiunea să fie pe deplin luminată asupra acestuĭ punct, după propunerea d-luĭ *I. Kalinderu,* Preşedintele Comisiuniĭ premiilor, s'a luat hotărîrea de a se constituì o Comisiune ad-hoc dintre d-niĭ doctorĭ, membri aĭ acesteĭ Academiĭ, şi a procede la cercetărĭ experimentale asupra efectuluĭ practic al seroterapieĭ inventate de d-l Dr. Manicatide. Hotărîrea luată se va comunicà, cu adresa următóre, către d-niĭ Drĭ. I. Felix, V. Babeş, C. Istrati şi Gr. Rômniceanu de a grăbì cu facerea raportuluĭ, conform art. 95 din Regulament:

«*Domnule Doctor şi Coleg,*

«În urma discuţiuniĭ ce a avut loc în şedinţa de la 23 curent, şi cunoscută D-vóstre, asupra lucrăriĭ presintate la Premiul Lazăr de către d-l Dr. Manicatide, intitulată: *Cercetărĭ asupra etiologieĭ şi seroterapieĭ tuseĭ convulsive,* Comisiunea premiilor a hotărît a se constituì o Comisiune dintre d-niĭ Drĭ membri aĭ Academieĭ carĭ, în urma cercetărilor şi experienţelor făcute, să se pótă pronunţà categoric, dacă lucrarea d-luĭ Dr. Manicatide este *o importantă invenţiune sciinţifică,* cum o cere art. 95 din Regulamentul Academieĭ.

«D-vóstră făcênd parte din acéstă comisiune, sunteţĭ rugat ca, împreună cu d-niĭ Colegĭ din comisiune, să grăbiţĭ cu cercetările spre a se puté avé la timp raportul D-vóstre, în conformitate cu menţionatul articol din Regulament. Dacă D-vóstră veţĭ avé trebuinţă, puteţĭ învità şi pe d-l Dr. Manicatide a fi present la experienţele ce veţĭ face.

Raport general asupra lucrărilor presintate la concursul Premiilor anuale din 1902: Năsturel-Herĕscu, Lazar, Adamachi, de **C. Erbiceanu.**

Domnilor şi stimaţĭ Colegĭ,

Comisiunea de nouĕ, alésă de D-vóstre în sesiunea din anul trecut în scop de a cercetà şi a se pronunţà asupra valoriĭ cărţilor ce se vor presintà la premiile anuale ale Academieĭ, Năsturel-Herĕscu de

4.000 leĭ, Eliade-Rădulescu de 5.000 leĭ şi Adamachi, tot de 5 000 leĭ, după ce a primit de la biuroul Academieĭ cărţile venite la concurs şi s'aŭ distribuit membrilor, s'a procedat imediat la constituirea biurouluĭ sĕŭ, alegênd în unanimitate de Preşedinte pe d l Ioan Kalinderu, iar de Secretar şi Raportor-general pe subsemnatul.

Cărţile presintate spre premiare sunt de diferit conţinut: sciinţific istoric, moral şi literar; tóte apărute în intervalul prevĕḑut de Regulamentul Academieĭ Conform propuneriĭ d-luĭ Preşedinte al Comisiuniĭ premiilor, s'aŭ invitat toţĭ d-niĭ membri aĭ Comisiuniĭ de a binevoì să grăbéscă cu cercetarea cărţilor şi trimiterea în timp a rapórtelor ceea ce s'a şi realisat. Ast-fel odată cu deschiderea sesiuniĭ ordinare de acum a Academieĭ, avênd rapórtele terminate, membriĭ Comisiuniĭ s'aŭ şi întrunit şi aŭ procedat immediat la cetirea lor. După terminarea fie-căruĭ raport, Comisiunea discutând s'a pronunţat în special asupra valoriĭ fie-căreĭ cărţĭ. Lucrarea acésta atât de ostenitóre, dar însemnată, s'a terminat într'un şir continuŭ de şedinţe, precum se constată din procesele-verbale. Numĕrul membrilor asistenţĭ la şedinţele Comisiuniĭ a fost în mare majoritate în tot-deauna, pentru care biuroul le aduce public mulţumirile sale, fiind-că numaĭ prin acésta s'a putut maĭ bine aprecià meritul operelor presintate spre premiare.

Numĕrul cărţilor venite la concurs pentru anul acesta este cu mult maĭ mare decât în aniĭ precedenţĭ, şi anume: 45 lucrărĭ de 39 autorĭ. Specificate după conţinutul lor, aceste opere se împart în: 10 sciinţifice, 3 istorice, 15 literare, 6 didactice şi 10 de poesiĭ. Cu bucurie vĕ putem amintì, Domnilor Colegĭ, că a scăḑut cu mult numĕrul scrierilor uşóre şi de mică valóre în anul acesta, şi chiar cele presintate spre premiare aŭ fost respinse de Comisiunea premiilor ca nemeritoriĭ şi neconforme scopuluĭ sĕŭ: scrierĭ carĭ trebue să fie prin excelenţă morale Să sperăm că acéstă procedare rigurósă a Comisiuniĭ va fi un învĕţămînt pentru viitor aspiranţilor la premiile anuale ale Academieĭ. Ast-fel credem că nu se vor maĭ presintà spre premiare de acum scrierĭ superficiale, fără nicĭ un merit sciinţific, istoric, moral orĭ literar serios

Instituirea premiilor are de scop încuragiarea scrierilor valorónse, al căror cuprins să fie cu totul moral, decent, aşà ca să pótă contribuì la progresul sciinţeĭ, la consolidarea moralităţiĭ publice, şi la ridicarea niveluluĭ literar între Românĭ. Acest principiŭ este de sigur şi în mintea fondatorilor acestor premiĭ, iar nicĭ de cum de a se aprecià, încuragià şi premià poesiĭ şi romane puţin scrupulóse, ce

nu pot fi lăsate pe mânile tineretuluĭ, pentru că conţin o otravă ce-l vor înveninà cu timpul. Prin urmare nu tot ceea ce îşĭ imaginéză cine-và scriind póte fi presintat spre premiare, ci numaĭ ceea ce e serios şi admis de bunacuviinţă, ca avênd cuprins folositor omeniriĭ. O carte premiată trebue să pótă fi cetită de tótă vîrsta şi starea socială, să conţină învĕţăminte bune pentru viéţă, să se respecte în ea basele fundamentale ale societăţiĭ şi în special ale ţĕriĭ, autoritatea Statuluĭ şi morala sa, să sporéscă cunoscinţele solide de tot felul, să combată viciile din societate cu tarĭ dovedĭ, etc. Numaĭ asemenea cărţĭ trebuesc încuragiate şi premiate de Academie. De aceste principiĭ călăuzindu-se Comisiunea premiilor, numită din sînul D-vóstre, a hotărît de a nu vi se presintà spre premiare decât acele opere, carĭ întrunesc asemenea principiĭ binefăcĕtóre societăţiĭ.

A Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.

Intru acum în expunerea cărţilor presintate la Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.

Lumĭ uitate, Studiĭ de Teohari Antonescu.—Raportor d-l Gr. G Tocilescu.—D-l Teohari Antonescu, dice raportorul, a reunit, într'un şir de studiĭ literare şi archeologice, caracterele culturale ale câtor-và popóre din anticitate. Stilul sĕŭ este frumos, colorat şi atrăgĕtor; expune cum s'a format preistoria şi că autorul e în curent cu tótă literatura preistorică. După ce expune părerile diferiţilor cercetătorĭ preistoricĭ, şi după carĭ patria primitivă ariană a fost pusă în diferite localităţĭ, autorul, basat pe argumente maĭ mult filologice, o pune în Dacia, dicênd: «Arieniĭ primitivĭ s'aŭ născut şi aŭ trăit în Dacia, căcĭ numaĭ pe acest teritoriŭ se întâlnesc în chip fericit şi complet fauna şi flora primitivă ariană, cerută de filologia comparată» Trece apoĭ în revistă opiniunile diferiţilor archeologĭ şi „nu e de mirare dacă şi învĕţatul profesor de la Iaşĭ—dice raportorul—emite o părere a sa, pe argumente tot limbistice. Socotim însă, împreună cu Kretschmer, că concluşiunile trase de paleontologia linguistică din numele de animale şi de plante adoptate pentru limba primitivă sunt încă şi maĭ nesigure decât cele cultural-istorice, fauna şi flora uneĭ ţĕrĭ schimbându-se în cursul timpurilor, etc." Maĭ cuprinde scrierea: Privirĭ asupra filosofieĭ Upanişadelor, «cea maĭ instructivă şi cea maĭ înălţătóre carte ce póte fi în lume», după spusa filosofuluĭ german Schopenhauer, adecă Rig-Veda. De asemenea maĭ cuprinde şi alte patru interesante studiĭ pri-

vitóre la Egipteni, Chaldeeni, şi termină cu o dare de sémă asupra cercetărilor archeologice întreprinse în sec XIX.

Opiniunea raportoruluĭ este: «Socotesc, Domnilor Colegĭ, că opera de faţă este una din cele maĭ interesante ce a apărut până astăḑĭ în limba română asupra acestor cestiunĭ, şi sub acest titlu o recomand bine-voitóreĭ D-vóstre atenţiunĭ spre a fi premiată». Punêndu se la vot, a întrunit 3 voturĭ pentru şi 4 contra.

Salinele nóstre. Studiŭ de Constantin Broşteanu.—Raportor d-l Dr. C. I. Istrati.—Lucrarea are marele merit de a grupà, într'un volum de 890 paginĭ, documentele vechĭ, dărĭ de sémă de către străinĭ, legĭ şi regulamente, etc., privitóre la monopolul săriĭ. Scrierea n'are în vedere exploataţiunea actuală, nicĭ date statistice. Caracterul opereĭ este descriptiv cu totul şi nu se întâlnesce ce-và originalitate. Raportorul face următórele observărĭ, ca omisiunĭ din partea autoruluĭ: a) pe când citéză autorĭ străinĭ, nu amintesce de loc de D. P. Marţian, şi b) că într'un tractat economic ca acesta, despre calitatea superióră şi mărimea massivuluĭ săriĭ nóstre nu vorbesce de loc. Ast-fel raportorul nu recomandă acéstă lucrare spre premiare, ca necompletă. A fost pusă la vot şi a întrunit 1 vot pentru şi 6 contra.

Momente de I. L. Caragiale. — Raportor d-l D. C. Ollănescu. — Scrierea cuprinde o serie de tablourĭ din viéţa diferitelor trepte din societatea nóstră. Aceste tablourĭ sunt scrise cu multă artă, pline de cuprins vesel şi ironic pe icĭ, colea, şi aŭ ca caracteristică înfăţişarea vie a fiinţelor din tabloul ce ne descrie. Raportorul ḑice: «Într'adevĕr, cu darul sĕŭ minunat de observaţiune, autorul pătrunde lesne în intimitatea personagiilor sale, le descopere părţile stângace saŭ mucalite şi ni le represintă apoĭ aşà cum îĭ apar în cadrul realităţiĭ, cu portul, cu graiul, cu apucăturile, cu înclinările lor sufletescĭ. Impresiunea plăcută ce ne lasă este tot-deauna purtătóre de învĕţăminte, iar rîsul ce ne sgudue, chiar fără voe, cetindu-le, este o dovadă maĭ mult că poetul străbun aveà dreptate ḑicênd: *ridendo castigat mores.*» Modul descrierilor autoruluĭ este fórte natural, cu totul nesilit, aşà că cetitorul aprópe ghicesce ce va urmà. Acest chip de povestire şi presintare înalţă fórte mult talentul autoruluĭ şi-ĭ dovedesce puterea sa de observare şi de originalitate. Tot raportorul ne maĭ spune: «Acest gen literar este fără îndoiélă fórte greŭ, trebuind scriitoruluĭ mult talent spre a fi tot-deauna interesant şi mult spirit spre a-şĭ susţiné pretutindenĭ verva la acelaşĭ nivel. Şi întru acésta, lucrarea luĭ Caragiale este cu totul reuşită.» În genul sĕŭ, d-l Caragiale a reuşit pe deplin, producênd în cetitor veselia şi în acelaşĭ timp stigmatisând rĕul

cu multă fineţe. Tóte istoriórele cuprinse în acest volum, 45 la numĕr, sunt o caracterisare a moravurilor locale; stilul sĕŭ de maestru în acest gen este neîntrecut. După ce raportorul judecă favorabil o parte din istoriórele autoruluĭ, ca: *Reportagiŭ*, *Gróznica sinucidere din strada Fidelităţiĭ*, *D-l Goe* şi *Visită*, *Amicul*, etc. se pronunţă: «Cum vedem, lucrarea se presintă cu o valóre în totul deosebită, între lucrările literare apărute în anul trecut.... Acéstă scriere este deci un giuvaer din comóra făurită de I L. Caragiale literaturiĭ române... În aceste simţeminte şi pentru a rĕsplătì—dacă prin banĭ se pot rĕsplătì asemenea producerĭ—o rodnică şi onorătóre spirituluĭ şi literelor românescĭ activitate, îmĭ fac o plăcută datorie de a supune cele precedente aprecieriĭ D-vóstre, cu rugăminte de a acordà d-luĭ I. L. Caragiale premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.» Punêndu se la vot, a obţinut 2 bile albe pentru şi 5 negre contra.

Diafane. Poesiĭ de M. Codreanu.—Raportor d-l D C. Ollănescu.—D-sa după ce analiséză o parte din Diafanele autoruluĭ şi după ce le critică şi ca cuprins, iar maĭ ales ca formă poetică, pentru că se pare că autorul a umblat maĭ mult după cuvinte decât după ideĭ, apoĭ îl caracteriséză ast-fel: «S'ar păré că—autorul—este un pesimist, dar nu pesimist care să ieà singur în rĕspĕr credinţele orĭ necredinţele sale. Forma plăcută negreşit, dar resultatul este mediocru, fiind-că nu isbutesce cu tot potopul sĕŭ de cuvinte să cresteze în mintea saŭ inima altuia nicĭ cea maĭ mică impresiune, şi un poet fără de ecoŭ e ca o privighetóre în pustiŭ. Lucrarea de faţă nu este lipsită de merit, are chiar calităţĭ de stil, de limbă, afară de multe provincialisme, are ideĭ şi o vie şi harnică închipuire, dar e rece, rece, cu tóte acestea, şi mĕ tem să nu fi ghicit causa, are pretenţiunĭ de originalitate, vrea să tragă brazdă nouă...» Ast-fel raportorul nu recomandă spre premiare acéstă lucrare, ci amână pe poet până va produce o operă maĭ meritorie. Cartea a fost respinsă de la premiare cu unanimitate.

Poesiĭ, Vol. I., de Iuliŭ Dragomirescu.—Raportor d-l I. Puşcariu.—După ce ne spune că autorul, încă tînĕr, n'a avut destule ocasiunĭ de a experimentà viéţa omenéscă, «totuşĭ în primul sĕŭ debut păşesce cu o misantropie, ce caracteriséză numaĭ pe un desperat. El cântă mereŭ de nefericitul sĕŭ amor, de ilusiunĭ perdute, de durere şi întristare, de mórte şi mormînt» Raportorul apoĭ vine la reflexiunea justă, că omul este menit pentru activitate maĭ reală pe acest pămînt. Cât pentru versificare, ḑice, că poesiile sale ar fi destul de corecte, «dacă nu le-ar

încurcà icĭ, colea o acumulare forţată de frase meşteşugite», şi citéză versurile:

«Pe razele ingheţate şi lungĭ ce cad din stele», şi *Sorbit-am în beţie amor înfrigurat,»* etc. Se maĭ observă şi inconsecinţe ortografice, ca: *lacrĕmĭ*, *lacrămĭ*, *rĕmâne* şi *rămîne*, *stăpână* şi *stăpînă*, *plâns* şi *plîng*. Pentru aceste cuvinte, scrierea d-luĭ Iuliŭ Dragomirescu nu este recomandată spre premiare Ea este respinsă cu unanimitate.

Câte-va versurĭ, de I. Gorun (Al. I. Hodoş).—Raportor d-l D. C. Ollănescu.—În analisa cărţiĭ ni se spune că autorul este de mult cunoscut în literatura română, are o înclinare firéscă saŭ un îndemn lăuntric spre originalitate, de aceea frasa sa devine adesea greóie, une-orĭ confusă, şi prin urmare neînţelésă. Filosofia sa e în mare parte mohorîtă, şi pare că anume caută ideĭ triste şi amărîte. O serie întrégă din poesiĭ încep cu un *Epilog*, care este caracterisat prin un adevĕrat *prohod de mórte;* aşà că negăsind nicĭ un vers maĭ luminos, maĭ îndrăsneţ, se pare că concepţiunea sa poetică nu póte duce decât la desgust de viéţă, la desperare, la nemângâiere, pe cetitor Raportorul observă că ar fi maĭ nimerit a se îndemnà omenirea spre luptă contra nevoilor din viéţă, decât a o mânà spre a aprecià tóte cu desgust, după care apoĭ face o comparaţiune între autor cu alţĭ poeţĭ ce aŭ scris în acest gen. Citéză apoĭ bucăţĭ din carĭ se dovedesce că autorul e pesimist. Critică poesia «Post-mortem», ḑicênd: «Dacă acésta e poesie, de ce atâta bătae de cap pentru potrivirea şi consonanţa cuvintelor, cadréză un subiect atât de dureros în aşà de ciudat fel!?... Poesia este expresiunea cea maĭ nobilă şi maĭ frumósă a tot ce este real saŭ închipuit în noĭ şi afară din noĭ. Aşà ce-và este departe de a cuprinde poesiĭ ca «Post-mortem», un fel de pastiche a faimóseĭ *Mortua est* póte, dar câtă deosebire de la Eminescu!... Impresiunile şi amintirile autoruluĭ... învĕluit în argumente, raţionărĭ, deducerĭ şi analise, din carĭ nu rees decât póte conclusiunĭ judicióse, însă nicĭ un pic de căldură, nicĭ un avînt, nicĭ un îndemn de generositate, de mângâere, nicĭ o atracţiune pentru versurile, cele maĭ multe sunătóre, frumóse chiar.» După care se pronunţă: «În cele 48 de bucăţĭ ale sale, d-l Ioan Gorun a dovedit că este un dibaciŭ mânuitor al limbiĭ, un conscient versificator, un filosof adesea prea amărît, un artist a căruia fantasie poetică urmăresce un ideal nu uşor de atins, dar nicĭ deplin satisfăcĕtor... Într'adevĕr trebue să dăm laudă poetuluĭ pentru lucrarea sa, deşì premiul cerut, aşĭ fi de părere, să se reserve pentru o maĭ rodnică şi maĭ substanţială operă, ce aşteptăm de la talentul d-sale în viitor.» A întrunit 1 vot pentru, 6 contra.

Patriarhale. Poesiĭ de St. O. Iosif.—Raportor d-l D. C. Ollănescu,

care printr'o analisă extinsă ne arată calitățile poetice ale autoruluĭ. Lucrarea cuprinde 41 de bucățĭ, în carĭ îșĭ cântă poetul amintirile sale din copilărie, impresiunile din viéță și câte-va intimitățĭ ale inimiĭ sale. Cercetând și apreciând și forma și conținutul poesiilor tînĕruluĭ autor, le judecă în genere că sunt bune. Apoĭ venind la caracterisarea totală a poesiilor, se exprimă «Poesia d-luĭ Iosif este sentimentul contemplativ, fie în ce-șĭ amintesce, fie în ce vede, fie în ce simte; poetul e negreșit tînĕr, fiind-că aripele nu-l ardică maĭ pre sus de cele din prejuru-ĭ saŭ de sine însușĭ; de aceea în orizonturĭ măsurate, ca să nu ḑic strîmte, i se cercue până acum sborul lin în atmosferă încă neturburată de frămîntările vînturilor și de vîrtejul furtuneĭ. În puține, dar dulcĭ cuvinte, ne lasă tînĕrul poet să ghicim câte o taină a inimiĭ sale.» Combătênd pesimismul găsit pe icĭ, colea în poesiile sale, raportorul face următórea reflexiune: «...Și e păcat, căcĭ dintre toțĭ tineriĭ, carĭ astăḑĭ se dedaŭ la patima poesieĭ, concurentul nostru este unul dintre ceĭ maĭ cu talent, scrie cu măsură o limba corectă, curgĕtóre și frumósă, are o versificație variată și nu banală, scie să tragă profit din mlădiarea și musica naturală a cuvintelor, iar în expresiunĭ, în figurile poetice și în descrierĭ este tot-deauna distins și bine însuflețit, calitățĭ ce rar se găsesc în alte cărțĭ de poesiĭ, întemeiate tocmaĭ pe potópe de cuvinte, de metafore și de zugrăvelĭ maĭ puțin decât maĭ mult naturale. De netăgăduit că este o prețiósă carte *Patriarhale*, și d-l St. O. Iosif este un poet de laudă astăḑĭ și de sémă, negreșit, în viitor.»

Romanțe și cîntece, de Heine, traducere în versurĭ de St. O Iosif --Raportor d-l D. C. Ollănescu.—Acì, ca și în lucrarea de maĭ sus, sunt însușirĭ de formă românéscă, vrednică de tótă lauda și multe bucățĭ, maĭ ales cântecele, par'că sunt scrise de-a dreptul în limba nóstră. Esitațiunea, stângăcia saŭ perifrasa nu se simte într'însele maĭ de loc, și ghimpele, pe care Heine îl ascunde îndeobște la sfîrșitul poesiilor sale, se simte aicĭ tot atât de bine ca și în original.

Romanțele par a fi maĭ puțin bine reușite, dar sunt și maĭ grele și maĭ cu adevĕrat germane decât cele-lalte. Întrégă lucrare a d-luĭ Iosif merită încuragiarea la care năzuesce. Punêndu-se la vot, a întrunit 4 voturĭ pentru și 3 contra.

Diplóme Maramureșene din secolul XIV și XV. Tom. 1 de Ioan Mihályi de Apșa.—Raportor C. Erbiceanu.—Autorul în prefață declară că «precum în genere nu se póte scrie istorie fără a avé la disposițiune isvórele istorice, ast-fel nu se póte cugetà nicĭ la scrierea istorieĭ

Maramureşuluĭ, până nu va fi adunată şi publicată după putinţă tótă materia referitóre la acest comitat.» Acesta e motivul publicăriĭ acesteĭ importante lucrărĭ istorice În timpurile nóstre scrierile istorice trebue să fie basate pe doveḑĭ tarĭ, nediscutabile, pe documente, chrisóve, diplome, pitacurĭ, etc, în alt mod afirmările faptelor şi ale datelor pot fi susceptibile de neexactitate. De aceea publicarea documentelor originale este de cea maĭ mare valóre.

Pe noĭ Româniĭ în general trebue să ne intereseze publicarea documentelor Maramureşene, pentru că din acel comitat aŭ plecat ceĭ dintâĭ Voevoḑĭ Românĭ, ce s'aŭ stabilit apoĭ pe pămîntul strămoşesc, Moldova. Publicaţiunea d-luĭ I. Mihályi cuprinde 366 de diplome dintre aniĭ 1300—1500, prin urmare tocmaĭ asupra acelor timpurĭ, carĭ sunt obscure şi nelămurite încă pe deplin istoricesce pentru noĭ. Autorul însuşĭ ne spune motivul ce l-a îndemnat la publicarea acestor diplome, aşà: «Asta m'a îndemnat să daŭ publicităţiĭ o parte din datele istorice referitóre la locul meŭ natal, adunate cu rîvnă neobosită din tinereţele mele, şi să o pun la disposiţiunea onoratuluĭ public cetitor, nu cruţând nicĭ ostenélă multă, nicĭ jertfă materială.» Aceste rare şi importante diplome autorul ne spune că le-a adunat din cărţĭ rare, de pe la particularĭ, din archiva Conventuluĭ din *Lelesz* şi de la proprietarul din Nagy Kürü, d-l Gheorghe Petrovay, etc.

Importanţa acestor diplome se măresce mult prin declaraţiuna ce ne-o face însuşĭ autorul: «În diplómele acestea vom da de maĭ multe date istorice, de interes public, ba încă şi de acelea, despre care isvórele nóstre cunoscute nu fac amintire, de exemplu: dieta de la Hatvan, din anul 1442, expediţiunea bellică a magistruluĭ Drag, împlinită din mandatul Regineĭ Maria, pe la anul 1384, în contra Lithvanilor, şi altele» Majoritatea documentelor şi diplomelor cuprinse în acest prim volum se referă la proprietatea teritorială din comitatul Maramureşuluĭ, ca măsorişţĭ, hotărniciĭ şi judecăţĭ, trecerĭ de proprietăţĭ, etc. şi prin carĭ se constată existenţa persónelor şi maĭ ales a familiilor vechĭ românescĭ şi dintre carĭ cu timpul unele s'aŭ aşezat în Moldova, iar altele s'aŭ maghiarisat. Autorul împarte diplomele ast-fel: Din archivul Conventuluĭ din Lelesz sunt 67 de bucăţĭ, din diverse publicaţiunĭ s'aŭ publicat 56, de la d-l Gheorghe Petrovay sunt 49, din archivul Comitatuluĭ 32, de la privaţĭ 162 bucăţĭ; total 366.

Transcrierea documentelor ne spune că a executat-o aşà: De câte-orĭ a avut la îndemână originalul, l-a copiat exact cu prototipul, iar unde a aflat numaĭ copiĭ vechĭ, le-a transcris, ḑice: ‹la acelea nu mi s'a vĕḑut să schimb modul scrieriĭ de acum cu cel eşit din us.› Sunt de

cea maĭ mare însemnătate notele istorice şi filologice făcute de autor asupra fie-căreĭ diplome, pentru că ele ne daŭ cunoscinţe de numele familiilor vechĭ, schimbarea lor, trecerea proprietăţiĭ, numirile localităţilor vechĭ şi nouĕ, ale munţilor, ale rîurilor şi schimbările suferite în timpurĭ, etc.

Raportorul citéză treĭ diplome, a căror însemnătate este fórte mare, pentru că ni se vorbesce în ele de evenimente necunoscute nouĕ, apoĭ conchide: Pentru aceste cuvinte sunt de părere a se premià acéstă meritorie şi seriósă lucrare şi de aceea o recomand cu căldură D-vóstre ca carte de valóre, pentru că întrunesce tóte calităţile de a fi premiată. Prin acésta s'ar da autoruluĭ un impuls meritat de a-şĭ continuà lucrarea, după cum promite, publicând şi alte seriĭ de documente, pe carĭ autorul le posedă. Punêndu-se la vot, a întrunit 6 voturĭ pentru şi 1 contra.

România cu ţările vecine. Chartă istorică de M. Niculescu şi G. S. Ioneanu.—Raportor d-l I. Puşcariu, care după ce arată însemnătatea acesteĭ lucrărĭ sprijinitóre intereselor didactice, fiind un bun auxiliar pentru şcolariĭ claselor primare şi secundare, apoĭ face următórele reflexiunĭ justificate, prin carĭ probéză insuficienţa acesteĭ lucrărĭ, arătându-ĭ lipsurile şi pentru care nu póte aspirà la sancţiunea Academieĭ. Aşà între altele ḑice, că-ĭ lipsesce acesteĭ Chărţĭ gradele de longitudine şi latitudine, carĭ înlesnesc fixarea şi căutarea localităţilor, apoĭ că unele localităţĭ de însemnătate istorică orĭ lipsesc, orĭ nu corespund datelor istorice: «Autoriĭ Chărţiĭ acesteia pun rîul Tiarantus în locul Siretuluĭ de astăḑĭ şi prin acésta devin în colisiune nu numaĭ cu Erodot, carele enumĕră în ordine naturală cele cincĭ rîurĭ, ce curg din Scythia de-adreptul în Istru, anume: maĭ spre orient *Pyretus* (Prutul) ca cel maĭ mare, iar maĭ spre occident *Tiarantus* (Teleormanul) ca cel maĭ mic, între carĭ apoĭ plaséză rîurile *Ararus* (Siretul), *Naparis* (Ialomiţa) şi *Ordesus* (Argeşul); dar nu satisface nicĭ părerea acelor savanţĭ modernĭ, carĭ acceptéză Siretul drept Tiarantus, pentru că în casul acesta trebuià să strîmtoreze Ararus, Naparis şi Ordesus între Prut şi Siret, ceea ce nu se póte.» Maĭ departe arată că în Chartă lipsesc unele staţiunĭ ce sunt însemnate în Tabela Peutingeriană, iar altele sunt prea îngrămădite. Nu sunt însemnate pe Chartă nicĭ Bucla, nicĭ Sargina, etc., iar părţile muntene şi moldovene aŭ rĕmas părăginite. În fine nu s'aŭ indicat minele de sare şi de metale, ce aŭ atras pe Romanĭ să le cultive. Aceste observaţiunĭ, ḑice raportorul, «vor ajunge ca destule motive despre aceea, că pe lângă tótă lauda ce o merită acéstă Chartă, până la o prelucrare maĭ perfectă, nu póte contà la Premiul

Năsturel-Herĕscu.» Punêndu-se la vot, a întrunit 6 voturĭ contra şi 1 pentru.

Novele şi *Povestirĭ din viaţa ţĕranilor românĭ de I. Pop Reteganul.— Raportor d-l I. Kalinderu* — După ce raportorul face o întroducere prin care arată, că dincolo de Carpaţĭ literatura nu jócă acelaşĭ rol ca în Regat, că condiţiunile politice fac ca grija de căpetenie a stratuluĭ cult, a inteligenţeĭ, cum se ḑice acolo, să fie de a întărì vitalitatea némuluĭ românesc şi puterea sa de împotrivire la influenţele dăunătóre; apoĭ trece la cercetarea *Novelelor* şi *Povestirilor din viaţa ţĕranilor românĭ*. Cercetéză în amănunt câte-và din *Novele*, ca: *Cerşetorul*, al căreĭ scop moral e de a nu-şĭ pune cine-và nădejdea în avere; Bietul *Istode*, în care ne descrie viéţa concubinatuluĭ şi a traiuluĭ neregulat; istoria *Iovuluĭ*, care cere în căsătorie pe o fată a unuĭ fruntaş şi care nu ĭ-o dă, ḑicêndu-ĭ să se ducă maĭ întâiŭ în ţĕră să câştige banĭ (în România). Acì aflând că iubita luĭ s'a măritat, intră în armată şi se distinge la răsboiul din 1877, iar Regele îl face sergent, şi căpitanul sĕŭ, căruia ĭ-a scăpat viéţa, îĭ dă pe fata sa în căsătorie Ducêndu-se în urmă bogat şi cu cinste în locul nasceriĭ sale, după ce face darurĭ bisericiĭ şi iea cu sine şi pe mama sa, auḑind de acestea Măriuca, ce fusese peţită de el, vĕḑênd ce a ajuns logodnicul eĭ de altă dată, blestemă pe tatăl sĕŭ şi în grópă. De asemenea maĭ examinéză naraţiunea luĭ *Nichila Sasul* şi a luĭ *Burală* cum s'a îmbogăţit Conclusiunea raportoruluĭ este: «Alegerea subiectelor, cadrul fórte îngust în care sunt tratate, preocupările morale şi economice ale autoruluĭ, fac ca scrierile acestea să nu fie susceptibile de judecată din punctul de vedere estetic. Valórea lor stă în efectul ce pot să aibă asupra cetitorilor, în vederea cărora aŭ fost scrise. Nu sunt scrise *ad narrandum*, ci *ad probandum*, în vederea uneĭ tese.»

Are apoĭ şi multe provincialisme. «Din consideraţiunile ce am expus la începutul acesteĭ dărĭ de sémă—ḑice d-l Kalinderu—sunt convins că scrierile analisate merită o dovadă de aprobare din partea Academieĭ.»

În fine laudă hărnicia de muncă a autoruluĭ, probată prin scrierile fórte numeróse ce a publicat în decursul lungeĭ sale cariere de scriitor şi de învĕţător. A obţinut 2 voturĭ pentru, 5 contra.

Clipe de repaus de Sorcovă (pseudonim).—Raportor d-l I. Caragiani.— D-sa ne spune că autorul a adunat şi publicat în acéstă carte 12 istorióre, din carĭ 8 se referă la întîmplărĭ din viéţa sa; apoĭ maĭ are şi o critică literară despre poesia în prosă la Românĭ. Raportorul ḑice că autorul este dotat cu un talent rar de a istorisì, într'o limbă românéscă şi naturală, povestirile sale avênd o vervă comică şi iro-

nică. Cetirea istoriórelor sale ţine pe cetitor atent şi-ĭ produce o plăcere, regretând terminarea lor, atât sunt de atrăgĕtóre şi frumos compuse. Aşà sunt: *Sărmanul Fekete-Ióska*, *Un om al situaţiunei*, *Moravurĭ contimpurane*, etc,» şi se pronunţă: «Istoriórele cuprinse în acéstă carte pot servì ca modele de compunerĭ narative comice. Pentru aceste consideraţiunĭ, subsemnatul este de părere a i se decerne autoruluĭ Premiul Năsturel-Herĕscu.» Punĕndu-se la vot, a intrunit 3 voturĭ pentru şi 4 contra.

Filosofia luĭ Plotin, de Grigore Tauşan.— Raportor d-l I. Caragiani.— D-l Tauşan expune în cartea sa sistemul filosofic al luĭ Plotin, unul dintre ceĭ maĭ însemnaţĭ represintanţĭ aĭ sistemuluĭ Neo-platonic din Alexandria. Plotin, născut în anul 205, după Chistos. la vîrsta de 40 de anĭ se stabilì la Roma, unde deschise o şcólă de filosofie, în care a profesat timp de 25 de anĭ, adecă până la 270 după Christos, când îmbolnăvindu-se greŭ se retrase în Campania din sudul Italieĭ, unde şi murì. Influenţa doctrinelor sale filosofice şi viéţa sa virtuósă şi ascetică a avut o mare înrîurire asupra moravurilor societăţiĭ romane, unde erà privit ca o finţă supra-naturală. Scrierile sale filosofice, în numĕr de 54, publicate parţial în diferite timpurĭ, le-a adunat şi publicat elevul sĕŭ Porfiriiŭ, cu titlul de *Eneade*, din causă că, împărţindu-le în 5 capitole, pusese să figureze în ele câte 9 cestiunĭ principale filosofice. D-l Tauşan este unul din aceĭ puţinĭ autorĭ, carĭ s'aŭ ocupat cu expunerea filosofieĭ luĭ Plotin, filosofie care din causa mareĭ concisiunĭ şi a profundeĭ metafisicĭ tratate în ea, face ca să întîmpine marĭ dificultăţĭ aceia, carĭ aŭ dorit şi doresc să pătrundă şi să se iniţieze în doctrinele luĭ Plotin. D-l Tauşan, cu competinţa sa, a reuşit să se familiariseze cu sistemul luĭ Plotin şi prin expunerile sale clare, prin interpretările sale pătrundĕtóre şi juste, a făcut ca Plotin să devină accesibil doritorilor de a se adăpà în doctrinele sale filosofice, iniţiându-ĭ în tóte cestiunile sale cele maĭ importante cu tóte cele necesare pentru acésta.

Pentru aceste cuvinte d-l raportor recomandă premiarea cărţiĭ d-luĭ Grigore Tauşan. Punĕndu-se la vot, a intrunit 2 voturĭ pentru, 6 contra.

Acesta e resultatul cărţilor presintate la Premiul Năsturel-Herĕscu de 4 000 leĭ.

Voturile obţinute în Comisiunea premiilor.

Numele autorilor	Pentru	Contra
St. O. Iosif	4	3
I. Mihlâyi.	6	1

Prin urmare n'aŭ întrunit majoritatea voturilor membrilor presinţĭ, în numĕr de 7, decât scrierea d-luĭ I. Mihályi *Diplóme Maramureşene*, şi a d-luĭ St. O. Iosif *Patriarhale*. Numaĭ aceste lucrărĭ dar vi se supun votuluĭ D-vóstre.

Teohari Antonescu, *Lumĭ uitate. Studiĭ literare şi archeologice*, **Iaşĭ 1901.** — *Raport de* **Gr. G. Tocilescu.**

Aţĭ binevoit a mĕ însărcinà cu cercetarea scrieriĭ d-luĭ Teohari Antonescu, intitulată *Lumĭ uitate*, 1 vol. in-8°, p. 214.

Sub acest titlu distinsul profesor de la Universitatea din Iaşĭ a reunit un şir de studiĭ literare şi archeologice menite a pune în evidenţă caracterele culturale ale câtor-và popóre din anticitate.

Într'o formă frumósă, colorată şi atrăgĕtóre, autorul expune multe şi interesante probleme privitóre la originile némuluĭ şi culturiĭ omenescĭ, câte-và cestiunĭ de literatură egipténă şi chaldeană şi o aruncare de ochĭ asupra cercetărilor archeologice întreprinse în vécul abià încheiat. În studiul «Cum s'a format preistoria», d-l Antonescu, în curent cu întréga literatură a cestiuniĭ, se arată un fervent adept al archeologieĭ preistorice, căreia uniĭ învĕţaţĭ îĭ refusă titlul de sciinţă. Este adevĕrat că pe nicĭ un teren sciinţific nu s'a făcut în chip prematur abus de sintese, de afirmaţiunĭ gratuite saŭ basate pe un numĕr prea neînsemnat de fapte ca în domeniul preistorieĭ. Şi totuşĭ orĭ-cât de compromisă ar fi dînsa, este singura ce ne permite a căpĕtà o idee despre ce eraŭ locuitoriĭ uneĭ ţĕrĭ la o epocă, care precede cu mult pe aceea despre care avem monumente scrise.

Patria primitivă ariană învĕţatul profesor de la Iaşĭ o caută, pe basă de argumente maĭ mult filologice, în Dacia. «Arieniĭ primitivĭ— ḑice d-sa—s'aŭ născut şi aŭ trăit în Dacia, căcĭ numaĭ pe acest teritoriŭ se întâlnesc în chip fericit şi complet fauna şi flora primitivă ariană cerută de filologia comparată » Cestiunea este fórte complicată şi multe din observările autoruluĭ sunt interesante; dar nu găsim locul a o expune acì cu desvoltarea ce comportă o cestiune care despărţesce de atâtea deceniĭ lumea învĕţată în ḑecimĭ de tabere Dintre scriitoriĭ maĭ vechĭ, uniĭ fixéză patria primitivă indo-germană în India, cum face Fr. Schlegel, alţiĭ în Asia Centrală, după cum cred Rohde şi Aug. Schlegel; alţiĭ se pronunţă pentru Europa, cum este Lindenschmit şi Lathem. În desbaterea problemeĭ s'aŭ utilisat cu multă liberalitate conclusiunile oferite saŭ presupuse a fi oferite de către sciinţa limbiĭ şi fauneĭ patrieĭ primitive. Pictet *(Les origines Indo-Européennes ou*

les Aryas primitifs) pune acest légăn în partea Asieĭ Centrale, ce se întinde de la platoul Tibetuluĭ până la marginea «stepelor Turanice»; Benfey, tot cu argumente filologice de aceeaşĭ natură, caută patria primitivă în partea Europeĭ situată la nord de Marea Négră; Fick se pronunţă pentru graniţele dintre Asia şi Europa; Cuno pentru Europa rĕsăriténă şi centrală; Höfer iarăşĭ pentru Asia; Schrader şi Tomaschek pentru stepele Rusieĭ sudice (între Dunăre, Carpaţĭ, Dnipru şi Pripet) până la cursul de mijloc al Volgeĭ. Nu e de mirare dacă şi învĕţatul profesor de la Iaşĭ emite o părere a sa pe argumente tot limbistice. Socotim însă împreună cu Kretschmer că conclusiunile trase de paleontologia linguistică din numele de animale şi de plante adoptate pentru limba primitivă sunt încă şi maĭ nesigure decât cele culturalistorice, fauna şi flora uneĭ ţĕrĭ schimbându-se în cursul timpuluĭ, unul şi acelaşĭ cuvînt cu emigrarea unuĭ popor putênd fi întrebuinţat spre a desemnà un animal asemuit aceluia saŭ o plantă asemuită aceleia, etc.

Apoĭ cată să ne dăm sémă ce se înţelege prin patria primitivă a Indo-Germanilor. Dacă este vorba de cea maĭ veche locuinţă a aceluĭ architrunchişor, din care a crescut arborele cel mare al popórelor indo-europene, atuncĭ trebue să renunţăm de a maĭ căutà o asemenea patrie, căcĭ nu avem mijloc de a pătrunde în nisce timpurĭ aşà de străvechĭ. Kretschmer socotesce că ar trebuì să ne mulţumim cu ce-và maì aprópe de noĭ, cu epoca cea maĭ veche posibilă preistorică; el documentéză cu argumente de natură geologică şi geografică părerea, că popórele indo-europene ocupaŭ o regiune fórte îngustă şi fórte lungăréţă care, plecând din Francia, traversà spre rĕsărit întréga Europă şi până în ţĕrile de stepe ruso-siberice.

În orĭ-ce cas, lipsind puncte sigure de plecare saŭ de resistenţă, istoricul face maĭ bine dacă stă în reservă în acésta, ca şi în cele-lalte cestiunĭ proetnice, şi nu pune mare temeiŭ nicĭ pe craniologie, nicĭ pe antropologie, maĭ ales când vedem pre ceĭ maĭ marĭ antropologĭ că nu sunt în acord nicĭ măcar asupra resultatelor proprieĭ lor sciinţe.

Privirĭ asupra filosofieĭ Upanişadelor ne duc în mijlocul civilisaţiuniĭ Indienilor, în cartea lor sfîntă, aşà numită Rig-Veda, şi cetitorul percurge cu interes pagină cu pagină măestrita expunere a filosofieĭ Upanişadelor, «cea maĭ instructivă şi cea maĭ înălţătóre ce póte fi în lume», după spusa filosofuluĭ german Schopenhauer.

Urméză alte 4 interesante studiĭ privitóre la Egiptenĭ şi patria primitivă semită, la literatura egipténă, la istoria şi literatura chaldeană, şi opera se încheie cu o dare de sémă asupra cercetărilor archeologice

întreprinse în secolul XIX. O menţiune cât de scurtă a lucrărilor de acéstă natură, făcute în ţéră, póte că-şĭ va găsì loc la o nouă ediţiune.

Socotesc, Domnilor Colegĭ, că opera de faţă este una din cele maĭ interesante ce a apărut până astădĭ în limba română asupra acestor cestiunĭ şi sub acest titlu o recomand binevoitóreĭ D-vóstre atenţiunĭ spre a fi premiată.

Constantin Broşteanu, *Salinele nóstre Studiŭ istoric, juridic şi economic asupra exploatăreĭ salinelor şi monopoluluĭ săreĭ la Romanĭ şi Românĭ*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Dr. C. I. Istrati.**

Acéstă lucrare constitue un frumos volum de 890 pagine şi are marele merit de a fi adunat la un loc documente vechĭ, extracte din dărĭ de sémă ale călĕtoriilor făcute în ţéră, legĭ şi regulamente şi chiar discuţiunile ce s'aŭ urmat în Corpurile legiuitóre, relative la legea minelor saŭ în procesele importante ale Regieĭ Monopoluluĭ săriĭ.

Lucrarea nu are nicĭ o vedere, nicĭ un plan al exploataţiuniĭ actuale, saŭ datele statistice, carĭ să servéscă a elucidà maĭ mult cestiunea economică.

Autorul dă o extensiune de tot mare, pentru a probà dreptul Eforieĭ Spitalelor civile asupra moşieĭ (terenurilor) ce încongiură salina Slĕniculuĭ.

Lucrarea incontestabil are o valóre reală prin adunarea la un loc a numeróse date, relative la salinele nóstre

Caracterul principal al lucrăriĭ este însă cu totul descriptiv şi nu găsesc nicăerĭ o vedere originală saŭ ce-và propriŭ al autoruluĭ, afară de munca sa laudabilă de a fi reunit la un loc documente, legĭ şi citaţiunĭ referitóre la acéstă cestiune.

Am de obiectat douĕ omisiunĭ, din carĭ una fórte seriósă:

1). Pe când în bibliografia sa autorul citéză pe: Quicherat şi Daveluy, Dictionnaire latin-français; Challey, Dictionnaire d'Economie politique; Dalloz, Répertoire de Jurisprudence, d-sa nu citéză pe *D. P. Marţian* care, în *Analele statistice pentru România* de la 1860, ne dă date importante relative la acéstă cestiune şi ne arată, că încă de la 1222 Regele Ungarieĭ Andreĭ II a dat voe introduceriĭ prin Olt la 12 vase umplute cu sare.

2). O omisiune şi maĭ seriósă, şi care e regretabilă într'un tratat economic, e şi faptul că d-sa nu vorbesce nimic despre calitatea superióră şi mărimea massivuluĭ săriĭ nóstre.

Nu am pentru acésta a indicà lucrările făcute, dar sunt dejà 30 de anĭ, de când numeróse analise s'aŭ făcut, în ţéră şi în străinătate, în acéstă privinţă.

Dacă dar partea economică ar fi fost pusă pe acelaşĭ nivel cu partea istorică şi juridică şi dacă s'ar fi lăsat la o parte cestiunĭ de revendicărĭ ce nu aŭ loc în ast-fel de lucrare, de sigur că Salinele nóstre› de d-l Broşteanu ar fi o lucrare completă şi cu mult maĭ meritorie.

I. L. Caragiale. *Momente*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Momente de *I. L. Caragiale*, un volum de 348 pagine presintat pentru Premiul Năsturel Herĕscu de 4.000 leĭ, cuprinde o serie de tablourĭ din viéţa diferitelor trepte sociale de la noĭ.

Scrise cu o veselă dar muşcătóre ironie, ele daŭ o vie şi caracteristică întrupare fiinţelor ce se mişcă într'însele şi crestéză, în trăsăturĭ rĕmâetóre, nărăvurile saŭ slăbiciunile lor prinse în acele trăite clipe.

Într'adevĕr, cu darul sĕŭ minunat de observaţiune, autorul pătrunde lesne în intimitatea personagelor sale, le descopere părţile stângace saŭ mucalite şi ni le presintă apoĭ aşà cum îĭ apar, în cadrul realităţiĭ, cu portul, cu graiul, cu apucăturile, cu înclinările lor sufletescĭ. Impresiunea plăcută ce ne lasă este tot-deauna purtătóre de învĕţăminte, iar rîsul, ce ne sgudue chiar fără de voe cetindu-le, este o dovadă maì mult că poetul străbun aveà dreptate ḑicĕnd: *ridendo castigat mores!*

Şi tóte acestea atât de bine şi cu măsură alcătuite, atât de natural şi de fără pretenţiune înfăţişate şi cu o aşà de graţiósă discreţiune subliniate, în cât lucrarea — ce în felul eĭ de a fi s'ar păré uşuratică orĭ fără de folos — este un interesant studiŭ de nărăvurĭ, întocmit în cea maĭ fericită formă, căcĭ învĕlue într'o binefăcĕtóre veselie amărăciunea criticeĭ şi loviturile satireĭ. Acest gen literar este, fără îndoélă, fórte greŭ, trebuind scriitoruluĭ mult talent spre a fi tot-deauna interesant şi mult spirit spre a-şĭ susţiné pretutindenĭ verva la acelaşĭ nivel. Şi întru acestea, lucrarea luĭ Caragiale este cu totul reuşită; maĭ mult, ea dă dovadă că talentul celuĭ maĭ popular şi maĭ hazliŭ dintre autoriĭ noştri dramaticĭ este, pe acest atât de alunecos tĕrîm, tot aşà de vioiŭ, de tînĕr şi de plăcut ca în *Nóptea furtunósă* şi în *Scrisórea perdută.*

Decĭ chiar lipsită de distinsele însuşirĭ literare de ar fi scrierea de faţă, totuşĭ faptul de a provocà şi a rĕspândì — prin isteţime şi prin

spirit — veselia, cea atât de priinciósă traiuluĭ și sănătățiĭ, este un merit de întâia mână pe vremurile acestea posomorîte și greóie, în carĭ dór pornografiile străine și scandalurile pămîntene maĭ pot atrage orĭ înteți atențiunea amorțită a publiculuĭ.

Din cele 45 de istorióre, cuprinse în acest volum, nu e una care să nu aibă farmecul eĭ deosebit, fie prin originalitatea subiectuluĭ, fie prin ciudățenia împrejurărilor saŭ a persónelor, fie, maĭ cu sémă, prin felul — particular autoruluĭ — de a înodà vorba între dînsele.

De alt-fel, nu este maestru maĭ dibaciŭ, în acéstă privire, decât Caragiale, în literatura nóstră, și toțĭ câțĭ s'aŭ cercat să-l imiteze s'aŭ trudit în zadar, căcĭ el este inimitabil.

Fără pretențiune de a face stil, nicĭ silință de a produce efect, cuvîntările personagelor luĭ — în orĭ-ce stare a viețiĭ și pentru orĭ-ce motiv — sunt la locul lor, atâta de la locul lor, că e o mirare cum omul acesta îșĭ póte mlădià mintea și condeiul pentru a reproduce— cu o exactitate de fonograf — vorbele și par'că intonațiunile cu carĭ aceste vorbe sunt legate și rostite, în atâtea felurimĭ de chipurĭ și de împrejurărĭ! Iată dovada cea maĭ vie că autorul este un artist cu o personalitate proprie și un gen fără de pereche ca mijlóce și ca resultat, în literatură.

Și să nu se facă erórea de a comparà, precum s'a făcut, pe Caragiale cu Georges Courteline — autorul atâtor producțiunĭ comice pentru teatrul și diarele francese, — căcĭ dacă fantasia și verva pot fi comune amândurora, invențiunea la cel dintâiŭ este naturală, isvorîtă din rostul și traiul dilnic al ómenilor și dătătóre de slobodă și sănătósă veselie; pe când la cel de al doilea, ea este tot-deauna silnicită, convențională, basată pe împrejurărĭ într'adins chibzuite ca să fie poznașe, așà că rîsul pricinuit e maĭ mult o surescitare nervósă decât un produs nesofisticat și neplăsmuit al firiĭ.

Cine cunósce repertoriul luĭ Courteline póte judecà și prețuì adevĕrul acestor observațiunĭ, punêndu-l în față cu repertoriul luĭ Caragiale.

Așà cine vrea să aibă o idee despre ce sunt și cum se alcătuesc interviewurile, informațiunile și reportagiul în diare, să cetéscă din *Momentele* luĭ Caragiale: *Reportaj* (pag. 52), *High Life* (p. 213), *Gróznica sinucidere din strada Fidelitățiĭ* (p. 80) saŭ *Tempora* (p. 182); copiiĭ rĕŭ crescuțĭ și rĕsfățațĭ sunt zugrăvițĭ în chip admirabil în *Domnul Goe* (p. 121) și *Visită* (p. 127); *Amicul X* (p. 93) presonifică pe acele secăturĭ ce-șĭ daŭ importanță și se trec de prieteniĭ, confidențiĭ și chiar sfătuitoriĭ ómenilor marĭ și tarĭ; *Baioneta inteligentă* (p. 283) reînviézà vrednica de pomenire gardă națională, cu multele eì ciu-

dăţeniĭ; în *Five o'clock* (p. 207), *Cadoŭ* (p. 218), *Diplomaţie* (p. 224), *Micĭ economiĭ* (p. 229) cunóscem multe din adâncurile traiuluĭ societăţiĭ Bucurescene, cu tóte miseriile luĭ morale şi materiale; republica de la Ploescĭ e ridiculisată în *Boborul* (p. 276); ceĭ carĭ se ţin scaiŭ de o vorbă saŭ de un om, până ce te scot din răbdărĭ, sunt minunat tipăriţĭ în: *Petiţiune* (p. 147), *O lacună* (p. 188) şi *Situaţiunea* (p. 195); iar falsul amic — care pune pe socotéla altora ce are el însuşĭ pe inimă asupră-şĭ — resare perfect din bucata: *Amicĭ* (p. 253).

Solemnităţile oficiale sunt cu mult spirit înfăţişate în ce aŭ ele banal şi ridicol în: *25 de minute* (p. 289), şi *O ḑi solemnă* (p. 268); din scenele hazliĭ de la judecătoriile de pace avem una plină de adevĕr în: *Justiţie* (p. 303), iar în *Art. 214* (p. 308) ni se dă cea maĭ nostimă consultaţiune în biuroul unuĭ tînĕr avocat — licenţiat începĕtor — specialist în ale divorţuluĭ; iar în *C. F. R.* (p. 339) o frumósă pildă de morală conjugală.

Omerică este redactarea *Procesuluĭ-verbal* (p. 110), pe care Comisarul secţieĭ 55 îl dreséză, în stilul şi după tipicul obicĭnuit al autorităţilor poliţienescĭ, într'o cestiune de închiriere.

Nicĭ nota emoţionantă nu lipsesce, căcĭ în *La Conac* (p. 44) ni se dă o scenă vrednică de înduioşare între un unchiŭ «trecut prin focurile lumiĭ» şi un nepot, tînĕr uşurel şi încredĕtor în poveţe viclene.

Partea fantastică din *Hanul luĭ Mânjólă* (p. 1) pare, împreună cu părţile descriptive atât de cu măestrie întocmite, o îndepărtată resfrângere a umbrelor lugubre din poveştile luĭ Edgard Poé. Şi aşà maĭ departe.

Cum vedem lucrarea se presintă cu o valóre în totul osebită, printre lucrările literare apărute în anul trecut, ale cărora merite suntem chemaţĭ a le proclamà şi rĕsplătì. Acéstă scriere este decĭ un giuvaer din comóra făurită de Caragiale literaturiĭ române, aşà că astăḑĭ, cercetându-l şi preţuindu-l, aducem un omagiŭ meritat maĭ mult talentuluĭ sĕŭ atât de puternic şi de fără de sémĕn la noĭ.

În aceste simţiminte şi pentru a rĕsplătì — dacă prin banĭ se pot rĕsplătì asemenea producerĭ — o rodnică şi onorătóre spirituluĭ şi literelor românescĭ activitate, îmĭ fac o plăcută datorie de a supune cele precedente aprecieriĭ D-vóstre, cu rugăminte de a acordà luĭ I. L Caragiale Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.

M. Codreanu, *Diafane. Versurĭ*, Iaşĭ 1901.—*Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Diafane, poesii de *M. Codreanu*, un volum de 136 de pagine, presintat pentru Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.

În primăvara vieţeĭ am semănat pe lanul
avîntuluĭ meŭ tînăr, speranţe făr' de număr,
credeam să pot pămîntul să'l sprijinesc pe umăr...
— ci greutatea *fireĭ* (?) mi-a risipit *elanul* (!)...
. . . .
Tîrziŭ, strîngîndu'mĭ dorul pe plaiurĭ maĭ înguste
şi sîngerênd, în suflet mĭ-am *'năduşit* revolta:
Din tot ce semănat-am aci culeg recolta,
iluziilor mele — mîncate de *lăcuste*!...

Sper că a vroit să spună c'a *'năbuşit* revolta, alt-fel ar dovedi că într'adevĕr a fost secetă mare — mare căldură de *ĭ-a năduşit* chiar revolta şi ĭ-a mâncat lăcustele recolta de ilusiĭ... Noroc că îndată după acéstă bucată (Prefaţă) ne dă poetul o desluşire, spunêndu-ne cu óre-care noimă ştrengăréscă, că: *Anch'io son'poeta!*...

Aşà da! şi chiar ne face cunoscinţă cu musa d-sale, o persónă negreşit fórte năsdrăvană, de vreme ce pe naiviĭ ce 'ndrăgesc *sirenicu-ĭ* suspin c'o singură privire-ĭ ucide ca medusa!... Şi e lucru de mirare, cum poetul maĭ a trăit încă, după ce l-o fi privit ea, maĭ de multe orĭ decât pe ceĭ-lalţĭ naivĭ...

Pentru ce însă ḑice d-sa: «Parcele 'şĭ torc *firiĭ*» în loc de *firele*, şi: «De ce să strig în contra *sorţiĭ*» în loc de *sórteĭ*? Óre pentru a rimà *firiĭ* cu *nălucirii* şi *sorţiĭ* cu *morţiĭ;* maĭ departe *avusă* în loc de *avuse*, *braţă* în loc de *braţe*. Quousque tandem! Poetul, o scim, e un giuvaergiŭ al limbiĭ, dar totuşĭ nu-ĭ ertat să întrebuinţeze pietre false, cu tótă libertatea nelămurită ce se atribue unuĭ asemenea ném de ómenĭ! Şi are inversiunĭ eşite cu totul din calea sintaxeĭ nóstre, pare-mi-se, când ḑice:

Surîsul tăŭ de «Mater dolorosa»
îndémnă morţiĭ ca strigoĭ s'apară;
iar casta ochilor tăĭ limpeḑĭ pară,
privireĭ tale 'ĭ este apoteoza!

Un fel de galimatias, sprinten sunător din cóḑă care, împreună cu «violeta domă»—pentru «bolta viorie», e un fel de *catacombală*, vorba d-sale, asemĕnare, ce mĕ face să cred că poetul caută să facă impresie prin puterea calificativelor, pentru a-şĭ înnobilà expresiunile!...

Oh! Calificativele sunt ca cuţitul cu două tăişurĭ, de nu-l sciĭ mânuì, te taĭ — orĭ de unde-l apucĭ — cu dînsul! Aveam dreptate! Iată ce spune d-sa în *Stanţe* (p. 18):

C'o mlădioasă voluptate caldă,
c'o parfumată lene de serai,
în ochiĭ tăĭ adîncĭ şi marĭ se scalda
melancolia nopţilor de Mai.

5 calificative pentru 3 substantive! Qui n'a su se borner ne saít jamais écrire... ḑice unde-và maliţiosul de Boileau. Fără îndoélă poetul M. Codreanu este înzestrat cu o bogată fantasie, căcĭ cu o uşóră înlesnire trece de la un subiect la altul, e însă — şi maĭ vîrtos în versurĭ—un cusur supĕrător bogăţia acésta; nu de alt ce-và, dar fiind-că tot cu aceeaşĭ uşurinţă te plécă, te robesce, te aruncă (spre a întrebuinţà progresia simpatică autoruluĭ) într'un fel de chaos, din care cel maĭ de plâns este cetitorul, căcĭ cu greŭ póte eşì dintr'însul. Exemplul cel maĭ viŭ despre acésta este bucata intitulată: *Musica luĭ Wagner* (p. 33), care nu sciŭ dacă, prin înşirarea-ĭ de vorbe — cu pretenţiunĭ de înţeles — póte da vre-un înţeles desluşit vre-odată. Pildă:

In stropiturĭ de fer s'aude cum cad torentele prin aer,
pe *Kùndry* palida amantă a misticuluĭ *Parsifal,*
cînd o ascult cîntîndu'şĭ jalea ca gîndurile să'mĭ încaer,
Cum se 'ncleştează în furtună, ca să se sfarme, val cu val!

Şi aşà maĭ departe!

O fi ea musica luĭ Wagner cu adâncĭ înţelesurĭ, dar cu maĭ adâncĭ decât versurile d-luĭ Codreanu nu este... şi are dreptate, căcĭ alt-fel n'ar maĭ fi priceput-o şi admirat-o nimenĭ?...

Îmĭ place — de altă parte — să constat o însuşire delicată autoruluĭ nostru, aceea de a găsì expresiunĭ nimerite pentru orĭ-ce-ĭ trece prin minte saŭ pe dinaintea ochilor.

Ast-fel în «Orgie» (Tema din «Quo vadis , p. 35), d-sa descrie ast-fel Banchetul luĭ Neron:

îşĭ cînta Neron poemul, ascultat de curtezanĭ.
Filosofĭ, poeţĭ de seamă şi distinşĭ patricianĭ,
senatorĭ şi aprigĭ consulĭ, messaline şi vestale,
urmăreau — linguşitoriĭ! — rătăcirile regale; —
ear a togelor zăpadă, strînsă 'n *pliurĭ* statuare,
se lăsa 'n corecte liniĭ peste-a formelor vigoare!..

Pliurĭ statuare, ce se lasă 'n corecte liniĭ peste a formelor vigóre!... Ce imaginĭ, ce expresiĭ, ce limbă!... dar ascultaţĭ încă:

şi murea acela care nu'şĭ făcea în *suflet vid*
ca să poată să admire pe *poetul matricid.*

Eĭ, așà că are darurĭ minunate *poetul* nostru? Bietul Neron! Dar caracterisările sale: lapidare! Fosforescentul luciŭ! Fruntea eĭ diademată! Mefistofelicul surîs! Ilusiĭ!... viéță ce 'nfloresce în lut! Un strop de aur — *beduin*, ce prin văzduh se 'nclină! și când vrea să fie ironic, scrie bucata *Post mortem*, pe care o închină — ciudată coincidență — amiculuĭ sĕŭ Dr. Uscatu!...

Când însă are cine-và la îndemână o limbă, pe care o mânuesce cu óre-care meșteșug, când maĭ ales poetul voesce par'că să se afirme întocmaĭ în direcțiunea stilistică a versificăriĭ, nu este cu drept a te mirà cetind strofe ca acestea, într'o ‹Serenadă de dragoste›:

Ear acum ca 'n tot deauna
înspre ea și cavaler
desgustată cată luna
plictisindu-se 'n Ether!

Plictisindu-se e urît în prosă, dar-mi-te, dragă Dómne, în poesie!

Cele 10 poesiĭ traduse din *Baudelaire* daŭ — cu energia în maĭ puțin — înțelesul, dar nicĭ de cum boldul cinismuluĭ ironic al realistuluĭ desilusionat și amar, ce erà Baudelaire. În deobște poesia d-luĭ Codreanu este maĭ mult în vorbe decât în simțiminte și d-sa găsesce o plăcere osebită de a se jucà—întocmaĭ ca pe strunele uneĭ harpe—cu gamele maĭ mult saŭ maĭ puțin sunătóre, ce es din ciocnirea saŭ îmbinarea vorbelor. Tóte aceste exercițiĭ aŭ însă un mare neajuns: sunt lipsite de suflet, așĭ puté chiar ḑice de ideal, căcĭ din cetirea volumuluĭ nu se desprinde curat ce vrea și la ce cată să ajungă d-l Codreanu, scriind versurĭ.

S'ar păré că și d-luĭ este un pesimist, dar nu pesimist care să ieà singur în rĕspĕr credințele saŭ necredințele sale Forma e plăcută negreșit, dar resultatul este mediocru, fiind-că nu isbutesce, cu tot potopul sĕŭ de cuvinte, să cresteze în mintea saŭ în inima altuia nicĭ cea maĭ mică impresiune și un poet fără de ecoŭ e ca o privighetóre în pustiŭ!

Lucrarea de față nu este lipsită de merit, are chiar calitățĭ de stil, de limbă — afară de unele provincialisme — are ideĭ și o vie și harnică închipuire, dar e rece, rece cu tóte acestea, și mĕ tem să nu fi ghicit causa: are pretențiunĭ de originalitate, vrea să tragă brazdă nouă și vaĭ! de la Alecsandri și Eminescu nu s'aŭ tras decât 2 brazde pe ogorul poesieĭ române.

Anch'io son' poeta! exclamă d-sa la începutul cărțiĭ, iar la sfîrșit mărturisesce sufletuluĭ:

Maĭ lasă-mĕ să caut! —În noaptea ta adîncă,
luciditățĭ senine aĭ maĭ putea să'mĭ daĭ;
povestea vieţeĭ tale tu nu 'ţĭ-aĭ spus-o încă,...
— ci nu pleca,... maĭ staĭ!

Şi noĭ maĭ stăm bucuroşĭ aşteptând rodul nouĕlor sale cercetărĭ de luciditățĭ senine în nóptea adâncă, încredinţaţĭ că el va fi la înălţimea năzuinţelor sale şi a dorinţeĭ nóstre de a-ĭ acordà atuncĭ Premiul Năsturel-Herĕscu de 4 000 leĭ.

Iuliu Dragomirescu, *Poesiĭ, vol. I*, Bucurescĭ 1900. — *Raport de I. Puşcariu.*

Volumul I al Poesiilor d-luĭ Iuliŭ Dragomirescu cuprinde pe 60 pagine in-8°, pe lângă un preludiŭ şi un epilog, încă patru piese intitulate: *Lacrămĭ*, *Singurătăţĭ*, *Cartea mistică* şi *Miresme.*

Deşì autorul de repeţite orĭ accentuéză etatea sa cea puberă, în care încă n'a avut destulă ocasiune d'a simţì tóte nevoile omenescĭ, totuşĭ în primul sĕŭ debut păşesce cu o misantropie, ce caracterisézâ numaĭ pe un desperat. El cântă mereŭ de nefericitul sĕŭ amor, de ilusiunĭ perdute, de durere şi întristare, de mórte şi mormînt, şi aşà maĭ departe, perḑênd din vedere că omul pe acest pămînt e chemat la o activitate maĭ practică decât numaĭ d'a se văità necurmat şi fără de folos.

Alt-cum versurile în partea lor technică ar fi destul de corecte, dacă nu le-ar încurcà icĭ-coleà o acumulare forţată de frase meşteşugite şi nenaturale. — Aşà, d. e.:

«*Pe razele 'ngheţate şi lungĭ ce cad din stele*» şi «*Sorbit-am în beţie amor înfrigurat*», ş. a.

Apoĭ nu e consecinte nicĭ în ortografia, de care se folosesce, d e.: *Lacrĕmĭ şi lacrămĭ*, *rĕmâne şi rămîne*, *stăpână şi stăpînă*, *plâns şi plîng*, etc.

Aceste considerante ne împedecă să propunem aceste poesiĭ spre premiare din Fondul Năsturel-Herĕscu.

Ion Gorun, *Câte-va versurĭ*, Bucuresĭ 1901.—*Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Autorul este de mult cunoscut în literatura română. Limba sa este curată, alésă şi forma versurilor corectă, dar o înclinare firéscă saŭ póte un lăuntric îndemn spre originalitate îĭ face frasa adesea greóie, une-orĭ confusă, ba chiar şi neînţelésă. Filosofia sa este apoĭ, în mare

parte, mohorîtă, ca şi cum ar căutà inspiraţiunea înadins numaĭ în cele triste, cele desnădăjduite, cele amărîte ale traiuluĭ şi ale simţiriĭ.

O serie întrégă de bucăţĭ, începênd cu *Epilog* (pag. 75) şi până la pag. 85, e un adevĕrat *prohod* de mórte, cântat pe tóte tonurile şi acésta fără de nicĭ un scop—fie el chiar artistic,—fiind-că nicĭ un vers nu rĕsare maĭ luminos, maĭ îndrăsneţ prin imaginĭ, prin căldură, prin expresiune, dintre cele-lalte. O litanie monotonă şi fórte puţin interesantă! Se cred pe semne menițĭ a da îndreptărĭ nouĕ sufletelor cântăreţiĭ aceştia tragicĭ, carĭ fac pe desgustaţiĭ, pe desperaţiĭ, pe nemângâiaţiĭ, pe maĭ sciŭ eŭ cine, şi aŭ neapĕrat convingere că firea omenéscă este maĭ îngăduitóre cu ceĭ pururea cernițĭ, cu sdrobiţiĭ şi cu jalniciĭ decât cu ceĭ carĭ rîd, glumesc, se bucură de tot ce vĕd şi de tot ce simt, apreciéză bunurile vieţiĭ şi caută să lupte contra nevoilor saŭ să înece miseriile ce întîmpină, în chiar exuberanţa bucurieĭ şi energia activităţiĭ lor!

Şi este lucru ciudat, de alt-fel, când eştĭ sănătos, când poţĭ să lucrezĭ şi când nu aĭ trebuinţă să-ţĭ cerşescĭ existenţa, să fiĭ maĭ mult vesel, decât să te tot bocescĭ la lună, la ómenĭ, la stele, pentru lucrurĭ ce nu aŭ existat şi nu ţĭ-aŭ pricinuit ţie nicĭ un neajuns vre-odată. Ah! Leopardi, mare poet, a vĕḑut, a simţit şi a descris tóte în lume şi în viéţă cu desgustul şi cu desnădejdea unuĭ suflet plin de desilusiunĭ şi de amărăciune. Da! dar Leopardi e unic în felul luĭ şi este scusabil: erà ghebos, amoresat, ofticos şi femeia pe care o adorà, din dragostea căreia el îşĭ clădise fericirea vieţiĭ, nu puteà să-l sufere şi iubià pe altul!

Ah! Eminescu — Dómne, câte păcate şi câţĭ păcătoşĭ nu ĭ-a maĭ aruncat lumea în cap bietuluĭ Eminescu, pentru că înţelegeà şi preţuià lucrurile aşà cum sunt, fără încongiur de atmosfere factice, fără spoelĭ şi poleelĭ făţarnice, fără lustru mincinos şi fără temeliĭ înşelătóre, pentru că spuneà—orĭ-când şi orĭ-cuĭ—adevĕrul şi, desgustat de cele ce simţià, dovedià şi vedeà în préjma luĭ, cu sciinţă adesea, cu amar une-orĭ, cu desnădejde când şi când, dedeà drum liber inspiraţiuniĭ sale poetice. Eminescu este un tip aparte, fórte mult imitat de toţĭ ceĭ carĭ găsiaŭ că este destul de a turnà în tiparul luĭ poetic insuficienţa saŭ zădărnicia lor sufletéscă, pentru a crede că aŭ făurit un model asemenea cu dînsul.

Autorul de care ne ocupăm acì vĕdesce de la început acéstă tendinţă, pe care nu o póte totuşĭ îndreptăţì şi pentru atingerea căreia nu ni se presintă decât cu bucăţĭ de puţină însemnătate, 12—16 versurĭ, şi acelea par'că voite înadins, silite să deà şi să producă efectul dorit.

Iată de pildă cum se exprimă în bucata *Pesimist* (pag. 19), care póte fi luată drept profesia sa de credință:

În toiul lumii sgomotoase,
Urmaş al marilor poeţi,
Tu aì pornit, drept înainte
Privind cu ochiì îndrăsneţì.

În greul lupteì fără preget,
Nu te temeaì să fiì răpus:
Cu sfântul ideal în suflet
Nălţaì privirea ta în sus.

Dar împrejurul tĕŭ ecourì
De sbucium fără de folos
Te-aŭ amăgit, de la o vreme,
Ca ochiì să-ţì coborì în jos;

Şi de atuncì, pe zi ce trece
Iluziile ţi le strângì,
Şi spre trecutele speranţe
Intorcì privirea ta şi plângì.

Cu cât maì liber, maì natural, maì vioiŭ, aşì dice, de sigur maì el însuşì, poetul îşì desvelesce firea sa adevĕrată în bucata: *Din glumă* (pag. 87).

Bĕtrânul dascăl mĕ uimeşte
Cu multa luì învăţătură, —
Asară însă c'o 'ntrebare
L'am pus în mare 'ncurcătură.

Că toate sunt deşertăciune
Zic filosofiì şi poeţiì, —
Dar totuşì, pentru ca să placă,
Ce face farmecul vieţiì?

Bĕtrânul dascăl încreţindu-şì
Pleşuva frunte de 'nvăţat,
Cu ochiì pironiţì în carte
Rĕspuns nicì unul nu mì-a dat.

Eŭ am tăcut *aşa o vreme*,
M'am ridicat apoì cu milă
Şi am plecat.—Pe scară, iată,
A dascăluluì meŭ copilă...

Şi se uita aşa şireată,
Cât am luat-o după gât
S'o 'ntreb, din glumă, şi pe dânsa, —
Şi ea,—mi'a spus numaì de cât.

E graţios, rĕcoritor şi plăcut, nu ca în zăbrănita: *Post mortem* (p. 83), în care asistăm la tótă parada îmmormîntăriì, cu tóte ale eì triste şi ridicole:

Aşà de pildă:

Tăcere în casă şi şoapte pe afară
În juru-mì ard pacinic făcliì lungì de ceară;
Se strâng curioşiì cu feţele triste,
Cucoanele ochiì—şì-ascund sub batiste; (banal!)

şi maì depate·

În casa-mì de scândurì acuma mĕ'ncuie
Se bate ciocanul lugubru pe cuie,
. . . .
Doì oamenì în fracurì, căciulì de-amiral,

Gătiţĭ în costume de trist carnaval
Cosciugu-mĭ ridică 'n trăsură pe braţĕ, —
Pe capră o altă lugubră paĭaţă
Porneşte trăsura funebră la pas. . .

În fine:

Pe când cântăreţul, pe nas şi subţire,
Maĭ cântă o «Vecĭnica luĭ pomenire»...
Şi slujba o'nchee preotul solemn,
Se lasă în groapă cosciugul de lemn, —

Dacă acésta e poesie, dacă atâta bătae de cap pentru potrivirea şi consonanţa cuvintelor cadréză cu un subiect atât de dureros şi tratat în aşà de ciudat fel! ?..

Poesia este expresiunea cea maĭ nobilă şi maĭ frumósă a tot ce este real saŭ închipuit în noĭ şi afară din noĭ! Aşà ce-và este departe de a cuprinde *poesiĭ* ca *Post mortem*, un fel de pastiche a faimóseĭ *Mortua est* póte, dar câtă osebire de la Eminescu — *stejarul* — la *Gorunul* de astădĭ! ?

Impresiunile şi amintirile autoruluĭ, presintând un interes ca simţire intimă, ca descripţiune, ca observaţiune, ca critică, sunt tóte învĕluite în argumente, raţionărĭ, deducerĭ şi analise, din carĭ nu rees decât póte conclusiunĭ judiciόse, însă nicĭ un pic de căldură, nicĭ un avînt, nicĭ un îndemn de generositate, de mângâere, nicĭ o atracţiune pentru versurile cele maĭ multe sunătóre, frumóse chiar.

Aveà dreptate bardul frances, când ḑiceà:

Poète Oh! poète... Sonneur
De grands mots vibrants ou sages,
Mets de l'amour dans tes pages,
Mais ne fais pas le raisonneur.
Ton sort est d'être l'enclume,
Qui forge les traits souvent,
Oh, garde-toi que le vent
N'emporte au diable ta plume!

În cele 48 de bucăţĭ ale sale, d-l Ion Gorun a dovedit că este un dibaciŭ mânuitor al limbiĭ, un conscient versificator, un filosof, adesea prea amărît, un artist a căruĭ fantasie poetică urmăresce un ideal nu uşor de atins, dar nicĭ deplin satisfăcĕtor, fiind tot atât de complex ca în viéţa însăşĭ, de care nu pare d-sa mulţumit, căcĭ:

Decât ḑile fără soare,
Şi decât traiŭ chinuit,
De ce n'ar fi maĭ bine oare
O noapte fără de sfirşit? . .

E pur si muove! căcĭ năzuinţa sa la un premiŭ academic dovedesce că în acéstă evocată nópte fără de sfîrşit tot licăresce o speranţă mângâetóre pentru musa d-sale.

Într'adevěr trebue să dăm laudă poetuluĭ pentru lucrarea sa, deşì premiul cerut aşĭ fi de părere să se reserve pentru o maĭ rodnică şi maĭ substanţială operă, ce aşteptăm de la talentul d-sale în viitor.

St. O. Iosif, *Patriarhale. Poesiĭ*, Bucurescĭ 1901. — *Romanţe şi Cîntece de Heine, traducere în versurĭ*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **D. C. Ollănescu.**

În cele 41 de bucăţĭ cuprinse în acest volum, poetul cântă amintirile sale din copilărie, impresiunile maĭ puternice resimţite în viéţă — el este tînĕr încă — şi câte-và intimităţĭ ale inimiĭ sale.

În cele dintâĭ el ne deschide portiţa trecutuluĭ sĕŭ, prin care ne arată căminul părintesc, cu priveliştile şi fiinţele ce l-aŭ mişcat şi l-aŭ entusiasmat odinióră.

De la fereastră, din vagon
Văd satul alb sclipind în zare...
Un şuer lung ... Tresar mişcat. .
Simt inima bătîndu-mĭ tare.

Văd poarta ţărniĭ... Turnul vechiŭ...
O casă... două... toate ninse!
Şi gara... lume... Uĭte-aĭ meĭ!
M'aşteaptă toţĭ cu braţe 'ntinse ..

E mult de cînd nu ne-am văzut,
E-atîta haz şi bucurie!
Doar numaĭ frăţiorul mic
Se uită lung: nu maĭ mă ştie...

In ochiĭ luĭ naivĭ şi marĭ,
Citesc un gînd, o dulce teamă ..
Şi par'c'ar vrea să 'ntrebe 'ncet,
Cine-ĭ urîtul ăsta, mamă?...

Iată nucul falnic, strajă din poveştĭ, care întinde crăngile sale — aceleaşĭ — de-asupra caseĭ părintescĭ. El este evocatorul năsdrăvan al acelor «vremĭ de traiŭ patriarhal», despre carĭ abià îşĭ aduce aminte:

Asemenĭ unor dragĭ părerĭ
Ce-aŭ legănat în mîngăerĭ
Copilăria mea...

Iată crângul în care, însoţit de «dragul sĕŭ tovarăş Griveiŭ», alérgă cântând, fără să bage de sémă că:

Pe sus trec leneş nourĭ greĭ —
. . . .
Şi doar aduc furtună

Dar iată bunicul:

Sub arţar, plecat moşneagul,
Şade cu luleaua 'n gură,
Pare că-ĭ cioplită 'n peatră
Luminoasa luĭ figură...

El spune copiilor carĭ, «jucând se strîng în drum», poveştĭ frumóse, din vremile trecute:

E mult de-atuncĭ... e mult, nepoate,
Şi ca prin vis le văd pe toate...
Heĭ! să te mirĭ, să te cutremurĭ
De cîte-aŭ fost 'nainte vremurĭ —
Şi-ĭ mult, e mult de-atuncĭ, nepoate!

Bunica: Cu părul nins, cu ochiĭ micĭ
Şi calḑĭ de duĭoşie,
. . . . . .
Torcea, torcea fus după fus
Din zorĭ şi pînă 'n seară;
Cu furca 'n brîŭ, cu gîndul dus.

Şi tot ast-fel purcedând ne deşiră — în micĭ dar frumóse tablourĭ — trecutul, copilăria sa, pe dinaintea ochilor, lăsându-ne după fie-care din ele impresiunea uneĭ adâncĭ părerĭ de rĕŭ, că timpul a depărtat, a nimicit din calea vieţiĭ sale nisce atât de scumpe bunurĭ, din realitatea cărora nu ĭ-a maĭ lăsat acum decât o duiósă şi reînvietóre amintire. Puterea evocativă a poetuluĭ este plină de un particular farmec, ce te pătrunde şi te face să simţĭ şi să trăescĭ cu dînsul, în vremurile acelea de sburdalnică şi nevinovată libertate, în carĭ un sbor de pasĕrĭ, un cântec de cobzar, un vis de primă-vară îl feriсiaŭ într'atât. că astăḑĭ îĭ sunt cel maĭ limpede şi maĭ binefăcĕtor isvor de inspiraţiunĭ şi de poesie. Dovadă *Pastelurĭ*. De alt-fel impresiunile sale par tóte învĕluite în melancolia omuluĭ rănit în suflet de o netămăduită durere. Nevoile, suferinţele, neajunsurile îl isbesc maĭ cu putere şi-ĭ lasă urme maĭ adâncĭ, decât bucuriile şi înviorarea ce împreună cu dînsele alcătuesc şi completéză rosturile vieţiĭ. Aşâ în *Invins* (p. 35), *Romanţă* (p. 39), *Artiştiĭ* (p. 52), *Pribégul* (p. 54), *Vremurĭ apuse* (p. 58), *Cu genele plecate* (p. 60), *Baladă* (p. 64), etc, etc., şi te înduioşezĭ fără de voe de miseria morală saŭ trupéscă, zugrăvită în colorĭ aşâ de blânde, dar triste, fără nicĭ un îndemn cercetător al pricinilor şi al meniriĭ eroilor sĕĭ, fără nicĭ un cuvînt de mângâere saŭ de compătimire cel puţin, pentru atât de nedrepte de sigur, necumpĕnite póte, loviturĭ ale împrejurărilor saŭ chiar ale Providenţeĭ.

Poesia d-luĭ Iosif este sentimental contemplativă, fie în ce-şĭ amintesce, fie în ce vede, fie în ce simte; poetul e negreşit tînĕr, fiind-că aripele nu-l ridică maĭ presus din cele din prejuru-ĭ saŭ de sine însuşĭ, de aceeą în avînturĭ măsurate, ca să nu ḑic strîmte, i se cercue până

acum sborul lin, în atmosfera încă neturburată de frămîntările vînturilor şi de vîrtejul furtuneĭ.

În puţine, deşì dulcĭ cuvinte, ne lasă tînĕrul poet să ghicim câte o taină a inimiĭ sale, înfiorare de dragoste saŭ de năzuinţă către un ideal neatins, căcĭ se rógă — sdrobit de luptă saŭ de durere — către Domnul:

Dornic braţele-mĭ întind
Către cerurile Tale:
Valurile mă cuprind,
Inima mĭ-o simt murind
De neţărmurită jale.

Şi pentru ce şi până când acésta, nu ne-o spune, deşì în invocaţiunile luĭ piόse ne lasă a întrevedé că nu mângâerile prilejite pe pămînt ĭ-ar aduce vre-o alinare, ci nădejdea şi mila pornită ca raḑa de sus «l'o mângâià pe frunte blând, adormindu-ĭ orĭ-ce suferinţe», căcĭ de alt-fel:

La ce amarul desnădejdeĭ mute,
Zădărnicia unor lacrimĭ *smulte* (?)
Bìet suflet gata să-şĭ pornească sborul?
Alină-ţĭ plânsul; potoleşte-ţĭ dorul
Şi 'ntoarce-te spre-A-toate-ştiiutorul:
El singur numaĭ poate să te-asculte...

În raḑa ochiuluĭ tînĕr, iubitor de visurĭ senine, care-şĭ fermecă gândul cu tainica vrajă a stelelor:

Tu, singuratică şĭ-albastră,
Rătăcitoare 'n infinit,
La ce mă chemĭ necontenit
Acolo 'n colţul de fereastră
Să te ador înmărmurit?...

Şi spune-mĭ ce 'nrudită vrajă
Şi ce îndepărtat mister
Mă face pururĭ să te cer
D'asupra capuluĭ de strajă,
Stea singuratică pe cer?...

În sufletul acesta pătimaş de frumuseţile natureĭ, ademenit de amintirile nasceriĭ, ale copilărieĭ, s'a strecurat picătura veninόsă a îndoeliĭ, a desnădejdeĭ, a neantuluĭ? De ce atâta de tînĕr rîvnitor la fericirile din Nirvana, de ce pe jertfelnicul desilusiuniĭ să şĭ arunce înainte

póte de a fi suferit într'adevĕr tot ce face ca viéţa să fie dulce şi îndemnătóre la bine:

> E primăvară dulce!... Covor de florĭ s'aşterne;
> În cer e zvon de clopot şi glas de cĭocîrlie,
> Vieaţa 'şĭ re'noeşte isvoarele-ĭ eterne,
> Şi-ĭ beată lumea 'ntreagă de-atîta veselie!...

Iată ce-ĭ şoptesce poetuluĭ la urechĭ senina diminéţă (tinereţea şi dragostea); dar:

> Poetul n'o ascultă; rămîne surd la şoaptă;
> Pleoapele-s căzute şi mînile 'ngheţate...
> Zadarnic jos, la scară, Pegas îl maĭ aşteaptă,
> Zadarnic muşcă frîul şi din copită bate —
> Zadarnic.....

De ce zadarnic?!... Curentul pesimistelor simţirĭ şi credinţe nu şĭ-a rătăcit decĭ drumul de pe la noĭ, el cuprinde încă lacom inimĭ şi minţĭ ca ale poetuluĭ nostru, menite a cântà fericirea şi bucuria a ne face să credem în bine şi în iubire, iar nu a posomorî cu dinadinsul frunţile destul de posomorîte de povara sdrobitóre a vremurilor.

Şi e păcat, căcĭ dintre toţĭ tineriĭ carĭ astăḑĭ se dedaŭ la patima poesieĭ, concurentul nostru este unul dintre ceĭ maĭ cu talent, scrie cu măsură o limbă corectă, curgĕtóre şi frumósă, are o versificaţiune variată şi nu banală, scie să tragă profit din mlădierea şi musica naturală a cuvintelor, iar în expresiunĭ, în figurile poetice şi în descrierĭ este tot-deauna distins, bine însufleţit şi sobru, calităţĭ ce rar se găsesc în alte cărţĭ de poesiĭ, întemeiate tocmaĭ pe potópe de cuvinte, de metafore şi de zugrăvelĭ maĭ puţin decât maĭ mult naturale.

Son verre est petit, mais il boit dans son verre. De netăgăduit că este o preţiósă carte *Patriarhale* şi d-l St. O. Iosif e un poet de laudă astăḑĭ şi de sémă negreşit în viitor!

Romanţe şi Cîntece, traducţiunĭ în versurĭ din Heine, aŭ ca şi lucrarea de maĭ sus însuşirĭ de formă românéscă vrednice de tótă lauda, şi multe bucăţĭ — maĭ ales cântecele — par'că sunt scrise de-adreptul în limba nóstră. Esitaţiunea, stângăcia saŭ perifrasa nu se simte într'însele maĭ de loc şi ghimpele, pe care Heine îl ascunde în deobşte la sfîrşitul poesiilor sale, se simte aicĭ tot atât de bine ca în original.

Romanţele par a fi maĭ puţin bine reuşite, dar sunt şi maĭ grele şi maĭ cu adevĕrat germane decât cele-lalte. Întréga lucrare a d-luĭ Iosif merită încuragiarea la care năzuesce.

Ioan Mihályi, *Istoria Comitatuluĭ Maramureş. Tomul I. Diplóme Maramureşene din secolul XIV şi XV.* Maramureş-Sziget 1890. — *Raport* de **C. Erbiceanu.**

În prefaţă autorul declară că «precum în genere nu se póte scrie istorie fără a avé la disposiţiune isvórele istorice, ast fel nu se póte cugetà nicĭ la scrierea istorieĭ Maramureşuluĭ, până nu va fi adunată şi publicată după putinţă tótă materia referitóre la acest comitat.» D-sa are tótă dr ptatea, când cugetă aşà, pentru că astăḑĭ nimenĭ nu maĭ îndrăznesce a scrie o istorie, fie generală, fie particulară, fără a se basà pe documente; alt-fel riscă a scrie un roman, în loc de istorie positivă, pentru că-ĭ lipsesce dovada la cele ce afirmă şi provócă îndoélă în spiritul cetitoruluĭ, slăbind prin acésta valórea expuneriĭ, chiar celeĭ adevĕrate. Cu atât maĭ mult se pretind în timpul nostru doveḑĭ scrise saŭ monumente, când cine-và-şĭ propune a descrie fapte petrecute cu secolĭ întregĭ, orĭ ḑecimĭ de secolĭ, maĭ înainte în omenire, cum este tocmaĭ cestiunea de faţă, formarea şi istoria Comitatuluĭ Maramureşan. Pe noĭ Româniĭ în special ne intereséză istoria Maramureşuluĭ, pentru că din acest Comitat aŭ plecat ceĭ întâĭ Voevoḑĭ Românĭ Dragul şi Bogdan şi s'aŭ stabilit din noŭ pe pămîntul strămoşesc Moldova. Pentru acest cuvînt, cartea d-luĭ Ioan Mihályi de Apşa, ce cuprinde 366 de diplome, de la anul 1300—1500, este bine venită şi presintă pentru Românĭ un interes viŭ, pentru că dă pe faţă un însemnat numĕr de documente necunoscute până acum, şi pe care sprijinindu-se un istoric póte scrie lucrurĭ positive şi documentate despre Maramureş. Scopul ce urmăresce autorul este fórte laudabil, deşì şi-l îndeplinesce după multe ostenelĭ şi cercetărĭ îndelungate. D-sa singur ne spune că «asta m'a îndemnat să daŭ publicităţiĭ o parte din datele istorice referitóre la locul meŭ natal, adunate cu rîvnă neobosită din tinereţele mele, şi să o pun la disposiţiunea onoratuluĭ public cetitor, nu cruţând nicĭ ostenélă multă, nicĭ jertfă materială.» Numaĭ cel ce s'a ocupat cu adunarea de documente, descifrarea, analisa şi clasificarea lor, este în stare a apreciă pe deplin valórea uneĭ asemenea lucrărĭ. Aceste diplome autorul cărţiĭ ne declară că le-a adunat din cărţĭ rare, de pe la particularĭ, din Conventul Lelesz şi de la proprietarul din Nagy-Kürü d-l Gheorghe Petrovay, etc. Importanţa acestor diplome ne-o descrie însuşĭ d-l Mihályi aşà: «În diplómele aceste vom da de maĭ multe date istorice de interes public, ba încă şi de acele, despre care isvórele nóstre cunoscute nu fac amintire, de exemplu dieta de la Hatvan, din anul 1442, expediţiunea bellică

a magistruluĭ Drag, împlinită din mandatul regineĭ Maria, pe la anul 1384, în contra Lithvanilor, şi altele.» Mare parte din aceste diplome orĭ documente tratéză despre proprietatea teritorială din Comitatul Maramureşuluĭ, ca măsoriştĭ orĭ hotărnicirĭ, judecăţĭ, trecerĭ de proprietăţĭ, etc. şi prin carĭ se constată existenţa persónelor şi maĭ ales a familiilor carĭ cu timpul unele s'aŭ reaşezat pe pămîntul Moldoveĭ. După provenienţă autorul clasifică aceste 366 de diplome ast-fel: Din archivul Conventuluĭ din Lelesz sunt 67 de bucăţĭ; în diverse publicaţiunĭ s'aŭ publicat 56; de la d-l Gheorghe Petrovay sunt 49; din archivul Comitatuluĭ 32; de la privaţĭ 162 bucăţĭ. Total 366. Respectiv de transcriere ne declară, că de câte-orĭ a avut originalul la îndemână, l-a decopiat şi imprimat exact cu prototipul, iar unde a aflat numaĭ copiĭ vechĭ le-a transcris, ḑice, «la acelea nu mi s'a vĕḑut să schimb modul scrieriĭ de acum cu cel eşit din us.» De mare însemnătate sunt şi notele istorice şi filologice, făcute de autor asupra fie-căreĭ diplome. Multe din proprietăţile teritoriale de pe atuncĭ le urmăresce cronologic până în present, precum şi numele familiilor vechĭ, şi constată modul maghiarisăriĭ lor. Apoĭ la numirĭ de localităţĭ, munţĭ şi rîurĭ, le arată originea şi schimbările prin carĭ aŭ trecut în vĕcurĭ, probând că aŭ fost odinióră românescĭ, iar acum maghiarisate, ca şi familiile.

Pentru a se convinge cine-và de marea însemnătate a acesteĭ lucrărĭ, n'are decât să cetéscă câte-và numaĭ din aceste diplome, împreună cu comentariile ce le însoţesc, şi se va încredinţà pe deplin. Eŭ voiŭ aduce aicia numaĭ douĕ saŭ treĭ exemple din acele diplome necunoscute:

«La 1326, 22 Septemvrie, Regele Carol I conferesce luĭ Stanislaŭ Kenezul, fiul luĭ Stan, pămîntul Szurduk (Strîmtura), scutesce acel pămînt de sub orĭ-ce jurisdicţiune, judecată şi contribuţiune regéscă şi îndreptăţesce pe numitul Kenez, cà după datina şi legea nobililor ţĕriĭ să percipieze tóte dările ale popórelor de acolo, oprind pe orĭ şi cine a pretinde vre-o contribuţiune, iar acésta—‚quod nos attendentes fidelitates et servicia meritoria Stanislai Kenezy, fily Sten, fidelitatis sue, constanciam et devocionem sinceram, quam ad nos et sacram coronam Regiam ipsum semper habuisse novimus. . .»

În acest document, vorbindu-se despre Kenezate, iată cum comentéză d-l I. Mihályĭ acéstă instituţiune ce a existat la Românĭ în vechime:

«Kenezìĭ din secolul XIV eraŭ de o categorie cu nobiliĭ ţĕriĭ, cum vedem din diploma acésta şi din altele; dreptul la posesiunea lor erà drept de proprietate moştenită din ném în ném. La anul 1385, întâlnim la noĭ întâia óră instituţiunea juḑilor nobililor, până atuncĭ

Kenezii aŭ exercitat jurisdicţiunea acelora şi eraŭ judecătorii şi maĭ marii între ómenii lor. Într'un fragment de Scholion, manuscris din secolul trecut, am dat de următórea definiţiune: «§ 21. Kenesiatus erat jus dominium exercendi in suis bonis, independens a publico magistratu. Itaque quibus possessiones cum jure Kenesiatus conferebantur, in iis foro dominali magistratui Cottus competente utebantur, hoc est pari jurisdictioni. Subditi earum praestabant regnantibus tributa, sed jurisdictioni tantum Kenesiorum suberant.» Acéstă definiţiune se justifică prin datele nóstre din secolul XIV. Aceste date ne îndreptăţesc să presupunem ca Kenezul erà şi în secoliĭ precedenţĭ proprietar independent şi cap al poporuluĭ supus jurisdicţiuniĭ sale. Instituţiunea Keneziatelor erà cunoscută în Ungaria şi înainte de secolul XIV, să amintesc numaĭ pe magistrul Rogeriu, care în «Carmen miserabile», cap. XXXV, vorbesce de Kenezii Tătărescĭ. Iară Regele Bela IV în donaţiunea din anul 1247, dată Ioaniţilor, amintesce Keneziatele luĭ Ioan şi Farcaş şi Keneziatul Voevoduluĭ Lynioy, rĕmas Românilor, carĭ l-aŭ stăpânit şi până atuncĭ. Alt cum cuvîntul Kenez e de origine Gothică şi provine din Kunings (Regele)—veḑĭ I Jung, Roemer und Romanen, pag. 229—erà usitat în tot orientul, pe unde aŭ stăpânit óre când-và Gothiĭ. Principiĭ Serbilor înainte de proclamarea Regatuluĭ eraŭ Kenezĭ, Principele Bulgarieĭ e şi acum.»

În secolul XIV Kenezii aŭ colectat contribuţiunea de la Românĭ, aşà numită cincĭ-ḑeciuélă, reţinênd 'jumătate pe séma lor (medietatem collectarum quinquagesimalium. Lelesz Statutor. U. No. 137, anul 1383).

În secolul XV, după ce magistratul a trecut la juḑiĭ nobililor, Keneziatul la noĭ are numaĭ însemnătate de drept privat; veḑĭ între altele diploma din anul 1412. În secolul XVI, Kenezii la noĭ dispar. Urmaşiì lor tot-deauna şi până în ḑilele nóstre aŭ fost recunoscuţĭ ca nobilĭ donatarĭ.

În acest comentar autorul ne face istoricul Keneziatuluĭ, peripeţiile prin carĭ a trecut, originea şi sfîrşitul luĭ între Românĭ, cestiune care a preocupat atât de serios şi îndelungat pe istoriciĭ noştri. Prin acéstă diplomă ni se fac cunoscute prerogativele şi drepturile lor. (Veḑĭ Diplóme Maramureşane. No. 3, pag. 6.)

Alt exemplu: «1336. La mandatul regeluĭ Carol prin Capitul din Agria se face reambularea metale a posesiuniĭ Bedeŭ în favorul Românilor Drag şi Draguş, servienţiĭ regeluĭ; metele se statoresc cu intervenirea luĭ Paul plebanul şi Conrad, fiul luĭ Iacob cetăţean din Teceŭ.»

La acéstă diplomă face următorul comentariŭ:

«Drag și Draguș sunt numirĭ identice, ambele corespund numeluĭ grecesc Philemon și sunt analoge numirilor Danc-Dancuș, Marc-Marcuș.

«Acest Draguș este după tótă probabilitatea fundatorul și întâiul Voevod al țĕriĭ Moldoveĭ, domnind la aniĭ 1359—1360. El e titulat servientul regeluĭ—nobil ca și Ștefan și Ioan, fiiĭ luĭ Iuga, Voevoḑĭ maramureșenĭ (Veḑĭ diploma din anul 1353.), erà lăudat, distins și cu avere, de óre-ce între moșiile sale Bedeŭ este una din posesiunile cele maĭ fertile din Comitat. Alte date despre dînsul până astăḑĭ n'am aflat, pentru că literele sale le va fi dus cu sine la Moldova și a rĕmas numaĭ acésta acì, care conține descrierea hotarelor; după fiul sĕŭ Voevodul Sas a avut de nepot pe magistrul Drag, și exemple ne arată că nepoțiĭ purtaŭ numele moșuluĭ lor, precum Draguș din Giulescĭ, amintit la anul 1317. Aveà de (la) fiul sĕŭ Giula pe nepotul Dragoș, dar acesta n'a putut fi voevodul Moldoveĭ, de óre-ce în aniĭ 1359—1360 și maĭ apoĭ a trăit în Maramureș. Numele luĭ Drag din Bedeŭ îl maĭ întâlnim în diploma din anul 1355, unde este numit: Comite Drag; pe al fiuluĭ sĕŭ Ladislaŭ, judele nobililor, în cea din 1385, numele luĭ Draguș din Bedeŭ nicĭ într'una.»

Despre rîul Tisa ne dă următórea explicare:

«Ticia=Tisa, rîul ce nasce în munțiĭ noștri, aprópe de muntele Turbat și nu departe de isvórele Prutuluĭ, curge cu tóte apele nóstre către Dunăre, e numit prin Strabo, contemporanul împĕratuluĭ Tiberiu: Parisus, iar prin Pliniu Major, contemporanul împĕratuluĭ Vespasian: Patissus. Iordanis (543), vorbind despre legațiunea luĭ Priscus la curtea luĭ Atilla, îl numesce Tisia, precum și alțĭ autorĭ posteriorĭ. Numele Tisa avênd sunetul analog cu Porolissum, Potaissa, Tiasson se presupune a fi de origine Dacică . . . Poporul Dacic al ținutuluĭ nostru s'a întărit atuncĭ, când împĕratul Traian în anul 106, sfărâmând puterea armată a Dacilor, aceștia eraŭ constrînșĭ să-șĭ caute refugiul în marginile provincieĭ, asemenea ca și când se aruncă o piétră în mijlocul lacului, unda apeĭ se lățesce până către marginĭ, ast-fel aŭ căutat scăpare și urmașiĭ legionarilor Romanĭ, după invasiunea Gothilor în anul 270. Ast-fel s'aŭ refugiat Gothiĭ înaintea învingĕtorilor de Hunĭ în anul 376...» «Taras asemene de origine Dacică, de óre-ce sună analog cu Tiras=Dnistru și se afirmă că expresiunea ar însemnà în limba Thracică curgere, alt-cum numele acestuĭ rîŭ ne amintesce la poporul Thrac și la St. Tarasiu Archiepiscop (+ 806). Diminutivul din Taras este Tărășel, un afluent al Tarasuluĭ.» (Veḑĭ op. citat, pag. 15 și 16, etc) În fine să aducem și al treilea exemplu:

«1365, 2 Februariu. Regele Ludovic dăruesce Voevoduluĭ Maramu-

reşan, luĭ Balk, fiul luĭ Sas, şi fraţilor sĕĭ Drag, Dragomer şi Stefan, în recompensa serviciilor, moşia Cuhea cu pertinenţiile sale: Jeud Bachkov, ambele Vişae, Moyseni, Borşa şi ambele Selişte, confiscate de la Bogdan Vodă, eşit la Moldova şi cădut sub nota de infidelitate.» În diplomă cetesc aceste cause, pentru carĭ i s'aŭ confiscat proprietăţile luĭ Bogdan: «..... quandam possessionem Kuhnya vocatam in terra nostra Maromorusiensi habitam, cum alys villis Jood, Bachkow, Kethuyssou, Moyse, Bors et Keethzeleste vocatis in eadem terra Maramorosiensi existentibus, ad eandemque ppssessionem Kuhnya spectantibus, cum omnibus suis utilitatibus, videlicet aquis, silvis et alpibus ac quibuslibet earumdem pertinencys quovis nomine vocitatis a Bokdan voivoda et suis filys, nostris videlicet infidelibus notorys, ob ipsorum detestandam infidelitatis notam, eo quod idem Bokdan et fily sui fulminate (sic) dyabolo humani generis inimico, qui cor eorum tela sue nequicie et fraudis venenosus (sic) graviter saucians adhoc eis persuasit, ut a veritatis via et debite fidelitatis constancia pluries deviantes, de dicto regno nostro Hungarie in pretactam terram nostram Moldvanam clandestine recedentes...»

Apoĭ comentând acéstă diplomă dice:

«Sas=Sabbas. Tóte cronicile Moldovenescĭ, atât cele vre o şépte publicate prin Ioan Bogdan în aniĭ 1891 şi 1895, pre cât şi altele, sunt de acord că Sas erà fiul şi următorul în domnia a luĭ Dragoş, întemeietoruluĭ şi voevoduluĭ întâiŭ al ţĕriĭ Moldoveĭ. Dragoş a domnit doĭ anĭ, adecă în aniĭ 1359 şi 1360, şi regele Ludovic chiar în diploma din anul 1360 (Calendas=1-a Aprilis) amintesce restauraţiunea, adecă reorganisarea ţĕriĭ Moldoveĭ sub protecţiunea sa, după pustiirele Tătărescĭ şi Cumănescĭ. Fiul sĕŭ Sas a domnit patru anĭ, adică, între 1361—1364. După dînsul a urmat, cum ne spun Cronicile amintite, nu unul dintre braviĭ sĕĭ fiĭ, dar altul cu nume Bogdan, voevod iarăşĭ Maramureşan, dar fără învoirea regeluĭ Ludovic, ba chiar în contra voinţeĭ luĭ şi în contra oştirilor sale, cum ne arată diploma presentă din anul 1365, 2 Februariu. Vodă Dragoş fiind în vîrstă înaintată, când a eşit la Moldova, şi fiul sĕŭ Sas şi nepoţiĭ sĕĭ Balk, Drag, etc. eraŭ de nascere din Maramureş La Vodă Sas ne amintesce familia veche nobilă Sas din Şieu şi valea Sasuluĭ la Botiza.» După acésta urméză explicările filologice asupra numelor moşiilor confiscate luĭ Bogdan. Despre Cuhea-Kuchnya dice că s'a numit probabil după sarea şi apa sărată ce se află în apropiere; iar despre Borş=Borşa, că e nume dacic, din bora=furtuna, format ca şi Apşa, Capşa, Horşa, etc. Între

munţiĭ de la Borşa se vĕd a fi cu numirĭ dacice: Berşabă, Dirmoxa, Zimbroslav, Bratilă, Codravă, etc.

Numaĭ din exemplele citate orĭ-cine se póte convinge despre marea însemnătate a acestor documente pentru reîntregirea şi documentarea istorieĭ înfiinţăriĭ Principatuluĭ de altă dată al Moldoveĭ, precum şi despre originea multor familiĭ vechĭ. Aşà dar autorul a adus un mare serviciŭ patriotic publicând aceste diplome, şi ar fi de dorit a continuà cu asemenea documente, spre folosul istorieĭ naţionale. Pentru aceste cuvinte, trecênd peste limba în care îşĭ expune autorul comentariile sale, sunt de părere a se premià acéstă seriósă lucrare, şi de aceea o recomand cu căldură D-vóstre spre a o propune premiuluĭ Academieĭ ca carte de valóre şi care întrunesce tóte calităţile de a fi premiată. Prin acésta s'ar da autoruluĭ şi un impuls meritat de a-şĭ continuà lucrarea, după cum promite, publicând şi alte seriĭ de documente ce posedă.

Nicolescu (M.) *şi* **G. S. Ioneanu,** *România cu ţările vecine.— Chartă istorică,* Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **I. Puşcariu.**

Trebue să recunóscem că Charta presintată e o lucrare pe cât de fatigiósă, pe atât şi de sprijinitóre a intereselor didactice, dând un razĕm şcolarilor din clasele primare şi secundare pentru înlesnirea studiuluĭ istorieĭ naţionale, şi de aceea e recomandabilă ca un mijloc auxiliar de prima necesitate în şcólele pentru carĭ e destinată

Dar cu tóte acestea Charta acésta, avênd unele defecte, ce ştirbesc recerinţele uneĭ mape geografice exacte, nu se póte considerà de un operat perfect, care să pótă aspirà la sancţiunea Academieĭ.

Maĭ înainte de tóte nu putem încongiurà observarea, că orĭ-ce Chartă geografică trebue să fie provĕḑută cu indicarea gradelor de longitudine şi latitudine geografică, care să înlesnéscă fixarea şi căutarea localităţilor. Acésta însă lipsesce cu totul din Charta presintată.

Maĭ departe aflăm, că unele localităţĭ de însemnătate istorică orĭ lipsesc cu totul, orĭ nu corespund datelor istorice. Aşà d. ex. autoriĭ Charteĭ acesteia pun rîul Tiarantus în locul Siretuluĭ de astăḑĭ, şi prin acésta devin în colisiune nu numaĭ cu Erodot, carele enumĕră în ordine naturală cele cincĭ rîurĭ, ce curg din Scythia de-a dreptul în Istru, anume: maĭ spre orient *Pyretus* (Prutul) ca cel maĭ mare, iar maĭ spre occident *Tiarantus* (Teleormanul) ca cel maĭ mic, între carĭ apoĭ plaséză rîurile *Ararus* (Siretul), *Naparis* (Ialomiţa) şi *Ordesus* (Argeşul); dară nu satisfac nicĭ păreriĭ acelor savanţĭ modernĭ, carĭ

acceptéză Siretul drept Tiarantus, pentru că în casul acesta trebuià să strîmtoreze Ararus, Naparis şi Ordesus între Prut şi Siret, ceea ce nu se póte. Douĕ săbiĭ nu pot intrà de odată într'una şi aceeaşĭ técă!

Afară de acestea, în Charta presintată lipsesc unele staţiunĭ ce sunt însemnate în Tab. Peutingeriană, iar altele sunt prea grămădite lângă olaltă. Aşà de ex. staţiunile *Pons Aluti*, *Buridava*, *Castra traiana*, *Arutela*, *Praetorium* şi *Pons vetus* de la Turnu-roşu sunt cu mult maĭ aprópe una de alta, decât admite depărtarea în mile rom., indicată în Tab. Peut, iar de acì până la *Apulum* găsim numaĭ staţiunea *Acidava* la Sebeş, prin urmare în linia acésta lipsesce indicarea staţiunilor *Stenarum* (la ocna Sibiiuluĭ) şi *Cedenie* (la Apold-Mercuria). Pe de altă parte însă vedem pe Charta presintată rămurindu-se drumul roman de la Turnu-roşu pe Olt în sus până la Udvarhely, şi de acì pe Târnava-mare în jos până la Mureş şi Alba-Iulia, fără de a se notificà pe acéstă lungă cale vre una din staţiunile romane, pe când cel puţin castrele romane cu podul de trecere peste Olt între Heviz şi Ugra (Gald) şi astăḑĭ se maĭ cunosc în ruinele lor.

Nu aflăm însemnate pe Charta acésta nicĭ *Bucla* între Apulum şi Salinae, nicĭ *Optatiana*, *Largiana* şi *Cersie* între Napoca şi Parolisum, etc., etc.

Părţile muntene şi moldovene aŭ rĕmas asemenea părăginite.

În fine aflăm că n'ar fi fost de prisos, dacă pe Chartă s'ar fi indicat şi minele de sare şi de metale, ce aŭ atras pe Romanĭ să le cultive şi să facă drumurĭ artificiale până la ele saŭ în apropiere.

Aceste observărĭ fugitive, aşà credem, vor ajunge ca destule motive despre aceea că, pe lângă tótă lauda ce o merită acéstă Chartă, până la o prelucrare maĭ perfectă, nu póte contà la Premiul Năsturel-Herĕscu.

Pop Reteganul (Ioan), *Novele*, Bucurescĭ 1901. — *Povestirĭ (II) din viaţa ţĕranilor românĭ*, Sibiiŭ 1901. — Raport de **I. Kalinderu.**

M'aţĭ însărcinat să cercetez douĕ scrierĭ presintate de d-l Ioan Pop Reteganul pentru Premiul Năsturel-Herĕscu de 4.000 leĭ.

Viŭ a îndeplinì acéstă misiune.

Dincolo de Carpaţĭ, literatura nu jócă acelaşĭ rol ca în Regat. Condiţiunile politice fac ca grija de căpetenie a stratuluĭ cult, a inteligenţeĭ, cum se ḑice acolo, să fie de a întărì vitalitatea némuluĭ românesc şi puterea sa de împotrivire la influenţele dăunătóre. Ideia acésta dominantă explică multe deosebirĭ ce se vĕd în viéţa intelectuală a Românilor din Monarchia vecină, când o comparăm cu aceea de la noĭ.

Preocuparea acésta explică tăria şi durata curentuluĭ latinisator în limbă, îngrijirea deosebită dată bisericiĭ şi şcóleĭ, desvoltarea maĭ mare decât la noĭ a spirituluĭ de asociaţiune, şi multe alte fenomene. Tot ea a întipărit producţiunilor literare — luăm acest cuvînt în sensul cel maĭ larg — din Transilvania un caracter moral, educativ şi utilitar pronunţat. Scriitoriĭ acolo aŭ maĭ tot-deauna dorinţa de a fi folositorĭ poporuluĭ lor, de a-l deşteptà, de a-l îndemnà la fapte bune, la muncă rodnică, de a-ĭ ridicà moralul şi de a-l îmbărbătà. La noĭ o tendinţă de acest fel nu s'a prea observat decât în ultimiĭ anĭ; fac urărĭ însă ca acest început să mérgă crescênd şi să ajungă cât maĭ curînd la însemnătatea ce i se cuvine.

Literaţiĭ ardelenĭ cunoscuţĭ, carĭ n'aŭ fost stăpâniţĭ de acest gând, aŭ trăit maĭ toţĭ printre noĭ. Ast-fel sunt, dintre luceferiĭ literelor române: Coşbuc şi St. Iosif, şi nu tocmaĭ aşà de sus Della Marina (Ştefan Vlad), Popovicĭ-Bănăţeanu, etc. Eŭ cred că trebue să ţinem totdeauna sémă de acest fapt, când avem a aprecià un scriitor român de peste Carpaţĭ.

Preocuparea relevată maĭ sus apare de la primul cuvînt în cele două volume micĭ, intitulate, unul: *Novele* şi altul: *Povestirĭ din viaţa ţĕranilor românĭ*, scrise de d-l I. Pop Reteganul.

Să luăm din prima culegere novela *Cerşetorul* (pag. 21—28). Scopul moral al naraţiuniĭ e de a convinge pe om că nu trebue să-şĭ pună nădejdea în avere.

«Să se încrédă cine-và în avere? Maĭ scie nemernicul de om ce va ajunge? Ba nu! Cel ce va face voia Domnuluĭ va trăì în vecĭ, şi bine-ĭ va fi luĭ,» ḑice d-l Reteganul.

Un român, Pascu, făcuse avere cu morăritul; l-aŭ călcat hoţiĭ, l-aŭ jefuit, ĭ-aŭ ucis soţia, l-aŭ rănit. Acum cerşesce.

« — Nu ţĭ-e jale după ḑilele cele bune ale dumi-tale? — îl întrébă cine-và.

« — Să-mĭ fie jale, de ce? — rĕspunde sĕrmanul.

O altă naraţiune, *Bietul Istode* (pag. 74—80), înfăţişéză primejdia concubinagiuluĭ şi traiuluĭ neregulat.

Istode se întórce cu doctorat în ţéră, e numit profesor, are situaţiune bună, dar în loc să se însóre, trăesce cu o femee rea. Decade, îşĭ perde situaţiunea, ajunge din «om, ne-om, în minte copilăréscă», şi autorul conchide: «iată unde duce pe om mintea prea mare.»

Petrea Iovuluĭ, fecior voinic, sărac, mamă-sa văduvă, n'are decât cocióba de casă şi póte două găinĭ şi o mâţă. Cere în căsătorie pe fata unuĭ fruntaş, care îl sfătuesce să se ducă *în ţéră*, să adune o brumă

de parale, că fata l-o aşteptà. Petrea vine în ţéră, adecă în România, ca tinichigiŭ; aflând că iubita luĭ s'a măritat, intră în armata română, se distinge în răsboiŭ, Regele îl face sergent, căpitanul sĕŭ, căruia ĭ-a scăpat viéţa, iĭ dă fata în căsătorie. Ajuns ast-fel om bogat, se întórce în satul de nascere, face darurĭ biserici, iea cu dînsul pe mamă sa. Iar Marinca pe care o peţise, vĕḑênd ce a ajuns, «blestemă pe tată-so şi în grópă.»

«Nu te rabde pămîntul,
Cum mĭ-aĭ mâncat norocul.»

Acì trebue să observăm că autorul se depărtéză de morală. Faptul că un părinte a creḑut că prudenţa nu permite să-şĭ deà fata după un peţitor sărac nu merită blestemul, ba chiar orĭ-cum s'ar motivà lucrul, nu e moral de a înfăţişà o fată care îşĭ blestemă părintele chiar şi în grópă.

Naraţiunea *Nichită Sasul* are de scop de a îndemnà pe ţĕraniĭ românĭ să cultive legume şi să crésca pomĭ. Nichita, poreclit *Sasul*, pentru că a învĕţat felul de a lucrà al Saşilor, îşĭ cultivă cu legume şi cu pomĭ părticica de pămînt, şi face casă de piétră şi avere în 15 anĭ.

Cum s'a îmbogăţit Burălă e istoria unuĭ Evreŭ numit Burălă care, venit fórte sărac într'un sat românesc, ajunge a-şĭ însuşì destul de repede, cu ademenirĭ şi cu înşelărĭ, o bună parte a averiĭ sătenilor. «Aşà se îmbogăţesc jidaniĭ! Eĭ aŭ noroc şi minte, când ajung într'un sat cu ómenĭ fără noroc şi fără minte»,—conchide d-l Reteganul.

Alegerea subiectelor, cadrul fórte îngust în care sunt tratate, preocupările morale şi economice ale autoruluĭ, fac ca scrierile acestea să nu fie susceptibile de judecată, din punct de vedere estetic. Valórea lor stă în efectul ce pot să aibă asupra cetitorilor, în vederea cărora aŭ fost scrise. Nu sunt scrise *ad narrandum*, ci *ad probandum*, în vederea uneĭ tese.

Autorul nostru întrebuinţéză o mulţime de expresiunĭ provinciale transilvănescĭ. Pe cât sunt de neplăcute cuvintele fabricate de cărturarĭ, ce găsim adesea în scrierĭ românescĭ din Ardél, pe atât provincialismele sunt îndreptăţite în scrierĭ de moravurĭ ţĕrănescĭ, şi dacă scrierile analisate acì ar fi ce-và maĭ intuitive, maĭ puţin recĭ-raţionale, ar puté să le deà un farmec plastic. Am notat câte-và provincialisme de acestea: contrătuşe (contracte, ca *tituluşe*, etc.), pag. 23; şcóle începute = studiĭ începute (p. 74); intri la numĕruş = viĭ la recrutare; iĭ omenesce = iĭ cinstesce, şi maĭ ales douĕ cuvinte luate cu un sens care ne surprinde: gândac = şérpe (p. 38) şi pocinog = safteà.

Cele douĕ culegerĭ de naraţiunĭ, presintate de d-l Ioan Pop Retega-

nul aŭ o mare analogie, ca scop moral, cu istoriórele d-luĭ Rîureanu, cunoscute multora ca cărţĭ de cetire fórte rĕspândite în şcolĭ.

Din consideraţiunile ce am expus la începutul acesteĭ dărĭ de sémă, sunt convins că scrierile analisate merită o dovadă de aprobare din partea Academieĭ.

Rĕmâne dar ca D-vóstre să apreciaţĭ dacă se póte găsì mijlocul de a recompensà munca şi bunele intenţiunĭ ale d-luĭ I. Pop Reteganul, avênd maĭ ales în vedere că d-sa e un harnic muncitor, precum dovedesc scrierile fórte numeróse, ce a publicat în decursul lungiĭ sale cariere de scriitor şi de învĕţător.

Sorcovă (Pseudonim), *Clipe de repaus*, Braşov 1901. — *Raportor* **I. Caragiani.**

Autorul a strîns la un loc şi a publicat în acéstă carte 12 istorióre, din carĭ 8 date ca întîmplărĭ din viéţa luĭ, iar 4 ca întîmplărĭ din viéţa altora, şi pe lângă acestea o critică literară despre *Poesia în prosă* la Românĭ în timpurile nóstre.

Autorul este înzestrat de un talent rar de a istorisì şi descrie într'o limbă curat românéscă şi într'un stil cu totul natural şi plăcut şi de o vervă comică şi ironică remarcabilă. Efectul produs din cetirea acestor istorióre este plăcerea nespusă a cetitoruluĭ de a ascultà un frumos povestitor, deştept şi fórte glumeţ, şi de a dorì ca fie-care din aceste istorióre să se prelungéscă cât se póte maĭ mult. Să nu crédă cine-và că autorul, în frumósele şi glumeţele sale povestirĭ, are de ţintă numaĭ de a împărtăşì cetitoruluĭ veselele sale disposiţiunĭ din diferitele amintirĭ din viéţa sa şi din ce a observat în viéţa altora.

Autorul, pe lângă umorul sĕŭ vesel şi aplecarea sa de a descoperì ridicolul şi a-l descrie admirabil, este şi un om de inimă, simţitor la ce este frumos şi nobil, este un luminat patriot român, fin observator al vieţiĭ sociale a ómenilor, scie printre istoriórele sale glumeţe să comunice pe nesimţite cetitoruluĭ sĕŭ iubirea sa de ném, mişcările sale interióre de frumósele fapte, aversiunea sa pentru ce este rĕŭ şi lecţiunile ce póte cine-và să tragă pentru înţelepciunea vieţiĭ practice, din multe incidente din viéţa socială a altora, pe carĭ cu multă dréptă judecată şi cu fină observaţiune ne o dă în istoriórele sale. (A se vedé, spre încredinţare, maĭ cu sémă istoriórele: *Sĕrmanul Fekete Jóska*, pag. 1—20; *Un om al situaţiuneĭ*, pag. 53—64; *Moravurĭ contimpurane*, pag. 119—130.) În critica sa literară, autorul arată mult bun simţ, ridiculisând falsa inspiraţiune josnică a multor ḑişĭ poeţĭ din ḑilele nóstre.

Istoriórele cuprinse în acéstă carte pot servì ca modele de compuneri narative comice.

Pentru aceste consideraţiuni, subsemnatul este de părere a se decerne autoruluĭ Premiul Năsturel-Herĕscu.

Gr. Tauşan, *Filosofia luĭ Plotin*, ed. II, Bucurescĭ 1901.—*Raportor* **I. Caragiani.**

Între cărţile presintate pentru Premiul Năsturel-Herĕscu este şi aceea a d-luĭ Gr. Tauşan, intitulată *Filosofia luĭ Plotin*.

În acéstă carte, autorul eĭ se ocupă cu expunerea sistemuluĭ filosofic al luĭ Plotin. Spre a ne da séma de importanţa subiectuluĭ tratat în acéstă carte şi întru cât autorul eĭ a reuşit a ne da o ideie clară despre doctrina filosofică a luĭ Plotin, cred necesar, Domnilor Colegĭ, de a vĕ amintì maĭ înainte pe scurt cine a fost Plotin, ce scrierĭ filosofice avem de la el, ce anume cestiunĭ filosofice se tratéză în ele şi ce influenţă avură doctrinele luĭ filosofice asupra mijloculuĭ în care trăià, asupra contimporanilor sĕĭ şi asupra filosofilor carĭ aŭ venit în urma luĭ.

Tot ce scim despre persóna luĭ Plotin, despre timpul nasceriĭ şi activităţiĭ luĭ filosofice, precum şi despre influenţa doctrinelor sale asupra mijloculuĭ în care trăià, o datorim unuĭ elev al sĕŭ Porfiriŭ, care a publicat o biografie a profesoruluĭ sĕŭ intitulată: Περὶ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλιῶν αὐτοῦ, adecă despre viéţa luĭ Plotin şi ordinea cărţilor luĭ.

După acéstă biografie, unica contimporană ce posedăm despre Plotin, acest filosof se născù în Egipt, în oraşul Lycopolis—după cum aŭ completat alţiĭ maĭ târḑiŭ acéstă biografie, la anul 205 după Christos şi murì la anul 270 după Christos, — unde se retrăsese bolnav, decĭ în etate de 66 de anĭ.

Plotin, după terminarea în Alexandria din Egipt a studiilor enciclopedice de pe atuncĭ, d'abià la vîrsta de 28 de anĭ i s'a trezit dorinţa de a se ocupà cu filosofia, ducêndu-se şi ascultând cursurile filosofice ale multor profesorĭ de filosofie în vog pe atuncĭ în Alexandria. Neplăcêndu ĭ însă filosofia nicĭ unuia din profesoriĭ ascultaţĭ, erà dispus să se lase de studiul filosofieĭ, dacă un amic al sĕŭ nu l-ar fi dus să asculte şi cursurile unuia din filosofiĭ din Alexandria, numit Amonios Sacas, al căruĭ sistem de filosofie şi mod de predare ĭĭ plăcură atâta de mult, în cât a exclamat: «iată omul, pe care îl căutam.» Amonios Sacas fundase în Alexandria o şcólă de filosofie, care este cu-

noscută în istoria filosofieĭ grecescĭ sub denumirea de filosofia *neo-platonică*. Plotin a urmat cursurile acestuĭ filosof timp de 11 anĭ, şi un an după acésta, când dejà aveà vîrsta de 40 de anĭ, se duse şi se stabilì în Roma, unde deschise o şcólă de filosofie, la anul 245 d. Chr., şi unde profesă filosofia timp de 25 de anĭ, adecă de la 245- 270 după Chr., data morţiĭ sale.

Amonios Sacas, profesorul luĭ Plotin, nu-şĭ publică sistemul sĕŭ filosofic, şi nu numaĭ atâta, ci şi rugă pe treĭ din ceĭ maĭ distinşĭ elevĭ aĭ sĕĭ de a transmite doctrinele sale filosofice oral prin elevĭ de aĭ lor de elită la ómenĭ de elită, şi aceĭ treĭ elevĭ aĭ luĭ, numiţĭ: Erenios, Origenes şi Plotin, îşĭ dădură cuvîntul de a nu da publicităţiĭ doctrinele filosofice ale profesoruluĭ lor. Unul însă din eĭ şi cel dintâiŭ, Erenios, nu se ţinù de cuvînt, şi după el îşĭ calcă cuvîntul şi al doilea, Origenes, ceea ce vĕḑênd Plotin, se creḑù deslegat de angajamentul luat şi publică şi el parţial şi treptat părţĭ din scrierile luĭ filosofice carí, adunate la un loc, ni s'aŭ conservat subt numele de filosofia luĭ Plotin. Din faptul neţineriĭ de cuvînt a celor dintâĭ doĭ elevĭ aĭ luĭ Amonios Sacas, ceea ce făcù ca şi Plotin să nu se ţină, am fi în drept să credem că publicaţiunea filosofică a luĭ Plotin nu conţine decât doctrina filosofică a profesoruluĭ sĕŭ Amonios Sacas. S'a întîmplat însă ca publicaţiunile luĭ Erenios şi Origenes despre doctrina filosofică a luĭ Amonios Sacas să se pérdă, şi nu ni s'a conservat decât numaĭ aceea a luĭ Plotin. Din causa acésta lipsindu-ne, ca punct de comparaţiune, cele-lalte douĕ publicaţiunĭ perdute despre acelaşĭ sistem filosofic, nu ne putem pronunţà dacă sistemul filosofic al luĭ Plotin este fidela reproducere a aceluĭ al profesoruluĭ sĕŭ Amonios Sacas, saŭ dacă Plotin şĭ-a clădit un noŭ sistem, basându-se pe principiile fandamentale ale profesoruluĭ sĕŭ, dacă şi el a recurs, ca şi profesorul sĕŭ, la principiile fundamentale din filosofia Platonică, luând în ajutor şi principiile altor filosofĭ, pe carĭ le-a desvoltat, amendat şi le a completat cu vederĭ nouĕ.

Orĭ-care ar fi adevĕrul în acéstă cestiune, sciut este din biografia luĭ Plotin de către elevul sĕŭ Porfiriiŭ, că în Roma cursurile de filosofie ale luĭ Plotin, chiar de la începutul deschideriĭ şcoliĭ sale, eraŭ frecuentate de un numĕr mare de auditorĭ, maĭ cu sémă de elita societăţiĭ romane, atât de bărbaţĭ, cât şi de femeĭ, carĭ toţĭ eşiaŭ entusiaştĭ de la prelegerile sale cu fórte mare veneraţiune şi-l consideraŭ ca pe o fiinţă supra-naturală; căcĭ pe lângă darul de a fermecà pe auditorĭ, de a-ĭ convinge şi de a-ĭ face fanaticĭ pentru înaltele sale doctrine filosofice relative la sciinţa Dumneḑeiriĭ şi la virtute, apoĭ el

duceà şi o viéţă conformă cu ceea ce predicà, trăind ca un ascet, nutrindu-se numaĭ cu pâne şi apă şi despreţuind bunurile lumescĭ ca înşelătóre şi nu numaĭ incapabile de a ne face fericiţĭ, ci din contra contribuind la nenorocire, şi mulţĭ din ceĭ carĭ ascultaŭ cursurile luĭ filosofice îşĭ împărţiaŭ averile la săracĭ şi adoptaŭ modul luĭ de a trăì.

Plotin erà bolnăvicios de constituţiune, refusà de a se căutà cu doctorĭ, ceea ce-ĭ agravà treptat bóla, la care contribuià şi dieta sa cu totul insuficientă, şi de aceea a şi murit, avênd încă viéţă de trăit. Pe lângă acestea el suferià şi de ochĭ.

Plotin n'a publicat de odată sistemul sĕŭ filosofic, ci fragmentar în diferite timpurĭ, după cererea maĭ multor amicĭ şi elevĭ aĭ sĕĭ carĭ, fórte impresionaţĭ de multe din lecţiunile sale orale, îl rugară de a le scrie şi a li le da spre a trage copiĭ. În timp de 23 de anĭ de la stabilirea sa în Roma, adecă de la 245—268, Plotin publicase dejà 45 de cărţĭ, tóte din filosofia sa, iar de la 268 până la 270, data morţiĭ sale, maĭ publicase încă nouĕ, din carĭ cincĭ le trimise elevuluĭ sĕŭ Porfiriŭ, care pe la 268 se aflà în Sicilia, aşà că totalitatea cărţilor filosofice ale luĭ Plotin a fost în numĕr de 54, cuprinḍênd diferitele cestiunĭ, carĭ alcătuiaŭ întregul sĕŭ sistem filosofic Plotin, înainte de a murì, însărcină cu aranjarea şi publicarea operelor sale pe elevul sĕŭ Porfiriŭ, care execută dorinţa profesoruluĭ sĕŭ.

Porfiriŭ, dispunênd de cele 54 publicaţiunĭ ale luĭ Plotin şi revĕḍêndu-le, a clasat întreg materialul din ele în 6 capitole, grupând în fie-care din ele câte 6 cestiunĭ principale similar cu subdivisiunile lor şi din causa acésta întréga publicaţiune a filosofuluĭ Plotin o intitulă *Eneadele* luĭ Plotin, şi subt acest titlu ea a fost şi este şi acuma cunoscută în istoria filosofieĭ grecescĭ.

Porfiriŭ revĕḍênd şi publicând scrierile filosofice ale luĭ Plotin, n'a atins textul, lăsându-l aşà cum a eşit din condeiul luĭ Plotin, mărginindu-se a pune virgulele şi punctele şi a deosebì cuvintele unele de altele şi a le da ortografia grécă, lucrurĭ de carĭ nu se îngrijià nicĭ o-dată Plotin.

Pe lângă Porfiriŭ, publică o ediţiune a scrieriĭ luĭ Plotin şi un amic al sĕŭ Εὐστόχιος, medic de profesiune. În ediţiunea care ni s'a conservat până astăḍĭ nu se scie dacă s'a contopit la un loc ediţiunea luĭ cu aceea a luĭ Porfiriŭ.

În fie-care din aceste 54 cărţĭ din filosofia luĭ Plotin se cuprind maĭ multe cestiunĭ, pe carĭ el le trată de pe catedră înaintea elevilor sĕĭ. Aceste cestiunĭ, pe carĭ el le tratà pe larg înaintea auditorilor sĕĭ, dându-le tótă desvoltarea necesară, când a fost solicitat de mulţĭ din

eleviĭ sĕĭ de a le pune în scris şi să li le deà spre copiare, a făcut resumate pe scurt din ele, sciind că aceia, carĭ i le cereaŭ şi carĭ le ascultară, aŭ să le înţelégă uşor, de óre-ce asistară la desvoltarea lor orală de pe catedră. Cele maĭ multe din aceste cestiunĭ cuprinse în cele 54 de cărţĭ saŭ tratate filosofice ale luĭ Plotin aŭ fost puse de el în scris în grabă, căcĭ i se cereaŭ cu insistenţă, maĭ cu sémă de personage însemnate din Roma, carĭ frecuentaŭ cursurile luĭ. Din causa acésta el n'a avut timpul cuvenit de a le da desvoltarea cuvenită, de a le revedé, de a le îndreptà şi completà, maĭ cu sémă că suferià de ochĭ şi cetirea îĭ causà durerĭ.

Puind ast-fel în scris lecţiunile sale orale, Plotin a căutat să-şĭ condenseze ideile sale, cât se póte maĭ pe scurt. Acéstă condensare făcù chiar în anticitate ca el să fie obscur, pentru ceĭ carĭ n'aŭ ascultat şi cursurile sale orale. Apoĭ publicând ast-fel fragmentar lecţiunile sale după cerere, n'a putut să pună în ele ordinea cuvenită, adecă ce trebuià să precédă şi ce să urmeze ca consecinţă, şi să ni le presinte ca ce-và unitar. Din causa acésta Plotin a fost silit să se repete des, să explice ceea ce trebuià pus aiurea, şi în multe locurĭ chiar se şi contrariéză. Obscuritatea din scrierile luĭ Plotin a maĭ provenit pe lângă acestea şi din faptul că el, deşì cetise mulţĭ din scriitoriĭ grecĭ şi se familiarisaze destul cu limba elenă, nu o cunosceà perfect, şi pe când de pe catedră vorbià fórte bine, când se puneà să scrie, îĭ lipsià talentul de a compune, căutând a spune mult în puţine cuvinte. Tóte acestea aŭ făcut ca scrierile luĭ Plotin să fie greŭ de înţeles, una din causele arătate maĭ sus; şi a doua pentru că în ele se tratéză cele maĭ profunde şi înalte cestiunĭ metafisice, aşà că în mare parte este greŭ cine-và cetind să înţelégă ce vrea să înţelégă Plotin, şi de aceea cetirea filosofieĭ luĭ Plotin este ce-và penibil şi ca înţeles şi ca stil şi ca metodă şi ca limbă.

Plotin, din causa stăriĭ sale bolnăviciόse cronice şi din causa suferinţeĭ de ochĭ, n'a putut să-şĭ revadă scrierile sale şi să le coordoneze, apoĭ mórtea luĭ prematură făcù imposibile acestea. Greutăţile pe carĭ le presintà scrierea luĭ Plotin, de a înţelege cine-và ce vrea să spună, greutăţĭ isvorînd din marea luĭ concisiune şi din profunditatea metafisiceĭ sale, aŭ făcut ca şi în anticitate şi în timpurile moderne, puţinĭ să aibă răbdarea de a-l cetì de la început până la fine şi de a stăruì ca să-l înţelégă şi să pricépă ce lucrurĭ aşà de înălţătóre de suflet se cuprind în ea, în cât Plotin, expunêndu-le după catedră în Roma înaintea unuĭ public aşà de numeros şi ales, să farmece pe auditorĭ, să fanatiseze, şi să facă ca mulţĭ din eĭ să renunţe, ca şi Plotin, la

bunurile lumescĭ, să-şĭ împărţéscă averile la săracĭ şi să adopte modul ascetic de a trăì al luĭ Plotin.

S'aŭ găsit însă între aceştĭ puţinĭ uniĭ carĭ avură răbdarea de a cetì cu mare pacienţă pe Plotin şi de a căutà să-l înţelégă, şi din eĭ uniĭ l-aŭ şi tradus, credênd cu acésta că-l vor face maĭ uşor de înţeles, iar alţiĭ, convinşĭ căl-aŭ înţeles, aŭ scris cărţĭ, în carĭ expun, după cum l-aŭ înţeles, sistemul sĕŭ filosofic. Unul dintre aceştĭ din urmă este şi d-l Gr. Tauşan care, în monografia sa intitulată «Filosofia luĭ Plotin», după ce a studiat cu mare pacienţă cuprinsul filosofieĭ luĭ Plotin, s'a hotărît să ne expună sistemul filosofic al acestuĭ filosof, convins că l-a înţeles şi că face marĭ serviciĭ ţĕriĭ sale prin acéstă publicaţiune.

Plotin a fost un filosof eclectic care, luând de basă metafisica luĭ Platon şi meditând asupra eĭ, găsì că póte să o întregéscă şi să o presinte subt un noŭ punct de vedere, ajutându-se pentru acésta de tot ce a găsit că contribue la scopul sĕŭ în filosofiĭ grecĭ, cari-ĭ preceseră, şi în filosofiĭ orientalĭ, a căror filosofie începuse a fi cunoscută în timpul sĕŭ de aceia carĭ se ocupaŭ cu filosofia.

Fiind-că Plotin a fos inspirat de metafisica luĭ Platon în concepţiunea sistemuluĭ sĕŭ filosofic şi a utilisat din principiile celor-lalţĭ filosofĭ grecĭ şi orientalĭ tot ce puteà susţiné minunata sa concepţiune metafisică, cel ce vrea să străbată în acea concepţiune a luĭ Plotin, să o înţelégă şi să o expună, trebue să fie dejà iniţiat şi bine preparat în tótă filosofia grécă şi orientală până la Plotin, să scie bine limba grécă antică, să aibă răbdarea de a cetì şi rescetì textul în original al luĭ Plotin spre a se pătrunde de ceea ce vrea să înţelégă întâiŭ şi apoĭ de adevĕrul ce reese din acéstă înţelegere. Pe lângă acestea, cel ce vrea să se aventureze în înţelegerea filosofieĭ luĭ Plotin nu trebue să fie străin nicĭ de sistemele filosofice ale celor maĭ principalĭ filosofĭ modernĭ, pentru că uniĭ din eĭ şi eĭ aŭ fost inspiraţĭ de filosofia luĭ Platon şi de aceea a luĭ Plotin, pe cât aŭ putut să o înţelégă, aşà că multe nedomirirĭ luĭ Plotin i se pot lămurì prin ceea ce găsesce în filosofia modernă.

D-l Gr. Tauşan, judecând după cuprinsul cărţiĭ sale, constatăm că d-sa a fost bine preparat pentru întreprinderea sa de a înţelege şi de a face şi altora înţeles sistemul filosofic al luĭ Plotin, şi nu numaĭ atâta, ci şi de a deşteptà cetitorilor sĕĭ entusiasmul, pe care l-a simţit şi-l simte şi d-sa pentru doctrinele metafisice, morale şi estetice ale luĭ Plotin. Înţelegênd bine limba elenă a luĭ Plotin şi ajutat unde erà şi este controversă şi de traducţiunile făcute ale luĭ Plotin, a reuşit să se familiariseze cu sistemul luĭ Plotin şi să devie stăpân

pe înţelegerea luĭ, şi pentru expunerea luĭ admiţênd o nouă grupare a materieĭ din filosofia luĭ Plotin, diferită în mare parte de aceea a luĭ Porfiriŭ şi apropiată de grupările filosofice din ḑilele nóstre, prin expunerile sale clare, prin interpretările sale pătrunḑĕtóre şi juste, dându-ne în text şi în note acì traducerea textuluĭ grecesc, acì mărginindu-se numaĭ la traducerea textuluĭ, citând în ce parte a Eneadelor se află el, a reuşit a ne face apropiabil pe Plotin şi a căpĕtà plăcerea de a-l cetì cu curagiŭ că-l vom puté înţelege şi admirà în urma iniţierilor ce ne-a făcut în tóte cestiunile cele maĭ importante, cuprinse şi tratate în sistemul filosofic al luĭ Plotin. Autorul ne dă în cartea sa tot ce se scie până acum despre Plotin şi tot ce este necesar de a se sci, pentru ca cine-và să aibă curagiul de a cetì pe Plotin. Monografia d-luĭ Gr. Tauşan despre filosofia luĭ Plotin se póte considerà ca una din cele maĭ importante scrierĭ filosofice, carĭ s'aŭ scris până acum în România, scriere care tradusă în alte limbĭ póte face onóre ţĕriĭ în străinătate.

Pentru aceste merite ale acestĕĭ cărţĭ şi pentru multe altele, pe carĭ bóla mea de câte-và ḑile nu mĭ-a permis a le semnalà în raportul de faţă, vĕ rog cu insistenţă, Domnilor Colegĭ, de a votà premiarea eĭ, sigurĭ fiind că e o lucrare excelentă şi a încuragià pe autor şi la altele de felul eĭ.

B. Premiul Lazăr de 5.000 leĭ.

Mama şi copilul saŭ Igienă practică pentru usul mamelor, de doctorul Ecaterina Arbore-Ralli.—Raportor d-l Dr. I. Felix.—După o considerare generală ce raportorul face asupra cărţiĭ, că adecă autórea, doctor tînĕră încă, de sigur că a utilisat autorĭ mulţĭ, şi dar acelora li s'ar cuvenì a li se imputà responsabilitatea pentru unele erorĭ ce s'aŭ strecurat în lucrarea sa, ḑice apoĭ că autórea nu scrie pentru femeia din popor, ci pentru dómnele de salon, carĭ în timpul sarciniĭ se ocupă cu musică, cu literatură, cu pictură, carĭ scriŭ şi cetesc; autórea recomandă acestor cliente arta, pentru ca impresiunile estetice să fie profitabile şi pentru copil. Că este necesar ca femeia devenită mamă să posédă óre-carĭ noţiunĭ asupra igieneĭ sarciniĭ, asupra îngrijiriĭ copiluluĭ, asupra preveniriĭ bólelor, carĭ pot apăré în timpul sarciniĭ, al lehuzieĭ, al alăptăriĭ la mamă şi la copil, nu este însă util, ḑice raportorul, ca să se deà acestor noţiunĭ, precum face autórea, o formă prea învĕţată, să se vorbéscă femeilor nervóse cu imaginaţiune vie despre autointoxicaţiunea fĕtuluĭ prin bacilul coli al mameĭ, de

facerea maĭ grea şi de bólele fără sfîrşit ale femeilor civilisate, de tóte prefacerile anatomice şi fisiologice provenite în corpul femeiĭ însărcinate, de faptul neconstatat, imaginar, că în timpul sarciniĭ microbiĭ se îmmulţesc în corpul femeiĭ şi devin virulenţĭ, periculoşĭ; de forcepsul întrebuinţat la facerĭ grele, de uremie, eclampsie, de ruperea perineuluĭ. După ce face aceste privirĭ generale, apoĭ trece la analisarea conţinutuluĭ cărţiĭ, făcênd la fie-care capitol critică şi arătând lipsurile scrieriĭ.

În fine vine la conclusiune, care este acésta: «Cu tóte micile neajunsurĭ pe carĭ le-am semnalat, cartea d-şóreĭ Ec. Arbore-Ralli este o lucrare utilă; autórea merită încuragiare pentru munca eĭ roditóre; publicaţiunea eĭ de faţă nu însuşesce însă tóte condiţiunile pentru ca să fie premiată.»

Punêndu-se la vot, a obţinut 2 voturĭ pentru şi 5 contra.

1). Studiŭ asupra viticultureĭ şi vinurilor din România de Dr Ch. D. Druţu; 2). Vinurile RomânieĬ de V. Cârnu Munteanu şi Corneliŭ Roman.—Raportor d-l P. Poni. — D-sa ne spune că cestiunea vinurilor din România, de care se ocupă amândouĕ aceste cărţĭ, a fost pusă până acum la concurs, pentru Premiul Lazăr, de patru orĭ. Întâia dată nepresintându-se nimenĭ, la 1888, în 1889, mănţinêndu-se premiul, s'a presintat un singur manuscript, şi a fost găsit insuficient de a fi premiat; apoĭ mănţinêndu-se premiul şi pentru 1897, s'aŭ presintat douĕ lucrărĭ. Studiindu-se cu atenţiune manuscrisele atuncĭ, nu li s'a acordat nicĭ de astă-dată Premiul Lazăr. Cestiunea fiind de interes naţional, iarăşĭ s'a pus la concurs pentru anul 1903, când s'a elaborat şi un program de a cunósce concurenţiĭ cum înţelege Academia să fie tratat acest subiect.

Cetind cartea d-luĭ Druţu, ḑice raportorul, precum şi cea a d-lor Munteanu şi Roman, am găsit că ele nu eraŭ alt-ceva decât cele douĕ manuscrise presintate la concurs în 1897.

Ne maĭ dispunênd de aceste manuscrise, îmĭ este peste putinţă să controlez în detaliŭ modificările făcute cu ocasiunea publicăriĭ lor... apoĭ ne spune că ambele lucrărĭ aŭ rĕmas ceea ce eraŭ şi manuscrisele din 1897 Schimbările făcute constaŭ: în lucrarea d-luĭ Druţu, capitolul relav la meteorologie a fost completat şi considerabil îmbunătăţit, capitolul însă relativ la descrierea varietăţilor de pómă presintă o scădere regretabilă faţă cu manuscriptul.—În cartea d-lor Munteanu şi Roman s'aŭ continuat datele statistice de la 1894—1898, dar se observă că s'aŭ eliminat din manuscris tóte indicaţiunile ce arătaŭ modul defectuos de cum se strîngeaŭ probele de vinurĭ spre a fi ana-

lisate. Raportorul expune așà conclusiunea sa: «În resumat, manuscriptele presintate anul acesta la Premiul Lazăr sunt lucrări presintate la 1893... Ele dovedesc un progres în studiul vinurilor nóstre... În asemenea condițiuni, părerea subsemnatului este că nu putem recomandà pentru Premiul Lazăr nici una din aceste lucrări...»

Punêndu-se la vot, lucrarea d-lui Druțu a întrunit 2 voturi pentru și 5 contra; iar a d-lui Cârnu 3 pentru și 4 contra.

Memoriŭ descriptiv asupra unui noŭ balon dirijabil, de Gazela (pseudonim). — Rıportor d-l Dr. C. I. Istrati. — Acéstă lucrare cuprinde 11 pagine litografiate și o planșă. Lucrarea este mai sciințifică. Punctul de plecare e: «Că atât timp cât nacela și balonul nu vor formà un singur corp—raportorul dice—este just, dar nu crede că vor puté obține resultatul dorit.» Că «pentru ca balonul să fie sustras de acțiunea curenților atmosferei, el trebue să se misce în sensul orizontal cu o vitesă fórte mare, *lucru care se póte obține ușor.*» Raportorul observă că tocmai acésta s'a realisat cu mai multă greutate și în mod cu totul insuficient. Apoi se observă că «în mod practic nu este stabilit în de ajuns relațiunea care există între volumul balonului și cercurile de susținere. Că volumul crescênd, cerință necesară, față cu greutatea motorului și a anexelor, aceste cercuri, cu tóte că făcute din aluminiŭ, vor îngreuià mult ponderea balonului și vor devenì cu deosebire fórte fragile.»

Academia nu póte oferì premiile sale unor lucrări, despre cari autorul singur spune lucrul următor:

«Dacă acest memoriŭ ce presintăm ar avé succesul de a obține premiul de 5.000 lei, pentru care concurăm, putênd ast-fel prin ajutorul acestei sume să punem în practică principiile expuse mai sus.»

Acéstă lucrare a fost respinsă în unanimitate.

Cercetări asupra etiologiei și seroterapiei tusei convulsive, de Dr. Manicatide.—Raportori d-nii: Dri Felix, Babeș, Istrati și Rômniceanu.— Pentru ca Comisiunea premiilor să-și capete convingerea că lucrarea d-lui Dr. M. Manicatide este în adevĕr *o invențiune importantă sciințifică,* în sensul art. 25 din Regulamentul general al Academiei, a trimis lucrarea amintită acestei Comisiuni spre a face experimente însăși cu acest ser. În urma încercărilor făcute, domniile-lor aŭ raportat Comisiunii premiilor: «Am început experimentele necesare la Spitalul de copii, în pavilionul bólelor infecțióse, dar am dobândit convingerea că nu ne vom puté pronunțà într'un timp scurt asupra valorii invențiunii și că va trebuì ca pentru acésta să dispunem de un timp de observațiune mai lung.»

Pe basa acesteĭ conclusiunĭ, Comisiunea declară în unanimitate că nu are elemente suficiente de a se pronunţà dacă lucrarea d-luĭ Dr. M. Manicatide se presintă ca o importantă invenţiune sciinţifică probată.

Comisiunea recunósce că lucrarea în sine, fiind de o importanţă mare, speră că d-l Dr. M. Manicatide va urmà cu experienţele înainte şi în acéstă privinţă va găsì un sprijin puternic în colegul nostru d-l Dr. Felix, care a declarat că primesce a asistà şi controlà cu plăcere experienţele şi în viitor. Ast-fel d-l Dr. Manicatide va fi din noŭ în situaţiunea de a presintà lucrarea sa în aniĭ viitorĭ.

Pentru acest cuvîrt a fost respinsă de la premiŭ.

Elemente de dentistică clinică şi operatorie de Dr. D. D. Niculescu, vol. I.—Raportor d-l Dr. I. Felix.—D-sa observă maĭ întâiŭ că obicĭnuit autorul, care scrie un manual asupra uneĭ specialităţĭ restrînse din medicină şi chirurgie, începe cu studiul anatomieĭ şi al istologieĭ maĭ amănunţiţe a organelor la carĭ se referă acea specialitate; Doctorul D. D. Niculescu nu urméză ast-fel; presupune la cetitorĭ ca cunoscută anatomia macroscopică şi microscopică a dinţilor şi măselelor şi intră îndată în studiul Asepsieĭ şi Antisepsieĭ în dentistică, al antisepticelor întrebuinţate în tratamentul carieĭ dentare şi în cercetarea eĭ amănunţită. Autorul studiéză istoria carieĭ dentare, etiologia eĭ, microbiĭ carieĭ dentare, etc. Poveţele date la igiena dinţilor sunt bine chibzuite, observă însă raportorul că autorul comite o eróre de traducere, ḑicênd că peria de dinţĭ se face din mătase, scăpându-ĭ din vedere că cuvîntul frances «soie» are un înţeles dublu şi nu însémnă numaĭ mătase, ci şi pĕr de rîmător.

Raportorul intră apoĭ în conţinutul cărţiĭ şi ne spune că autorul a descris cu multe amănunţimĭ tratamentul operativ al carieĭ de patru grade. Cel maĭ important dintre capitole este acela care tratéză despre extracţiunea dinţilor; acì autorul studiéză anatomia óselor maxilare, preciséză indicaţiunile extracţiuniĭ, contra-indicaţiunile eĭ, basate pe cunoscinţa patologieĭ medicale, arată regulele extracţiuniĭ, etc. Metodele anestesieĭ generale şi ale celeĭ locale sunt bine expuse. Autorul maĭ vorbesce şi despre grefa dentară cu metodele eĭ, despre dinţiĭ cu cuiŭ, despre corónele de aur, corónele de alt metal, etc.

În conclusiune, raportorul se pronunţă aşà: «Elementele de dentistică, vol. I, ale d-luĭ Dr. D. D. Niculescu se presintă ca o carte scrisă cu cunoscinţă, ca o lucrare cetită, pentru care autorul merită încuragiare, spre a duce la bun sfîrşit şi volumele următóre ale acestuĭ tratat, care însă nu însuşesce tóte condiţiunile spre a fi premiată cu Premiul Lazăr.»

Punêndu-se la vot, a întrunit 2 voturĭ pentru şi 5 contra.

Amputations ostéoplastiques expérimentales de Dr. Z. Samfirescu.— Raportor d-l Dr. Rômniceanu, membru corespondent al Academieĭ, care comunică Comisiuniĭ de nouě, că lucrarea d-luĭ Dr. Samfirescu este o lucrare meritorie şi că autorul a arătat multă pricepere în studiul acesteĭ cestiunĭ. Atât numaĭ ne spune, fără a o recomandà spre premiare.

A fost respinsă cu unanimitate.

Treĭ aplicaţiunĭ practice ale aieronauticeĭ. 1. Balonul cu cîrmă, de Gh. Varlam Ghiţescu. — Raportor d-l Dr. C Istrati.— Acéstă lucrare are 131 pagine şi o planşă litografiată. Deşì este în curent autorul cu multe cestiunĭ relative la construcţiunea balónelor, lucrarea sa nu póte fi premiată: a) pentru că autorul ḑice că cursul de aeronautică va fi publicat numaĭ atuncĭ când îşĭ va vinde invenţiunea, — apoĭ adaugă: «*căcĭ am nedumirirĭ asupra unor date şi maĭ cu sémă asupra unor maşinĭ pe carĭ nu toţĭ le descriŭ în acelaşĭ fel* » b) Că erà maĭ simplu şi maĭ sciinţific de a enumĕrà datele positive de la carĭ plécă autorul în concepţiunea sa. A afirmà, ḑice raportorul, fără a probà, nu este a dovedì şi maĭ puţin a convinge, şi autorul în lunga sa lucrare nu face decât a afirmà, fără a probà nimic. c) Erà maĭ bine de a face ast-fel, decât a descrie în aprópe 100 de pagine cestiunĭ de un detaliŭ prea minuţios, etc. d) Că găsim de asemenea fapte sciinţifice nu tocmaĭ exacte şi frase adesea curióse, etc.

Pentru aceste cuvinte nu se recomandă spre premiare.

Îmbunătăţirea alimentaţieĭ ţăranuluĭ romîn, de Dr. A. Urbeanu — Raportor d-l Dr. I. Felix.—D-sa resumă cuprinsul broşuriĭ, arătând că în ea se cuprind analise de porumb românesc făcute de învĕţaţiĭ noştri chimiştĭ, şi spune că autorul nu face menţiune în broşura de faţă despre grâŭ şi făinurile luĭ, porumbul şi mălaiul în morăritul indigen; că valórea nutritivă a porumbuluĭ şi în special a celuĭ românesc este bine constatată de chimiştĭ, fisiologĭ şi igieniştĭ. Cercetările cu gelatină făcute de Dr. Urbeanu nu sunt de natură a îmbogăţì cunoscinţele nóstre asupra alimentelor; se scie de mult că valórea alimentară a gelatineĭ este inferióră celeĭ de albumină şi a glutenuluĭ.

Afirmaţiunea autoruluĭ că pânea de grâŭ n'are valóre nutritivă maĭ mare decât mămăliga de porumb este pasibilă de critică, şi că la apreciarea resultatelor de analisă la porumb toţĭ se ieaŭ după datele mediĭ. Alimentarea ţĕranuluĭ român a fost tratată de mulţĭ competenţĭ şi autorul completéză lucrările lor. Studiind apoĭ valórea hraneĭ ḑilnice a ţĕranuluĭ, autorul o desparte în 3 categoriĭ: 1) regimul sărac, 2) al ţĕranuluĭ cu avere medie, 3) regimul abundent, şi ajunge la conclusiunea că ţĕranul îndeplinesce maĭ multă muncă decât ceea ce ar

corespunde cu cantitatea alimentelor ingerate. Autorul maĭ e de părere că hrana insuficientă, lipsa de azot în hrană, face pe ţĕran leneş, îl împinge spre cârciumă, produce mortalitate mare, inaptitudinĭ pentru serviciul militar, scăderea talieĭ şi micşorarea puteriĭ de muncă.

Porumburile mucedite şi stricate sunt sărace în materiĭ hrănitóre, ba şi culegerea înainte de cócere. În urmă autorul calculéză cantitatea diferitelor principiĭ alimentare la maĭ multe familiĭ din diferite judeţe din ţéră, spune că organismele slăbite prin porumb stricat, etc. maĭ sunt otrăvite şi prin substanţe toxice şi ca conclusiune autorul propune ca ţĕranul să fie pus în stare de a puté semĕnà la timp, prăşì şi culege porumbul sĕŭ; să se modifice postul şi să se opréscă mâncarea porumbuluĭ necopt şi stricat. D-l Dr. Urbeanu recomandă alimentarea ţĕranuluĭ nostru cu leguminosa Soja Hispida, pentru că conţine materiĭ azotóse cu 50% maĭ mult ca fasolea, mazĕrea, lintea etc. La noĭ acéstă leguminósă se cultivă la Şcóla de agricultură de la Herĕstrĕŭ. In fine autorul maĭ cere ca porumbul românesc să fie înlocuit cu cincantino şi pignoletto.

Conclusiunea e că: «broşura în cestiune este resultatul unor studiĭ îndelungate, făcute cu cunoscinţa materieĭ; lucrarea de faţă constitue numaĭ o parte a acestuĭ studiŭ. «Cu tótă valórea eĭ, broşura d-luĭ Dr. Urbeanu nu însuşesce tóte condiţiunile pentru a fi premiată cu Premiul Lazăr.

A obţinut 2 voturĭ pentru şi 5 contra.

Nouĭ elemente de Igienă, de Dr. A. Urechiă.—Raportor d-l Dr. I. Felix. —D-sa spune în raport că d-l Dr. Urechiă s'a maĭ presintat pentru premiŭ cu I-a ediţiune a Igieneĭ şi că a fost sfătuit pe la 1894 de a întreprinde studiĭ bacteriologice, că Dr. A. Urechiă s'a conformat sfaturilor Comisiuniĭ de premiĭ şi a lucrat în Institutul de Patologie şi de Bacteriologie şi şĭ-a completat cunoscinţele.

Cartea este destinată pentru clasele superióre secundare, redactată conform programeĭ. După ce raportorul ne dă în resumat conţinutul cărţiĭ şi care e făcut cu multă precisiune şi amănunţit, apoĭ conchide: «Ca conclusiune în acest raport, am onóre, Domnilor Colegĭ, a vĕ supune părerea, că cartea d-luĭ Dr. A. Urechiă, *Nouĭ elemente de Igienă*, Bucurescĭ 1902, atât în privinţa conţinutuluĭ, precum şi în ceea ce privesce limba, stilul, claritatea expuneriĭ, se presintă ca o lucrare meritorie, ca cea maĭ bună carte didactică română de Igienă pentru şcólele secundare, şi în general pentru ceĭ carĭ doresc a se instruì dintr'o scriere, care popularisézà principiile Igieneĭ moderne. Vĕ rog dar,

Domnilor Colegĭ, să decernețĭ Doctoruluĭ A. Urechiă Premiul Statuluĭ Lazăr.

Admisă pentru premiare cu 4 voturĭ pentru şi 3 contra.

Procedându-se la vot asupra cărților presintate la Premiul Lazăr de 5.000 leĭ, resultatul a fost:

Numele Autoruluĭ	Pentru	Contra
Dr. Urechiă	4	3

Prin urmare nu vi se supune la vot decât o singură lucrare, *Nouĭ elemente de Igienă* de Dr. Urechiă

Dr. Ecaterina Arbore-Ralli, *Mama şi Copilul saŭ Igienă practică pentru usul mamelor ed. I*, Bucurescĭ 1900. — *Raport de* **Dr. I. Felix**

Acéstă lucrare a fost presintată Academieĭ pentru Premiul Statuluĭ Lazăr. O lucrare ca cea de față cere multă experiență, o practică medicală îndelungată, este dar natural că tînĕra autóre a utilisat scrierile altor autorĭ, şi pe aceştia îĭ vom considerà ca responsabilĭ pentru unele erorĭ carĭ s'aŭ strecurat în acéstă carte. D-ra Arbore-Ralli nu scrie pentru femeile din popor, ci pentru damele de salon, carĭ în timpul sarciniĭ se ocupă cu musica, cu literatura, cu pictura, carĭ scriŭ şi cetesc; autórea recomandă acestor cliente arta, pentru ca impresiunile estetice să fie profitabile şi pentru copil.

Este necesar ca femeia devenită mamă să posédă óre-carĭ noțiunĭ asupra igieneĭ sarciniĭ, asupra îngrijiriĭ copiluluĭ, asupra preveniriĭ bólelor carĭ pot apăré în timpul sarciniĭ, al lehuzieĭ, al alăptăriĭ la mamă şi la copil, nu este însă util ca să se deà acestor noțiunĭ, precum face autórea, o formă prea învĕțată, să se vorbéscă femeilor nervóse, cu imaginațiunea vie, despre autointoxicațiunea fĕtuluĭ prin bacilul coli al mameĭ, de facerea maĭ grea şi de bólele fără sfîrşit ale femeilor civilisate, de tóte prefacerile anatomice şi fisiologice provenite în corpul femeiĭ însărcinate, de faptul neconstatat, imaginar, că în timpul sarciniĭ microbiĭ se îmmulțesc în corpul femeiĭ şi devin virulențĭ, periculoşĭ, de forcepsul întrebuințat la facerĭ grele, de uremie, eclampsie, ruptura perineuluĭ.

În partea I, în cap. I şi II, autórea descrie bine anatomia organelor genitale, formarea embrionuluĭ, semnele sarciniĭ, metodele pentru determinarea epociĭ graviditățiĭ, schimbările în starea nervóşă a femeiĭ însărcinate. Trecĕnd, în cap. III, la exercițiile fisice din timpul sarciniĭ, autórea recomandă masagiul, uită însă să indice precauțiunile nece-

sare, pentru ca prin masagiul pântecelui să nu se provóce lepĕdătura. În cap. IV, îmbrăcămintea, autórea recomandă o reformă, pe care voesce să o importe la noĭ din America şi din Germania, unde a fost propusă cu puţin succes, şi nu cred că la noĭ medicina şi igiena vor învinge moda; recunosc însă bunăvoinţa autóreĭ, care a studiat încercările făcute în acéstă privinţă în alte ţĕrĭ.

În cap. V autórea admite pentru femeia însărcinată şi regimul vegetarian, deşì recunósce că regimul mixt este maĭ potrivit; subsemnatul nu pot însă aprobà unele liste de bucate recomandate de d-ra E. Arbore-Ralli, precum pentru dejun: chiftele de orez cu sos de ciupercĭ, cartofĭ cu smântână, mere cópte, mămăligă; saŭ orez à la japonaise, pesmeţĭ de revent cu sos de mere, fasole verde cu sos de smântână, cafeà de ovĕz. Ar fi fost maĭ util, dacă autórea ar fi dat cetitórelor óre-carĭ noţiunĭ asupra principiilor alimentaţiuniĭ, asupra alcătuiriĭ corecte a mâncărilor, să le fi explicat, că hrana trebue să conţie într'o proporţiune determinată materiĭ cuaternare (azotate, albuminóse), carbohidrate, substanţe grase, sărurĭ minerale şi apă. În contra constipaţiuniĭ autórea recomandă masagiul şi uită şi acì să spună, că masagiul pântecelui póte provocà avort În cap. VI măsurile de curăţenie sunt bine descrise. În cap. VII bólele maĭ frecuente din timpul sarciniĭ sunt tratate în mod prea amănunţit; nu este femeiĭ însărcinate de nicĭ un folos, ca să cunóscă metodele examenuluĭ chimic al urineĭ, ca să i se deà pentru diferite bóle ordonanţe medicale, pe carĭ nu le va lucrà farmacistul, dacă nu sunt subscrise de un medic.

În cap. VIII, facerea, autórea descrie bine mersul acestuĭ act, zugrăvesce însă cu culorĭ prea viĭ durerile, gemetele, ţipetele femeiĭ născênde. În regimul femeiĭ lehuze, recomandat de autóre, jócă un rol prea mare vinul tare şi grogul.

În partea a doua, copilul sănătos, în cap. I şi II, autórea tratéză despre copilul noŭ născut, despre îngrijirile peliĭ, ochilor, guriĭ; explică în mod clar importanţa curăţenieĭ; la prima legare a buriculuĭ nu se arată însă cu destulă insistenţă deosebirea între curăţenie şi între asepsie; este de dorit ca, într'o ediţiune a doua a acesteĭ cărţĭ, să se înlocuéscă la legarea buriculuĭ scrobéla cu o substanţă antiseptică. În capitolul III se daŭ óre-carĭ regule pentru îmbrăcarea copiluluĭ. În capitolul IV şi V, despre hrană şi despre alăptare, se expune bine însemnătatea lapteluĭ; la analisa chimică a acestuĭ aliment, din scăpare din vedere, s'a omis albumina. Supa de chimen nu merită protecţiunea ce-ĭ acordă autórea. Ea arată cu cuvinte convingĕtóre tinerelor mame datoria ce aŭ de a alăptà singure pe copiiĭ lor. Capitolul VI

cuprinde regulele la alegerea doicii, capitolul VII amănuntele alăptării, durata sugerii, cantitatea laptelui supt

În capitolul VIII, alăptarea artificială, sunt expuse amănunţit vederile moderne asupra înlocuirii sînului femeii prin biberon, sunt prescrise regule de curăţirea scrupulósă a biberonului. Asemenea în capitolul IX înţărcarea este bine descrisă, tóte sfaturile din acel capitol sunt bune, afară de recomandarea unor alimente amidonóse străine, ca Tapioca, Arrowrot, Racahut, Fosfatina Fallière, de cari ne putem lipsì. Capitolul X cuprinde igiena camerei de culcare a copiilor. Autórea cere ca în timpul ernii acea cameră să fie încăldită la 15°—16°, temperatură prea jósă pentru atmosfera localului în care se adăpostesce copilul îndată după nascere, după ce a eşit dintr'un mediŭ de 37° C. În capitolul XI se descrie într'un mod excelent supravegherea sănătăţii copilului, controlarea progresului în desvoltarea lui cu ajutorul cântarului, eşirea dinţilor.

Partea a treia se ocupă cu copilul bolnav. În capitolul I sunt descrise metodele pentru crescerea copiilor fórte slabi, născuţi înainte de termen, clojniţa (couveuse) şi gavagiul. Capitolul II este unul din cele mai importante, el tratéză despre bólele mistuirii, ale căror cause, simptome şi tratament sunt expuse cu deplină cunoscinţă a materiei, dar ordonanţele (reţetele), pe cari le dă autórea nu eraŭ necesare, de óre-ce cartea nu este scrisă pentru medici ori studenţi în medicină. În capitolul III—XI este bine explicat modul de transmitere a bólelor infecţióse, semnele şi complicaţiunile lor, îngrijirea bolnavilor; începênd cu febrele eruptive, cu pojarul, scarlatina, vĕrsatul, autórea dă poveţe despre vaccinaţiune, trece la varicelă, la difterie şi la crup, la brâncă, la tusea convulsivă şi la febra tifoidă. Capitolul XL, Malaria, este prea scurt şi nu conţine noţiunile, bine cunoscute astădi, despre migraţiunea germenului acestei bóle din corpul omului bolnav în acela al ţînţarului Anopheles, şi vice-versa din corpul ţînţarului în acela al omului sănătos. Capitolul XII, măsurile igienice la copilul bolnav, conţine sfaturi practice bine chibzuite.

Cu tóte micile neajunsuri pe cari le-am semnalat, cartea d-rei E. Arbore-Ralli este o lucrare utilă; autórea merită încuragiare pentru munca ei roditóre, publicaţiunea ei de faţă nu însuşesce însă tóte condiţiunile pentru ca să fie premiată.

Dr. Ch. D. Druţu, *Studiŭ asupra Viticulturei şi Vinurilor din România*, Bucurescĭ 1900.

V. Cârnu-Munteanu şi **Corneliŭ Roman**, *Vinurile Românieĭ. Studiŭ economic şi chimic*, Bucurescĭ 1900. — *Raport de* **Petru Poni**.

Studiul vinurilor române de care se ocupă amândouĕ aceste cărţĭ a fost pus până acuma la concurs pentru Premiul Lazăr de patru orĭ.

Prima publicaţiune făcută, sunt acuma doĭ-spre-ḑece anĭ, nu a dat nicĭ un resultat, căcĭ la epoca fixată, adecă la 31 Decemvrie 1888, nu s'a presintat nicĭ un concurent.

În şedinţa de la 20 Martie 1889, Academia a hotărît să mănţină acelaşĭ subiect pentru Premiul Lazăr, care trebuià să se decérnă în 1893. La acéstă din urmă dată s'a primit un singur manuscris purtând ca motto: «Încetul cu încetul se face oţetul.» Comisiunea însărcinată cu examinarea luĭ, şi compusă din d-niĭ P. S. Aurelian, D. Brândză şi P. Poni, găsesce că lucrarea este «o încercare slabă şi cu totul incompletă asupra cestiuniĭ puse la concurs», şi conchide la nepremiare. Academia, aprobând părerea Comisiuniĭ decide, în şedinţa de la 15 Martie, să se pună din noŭ la concurs, pentru Premiul Lazăr din 1897, studiul vinurilor din România.

În urma acesteĭ a treia publicaţiunĭ, s'aŭ presintat douĕ lucrărĭ:

1. Manuscrisul No. 1, purtând ca motto: «Prin răbdare şi stăruinţă se póte face ce-và», şi

2. Manuscrisul No. 2, purtând ca motto: «Cunósce-te pe tine însuţĭ.»

Făcênd parte din Comisiunea Lazăr din acel an, am studiat cu tótă atenţiunea aceste douĕ memoriĭ şi, prin raportul ce am făcut, le-am analisat în detaliŭ arătând carĭ sunt calităţile şi defectele fie-căruia (*Anale*, ser. II, t. XIX, p. 347—356). În şedinţa de la 8 Aprilie 1897, Academia a hotărît să nu acorde premiul nicĭ uneia din aceste douĕ lucrărĭ.

Tot de odată s'a aprobat propunerea Comisiuniĭ de a se mănţiné studiul vinurilor la concursul Premiuluĭ Lazăr din 1903, precum şi un program detaliat în care se arată cum Academia înţelege să fie tratat acest subiect atât de important pentru economia nóstră naţională.

Cetind cartea d-luĭ Druţu, precum şi aceea a d-lor Munteanu şi Roman, am găsit că ele nu eraŭ alt ce-và decât cele douĕ manuscrise presintate Academieĭ în 1897.

Cartea d-luĭ Druţu este manuscrisul pe care îl desemnam în raportul meŭ cu No. 1 şi care purtà ca motto: «Prin răbdare şi stăruinţă se póte face ce-và.»

Cartea d-lor Munteanu şi Roman este manuscrisul No. 2, purtând ca motto: «Cunósce-te pe tine însuţĭ.»

Ne maĭ dispunênd de aceste manuscrise, nu-mĭ este cu putinţă să controlez în detaliŭ modificările făcute cu ocasiunea publicăriĭ lor. După cât memoria însă mĕ ajută şi după cât pot judecà din recetirea raportuluĭ meŭ, cred că nu mĕ amăgesc afirmând că ambele aceste lucrărĭ aŭ rĕmas, în totalitatea lor, ceea ce eraŭ şi manuscrisele din 1897. Nicĭ una din cestiunile nouĕ cuprinse în programul Academieĭ nu a fost studiată şi tratată.

Schimbările maĭ însemnate ce am putut constatà că s'aŭ făcut sunt următórele:

În cartea d-luĭ Druţu, capitolul relativ la meteorologie a fost completat şi considerabil îmbunătăţit. Capitolul relativ la descrierea «varietăţilor de pómă aflate în cultură» presintă însă o scădere regretabilă faţă cu manuscrisul. Pe când în manuscris, îmĭ aduc bine aminte, acéstă descriere erà însoţită de desemnurĭ fórte bine făcute de foĭ şi de strugurĭ, în carte aceste desemnurĭ lipsesc cu totul.

În cartea d-lor Munteanu şi Roman, unele date statistice, carĭ în manuscris se opriaŭ la anul 1894, aŭ fost completate până la 1898. De asemenea constat că s'aŭ eliminat din manuscris tóte indicaţiunile relative la modul defectuos cu care fuseseră strînse probele de vinurĭ carĭ aŭ fost analisate.

Este evident că nu pot avé asupra acestor douĕ cărţĭ decât aceeaşĭ părere pe care am exprimat o în raportul meŭ din 1897.

Iată conclusiunea aceluĭ raport:

«În resumat, manuscrisele presintate anul acesta la Premiul Lazăr sunt superióre lucrăriĭ presintate pentru acelaşĭ premiŭ în 1893. Ele dovedesc un progres în studiul vinurilor nóstre. Fie-care din ele are unele părţĭ bine tractate, amândouĕ însă aŭ alte părţĭ fórte slab studiate, şi în fine cercetările relative la unele cestiunĭ de cea maĭ mare importanţă lipsesc cu totul.

«În asemenea condiţiunĭ, părerea subsemnatuluĭ este că nu putem recomandà Academieĭ pentru Premiul Lazăr nicĭ una din aceste lucrărĭ.»

Aceste conclusiunĭ, aprobate după cum aţĭ vĕḑut de Academie în 1897, eraŭ urmate de o propunere, care cred că este necesar să v'o amintesc:

«Faptul că s'aŭ presintat—ḑiceam în 1897—anul acesta la concurs douĕ lucrărĭ, dovedesce că sunt maĭ multe persóne carĭ studiéză cestiunea vinurilor. Dacă aceste persóne ar urmărì cercetările lor, am

puté sperà ca peste patru anĭ să avem un bun studiŭ asupra acestuĭ subiect, atât de însemnat pentru economia nóstră naţională. Părerea mea este decĭ să se pună încă odată la concurs studiul vinurilor, făcêndu-se însă un program amănunţit, în care să se arate modul cum înţelege Academia ca acest subiect să fie tratat.»

Acéstă propunere a fost aprobată de Academie.

Nu pot decât să regret că autoriĭ manuscriselor din 1897 nu aŭ urmat consiliile ce li se dedeaŭ şi nu aŭ continuat şi completat studiile începute.

Gazela, *Memoriŭ descriptiv asupra unuĭ noŭ balon dirijabil.* — *Raport de* **Dr. C. Istrati.**

Acéstă lucrare e conţinută în 11 pagine litografiate şi o planşă cu secţiunĭ.

Lucrarea e făcută de sigur în mod mult maĭ sciinţific ca prima. Punctul de plecare: «Că atât timp cât nacela şi balonul nu vor formà un singur corp» (pag. 3) este just, dar nu cred că vor puté obţiné resultatul dorit servindu-se de balonul sferic.

Lucrul ce d-lor susţin:

«Pentru ca balonul să fie sustras de la acţiunea curenţilor atmosfericĭ, el trebue să se misce în sensul orizontal cu o vitesă fórte mare, *lucru care se póte obţiné uşor*» (pag. 2), este tocmaĭ ceea ce s'a putut realisà cu maĭ multă greutate şi în mod cu totul insuficient.

În mod practic nu este stabilit în de ajuns relaţiunea care există între volumul balonuluĭ şi cercurile de susţinere.

Volumul crescênd, cerinţa necesară faţă cu greutatea motoruluĭ şi a anexelor, aceste cercurĭ cu tóte că făcute din aluminium, vor îngreunà mult ponderea balonuluĭ şi vor devenì cu deosebire fórte fragile.

Galeria circulară, cu mişcările helicelor şi ale acumulatorilor pe ea, fapt greŭ de realisat în practică, ar fi reduse cu mult, dacă s'ar da forma elipsoidală balonuluĭ.

Scoborîrea balonuluĭ prin umplerea unuĭ alt balon circular cu aer în practică cred că va fi fórte dificilă.

Academia nu póte oferì premiile sale uneĭ lucrărì, despre care autoriĭ singurĭ spun lucrul următor:

«Dacă acest memoriŭ, ce presintăm, ar avé succesul de a obţiné premiul de 5.000 leĭ, pentru care concurăm, putênd ast-fel, prin ajutorul aceste sume, să punem în practică principiile expuse maĭ sus.» (Pag. 11.)

Gh. Varlam-Ghițescu, *Treĭ aplicațiunĭ practice ale aieronauticeĭ, I. Balonul cu cîrmă,* Bucurescĭ 1900. — *Raport de* **Dr. C. Istrati.**

Acéstă lucrare are 132 pagine de tipar și o planșă litografiată.

Autorul este în curent cu multe cestiunĭ relative la construcțiunea balónelor, dar lucrarea nu póte fi premiată, de óre-ce autorul nu arată partea originală a cercetărilor sale, căcĭ singur ne spune următórele:

«Planul și întréga lucrare, cu memoriul lămuritor asupra construiriĭ luĭ și manevrăriĭ cu el în aer, vor fi depuse numaĭ atuncĭ, când mi se va cumpĕrà invențiunea, la care am muncit douĕ-ḑecĭ de anĭ fără contenire.» (Pag. 56.)

Saŭ când afirmă faptul următor:

«Numaĭ atâta, că întocmirea întrégă, așà cum e la mine, fără nicĭ o lipsă și ajutat de tot ce sciința a descoperit până aḑĭ, la care se maĭ adaogă și născocirile mele personale, nu o are nicĭ cel maĭ renumit parc din lume, adecă acela al Franțeĭ de la Chalais-Meudon.» (Pag. 81.)

«Astăḑĭ aceleașĭ gândurĭ carĭ ĭ-aŭ mișcat pe eĭ, adecă aducerea ploiĭ prin isbucnirea bombelor în norĭ, mĕ reieaŭ pe mine; dar ajutat de mașinĭ și instrumente puternice cu totul nouĕ, cu totul refăcute și îmbunătățite.» (Pag. 81.) Carĭ? Nu se vede nicăerĭ.

Doresc din tótă inima să fie ast-fel, dar cum să ne convingem?

De alt-fel este loc de a ne îndoì puțin de certitudinea descopeririĭ, de óre-ce autorul, la un moment dat, ḑice următórele:

«Cursul de aieronautică va fi publicat numaĭ atuncĭ, când îmĭ voiŭ vinde invențiunea. Nu e bine încă să se deà sub tipar, *căcĭ am nedumerirĭ asupra unor date și maĭ cu sémă asupra unor mașinĭ pe carĭ nu toțĭ le descriŭ în acelașĭ fel.* Maĭ sunt, afară de asta, lucrărĭ nouĕ de pus în curs, asupra cărora se va vorbì în congresul aieronautic de la Paris.»

Academia nu póte să intre în tratațiunĭ pentru ast-fel de transacțiunĭ, despre carĭ autorul singur crede că ar fi maĭ bine să se adreseze Ministeruluĭ de Răsboiŭ (pag. 112).

De alt-fel, în ce privesce acéstă cestiune, erà mult maĭ simplu și maĭ sciințific de a se enuncià datele positive de la carĭ plécă autorul în concepțiunea sa, căcĭ trebue să recunóscem, că cestiunea este de ordine maĭ mult teoretică, rĕmânênd ca practica să dovedéscă în urmă exactitatea vederilor sale.

A afirmà, fără a probà, nu este a dovedì, și maĭ puțin a convinge și autorul, în lunga sa lucrare, nu face decât a afirmà, fără a probà nimic.

D-sa nu probéză cu nimic, când ḑice că:

«Balónele mele aŭ aceeaşĭ însuşire de a merge unul iuţéla de la 1 metru până la 12 metri, reglementat din metru în metru ca putere; celă-lalt de la 1 la 18 metri, de asemenea reglementat în mergere, întocmaĭ ca un cal care ar merge la pas, la trap, saŭ cu cea maĭ mare iuţélă (pag. 58).»

Erà mult maĭ bine a face ast-fel, decât de a descrie în aprópe 100 de pagine cestiunĭ de un detaliŭ prea minuţios prevĕḑute în capitolele 5, 6, 7, şi 8, în carĭ autorul merge până a indicà şi diurna de un leŭ pe ḑi, ce trebue dată personaluluĭ inferior, când se va mutà de la un loc la altul, saŭ ca directorul să aibă locuinţa, etc.

Găsim de asemenea fapte sciinţifice nu tocmaĭ exacte şi frase adesea curióse, ast-fel:

« . . . Scriŭ aceste rîndurĭ, pentru ca aceĭ carĭ staŭ ascunşĭ prin unghere, vorbind vrute şi nevrute, să ésă de după perdeà.» (Prefaţa.)

« . . . Gazul hidrogen de luminat.» (Pag. 9.)

« . . . Hidrogenul se fabrichéză în două chipurĭ: saŭ prin descompunerea apeĭ, care în atingere cu acidul sulfuric se desparte în cele două elemente alcătuitóre» (Pag. 9.)

« . . . Cu ţivilĭĭ facĭ politică, facĭ ce vreĭ, dar răsboiŭ nu. La cea dintâĭ fluerătură de bombă zbóră ca pătârnichile.» (Pag. 81).— Dar militariĭ nu se recrutéză din «ţivilĭ»?

Şi altele, la fel.

Orĭ-care ar fi seriositatea celor propuse de autor, în ce privesce mijlócele de adus la îndeplinire proiectul sĕŭ, saŭ în ce privesce organisarea serviciuluĭ, saŭ instruirea personaluluĭ şi altele, ele nu aŭ nicĭ o valóre, de óre-ce fondul sciinţific al părţiĭ esenţiale lipsesce cu totul din acéstă lucrare.

Dr. M. Manicatide, *Cercetărĭ asupra etiologieĭ şi seroterapieĭ tuseĭ convulsive (poligrafiat). — Raport de D-riĭ* **C. I. Istrati, I. Felix, V. Babeş, Gr. Rômniceanu.**

Subsemnaţiĭ, membri aĭ Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea invenţiuniĭ d-luĭ Dr. Manicatide a unuĭ serum curativ al tuseĭ convulsive, am început experimentele necesare la Spitalul de copiĭ în pavilionul bólelor infecţióse, dar am dobândit convingerea, că nu ne vom puté pronunţà într'un timp scurt asupra valoriĭ acesteĭ invenţiunĭ şi că va trebuì ca pentru acésta să dispunem de un timp de observaţiune maĭ lung (destul de îndelungat).

Dr. D. D. Niculescu, *Elemente de dentistică clinică şi operatorie*, vol. I, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Dr. I. Felix.**

Autorul a început cariera medicală ca medic de spital rural, a lucrat ca atare cu diligenţă şi cu un curagiŭ chirurgical rar la un medic începĕtor, şi a publicat maĭ multe lucrărĭ în revistele medicale române. Ast-fel bine pregătit, s'a dus la Paris, s'a dedat studiuluĭ arteĭ dentistice; întorcêndu-se în ţéră exercită de curînd acéstă specialitate şi este cel dintâiŭ medic român, care publică o lucrare maĭ mare asupra eĭ. Este natural că la redigiarea acestuĭ manual, autorul a consultat şi alţĭ scriitorĭ şi a împrumutat de la eĭ parte din lucrarea de faţă.

Obicĭnuit autorul care scrie un manual asupra uneĭ specialităţĭ restrînse din medicină şi chirurgie începe cu studiul anatomieĭ şi al istologieĭ maĭ amănunţite a organelor la carĭ se referă acea specialitate; Doctorul D. D. Niculescu nu urméză ast-fel; presupune la cetitor ca cunoscută anatomia macroscopică şi microscopică a dinţilor şi a măselelor şi intră îndată în studiul asepsieĭ şi antisepsieĭ în dentistică, al antisepticelor întrebuinţate în tratamentul carieĭ dentare şi în cercetarea amănunţită a carieĭ dentare Autorul studiéză istoria carieĭ dentare, etiologia eĭ, causele predisponente generale, locale şi ocasionale ale acesteĭ bóle, microbiĭ carieĭ dentare, divisiunile şi gradele eĭ, se oppresce la caria dentară de primul grad, descrie simptomele, mersul, tratamentulul eĭ şi igiena dinţilor.

Poveţele relative la igiena dinţilor sunt bine chibzuite; după ce a explicat causele formăriĭ de acidĭ în gură, carĭ atacă smalţul dinţilor, fermentaţiunile ce se petrec în gură, fiind provocate de microorganismĭ variaţĭ, necesitatea curăţiriĭ scrupulóse a guriĭ, autorul arată calităţile ce trebuesc să însuşéscă dentifricele, apele de gură, săpunurile de dinţĭ şi vorbesce maĭ pe larg despre peria de dinţĭ şi întrebuinţarea eĭ. Aicĭ autorul comite o eróre de traducere, ḑicênd că peria de dinţĭ se face din mătase. D-sale ĭ-a scăpat din vedere, că cuvîntul frances soie are un înţeles dublu, şi nu însemnéză numaĭ mătase, ci şi pĕr de rîmător.

Tratamentul operativ al carieĭ dentare de întâiul grad este descris fórte amănunţit şi ilustrat prin desemnul diferitelor instrumente şi aparate întrebuinţate în acest tratament. Asemenea este expusă în mod fórte amănunţit caria dentară de gradul al doilea, anatomia eĭ patologică macroscopică, fără istologia, simptomatologia, diagnosa şi tratamentul eĭ, cu tóte manipulaţiunile operatóre, cu numerósele instrumente necesare pentru executarea lor, cu metodele de anestesie locală, de obturaţiunea

cavităţiĭ dinteluĭ bolnav, cu analisarea substanţelor plastice, cu demonstrarea aplicăriĭ lor. Apoĭ urméză caria dentară de gradul al treilea, caria penetrantă, cu anatomia eĭ patologică, simptomele, prognosticul eĭ, deosebirea între caria de gradul al treilea şi al patrulea, tratamentul prin metoda conservatóre, capişonarea pulpeĭ dentare, distrugerea, mortificarea, extirparea eĭ, desinfectarea canalelor radiculare, astuparea lor şi a cavităţiĭ întregĭ.

Într'un alt capitol autorul studiéză caria de gradul al patrulea, anatomia eĭ patologică, cu câte-và noţiunĭ bacteriologice, prognosticul şi tratamentul, care începe cu antisepsia cavităţiĭ şi se termină cu astuparea eĭ; urméză complicaţiunile carieĭ dentare, pulpita cu etiologia, anatomia patologică, bacteriologia, simptomatologia, diagnosticul şi tratamentul eĭ, periodontita simplă (periostita alveolo-dentară) cu consecinţele eĭ: abscesele gingivale, vestibulare, palatine, fistulele dentare, necrosa marginiĭ alveolare, exostose, adenite, empiemul sinusuluĭ maxilar, cu diagnosticul şi tratamentul lor, care este descris în mod metodic şi amănunţit, maĭ ales în ceea ce privesce empiemul sinusuluĭ maxilar.

Unul dintre capitolele cele maĭ importante este acela, care tratéză despre extracţiunea dinţilor; ca introducţiune autorul descrie anatomia óselor maxilare, preciséză indicaţiunile extracţiuniĭ, contra-indicaţiunile eĭ, basate pe cunoscinţa patologieĭ medicale, arată instrumentele vechĭ şi moderne întrebuinţate la acéstă operaţiune, regulele extracţiuniĭ dinţilor permanenţĭ, celor timpurarĭ, a rădăcinelor, ale înlăturăriĭ accidentelor şi complicaţiunilor extracţiuniĭ, ale anestesieriĭ în extracţiunea dinţilor. Metodele anestesieĭ generale şi ale celeĭ locale sunt bine expuse. Autorul maĭ vorbesce despre grefa dentară cu metodele eĭ, despre dinţiĭ cu cuiŭ, despre corónele de aur, corónele de alt metal, despre caria gâtuluĭ dinţilor şi despre caria uscată.

Elementele de dentistică vol. I ale d-luĭ Dr. D. D. Niculescu se presintă ca o carte scrisă cu cunoscinţă, ca o lucrare utilă, pentru care autorul merită încuragiare, spre a conduce la bun sfîrşit şi volumele următóre ale acestuĭ tractat, care însă nu însuşesce tóte condiţiunile spre a fi premiată cu Premiul Lazăr.

Dr. Z. Samfirescu, *Amputations ostéoplastiques expérimentales*, Iaşĭ. 1901. — *Raport de* **Dr. Gr. Rômniceanu**

Drept rěspuns la onórea ce mĭ-aţĭ făcut de a mě însărcinà cu cercetarea lucrăriĭ d-luĭ Dr. Z. Samfirescu, *Amputations ostéoplastiques*

expérimentales, am onórea a vě comunicà că lucrarea d-luĭ Dr. Samfirescu este o lucrare meritorie şi că autorul a arătat multă pricepere în studiul acesteĭ cestiunĭ.

Dr. A. Urbeanu, *Îmbunătăţirea alimentaţieĭ ţăranuluĭ romîn*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Dr. I. Felix**

Autorul, farmacist şi chimist, s'a specialisat în cercetările de chimia alimentară, a publicat maĭ multe lucrărĭ asupra alimentelor şi běuturilor alcoolice şi a studiat cu osebită predilecţiune calităţile porumbuluĭ. Dejà la primul congres medical român din anul 1884, d-l Urbeanu a adus în discuţiune constatarea făcută de d-sa, că în maĭ multe probe de porumb lipsesc sărurile de potasă, credênd că acéstă lipsă ar fi causa pelagreĭ.

Acum ne presintă d-l Urbeanu resumatul uneĭ lucrărĭ maĭ voluminóse, aflate încă în stare de manuscript, pe care nu-l póte tipărì din causa lipseĭ de mijlóce. În broşura de faţă, în acest extract al manuscriptuluĭ în cestiune, autorul tratéză pe scurt· composiţiunea chimică a porumbuluĭ românesc, valórea luĭ nutritivă, composiţiunea şi valórea nutritivă a porumburilor stricate, şi după ce a demonstrat réua hrană a ţĕranuluĭ, care-l predispune la pelagră, propune ca remediŭ cultivarea leguminoseĭ Soja Hispida. Acéstă lucrare este precedată de o prefaţă. Atât în acéstă prefaţă, precum şi în capitolul despre valórea nutritivă a porumbuluĭ, d-l Urbeanu dice că la noĭ la alegerea recruţilor, numĕrul celor amânaţĭ din causă de viţiĭ de desvoltare ar fi aprópe 50°/₀, ceea ce nu este exact, dar pentru acéstă greşélă autorul nu este responsabil, căcĭ informaţiunile sale sunt împrumutate din Expunerea de motive, care în luna Decemvrie 1900 a însoţit proiectul de lege pentru întocmirea fonduluĭ de epidemiĭ.

I. Composiţiunea chimică a porumbuluĭ românesc.—Autorul ne dă resultatul analiselor a 868 probe de porumb românesc, 303 ale d-luĭ V. C. Buţureanu din Iaşĭ, 538 propriĭ ale d-luĭ Urbeanu, 15 ale d-luĭ C Roman şi 12 ale d-luĭ N. O. Popovicĭ-Lupa. Majoritatea acestor analise, executate de Buţureanu şi Urbeanu, a fost utilisată de subsemnatul, şi parte din resultatul lor a fost reprodus în ultimul *Raport general asupra Igieneĭ publice şi Serviciuluĭ sanitar al Regatuluĭ Român* (publicat în 1899) şi în *Istoria Igieneĭ în România*, partea I, publicată de Academia Română în anul 1901. Despre lucrarea importantă a Doctoruluĭ A. Bernad-Lendway: *Grâul şi făinurile luĭ, porumbul şi mălaiul din morăritul indigen*, Bucurescĭ 1899, d-l Urbeanu nu

face menţiune în broşura de faţă şi numaĭ în manuscriptul mare din care este extrasă.

II. Valórea nutritivă a porumbuluĭ în genere şi a porumbuluĭ românesc în special. —Este dejà bine constatat prin lucrările maĭ multor chimişti, fisiologĭ, igienişti, că porumbul normal este un bun aliment; d-l Urbeanu se încércă a o probà din noŭ, pentru a invalidà teoria veche a luĭ Strambio senior din anul 1784, despre insuficienţa porumbuluĭ ca aliment, susţinută mult timp de maĭ mulţĭ pelagrologĭ şi modificată puţin de I. Neagoe; d-l Urbeanu repetă experimentele făcute de alţiĭ cu cânĭ şi cu ómenĭ, pentru a probà că porumbul póte întreţiné funcţionarea regulată a organismuluĭ omenesc. Cercetările cu gelatină făcute de d-l Urbeanu nu sunt de natură a îmbogăţì cunoscinţele nóstre asupra alimentelor; se scie de mult că valórea alimentară a gelatineĭ este inferióră celeĭ a albumineĭ şi a glutenuluĭ. Afirmaţiunea autoruluĭ că pânea de grâŭ n'are valóre nutritivă maĭ mare decât mămăliga de porumb este pasibilă de critică, precum şi arătarea că la apreciarea resultatelor analiselor de porumb toţĭ se ieaŭ după datele mediĭ, că la noĭ nimenĭ n'a resolvat cestiunea minimuluĭ; importanţa eĭ a fost demonstrată de subsemnatul în Rapórtele generale asupra Igieniĭ publice şi Serviciuluĭ sanitar al Regatuluĭ Român, pe aniĭ 1895, 1896 şi 1897.

Alimentaţiunea ţĕranuluĭ român a fost dejà tratată de alţĭ scriitorĭ competenţĭ; d-l Urbeanu completéză lucrările lor, prin calcularea diferitelor principiĭ alimentare din listele de bucate conţinute în *Igiena ţĕranuluĭ român* de N. Manolescu şi prin experimente menite a constatà digestibilitatea porumbuluĭ, şi explică consecinţele regimuluĭ vegetarian rĕŭ alcătuit, ale bucătărieĭ ţĕrănescĭ primitive, ale postuluĭ.

Studiind maĭ departe valórea hraneĭ ḑilnice a ţĕranuluĭ, autorul deosebesce 3 categoriĭ: regimul sărac, regimul ţĕranuluĭ cu avere medie şi regimul abundent. La regimul sărac în timp de post, materiile azotóse constitue maĭ puţin decât minimum cerut de Voit, chiar maĭ puţin decât minimum luĭ Rubner, iar carbohidratele 50°/₀ peste trebuinţele fisiologice. Proporţiunea între materiile alimentare azotóse şi între cele lipsite de azot este de 1 : 10,5 — 1 : 11,3, iar în timp de dulce de 1 : 7,5 — 1 : 8,3. La regimul ţĕranuluĭ cu averea medie se adaogă în timpul postuluĭ leguminósele şi proporţiunea între materiile azotóse şi cele neazotóse este de 1 : 8,5 — 1 : 10,5; în timpul dulceluĭ alimentele animale ocupă un loc larg, 42—51°/₀, dar disproporţiunea între substanţele azotóse şi cele lipsite de azot este tot mare. Regimul abundent se deosebesce de cel sărac numaĭ prin cantitatea alimentelor, dis-

proporţiunea în compunerea lor ajunge la maximum, cantitatea materiilor azotóse este chiar în timpul postuluĭ maĭ mare decât cea cerută de Voit, cantitatea carbohidratelor este excesivă Ca conclusiune a acestor evaluărĭ, autorul constată că ţĕranul îndeplinesce maĭ multă muncă decât corespunde cu cantitatea alimentelor ingerate; causa că o póte îndeplinì este, după d-l Urbeanu, marea cantitate de carbohidrate consumate; este cunoscut că lipsa de azot în alimente se póte în parte înlocuì cu carbohidrate şi cu grăsime; autorul crede că hrana insuficientă, lipsa de azot în hrană, face pe ţĕran leneş, îl împinge spre cârciumă, produce mortalitate mare, inaptitudine pentru serviciul militar, scăderea talieĭ, micşorarea puteriĭ de a muncì. După acésta ne dă autorul o tabelă comparativă a alimentaţiuniĭ muncitorilor din maĭ multe ţĕrĭ ale Europeĭ şi Americeĭ.

III. Porumburile muceḑite şi stricate.—Nu numaĭ muceḑirea face porumbul maĭ sărac în materiĭ hrănitóre, ci şi culegerea înainte de a fi copt. Materiile azotóse pot scădé până la 3,4%, amidonul până la 53,5%. Autorul calculéză cantitatea diferitelor principiĭ alimentare din hrana maĭ multor familiĭ din judeţele Buzĕŭ, Ialomiţa, Râmnicul-Sărat, Tecuciŭ şi Ilfov, explică că organismul slăbit prin porumbul stricat, sărac în materiĭ hrănitóre, maĭ este otrăvit prin substanţele toxice, conţinute în acel porumb, dar nu descrie, nu isoléză acea substanţă toxică. Vorbim de ea, suntem convinşĭ de existenţa eĭ, dar n'am probat-o în mod chimic, şi acéstă probă este cu atât maĭ importantă, fiind-că este posibil, ca nu numaĭ porumburile în carĭ materia alimentară este fórte redusă, ci şi altele cu reducerĭ neînsemnate să conţie materia toxică pelagrogenă. În manuscriptul din care este extrasă acéstă broşură menţionéză autorul o albumosă, pe care a extras-o din porumbul stricat, d-sa nu dă însă aceluĭ corp o importanţă osebită.

Ca conclusiune autorul propune ca: ţĕranul să fie pus de fapt în posibilitate de a puté semĕnà la timp, prăşì la timp şi culege la timp porumbul sĕŭ; să se stabiléscă ce varietate de porumb urméză să fie cultivată de ţĕran, alegĕndu-se varietatea cu durată de vegetaţiune maĭ scurtă, pentru ca cultura eĭ să fie obligatóre; să se modifice postul; să se oprésca mâncarea porumbuluĭ necopt şi alterat.

Partea II. Leguminosa Soja Hispida şi importanţa eĭ în alimentaţiunea ţĕranuluĭ nostru.—D-l Urbeanu recomandă acéstă leguminosă ca hrană pentru ţĕranul român, ḑice că Soja Hispida conţine materiĭ azotóse cu 50% maĭ mult ca fasolea, mazĕrea, lintea, materiĭ grase de 9—10 orĭ maĭ mult, hidraţĭ de carbon cu 50% maĭ puţin, şi dă o tabelă a analiselor chimice a diferitelor varietăţĭ de Soja Hispida, ex-

trasă din tratate de chimia alimentară şi de agricultură. Autorul arată că dejà în anul 1885 ar fi propus Ministeruluĭ de Agricultură şi Domeniĭ, ca să facă încercărĭ cu cultivarea acesteĭ plante. După V. S. Moga *(Albina*, V, 15, Bucurescĭ 1902*)* Soja Hispida, originară din Asia centrală, a devenit cunoscută în Europa în urma Exposiţiuniĭ universale din Viena din anul 1873 şi s'aŭ făcut în Austria şi Germania încercărĭ cu cultura acesteĭ leguminose; la noĭ ea se cultivă la Şcóla de agricultură de la Herĕstrĕŭ de la anul 1880; ea a fost descrisă în *Economia rurală* din Bucurescĭ în anul 1881, se cresce şi în grădina Şcóleĭ Normale a Societăţiĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român; în anul 1883, Ministerul de Agricultură a împărţit la mulţĭ agricultorĭ sĕminţă de Soja Hispida. V. S. Moga a recomandat-o ca hrană pentru ómenĭ şi pentru vite şi a descris modul eĭ de cultură. Doctorul A. Urbeanu descrie asemenea modul eĭ de cultură, producţiunea eĭ în comparaţiune cu leguminosele nóstre obicĭnuite şi valórea eĭ nutritivă, care în adevĕr este însemnată, arată modul de gătire a Sojeĭ, din care Japonesiĭ fac un fel de brânză. În cartea clasică a luĭ I. König *(Die menschlichen Nahrungs-und Genussmittel*, III Aufl., Berlin 1893) am găsit explicată prepararea complicată a acesteĭ brânze. Soja conţine un fel de diastasă, care înlesnesce fermentaţiunea eĭ, indispensabilă pentru gătirea diferitelor bucate dintr'însa.

În anul 1887 mediciĭ japonczĭ Tadanori, Ishiguro şi Rintaro Mari aŭ publicat o mică lucrare: *Zur Nahrungsfrage in Japan*, din care resultă, că din Soja fiértă trec nedigerate în materiile fecale 29,7°/₀ din materiile uscate, 24,7°/₀ din materiile azotóse; dar chiar după acéstă perdere Soja rĕmâne un aliment hrănitor.

În fine d-l Urbeanu cere ca porumbul romănesc să fie înlocuit prin cincantino şi pignoletto. Trebue să observ că A. Bernad-Lendway a contestat că cincantino degeneréză maĭ lesne decât alte varietăţĭ de porumb.

Broşura d-luĭ Dr. A. Urbeanu: *Îmbunătăţirea alimentaţieĭ ţăranuluĭ romîn*, Bucurescĭ 1901, este resultatul unor studiĭ îndelungate făcute cu cunoscinţa materieĭ; lucrarea de faţă constitue numaĭ o parte a acestor studiĭ, pentru carĭ autorul merită încuragiare.

Dr. Urechiă, *Nouĭ elemente de Igienă*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Dr. I. Felix.**

D-l Dr. A. Urechiă a concurat dejà pentru acest premiŭ cu I-a ediţiune, *Igiena*, Bucurescĭ 1893 şi, în luna Martie 1894, colegul nostru d-l Dr,

V. Babeş, membru al Comisiunii premiilor, a observat că autorul n'a pătruns prin cercetările sale proprii în spiritul Bacteriologieĭ şi a sfătuit pe autor să întreprindă un operat serios de Igienă care, după părerea d-luĭ Babeş, lipsesce în literatura română. Doctorul A. Urechiă s'a conformat sfaturilor primite de Comisiunea premiilor din anul 1894, a lucrat în Institutul de Patologie şi de Bacteriologie pentru a-şĭ completà cunoscinţele bacteriologice, şi ne presintă astădĭ o ediţiune prelucrată şi lărgită a primeĭ publicărĭ a d-sale, în care ediţiune nouă Bacteriologia predomnesce asupra celor-lalte părţĭ ale Igieneĭ, chiar în detrimentul unora din ele.

Cartea de faţă este destinată pentru clasele superióre ale şcólelor secundare şi redactată în conformitate cu programul studiilor liceale, în care program lipsesc la Igienă 3 lecţiunĭ importante: Întărirea constituţiuniĭ prin regim, Igiena urbană şi raportul între Economia politică şi Igienă.

Cap. I al cărţiĭ de faţă, obiectul, istoria şi folósele Igieneĭ, este bine scris, identic cu acela din prima ediţiune.

Cap. II, Bacteriĭ, este fórte desvoltat; autorul trateză cu metodă şi cu claritate tot ce pot învĕţà asupra acesteĭ materiĭ tineriĭ carĭ voesc a dobândì o cultură generală, el intră chiar în studiĭ maĭ amănunţite decât cere scopul cărţiĭ, precum la expunerea productelor solubile bacteriane şi la câte-và alte cestiunĭ. Dr. A. Urechiă are darul să se explice limpede, în cât trebue să-l înţelégă orĭ-cine care cetesce expunerile sale asupra reproducţiuniĭ, îmmulţiriĭ bacteriilor, asupra acţiuniĭ mediuluĭ în care bacteriile trăesc, asupra bacteriilor din aer, din apă, din sol, asupra celor aflate pe corp, în gură, asupra roluluĭ bacteriilor în natură, asupra putrefacţiuniĭ, asupra bacteriilor septogene, zimogene, patogene, asupra asociaţiuniĭ bacteriilor, asupra contagiuniĭ, asupra epidemiilor şi endemiilor, asupra armelor prin carĭ organismul se apĕră în contra invasiuniĭ bacteriilor, asupra receptivităţiĭ şi imunităţiĭ. Lupta contra bacteriilor, desinfectarea, isolarea, imunisarea, sunt asemenea descrise cu metodă şi claritate.

Cap. III cuprinde bólele infecţióse, carĭ sunt studiate cu utilisarea cercetărilor celor maĭ nouĕ. Autorul populariséză cunoscinţele nóstre positive asupra tuberculoseĭ. pneumonieĭ, tuseĭ convulsive, influenţeĭ, difterieĭ, febrelor eruptive, turbăriĭ, febreĭ tifoide, cholereĭ, disenterieĭ, erisipeluluĭ, septicemieĭ.

Cap. IV trateză despre pămînt; autorul examinéză gazurile, apa, microorganismiĭ ce pămîntul conţine, praful ce se ridică de pe suprafaţa luĭ, influenţa ce ele exercită asupra omuluĭ, resumă resultatele

cercetărilor celor maĭ nouĕ asupra causelor paludismuluĭ şi asupra preveniriĭ lor.

În Cap. V, Apa, autorul studiéză fórte amănunţit calităţile apeĭ bune şi ale apeĭ rele de bĕut, analiséză diferiţiĭ factorĭ carĭ modifică valórea eĭ igienică, determină caracterele apelor de diferită origine, precauţiunile necesare la alegerea apeĭ, metodele de purificare, descrie în parte apele Bucurescilor şi dă cetitoruluĭ o imagine fidelă a cunoscinţelor actuale asupra apeĭ.

Cap. VI conţine Igiena atmosfereĭ; autorul demonstră importanţa purităţiĭ eĭ, descrie acţiunea eĭ fisică (presiune, vînt), termică, efectele luminiĭ şi ale lipseĭ de lumină, clima, composiţiunea chimică a aeruluĭ şi acţiunea eĭ, impurităţile aeruluĭ, originea lor, bacteriile din aer; stabilesce regulele igienice pentru atmosfera localelor închise, pentru purificarea şi încălḑirea eĭ şi dă sfaturĭ practice pentru ventilaţiune.

În bogatul cap. VII, Alimente, d-l Dr. Urechiă arată rolul lor la înlocuirea perderilor corpuluĭ, rolul principiilor alimentare cuaternare, ternare şi minerale, analiséză diferitele regime alimentare, descrie composiţiunea cerealelor, a făineĭ, a pâneĭ, a mămăligiĭ, şi acţiunea lor hrănitóre, studiéză pelagra şi prevenirea eĭ, expune valórea nutritivă a legumelor, leguminóselor, fructelor, a cacaoluĭ, a ciocolateĭ, trece la alimentele animale începênd cu laptele. Aicĭ, ca şi în alte capitole, autorul arată condiţiunile speciale din ţéra nóstră, descrie falsificările lapteluĭ, metodele întrebuinţate pentru recunóscerea lor, fermentaţiunile spontanee ale lapteluĭ, rolul diferitelor bacteriĭ la aceste fermentaţiunĭ, bacteriile patogene din lapte, derivatele lapteluĭ: smântână iaurt, brânzeturĭ, unt; aicĭ autorul a uitat să vorbéscă despre untul artificial, oleo-margarina. Cu aceeaşĭ îngrijire ca laptele este tratată carnea, composiţiunea eĭ, valórea eĭ nutritivă, modurile de gătire, cărnurile bolnave, parasiţiĭ lor, ouĕle, digestibilitatea alimentelor, otrăvurile alimentare de natură minerală, vegetală, animală şi autoinfecţiunile apoĭ cantitatea necesară de alimente, porţiunea de întreţinere şi porţiunea de muncă, alimentaţiunea după vîrstă, alăptarea copiilor naturală şi artificială, hrana lor mixtă, doica, sterilisarea lapteluĭ, înţărcarea copiilor, conservele alimentare şi condimentele.

Capitolul VIII, Bĕuturile alcoolice şi alcoolismul, este scris cu perfectă cunoscinţă a ţĕriĭ, a condiţiunilor consumaţiuniĭ şi a feluluĭ alcoolurilor consumate, a abusuluĭ de alcool maĭ obicĭnuit, a măsurilor pentru prevenirea alcoolismuluĭ. Braga, vinul cu alteraţiunile luĭ, cu metodele de îndreptarea lor, cu falsificările luĭ, berea, diferitele rachiurĭ sunt bine descrise. La finele acestuĭ capitol, autorul tratéză,

despre fumat, despre turburările produse în organism prin tutun, tabagismul.

În capitolul IX este explicat scopul vestmintelor şi condiţiunile lor igienice. Aicĭ autorul, luându-se după alţĭ scriitorĭ, exageréză vătĕmarea sănătăţiĭ prin tincturile de ghete şi prin vacsurĭ carĭ conţin anilină.

În capitolul X, Locuinţa, autorul studiéză tóte condiţiunile eĭ, tóte influenţele ce póte exercità asupra persónelor carĭ o ocupă, examinéză terenul, orientarea, construcţiunea, ventilaţiunea, luminatul natural şi artificial, mobilierul, curăţitul locuinţeĭ, depărtarea necurăţeniilor. Mijlócele pentru iluminarea artificială sunt tratate în mod prea sumar; din scăpare din vedere petroleul este omis; erà de dorit ca să se descrie calităţile igienice ale petroleuluĭ distilat şi ale lampeĭ de petrol.

Capitolul XI, Îngrijirea corpuluĭ, conţine regule de curăţenie, tratéză despre băĭ, cosmetice, curăţenia guriĭ, ochilor, pĕruluĭ; capitolul XII, Exerciţiŭ, despre folósele exerciţiuluĭ corporal, despre abusul exerciţiilor, despre repaos şi somn şi despre substanţele excitante, cafeà, ceaiŭ.

În capitolul XIII, Grupul şcolar, autorul resumă bine regulele principale ale Igieneĭ şcolare, am fi dorit însă ca acest capitol important să ocupe maĭ mult decât 5 pagine.

În capitolul XIV, Grupul industrial, sunt expuse principiile poliţieĭ sanitare a industriilor; se pare că autorul nu scie, că există un bun regulament român al industriilor insalubre încă din anul 1894, căcĭ alt-fel nu înţelegem pentru ce recomandă parte din regulamentul analog frances, care nu este superior celuĭ român.

Cu capitolul XV, Grupul rural, se închee cartea Doctoruluĭ Urechiă; acest capitol resumă pe 3 paginĭ, fórte bine scrise, igiena rurală, deşì traiul ţĕranuluĭ maĭ este descris pe scurt şi în alte capitole; am fi dorit ca pana maestră a autoruluĭ să fi zăbovit maĭ mult la acest capitol.

Ca conclusiune a acestuĭ raport, am onóre, Domnilor Colegĭ, a vĕ supune părerea, că cartea d-luĭ Dr. A. Urechiă: *Nouĭ elemente de igienă*, Bucurescĭ 1901, atât în privinţa conţinutuluĭ, precum şi în ceea ce privesce limba, stilul, claritatea expuneriĭ, se presintă ca o lucrare meritorie, ca cea maĭ bună carte didactică română de Igienă pentru şcolile secundare şi în general pentru ceĭ carĭ doresc a se instruì dintr'o scriere care populariséză principiile Igieneĭ moderne. Vĕ rog dar, Domnilor Colegĭ, să decerneţĭ Doctoruluĭ A. Urechiă Premiul Statuluĭ Lazăr.

C. Premiul Adamachi de 5.000 leĭ divisibil.

Rătăcire. Roman, de Adam Ioan. Raportor d-l At. Marienescu. - Acéstă lucrare literară nu constitue un tot, ci e compusă din scene carĭ sunt cu totul independente. Ast fel avem pe un Bujor, născut din florĭ de Maranda, fată din satul Topora, aprópe de mânăstirea Fărtana. El este lepĕdat la pórta mânăstiriĭ, dar călugăriĭ l-aŭ îngrijit şi un Pamfilie l-a învĕţat carte. Acest Pamfilie, îndrăgostit cu ţiganca Ghînca, a fost ucis de amantul ţigănciĭ împreună cu Ghinca şi sunt îngropaţĭ într'un loc ascuns. Bujor se duce la Vasluiŭ la văduva luĭ Angheliţă Spătarul şi se face servitor în casă. Văduva aveà o fată numită Duduea pe care Bujor o seduce şi fuge cu ea la mânăstire, spune egumenuluĭ că fata este soţia sa şi cere să-l pue pristav peste pădure. Bujor îşĭ află originea sa, trăesce necununat cu Duduea. Ea voesce a-ĭ cunósce originea, cere să-ĭ facă haine scumpe şi maĭ cere să mérgă la horă în sat să jóce. Aicia o vede un Vanghelie grec, o fură şi vine maĭ apoĭ cu ea în Bucurescĭ. În acest interval Duduea născù pe Fĕt-frumos, egumenul îĭ dă un pumn de galbenĭ şi ea se îmbrăcă în haine scumpe în Iaşĭ, când este furată. Bujor îşĭ tae mâna stângă şi o aruncă pe grumaziĭ Duduei din căruţă, apoĭ se duce în pădure şi se spânzură.

După acésta autorul descrie viéţa aventurósă a Dudueĭ. Apoĭ pe Pamfilie şi pe călugărĭ aparte. O persónă nouă este Cuza, care apare la mânăstire, cunósce destrăbălarea călugărilor, şi după ce el este bătut mĕr de călugăriĭ grecĭ, pentru că rupeà érbă pentru calul sĕŭ, apoĭ se arată cine este şi taie pe călugărĭ cu sabia. Vorbesce de divanul ţĕriĭ şi arată că judecătoriĭ sunt nedrepţĭ.

În fine, raportorul arată lipsele acestuĭ roman şi insistă maĭ ales asupra moraleĭ luĭ, ḑicênd: «Ţi se ridică periĭ în cap! tot lucrurĭ imorale şi nereligióse sunt aduse de exemple pentru public. În acest mod autorul romanuluĭ a batjocorit istoria naţională, pe Domnitorul adorat al poporuluĭ, a calomniat .mânăstirea şi pe călugărĭ, a călcat în picióre religiositatea şi moralitatea şi a îngropat în păcate virtutea individuală şi familiară... «De aceea eŭ cu indignare resping de la premiare—ḑice raportorul — romanul *Rătăcire.* Lucrarea a fost respinsă cu unanimitate de membriĭ Comisiuniĭ.

Cercetărĭ istorico-filologice. I. Calvinismul şi începutul d'a se scri romînesce, de Ilie Bărbulescu.—Raportor d-l At. Marienescu.—Autorul păşesce contra aserţiuniĭ unor literaţĭ românĭ, că numaĭ Calvinismul

şi Protestantismul aŭ dat motiv ca prin ideile principale ale Reformaţiuniĭ să fie liberă cugetarea mult civilisătóre a Bisericiĭ şi vulgarisarea cărţilor biblice pe înţeles, după plac, adecă de a cetì românesce, neinteresându-se aceĭ literaţĭ de a cercetà, că cum stăm cu aceste ideĭ în catolicism, care la noĭ în ţéră e cu mult maĭ vechiŭ decât mişcarea Reformaţiuniĭ, şi că se constată că Româniĭ aŭ scris românesce şi în secolul XV, fiind în contact cu catoliciĭ Italienĭ, Raguzanĭ, Polonĭ şi Ruşĭ, etc. Autorul voesce să probeze că Veneţieniĭ aŭ avut comerţ cu Ţéra-Românéscă, că aceste ţĕrĭ aŭ avut relaţiunĭ cu Raguzaniĭ, că un raguzan este trimis de Négoe Basarab ca ambasador la Veneţia, că Michaiŭ-Vitézul trimite în misiune diplomatică la Rudolf pe un Marcu, etc. Apoĭ că în Polonia eraŭ două curente literare, că sub ocrotirea Bisericiĭ se desvoltă literatura polonă. De acì conchide ca asemenea ideĭ să fi venit la Românĭ prin Polonĭ, ba şi de la Ruşiĭ din Galiţia. Citéză apoĭ fapte prin carĭ se constată năzuinţa catolicilor în aceste ţĕrĭ. În fine că Mitropolitul Ţamblac, pe la 1401—1433, ţinù cuvîntărĭ în limba română, carĭ nu s'aŭ găsit până acum. Prin urmare nu Protestantismul a dat nascere scrieriĭ românescĭ orĭ literaturiĭ eĭ, pentru că influenţa Catolicismuluĭ la Românĭ este maĭ veche, etc.

Raportorul observă: 1) că scriitorul n'are concepte precise despre tema sa şi desvoltă scisiunile din Luteranism, etc; 2) că numele de Romania, citat de autor, se referă la Romania de peste Balcanĭ—Rumelia de astădĭ; 3) că autorul a năzuit să dovedéscă că în Valachia Catolicismul a avut atâta influenţă în cât a îndrumat pe Românĭ la întroducerea limbiĭ naţionale, dar nu dă dovedĭ, ci se baséză numaĭ pe asemĕnărĭ şi deducerĭ abstracte. Apoĭ cărţile de ritual ale catolicilor eraŭ numaĭ în latinesce. Preoţiĭ catolicĭ nicĭ în Galiţia, unde eraŭ naţionalĭ, nu s'aŭ grăbit a traduce în limba poporuluĭ cărţile bisericescĭ şi acéstă normă se urméză până astădĭ între catolicĭ.

După acestea îşĭ dă părerea: «În acest mod studiul: *Calvinismul şi începutul de a se scri romînesce* nu e un studiŭ deplin, precis istoric şi pentru acésta nu-l recomand ca să se premieze.

Punêndu-se la vot a întrunit 2 voturĭ pentru şi 4 contra.

Cercetărĭ istorico-filologice. II. *Slavonismul şi întroducerea limbiĭ romîne, de Ilie Bărbulescu. Raportor d-l At. Marienescu.* — Autorul arată că uniĭ scriitorĭ susţin că prin întroducerea Slavismuluĭ la Românĭ, cărturariĭ românĭ, ca călugăriĭ, preoţiĭ şi dascăliĭ, ajunseră de nu maĭ sciaŭ românesce, şi dar acesta a fost motivul pentru întroducerea limbiĭ române. Autorul îşĭ imparte lucrarea în două părţĭ: *a)* Limba cirilo-metodiană şi limba textelor româno-slavice, *b)* Mişcarea

literară româno-slavă spre sfîrşitul secoluluĭ XVI şi începutul celuĭ al XVII.

Contra celor ce caută limba luĭ Ciril şi Metodie în textele nóstre le opune diferitele curente orĭ tipurĭ de limbă bulgară, sîrbă, rusă, moravo-cehă şi româno-slavă, prin carĭ se înţelege limba textelor slave scrise la Românĭ. E greşită dar părerea că acestea tóte ar fi scrise în limba cirilo-metodiană. În textele vechĭ, fie românescĭ, fie slavone, ortografia nu e acea paleo-slavă, ci cea bulgară, sîrbă, etc. Autorul maĭ arată că uniĭ ḑic că limba documentelor slave scrise în Muntenia e cea bulgară, iar a celor din Moldova e cea malo-rusă. Apoĭ maĭ face o deosebire între limba scrisă diplomatică cea externă, de cea internă, pe care o vorbiaŭ Româniĭ în societatea maĭ cultă. Maĭ ḑice că în Moldova limba slavonă nu e cea simplă bulgaro-sîrbă din Muntenia ci amestecată cu elemente rusescĭ. După acestea autorul dovedesce felul de documente ce se află scrise în Muntenia şi Moldova în limba slavă şi în care gen de limbă, cum şi când a început a se scrie românesce.

Părerea raportoruluĭ este · «Pertractarea temeĭ se estinde de la secolul XIV până la începutul secol. XVIII. Studiind tóte cu atenţiune mi s'a supěrat sufletul că pravoslavia a putut să aibă farmec aşà de mare asupra unuĭ popor de origine latină, ca să-şĭ părăséscă limba română şi pe cea slavă să o întroducă în biserică şi stat, precum şi în viéţa socială a aristocraţieĭ. Apoĭ adaogă: «Dar acum autorul Ilie Bărbulescu prin cartea sa a adus lumină curată, în cât acum cunóscem bine istoria şi literatura din acea epocă tristă; ce în nópte n'am vĕḑut, privim acum la lumină.. Opul autoruluĭ merită apreciare, pentru că a arătat o mare diligenţă în studiarea materialelor, anume a documentelor istorice şi limbistice... În acest mod, cu tótă convingerea recomand opul ca să se premieze cu Premiul Adamachi, iar când înalta Academie s'ar aflà moralmente constrînsă ca să maĭ premieze un op de asemenea valóre, recomand acest op ca să se premieze cel puţin cu 2.500 leĭ.

Admisă cu 6 voturĭ pentru, 1 contra, la premiare cu suma de 400 leĭ, după părerea Comisiuniĭ.

Vise şi Lacrimĭ, de Florian I. Becescu. — *Raport de d-l D. C. Ollănescu*, care printr'un raport critic desvoltă indirect direcţiunea greşită a poetuluĭ, spunêndu-ne că dacă va lepĕdà unele deprinderĭ şi se va îndreptà pe o cale maĭ potrivită cu vremurile, cu caracterul lumiĭ şi cu propria sa năzuinţă, va ajunge de sigur a fi un *talent fórte remarcabil.*

Cântarea poetuluĭ ar trebuì să fie felurită ca şi feluritele prilejurĭ

ce-ĭ pot da ființa, țintind pururea către un ideal maĭ presus de fire, către care se îndruméză .. În afară de poeții dragosteĭ, carĭ de obiceiŭ îșĭ cântă, ḑice raportorul, propriile lor simțirĭ și cărora le trebue o mare dosă de talent, de căldură și de sinceritate pentru a ne puté interesà, maĭ toțĭ ceĭ-lalțĭ sunt cântăreții patimelor, dorurilor, împrejurărilor, aspirațiunilor altora... Apoĭ se întrébă: «De care ideal s'a îndemnat tînĕrul poet Becescu, pentru ca de la început până la sfîrșitul volumuluĭ să fie interpretul desgustuluĭ de lume, disprețuluĭ de ómenĭ, apostolul îndoelií și al desnădejdiĭ? cântărețul amărît și ofilit al putreḑiciuniĭ și murdărieĭ morale a societățiĭ? Pentru ce atâta zbucium, pentru ce atâtea lacrămĭ?

Rigórea acésta peste măsură, hulirea acésta neînduplecată, blestemele și vaetele ce-ĭ rup peptul, sunt ele expresiunea sinceră, adâncă, a desilusiuniĭ și a desnădejduiriĭ sale? saŭ póte un mod adoptat de poet spre a produce o impresiune maĭ vigurósă asupra auditoruluĭ. După acésta citéză o pericopă, din care se constată desgustul și mâhnirea poetuluĭ. E însă maestru în descripțiunĭ și tablourĭ. Laudă frumósele sale *Pastelurĭ*, *Te luptă*, *Tată, Desperarea luì Cupidon*... Cetind lucrarea de alt-fel fórte meritorie a d-luĭ Becescu, impresiunea imediată ce te cuprinde este că aĭ de a face cu stilul, modul de vedere și de cugetare ale luĭ Eminescu... În tóte poesiile sale recunoscĭ pecetea uneĭ vocațiunĭ înăscute de poet bolnăvicios, melancolic, desilusionat, pesimist, dar poet în puterea cuvîntuluĭ. După ce semnaléză câte-và greșelì de ritmurĭ, în fine conchide: «Propun a se atribuì d-luĭ Florian I. Becescu pentru lucrarea sa *Vise și Lacrimĭ* o parte cât vețĭ socotì de cuviință din Premiul divisibil Adamachi Scrierea a fost respinsă cu unanimitatea membrilor.

Ionel. Educațiunea unuĭ bun copil, de V. Gr. Borgovanu —Raportor d-l C. Erbiceanu. Cartea acésta are o însemnată menire, de a da precepte sciințifice pentru educațiunea și instrucțiunea copiilor. Asemenea scriere lipsià la noĭ. Autorul declară că scopul cărțiĭ este: *Principiile moraleĭ creștinescĭ de carĭ trebue să se conducă părințiĭ în educațiunea copiilor lor.* Scrierea este împărțită în două părțĭ. În partea I-a descrie îngrijirea și starea femeiĭ înainte de nascere, în care sunt de mare însemnătate preceptele ce se daŭ mamelor pe timpul sarciniĭ în conformitate cu principiile pedagogieĭ. În partea a II-a tratéză modul de educațiune și instrucțiune, de la nascere până la căsătorie. În capitolele IX, X, XI și XII expune metodul cresceriĭ și educațiuniĭ copiluluĭ, adecă timpul nasceriĭ, îngrijirea prunculuĭ, botezarea, nutrirea, curățenia, alăptarea de către mamă, apoĭ trece la observațiunĭ fisiologice,

pe carĭ trebue să le facă părinţiĭ în desvoltarea copiluluĭ, când surprind că apar în el primele raḑe ale facultăţilor luĭ. Expune modul educaţiuniĭ copiluluĭ de la un an până la şése, când trebue să i se procure copiluluĭ aer curat, hrană suficientă şi să i se dirigă primele luĭ pornirĭ spre virtuţĭ Vorbesce despre îmbrăcăminte, curăţenie şi jocurĭ copilărescĭ, carĭ l-ar îndrumà spre iubirea de învĕţătură. Autorul dă cea maĭ mare însemnătate educaţiuniĭ morale a copiluluĭ: iubirea de părinţĭ, de fraţĭ, de rude, iubirea de adevĕr, desvoltarea simţuluĭ religios şi combaterea puternică a înclinărilor rele, ca neascultarea, minciuna, neastîmpĕrul, etc., a fi copiiĭ feriţĭ de frică, de superstiţiunĭ şi contactul cu ceĭ viţiaţĭ. În fine vine autorul la instrucţiunea copiluluĭ Ionel, rolul preotuluĭ în şcólă şi influenţa ce trebue să exercite educatorul asupra formăriĭ caracteruluĭ luĭ Ionel, şi autorul arată carĭ trebue să fie datoriile luĭ Ionel faţă de Dumneḑeŭ, părinţĭ, rude, omenire şi patrie.

Pregătirea pentru viéţa de la ţéră a luĭ Ionel trebue începută de timpuriŭ şi pe nesimţite spre a căpĕtà şi gust şi aptitudinĭ pentru ea. De aceea trebue exercitat de mic la altoirea pomilor, îngrijirea lor, a vitelor, la plugărie şi îngrăşarea ţarinelor, apoĭ cu agricultura, apicultura şi cunóscerea vre-uneĭ meseriĭ, etc.

Maĭ tóte poveţele date sunt luate din experienţa ómenilor specialĭ şi din sf. Scriptură. Aceste învĕţăminte sunt de cel maĭ mare folos practic pentru poporul de jos. Autorul n'a negligiat d'a expune sciinţific tóte cunoscinţele şi experienţele obţinute până acum pe acest teren, consultând tot ceea ce a fost până acuma scris în românesce şi pe mariĭ pedagogĭ modernĭ ca A. Pestalozzi, H. Spencer, E. Legouvé, etc.

Limba din acéstă scriere este curgĕtóre, uşóră, înţelésă, precisă şi câte o dată chiar plăcută. Asupra acesteĭ scrierĭ raportorul spune: «După părerea mea, asemenea scrierĭ trebuesc încuragiate, fiind morale şi mult folositóre poporuluĭ. Pentru acest cuvînt o recomand atenţiuniĭ D-vóstre, dacă şi D-vóstre veţĭ împărtăşì opiniunea mea, de a fi premiată cu o parte din premiŭ, maĭ ales că premiul la care se presintă e divisibil.»

A întrunit 3 voturĭ pentru şi 4 contra.

Eglè Poem dramatic de Ludovic Dauş.— Raportor, d-l I. Caragiani.— D-l L. Dauş, luând de basă un eveniment din tradiţiunile legendare ale Lituanilor, de pe timpul pe când eĭ încă eraŭ păgânĭ, a conceput o dramă intitulată Eglè, întregind şi desvoltând evenimentul legendar sub formă dramatică. Diferitele evenimente ale acesteĭ drame aŭ ca mobil setea de rĕsbunare a soţilor Erdivil şi Edviga în contra

unuĭ şef lituan numit Marghier, care dorind să posédă pe Edviga, nevasta frateluĭ sĕŭ Erdivil, încercă a-l ucide, dar nu reuşì şi Erdivil şi Edviga scăpând s'aŭ rătăcit unul departe de altul şi n'aŭ putut să se maĭ întâlnéscă, credênd fie-care unul despre altul că este mort. Erdivil, fără a fi cunoscut cine este, aţâţă pe Teutonĭ la luptă în contra Lituanilor comandaţĭ de fratele sĕŭ Marghier, luând şi el parte şi învingênd de multe orĭ pe fratele sĕŭ împreună cu oştirile lituane şi umilindu-l, iar nevasta sa Edviga, spre a-şĭ rĕsbunà asupra luĭ Marghier, isbutesce, prin desfigurarea la faţă şi prin câte-và acte de vrăjitorie, de a fi numită în reşedinţa luĭ Marghier preotésă cu mare prestigiŭ a Ḑeilor naţionalĭ păgânĭ, Poklus şi Perkun. Odată devenită preotésa şi profetésa acestor Ḑeĭ, îşĭ propune a găsì ocasiune spre a-şĭ rĕsbunà asupra luĭ Marghier, torturând pe fiica luĭ numită Eglè, după care a fost numită şi piesa. Şi ocasiunea i s'a presintat cu aducerea unor prisonierĭ Teutonĭ, împreună cu un şef al lor numit Arald, de care înamorându-se Eglè l-a scăpat cu jurămîntul de a nu maĭ pornì răsboiŭ contra Lituanilor. Preotésa Edviga, dovedind pe Eglè că a scăpat pe amantul eĭ, cere ca din partea Ḑeilor naţionalĭ, ca ea să fie arsă pe rug ca trădătóre de patrie saŭ să fie ucisă cu mânile propriĭ ale tatăluĭ sĕŭ, destăinuindu-ĭ că ea este Edviga şi că ĭ-a sosit momentul de a-şĭ rĕsbunà contra luĭ. Pe când erà să se facă acéstă execuţiune, Arald află despre acésta şi sosesce în grabă spre a murì în locul Egleeĭ ca singur vinovat de evadarea sa. Preotésa nu primesce, ca din partea ḑeilor, mórtea luĭ Arald în locul Egleeĭ, Marghier o denunţă că acéstă preotésă, care-şĭ luà numele fals de Marti este Edviga, nevasta frateluĭ sĕŭ, pe care ea îl credeà ucis de Marghier, şi în acelaşĭ timp presintându-se mascat la început şi apoĭ scoţêndu-şĭ masca şi recunoscêndu-l Edviga, că el este bărbatul eĭ şi că trăesce, se lasă de rĕsbunărĭ şi se căesce de tot ce a făcut şi ce gândià să facă; cerênd ertare de la toţĭ se otrăvesce, ceea ce dă desnodămîntul drameĭ. Acéstă dramă este condusă de autor cu multă abilitate şi cu putere de a trezì simţimintele cuvenite din diferitele situaţiunĭ dramatice, pe carĭ le-a creat în piesă cu o fecundă şi bogată imaginaţiune. Autorul este un adevĕrat poet în tótă puterea cuvîntuluĭ care, prin talentul sĕŭ poetic şi prin stilul sĕŭ fermecător, scie să trezéscă în inimile cetitorilor drameĭ sale simţeminte frumóse şi înalte pentru faptele nobile, măreţe şi orórea şi aversiunea pentru cele criminale şi înjositóre. Pentru acestea şi alte merite, d-l raportor recomandă cu căldură premiarea acesteĭ drame, ca o dreptate meritată şi

ca o încuragiare pentru autor spre a continuà maĭ departe, producênd asemenea lucrărĭ preţióse.

Acéstă carte este admisă pentru premiare cu 5 voturĭ pentru, şi 2 contra. Părerea Comisiuniĭ este de a se premià cu suma de 400 leĭ.

Florile iubireĭ. Quatrene, Epigrame, Epitafurĭ, humoristice, varia de Christ. N. Dimitrescu. — Raportor d-l Caragiani. — Asupra Quatrenelor raportorul ḑice că «n'aŭ destulă versificaţiune, cele maĭ multe din ele consistă în cuvinte cu dublu înţeles, rar în expresiunĭ cu dublu înţeles, şi maĭ rar în contraste şi în alte combinaţiunĭ. Nu este destul a avé cine-và un dar natural, se cere şi cultivarea luĭ, şi cultivarea daruluĭ pentru epigrame şi epitafurĭ se póte face între altele şi prin cetirea modelelor în acest gen de poesie din literatura popórelor culte.» De asemenea nu le găsesce bine nicĭ numitele Florĭ ale iubireĭ, şi apoĭ raportorul se pronunţă: «Pentru aceste cuvinte, subsemnatul n'are decât să îndemne pe poet a se ocupà maĭ departe cu genurile literare din *Quatrene*, pentru carĭ are aplicare naturală, care-ĭ promite mult De premiat cartea sa *Quatrene* nu este timpul acuma şi de aceea subsemnatul nicĭ nu o recomandă pentru acésta.

Respinsă în unanimitate.

Cîntarea cîntărilor, de Iuliu Dragomirescu.—Raportor d-l I. Puscariu. — După ce ne spune conţinutul aceste lucrărĭ, că-ĭ un idil erotic, în care păstoriţa Sulamita, mirésa unuĭ păstor, devine subiectul de amor al înţeleptuluĭ Solomon, apoĭ arată cum s'a întrodus acéstă scriere în vechiul Testament şi din textul ebraic a fost tradusă în diferite limbĭ. Cartea propriŭ ḑisă este un epithalam. Sfinţiĭ părinţĭ însă aŭ interpretat acéstă scriere alegoric, vĕḑênd în ea o profeţie ce s'a îndeplinit în Christos ca mire şi Biserica creştină ca mirésă Autorul, luând de basă textul original ebraic, traduce în versurĭ acéstă carte, făcênd şi studiĭ exegetice. Întru cât a reuşit d-sa a pătrunde cuprinsul textuluĭ original este greŭ de apreciat. Nu se vede nicăerĭ că ar fi întrebuinţat şi traducerea românéscă. Raportorul, punênd în comparare lucrarea d-luĭ Dragomirescu cu traducerea română din 1795, se pronunţă că apare maĭ slabă, şi în urmă ḑice că fără a intrà maĭ departe în examinarea lucrăriĭ sale, e de părere că opşorul acesta fiind prea bagatel, de abià 20 de pagine in-8°, şi cuprinsul de puţină însemnătate practică, nu póte venì în combinaţiune la distribuirea Premiuluĭ Adamachi.

Respinsă în unanimitate.

Elemente de Psihologie pentru cursul secundar, de I. Găvănescul. — Raportor d-l I. Kalinderu, care face un studiŭ amănunţit cărţiĭ.

Autorul declară în prefaţă că lucrarea sa nu este o nouă *ediţie* a manualuluĭ din 1900, ci o carte aprópe nouă. Metodul este următorul: Împarte opera în cincĭ părţĭ. În I-a parte tratéză cestiunĭ in troductive, definesce domeniul şi limitele Psichologieĭ şi recunósce treĭ categoriĭ nereductibile de fenomene psichice: 1) Categoria fenomenelor de cunóscere — domeniul inteligenţeĭ. 2). Categoria domeniilor efective — domeniul sentimentelor. 3). Categoria fenomenelor voliţionale — domeniul voinţeĭ. Fie-care din aceste categoriĭ fac o parte a scrieriĭ. Partea a V-a cuprinde un grup de cestiunĭ finale.

Metodul autoruluĭ, ḑice d-l Kalinderu, este expunerea descriptivă a acesteĭ sciinţe, fără a căută nicĭ să deslege causele ultime ale fenomenelor, nicĭ să facă ipotese asupra naturiĭ sufletuluĭ omenesc.

După ce arată putinţa localisăriĭ fenomenelor în timp, iar nu în spaţiŭ, care este nota distinctivă de fenomenele pur fisice, trece apoĭ la dovada realităţiĭ fenomenelor psichice şi arată că realitatea lumiĭ exterióre n'are alt garant decât procesele psichice.

La acéstă parte d-l raportor face următórele observărĭ:

1). Să se arăte că nu există nicĭ un cas, sciinţificesce stabilit, de fenomene psichice, fără substrat fisiologic.

2). Că activitatea aşà ḑisă inconscientă este ceea ce s'a numit inspiraţiune poetică, inspiraţiune creatóre, etc.

3). Că fapte ca cel citat la pagina 40 sunt fapte carĭ s'aŭ intipărit destul memorieĭ nóstre pentru a fi evocate în unele împrejurărĭ, pe carĭ nu suntem stăpânĭ, dar nu îndestul pentru a fi evocate printr'un act normal de voinţă.

Partea a II-a, care este şi cea maĭ desvoltată, este consacrată inteligenţeĭ. La basă sunt sensaţiunile, acestea sunt de diferite categoriĭ şi de atâtea felurĭ, de câte felurĭ sunt energiile specifice ale nervilor noştri.

După ce tratéză sensaţiunile în carĭ se arată marginile externe ale realităţiĭ cunoscinţelor omenescĭ, ce ruinéză tóte încercările vechĭ de a cunósce causele ultime şi garantéză religiuniĭ un domeniŭ propriŭ, apoĭ autorul descrie opt felurĭ de sensaţiunĭ.

Asupra acestor părţĭ d-l Kalinderu cu multă pătrundere şi judecată îşĭ dă părerea sa în acest mod: «Am fi dorit să găsim acì, la pag. 163—164, sub rubrica: *Expresiunea emoţiunilor*, ce-và maĭ mult în privinţa *inimiĭ*. Tóte limbile, în tóte epocile, identifică *inima* cu *sentimentul*, căcĭ asupra nicĭ unuĭ organ nu se repercută aşà de tare, aşà de repede, orĭ-ce emoţiune ca asupra inimiĭ. Inima póte să caḑă în stare de inhibiţiune completă sub imperiul unuĭ simţimînt violent,

saŭ să gonéscă cu o putere nebună sângele în artere, în cât să svîcnéscă. În scrierea analisată nu ni se vorbesce de acéstă legătură așà de tare.

D-l Kalinderu adaugă: «Ar maĭ fi fost de dorit să se arăte cât de mult a contribuit simțimîntul estetic la ridicarea nivelului psichic al omeniriĭ, prin caracterul sĕŭ desinteresat, prin puterea cu care se impune minţiĭ. Maĭ ales însă simțimîntul religios ar fi trebuit să fie explicat maĭ pe larg decât în o pagină și jumătate...»

În partea a III-a se tratéză voința, cu tóte cestiunile conexe eĭ, carĭ sunt numaĭ sumar expuse. Asupra acesteĭ părțĭ, d-l Kalinderu face următórea reflexiune: «Întorcêndu-ne acum înapoĭ, ni se pare că autorul ese din cadrul sĕŭ, când scrie la pag. 191: «Acì avem o dovadă maĭ mult despre chibzuita și predestinata organisațiune teleologică a corpurilor și ființelor organisate.» Concepțiunea teleologică, orĭ-cât a fost atacată, are fórte mulțĭ susținĕtorĭ, nu se póte spune însă că e dovedıtă. Lucrurile se petrec în organism *ca și când* ar fi puse la cale în vederea unor cause finale Dar dacă aceste cause finale există, saŭ dacă sunt o ilusiune a nóstră, acésta e o cestiune de metafisică, iar nu de sciință în genere saŭ de sciință psichologică.

În fine, în partea a V-a, grupéză ḑece cestiunĭ finale, din carĭ am fi voit să vedem, ḑice d-l Kalinderu, maĭ accentuată una: folosul practic al Psichologieĭ. Toțĭ mariĭ stăpânitorĭ de ómenĭ, Napoleon, Bismarck, la noĭ Brătianu, admirabil mânuitor de ómenĭ, toțĭ scriitoriĭ de prima ordine, Shakespeare, etc. aŭ fost psichologĭ marĭ, adecă adâncĭ cunoscĕtorĭ aĭ firiĭ omenescĭ; cunoscința acésta n'o aveaŭ din cărțĭ, ba ceĭ maĭ mulțĭ nicĭ n'ar fi putut s'o aibă, etc., etc.

Conclusiunea la care ajunge d-l Kalinderu este acésta: «În vederea celor ḑise până aicĭ, cred că pot recomandà scrierea d-luĭ Găvănescul pentru Premiul Adamachi. În casul subsidiar însă, când ar resultà din cercetarea celor-lalte cărțĭ presintate la acel premiŭ, că și ele merită a fi premiate, vĕ rog să dațĭ *Elementelor de Psihologie* o parte a premiuluĭ, căcĭ acesta se póte împărțì.»

Admisă spre premiare cu 5 voturĭ pentru și 2 contra. Socotința Comisiuniĭ e de a se premià cu suma de 500 leĭ.

Vînătórea în România, de Ernest C. Gheorghiu și Dr. S. C. Gheorghiu.—Raportor d-l Anghel Saligny.—După ce arată conținutul cărțiĭ, cuprinḑênd 20 părțĭ, apoĭ intră în analisarea și apreciarea părților. Se spune de raportor că armele și munițiunile sunt cu multă competință descrise. La capitolul V, privitor la cânĭĭ de vînătóre, fiind iarășĭ bine tratat, observă însă raportorul că multe din medicamente pentru bóla

cânilor sunt cu anevoe de obţinut. În fine după ce laudă lucrarea, arată că în partea a III-a, în care se face descrierea zoologică a animalelor, autorii confundă une-orĭ specia cu genul şi cu varietatea, daŭ definiţiunĭ incomplete, ca definiţiunea mamiferelor, etc. Redacţiunea lucrăriĭ lasă iarăşĭ de dorit în unele părţĭ, la carĭ nu s'a dat tótă atenţiunea şi din care causă se găsesc câte-và contradicerĭ. Afară de aceste câte-và observaţiunĭ, lucrarea este bine studiată şi bine făcută, maĭ ales în partea ce privesce direct pe vînătorĭ, care e şi cea principală.

Raportorul recunósce dar că opera privită în totalitatea eĭ este de merit şi presintă o reală lucrare practică, şi pentru aceste motive se propune ca acest uvragiŭ să fie admis ca să concureze cu cele-lalte cărţĭ propuse pentru premiare.

Admisă spre premiare cu 5 voturĭ pentru şi 2 contra şi cu suma de 400 leĭ.

Românii în Monumentele literare germane medievale, de Em. Grigorovitza.—Raportor d-l Atanasie M. Marienescu.—Lucrarea e împărţită în 4 părţĭ. Partea I-a, Cronica rimată a luĭ Ottakar. Expune în acéstă parte că autorul a fost un German Stirian Ottakar, că este scrisă între aniĭ 1285—1287 o parte, iar alta la 1309. Maĭ departe spune că Ottakar se ţineà de familia Lichtenstein, că cronica rimată cuprinde o istorie poetisată în aprópe 100.000 de versurĭ. Acésta se ocupă cu istoria Principatuluĭ Austrieĭ şi a ţěriĭ lor învecinate Stiria, Carintia, etc., apoĭ cu Bavaria, Ungaria, Boemia, marele Principat Transilvania (Ardélul) şi că atinge şi Valachia în vre-o 200 de versurĭ Legătura istorică o expune aşà: După mórtea luĭ Andreiŭ III la tronul din Ungaria a candidat Otto din Bavaria şi aŭ fost şi alţĭ pretendenţĭ ca: Carol Robert şi Vladislav din Boemia. Otto, după ce s'a încoronat în Alba-Regală, vine în Transilvania, însă Principele Lasco îl prinse, pentru că voià ca de la Otto să capete isigniile şi coróna, dar fiind-că Otto nu i le-a predat, Lasco îl chinuesce şi-l trimite dincolo de pădure, ca regele Vladislav să se încerce de a scóte de la Otto insigniile de recunóscere, etc.; urméză apoĭ aventurile luĭ.

Raportorul observă: 1). Că autorul a tradus numaĭ versurile de la 88.539—88 700, pe când trebuià de la versul 1—88.539 pentru a se arătà domnitoriĭ contemporanĭ, etc. 2). Că prin mórtea luĭ Andreiŭ s'a stins dinastia Arpadilor şi o parte din statele Ungare aŭ primit pe Wenzel, născut din o fată a luĭ Andreiŭ şi care s'a încoronat sub numele de Ladislav V, dar pentru că nu se puteà susţiné pe tron, a predat coróna duceluĭ Otto. Majoritatea Ungurilor voià pe Carol Robert din

Neapole şi, favorisat şi de Papa, s'a încoronat şi a domnit de la 1308—1342. 3). Că de la 1301 — 1308 aŭ ţinut certele pentru tronul Ungarieĭ desfăşurând rivalităţĭ dintre partide şi pretendenţĭ. 4). Autorul a tradus versul 88.538: Nu sant der Herzog *uber walt.*—Decĭ ducẹle trimise *peste munţĭ* (adică peste Carpaţĭ) pe soţiĭ sĕĭ îndată cu valachul. Dar *uber walt* nicĭ odată nu însémnă *peste munţĭ*, ci peste pădure, dincolo de pădure, etc., ast-fel raportorul îşĭ desvoltă pe larg acest punct şi ajunge la conclusiunea că *über walt* însémnă Ardélul, teritoriŭ în Ardél şi nu însémnă dincolo de munţĭ, adecă dincolo de Carpaţĭ în Valachia şi aşà Ottakar s'a aflat unde-và pe teritoriul Ardéluluĭ. 5). Că ce teritoriŭ puteà să fie acela? Şi cine a fost Valachul autorul nu ne spune? dar raportorul ḑice: Acel teritoriŭ a fost ţéra Făgăraşuluĭ şi a Amlaşuluĭ, care încă sub Radu Negru saŭ Radu Basarab, 1230—1245, erà provincia Românilor 6). În versul 88 678 se află: Kunic Georin von Riuzen, în versul 88 686: gegen Riuzen hin, şi autorul traduce: Rege Georin al Rusieĭ (Haliciuluĭ) şi: spre Rusia (în colo). Traducerea nu e corespunḑĕtóre şi lipsesce explicarea: că cine aŭ fost aceĭ Riuzen (Riuţiĭ)? După ce dă explicările la acest loc, raportorul apoĭ expune explicarea istorică a faptelor şi datelor.

Partea a II-a cuprinde Nibelungenlied, în care autorul represintă punctul de culminaţiune a literaturiĭ germane medievale şi care a durat două secole, între aniĭ 1200 — 1400. Poesia Nibelungenlied este născută din poesia populară, al căreĭ autor este necunoscut. Partea primă: Der Nibelungen Not a isvorît din materiĭ mitice, iar a doua: Der Nibelungen Klage, întemeiată din poesiĭ fragmentare populare germane.

Observările raportoruluĭ: 1). Trebuià ca autorul să comunice în resumat întréga epopee. 2). Autorul a întrelăsat de a traduce textul în limba română. 3). Deşì autorul declară că în interesul didactic a lăsat traducerea românéscă, trebuià însă tradus şi explicat din tóte punctele de vedere. 4). La pag. 120—123 încércă nisce explicărĭ fugitive, regretă că în Valachia luĭ Attila nu póte cunósce Valachĭ contemporanĭ de aĭ luĭ Attila. Autorul nu-şĭ dă trudă să indice măcar timpul luĭ Attila, să încerce a dovedì din textul publicat, carĭ sunt persónele istorice şi carĭ mitice şi să arăte terenul geografic pe unde aŭ fost evenimentele. Trebuià să consulte pe ceĭ ce aŭ scris în acéstă materie.

Partea a III-a cuprinde: Citate din alte monumente germane medievale. Autorul ne spune că istoricul irlandes Snorre Sturlason (1189—1241), autorul aşà numiteĭ Edde maĭ tinere, în cronica sa Heims-

kringla vorbesce de o expedițiune a Împĕratuluĭ Alexie Comnen I, care a fost trimisă la anul 1080—1118 contra păgânilor din Blokumannaland. Despre acest fapt pomenesce şi poetul scandinav Einar Skulason în imnul sĕŭ «Geisli», în care laudă calitățile paloşuluĭ heitnir ce a doborît în lupta de la valea Petzinavellin din Blokumanna land alțĭ duşmanĭ. D-l Grigorovitza în explicațiunea sa ajunge la Valachia (Muntenia) şi la Saşiĭ din Ardél. Ḑice că pe Românĭ îĭ numesc Blachĭ şi acésta însémnă negru, apoĭ că şi la alțĭ poețĭ germanĭ se află numele Valachia, Wlachen, Walchen şi Walchenlant.

Observărĭ: 1). Autorul greşesce când nu arată maĭ pe larg textul vechiŭ german. 2). În textul luĭ Sturlason se află Grik-land (Grecia) în legătură cu Blokumannaland, aşa că a fost aprópe de Grecia Apoĭ explică cuvîntul Blokumannaland german ce însémnă bărbat de țéră. Decĭ nu póte fi vorba de Valachia.

Autorul la pag. 129 ḑice: «Este vorba de termeniĭ Rumeny, Romanie, Rumeney, etc. pe carĭ ĭ-am întâlnit cu ocasiunea spicuirilor mele prin tesaurele literaturiĭ vechĭ germane»; iar la pagina 130 arată că şi o parte din Asia mică se chemà Romania, etc.

Observărĭ: 1) Romania a fost în Tracia – Rumely, Rumelia şi în alte localitățĭ; 2) Romania în Asia mică, imperiul Romeilor din Nicea, etc. 3) şi în Grecia a fost o Romanie, care cuprindeà Morea.

Partea a IV-a cuprinde un Glosar medio-german-român, şi este lucrat cu pricepere de limba germană.

Conclusiunea este: 1) D-l Grigorovitza pentru cartea sa: Româniĭ în monumentele literare germane medievale şĭ-a ales merituóse materiĭ de interes istoric românesc şi şĭ-a dat atâta trudă ca să deslege temele sale istorice, însă a grăbit cu studiarea şi nepregătit bine a grăbit cu tipărirea.

2). Fiind-că materiile sunt de însemnătate pentru istoria nóstră, în deosebĭ a Românilor din peninsula Balcanică, ca istorie comună de maĭ mulțĭ secolĭ, şi fiind-că Academia Română, acolo unde este posibil de a se rezidì istoria şi autorul e capabil de o prelucrare merituósă, e gata să deà indigitațiunĭ pentru cele ce lipsesc, Academia Română o face acésta cu plăcere, în speranța că autorul va cercetà istoriile răsbóelor cruciate şi prin publicarea opuluĭ va ajunge la resultatul dorit.

3). Autorul pentru năzuința sa şi pentru unele lucrărĭ şi explicărĭ nimerite merită tótă lauda, dar opul sĕŭ insinuat la premiŭ nu se póte recomandà.

Acéstă lucrare punêndu-se la vot, a obținut 4 voturĭ pentru şi 3 contra.

Procesul apercepţiunii saŭ Treptele didactice formale aplicate la lecţiunĭ practice din tóte obiectele învĕţămîntuluĭ primar de Ilie Marinescu-Avramin.—Raportor d-l I. Caragiani. — Autorul îşĭ imparte lucrarea sa în douĕ părţĭ, teoretică şi practică, declarând că a consultat maĭ mulţĭ autorĭ. Partea teoretică, cuprinḑênd 18 pagine, este fórte grea de cetit şi că un altul, afară de autor, n'ar fi în stare să le pricépă şi să le pună în aplicaţiune. Fie-care lecţiune din partea practică se compune din treĭ părţĭ: 1) Deducţiune clarificativă; 2) Inducţiune; III) Deducţiune aplicativă; apoĭ fie-care din aceste treĭ părţĭ cuprind alte treĭ părţĭ: a) Norma sintesă progresivă, b) Analisa staţionară, c) Analisa progresivă. Aceste terminologiĭ sunt confus expuse. La punerea în practică însă a teoriilor sale, autorul este fórte clar, şi trece cu multă pricepere cu eleviĭ de la necunoscut la cunoscut, aşà că în acéstă privire metodul sĕŭ este laudabil şi cu profit pentru şcolarĭ. Ast-fel, după părerea raportoruluĭ, dacă partea teoretică este confusă şi grea de priceput, şi dar de prisos, din contră, partea practică este bună şi folositóre elevilor. Pentru aceea ḑice, că «nu pot să recomand acéstă carte pentru premiŭ din causa lipsurilor arătate maĭ sus.»

Respinsă cu unanimitate.

Dreptul administrativ român. Partea generală, de Aurel Onciul. — Raportor d-l I. Kalinderu. — D-sa într'un estins şi critic raport ne spune că autorul împarte Dreptul administrativ în douĕ părţĭ: generală şi specială. Scrierea presentă cuprinde numaĭ partea generală, pe care o împarte în şése grupe, şi anume: normele, autorităţile, subiectele, obiectele, faptele şi formele. Ca desvoltare materială, partea I-a cuprinde aprópe jumătatea scrieriĭ. *Normele* cuprind: legile, ordonanţele, *normele autonome*, adecă regulamentele şi ordonanţele comunale, judeţene şi ale camerelor de comerciŭ, etc. Budgetul, care e o lege anuală, se face numaĭ de Rege şi Cameră fără de Senat D-l Kalinderu observă că termenul de *proclamare* are înţeles de *promulgare*, cel de *derogare* de *abrogare*, carĭ termenĭ încurcă pe cetitorĭ. Se maĭ observă că autorul atinge cestiunea casurilor de supravieţuire a uneĭ legislaţiunĭ abrogate şi că tratéză acéstă cestiune după regulele generale ale luĭ Puchta şi Savigny. La *ordonanţe,* sub impresiunea sistemuluĭ austriac, crede că şi în România puterea executivă póte să emită regulamente şi decrete fără a avé temeiul uneĭ legĭ. D-l Kalinderu apĕră sensul art. 93 din Constituţiune şi ḑice că trebue făcută o reservă la critica şi interpretarea autoruluĭ faţă de normele administrative de la noĭ. Autorul divide critica de interpretare în su-

perióră, legală saŭ doctrinară, pe cea doctrinară o subdivide în gramaticală, logică şi analogică. Raportorul observă însă că autorul n'a tratat tocmaĭ despre cel maĭ important mijloc de a recurge, adecă la expunerea de motive, la rapórtele pe basa cărora s'a făcut regulamentul, etc.

În capitolul II descrie autoritățile instituite în România, face o comparațiune între principiul administrativ al Germanieĭ şi Austrieĭ şi al Codiceluĭ Napoleon aplicat şi în România, şi se pronunță că acel german este superior şi că numaĭ cu o modificare de principiŭ s'ar amelioră administrațiunea la noĭ.

Despre Rege ḑice că, conform Constituțiuniĭ nóstre, El nu este stăpân, ci organ al Statuluĭ, la care d-l Kalinderu observă că acest principiŭ a rĕmas Suveranuluĭ în Prusia şi în alte state. Vine apoĭ la explicarea *subiectelor* şi *obiectelor*, la carĭ se aplică Dreptul administrativ român, şi unde se pronunță aşà despre funcționarĭ: «Fundamentul raportuluĭ de funcționar nu este un fel de contract... ci maĭ vîrtos un act de supunere, etc.» Ast-fel autorul apreciéză fórte bine posițiunea incertă a funcționaruluĭ. La subiecte tratéză şi despre persónele morale, etc. D-l Kalinderu observă că cestiunea dreptuluĭ public e maĭ grea în sine de tratat şi din causa naturiĭ sale abstracte şi pentru că puținĭ o tratéză, şi pentru autor, pentru că nu trăesce între Românĭ. Îl laudă că a isbutit a da o expunere metodică, logică, bine coordonată a vastuluĭ sĕŭ subiect. Aşà dar lucrarea de față e folositóre şi meritorie. Conclusiunea este acésta: «Aşteptăm dar cu încredere a doua lucrare ce ne promite autorul şi-ĭ mulțumim pentru cea de față şi cred că vețĭ aprecià că premiul pentru care este înscrisă de noĭ acéstă scriere i se cuvine cu dreptate, cu atât maĭ mult că, fiind în serviciul unuĭ stat străin, şĭ-a întrebuințat timpul pentru studiul dreptuluĭ țĕriĭ de care e legat prin ném, şi pe care împrejurările nu-ĭ permit s'o servéscă.

Maĭ adaog că Academia maĭ are între alte menirĭ şi aceea de a întreținé vie consciința solidarităţiĭ naționale între tóte fracțiunile némuluĭ nostru.

Admisă şi acéstă scriere pentru premiare cu 5 voturĭ pentru şi 2 contra şi cu suma de 500 leĭ.

Elemente de Morala creştină, de Moise N. Pacu.—Raportor d-l C. Erbiceanu. — Acéstă scriere este un manual de şcólă, împărțit în 24 de lecțiunĭ, cuprinse în 127 de pagine in-8°. După o lecțiune introductivă, autorul trece la expunerea conținutuluĭ Moraleĭ creştine, pe care o împarte în două părțĭ, *generală* şi *specială*. Partea generală o tra-

téză în 10 lecţiunĭ, conform programuluĭ în vigóre, iar cea specială în 14.

Materia cuprinsă în aceste părţĭ este fórte condensată, din lipsa de timp, şi multe note cuprind un însemnat material moral. Sistemul în care e tratată morală este cel maĭ potrivit cu auditoriĭ, de asemenea limba este fórte clară şi precisă, admiţênd terminologia sciinţifică pretutindenĭ.

Dacă autorul n'ar fi fost ţinut de prescripţiunile programeĭ şi ar fi dat o desvoltare maĭ mare acestuĭ studiŭ, lucrarea sa ar fi fost de o însemnată valóre, pentru că autorul se constată că posedă pe deplin acéstă materie.

Opiniunea mea este că lucrarea d-luĭ Moise N. Pacu e meritorie, chiar aşà cum se presintă şi că Academia se cuvine să încurageze pe scriitoriĭ de valóre aĭ cărţilor didactice, recompensându-le ostenelile; pentru acest cuvînt o las la apreciarea D-vóstre, dacă merită a fi presintată spre premiare.

A obţinut 2 voturĭ pentru şi 5 contra

Studiul impositelor române de Constantin G. Petraru. — *Raportor d-l I. Puşcariu.* — În timpurile moderne studiile economice naţionale sunt basa după care se póte judecà starea de prosperitate a unuĭ popor; pentru că starea bună a uneĭ naţiunĭ ne arată situaţiunea înfloritóre financiară şi în stat şi între conaţionalĭ. Este laudabil când vedem că se îmmulţesc şi între Românĭ specialiştĭ în acéstă ramură.

Lucrarea d-luĭ C. G. Petraru: *Studiul impositelor române* este făcută după principiile cele maĭ moderne în afacerile financiare. În ea găsim interpretarea legilor şi a datelor statistice ale Statuluĭ român cu deducerĭ şi conclusiunĭ basate pe fapte. Cartea este împărţită în treĭ părţĭ principale. În partea I-a tratéză despre impositele actuale, partea a II-a conţine studiĭ critice, iar în partea a III-a propune autorul proiecte de reformă după opiniunile sale.

După ce raportorul expune în resumat conţinutul scrieriĭ, apoĭ vine la conclusiune, în care îşĭ exprimă ast-fel apreciarea sa asupra valoriĭ acesteĭ lucrărĭ:

«Fără a intrà în apreciarea maĭ de aprópe a părerilor individuale ale autoruluĭ, în ce privesce proiectele sale de reformă, aflăm totuşĭ că cartea, fiind de folos nu numaĭ organelor publice, ce se ocupă cu administrarea impositelor publice, ci şi poporuluĭ contribuent, de aceea merită să fie pusă la vot pentru Premiul Adamachi.

Asupra acesteĭ lucrărĭ d-l I. Kalinderu a presintat Comisiuniĭ un al doilea raport suplementar, al căruĭ cuprins este:

Autorul este nemulţumit cu totul de impositele existente, ca impositul de capitaţie, imposit pe averea imobilă, al patentelor, al timbrelor şi înregistrării, vamal, etc Asupra acestor imposite d-sa propune o reformă, de a se întroduce imposite numaĭ pe capitalurĭ şi veniturĭ, «care ne-ar permite să renunţăm cu totul la unele imposite directe nedrepte şi de a se scădé simţitor altele.» Acéstă reformă s'ar completà prin impositele indirecte, prin carĭ s'ar uşurà clasele sărace, şi prin întroducerea monopoluluĭ alcooluluĭ. D-l raportor observă: În tóte statele impositele sunt empirice, pentru că sunt resultatul unor nevoĭ practice urgente. Apoĭ se pare că d-l Petraru n'a dat desvoltarea ce merită veniturilor domeniale, carĭ jócă în budgetul românesc un rol maĭ mare decât în budgetele altor state, precum sarea, pădurile, minele, carierele. Raportorul maĭ observă că. «Tariful vamal orĭ-cât de criticabil este, nu e tocmaĭ empiric. Faptul că a făcut să înceteze importul făineĭ, spirtuluĭ, zaharuluĭ, săpunuluĭ ordinar şi că s'a redus enorm importul peilor tăbăcite, al hârtieĭ, al vinurilor, că se scutesc substanţele chimice, maşinele agricole şi industriale, etc., dovedesce că în el se găsesc câte-và principiĭ generale bune.» Tot raportorul maĭ observă că, deşì autorul a publicat statisticĭ bune pe carĭ îşì baséză deducţiunile luĭ, notéză însă unele greşelĭ, ca la paginele 97 şi 227. Autorul maĭ arată în lucrarea sa şi organisarea serviciuluĭ de constatare şi de împlinire, procedură, sancţiunea, instanţele de reclamaţiune, etc. şi care parte este folositóre.

În fine d-l Kalinderu conchide: ‹Studiul impositelor este o scriere folositóre şi cu adevĕrată însemnătate, pentru că este singura lucrare în literatura română, care tratéză despre totalitatea sistemuluĭ nostru tributar, şi ast-fel merită, în semn de favorabilă apreciare, o parte din Premiul Adamachi.»

Admisă spre premiare cu 5 voturĭ pentru şi 2 contra, cu suma de 500 leĭ.

Cele din urmă, poesiĭ de Radu D. Rosetti.—Raportor d-l D. C. Ollănescu. — Fiind cele din urmă, ne aşteptam, ḑice raportorul, să fie şi cele maĭ frumóse, însă sunt cu mult maĭ slabe decât cele ce ne-a fost dat a cercetà până acum. Apoĭ le caracteriséză aşà: «Nicĭ un accent, nicĭ o idee generósă, nicĭ un fior puternic, nimic ce să încălḑéscă saŭ să înduioşeze. Versurĭ corect întocmite, limbă curgĕtóre, fără culóre deosebită... cugetărĭ fără de originalitate, ironie fără de spirit şi pesimism fără adevĕrată durere...› Par a fi maĭ mult nisce exerciţiĭ de stil... şi conchide că lucrarea d-luĭ Radu D. Rosetti nu e de rĕsplătit, cu tóte meritele literare ce ar puté cine-và recunósce scrierilor sale.

Punêndu-se la vot, a întrunit 2 voturĭ pentru şi 5 contra.

Calvar, de Smara (S. Gheorghiu). — Raportor d-l C. Erbiceanu. — D-na Smara presintă un volum in-8° de poesiĭ în numĕr de 100. Maĭ tot cuprinsul poesiilor este descrierea suferinţelor sale în un amor nefericit. Cartea este intitulată *Calvar*, locul unde a suferit Isus Christos crucificarea sa. În marea majoritate a poesiilor sale autórea se arată sătulă de suferinţe şi cade în pesimism. Poesiile sale sunt expuse în o limbă uşóră şi înţelésă, dar după părerea mea, autóreĭ îĭ lipsesce acel elan poetic, acel farmec ce-l întâlnim la persónele dotate în adevĕr cu geniul poetic.

Punêndu-se la vot, a obţinut 2 voturĭ pentru şi 5 contra.

Olimnio (teatru), de *Achile Theodoride.—Raportor d-l D. C. Ollănescu.* — Conţinutul acesteĭ piese este tot ce póte fi maĭ imoral şi nerespectuos pentru familie. Se spun în ea numaĭ uciderĭ şi iar uciderĭ. Iată cum apreciéză raportorul acéstă scriere netrebnică societăţiĭ. Cu drept cuvînt raportorul, indignat de îndrăsnéla pretinsuluĭ scriitor, ḑice: «Şi când vĕ vom maĭ spune că autorul acestor urîte şi murdare elucubraţiunĭ este un şcolar de 18 anĭ, veţĭ înţelege că nu pot găsì cuvinte pentru a vestejì o asemenea nedemnă îndeletnicire, şi vĕ rog să nu-ĭ daţĭ nicĭ o atenţiune, cu atât maĭ puţin vre-o rĕsplată.»

Respinsă cu unanimitate.

Romînia pitorească, de A. Vlahuţă.—Raportor d-l D. C. Ollănescu. — Poetul nostru A. Vlahuţă, care altă dată erà melancolic şi trist, de astădată să ne bucurăm că este entusiasmat de frumuseţile naturale ale ţĕriĭ, care în scrierea sa «Romînia pitorească» ne dă o lucrare senină, liniştită şi care produce în spirite o profundă şi binefăcĕtóre impresiune. Lucrarea sa are de scop de a zugrăvì frumuseţile munţilor, plaiurilor şi ale câmpiilor ţĕriĭ nóstre. Cartea se împarte în 5 părţĭ: Pe Dunărea, Pe Marea Négră, În munţiĭ noştri, Valea Prutuluĭ, Ţéra şi poporul. Din aceste tratate a treia parte e cea maĭ bogată, întâia cea maĭ luminósă, iar cele-lalte mult maĭ modeste ca cuprins şi ca material, ḑice raportorul. După ce analiséză părţĭ din cuprinsul cărţiĭ, ne spune raportorul şi calităţile tratatelor descrise de autor: «În de obşte tablourile ce ne trec pe dinainte sunt cu putere descriptivă, viĭ şi întrupate, aşà că parĭ că eştĭ alăturĭ cu poetul călĕtor pe puntea vaporuluĭ orĭ pe spinarea cailor mărunţĭ, dar cu pasul sigur cu care a colindat el munţiĭ şi văile Carpaţilor.» Se laudă apoĭ stilul sĕŭ pitoresc şi de maestru şi în fine ḑice: «Acum dacă scriind ast-fel a atins autorul cărţiĭ scopul pentru care ea a fost făptuită, e o întrebare ce mĭ-am pus-o de la început, când îmbinarea meşteşugită a icónelor şi a ideilor mĭ-a îndepărtat cu totul atenţiunea de la caracterul eĭ de

geografie a frumuseţilor României, pironindu-mĭ-o cu dinadinsul asupra frumuseţilor poetice, asupra însuşirilor superióre stilistice ce rĕsar la fie-care filă dintr'însa. Se póte însă ca altora să nu fi produs acelaşĭ efect. Eŭ mărturisesc însă că nu m'am preocupat de nimic alt ce-và decât de stil, căcĭ interesul geografic este de la primele rîndurĭ cu totul înecat în bogăţia şi supra-abondenţa figurilor, asemĕnărilor metaforelor şi descrierilor poetice....»

Părerea raportoruluĭ este: «Drept aceea şi în temeiul simţimintelor exprimate maĭ sus, eŭ recomand sufragiilor D-vóstre acéstă lucrare, ca întru totul vrednică de Premiul Adamachi, la care a concurat.»

Admisă pentru premiare cu 5 voturĭ pentru şi 2 contra, şi cu suma de 1.000 leĭ.

Proverbele Românilor, de Iuliu A. Zanne. — Raportor d-l C. Erbiceanu.—Acest al VI-lea volum este o continuare a mareĭ şi importanteĭ lucrărĭ literare a d-luĭ Iuliŭ Zanne, ce şĭ-a propus a colectà proverbele Românilor de pretutindenĭ. Meritul acestuĭ autor a fost maĭ de de mult recunoscut de lumea învĕţaţilor noştri şi în special de Academia Română. Dacă am considerà numaĭ că autorul, pentru a-şĭ culege materialul utilisat, a trebuit să cetéscă suma enormă de peste 600 de autorĭ românĭ, să extragă din eĭ ḑicĕtorile, poveţele, cuvintele sentenţióse, asemĕnările, idiotismele, cimiliturile şi a le grupà sistematic, trebue să recunóscem că posedă pe lângă forţa de muncă şi o răbdare rară, precum şi pricepere de a manipulà un atât de variat şi bogat material. Multe din proverbe şi ḑicĕtorĭ sunt formate la adresa némurilor ce ne înconjură, şi pe carĭ poporul le caracteriséză numaĭ prin câte-và cuvinte. Proverbele sunt resultatul unor îndelungĭ observărĭ practice, expuse în câte-và cuvinte, adesea sarcastice, dar prin carĭ se zugrăvesce admirabil caracterul şi pornirile unuĭ individ orĭ popor Maĭ ales poporul de jos, trecĕnd uşor peste cerinţa de a-şĭ exprimà cugetarea sa prin o frasă artistică şi elegantă, şĭ-o expune în douĕ-treĭ vorbe, câte odată puţin scrupulóse, dar carĭ sunt o icónă sigură şi carĭ imprimă pentru tot-deauna o caracterisare exactă asupra persóneĭ orĭ lucruluĭ despre care e vorba. Proverbele, ca şi ḑicĕtorile, arată forţa de genialitate a unuĭ popor şi în acéstă privinţă puţinĭ îl întrec dintre némurĭ pe Român. Sistemul în expunerea proverbelor, etc, ce întrebuinţéză autorul, este următorul: Maĭ întâiŭ, regulându-şĭ materialul alfabetic, începe cu ḑicerea cea maĭ cunoscută, după care pune şi variantele cele maĭ însemnate, citând autorul din care le-a luat; când proverbul este macedonean, aduce şi variantele locale şi apoĭ de câte orĭ cunósce vre-un proverb echivalent şi în altă

limbă, orĭ că el este împrumutat de Românĭ din alte limbĭ, iarăşĭ îĭ arată originea şi citéză locurile unde se găsesce.

De un mare folos sunt de asemenea şi notele şi snóvele, şi maĭ ales istoricul originiĭ proverbuluĭ saŭ a ḑiceriĭ. În multe locurĭ aduce chiar şi date istorice, cu deosebire asupra mânăstirilor şi a locurilor istorice din ţéră. Citéză de asemenea bucăţĭ întregĭ din poesiile populare vechĭ şi nouĕ, locurile în carĭ se vorbesce despre un proverb orĭ ḑicĕtóre.

Dupǎ proverbe, etc., vine un Glosar româno-frances, care are de scop a înlesnì cetirea şi înţelegerea proverbelor românescĭ de către un străin.

Ast-fel făcênd abstracţiune de alte lucrărĭ literare ale d-luĭ Iuliŭ Zanne, raportorul se pronunţă că lucrarea d-luĭ Iuliŭ Zanne este de un mare preţ literar pentru Românĭ şi unica în felul sĕŭ, pentru că în limba naţională nu cunóscem o lucrare maĭ estinsă, ci numaĭ colecţiunĭ particulare şi carĭ conţin maĭ ales proverbe numaĭ din Regatul Românieĭ. Cartea în cestiune probéză cu evidenţă că autorul a pus o muncă persistentă, rară, şi că este dotat cu o voinţă tare, pe lângă priceperea nediscutabilă, dovedită în acéstă materie. «Pentru aceste calităţĭ ce cuprinde, lucrarea d-luĭ Iuliŭ Zanne se recomandă D-vóstre spre premiare ca meritorie şi ca fond şi ca formă, spre a fi încuragiat şi rĕsplătit autorul de munca sa stăruitóre »

Admisă spre premiare cu 5 voturĭ pentru şi 2 contra, cu suma de 1.300 leĭ.

Voturile obţinute în comisiunea premiilor.

Numele autorilor	Pentru	Contra
I. Zanne	5	2
A. Vlahuţă	5	2
I. Bărbulescu	6	1
C. Petraru.	5	2
I. Găvănescul	5	2
L. Dauş	5	2
E. Gheorghiu şi Dr. Gheorghiu.	5	2
A. Onciul	5	2
E. Grigorovitza	4	3

Sumele cu carĭ a socotit Comisiunea ca să se premieze fie-care carte sunt următórele:

Cartea	Pentru	Contra	Leĭ
Zanne.	5	2	1.300
Vlahuţă	5	2	1.000
Bărbulescu	6	1	400
Petraru	5	2	500
Găvănescul.	5	2	500
Dauş	5	2	400
Gheorghiu	5	2	400
Onciul.	5	2	500

Ioan Adam, *Rătăcire*. Roman, Bucurescĭ 1902. — *Raport de* **At. Marienescu.**

În urma însărcinăriĭ din 19 Noemvrie 1901, No. 3.971, îmĭ daŭ părerea.

Opul nu cuprinde în sine o istorie a sa proprie, ci e compus din sceneriĭ, carĭ maĭ tóte sunt independente una de alta şi nu fac ce và întreg; pentru acésta trebue ca să arăt caracteristicile persónelor romanuluĭ, căcĭ numaĭ acestea pot servì de basă păreriĭ cerute.

1). *Bujor.*—În satul Topora, aprópe de mânăstirea Fârtana, a fost fata Maranda, care a avut de drăguţ pe Manolache Bordea şi a născut un fecior, botezat Bujor, dar de ruşine l-a expus la pórta mânăstiriĭ. Călugăriĭ aŭ luat pruncul şi l-aŭ crescut în mânăstire, şi când pruncul a fost de şcólă, călugărul Pamfilie cu drag l-a învĕţat carte, aşà în cât Bujor a fost om deştept. Dar părintele Pamfilie, îndrăgostit de ţiganca Ilinca, fu ucis de iubitorul ţigănciĭ, precum şi ţiganca, şi Bujor îĭ îngrópă într'un loc ascuns şi apoĭ se duce la Vasluiŭ la văduva luĭ Anghelijă Spătarul; acì e serv, fecior de casă.

Văduva aveà o fată frumósă, erà să se logodéscă cu un fecior de boer, şi fata se chemà Duduea, dar Bujor începe relaţiunĭ de amor, o defloréză şi fuge cu ea la mânăstire, se arată egumenuluĭ şi ḑice că fata a fost servitóre şi că îĭ este soţie şi cere ca să-l pună pristav peste pădure. Egumenul, bun, îl denumesce de pristav şi Bujor cu Duduea se duc şi locuesc într'un bordeiŭ în pădure. Bujor află în bordeiŭ scrisorĭ muceḑite şi din unele cetesce atarĭ taine şi chiar despre originea sa, pentru că el nu-şĭ cunosceà părinţiĭ.

Tinerii trăesc fericiţi, dar Duduea câte odată necăjită, că şi-a lăsat pe mama sa şi boeria, îi aruncă lui Bujor, că nici nu-şi cunósce părinţii, e copil de pe drum.

Bujor, supĕrat, plécă în sat şi află urma, că Manolache Bordea şi Maranda îi sunt părinţi, şi că are o soră Saveta, apoi îi aduce la bordeiŭ şi îi presintă Duduei.

Bujor rĕmâne necunoscut; odată se duc cu toţii la mânăstire, şi mama arată lui Bujor locul, că unde l-a expus şi-i povestesce împrejurările. Duduea se supĕră adese-ori sciind că de ce viţă e, poftesce haine scumpe, se doresce în sat la horă ca să jóce. Ei merg mai adese-ori la horă, dar Vanghelie, un fecior grec şi urît, boer avut, se amoreséză de ea, o dăruesce de-şi cumpĕră haine scumpe. Între acestea Duduea nasce pe Fĕt-Frumos, egumenul îi dă un pumn de galbeni; Duduea şi pe aceştia îşi cumpĕră haine scumpe în Iaşi, şi fiind odată la horă, Vanghelie o pune în căruţă, fuge cu ea şi se aşéză în Bucuresci, fără ca să întrebe vre-odată de Fĕt-Frumos, feciorul ei.

Când grecul a furat pe Duduea, Bujor vede, îşi taie mâna stângă cam de la umĕr şi o aruncă pe grumazii Duduei din căruţă, apoi Bujor se duce în pădure, şi pe teiŭ înflorit se spânzură. Copilul rĕmâne în grija Savetei în casa părinţilor (pag. 13, 14, 60, 105, 119).

2). *Duduea.*—Fata lui Angheliţă, Spătarul din Vasluiŭ, se îndrăgostesce de Bujor, fecior de casă şi fuge cu el la bordeiŭ în pădure. Bujor se duce cu ea la târg în Vasluiŭ, se scobóră la hanul lui Filip; ea pe sub ascuns vrea să vadă casa părintéscă; în ea vede un evreŭ bărbos, ca stăpân, şi apoi în crâşmă aude povestind cum a înebunit Spătarul, cum a murit boerésa, cum a fugit Duduea cu un mojic (pag. 72—79).

Duduea începe a pretinde ca să o ducă la Italia, să-i facă haine scumpe, ea vrea strălucire. Părinţii lui Bujor îi aduc daruri, dar ea vrea să se petrécă, şi atunci Bujor o duce la o clacă la popa din Topora (pag. 107, 222).

Duduea îl urĕsce, împinge, a făcut-o nenorocósă, a lăsat pe mama sa (pag. 245); Bujor de necaz se duce la crâşmă, bea şi jócă. Se duce la biserică, acì o vede coconul Vanghelie (pag. 302). Se duce la horă în sat în ḑiua Înălţării (pag. 320). Vanghelie o fură şi o duce cu sine, şi se aşéză în Bucuresci; pedecă nu erà, pentru că Duduea nu erà cununată cu Bujor, dar ea n'a mai întrebat de Fĕt-Frumos.

3). *Pamfilie.* — Petru Bogdan, de viţă mare, de la Bogdan III, se călugăresce şi capĕtă numele Pamfilie. Erà fiul Vornicului de la

Piétra. El învaţă pe Bujor (pag. 14, 86). În ţéră se face complot naţional. Negri, Russo, Alecsandri şi Kogălniceanu vin la Pamfilie, îl provócă să mérgă cu eĭ, dar el nu vrea.

Bujor (pag. 143) povestesce sieşĭ despre Pamfilie. Erà tómnă, aŭ venit ţiganiĭ cu musica şi cântară la mânăstire. Ţiganca Ilinca erà frumósă ca Juno, se îmbie luĭ Pamfilie, acesta se îndrăgostesce, îĭ dă banĭ, dar fuge de ea, însă e îndrăgostit până la nebunie (pag 146); face planul ca să ésă din mânăstire şi să se însóre cu ea. Şi Ilinca (pag. 151) îl provócă ca să se ducă la moşia boeréscă. Pamfilie umblă nóptea prin sat pe la ţiganĭ ca să vadă pe Ilinca, dar un ţigan schiop iubià pe Ilinca, care venià şi în mânăstire la Pamfilie. Egumenul (pag. 155) îl închide şi opresce pe Ilinca. Dar Pamfilie, nebun, fuge, se întâlnesce cu Ilinca, însă ţiganul schiop îĭ omóră pe amândoĭ. Bujor îĭ îngrópă, de nu scie nimenĭ de urma lor (pag. 186).

4). *Călugăriĭ.*—Bujor îşĭ povestesce sieşĭ despre călugăriĭ din mânăstirea Fârtana. Călugăriĭ eraŭ grecĭ, aŭ luat pămîntul răzeşilor de la Carmina. Egumenul Amfilochie a chemat pe ómenĭ să le spună că marginea moşieĭ e a mânăstiriĭ (pag. 46).

Duduea întrébă pe Bujor, că pentru ce nu merge la mânăstire şi Bujor rĕspunde pentru că nu-ĭ creştinéscă, de când Grecĭ sunt călugăriĭ (pag. 49). Stareţul are o stareţă (pag. 87) şi descrie icónele luĭ Adam şi Eva din mânăstire. Călugăriĭ béŭ şi mănâncă şi cântă de cele lumescĭ, jócă; vede cum femeĭ s'aŭ furişat în chiliile călugărilor (pag. 89). Ar merge la mânăstire, dar el e înfiorat, pentru că e loc *necinstit* şi a vĕḑut faptele ticălóse ale călugărilor (pag. 127). Egumenul e mânios pe Bujor, pentru că a dat unor săracĭ nisce uscăturĭ de crengĭ şi batjocoresce pe ţĕranĭ şi pe Kogălniceanu (pag. 180). Catinca fata popiĭ Harnagea, e drăguţa stareţuluĭ, şi fiind-că Badea a jefuit pe egumenul, acesta învaţă pe Catinca ca să omóre pe Badea.

5). *Cuza.*—Acuma domnesce Cuza şi sub el vine mântuirea (53). La claca de la popa din Topora se povestesce: Cuza a fost la mânăstire ca să ieà averile călugărilor şi să le deà săracilor, dar el n'a spus, că cine e, şi egumenul s'a pus de l-a bătut şi călugăriĭ pe Cuza de l-aŭ legat şi aŭ poruncit 50 de gârbace (223). Atuncĭ Cuza li se arată, călugăriĭ cad în genunchĭ şi apoĭ Cuza taie în eĭ, ca în brusturĭ. Apoĭ s'a pus la masă, pentru că erà flămând (225). Cuza preste dél trece la mânăstirea Rafaila, sare gardul şi se uită prin ferestre. Vede că călugăriĭ sunt la masă, mănâncă şi béŭ, şi vede că cu eĭ sunt ţigăncĭ în pelea gólă. Cuza intră, se arată cine e, ţigăncile îşĭ lasă acolo rochile şi fug, dar călugăriĭ cad grămadă. Cuza îĭ taie cu sabia, apoĭ

se duce (227). Moş Turiţă încă e la clacă, şi spune că a vĕḑut pe Cuza dormind pe érbă, cu ciomagul lângă dînsul (230) Erĭ s'a vĕḑut mişcare în mânăstire; se ḑice că Cuza a făcut lovitură de stat (314).

6). *Divanul.*—Ómeniĭ din Carmina se plâng la divan asupra călugărilor, că vreaŭ să le ieà marginea moşieĭ, şi ómeniĭ aŭ documente şi le predaŭ la divan. Un judecător îĭ înşélă, iea documentele adevĕrate şi le schimbă cu hârtiuţe fără de preţ. Ómeniĭ aŭ perdut causa, divanul le-a luat moşia şi a dat-o mânăstiriĭ (46).

Să fie destul!

Părerea: A). *În privinţa formeĭ romanuluĭ.*

a). Bujor e prima persónă, e eroul romanuluĭ, dar rola luĭ faptică e fórte mică, căcĭ activitatea luĭ se referă numaĭ la Duduea drăguţa, Maranda mama şi Saveta, sora luĭ, şi numaĭ între aceştia are numele Bujor. În partea maĭ mare a romanuluĭ Bujor vorbesce per eŭ, tot în persóna primă şi partea maĭ mare a romanuluĭ sunt întîmplărĭ din trecut, de maĭ înainte de a cunósce pe Duduea, şi Bujor acele întîmplărĭ le povestesce în capitole separate, saŭ le împletesce cu alte sceneriĭ. Ast-fel sunt: Întroducerea şi capitolele I, II, VI, IX, X.

b). Autorul în roman înşiră lucrurĭ, întîmplărĭ, carĭ nu se ţin de materialul romanuluĭ, ci sunt independente. Ast-fel sunt: XII Zarea Badeluĭ, povestea cum Badea, cu vizitiul egumenuluĭ, a jefuit pe egumen şi apoĭ s'a făcut hoţ de pădure XIII Claca de păpuşoiŭ la popa din Topora, numaĭ cu scop ca Duduea să petrécă şi să se povestéscă despre Cuza. XV Fulgĭ de lumină, când Bujor şi Duduea se duc érna şi nóptea la lună în pădure, se sue într'un pătul—ca Duduea să vadă animalele păduriĭ.

c). Opul nu are o construcţiune, o architectură proprie, opul nu are o istorióră a romanuluĭ, un material precisat, aranjat; opul nu are o persónă, ca să conducă atare acţiune pentru atare scop; opul nu are persóne ajutătóre organisate pentru atare role; opul nu e un ce-và întreg, ţĕsut, ci numaĭ nisce părţĭ — fără ca să steà în legătură una cu alta, dar legate, ca şi când aĭ înşirà tot felul de dârze pe o sfóră. Rola luĭ Bujor stă din amórea către drăguţă şi din poveştile despre trecut.

Dar precum sunt regule pentru compunerea uneĭ poesiĭ de 4 versurĭ, aşà sunt regule şi pentru facerea unuĭ roman, căcĭ şi acì se póte cità: Forma dat esse rei.

B). *În privinţa tratăriĭ materialelor romanuluĭ.*

a). Material naţional. E Cuza şi Divanul. Autorul (la pag. 224) povestesce: Cuza a pornit ca să ieà averile călugărilor şi să le deà săracilor,

a pornit îmbrăcat calicos şi mâsgălit pe obraz. Légă calul, smulge érbă. Egumenul atuncĭ vine în trăsură, sare jos şi pentru érbă bate cu biciul pe Cuza. Cuza cade în genunchĭ şi sărută póla călugăruluĭ, dar acesta îl maĭ măsură odată cu biciul, şi poruncesce vizitiuluĭ ca pe Cuza să-l lege cobză; îl légă şi îl duc în mânăstire, iar acì poruncesce călugărilor să-l bată cu 50 de gârbace. Cuza începe a pălmuì pe urmă se arată cine e, şi apoĭ trage sabia şi tae în călugărĭ ca în brusturĭ. Cuget e destul atâta.

Iată! cum e tratat Cuza, carele a creat prima epocă naţională a Românilor; carele adĭ, mâne devine un eroŭ mistic în tradiţiunile naţionale românescĭ. Colo vĕdurăm că în divan eraŭ numaĭ judecătorĭ înşelătorĭ. Dacă un străin ar fi scris aşà batjocură asupra unuĭ Domnitor ales de naţiune, l-ar fi dat afară din ţéră.

b). Mânăstirea şi călugăriĭ, religiunea. Bujor (pag 49) dice Dudueĭ, că nu merge la mânăstire, pentru că nu-ĭ biserică creştinéscă. Bujor dice în sine: Îmĭ întorc faţa cu desgust de la acest locaş sfînt, căcĭ îl sciŭ necinstit de închinarea unor lepĕdăturĭ fără de lege.

Mânăstirea în scrierile nóstre tot-deauna trebue să fie asilul religiuniĭ, locul virtuţilor creştinescĭ şi al mângâeriĭ sufletelor pocăite. Şi autorul, chiar în gura luĭ Bujor, pe carele l-aŭ crescut călugăriĭ, ĭ-aŭ botezat şi dăruit pruncul, pune cuvintele cele maĭ spurcate asupra lor. Dacă ar fi ce-và de sbiciuit, se póte, dar cu înţelepciune.

c). *Viéţa familiară* Maranda (pag. 21), până nu s'a arătat că e mama luĭ Bujor, spune Dudueĭ, că şi Maranda s'a născut din florĭ. Bujor asemenea e născut din florĭ, şi e expus; ba autorul face pe mamă ca să arăte luĭ Bujor, că unde l-a expus. Bujor defloréză pe Duduea, o face să fugă cu el, şi trăesc necununaţĭ. Badea trăesce cu Gorba; stareţul are de drăguţă pe Catinca, fata popiĭ

Ţi se ridică periĭ în cap! Tot lucrurĭ imorale şi nereligióse sunt aduse de exemple pentru cultură.

În acest mod autorul romanuluĭ a batjocorit istoria naţională, pe Domnitorul adorat al poporuluĭ; a calomniat mânăstirea şi pe călugărĭ, a călcat în picióre religiositatea şi moralitatea, şi a îngropat în păcate virtutea individuală şi familiară.

În tot romanul nu este o idee sfîntă, o idee sublimă pentru naţionalitate, religiune şi virtute!

Tare va fi decădut moralitatea publică în viéţa socială, dacă autorul a contat pe public cetitor.

Eŭ cu indignare resping de la premiare romanul «Rătăcire» şi strig după: Censores morum.

Ilie Bărbulescu, *Cercetări istorico-filologice*, Bucurescĭ 1900.—*Raport de* **At. Marienescu.**

I. *Calvinismul şi începutul d'a se scri romîneşte.*

În urma însărcinăriĭ din 19 Noemvrie 1901, No. 3.971, pentru a cunósce cuprinsul, aflu de necesar ca să-l arăt în extras.

Autorul păşesce în contra aserţiuniĭ unor literaţĭ românĭ, că numaĭ Calvinismul orĭ protestantismul a dat ansă ca ideile principale ale reformaţiuniĭ să fie libera cugetare, naţionalisarea bisericiĭ şi vulgarisarea cărţilor biblice pe înţeles după plac, adecă de a cetì şi românesce, neinteresându-se aceĭ literaţĭ de a cercetà, că cum stăm în aceste ideĭ în catolicism, care la noĭ în ţéră e cu mult maĭ vechiŭ decât mişcarea reformaţiuniĭ din vécul XVI şi că, în urmarea catolicismuluĭ, se constată la Românĭ, că şi în secolul XV s'a scris românesce, fiind Româniĭ în de aprópe legăturĭ cu catoliciĭ italienĭ, raguzanĭ, polonĭ şi cu Ruşiĭ ortodoxĭ (1—8).

Autorul vrea să arăte legăturile de comerciŭ ale Veneţieĭ cu Ţéra-Românéscă şi citéză: «La seconde (escadre) allait à Constantinople et commerçait dans les ports de la Roumanie et de la Grèce.» Autorul (pag. 10) maĭ citéză despre Veneţieniĭ din secolul XIII: «dès cette époque leurs fertiles jardins, leurs châteaux fastueux étaient en Dalmatie, l'Albanie, la Roumanie, la Grèce ....» şi maĭ ḑice: «Vedem, deja prin acest timp, că vinurile din ţările romîneştĭ eraŭ de calitate superioară—le vin de toute qualité, excepté le vin de Roumanie.. . Iar după o altă cronică veneţiană s'a construit «dans l'arsenal quinze galères, et ce furent les premières que fit l'état pour trafiquer en Roumanie.»

Autorul (pag. 12) arată relaţiunile ţĕrilor române cu Raguza, arată că Amir Murat la anul 1442 dă Raguzanilor drept, că cu mărfurile să mérgă prin Natolia, *Romania*, Bulgaria, şi prin Valachia, etc. La anul 1518 (pag. 13), un Raguzan Hieronim Matievicĭ e trimis de Négoe Basarab, Domnul Munteniеĭ, ca ambasador la ducele Veneţienilor...; la anul 1598 Michaiŭ-Vitézul trimite în misiune diplomatică la Împĕratul Rudolf şi Archiducele Maximilian pe Ion Marcu Dubrovcénul saŭ Raguzanul.

În Polonia (14), douĕ curente literare, ca la Italienĭ şi Raguzanĭ; acì sub ocrotirea bisericiĭ se desvoltă literatura în limba polonă... Biserica catolică prin conciliul din Buda hotărĕsce, ca botezul să se celebreze în limba poporală; în conciliul din Breslau, 1248, ca preoţiĭ

în qilele de duminecĭ şi sĕrbătorĭ, evanghelia să o spună şi în limba poporală, etc.

Aceste ideĭ (pag. 16) ale curentuluĭ poporal, trebuià ca Românilor să le vină deosebĭ de la Polonĭ...; ba şi Ruşiĭ (16) din Galiţia şi Polonia aŭ început pentru limba lor la 1506, 1517, înainte de calvinism.

Este sciut (p. 20) că stăruinţele catolicismuluĭ prin ţĕrile de la Dunăre sunt mult maĭ vechĭ; ele încep cel puţin prin secolul XIII pe la noĭ...... şi că curentul poporal e chiar ajutat de biserica catolică.

Autorul primesce că înainte de jumătatea seculuĭ XVI n'aveam nimic scris în limba românéscă, nu póte hotărî, dacă catechismul românesc tipărit la anul 1544 în Sibiiŭ e rodul curentuluĭ poporal din Ardél? şi s'ar îndoì ca să fie un fruct al stăruinţeĭ calvine; de altmintrelea autorul (pag. 22—26) arată o mişcare literară în limba românéscă şi că Mitropolitul Ţamblac pe la 1401—1433, în Moldova, ţinù cuvîntărĭ în limba română. Pentru acésta, calvinismul a putut numaĭ să întăréscă şi maĭ mult la noĭ un curent care exista de mult în conformitate cu o mişcare analogă la alte popóre catolice, cu carĭ din vremĭ eram în legătură. Până aqĭ n'am găsit resturĭ de scrierĭ din acea mişcare literară poporală românéscă înainte de calvinism; dar pentru acésta, nu urméză că n'aŭ existat chiar în secolul XV.

Acestea sunt argumentările şi doveqile autoruluĭ, că nu în urma calvinismuluĭ, ci a catolicismuluĭ, s'a început a se scrie românesce.

Observărĭ: 1. Autorul, în opul sĕŭ despre Calvinism şi întroducerea limbiĭ românescĭ, însémnă: Protestantismul, Calvinismul, Calvinismul orĭ protestantismul, şi în fine mişcarea reformaţiuniĭ în vécul XV, şi prin cele înşirate, se arată că n'are concepte precise despre tema sa.

Principele elector din Saxa Ioan, margravul George de Brandenburg, Ernest şi Francisc de Lüneburg şi alţĭ principĭ şi representanţĭ din 14 oraşe aŭ dat o *protestaţiune* în contra decisiunilor dieteĭ din Speier ţinută la anul 1529. De la acéstă protestaţiune s'aŭ numit *protestanţĭ* aceia carĭ s'aŭ despărţit de biserica catolică. Luther a fost învĕţătorul. Acesta s'a născut în 10 Noemvrie 1483 în Eisleben, şi de loc după protestaţiune în 1530 a fundat biserica saŭ confesiunea luterană numită şi protestantă, şi fiind-că confesiunea s'a fundat în Augsburg, aceea s'a numit *augsburgică,* precum şi *evangelică.* Luther a murit în 18 Fevruarie 1546. Următoriĭ luteranismuluĭ sunt deosebĭ Germanĭ şi Saxonĭ.

Nu numaĭ faţă de catolicism, ci şi faţă de luteranism s'a început o mişcare nouă maĭ radicală numită *reformaţiune*, anume în Sviţera

saŭ Elveţia germană şi francesă, în Germania sudică, în Francia, etc. Reformaţiunea la Nemţiĭ din Zürich a început-o Ulrich Zwingli (născut în 1 Ianuarie 1484, mort în 1531) şi s'a fundat în aniĭ 1525—1531. Cam tot odată cu Zwingli a păşit şi Calvin, născut în 10 Iulie 1509 în Picardia şi mort la 27 Maiŭ în 1564. Reformatoriĭ deosebĭ calvinĭ aŭ fost radicalĭ faţă de luteranism, şi ast-fel reformatismul în sensul strîns e calvinismul şi confesiunea acésta se numesce şi helvetică, pentru că a purces din Elveţia. Decĭ este a se deosebì protestantismul saŭ luteranismul de calvinism saŭ reformatism. (1)

2. Autorul (pag. 10) amintesce «les ports de la Roumanie et de la Grèce,» a doua óră Roumanie în legătură cu Dalmaţia şi Albania, a treia óră (pag. 13): «vin de Roumanie», în fine amintesce de Natolia, Romania, Bulgaria şi îşĭ dă silinţa ca «Rumania» şi «Romania» să le aducă în legătură cu Valachia (Muntenia), adecă România de aḑĭ, respective să le identifice.

Dar e în rătăcire, pentru că Roumanie de lângă Grecia s'a fondat prin Veneţienĭ în răsboiul Cruciaţilor din 1203, când aŭ cuprins Constantinopole şi apoĭ partea orientală a Moreeĭ din Grecia, districtele Napoli, Argos, Corint, Tripoliţa, Maconia şi Veneţieniĭ aceste teritoriĭ le-aŭ numit Rumania (franc. Roumanie) cu capitala Nauplia, iar partea cea-laltă a Grecieĭ a rĕmas sub numele eĭ. (Meyer *Conv.-Lex.)*. Ast-fel prin Dalmaţia şi Albania a fost drumul în Rumania Veneţienilor, adecă lângă Grecia. Romania între Natolia şi Bulgaria a fost provincia Thracia, aḑĭ Rumelia. (Ed. Gibbon, *Istoria căderiĭ Imperiuluĭ roman,* tom. XII, pag. 96, la anul 1360—1389.) (2).

3. Autorul a năzuit să dovedéscă, că în Valachia (Muntenia) catolicismul a avut atare ingerinţă şi a îndemnat pe Românĭ la învĕţarea limbiĭ naţionale şi întroducerea limbiĭ române în biserică şi în afacerile ţĕriĭ. Dar autorul, afară de nisce asemĕnărĭ de la alte popóre şi afară de nisce deducerĭ cutezătóre, nu a adus nicĭ o dovadă positivă. E bine că s'a atins şi ast-fel de material.

Eŭ combinând după Slavismul, etc. studiul autoruluĭ, aşà cred că pravoslavnicia aşà de tare a fost înrădăcinată în Valachia şi Moldova, în cât dacă episcopul catolic ar fi dăruit Românilor o tipografie cu litere latine, aceştia, de gróza catolicismuluĭ, ar fi respins darul.

(1) Pentru clarificarea materieĭ am lucrat o disertaţiune separată.

(2) Acéstă materie e ilustrată maĭ pe larg în critica despre Româniĭ din *Monumentele literare germane vechĭ*

Cărţile bisericescĭ la catolicĭ în tótă lumea eraŭ numaĭ în limba latină.

Luther cel dintâiŭ a tradus Testamentul noŭ pe nemţie la anul 1522 şi Biblia vechie în 1534. La Englesĭ, Tyndales în 1526, la reformatoriĭ francesĭ J. Faber în 1523 şi Olivetan în 1535. 'Decĭ luteraniĭ şi calviniĭ aŭ început a traduce cărţile bisericescĭ.

În Italia unde n'aŭ fost ast-fel de mişcărĭ reformatóre, cele maĭ vechĭ monumente literare în limba italiană nu sunt cărţile bisericescĭ, pentru că se susţineà limba latină. În primul period al literaturiĭ italiene a fost trezirea poesieĭ. Poesia cea maĭ veche «Cantico del sole» de sfîntul Francisc e din anul 1206, apoĭ urméză călĕtoria călugăruluĭ Marco Polo, 1323, şi prima gramatica italiană s'a scris la 1525 prin cardinalul Bembo.

Ast-fel preoţiĭ catolicĭ nicĭ în Italia, unde toţĭ aŭ fost italienĭ naţionalĭ, nu aŭ grăbit cu traducerea cărţilor bisericescĭ de pe latinie pe italienie, şi n'aŭ grăbit nicĭ atuncĭ când luteraniĭ şi calviniĭ traduceaŭ cărţile cele sfinte în limba maĭ multor popóre. (Articole din Meyer, *Conv.-Lex.*)

Apoĭ preoţiĭ catolicĭ de pre acel timp nicăerĭ n'aŭ simţit de misiune — între popóre de alte naţionalităţĭ — ca să abandoneze limba latină şi să întroducă atare limbă poporală; ba şi aḑĭ catoliciĭ nu prea lasă întroducerea limbiĭ vre-unuĭ popor, numaĭ din interese înalte bisericescĭ.

În acest mod studiul Calvinismuluĭ, etc. nu e un studiŭ deplin, precis, istoric, şi pentru acésta nu-l recomand ca să se premieze.

II. *Slavonismul şi introducerea limbiĭ romîne.*

Autorul ne spune că uniĭ scriitorĭ aŭ ḑis cum că după întroducerea slavismuluĭ la Românĭ, «ignorarea din ce în ce a limbeĭ slave», adecă cărturariĭ românĭ, călugăriĭ, preoţiĭ şi dascăliĭ ajunseră să nu maĭ scie slavonesce,—a fost motivul pentru întroducerea limbiĭ române în întrebuinţarea publică (pag. 27).

Constatarea acésta însă e resultatul uneĭ ideĭ confuse despre textele scrise slavonesce, pentru că uniĭ aŭ creḑut acéstă limbă de limba luĭ Ciril şi Metod, adecă paleoslavă, avênd decĭ fonetica, morfologia şi sintaxa paleoslavă, în care maĭ târḑiŭ s'ar fi strecurat caractere lexicale saŭ fonetice din limba bulgară, sîrbă şi ruséscă; iar alţiĭ o numesc bulgăréscă pe aceea din Muntenia şi rusécă pe aceea din Moldova, saŭ îĭ maĭ ḑic în general limba medio-bulgară.

Cunóscerea epociĭ slavismuluĭ e de interes mare pentru istoria ţĕrilor şi pentru istoria limbiĭ şi literaturiĭ românescĭ.

Autorul îşĭ împarte operatul acesta în două părţĭ:

a). Limba cirilo metodiană şi limba textelor româno-slavice (pagina 29—79).

b). Mişcarea literară româno-slavă spre sfîrşitul véculuĭ XVI şi la începutul véculuĭ XVII (pag. 80—98).

Ad a. Uniĭ literaţĭ românĭ în textele nóstre slavonescĭ caută limba luĭ Ciril şi Metod saŭ acea slavo-eclesiastică, paleo-slavă, acésta e însă fals nu numaĭ pentru Românĭ, ci şi pentru Bulgarĭ, Sîrbĭ şi Ruşĭ

Autorul înşiră monumentele literare, păstrate în limba paleo-slavă, precum şi caracterele acesteĭ limbĭ, carĭ se deosebesc de altele, scrise maĭ târḑiŭ la Bulgarĭ, Sîrbĭ, Ruşĭ şi la Românĭ, fiind-că pentru acestea sunt tipurĭ deosebite de cea paleo-slavică.

Tipul bulgăresc (pag. 31) saŭ limba bulgăréscă în formă maĭ veche, numită şi medio-bulgară.

Tipul sîrbesc (pag. 33) în limba literară sîrbéscă de prin secolul XII.

Tipul rusesc (pag. 34) din monumentele secolilor X şi XI.

Tipul moravo-ceh (pag. 35) şi

Tipul româno-slav (pag. 36), sub care se înţelege limba textelor slave, scrise de Românĭ şi între Românĭ; e greşită dar părerea că acestea tóte ar fi scrise în limba cirilo-metodiană.

În textele vechĭ, fie românescĭ, fie slavonescĭ, ortografia nu e acea paleoslavă, ci acea bulgăréscă, sîrbă.

Autorul cercetéză raportul între limba textelor bulgaro-slave şi româno-slave faţă de limba paleo-slavă, şi acésta în general dovedesce, că numaĭ Româniĭ aŭ putut fi aceia carĭ la noĭ scriaŭ slavonesce, iar nu Bulgariĭ.

Autorul (pag. 38) arată că uniĭ scriitorĭ ḑic cum că limba documentelor slave, scrise în Muntenia, e acea bulgară, iar a celor din Moldova e acea malo-rusă.

În Muntenia. Autorul acésta nu o primesce, însă împărţirea o susţine pentru pertractarea temeĭ, şi apoĭ autorul arată, cu privire la textele slave scrise în Muntenia în secoliĭ XIV—XVII, că sunt două straturĭ suprapuse şi deosebesce limba textelor muntene—pentru lucrările dinăuntru, fie bisericescĭ, fie lumescĭ, de limba şi ortografia textelor externe, adecă pentru afacerile din afară saŭ diplomatice.

Cele interne, cea maĭ mare parte sunt scrise în limba bulgaro-slavă, dar cu 2 curente, unul maĭ literar, maĭ aristocratic, care tinde la textele paleo-slave, şi alt curent vulgar, maĭ mult pentru înţelesul comun, şi aceste curente se află şi în mişcarea contimporană bulgară. Acest curent bulgar (pag. 41) nu erà cu desăvîrşire după limba

vie bulgară de atuncĭ, ci precum *aĭ noştri* o formaseră; pentru acésta, textele româno-slave nu căutaŭ limba curat bulgăréscă, ci pe aceea amestecată mult cu sîrbime; decĭ pentru explicarea textelor româno-slave, trebue a cunósce limba bulgară şi sîrbă; şi în textele româno-slave se află o discordanţă sintactică (pag. 50).

În textele pentru afacerile externe se observă o literatură maĭ mult convenţională, neorganică mişcăriĭ slave la Muntenĭ; pentru că cuviinţa diplomatică cereà, ca să se scrie în limba şi ortografia usuală de cel adresat; decĭ unele în bulgaro-sîrbo-ruso-slave (pag. 53—54); iar cele adresate Polonilor saŭ Ruşilor aŭ caracteristică neobicĭnuită în Muntenia, şi ast-fel în textele româno-slave nu póte fi vorba de limba cirilo-metodiană (pag. 55).

În Moldova. Şi acì se deosebesce limba şi ortografia textelor interne de a celor externe.

Cărţile bisericescĭ şi alte documente — partea cea maĭ mare — sunt scrise în limba şi ortografia bulgaro-slavă, dar amestecată cu unele rusisme neorganice lexicale; o parte din ele sunt scrise în limba sîrbo-slavă; şi acì aŭ fost douĕ curente, unul literar şi altul vulgar (pag. 57); acel literar ţintesce la limba paleo-slavă, iar cel vulgar la înţelesul tuturor.

Dar în Moldova (pag. 59) limba slavă nu e acea simplă bulgaro-sîrbă din Muntenia, ci amestecată cu elemente rusescĭ, dóră (pag. 60) prin influenţa cancelarilor domnescĭ, în afacerile cu Rusia şi Polonia. Scrise în limba ruséscă sunt numaĭ cele externe saŭ diplomatice faţă de Rusia, iar către Bulgarĭ şi Sîrbĭ în limba acestora, până ce, faţă de Polonĭ, în acea ruso-slavă (pag. 64).

Acéstă ortografie e alta de cât cea întrebuinţată în textele româno-slave din secoliĭ XVI şi XVII şi trebue recunoscut, că limba şi ortografia textelor moldavo-slave e acea bulgaro-slavă combinată cu acea sîrbo-slavă şi ruso-slavă, dar nu cu acea cirilo-metodiană (67—68). Româniĭ sciaŭ fórte bine limba slavă în care scriaŭ, şi limba erà destul de corectă.

Ad b, adecă mişcarea literară româno-slavă spre sfîrşitul seculuiĭ XVI şi în cel de al XVII-lea véc.

Din isvórele istorice se vede, că limba româno-slavă, în care scriaŭ Româniĭ, erà şi vorbită de eĭ, firesce, în cercurile maĭ înalte sociale saŭ culturale.

Alexandru Lăpuşneanu (pag. 80) Moldova la anul 1538 o presintă ca pe un centru cultural, în care veniaŭ din ţĕrĭ ortodoxe, din Lemberg

şi Przemysl, ca să învețe sîrbesce. Ast-fel se vede că limba slavă se cultivà la Românĭ şi că eĭ o sciaŭ.

Autorul acum dovedesce că în Muntenia (p. 80) şi în Moldova (pag. 85) ce fel de acte oficióse şi documente se află, scrise în limba slavă, şi în care limbă şi cum şi când s'a început a se scrie românesce, şi autorul (p. 81) tot de odată înşiră cărțile bisericescĭ tipărite slavonesce până la 1716, până când şi Domnitoriĭ aŭ continuat a da documente în limba slavonă; maĭ departe autorul arată când şi ce s'a tipărit şi românesce (84).

În Moldova. Literatura slavonéscă e bogată până la capĕtul secolului XVII, şi la începutul secoluluĭ XVIII. Domnitoriĭ cu Mitropoliţiĭ se întrec a scrie şi tipărì slavonesce, şi abià la anul 1643 Varlaam Mitropolitul a tipărit carte românéscă de învĕţătură (p. 89).

Din cele expuse (p. 90) se vede că nu e adevĕrată părerea, cum că Mateiŭ Basarab şi Vasile Lupu aŭ scos limba slavonéscă din afacerile Statuluĭ. Din cele arătate se maĭ vede, că în Muntenia şi în Moldova eraŭ douĕ unde: slavonismul şi românismul; că ambele se desvoltă şi lucréză paralel, ba une-orĭ se îmbină, în fine, că ambele aceste unde chiar lucréză sub mâna împăciuitóre a bisericiĭ. Ambele aŭ avut partisanĭ. Din maĭ multe texte se vede, că din cinul bisericesc uniĭ ţineaŭ cu limba românéscă, iar alţiĭ credeaŭ pe acea slavă o limbă maĭ a luĭ Dumnedeŭ, maĭ nobilă şi slăvită.

Părerea raportoruluĭ. Audirăm expunerea materialuluĭ şi împărţirea luĭ, precum şi dovedile şi argumentele generale, pentru că la cele maĭ speciale nu m'am putut estinde într'un extras.

Pertractarea temeĭ se estinde de la timpul véculuĭ XIV până şi la începutul véculuĭ XVIII, pentru că documentele limbistice slavone sunt produse în acest timp, ce se póte numì «epoca slavonă saŭ pravoslavnică a Munteniei şi Moldoveĭ.»

Studiând tóte cu atenţiune, mi s'a supĕrat sufletul, că pravoslavia a putut să aibă farmec aşà de mare asupra unuĭ popor de origine latină, ca să-şĭ părăséscă limba română şi pe acea slavă să o întroducă în biserică şi în stat, precum în viéţa socială a aristocraţieĭ

O negură grozavă a zăcut asupra aceste epoce, tristă pentru popor şi biserica luĭ şi tristă pentru istoria şi literatura luĭ. Până acuma aveam numaĭ combinărĭ nebasate, părerĭ fără de valóre asupra acesteĭ nopţĭ de secolĭ a spirituluĭ românesc, asupra întunereculuĭ, ce l-a produs slavismul.

Dar acuma autorul Ilie Bărbulescu prin cartea sa a adus lumină

curată, în cât acuma cunóscem bine istoria şi literatura din acea epocă tristă; ce în nópte n'am vĕdut, privim acum la lumină!

Popórele carĭ staŭ pe calea de progres sciŭ cât e de preţiósă lumina, ce luminéză istoria şi literatura lor!

Opul autoruluĭ merită apreciare, pentru că a arătat o mare diliginţă în studiarea materialelor, anume a documentelor istorice şi limbistice în maĭ multe limbĭ slave; pentru că documentele şi datele speciale le-a tratat cu studiŭ profund, serios, ce pe autor îl presintă de un bărbat de sciinţă; şi pentru că opul sĕŭ «Slavonismul şi întroducerea limbiĭ romîne» intră ca o parte întregitóre a istorieĭ şi literaturiĭ poporuluĭ român

În acest mod, eŭ din tótă convingerea recomand opul ca să se premieze cu premiul de 5.000 de leĭ din Fundaţiunea Adamachi, şi pentru casul când înalta Academie Română s'ar aflà moralmente constrînsă ca să maĭ premieze un op de asemenea valóre, recomand acest op, ca să se premieze cel puţin cu 2.500 de leĭ.

Florian I. Becescu, *Vise şi Lacrimĭ, ed. I,* Craiova 1901. — *Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Fără îndoélă nivelul din acest an al lucrărilor poetice e maĭ sus decât al multora dintre cele ce am avut însărcinarea de a cercetà cu prilejul premiilor Academieĭ.

Lucrarea de faţă este plină de merit, iar autorul eĭ este un talent tînĕr, viguros, puţin cam fantastic şi prea mult desilusionat, dar care — de va lepĕdà unele deprinderĭ şi se va îndreptà pe o cale maĭ potrivită cu vremurile, cu caracterul lumiĭ şi cu propria sa năzuinţă — va ajunge de sigur a fi un *talent fórte remarcabil,* precum îl califică — de pe acum încă — eminentul nostru coleg Hasdeŭ, în o menţiune tipărită în primele pagine ale volumuluĭ. Sciŭ că natura poetuluĭ este cam complexă, că el este asemĕnat cu o harfă eoliană care vibréză sub orĭ-ce atingere, fie chiar o adiere de vînt, şi că menirea luĭ este de a suferì şi a cântà suferinţa tuturora, de a se bucurà şi a glorificà bucuria obştéscă, de a iubì şi a nemurì dragostele de orĭ-ce fel; totuşĭ nu încetéză de a fi om, de a avé decĭ propria sa simţire şi judecată şi de a înfăptuì — prin darurile deosebite cu carĭ l-a înzestrat pe dînsul natura,— în armoniósa şi cadenţata limbă a versurilor, tot ce din afară saŭ dinăuntru îĭ dă îndemn să cânte.

Cântarea luĭ e decĭ felurită ca şi feluritele prilejurĭ ce-ĭ pot da fiinţă, ţintind pururea către un ideal maĭ presus de fire, către care se îndruméză necontenit şi nu-l atinge, maĭ nicĭ odată, poetul!

În afară de poeţiĭ dragosteĭ, carĭ de obiceiŭ îşĭ cântă propriile lor simţirĭ şi le trebue o mare dosă de talent, de căldură şi de sinceritate, pentru a ne puté interesà, maĭ toţĭ ceĭ-alţĭ sunt cântăreţiĭ patimilor, dorurilor, împrejurărilor, aspiraţiunilor altora, de atingerea cărora vibréză maĭ tare, maĭ molcom, maĭ dulce orĭ maĭ melancolic córdele inimiĭ luĭ.

Aşà fiind, mĕ întreb, înainte de a intrà în analisa maĭ adâncă a lucrăriĭ de faţă, către care ideal s'a îndrumat şi de ce împrejurărĭ de din afară a fost atins tînĕrul Becescu, pentru ca la începutul până la sfîrşitul volumuluĭ să fie interpretul desgustuluĭ de lume, dispreţuluĭ de ómenĭ, apostolul îndoeliĭ şi al desnădejdiĭ, cântăreţul amărît şi ofilit al putreḑiciuniĭ şi *murdărieĭ* (cuvîntul sĕŭ) morale a societăţiĭ?!

Pentru ce atâta sbucium, pentru ce atâtea lacrămĭ? Vigórea acésta peste măsură, hulirea acésta neînduplecată, blestemele şi vaetele ce-ĭ rup peptul, sunt ele expresiunea sinceră, adâncă a desilusiuniĭ şi a desnădejdiĭ sale—faţă şi cu contactul cu lumea acéstă păcătósă şi stricată—saŭ sunt o formă anume alésă pentru ca sub pretext de indignare să pótă produce o maĭ vigurósă impresiune asupra cetitorilor? Căcĭ în casul acesta, poetul trebue să fie deplin desinteresat, şi luându-şĭ sarcina de a biciuì relele şi a propovăduì mântuirea este de neapĕrată nevoe să fie el maĭ întâiŭ convins de dreptatea causeĭ şi de adevĕrul cuvintelor sale!...

Dar să venim la lucrul însuşĭ.

Din lumea somnuluì (pag. 71) pare a deluşì causele mâhniriĭ şi necazuluĭ ce stăpânesc în potriva lumiĭ peptul poetuluĭ, căcĭ iată ce spune:

O, mamă, cât am suferit!
Sărac. de mult aş fi pierit
De nu hrăneam un dor în piept:
Să sufer tot şi să aştept
    O vreme maĭ senină;
Copil naiv! visam deştept,
În lumea noastră strîmbu-ĭ drept:
    Mizeria-ĭ regină!

Ziceam cu gîndul şi cu graiul:
Prin muncă 'ţĭ facĭ maĭ dulce traiul!
Rîzînd, suporţĭ un chin fatal
Cînd vreĭ s'atingĭ un ideal
    Sublim şi arzător.
Dar, vaĭ! isbit din mal în mal,
Zadarnic vreĭ să urcĭ la deal
    Sărmane muritor!

Decĭ sărăcia şi greutăţile ce-l împedică să atingă o culme dorită sunt pricinile de căpetenie ce-l fac să plângă, să blesteme, să gémă! Să fie acésta o probă de perfectă desinteresare în aspra-ĭ judecată asupra lumiĭ şi a omeniriĭ? De aceea când tratéză subiecte, în carĭ, ca *Din poveste* (pag 62), nu intră în amănunţimĭ sentimentale şi în analise filosofice, cântarea rĕsare fragedă, plină, duiósă şi radiéză de căldură şi de lumină. E maestru în descripţiunĭ şi în tablourĭ ale naturiĭ pe care o vede cu ochĭ limpeḑĭ şi vioĭ şi o iubesce şi o cântă cu tot focul tinerescilor sale simţirĭ. Oh! cu cât maĭ mult îmĭ place în ast-fel de cântărĭ decât în preţiósele şi cam pedantele sale scrisorĭ! Ce frumóse sunt *Pastelul* (pag. 35), *Te luptă* (pag. 41), *Tată* (pag. 42), *Desperarea luĭ Cupidon* (pag. 81), *Vis de tómnă* (pag. 85), *Care din doĭ* (pag. 98).

Cu câtă încordată energie aruncă el blestemul:

Să piară. lună, soare, stele
Şi 'n flacăra dureriĭ mele
Să ardă întregul univers.

Descriind în versurĭ cu adevĕrat pline de o comunicativă emoţiune menirea strălucită şi nenorocósa sórte a luĭ Eminescu; iar în scrisórea VII, închinată d-luĭ T. M. (probabil d-l T. Maiorescu) ne spune causa munciĭ sale sufletescĭ:

— O, ce viŭ mĕ rod în suflet gîndurĭ miĭ ce n'aŭ cuvinte! despre care d-l Maiorescu într'o scrisóre, aflată în fruntea volumuluĭ, ḑice că e prea Eminesciană şi poetul adevĕrat nu póte fi decât *original!*

Şi în adevĕr, cetind lucrarea — de alt-fel póte fi merituósă — a d-luĭ Becescu, impresiunea imediată ce te cuprinde este că aĭ de a face cu stilul, modul de vedere şi de cugetare, cu simţirea adâncă, tăinuită în durerĭ nepătrunse şi în credinţe neînţelese a luĭ Eminescu şi îndată te întrebĭ de ce când are cine-và un talent atât de puternic şi de întâetor, să se mulţuméscă a urmărì cărărĭ atât de încâlcite ca ale mareluĭ poet, pe când ar puté să-şĭ croéscă singur un drum nebătut de pasurile nimĕnuia, care să fie al luĭ şi să se scie că e deschis de dînsul.

Înrîurirea acésta—dacă n'ar fi vorba acì despre un real talent—ar puté să se explice şi prin dragostea de care sunt robiţĭ tineriĭ noştri scriitorĭ pentru frasa sunătóre, umflată, spongiósă, căreia punêndu-ĭ puţin zăbranic negru şi presărând-o cu câte-và accente de desperare saŭ de ironie, cred că aŭ ridicat-o la înălţimea idealuluĭ lor, cu atât maĭ adorat, cu cât îl înţeleg şi-l pătrund maĭ puţin; *par'că arta s'ar întinde*

ca o ghétă în calapod, după expresiunea, puţin norocită, a poetuluĭ de care ne ocupăm!

Poesia luĭ Florian Becescu — care e unde-và pe ţĕrmul Dunăreĭ telegrafist de meseria luĭ — e netăgăduit anevoe de priceput, dacă nu aĭ deprinderea teoriilor filosofice şi teologice, a dogmelor şi a parabolelor de tot felul, la care face el apel, pentru a-şĭ sprijinì saŭ a-şĭ ilustrà aceea ce vrea să spună şi să dovedéscă. De aceea o superficială atenţiune dată volumuluĭ ce analisăm are de firéscă urmare să-l închiḑĭ şi să-l aruncĭ, căcĭ după deprinderea ce avem de a judecà despre tóte prin efectul plăcut ce ne produce, la prima cetire nu place, nu se prinde de minte, nicĭ de inimă şi trebue o anume stăruinţă pentru a te deprinde cu tiparul cugetărilor luĭ, pentru ca să-ĭ daĭ în unele dreptate, în altele să scuturĭ din umerĭ, dar în tóte să recunoscĭ pecetea uneĭ vocaţiunĭ înăscute de poet bolnăvicios, melancolic, desilusionat, pesimist, dar poet în puterea cuvîntuluĭ.

Ce ar puté el produce, dacă ar cântà amorul, viéţa, fericirea, primă-vara, femeia şi atâtea alte bunurĭ aşezate de Dumneḑeŭ pe pămînt pentru bucuria omeniriĭ? Să sperăm că îndemnurile şi laudele ce i se aduc din tóte părţile îĭ vor însenină fruntea şi îĭ vor înviorà inima, pentru ca în suflet spre bine şi spre veselie să cânte aceea ce este unicul adevĕr pe pămînt: fericirea de a fi şi de a trăì.

Nu pot terminà acéstă scurtă dare de sémă fără a atrage seriósa băgare de sémă a poetuluĭ asupra câtor-và versurĭ nepotrivite, de făurirea cărora să se ferésca tot-deauna şi asupra unor neîngăduite de gramatică licenţe poetice.

Iată versurile:

Ochiĭ luĭ ţişnesc scânteĭ.

Ochiĭ nu pot ţîşnì, ci cel mult scânteile ţîşnesc din ochĭ.

Fermecat de priveliştea care-mĭ licărea 'n nainte.

După ritmul versuluĭ, accentul cade pe silaba lì, aceea ce ar face privelìştea, iar nu privèliştea cu accentul pe ve, cum e cuviincios a se ḑice.

Şi pornirile gândiriĭ le sfăramă cu piciorul!

Cam greŭ lucru, acesta; pornirile gândiriĭ fiind lucrurĭ, presupun, eminamente incorporale, decĭ în neputinţă de a fi sfărîmate cu piciorul.

Ce l-ar stinge numaĭ stinsul razeĭ care l-a aprins!

Onomatopee cam confusă şi de sigur puţin poetică.

Beat de un josnic viciŭ?...

Quid? Iată gramaticalele:

Românul nu ḑice lŭat (o silabă) ci lu-at (2 silabe), spaţiul iar nu spa-ţĭul, rezemându-l nu rezmându-l, sînurĭ nu sîniĭ, sórteĭ nu sorţiĭ, grijĭ nu grijurĭ, creată nu creiată, sbóră la a 3-a persónă plurală nu sbor, şi aşà la tóte verbele de I-a conjugare.

În aceste simţiminte propun a se atribuì d-luĭ Florian I. Becescu pentru lucrarea sa *Vise şi Lacrimĭ* o parte — cât veţĭ socotì de cuviinţă — din premiul divisibil Adamachi.

V. Gr. Borgovanu, *Ionel. Educaţiunea unuĭ bun copil*, Bucurescĭ-Gherla 1901. — *Raport de* **C. Erbiceanu.**

Acéstă scriere are o însemnată menire, aceea de a da precepte, în conformitate cu sciinţa, pentru educaţiunea şi instrucţiunea copiilor în familiile românescĭ. Scopul dar este fórte laudabil, pentru că la noĭ, la Românĭ, lipsià o asemenea carte.

Însuşĭ autorul în «Cuvîntul sĕŭ înainte» ne spune că a scris acéstă carte, motivat de conferinţele unor învĕţătorĭ de pe Domeniul Coróneĭ, *asupra cresceriĭ celeĭ bune a copiilor.* Autorul iea două nume, probabil fictive: Ionel şi Marióra, şi-şĭ forméză subiectul istorisiriĭ, începênd cu pruncia şi continuând cu învĕţăminte pedagogice educaţiunea şi instrucţiunea acelor copiĭ până la căsătorie. Scrietorul declară că *în acéstă expunere se cuprind, prefirate, principiile morale şi creştinescĭ, de carĭ trebue să se conducă părinţiĭ în educaţiunea copiilor lor.* În fine ne spune că multe învĕţăturĭ morale le-a împrumutat din cărţile de cetire, iar ca călăuză ĭ-a servit filantropismul d-luĭ C. G. Salzmann.

Scrierea este împărţită în două părţĭ: În partea I-a trateză în 8 capitole starea şi îngrijirea femeiĭ înainte de nascere. Sunt cu deosebire însemnate preceptele ce dă mamelor pe timpul sarciniĭ, în conformitate cu pedagogia, şi carĭ se cuprind în capitolul VIII.

Partea a II-a cuprinde 6 capitole, în carĭ trateză autorul tótă materia de educaţiune şi instrucţiune a copiilor până la căsătorie, pe care o pune la vîrsta de 24 de anĭ. În capitolul IX se ocupă în special de timpul nasceriĭ pruncuĭ, îngrijirea luĭ, botezarea, nutrirea, curăţenia, alăptarea de către mamă, etc, apoĭ trece la observaţiunile fisiologice pe carĭ trebue să le facă părinţiĭ în desvoltarea copiluluĭ, când adecă se surprind primele raḑe ale cunoscinţeĭ morale, ale voinţeĭ şi inteligenţeĭ. În capitolul X se ocupă de educaţiunea luĭ Ionel de la un an până la şése anĭ, când trebue să i se procure copiluluĭ aer curat, hrană

suficientă şi să se conducă pornirile naturale spre virtuţĭ. Vorbesce despre îmbrăcăminte, curăţenie şi jocurĭ copilăresci, carĭ l-ar îndrumà spre iubirea de învĕţătură. De ceea ce se îngrijesce maĭ mult autorul este educaţiunea morală a luĭ Ionel din copilărie, ca iubirea de părinţĭ, de fraţĭ, de rude, iubirea de adevĕr, desvoltarea simţuluĭ religios, şi combaterea puternică a înclinărilor rele, ca neascultarea, minciuna, neastîmpĕrul, etc, ferirea de frică şi de orĭ-ce superstiţiunĭ ce s'ar puté imprimà în copil, ca periculóse. În capitolul XI vorbesce despre instrucţiunea luĭ Ioneĭ, rolul preotuluĭ în şcólă şi al învĕţătoruluĭ şi obligaţiunile părinţilor de a-şĭ cresce bine copiiĭ. În copitolul XII tratéză datoriile morale ale educatorilor, în carĭ trebue să fie deprins copilul din şcólă, ca curăţenia, cumpĕtarea, ferirea de beţie, de îngâmfare, de rĕsbunare, pizmă, minciună, neascultare, de contact cu ceĭ rĕĭ, etc.

Apoĭ trece la metodul cum să i se predeà lecţiunile şi aduce de exemplu modul cum a învĕţat Ionel ‹Tatăl nostru , cum şi deosebitele datoriĭ morale. Aicia intră autorul în expunerea datoriilor către Dumneḑeŭ, părinţĭ, rude, educatoriĭ luĭ, şi servitorĭ, apoĭ tratéză şi diferitele obligaţiunĭ şi datoriĭ sociale. În capitolul XIII se ocupă autorul de pregătirea luĭ Ionel pentru viéţa de la ţéră. Acéstă pregătire trebue să o facă la început părinţiĭ, deprinḑêndu-l din copilărie pe nesimţite cum este: altoirea pomilor, cultivarea vitelor, plugăritul, îngrăşarea ţérinelor, agricultura, apicultura, învĕţarea vre-uneĭ meseriĭ, industria casnică, învĕţăminte despre drepturile cetăţenescĭ şi obligaţiunile sale, în fine ferirea de viţiĭ, maĭ ales de alcoolism, etc. În ultimul capitol XIV se ocupă în special de educaţiunea uneĭ fete de la ţéră, Marióra.

Acesta e în general conţinutul cărţiĭ. Autorul la finele fie-căruĭ capitol dă în tot-deauna precepte morale şi de învĕţămînt, luate din experienţa ómenilor specialĭ şi din sfînta Scriptură. Aceste precepte sunt de cel maĭ mare folos practic pentru poporul de jos, carĭ le pot servì şi ca regule de urmat în casurĭ date, maĭ ales fiind expuse într'o limbă uşóră şi înţelésă de orĭ-cine. Autorul n'a negligiat în expunerea sa tóte cunoscinţele şi experienţele obţinute până acum de sciinţa pedagogieĭ; după ce a avut în vedere tot ce e scris în acéstă cestiune în românesce, apoĭ a consultat şi pe mariĭ pedagogĭ modernĭ, ca H. Pestalozzi, H. Spencer, E. Legouvé, etc.

Stilul în care e scrisă cartea este uşor, înţeles, precis şi câte odată chiar plăcut, mergênd până la patetic. Am întâlnit şi câte-và provincialisme, şi în cuvinte şi în frase, dar acestea nu micşoréză întru nimic valórea opereĭ. După părerea mea, asemenea scrierĭ trebuesc în-

curagiate, fiind morale şi mult folositóre poporuluĭ. Pentru acest cuvînt, o recomand atenţiuniĭ D-vóstre, dacă şi D-vóstre veţĭ împărtăşì opiniunea mea, de a fi premiată, maĭ ales că premiul la care se presintă e divisibil.

Ludovic Dauş, *Eglè. Poem dramatic,* Bucurescĭ 1901. — *Raportor* **I. Caragiani.**

Lucrarea d-luĭ L. Dauş este o dramă în cincĭ acte, de 160 pagine format 8° mic, scrisă în versurĭ, cu subiect istoric luat dintr'o tradiţiune legendară a istorieĭ Lituanilor, pe când încă eraŭ păgânĭ, la ivirea cristianismuluĭ, în nordul Europeĭ (1340 după Christ).

Evenimentul din legendă, care a servit de basă poetuluĭ pentru concepţiunea şi executarea acesteĭ drame, a fost următorul: Marghier, un şef al Lituanilor, se înamoră, în văduvia sa, de Edviga, tînĕra şi frumósa nevastă a frateluĭ sĕŭ Erdivil, alt şef al Lituanilor, şi ca să ajungă la scopul sĕŭ de a posedà pe Edviga, se decide să ucidă pe Erdivil. Într'o nópte furtunósă, pe când Erdivil dormià, Marghier străbate în castelul unde el locuià cu Edviga, şi-l ucide. Nu şĭ-a ajuns însă scopul, căcĭ, pe când el se ocupà de a ucide pe fratele sĕŭ, Edviga dispare din castel şi se face nevĕḍută fără a se aflà ce s'a făcut. După legendă, corpul ucisuluĭ Erdivil dispărù, iar sufletul luĭ se prefăcù în strigoiŭ rĕsbunător, în chipul unuĭ ostaş răsboinic de o vitejie şi putere extraordinară, îmbrăcat şi înarmat în negru, ceea ce făcù pe popor să-l numéscă *Omul negru* în legendă. *Omul negru* nu scie ce s'a făcut nevastă-sa Edviga, nicĭ Edviga nu scie că Erdivil, bărbatul eĭ, a ajuns strigoiŭ după mórtea sa; ea scie numaĭ atâta că bărbatul eĭ Erdivil, pe care îl iubià cu un amor nespus, a fost ucis de fratele sĕŭ, căcĭ a asistat la acel omor, fără ca să pótă să lupte cu asasinul spre a scăpà de mórte pe bărbatul eĭ. O ură grozavă de rĕsbunare cuprinde inimile acestor doĭ soţĭ iubiţĭ, cărora Marghier le strică tótă fericirea. Erdivil, umbra négră de strigoiŭ, ḍis şi *Omul negru,* se hotărî să-şĭ rĕsbune asupra frateluĭ şi asupra fraţilor sĕĭ de ném Lituanĭ, făcêndu-le cât se póte de multe şi marĭ rele, iar Edviga, nevasta luĭ, se hotărî şi ea să-şĭ rĕsbune asupra asasinuluĭ Marghier, căutând în mintea eĭ să născocéscă, să combine şi să execute cele maĭ infernale torturĭ pentru a-ĭ sdrobì inima, spre a-şĭ potolì setea cea nestinsă de a-şĭ rĕsbunà.

Ce aŭ făcut spre a-şĭ rĕsbunà fie-care dintre aceştĭ doĭ soţĭ, fără a sci unul ceea ce face cel-lalt, acésta este tema, pe care o desvoltă

poetul în drama sa *Eglè,* dându-ĭ viéța dramatică și scoțênd la ivélă din ea incidentele, pe carĭ le a credut că pot să ne intereseze și să ne producă emoțiunile, ce șĭ propune de a ni le deșteptà, și lecțiunea morală ce putem trage din ele.

Spre a vedé ce a făcut imaginațiunea poetuluĭ din evenimentul legendar, desvoltând acéstă temă, credem necesar, înainte de a vorbì despre partea esențială a drameĭ în cestiune, să dăm din însușĭ cuprinsul eĭ câte-và lămurirĭ prealabile, indispensabile pentru înțelegerea și apreciarea eĭ.

Erdivil, atacat nóptea în somn de fratele sĕŭ Marghier spre a fi ucis, nu murise, ci fusese numaĭ rănit și, desarmat el cum erà și neputênd luptà, sărì jos de la feréstră și dispărù. Edviga, nevasta luĭ, pe când Marghier atentà la viéța bărbatuluĭ eĭ, cădù leșinată, și când Marghier, urmărind pe fratele sĕŭ spre a-ĭ da ultima lovitură de mórte, se întórse unde ea căduse leșinată, Edviga se trezise din leșin și dispăruse și ea, ast-fel că în acea nópte fatală și furtunósă, apucând unul într'o parte și altul într'alta, soțiĭ n'aŭ putut să se întâlnéscă și nicĭ nu s'aŭ maĭ vĕdut, cum se va arătà maĭ la vale, până la sfîrșitul actuluĭ al V-lea, Edviga convinsă că bărbatul eĭ fusese asasinat, iar Erdivil nesciind ce s'a făcut nevastă-sa Edviga, după atentatul luĭ Marghier.

Erdivil, scăpând de stiletul frateluĭ sĕŭ și alegêndu-se numaĭ cu rănĭ, se refugie la veciniĭ Teutonĭ, unde fu vindecat. Acolo el, fără să scie Teutoniĭ cine este, se creștină, și se înrolă în armata lor în luptele, pe carĭ le aveaŭ în contra compatrioțior sĕĭ Lituanĭ, în carĭ lupte el arătă marĭ vitejiĭ, mergênd tot-deauna în fruntea armatelor Teutone și făcênd marĭ măcelurĭ în armatele Lituanilor, comandate de fratele sĕŭ Marghier. Vitejiile luĭ Erdivil, numit *Omul negru* de simpatrioțiĭ sĕĭ și de Teutonĭ, aŭ fost așà de marĭ, în cât la zărirea luĭ în fruntea oștirilor străine, Lituaniĭ se îngroziaŭ și-șĭ căutaŭ scăparea în fugă, ceea ce aduceà victoria Teutonilor și umilința luĭ Marghier, șeful Lituanilor, carĭ le comandà oștirile la răsboiŭ. Ast-fel îșĭ rĕsbună Erdivil în contra frateluĭ sĕŭ, care vru să-l asasineze, și care făcù ca să-șĭ pérdă pe nevastă-sa și fericirea sa.

Să trecem acuma la Edviga, nevasta luĭ Erdivil. Ea, după cum se vede în drama *Eglè,* odată scăpată de mórte și de amorul luĭ Marghier și hotărîtă să-șĭ rĕsbune, s'a gândit cum ar puté să-șĭ realiseze scopul și să facă cât se póte maĭ mare rĕŭ luĭ Marghier, care ĭ-a ucis pe bărbat și care ĭ-a stricat fericirea. Lituaniĭ adoraŭ doĭ ḑeĭ păgânĭ, pe Poklus și pe Perkun, de a căror mânie și urgie aveaŭ grózǎ, dacă

cum-và nu le oferiaŭ jertfele plăcute lor, şi cele maĭ plăcute jertfe pentru eĭ eraŭ sacrificiile umane. Se gândì dar Edviga că numaĭ dacă ar reuşì să ajungă preotésă şi profetésa acestor ḑeĭ sanguinarĭ, numaĭ atuncĭ ar puté să şì realiseze setea de rĕsbunare. Cum însă să pótă ajunge la acésta? Lituaniĭ o cunosceaŭ fórte bine.

Ca să nu o recunóscă şĭ-a sfăşiat faţa cu unghiile şi s'a desfigurat întru tóte şi în aşà mod, că devenise ce-và hidos, care inspirà grózà la vedere, şi nimenea în acest chip aşà de frumos altă dată nu puteà să recunóscă pe Edviga. Pe de altă parte, spre a-şĭ preparà calea, prin care să ajungă la preoţia celor doĭ ḑeĭ păgânĭ, s'a gândit că trebue să apară ca ce-và misterios în imaginaţiunea superstiţiósă a poporuluĭ Lituan, să facă ca să o crédă că este o fiinţă în comunicaţiune cu ḑeiĭ şi ast-fel, căpĕtând prestigiŭ asupra luĭ, să fie solicitată de a se face la eĭ preotésa ḑeilor Poklus şi Perkun. Iată dar ce a făcut ca să captiveze imaginaţiunea supertiţiósă a poporuluĭ. Rătăcià din pădure în pădure unde scià că trec ómenĭ, şi le apăreà din depărtare; când însă vedeà că ómeniĭ mergeaŭ să se apropie de ea, dispăreà, şi nimenea nu puteà să o vadă de aprópe. Poporul la început creḑù că este o nebună saŭ o ḑînă.

Maĭ târḑiŭ, când ea s'a lăsat a fi vĕḑută maĭ de aprópe, ómeniĭ aŭ creḑut, vĕḑênd chipul eĭ hidos, că erà mama păduriĭ, şi în fine când s'a lăsat a fi în contact cu eĭ, ómeniĭ vedeaŭ în ea o vrăjitóre, care prin ajutorul ḑeilor păgânĭ puteà să facă şi bine şi rĕŭ, şi ast-fel ea ajunse a fi în capitala Lituanilor preotésa ḑeilor naţionalĭ Poklus şi Perkun, căreia, credeaŭ Lituaniĭ, că aceştĭ ḑeĭ îĭ comunicaŭ gândurile şi dorinţele lor. Edviga ca preotésă ne este dată cu numele de Marti şi în drama, de care ne ocupăm, ea figuréză cu mare prestigiŭ asupra Lituanilor, temută şi ascultată de eĭ, ca una care este organul executăriĭ voinţeĭ ḑeilor lor naţionalĭ Poklus şi Perkun.

După aceste lămurirĭ, intrăm în acţiunea drameĭ.

Edviga, odată ajunsă preotésă a ḑeilor Poklus şi Perkun şi cu mare prestigiŭ asupra Lituanilor, n'aşteptà decât ocasiunea ca să-şĭ pue în practică planurile eĭ infernale de a-şĭ rĕsbunà asupra luĭ Marghier, şi ocasiunea nu întârḑie de a i se presintà. Marghier aveà o fiică, fată mare, pe care o iubià cu un amor părintesc fără marginĭ. Ea se numià *Eglè*. Edviga, cu numele de Marti ca preotésă, scià acésta, şi decĭ se decise să lovéscă pe Marghier în ce el are maĭ scump, adecă în *Eglè*, folosindu-se de următorul incident În una din luptele cu Teutoniĭ, Lituaniĭ făcură maĭ mulţĭ prisonierĭ Teutonĭ, pe carĭ îĭ aduseră în capitala lor. Între aceştia erà şi şeful lor, un nobil Teuton

numit Arald, bărbat tînĕr şi frumos, pe care îndată ce-l vĕḑù Eglè, se înamoréză de el, precum şi el de ea, şi preotésa Marti observă acésta.

În ḑiua în care s'aŭ adus prisonieriĭ, preotésa Marti chemă în adunare pe Lituanĭ şi şefiĭ lor spre a asistà la consultarea pe care are să o facă ḑeilor Poklus şi Perkun, ce voesc eĭ să se facă cu prisonieriĭ Teutonĭ. Poporul şi şefiĭ se adună, se aduc şi prisonieriĭ, şi la acea adunare asistă şi Eglè fiica luĭ Marghier, şefuluĭ Lituanilor. Poporul împreună cu şefiĭ Lituanilor cer mórtea prisonierilor pentru relele ce le făcură, numaĭ Eglè cere ertarea lor de la tatăl eĭ Marghier, iar unul din şefiĭ Lituanilor, câştigat de Eglè, cere ca toţĭ ceĭ-alţĭ prisonierĭ să fie lăsaţĭ liberĭ a se întórce în patria lor afară de Arald, pe care să-l ţină ca prisonier, făcênd cunoscut Teutonilor, că-l vor ucide, dacă ar maĭ pornì răsboiŭ în contra Lituanilor. Preotésa Marti, care şĭ-a pus în gând să facă să fie ucisă Eglè şi ucisă chiar cu mâna tatăluĭ eĭ Marghier, luând cea din urmă cuvîntul în acea adunare, după ce în faţa tuturora a consultat voinţa ḑeilor din flacărea de pe altarul aşezat înaintea eĭ, spuse că ḑeiĭ de astă-dată nu doresc jertfe umane, ci că se mulţumesc numaĭ cu oprirea şi încarcerarea în lanţurĭ a luĭ Arald, şefuluĭ Teutonilor, iar pe ceĭ-alţĭ prisonierĭ că ordonă Lituanilor să-ĭ lase liberĭ de a se întórce la căminele lor, ceea ce s'a făcut. Preotésa Marti, spre a sdrobì inima Eglèeĭ, puteà să céră ca din partea ḑeilor mórtea luĭ Arald, iubitul eĭ, erà sigură că puteà să o obţină; dar ea în rĕsbunarea eĭ n'aveà ca ţintă pe *Eglè*, care nu-ĭ făcuse nicĭ un rĕŭ, ci pe Marghier, tatăl eĭ, şi tocmaĭ inima luĭ voià să o sdrobéscă făcênd rĕŭ Eglèeĭ, dar prin cererea şi obţinerea morţiĭ luĭ Arald ea lovià numaĭ în *Eglè*, nu însă şi în Marghier, care chiar cereà mórtea luĭ Arald şi nu scià, nicĭ nu bănuià nimica de amorul Eglèeĭ pentru Arald. Preotésa Marti, sciind că Eglè se înamorase de Arald, prevedeà că Eglè va căutà pe ascuns să scape pe Arald şi să-l facă să se întórcă în patria sa, decĭ ea îşĭ plănuise de maĭ înainte cum să o prindă şi să o dovedéscă făcênd acésta şi odată dovedind-o făcênd una ca acésta, adecă liberând pe un inimic, care cu compatrioţiĭ sĕĭ făcù atâtea rele Lituanilor şi carĭ odată scăpaţĭ puteaŭ să le maĭ facă şi în viitor, preotésa Marti, sigură fiind de acestea, puteà să céră ca din partea ḑeilor Poklus şi Perkun mórtea Eglèeĭ ca trădătóre de patrie şi speră să o obţină uşor din partea Lituanilor, carĭ suferiseră atâtea din partea Teutonilor, şi suferinţele lor eraŭ cu totul recente şi cereaŭ rĕsbunare în contra autorilor lor şi a trădătorilor din lăuntrul ţĕriĭ. Iată de ce preotésa Marti în adunarea popo-

ruluĭ Lituan nu ceruse ca din partea ḑeilor mórtea luĭ Arald, ci numaĭ încarcerarea luĭ.

Ceea ce prevĕḑuse preotésa Marti relativ la încercarea Eglèeĭ de a scăpà pe Arald s'a şi întîmplat chiar în séra ḑileĭ, în care se luă hotărîrea în adunarea Lituanilor de a liberà pe ceĭ-lalţĭ prisonierĭ Teutonĭ şi de a oprì numaĭ pe Arald şi de a-l ţiné încarcerat; Eglè avù o întâlnire cu el nóptea, în care ĭ-a declarat amorul eĭ şi l-a încuragiat că are să facă tóte chipurile ca să-l scape şi să se întórcă în patria sa, cu tótă opunerea luĭ Arald, care voià să rĕmână în închisóre, de témă nu cum-và acéstă scăpare a luĭ să compromită pe Eglè.

Preotésa Marti scià că unul din ostaşiĭ Lituanienĭ numit Iagomir iubià cu înfocare pe tînĕra şi frumósa vestală Baniuta, care sub ordinele eĭ servià la altarele ḑeilor Poklus şi Perkun, şi care nu-l puteà suferì pe Iagomir. Pe acesta l-a ales preotésa Marti ca să-l trimită în acea nópte să pună în carcere pe Arald şi să ucidă pe Eglè, despre care erà sigură că o va găsì pe lângă Arald, punĕnd la cale cu el mijlócele de scăpare. Preotésa Marti, chemând nóptea la ea pe Iagomir, fără să scie că Baniuta erà ascunsă într'un colţ şi ascultà tot ce aŭ vorbit eĭ, îĭ spuse că ea scie amorul luĭ criminal către vestala Baniuta, amor care se pedepsesce după legile ţĕriĭ cu îngroparea de viĭ a celor vinovaţĭ şi că nu depinde decât de ea ca amândoĭ să fie condamnaţĭ la acéstă pedépsă. Îĭ spune că dacă el îĭ va jurà că va executà orbesce şi fără şovăire ceea ce îĭ va ordonà, atuncĭ nu numaĭ că nu va cere îngroparea de viĭ a luĭ şi a Baniuteĭ, ci, şi ce-và maĭ mult, încă îĭ promite că chiar în acea nópte îĭ va pune la disposiţiune pe Baniuta Iagomir, după ce ĭ-a jurat, întrébă pe preotésă ce-ĭ ordonă să execute şi află că ordinul preoteseĭ erà să mérgă în acea nópte să pună în carcere pe Arald şi să ucidă pe Eglè, pe care o va găsì pe lângă Arald punĕnd la cale scăparea luĭ. Iagomir, îngrozit la început de ordinul preoteseĭ, şovăesce, dar peste puţin gândind că ea are puterea de a face ca să fie îngropat de viŭ, gândind la jurămîntul făcut şi maĭ cu sémă că va posedà pe Baniuta, se decide şi plécă pregătindu-se pentru executarea în acea nópte a ordinuluĭ preoteseĭ şi în acelaşĭ timp plécă şi preotésa.

Baniuta, care nu puteà suferì pe Iagomir, auḑind pe ascuns cele puse la cale de preotésă şi ceea ce erà să facă Iagomir, alérgă iute la Eglè, care vorbià cu Arald, îĭ povestesce totul şi plănuesc cum să dejóce planurile preoteseĭ şi ale luĭ Iagomir şi cum să scape pe Arald. Sciind că peste puţin erà să vie Iagomir, Eglè şi Baniuta se ascund aprópe de carceră, lăsând singur pe Arald. Iagomir vine peste puţin

cu soldaţĭ, pune în carceră pe Arald, încuie lăsând cheia la brósca uşiĭ carcereĭ şi după ce congediéză pe soldaţĭ se plimbă, făcênd el singur stréjă. Nu trece mult şi Baniuta ese din locul unde erà ascunsă şi vine prefăcêndu-se veselă către Iagomir şi-ĭ declară că şi ea îl iubesce, dar că de sfiélă n'a cutezat până acum să-ĭ destăinuéscă ceea ce şi ea simte pentru el, şi ast-fel cu vorbe dulcĭ îl îndepărtéză de la uşa carcereĭ, convorbind cu el despre amorul lor. Iar în acest timp Eglè profită de preocuparea amorósă a luĭ Iagomir, deschide binişor uşa carcereĭ, scóte din ea pe Arald, lăsând uşa deschisă, şi secondat de un bătrân veteran Lituan Lutas, care compătimesce la amorul eĭ către Arald, liberéză pe Arald şi-ĭ înlesnesce întórcerea în patrie, după ce-ĭ ieaŭ jurămîntul că nu va maĭ pornì răsboiŭ în contra Lituanilor.

Eglè, după ce a scăpat pe Arald, vine iarăşĭ şi se ascunde pe lângă închisóre, după înţelegerea ce a avut cu Baniuta. Iagomir, în convorbirea luĭ amorósă cu Baniuta, îşĭ aduse aminte că el păzesce să nu fie scăpat Arald şi, uitându-se spre uşa închisoriĭ, o vede deschisă. Părăsesce iute pe Baniuta şi intră în închisóre ca să vadă dacă Arald este acolo saŭ a fugit. Pe când el căută în închisóre, Baniuta şi Eglè alérgă iute, încuie uşa şi-l închid acuma pe el în închisóre.

Pe când se petreceaŭ acestea, preotésa Marti, spre a se încredinţà dacă Iagomir a executat ordinul eĭ, vine la închisóre, dar nu întâlnesce decât pe Baniuta, fără să zăréscă pe Iagomir păzind, ci auḑind bătăĭ din lăuntrul închisoriĭ la uşă, preotésa luând din scurt pe Baniuta, după o cértă vie ce a avut cu ea, în care Baniuta îĭ spune că scie tóte uneltirile eĭ infernale şi că are s'o demascheze, se convinge că Arald este scăpat şi că şi ea este complice la acéstă scăpare şi, sărind cu un stilet la ea, o străpunge şi o aruncă jos mórtă, şi îndată chémă un soldat, căruia îĭ spune că Arald a scăpat din închisóre, că cu acéstă scăpare s'a comis o crimă, arătându-ĭ cadavrul Baniuteĭ, şi că trebue îndată să deà alarma pentru urmărirea şi prinderea luĭ Arald, dar îl rógă să nu afle nimenĭ că ea ĭ-a spus. Aceste spuse, ea dispare de pe scenă.

Dându-se alarma, se adună multă lume înaintea închisoriĭ, între carĭ şi Marghier şi Eglè, întrebându-se toţĭ uniĭ pe alţiĭ ce s'a întîmplat, nu cum-và a scăpat Arald? Înaintând şi Eglè, dă peste Baniuta zăcênd mórtă la pămînt, scăldată în sânge. O iea în braţe, începe a plânge cu hohote şi i se mânjesc pólele haineĭ de sânge fără să observe. Se aduc torţe, se face lumină, se constată de toţĭ omorul Baniuteĭ, fără să scie cine a ucis-o. În acelaşĭ timp Iagomir, care fusese

închis în temniţă de Baniuta şi de Eglè, bocănesce la uşă. Deschiḑêndu-se uşa şi apărênd pe prag, Iagomir povestesce cum a fost închis de Eglè şi cum Eglè a scăpat pe Arald. La povestirea acésta a luĭ Iagomir asistă între ceĭ adunaţĭ înaintea închisoriĭ şi preotésa Marti. Nimenĭ nu vrea să crédă că Eglè a scăpat pe Arald, şi Marghier, tatăl Eglèeĭ, dă ordin să-l ucidă îndată ca mincinos. Iagomir protestéză şi vĕḑênd mórtă pe Baniuta şi pólele Eglèeĭ mânjite de sânge, ḑice că ucigaşa Baniuteĭ nu póte fi alta decât Eglè, şi Eglè a ucis pe Baniuta, negreşit pentru că Baniuta a vĕḑut pe Eglè scăpând pe Arald şi se temeà să nu o denunţe. Pe când Iagomir erà târît la mórte, ese înainte Eglè şi rógă pe tatăl eĭ să nu ucidă pe Iagomir, pentru că ceea ce spune Iagomir că ea a scăpat pe Arald este adevĕrat, nu este însă adevĕrat că ea a ucis pe Baniuta. Marghier tatăl eĭ se îngrozesce de acéstă mărturisire a fiiceĭ sale, scăpând pe un inimic al ţĕriĭ, iar preotésa Marti, prefăcêndu-se că plânge de sórtea ce o aşteptà pe Eglè pentru acéstă trădare de patrie, pronunţă cu glas tare înaintea tuturora cuvintele: E lege sfîntă: acel ce a salvat pe un duşman al ţĕriĭ nu póte fi ertat», şi că ceĭ ce sunt chemaţĭ a executà voinţa ḑeilor în acéstă privinţă n'aŭ în cotro, trebue să se supună. Toţĭ asistenţiĭ cer mórtea Eglèeĭ, ca să se facă dreptate, şi tatăl eĭ o blestemă cu oróre, lăsând-o la discreţiunea preoteseĭ Marti care, în numele ḑeuluĭ Poklus, cere mórtea Eglèeĭ şi tatăl eĭ consimte, retrăgêndu-se susţinut de doĭ răsboinicĭ.

Eglè, predată în mânile preoteseĭ Marti, n'aveà nicĭ o speranţă de a scăpà de mórte. Dar chiar şi dacă ar fi avut, o nouă incursiune a Teutonilor în ţéra Lituanilor, în care excursiune bătură completamente armatele Lituane ucigênd multă lume şi despoind ţéra cu prăḑĭ, făcù pe Lituanĭ să simtă şi maĭ dureros trădarea Eglèeĭ şi să céră cu insistenţă executarea eĭ. În acéstă stare de lucrurĭ, ostaşul veteran Lutas, care la scăparea luĭ Arald îĭ luă jurămîntul că nu va face în viitor răsboiŭ Lituanilor, creḑênd că şi Arald luă parte la ultima incursiune şi nu se ţinù de jurămînt, iar pe de altă parte vĕḑênd că Eglè, iubita luĭ, din causă că l-a făcut să scape, este condamnată să fie arsă pe rug, se hotărêsce să se ducă la Teutonĭ, să întâlnéscă pe Arald, să-l mustre pentru călcarea jurămîntuluĭ luĭ şi să-ĭ spună că Eglè din causa luĭ este condamnată la mórte. Lutas găsesce pe Arald trist şi gânditor la un banchet între Teutonĭ, carĭ serbaŭ victoria lor din urmă asupra Lituanilor, îĭ amintesce în faţa comesenilor de jurămînt şi-ĭ descrie cum Eglè a fost condamnată la mórte, pentru că l-a scăpat din închisóre Arald îl încredinţéză că el, ţinêndu-se de jurămînt, n'a

luat parte la ultima incursiune, lucru pentru care sufere batjocurĭ din partea Teutonilor, şi pentru a scăpà pe Eglè de la mórte se oferă luĭ Lutas să-l ducă înapoĭ ca prisonier la Lituanĭ şi să fie ucis, ca singur vinovat de evadare, în locul Eglèeĭ, şi ast-fel se pornesce împreună cu veteranul Lutas, pe când uniĭ din Teutonĭ vroiaŭ să-l opréscă, spunêndu-ĭ că face un act de nebunie, iar alţiĭ îl admiraŭ pentru devotamentul sĕŭ.

În acest interval Eglè este obiectul terorisăriĭ şi al insulteĭ din partea luĭ Iagomir, care crede că ea ĭ-a ucis pe iubita luĭ Baniuta, şi din partea preoteseĭ Marti, care-ĭ spune între altele că nu se miră că ea a ucis pe Baniuta, căcĭ şi tatăl eĭ ucise pe fratele sĕŭ şi pe nevasta luĭ, arătându-ĭ şi sângele, de care s'a pătat păretele, când s'a comis dublul omor, şi pe lângă acestea caută a o chinuì terorisând-o cu mórtea infiorătóre ce o aştéptă, de a fi arsă pe rug.

Preotésa Marti şi Iagomir sciŭ că Lutas se duse la Teutonĭ să spună luĭ Arald că, din causa evadăriĭ luĭ prin ajutorul Eglèeĭ, acésta este condamnată la mórte, şi temêndu-se nu cum-và Arald să se decidă să vie înapoĭ ca să scape pe Eglè, oferindu-se să fie el pedepsit în locul eĭ, aŭ trimis soldaţĭ să-l pândéscă la întórcere şi să-l ucidă, făcênd ast-fel imposibilă scăparea Eglèeĭ de mórte. În acelaşĭ timp preotésa Marti, ne fiind sigură de resultatul aşteptat al pândeĭ în contra luĭ Arald, grăbesce executarea Eglèeĭ, şi ca rĕsbunarea eĭ să fie maĭ grozavă, ea este decisă să siléscă pe Marghier, tatăl Eglèeĭ, ca el însuşĭ cu mâna luĭ să deà mórtea fiiceĭ sale. Pentru acest scop preotésa Marti, înconjurată de călâĭ, chémă la ea pe Marghier tocmaĭ în odaia în care el ucise pe fratele sĕŭ şi, arătându-ĭ punctele de sânge cu carĭ eraŭ încă pătaţĭ păreţiĭ, îĭ amintesce oribila crimă ce a săvîrşit asupra frateluĭ sĕŭ şi recentul omor al vestaleĭ Baniuta săvîrşit de fiica luĭ Eglè, pentru care ḑeiĭ Poklus şi Perkun îĭ ordonă să facă cea maĭ aspră dreptate, ca însuşĭ Marghier cu mâna sa să ucidă pe Eglè şi apoĭ să fie şi el ucis, şi tot odată îĭ spune că ea este Edviga, nevasta frateluĭ sĕŭ, şi că a sosit în fine césul rĕsbunăriĭ. Marghier, îngrozit la auḑul că ea este Edviga şi de actul înfiorător la care vrea să-l silésçă, de a-şĭ ucide pe fiica-sa, o privesce cu oróre, cerêndu-ĭ ertare şi spunêndu-ĭ că nicĭ odată nu-şĭ va mânjì mânile cu sângele fiiceĭ sale; la un ordin însă al preoteseĭ către călâĭ de a-l ucide pe loc, Marghier înspăimântat se hotărĕsce de a ucide pe fiica sa şi, condus de călâĭ, se duce cu pumnalul în mână la Eglè care, nesciind scopul pentru care vine la ea, se aruncă în braţele luĭ plângênd şi-ĭ cere ertare, înainte de a murì, de scăparea luĭ Arald şi-ĭ spune că nu ea a ucis

pe vestala Baniuta. Pe când tatăl şi fiica cu lacrămile în ochĭ se ţin în braţe, fiica cerênd ertare, iar tatăl de înduioşare stând mut, nelăsându-l inima să execute ordinul preotesei, se aud de afară multe vocĭ de ómenĭ, carĭ se cértă. Ce erà? Veteranul Lituan Lutas sosise cu Arald, care de bună voe venià să se reconstitue ca prisonier şi să móră în locul Eglèeĭ. Lituaniĭ, vĕḑênd pe Arald cel evadat, săriseră ca să-l omóre, iar Lutas se certă cu eĭ, apĕrându-l şi spunêndu-le că el singur a venit ca să-şĭ ieà osânda, şi reuşind să-l scape din mânile lor, îl întroduce pe scenă tocmaĭ unde Marghier cu fiică-sa stăteaŭ îmbrăţişaţĭ şi împreună cu eĭ intră multă lume, popor şi soldaţĭ.

Lutas, întroducênd pe Arald, spune în auḑul tuturora că acuma Eglè este scăpată de mórte, căcĭ Arald vine să-şĭ expieze păcatul oferindu-se ca jertfă ḑeilor Poklus şi Perkun. Preotésa Marti protestéză, spunênd că ḑeiĭ nu voesc mórtea luĭ Arald, ci a Eglèeĭ pentru omorul Baniuteĭ. Arald, ca să scape pe Eglè, spune că el ucise pe Baniuta, iar Eglè, care scapă pe Arald, spune că nu Arald, ci ea o ucise, şi dacă ea a ucis-o, ḑeiĭ nu pot să céră prin preotésă şi profeta lor decât mórtea eĭ, iar nu a luĭ Arald. Atuncĭ Marghier iea cuvîntul şi spune că preotésa Marti nu este alta decât Edviga, nevasta frateluĭ sĕŭ Erdivil, că el a ucis pe fratele sĕŭ, şi decĭ pretinsele ordine ale ḑeilor Poklus şi Perkun de a ucide pe Arald şi Eglè nu sunt decât nisce acte de rĕsbunare ale Edvigeĭ. Atuncĭ, în spaima tuturora, apare pe neaşteptate *Omul negru* mascat, fostul bărbat al Edvigeĭ, adecă al preoteseĭ Marti. El, apropiidu-se de locul, unde Marghier atentă la viéţa frateluĭ sĕŭ Erdivil, şi arătând sângele de pe păreţĭ, istorisesce cum Marghier vru să ucidă pe Erdivil şi cum nevastă-sa căḑù mórtă, şi că Marghier este crima, iar el, *Omul negru,* este dreptatea, rĕsbunarea eşită din mormînt. Marti, fosta Edvigă, auḑind glasul Omuluĭ negru, i se pare că aude glasul bărbatuluĭ eĭ Erdivil, nu-ĭ vine însă să crédă. Dar *Omul negru* îşĭ iea masca şi atuncĭ preotésa Marti, Edviga de altă dată, recunósce în Omul negru pe bărbatul eĭ Erdivil, Erdivil însă, vĕḑênd chipul hidos şi faţa desfigurată a Edvigeĭ, nu-ĭ vine să crédă că este ea, şi când Edviga înaintéză spre el, spunêndu-ĭ că ea este Edviga, el se dă înapoĭ de grózǎ, punênd mâna înaintea ochilor sĕĭ. Când Erdivil, *Omul negru,* îşĭ dădù masca jos, el ţineà de umĕr pe fratele sĕŭ Marghier, spunênd că a venit să facă în fine dreptate, dându-ĭ pedépsa cuvenită pentru atentatul comis asupra frateluĭ sĕŭ, care este el. Edviga îl îndémnă să-l erte, spunêndu-ĭ: «Ascultă-mĕ! Opresce şi értă... ura înşélă; — o crimă nicĭ odată prin alta nu se spală», apoĭ bucurósă că avù norocul să maĭ vadă pe bărbatul eĭ

trăind, pe care îl credeà mort, şi gândind că aşà hidósă, cum erà la chip nu maĭ puteà să facă fericirea bărbatuluĭ eĭ, se decide să móră, ertând pe Marghier care ĭ-a făcut atâta rĕŭ şi cerênd ertare de la ceĭ cărora le făcù saŭ vroià să le facă rĕŭ, de la Marghier, de la Eglè şi de la Iagomir, căruia mărturisesce că ea ĭ-a ucis pe iubita luĭ Baniuta, pentru omorul căreia învinovăţià pe Eglè, şi poftesce pe Iagomir pentru acésta sĕ-ĭ deà mórtea meritată, pe care dacă nu ĭ-o va da el, şĭ-o va da ea singură, şi acestea spunênd, înghite otravă şi intră în agonie de mórte, înconjurată şi ertată de toţĭ, şi ast-fel se sfârşesce piesa cu mórtea Edvigeĭ.

Acestea sunt, Domnilor Colegĭ, în lungul resumat, pe care am avut onórea de a vi-l cetì, evenimentele principale, pe carĭ le vedem desfăşurându-se în drama *Eglè* a d-luĭ Ludovic Dauş, evenimente carĭ, ca în orĭ şi ce dramă, constituesc ceea ce se numesce acţiunea drameĭ.

Cetirea acesteĭ drame mĭ-a lăsat cele maĭ frumóse impresiunĭ, şi am credut că merită premiul, la care aspiră autorul eĭ. Ca să nu vĕ vorbesc însă într'un mod vag despre calităţile eĭ excelente, carĭ m'aŭ determinat de a vĕ propune să admiteţĭ premiarea eĭ, am credut că este indispensabil de a vĕ presintà fapte concrete din ea asupra cărora aveam de făcut observaţiunile mele, ca să apreţiem împreună. Iată de ce v'am expus şi legenda, din care autorul şĭ-a luat subiectul drameĭ sale, şi evenimentele principale, carĭ se desfăşură în ea. Legenda, după cum aţĭ observat, este fórte simplă şi vagă, pe când întregirea şi desvoltarea eĭ este fórte bogată şi cu evenimente precise, variate şi interesante, ceea ce denotă în autor o imaginaţiune fecundă şi tot odată bogată.

Atentatul luĭ Marghier la viéţa frateluĭ sĕŭ Erdivil, spre a-ĭ posedà pe nevastă-sa Edviga, atentat care le-a stricat fericirea pe vecie, credênd, în rătăcirea lor, fie-care soţ unul despre altul, că a fost ucis de Marghier, nu puteà decât să deà nascere la un conflict dramatic între soţiĭ nenorociţĭ şi Marghier, conflict care din capul loculuĭ se anunţă ca ireconciliabil şi bogat în evenimente, şi care fatalmente trebuià să ducă la o catastrofă care, cum aţĭ vĕdut, a fost otrăvirea Edvigeĭ, nevesteĭ luĭ Erdvil, când ea, la finele pieseĭ, descoperind că bărbatul eĭ, pe care îl credeà ucis de Marghier, trăesce, s'a căit de tóte ororile comise şi de cele ce erà gata să le comită, dând ast-fel sfîrşit vieţiĭ sale turburate şi nenorocite şi tot odată dând şi desnodămîntul pieseĭ, care după acésta nu maĭ póte continuà, căcĭ şi bărbatul eĭ Erdivil a descoperit şi el că nevastă-sa Edviga, pe care o credeà ucisă de fratele sĕŭ Marghier, trăesce şi se lasă şi el de rĕsbunare maĭ departe.

Natura conflictuluĭ din acéstă dramă a trezit în soţiĭ Erdivil şi Edviga pasiunea de rĕsbunare singura posibilă în casul de faţă, şi deciĭ setea de rĕsbunare a acestor soţĭ trebue să deà nascere la tóte evenimentele din acţiunea acesteĭ drame, la unele direct, iar la altele indirect, isvorîte din cele directe şi aşà maĭ departe provenind unele din altele. Ceea ce dar însufleţesce acéstă piesă de la începutul eĭ până la fine este setea de rĕsbunare şi ea este causa tuturor evenimentelor, carĭ constitue acţiunea drameĭ. Autorul eĭ prin fecunda şi bogata sa imaginaţiune şi prin înţelépta sa combinaţiune a sciut să gradeze acele evenimente, agravându-le mereŭ într'un mod cu totul natural şi consecuent, făcêndu-ne să simţim imposibilitatea aplanăriĭ conflictuluĭ şi să ne interesăm la desfăşurarea gradată a evenimentelor, acum deşteptându-ne mila şi compătimirea pentru ceĭ inocenţĭ, orórea pentru crime şi admiraţiunea nóstră pentru frumósele exemple de devotament, pe carĭ le găsim în piesă, precum sunt devotamentul vestaleĭ Baniuta pentru scăparea de la mórte a Eglèeĭ, fiiceĭ luĭ Marghier, şi devotamentul reciproc al amanţilor Eglè şi Arald, oferindu-se fie-care a primì mórtea unul în locul celuĭ-lalt şi, maĭ presus de tóte, făcêndu-ne să simpatisăm în fine pentru preotésa Edviga, care în rătăcirea eĭ de rĕsbunare a comis şi erà să comită atâtea acte oribile, dar care, căindu-se în fine, îşĭ dă mórtea, scăpând şi pe alţĭ nevinovaţĭ de la mórte, şi cere ertare, care cu multă înălţare de suflet şi de inimă i se acordă din partea acelora, carĭ aŭ suferit atâta de rătăcita eĭ sete de rĕsbunare.

Autorul acesteĭ drame, un adevĕrat poet în tótă puterea cuvîntuluĭ, n'are numaĭ însuşirea înnăscută de a simţì ceea ce trebue să simţéscă o inimă simţitóre la diferitele evenimente grave din viéţa omenéscă, dar are şi talentul remarcabil de a trezì şi în noĭ ceea ce simte el şi voesce să ne inspire, şi spre acésta scie între altele şi să inventeze situaţiunĭ dramatice fórte mişcătóre, prin carĭ îşĭ ajunge la ţelul sĕŭ, maĭ cu sémă pentru că este dotat de un stil poetic, care fermecă şi care pune într'un ast-fel de relief viŭ personagele, pasiunile şi simţimintele de carĭ ele sunt însufleţite şi limbagiul potrivit acelor simţiminte şi pasiunĭ în situaţiunile date, în cât necesarmente şi într'un mod inevitabil autorul trebue să deştepte în noĭ ceea ce şĭ-a propus. Sunt în drama Eglè multe situaţiunĭ de acestea, din carĭ amintim următórele:

I. Situaţiunea din actul I, scena IX, în care Edviga (preotésa Marti) plănuesce mórtea Eglèeĭ, care se ocupă cu scăparea amantuluĭ eĭ Arald, hotărînd pentru executarea eĭ pe ostaşul Iagomir, căruia îĭ promite

ca preţ pentru acésta predarea în mânile luĭ a vestaleĭ Baniuta, de care el este amoresat şi care nu póte să-l sufere.

II. Situaţiunea din actul III, scena VI, în care Eglè, vrênd să scape pe amantul eı Arald, cere concursul veteranuluĭ ostaş Lutas. Vorbele mişcătóre, prin care ea îl rógă pentru acésta, ne deştéptă prin frumuseţea lor situaţiunĭ analoge şi comparabile din Omer şi din tragiciĭ grecĭ.

III. Situaţiunea din actul I, în care îşĭ ieaŭ adio unul de la altul Eglè şi Arald, amantul eĭ, în momentele când Arald, scăpat de Eglè, este pe punct de a plecà în patria sa.

IV. Situaţiunea din actul V, scena V, în care Edviga (preotésa Marti) silesce cu călâĭ pe Marghier ca el însuşĭ cu mâna luĭ să deà mórtea fiiceĭ sale Eglè, destăinuindu-ĭ tot odată că ea este Edviga şi că ĭ-a sosit în fine césul de rĕsbunare supremă.

V. Situaţiunea din spre finele actuluĭ V, în care se face recunóscerea Edvigeĭ cu bărbatul eĭ Erdivil, carĭ în dramă figuréză, el cu numele Omul negru, iar ea ca preotésă cu numele de Marti.

Pentru calităţile arătate maĭ sus ale drameĭ *Eglè*, precum şi pentru altele de felul lor, subsemnatul îşĭ face o plăcere de a vĕ propune premiarea eĭ, sigur fiind că prin acésta vom face un act de dreptate şi vom încuragià pe autorul eĭ spre a se ocupà şi a ne da şi alte lucrărĭ de merit.

Christ N. Dimitrescu, *Florile iubireĭ. Poesiĭ*, Bucurescĭ 1901.—*Quatrene.* — *Epigrame*, *epitafurĭ*, *humoristice*, *varia*, Bucurescĭ 1901.—*Raport de* **I. Caragiani.**

A.—*Quatrene.* Cărticica cu titlul *Quatrene*, de 80 pagine, cuprinde, în câte 4 versurĭ fie-care, 35 de epigrame, 6 epitafurĭ, 9 poesiĭ umoristice şi 4 intitulate *Varia.*

Cetind cu mare atenţiune şi recitind din noŭ poesiile din cărticica *Quatrene,* în comparaţiune cu cele din cărticica *Florile iubireĭ* de acelaşĭ autor, m'am ales cu convincţiunea că autorul lor este înzestrat de natură într'un mod preponderant cu darul scrutător şi fin de a descoperì contradicerĭ între fondul adevĕrat al lucrurilor şi formele lor exterióre, carĭ se presintă cu pretenţiunĭ de importanţă, şi că are talentul de a practicà cu multă iscusinţă printre aceste forme nisce portiţe, pe carĭ luminându-le cu scânteile lucitóre ale spirituluĭ sĕŭ comic, dese-orĭ maliţios, ne face să străbatem şi noĭ în interior şi să

vedem că în adevĕr formele ne înşélă şi că ele maschéză un fond de multe orĭ chiar cu totul contrariŭ de ceea ce ele pun în evidenţă.

O ast-fel de natură, cu acest dar preponderant, nu se póte manifestă în alt gen de poesie într'un mod maĭ firesc şi cu succes decât în genul satiric, şi iată de ce, după cum vom vedé maĭ la vale, poetul nostru exceléză în epigrame, în epitafurĭ şi în poesiile umoristice, carĭ tóte fac parte şi ele din genul poesieĭ satirice, şi de ce el este inferior sieşĭ în poesiile sale cele-lalte de alt gen, intitulate *Florile iubireĭ*, despre carĭ vom vorbì maĭ încolo.

Ca probă despre ceea ce am avansat maĭ sus, despre darul caracteristic natural al poetuluĭ, putem luà şi cetì din *Quatrene* următórele:

Din Epigrame. Epigramele de la paginele 15, 16, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 32, 40, 43.

Din Epitafurĭ. Epitafurile de la paginele 50, 52, 53, 54.

Din Humoristice. Umoristicele de la paginele 57, 58, 60, 61, 63, 64.

La epigrame şi epitafurĭ, contrastele spirituale neaşteptate, cuvintele şi expresiunile cu dublu înţeles şi altele de felul acesta sunt ceea ce Francesiĭ numesc poanta (la pointe) în limba lor, care poantă, pentru ceĭ pricepuţĭ, trădéză într'un mod neaşteptat adevĕrata intenţiune a poetuluĭ în ceea ce are aerul de a presintà ca ce-và important şi de valóre.

La epigrame şi epitafurĭ, cu cât poantele sunt maĭ fine şi neaşteptate şi cu cât ele variéză din epigramă în epigramă şi din epitaf în epitaf, cu atâta poetul este maĭ perfect în acest gen de poesie. Poantele poetuluĭ *Quatrenelor*, în epigramele şi epitafurile sale, deşì în mare parte fine, n'aŭ destulă varietate; cele maĭ multe din ele consistă în cuvinte cu dublu înţeles, rar în expresiunĭ cu dublu înţeles şi maĭ rar în contraste şi în alte combinaţiunĭ. Nu este destul a avé cine-và un dar natural, se cere şi cultivarea luĭ şi cultivarea daruluĭ pentru epigrame şi epitafurĭ se póte face între altele şi prin cetirea modelelor în acest gen de poesie din literaturile popórelor culte

Poantele în jocurĭ de cuvinte cu dublu înţeles predomină în poesiile *umoristice* ale autoruluĭ *Quatrenelor.*

Aceste poesiĭ puteaŭ să fie alt-fel intitulate saŭ multe din ele puteaŭ să fie încorporate în epigrame, pentru că termenul *umorul* are cu totul alt înţeles şi alt cuprins decât acela, pe care i l-a dat poetul nostru.

Un alt lucru de notat în poesiile cuprinse în cărticica *Quatrene* este că poetul se ocupă cu chiţibuşurĭ ca subiecte, neabordând subiecte cu un cuprins maĭ înalt şi de un interes maĭ întins.

Pentru aceste considerante, subsemnatul n'are decât să îndemne pe poet a se ocupà maĭ departe cu genurile literare din *Quatrene*, pentru carĭ are aplicarea naturală, care-ĭ promite mult. De premiat cartea sa *Quatrenele* nu este timpul acuma şi de aceea subsemnatul nicĭ nu o recomandă pentru acésta.

B. *Florile iubireĭ.* Cărticica cu acest titlu a d-luĭ Christ. N. Dimitrescu este de 103 pagine şi cuprinde 78 de poesiĭ, dintre carĭ 12 sunt imitaţiunĭ după poeţiĭ Leopardi, Victor Hugo, Julie Hasdeŭ, Catulle Mendès şi Petöfi, iar 2 după poesia populară română, aşà că numĕrul poesiilor originale ale poetuluĭ *Florilor iubireĭ* se reduce la 64.

În poesiile din *Quatrenele* acestuĭ poet am constatat că el are darul natural pentru epigrame şi epitafurĭ, în carĭ promite mult, dacă le-ar cultivà maĭ departe. Se vede că firea poetică a acestuĭ poet se mărginesce numaĭ în aceste două speciĭ de poesiĭ, căcĭ în cele 64 de poesiĭ, carĭ nu intră în acest cadru, nu găsim nimica din ceea ce se cere de la un adevĕrat poet. Fără a intrà în consideraţiunĭ amănunţite despre însuşirile unuĭ poet, care îşĭ propune să ne arăte florile iubiriĭ vĕ cer voie să vĕ cetesc câte-và din cele 64 de poesiĭ ale poetuluĭ, spre a ne face o idee şi despre cele-lalte.

De cetit următórele poesiĭ intitulate: pag. 34, *Sublimă;* pag. 64, *Exotică;* pag. 31, *O lacrimă;* pag. 15, *Iubirea;* pag. 52, *Epicurianiĭ;* pag. 62, *Divinisare;* pag. 72, *Spre Sirius.*

Nu voesc să vĕ obosesc cetindu-vĕ maĭ departe şi altele din cele 64 de poesiĭ originale ale poetuluĭ, căcĭ tóte aprópe sunt ca cele ce v'am cetit. În tóte aceste poesiĭ poetul este fórte prosaic, şi unde se încércă a eşì din prosaism, întrebuinţarea multor cuvinte abstracte, góle de sens, fără colóre şi vervă poetică saŭ puse numaĭ şi numaĭ pentru a rimà, trădéză goliciunea poetuluĭ de fondul poetic Ast-fel:

în poesia de la pag. 15, găsim cuvintele: *sacrificiŭ, altruism;*

în cea de la pag. 21, găsim cuvintele: *orga cea divină;*

în cea de la pag. 25, găsim cuvintele: danţurile-ameţitóre, *ce figurĕză* într'un bal e un sbor *sublim* şi *ideal;*

în cea de la pag. 31, găsim cuvintele: Te ducĭ şi-mĭ ieĭ cu tine-odată *castelul de ilusiĭ plin*,—o du-te în vecĭ *divinisat*-o*!*

în cea de la pag. 40, găsim cuvintele: *ftisicele foĭ;*

în cea de la pag. 44, găsim cuvintele: Eu ţĭ-am vorbit de viaţa-mĭ tristă, de un amor *eterisat*, de acea iubire *altruistă;*

în cea de la pag. 52, găsim cuvintele: Strînge-mĕ la sîn, femee,

cu un *braţ herculian;* cântă-mĭ, cântă-mĭ ca *o fee*, cu al tĕŭ *glas eolian;*

în cea de la pag. 62, găsim cuvintele: Ca alte corurĭ de virgine, cu glasul lor *eolian*—s'aŭ adunat în jur de mine 'nălţând un imn *olimpian*—gândindu-mĕ atuncĭ la ele, c' atâta m'aŭ *divinisat;*

în cea de la pag. 53, găsim cuvintele: O! de câte orĭ îmĭ vine să-mĭ sparg peptul: să-l *contemplu* tocmaĭ ca şi pe un *templu;*

în cea de la pag. 57, găsim cuvintele: *Plutesce* atâta *armonie* în infinitul *univers*, că pare totul poesie, chiar sufletul cel maĭ *pervers;*

în cea de la pag. 65, găsim cuvintele: Vestaleĭ cu *eroticul* foc;

în cea de la pag. 68, găsim cuvintele: Pe *cripta* mea să plângă vestalele ce mĕ iubesc.

Cuvinte de felul celor de maĭ sus lipsite cu totul de viéţa poetică se găsesc maĭ cu sémă în poesiile poetuluĭ făcute după imitaţiunea altor poeţĭ străinĭ. Ast-fel de exemplu:

la pag 80 cetim: O culme în *schela* vieţiĭ nóstre;

la pag. 81 cetim: Câmpiĭ şi ape'*ndoliate*, tot *restul* vieţiĭ ce urméză;

la pag. 84 cetim: pămîntul *a devenit* nelocuibil;

la pag. 86 cetim: *Sublima* mórte cu puterea, ce o *posedă* al eĭ frate... *devine*;

la pag. 86 cetim: şi *decĭ* naiva copiliţă, lipsită de *experienţă*, cu însăşĭ *propria* eĭ mână;

la pag. 88 cetim: Aşà cum ómeniĭ în viéţă în tot-d'a-una *procedéză*;

la pag. 92 cetim: căcĭ durerea este o *fructă*, şi natura n'o aşéză pe o ramură prea slabă, ce n'o póte *suporta*.

În cele 12 poesiĭ imitate după poeţĭ străinĭ, poetul nostru nu este tocmaĭ aşà de prosaic ca în ale sale, însă ne lasă recĭ, pentru că subiectele tratate în ele nu intră în genul epigramelor şi epitafurilor la carĭ are aplecare naturală. Singurele poesiĭ din tóte cele cuprinse în colecţiunea *Florilor iubireĭ*, carĭ aŭ valórea poetică, sunt cele douĕ de la pag. 41 şi 42, imitate după poesia populară română, pe carĭ cu plăcere îmĭ ieaŭ voia de a vi le cetì. (Se dă cetire lor.)

Terminând cu raportul meŭ în ceea ce aveam de ḑis pe scurt despre poesiile d-luĭ Dimitrescu intitulate *Florile iubireĭ*, viŭ acum la conclusiunea că ele nu merită a aspirà la Premiul Adamachi.

Iuliu Dragomirescu, *Cîntarea cîntărilor. Poemă ebraică*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **I. Puşcariu**.

Cîntarea cîntărilor cuprinde un idil erotic, în care păstoriţa Sulamita, mirésa unuĭ păstor, devine subiectul de amor al înţeleptuluĭ So-

lomon, regele Israiltenilor, căruia s'a şi atribuit compunerea acesteĭ poeme ebraice, ce a trecut apoĭ şi în testamentul vechiŭ, ca adaos la pildele luĭ Solomon.

Cu traducerea Biblieĭ a fost tradusă şi cântarea acésta în tóte limbile sub titlul cunoscut în latina: *canticum canticorum*, în ital.: *il cantico dei cantici*, în franţ : *le cantique des cantiques*, în germ.: *Das Lied der Lieder* şi *Hohelied*, iar romănesce: *cântarea cântărilor* séŭ *Cântarea luĭ Solomon.*

Sfinţiĭ părinţĭ aŭ interpretat apoĭ acéstă cântare de o profeţie a luĭ Solomon, ce s'a îndeplinit cu Christos ca mire, şi biserica creştină ca mirésă.

Condus de pietate d-l Dragomirescu—cum ne spune—făcênd studiĭ exegetice asupra texturilor biblice, începênd de la cel ebraic până la cele grecescĭ şi latine, şi punêndu-le în comparaţiune chiar şi cu comentariile maĭ nouĕ, le-a tradus şi versificat în opşorul ce ni-l presintă în formă scenică.

Nu ne spune dacă a folosit saŭ nu şi textele biblice publicate în limba română. De aceea noĭ acì reproducem din Biblia română tipărită la Blaş în anul 1795, ce o avem la îndemână, vr'o câte-và stichurĭ de la începutul şi sfîrşitul Cântăriĭ Cântărilor, punêndu-le în paralelă cu versurile d-luĭ Dragomirescu.

Din Biblia de la 1795:

Cântarea luĭ Solomon. — Cântarea Capŭ I: Aĭástă cântáre toată e în táĭnă, plină de necuprinsa drágoste a luĭ Christos cătră mirésa sa, şi iarăşĭ a Mirésiĭ cătră Christos mirele sĕŭ.

«Stih 1: Sărútă-mă cu sărutárea gúriĭ tále, că maĭ búne sîntŭ ţìţele tále decâtŭ vinulŭ.

«Stih 2: Şi mirósul mirurilorŭ tále maĭ multŭ decât toate mirósurile. Mirŭ vărsát ĭáste numele tĕŭ, pentru acéea te-aŭ ĭubitŭ pre tine fecĭóarele, trásu-te-aŭ dinŭ napoĭ.

«*Capŭ* VIII: *Dárul miréseĭ, drágostea şi desfătárea eĭ.*

«Stih 14: Fugĭ, fraţiorulŭ mĭeŭ, şi te asémĕnă cu căprióra, sau cu puiul cérbuluĭ în múnţiĭ mirositúrilorŭ.»

Din versurile d-luĭ Dragomirescu:

(Egloga se petrece în Ieruşalaim şi în satul Şûlem.)

I.

Şir haşirim âşer li-Şelomô (1).

(1) *Versul întâiŭ servesce ca titlu:*

O femee:

Cu sărutul gureĭ tale mĕ sărută.

Femeile din Harem cătră Şelomô:

A ta sărutare, ca vinu-ĭ plăcută;
Numele tăŭ este parfum rĕspândit,
Ficele d'aceia toate te-aŭ iubit.

Sulamita:

Tîraşte-me'n urmă; haide după tine.

VIII (final).

Sulamita (către păstor.)

O, fugĭ mult iubite; caprelor tăcute
Asemenĭ; asemenĭ naivelor ciute
Pe munţĭ de tămîe cu vîrfurĭ perdute.

Fără de a intrà maĭ departe în examinarea lucrăriĭ d-luĭ Dragomirescu, suntem de părere că opşorul acesta, fiind prea bagatel, d'abià 20 pag. 8°, şi cuprinsul de puţină însemnătate practică, nu póte venì în combinaţiune la distribuirea premiuluĭ Adamachi.

I. Găvănescul, *Elemente de Psihologie pentru cursul secundar*, Bucurescĭ 1901.—*Raportor* **I. Kalinderu.**

Autorul ne dice în prefaţă: «Lucrarea de faţă nu maĭ este o nouă *ediţie* a manualuluĭ din 1890, ci o carte apróре cu totul nouă.» Şi în adevĕr, diferinţele sunt numeróse şi importante.

D-l Găvănescul şĭ-a împărţit lucrarea în cincĭ părţĭ.

Prima parte intitulată: «Chestiunĭ introductive», definesce domeniul şi limitele Psichologieĭ şi recunósce treĭ categoriĭ nereductibile de fenomene psichice.

I. Categoria fenomenelor de cunóscere — domeniul inteligenţeĭ.

II. Categoria fenomenelor afective — domeniul sentimentelor.

III. Categoria fenomenelor voliţionale — domeniul voinţeĭ.

Fie-care din aceste categoriĭ are o parte a scrieriĭ. Partea a cincia cuprinde un grup de cestiunĭ finale.

Dintre cele treĭ părţĭ principale, cea tratată maĭ pe larg este a doua, sentimentele (pag. 48—128).

Acestea ḑise, să intrăm în cercetarea scrieriĭ.

Cele expuse în primele pagine ne arată că d-l Găvănescul va tratà Psichologia ca o sciinţă descriptivă, care expune cât maĭ metodic un grup de fenomene de aceeaşĭ natură şi legăturile lor, fără a căutà nicĭ să cunóscă causele ultime ale lor, nicĭ a face o ipotesă asupra naturiĭ sufletuluĭ omenesc. Felul acesta de tratare e conform cu programul liceal.

Autorul ne arată că putem localisà fenomenele psichice în timp, dar nu în spaţiŭ, şi că acésta le deosebesce de cele pur fisice. Trece apoĭ la dovada realităţiĭ fenomenelor psichice şi arată că tocmaĭ realitatea lumiĭ exterióre — care pare óre cum certă de la sine unuĭ spirit nepreparat—nu are alt garant decât procesele psichice prin carĭ dobândim cunoscinţa fragmentară ce avem despre ea. După aceea face clasarea fenomenelor psichice (pag. 9—21).

La metodele şi isvórele Psichologieĭ apĕră posibilitatea şi rolul observaţiuniĭ interne, negată de Auguste Comte. În partea acésta semnalez o mică omisiune. Ne trimite (notă la pag. 23) la bucata A din apendice, în care e descrisă starea sufletéscă a unuĭ scriitor stăpânit de exerciţiul auto-observaţiuniĭ, şi nu ni se spune numele autoruluĭ aceleĭ bucăţĭ.

În restul părţiĭ întâĭ descrie apoĭ basa fisiologică a vieţiĭ sufletescĭ.

În partea acésta ar fi fost póte de dorit să se arăte: 1) că nu există nicĭ un cas, sciinţificesce stabilit, de fenomene psichice fără substrat fisiologic; 2) că activitatea aşà ḑisă inconscientă este ceea ce s'a numit inspiraţiune poetică, inspiraţiune creatóre, etc.; 3) că fapte ca cel citat la pag. 40 (o femee care nu scie limba ebraică recită sub imperiul frigurilor versete din Talmud) sunt fapte, carĭ s'aŭ întipărit îndestul memorieĭ nóstre pentru a fi evocate în unele împrejurărĭ, pe carĭ nu suntem stăpânĭ, dar nu îndestul pentru a fi evocate printr'un act normal de voinţă.

Partea a II-a, cea maĭ desvoltată, e consacrată inteligenţeĭ. La basă sunt sensaţiunile. Acestea sunt de diferite categoriĭ, şi anume de atâtea felurĭ, câte felurĭ de energiĭ specifice aŭ nerviĭ noştri. Sensaţiunile ne daŭ cunoscinţa lumiĭ exterióre, ceea ce ne daŭ nu este însă adecuat cu realitatea externă, ci este «produsul psichic resultat din contactul unuia din simţurile nóstre cu lumea de afară», cum ḑice d-l Găvănescul (pag. 49), şi adăugăm: produsul psichic resultat din acel

contact, transformat *conform* activităţiĭ specifice a nervuluĭ. De exemplu, nervul optic ne dă numaĭ sensaţiunĭ luminóse. O presiune, o isbire a aceluĭ nerv ne vor da prin urmare tot impresiunĭ luminóse. O lovitură aplicată în întunerec pe ochiŭ ne face *să vedem scânteĭ* (stele verḑĭ, cum ḑice fórte bine poporul). Acéstă caracteristică fórte importantă a aparatuluĭ nostru sensorial nu e scósă la ivélă acì, e însă expusă la pag 74, la sfîrşitul paginelor consacrate sensaţiunilor, şi se arată bine acolo cum decurge din acest fapt fundamental bariera eternă a relativităţiĭ cunoscinţeĭ omenescĭ, barieră care pe de o parte ruinéză tóte încercările vechĭ de a cunósce causele ultime, şi de alta garantéză religiuniĭ un domeniŭ propriŭ, acela al necunoscibiluluĭ, în care sciinţa nu va puté pătrunde nicĭ odată şi în care omul n'are altă călăuză decât credinţa. Savantul ḑice cu Dubois-Reymond: *ignorabimus* în veciĭ vecilor, iar credinciosul ḑice: *speramus* şi se simte întărit şi încălḑit.

Se descriŭ apoĭ opt felurĭ de sensaţiunĭ. (Cele cincĭ sensurĭ clasice şi simţurile: caloric, muscular şi organic.) Ar fi fost bine acì de a arătà, că din punctul de vedere al cunoscinţeĭ sciinţifice, cele maĭ preţióse simţurĭ sunt cel visual şi cel tactil. Numĕrarea, cântărirea şi măsurarea, carĭ ne daŭ cea maĭ mare parte a materialuluĭ nostru de cunoscinţă sciinţifică, nu sunt basate decât pe vĕḑ, ajutat saŭ controlat de pipăit, iar simţul cel maĭ puţin susceptibil de precisare sciinţifică e mirosul.

La pag 65 ni se vorbesce pe scurt, neapĕrat, de raportul cantitativ dintre excitaţiunea exterióră şi sensaţiune. Acì ar fi fost folositóre o trimitere la partea în care se trateză despre fisio-psichologie.

După aceea autorul expune cum sensaţiunile şi urmele ce lasă în viéţa psichică pe de o parte daŭ sentimentul personalităţiĭ propriĭ a euluĭ (care se sdruncină când dispar factoriĭ carĭ daŭ euluĭ caracterul necesar de permanenţă) şi pe de alta, prin alăturarea şi prelucrarea lor graţie memorieĭ, daŭ percepte şi *noţiunĭ*. Noţiunile sunt exprimate prin limbagiul denominativ şi predicativ, saŭ limbagiul omenesc propriŭ ḑis (pag. 108) şi graţie înlesniriĭ enorme ce dă limbagiul pentru fixarea şi mânuirea lor, ele daŭ: 1) judecata, 2) logica, 3) cunoscinţele formulate în corpurĭ de doctrină în genere.

Partea acésta e completată prin expunerea cercetăriĭ causelor, carĭ influenţéză operaţiunile intelectuale, ca influenţa profesiuniĭ (pag. 115), imaginaţiunea (pag. 116), sugestibilitatea (pag. 125), saŭ care o turbură trecĕtor, ca: visele (pag. 128) saŭ un timp maĭ îndelungat (pag. 131).

Sentimentele jócă póte în viéţa omuluĭ un rol maĭ mare decât in-

teligenţa, în tot casul acésta din urmă nu le stăpânesce decât la firile fórte culte saŭ apatice.

Am fi dorit să găsim acì, la pag. 163—164, sub rubrica «expresia emoţiunilor» ce-và maĭ mult, în privinţa roluluĭ inimiĭ. Tóte limbile, în tóte epocile, identifică *inimă* şi *sentiment*, căcĭ asupra nicĭ unuĭ organ nu se repercută aşà de tare, aşà de repede, orĭ-ce emoţiune ca asupra inimiĭ. Inima póte să cadă în stare de inhibiţie completă sub imperiul unuĭ sentiment violent, saŭ să gonéscă cu o putere nebună sângele în artere, în cât să svîcnéscă. În scrierea analisată nu ni se vorbesce de acéstă legătură aşà de tare decât în modul următor:

«II. Organele ce se impresionéză în momentul emoţieĭ sunt: 1) . . . . . , 2) . . . . . ., 3) . . . . . ., 4) inima, plămâniĭ.»

Afară de acésta, cetitorul care a cetit cu câte-và rîndurĭ maĭ sus:

I. Muschiĭ voluntarĭ ce slujesc la expresia emoţiilor, etc., se aşteptă să vadă sub cifra II *muschiĭ involuntarĭ*, iar nu titlul: «organele ce se impresionéză, etc.»

Titlul de *muschĭ involuntarĭ* trebuià cu atât maĭ mult să urmeze titluluĭ «muschĭ voluntarĭ», cu cât *inima* nu e decât un muschiŭ involuntar, maĭ corect un muschiŭ nesupus voinţeĭ—chiar tipul acestora— şi cu cât sentimentele şi emoţiunile maĭ intense aŭ acţiune şi asupra altor muschĭ involuntarĭ carĭ reguléză depărtarea unor produse de desasimilare.

Ar maĭ fi fost de dorit să se arăte cât de mult a contribuit sentimentul estetic la ridicarea niveluluĭ psichic al omeniriĭ prin caracterul sĕŭ desinteresat, prin puterea cu care se impune minţiĭ. Maĭ ales însă sentimentul religios ar fi trebuit să fie explicat maĭ pe larg decât în o pagină şi jumătate. Nicĭ o altă influenţă esto-intelectuală nu se póte comparà ca extensiune şi ca durată cu extensiunea şi durata religiunilor marĭ; acest singur fapt e de ajuns pentru ca chiar o minte nereligiósă să simtă rolul măreţ al simţuluĭ religios.

A treia faţă a vieţiĭ psichice, voinţa, e expusă în partea a patra (pag. 187—252). Mersul expuneriĭ e acesta: 1) «Cum se alcătuesce şi cresce voinţa din punctul de vedere al manifestăriĭ în afară, al descărcăriĭ motóre»; 2). «Cum se alcătuesce şi cresce voinţa despre partea *sentimentuluĭ* şi inteligenţeĭ.»

Se descriŭ întâiŭ fenomenele în carĭ voinţa nu intervine saŭ de-abià intervine, acte reflexe, instincte, apoĭ acelea în carĭ ea nu e liberă: imitaţiune, sugestiune, habitudinĭ. Înainte de habitudinĭ găsim (la pag. 212) *inhibiţiunea*. Acésta din urmă fiind însă un fel de triumf saŭ de

summum al voinţeĭ, credem că locul de a vorbì de ea ar fi fost tocmaĭ la sfîrşitul scăriĭ erarchice care merge de la actele reflexe la habitudinĭ.

După aceea vedem *dorinţa*, adecă componentul afectiv al voinţeĭ, şi trecem la voinţa clară şi determinată (pag. 224) şì ajungem la grava problemă a conflictuluĭ dintre determinism şi libertate, a baseĭ responsabilităţiĭ.

Aceste cestiunĭ nu pot neapĕrat să fie tratate alt-fel decât fórte sumar. În paginele în carĭ se vorbesce despre caracter, se amintesce că «isvorul cel maĭ adânc şi condiţiunea fundamentală a caracteruluĭ e organisaţiunea particulară a individuluĭ... e felul de constituire şi de funcţionare al organelor vieţiĭ vegetative din care ese fondul afectiv al cenestesieĭ.» (Pag. 242.)

Cetitorul ar fi fost ferit de a trece póte cu vederea aceste importante desluşirĭ, dacă ar fi fost învitat a se întórce înapoĭ la cele ḑise la capitolul sensaţiunilor organice (pag. 63, 64), unde pentru prima dată i s'a vorbit de *cenestesie.*

Întorcêndu-ne acum înapoĭ, ni se pare că autorul ese din cadrul sĕŭ, când scrie la pag. 191: «Acì avem o dovadă maĭ mult despre chibzuinţa şi predestinata organisaţiune teleologică a corpurilor şi fiinţelor organisate.» Concepţiunea teleologică, orĭ cât a fost atacată, are fórte mulţĭ susţinĕtorĭ, nu se póte spune însă că e dovedită. Lucrurile se petrec în organism, *ca şi când* ar fi puse la cale în vederea unor cause finale. Dar dacă aceste cause finale există saŭ dacă sunt o ilusiune a nóstră, acésta e o cestiune de metafisică, iar nu de sciinţă în genere saŭ de sciinţă psichologică.

În fine partea a V-a grupéză ḑece cestiunĭ finale, din carĭ am fi voit să vedem maĭ accentuată una: folosul practic al Psichologieĭ. Toţĭ mariĭ stăpânitorĭ de ómenĭ, Napoleon, Bismarck, la noĭ Brătianu, admirabil mânuitor de ómenĭ; toţĭ scriitoriĭ de prima ordine, Shakespeare, etc. aŭ fost psichologĭ marĭ, adecă adâncĭ cunoscĕtorĭ aĭ firiĭ omenescĭ. Cunoscinţa acésta n'o aveaŭ din cărţĭ, ba ceĭ maĭ mulţĭ nicĭ n'ar fi putut s'o aibă. Puţină psichologie metodică se scià, de exemplu, pe vremea luĭ Shakespeare. Cunoscinţele lor isvoraŭ din un dar excepţional de *intuiţiune.* Póte cine-và să cunóscă în perfecţiune anatomia, patologia, terapeutica, şi să fie un medic mediocru. Medic eminent e acel ce are darul observaţiuniĭ individuale, al intuiţiuniĭ repeḑĭ şi exacte, al judecăţiĭ clare, chiar dacă ar avé maĭ puţin bagagiŭ sciinţific decât altul. Acésta e şi diferinţa între un psicholog mare ca Napoleon şi un savant în psichologie. Or fi casurĭ când psichologiĭ, carĭ aŭ făcut să progreseze psichologia, aŭ fost şi psichologĭ practicĭ, nu este însă

nicĭ o legătură necesară între aceste două însuşirĭ. De aceea vedem în viéţa ḑilnică ómenĭ fără cultură, carĭ ghicesc firea şi gândurile altor ómenĭ cu cunoscinţe psichologice teoretice.

De fapt însă, afară de excepţiunĭ, o persónă care a studiat cu succes psichologia va sci maĭ bine să se conducă, va sci maĭ bine ce póte aşteptà în bine saŭ în rĕŭ de la ceĭ cu carĭ intră în contact, şi acésta o spune şi d-l Găvănescul (pag. 255, primul paragraf). Nu putem însă să considerăm decât ca un lapsus, că d-l Găvănescul pune printre literaţiĭ, carĭ aŭ fost psichologĭ marĭ, pe lângă un Goethe, un Shakespeare, şi pe Senkiewicz în *Quo vadis*, care când existà în originalul polon şi în traducere germană atrăsese puţin atenţiunea, şi care e la modă în tóte ţĕrile, de când a fost tradus în limba francesă Psichologia personagelor din *Quo vadis* s'ar puté aprópe da ca tip de psichologie convenţională.

Ultimele cestiunĭ tratate sunt :

Punctele de vedere din carĭ se pot studià fenomenele sufletescĭ, din carĭ decurg şi felurile de Psichologie saŭ împărţirile Psichologieĭ generale, şi avem Psichologia individuală, despre care trebuià să ni se ḑică că jócă un mare rol în critica literară şi în istoria literaturiĭ, Psichologia comparată (etnologică, a copiluluĭ), Psichologia anormalilor (a nebunilor, a surdo-muţilor, etc.), Psichologia criminală, Psichologia profesiuniĭ, Psichologia fisiologică, pe care o deosebesce autorul cu totul de Psichologia experimentală («studiarea fenomenelor sufletescĭ, ca atarĭ, considerate în ele înşi-le, nu în raporturile lor cu cele fisiologice»).

Fie-care din punctele ce am atins în acéstă expunere ar fi meritat o desvoltare mult maĭ mare, căcĭ e natura şi onórea Psichologieĭ de a tratà numaĭ cestiunĭ înalte, complexe şi abstracte. Am fi putut atuncĭ să reproducem paginele isbutite, carĭ ne permit să apreciem gradul de claritate la care se ridică d-l Găvănescul, puterea de înlănţuire logică ce arată.

Voiŭ reproduce acì în acest scop numaĭ pag. 256 care, după mine, se póte privì ca conclusiunea ce trebue să-şĭ formuleze cetitorul, după ce a terminat acéstă călĕtorie printre arcanele firiĭ omenescĭ.

«Dacă s'ar obiectà că învĕţând psichologia sistematică, nu ajungem a cunósce ómeniĭ; că nu putem spune, spre exemplu, de la prima dată, când vedem o persónă, cu ce fel de caracter avem a face, la ce ne putem aşteptà de la el; şi dacă s'ar conchide de aicĭ că, prin urmare, studiul acesteĭ sciinţe este nefolositor în viéţă, că numaĭ îndelungul contact cu semeniĭ ne înlesnesce cunoscinţa lor utilisabilă în practica de tóte ḑilele,—rĕspunsul n'ar fi greŭ de dat.

«Obiecţiunea ar rĕsturnà, fără să bage de sémă şi fără să voéscă, utilitatea şi importanţa *sciinţeĭ teoretice în genere.* Fără a vorbì de matematicĭ, chiar sciinţele naturale teoretice ar trebuì respinse, ca nefolositóre. În adevĕr, orĭ câtă zoologie generală ar sci cine-và, tot n'ar fi în stare a cunósce aşà de bine, ca un gîambaş: care cal e maĭ bun pentru curse, care pentru călărie saŭ pentru trăsură, care pentru şes, care pentru munte, după ce se cunosc defectele saŭ calităţile luĭ, fórte importante pentru utilisarea practică, etc. Tot aşà un politician, un Bismarck, póte cunósce maĭ bine, din practică, în mod empiric, *ómeniì,* aflând deprinderile şi disposiţiile lor, interpretând prin analogie nouĕle cunoscinţe. Dar deşì va *cunósce ómeniĭ,* el nu va *înţelege omul,* numaĭ cu atât. Ca şi giambaşul de caĭ, el nu va fi în stare *a explicà* faptele observate, pentru că nu va ajunge la raţiunea lor de a fi. Îĭ va lipsì tocmaĭ ce e maĭ esenţial şi maĭ greŭ de câştigat, *principiile, legile generale.* Zoologul şi psihologul, basaţĭ pe cunoscinţele lor generale, vor avé nevoe de o experienţă mult maĭ puţină decât aceea întrebuinţată de giambaş şi de politician, pentru a obţiné cunoscinţele detaliate, particulare, ale acestora. Şi atuncĭ eĭ vor posedà aceste cunoscinţe închegate într'un cadru sistematic, iar nu fără legătură între ele, nu anarchice, sporadice şi fragmentare, nu ca un material brut şi amorf.»

O psichologie generală şi elementară e fórte expusă să păcătuéscă prin obscuritatea definiţiunilor, prin neexacta alegere a termenilor, prin neologisme inutile, prin un abus de clasificare care o reduce la un şir de schematisme, prin lipsa de exemplificare care lasă spiritele tinere nelămurite.

După atenta cetire a cărţiĭ de faţă, pot afirmà cu satisfacţiune, că e scutită de tóte aceste grave defecte. Nu numaĭ atât, sper că prin claritatea eĭ, prin disposiţiunĭ tipografice carĭ deosebesc îndată desvoltările carĭ nu sunt esenţiale, prin sinceritatea expuneriĭ, va face pe tineriĭ de fire maĭ seriósă să studieze cu plăcere, şi decĭ cu folos, psichologia.

Acolo unde o definiţiune n'ar definì nimic—şi din nenorocire psichologia are multe asemenea părţĭ slabe — autorul nu se încurcă în aparenţe de definiţiunĭ. De exemplu, scrie (pag. 133): «Sentimentul, ca element primar şi simplu al sufletuluĭ, nu se póte definì.»

Fără a sacrificà nimic din caracterul sciinţific al Psichologieĭ, scóte la ivélă basa neclintită ce dă ea pentru morala superióră, aceea care resultă din învĕţămintele şi pildele sfinţilor, geniilor şi eroilor şi pe care massa omeniriĭ, deşì n'o pune în practică decât în slaba măsură

ce permite infirmitatea omenéscă, o admiră şi o respectă. Iată, de exemplu, cum expune d-l Găvănescul sancţiunea morală:

«Omul care, sigur fiind de impunitate din partea statuluĭ, a societăţiĭ şi a luĭ Dumneḍeŭ, ar sta la îndoélă, dacă trebue saŭ nu să se pórte onest, corect, leal, într'o împrejurare dată, acela trebue considerat de la început ca o fiinţă inferióră moralicesce şi degradată, în măsura în care ar fi pornit să transforme îndoéla sufletéscă în fapt real. Luĭ îĭ lipsesce resortul moral; şi orb cum este în domeniul ideilor despre bine şi nobil nu va puté fi condus decât de mobilul friceĭ, de călăuza celor-lalte principiĭ saŭ legĭ şi sancţiunĭ eteronome. Nu va merge de sine, ci va fi împins; binele nu-l va face de voe, ca o fiinţă liberă, ci silit, ca o fiinţă sclavă unor pasiunĭ şi principiĭ inferióre de acţiune. Natura luĭ este incompletă, viţios organisată; sufere, aşà cum se află, de un defect de constituţie psihică, pe care o îngrijită educaţie ar fi fost în stare să-l evite, saŭ cel puţin să-ĭ micşoreze forţa. Chiar în casul, când se pórtă drept şi meritoriŭ, nu simte întréga recompensă a unuĭ suflet în adevĕr drept şi onest. Satisfacţia luĭ este maĭ mult negativă: e liniştit c'a scăpat de controlul legiĭ, de critica gurilor rele, de pedépsa luĭ Dumneḍeŭ. Dar în acéstă stare sufletéscă, nu vedem plăcerea positivă, adesea fórte intensă, a consciinţeĭ care se extasiéză la contemplarea tainică a uneĭ acţiunĭ meritoriĭ liber executate; din contră, o părere de rĕŭ se amestecă într'însa: părerea de rĕŭ că, fără acele stavile exterióre, el şĭ-ar fi îndeplinit o poftă, la satisfacerea căreia îl împingeaŭ impulsiunile luĭ egoiste, ce aŭ crescut ca nisce bălăriĭ parasitice şi veninóse pe substanţa sufletuluĭ sĕŭ, şi s'aŭ desvoltat prin exerciţiŭ, din causă că aŭ fost îngăduite, ascultate şi satisfăcute.»

În vederea celor ḍise până acì, cred că pot recomandà scrierea d-luĭ Găvănescul pentru Premiul Adamachi.

În casul subsidiar însă, când ar resultà din cercetarea celor-lalte cărţĭ presintate la acel premiŭ, că şi ele merită a fi premiate, vĕ rog să daţĭ «Elementelor de Psichologie», o parte a premiuluĭ, căcĭ acesta se póte împărţì.

Sunt convins că d-l Găvănescul va da în viitórele ediţiunĭ ale lucrăriĭ sale desvoltarea cuvenită expuneriĭ sentimentuluĭ religios, aşà în cât să rĕmână cetitorul pătruns de covîrşitórea sa însemnătate.

Ernest C. Gheorghiu şi **Dr. S. C. Gheorghiu**, *Vînătórea în România*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Anghel Saligny**.

Conform însărcinăriĭ ce mi s'a dat de Comisiunea premiilor, am

examinat uvragiul d-lor Ernest C. Gheorghiu şi Dr S. C. Gheorghiu despre *Vînătórea în România.*

Acest uvragiŭ cuprinde 451 pagine in-8°, este ilustrat cu numeróse figurĭ în text şi urmat de un tabloŭ grafic colorat, în care se indică diferitele speciĭ ce sunt permise a se vînà în anumite epoce ale anuluĭ.

Materia este împărţită în 20 părţĭ, şi anume: Partea I în care se face istoricul vînătóreĭ, partea II în care se dă terminologia, partea III în care se face descrierea zoologică a vînatuluĭ, partea IV în care se tratéză despre puşcă şi muniţiunĭ, partea V în care se vorbesce despre câne, părţile VI, VII, VIII şi IX în carĭ se descriŭ diversele mijlóce pentru vînătóre, partea X relativă la exterminarea fiarelor stricătóre, părţile XI şi XII în carĭ se descriŭ diversele aparate şi accesoriĭ necesare vînătoruluĭ, partea XIII în care se face teoria tiruluĭ, părţile XIV, XV şi XVI în carĭ se daŭ consiliĭ relative la îmbrăcămintea şi igiena vînătoruluĭ, precum şi pentru casurĭ de accidente, părţile XVII şi XVIII în carĭ se tratéză prăsirea şi protecţiunea vînatuluĭ, partea XIX în care se arată modul de preparaţiune al vînatuluĭ pentru facerea diferitelor mâncărĭ, şi în fine partea XX în care se reproduce şi se comentéză legea vînatuluĭ din 1891 şi în care se propun unele modificărĭ la acéstă lege.

Vom examinà pe rînd diferitele părţĭ, începênd cu cele maĭ bine tratate.

Armele de vînătóre şi muniţiunile sunt descrise cu multă competinţă. Consiliile pe carĭ autoriĭ le daŭ relativ la încărcarea armelor şi a muniţiunilor, la confecţionarea cartuşelor, la tir, la întreţinerea armelor, sunt într'adevĕr practice.

În partea V relativă la câniĭ de vînătóre se găsesc indicaţiunĭ şi precepte folositóre în ceea ce privesce crescerea şi dresarea lor, precum şi în ceea ce privesce recunóscerea diferitelor rase de cânĭ. Partea în care se vorbesce despre bólele cânilor şi vindecarea lor este bine tratată, iar sfaturile ce se daŭ acolo sunt de o reală valóre pentru vînătorĭ. Multe din medicamentele indicate sunt însă anevoe de obţinut, ca de exemplu · licórea luĭ Fowler, nux vomica, laudanum, opium, sublimat corosiv, belladona, auripigment, cantharide, etc. Ar fi fost util să se indice şi medicamente pe carĭ vînătoriĭ să şi le pótă procurà cu maĭ multă uşurinţă.

Capitolele în carĭ se tratéză despre vînătóre sunt bine scrise şi forméză partea principală a lucrăriĭ d-lor Ernest C. Gheorghiu şi Dr. C. Gheorghiu. În acéstă parte eminamente practică, autoriĭ şĭ-aŭ atins scopul ce şĭ-aŭ propus, anume de a învĕţà pe vînătorĭ să vîneze;

acì sunt indicate metodele cele maĭ potrivite cu particularităţile ţĕriĭ nóstre şi cu condiţiunile în carĭ se găsesce vînatul la noĭ. În special partea X, în care autoriĭ se ocupă cu exterminarea fiarelor stricătóre, atât de abundente la noĭ, este utilă nu numaĭ vînătorilor dar şi locuitorilor şi proprietarilor ruralĭ.

În părţile XIV, XV şi XVI în carĭ se tratéză despre accidente, autoriĭ daŭ poveţe vînătorilor relative la îmbrăcămintea şi igiena lor, poveţe carĭ probéză experienţa autorilor în acéstă privinţă şi carĭ neapĕrat vor puté fi de mare folos celor ce se ocupă cu vînătórea.

În părţile XVII şi XVIII autoriĭ se ocupă cu prăsirea şi protecţiunea vînatuluĭ. Acesteĭ părţĭ ar fi fost bine să i se deà maĭ multă desvoltare şi maĭ multă atenţiune.

În fine în partea XX, după ce se reproduce legea şi regulamentul vînătóreĭ, precum şi un comentariŭ al lor, autoriĭ maĭ fac şi unele propunerĭ raţionale de modificările carĭ s'ar puté introduce în acéstă lege. Ca adaos la acéstă parte, este şi tabloul grafic pe care l-am menţionat maĭ sus.

Pe lângă aceste părţĭ, carĭ sunt tratate cu competinţă, trebue să menţionăm că uvragiul are şi o parte maĭ slabă, şi anume partea III, în care se face descrierea zoologică a animalelor. Acì autoriĭ confundă une-orĭ specia cu genul şi cu varietatea, daŭ definiţiunĭ incomplete, ca de exemplu definiţiunea mamiferelor (pag. 38), etc.

Redacţiunea uvragiuluĭ lasă de dorit în unele părţĭ, la carĭ nu s'a dat tótă atenţiunea. Din acéstă causă se găsesc şi câte-và contraḑicerĭ: ast-fel la pag. 139 se ḑice că damasul inventat de englesul Greener e cunoscut sub numele de Damas engles, Damas marmorat saŭ Damas Bernard, după numele inventatoruluĭ Leopold Bernard din Paris; la pag. 151 se arată maĭ întâiŭ că alicele fabricate cu plumb frances sunt maĭ bune, apoĭ tot pe aceeaşĭ pagină, că plumbul engles întărit este preferabil, căcĭ are «o penetraţiune cu 25 % superióră celuĭ ordinar», iar la pag. 372 se recomandă plumbul móle, «fiind-că are o maĭ mare putere de pătrundere» ca cel întărit.

În afară de aceste câte-và observaţiunĭ însă, lucrarea este bine studiată şi bine făcută maĭ ales, după cum am arătat, în partea eĭ principală, care privesce direct pe vînătorĭ.

Ea este o lucrare de merit şi de o reală valóre practică.

Pentru aceste motive propun ca acest uvragiŭ să fie admis să concureze cu cele-lalte uvrage propuse pentru premiare.

Dr. E. Grigorovitza, *Românii în Monumentele literare germane medievale.* Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **Dr At. Marienescu.**

Opul e insinuat pentru premiul de 5.000 de leĭ din Fundaţiunea Adamachi şi cu decisiunea din 19 Noemvrie 1901, No. 3.971, a Academieĭ, Române sunt însărcinat de a-mĭ da părerea.

Opul e împărţit în 4 părţĭ.

Partea I. *Cronica rimată a luĭ Ottakar* (pag. 9—105). Autorul în istoricul croniceĭ naréză: Că scriitorul croniceĭ rimate a fost germanul Stirian Ottakar; că acéstă întâia parte a scris-o între aniĭ 1285—1287, iar a doua în anul 1309, când şĭ-a terminat cronica; până ce Jacobi redactarea croniceĭ o pune între 1300—1317; maĭ departe spune că Ottakar se ţineà de familia Lichtenstein şi că a fost discipolul poetuluĭ cântăreţ Konrad von Reuenthal; că cronica rimată cuprinde o istorie poetisată în aprópe 100.000 de versurĭ.

Autorul ne spune că cuprinsul croniceĭ se ocupă cu istoria Principatuluĭ Austrieĭ şi a ţĕrilor învecinate, Stiria, Carintia şi dinprejur; maĭ departe, că se ocupă cu Bavaria, Ungaria, Boemia, marele Principat Transilvania (Ardélul) şi că atinge şi Valachia în vre-o 300 de versurĭ

Autorul istoria croniceĭ cu istoria altor ţĕrĭ o légă în acest mod (pag. 13):

După mórtea luĭ Andreiŭ III la tronul Ungarieĭ a fost candidat Otto din Bavaria şi aŭ fost şi alţĭ pretendenţĭ, Carol Robert de Anjou şi Principele Vladislav din Boemia. Otto, după ce s'a încoronat în Alba-Regală, vine în Transilvania, însă Principele Laszló îl prinse pentru că voià ca de la Otto să capete insemnele şi coróna; dar fiind-că Otto nu i le-a predat, Laszló îl chinuesce şi-l trimite dincolo de pădure, la regele Valachilor, ca să încerce de a scóte de la Otto insemnele de încoronare (p. 14).

Acum se descriŭ torturile luĭ Otto prin regele Valachilor, carele îl expediéză la regele George în ţéra Ruşilor, şi George pentru torturare declară răsboiŭ Valachilor. Otto iea pe fata regeluĭ, carele îl petrece la ducele din Glogau şi apoĭ în Bavaria (p. 31).

Observărĭ: 1. Autorul a tradus de la versul 88.539 până la versul 88 700 şi în urmare numaĭ acest material istoric îl cunóscem bine Autorul trebuià ca, într'un extras precis şi suficient, să arăte materialul istoric de la versul 1 până la versul 88.539, ca prin acésta să se arăte domnitoriĭ contimporanĭ, unele fapte istorice ale lor, ca să se cunóscă epoca în care se amintesce de Valachĭ, căcĭ despre cronica întrégă trebue să avem cunoscinţă cât de scurtă.

Ottakar pertractéză timpul de la mórtea luĭ Manfred până la mórtea Împĕratuluĭ Heinrich VII. În acest timp se cuprind istorióre despre Rudolf de Habsburg, Ottokar din Boemia, Adolf de Nassau şi Albrecht I.

Manfred a fost regele Sicilieĭ, născut la 1181, fiul Împĕratuluĭ Friedrich II. În 26 Fevruarie 1266 a cădut în luptă Heinrich VII, rege din dinastia Hohenstaufen, născut la anul 1211, mort la anul 1242.

Rudolf de Habsburg în Austria a domnit de la 1276—1282; Ottokar de Boemia de la 1248—1278; Adolf de Nassau de la 1292—1309; Albrecht I de la 1282—1308. Istoriórele sunt din viéţa ĕstora.

2. *Otto e regele Ungarieĭ.* După ce în 14 Ianuarie 1301, cu mórtea luĭ Andreiŭ III s'a stins dinastia Arpadilor, o parte din staturile Ungarieĭ aŭ părtinit pe Wenzel III din Boemia, pentru că erà născut din o fată a luĭ Andreiŭ III şi Wenzel sub numele Ladislaŭ V s'a încoronat în Ungaria, dar pentru că nu se puteà susţiné pe tron, coróna a predat-o Duceluĭ Otto de Bavaria şi acesta asemenea s'a încoronat şi a refăcut coróna şi insemnele imperiuluĭ. Majoritatea Ungurilor însă a voit pe Carol Robert din Neapole, din dinastia Anjou, şi pentru că acesta erà favorisat de Papa şi de regele german, majoritatea a ales pe Carol Robert, carele după mamă erà din viţa arpadiană, s'a încoronat cu coróna nouă şi a domnit de la 1308—1342.

3. *Otto Regele şi Ladislaŭ Apor Voevodul Ardéluluĭ.* De la 1301 până la 1308 aŭ ţinut certele pentru tronul Ungarieĭ. În timpul certelor de tron, Ducele saŭ Voevodul din Ardél şĭ-a ridicat puterea, aspirând şi la tron. După documente, Voevodul Ardéluluĭ a avut reşedinţa sa maĭ adese-orĭ în Sânt-Imbru, lângă Alba-Iulia (Belgrad).

Ioan Russu în istoria (1) sa ne spune întîmplărĭ, carĭ fórte bine deslușesc cronica luĭ Ottakar, anume:

«Pontificele Bonifacius VIII s'a dechiarat pentru Carol Robert şi în contra luĭ Wenzel (slav). Acesta cu tatăl sĕŭ, regele Boemieĭ, intrară cu putere armată în Buda *şi luând cu sine insemnele regatuluĭ,* se îndepărtară. Dar partida inimică a luĭ Robert alese de rege acum pe Ottone din Bavaria, un om belicos şi înţelept. Acesta *scóse de la Wenzeslav insemnele ţĕriĭ* şi, travestindu-se în vestminte de neguţător, venì la Oedenburg (Soprony) şi de acolo trecù la Alba-Regală (Székesfehervár), unde Ottone se şi încoronă de rege. Însă la acéstă încoronare nu fură de faţă decât numaĭ doĭ episcopĭ şi puţinĭ dintre fruntaşiĭ ţĕriĭ... Aşà trecură treĭ anĭ de dile fără de a se pune capĕt devastaţiunilor. În urmă Ottone se determină la o călĕtorie în

(1) Ioan Russu, *Compendiŭ de istoria Transilvanieĭ,* Sibiiŭ 1864, pag. 140—143.

Transilvania (Ardél) spre a încheià cu Voevodul de acolo, cu Ladislaŭ Opor (saŭ Vypor) o alianţă în contra luĭ Robert. Se scrie că Ottone ar fi păşit în legătură de rudenie cu dînsul, desponsându-se cu fata aceluia. Însă Ottone, venind în Transilvania, fu prins de Ladislaŭ, care încă umblà după domnie, şi numaĭ după ce Ottone lăsă insemnele ţĕriĭ în mânile aceluia, şi după ce promise că se va renunţà de pretenţiunea de a se face rege, putù să-şĭ capete libertatea sa în 1308. Se scrie că Ottone a venit în Transilvania fiind chemat de Saşĭ, carĭ trimiseră o deputaţiune ca să-l salute pe tronul Ungarieĭ. Eĭ se bucurară vĕḑênd că, prin Otto, la sceptrul domnieĭ ajunge un rege de elementul german. Într'aceea, până când Ottone se ţineà prins, Pontificele Clemente V chemă dieta la Buda. Acì Robert se alese de rege şi sfaturile ţĕriĭ îĭ jurară credinţă. Fiind-că coróna ţĕriĭ se aflà în mânile Voevoduluĭ din Transilvania, Ladislaŭ, Robert se încoronă cu o corónă nouă. După aceea Ladislaŭ, străpunênd insemnele ţĕriĭ Robert în 1310 chemă o altă dietă pe câmpul Rákos. Acì se întărì din noŭ alegerea luĭ de rege şi se încoronă cu coróna luĭ Sfîntul Ştefan.»

Ast-fel Ladislaŭ Apor însuşĭ a vrut să fie regele Ungarieĭ, şi pentru acésta ĭ-aŭ trebuit coróna şi insemnele ţĕriĭ.

Maĭ sus se ḑice că, după treĭ anĭ de cértă, adecă din 1301—1305, a plecat Ottone în Ardél, şi verosimil că Apor l-a prins în aniĭ 1305—1307, şi apoĭ în adevĕr l-a eliberat în 1308.

4. Autorul, versul 88,539: «Nu sant der Herzog *über walt*, l-a tradus: «Decĭ Ducele trimise *peste munţĭ* (adecă peste Carpaţĭ) pe soţiĭ sĕĭ îndată cu Valachul.»

Dar *über walt* nicĭ odată nu însémnă peste munţĭ, ci *peste pădure*, dincolo de pădure, şi alt-cum acesta e înţelesul şi istoric.

Să vedem acuma, că unde a fost «*pădure*» şi unde «*peste pădure*» saŭ «dincolo de pădure?»

În Ungaria veche erà un teritoriŭ neprecis prin hotare şi latinesce se numià: *Silvania*, unguresce Szilágyság. Fogarasi János în Dicţionarul sĕŭ ḑice: «Szilágy, Szilágyság, un prejur păduros de ulmĭ, un prejur între Ungaria şi Ardél.» În 1876 pe locul Silvania s'a format comitat noŭ, cu numele Szilágy, pe ţĕrmul stâng al Tiseĭ, şi s'a format din comitatele Crasna, Solnocul-de-mijloc şi din o parte din Dobâca. Silvania de la latinul silva, pădure, nemţesce Wald, unguresce erdó, acéstă Silvania (pădurime, prejur de loc de pădure) în cronica luĭ Ottakar se numesce «pădure.»

Acum să căutăm că ce teren e *über walt*, peste saŭ dincolo de pădure?

Terenul dincolo de Silvania la început nu a avut nume special maghiar

orĭ latin, ci în documentele vechĭ latine din secolul XII s'a numit numaĭ «Ultra silvas», adecă dincolo de pădure, ţéră peste pădurĭ, adecă dincolo de Silvania; saŭ se numià şi partes ultrasilvanae, adecă dincolo de părţile păduróse, şi maĭ târḑiŭ s'a format numele Transilvania, peste Silvania, până ce la Românĭ, numele Ardéluluĭ există din antichitate. Über walt e dar Trans-silvania (Ardélul).

În documentele maĭ vechĭ unguresci Ultra silvas, über Walt, se află sub numele Erdo-elve; erdó, pădure, elve, dincolo,—decĭ tot aceea ce e latinesce şi nemţesce. Ast-fel la început—şi pe timpul luĭ Ottakar—pentru Ardél a existat numaĭ nume circumscris, adecă peste pădure. Maĭ târḑiŭ la Ungurĭ s'a format numele Erdély (erdó, pădure, el, loc). (1)

În acest mod über walt e Ardélul, teritoriŭ în Ardél, şi nu însémnă «dincolo de munţĭ», adecă dincolo de Carpaţĭ, respective în Valachia, şi ast-fel Valachul luĭ Ottakar s'a aflat unde-và pe teritoriul Ardéluluĭ.

5. *Ce teritoriŭ puteà să fie acela? Şi cine a fost Valachul?*

Acest teritoriŭ a fost ţéra Făgăraşuluĭ şi Amlaşuluĭ, şi anume cetatea Făgăraşuluĭ, carĭ încă sub Radu Negru saŭ Radu Basarab, 1230—1245, eraŭ în posesiunea Românilor.

Dacă cercetăm pe Fotino (2), acesta ḑice: De la 1298 până la 1325, a domnit Ştefan I Mailat Basarab. Acesta în chronologia ţĕriĭ nu se amintesce, dar chronologia sîrbéscă ḑice că el a adus iară în bună stare domnia Făgăraşuluĭ, reînnoindu-şĭ cetatea de acolo.

Dacă consultăm pe B. P. Hasdeŭ (3), acesta elimineză pe Ştefan I Mailat dintre domnitorĭ, şi la aniĭ 1298—1310 pune pe Mircea I, care în 1301 denumesce pe fiul sĕŭ Alexandru de Duce al Făgăraşuluĭ.

Ladislaŭ Apor pe timpul certelor de tron, 1301 — 1308, a fost prepotent în Ardél; el în 1305 — 1307 a prins pe Regele Otto, de bună sémă în Sânt-Imbru, reşedinţa sa regulară, şi de acì a trimis maĭ întâiŭ soţia şi apoĭ pe Ottone la Domnul valach din Făgăraş, care maĭ verosimil a putut fi Mailat, cu care s'a putut înţelege, ca să-l sprijinéscă la ajungerea pe tron, şi până atuncĭ pe Ottone să-l ţină ascuns.

6. În versul 88.678 se află: Kunic Georin von Riuzen, în versul 88.686: gegen Riuzen hin (pag. 28), şi autorul traduce: Rege Georin al Rusieĭ (Haliciuluĭ) şi: spre Rusia încolo.

---

(1) După felurite articole din Meyer, *Conv-Lex.*

(2) *Istoria generală a Dacieĭ,* de Dionisie Fotino, Bucurescĭ 1859, tom II, p. 10.

(3) *Etymologicum Magnum Romaniae,* tom IV. Negru Vodă, pag. 171 şi 270. — Şi I. Cav. de Puşcariu, în *Negru Vodă,* pag 11, înşiră pe Mailat la anul 1298—1301.

Traducerea nu e corespunḑĕtóre şi lipsesce explicarea, că cine aŭ fost aceĭ: Riuzen (Riuţiĭ)?

Riuzen la Germanĭ se chémă Rot-reuszen; ţéra Rot-Russland erà voevodat în imperiul vechiŭ polones, împărţit în maĭ multe provinciĭ: Lemberg, Przemysl, Sarok, Halics, Chelm şi Lidaczen, şi a cuprins în sine Galiţia de aḑĭ, câte odată Wolhynia şi Podolia şi alte părţĭ din guberniile Lublin şi Radom.

Rot-reussiĭ sunt dar Riuţiĭ din cronica luĭ Ottakar.

Halics e oraş în Galiţia, în colţul unde rîul Zukew intră în Dnistru. H. din 1140—1255 a fost reşedinţa principilor ruşĭ, aşà numiţĭ «împărţiţĭ» preste unele teritoriĭ, purceşĭ din dinastia Rotislaŭ, apoĭ din dinastia Roman, venită din Vladimir. Roman domnesce de la 1198 — 1205, fiul sĕŭ Daniel de la 1215—1266. Atuncĭ urméză Schwarno şi apoĭ George şi Voleslav, fiiĭ celuĭ din urmă, carĭ domnesc între 1325 — 1340. Oraşul Halics, cu ţéra Rot-reussen la 1340, a fost cucerit de Casimir-cel-Mare, şi dinastia Roman se stinge.

În urmare în 1308, când regele Ottone a scăpat la regele Georin din Halics, a fost un Principe Georin, dar carele încă nu ajunsese la domnie.

Las unele materiĭ maĭ neesenţiale fără observărĭ.

Partea II. *Nibelungenlied.* Autorul desluşesce: Nibelungenlied representă punctul de culminaţiune a literaturiĭ germane medievale, care a durat două secole, în intervalul de la 1200—1400. Poema N. e născută din poesia poporală din vécul XIII şi autorul eĭ nu e cunoscut.

Partea primă: Der Niebelungen Not a isvorît din materiĭ mitice, cărora le-a dat nascere imigraţiunea popórelor. Partea a doua: Der Nibelungen Klage e întemeiată din fragmente de poesi ĭpoporale germane, e tânguirea acelora, carĭ aŭ supravieţuit evenimentele tragice din partea primă.

Autorul la pag. 113—117 comunică text vechiŭ, anume strofele 1.274— 1.289, şi adecă aventura a XII-a ce se referă la Attila şi la Ramunc, Ducele din ţéra Valachilor. Textul acesta nu-l comunică şi în traducere românéscă.

Şi eŭ, deşì tradusesem acéstă materie, din causa timpuluĭ şi a descrieriĭ o las afară.

Observărĭ: 1. Autorul trebuià să comunice pe scurt în extras întréga epopee, căcĭ numaĭ aşà póte da ideia despre strofele publicate nemţesce; când cunóscem întregul, pricepem maĭ bine părţile.

2. Autorul a intrelăsat de a traduce textul nemţesc publicat pe

limba românéscă, şi acésta ar fi fost de lipsă pentru o carte destinată publiculuĭ.

3. Autorul la pag. 113 face nota· «În vederea *scopuluĭ didactic* al acesteĭ publicaţiunĭ, textul acì este lăsat a fi tradus cu ajutorul indicelor gramaticale de la capul I şi ajutorul glosaruluĭ special.

Când însă e vorba de text, ce se referă la istoria nóstră, acela trebue nu numaĭ tradus, ci explicat din tot punctul de vedere, ca şi alţiĭ să facă scrutărĭ. Pentru scopul didactic, ar fi destul material în partea nepublicată cu text original.

4. Autorul la pag. 120—123 încércă nisce explicărĭ fugitive şi maĭ mult numaĭ combinărĭ de ale sale, şi regretă că în Valachia luĭ Attila nu póte cunósce Valachĭ contemporanĭ de aĭ luĭ Attila. Autorul nu-şĭ dă truda ca barem să indice timpul luĭ Attila, să încerce a dovedì, că din textul publicat, carĭ sunt persóne istorice, şi carĭ mitice, şi să arăte terenul geografic, pe unde aŭ fost evenimentele.

Autorul trebuià să cerceteze, că óre alţĭ Românĭ scris-aŭ ce-và despre acéstă materie, şi dacă aŭ scris, să-ĭ întrécă în descoperirile istorice. Aşà d. e.: B. P. Hasdeŭ, în *Istoria critică a Românilor*, la pag. 100: Arabisarea Românilor în Nibenlungenlied.—Dr. At. Marienescu: *Româniĭ în Nibelungenlied (Familia*, an. 1898, pag. 339); *Ausoniĭ în Italia, Ausoniĭ în Dacia. (Familia*, an. 1894, pag. 545), pentru că într'adevěr pe timpul luĭ Attila eraŭ Valachĭ în Dacia.

Partea III. *Citate din alte manuscripte (germane) medievale.*

A) Autorul (pag. 127) ne spune că istoricul irlandes Snorre Sturlason (1189—1241), scriitorul Edeĭ maĭ tinere în cronica sa Heimskringla, vorbesce despre o expediţiune a Regeluĭ Alexios Komnenos I, care a fost întreprinsă la anul 1080—1118 contra păgânilor din *Blokumannaland.* Asemenea Einar Skulason, preotul scandinav, în imnul sěŭ Geisli, amintesce despre valea Petzinavellin în Blokumannaland·

Autorul Grigorovitza în explicaţiunea sa ajunge la Valachia (Muntenia) şi la Saşiĭ din Ardél; ḑice că pe Românĭ îĭ numesc Blach şi acésta însémnă negru, maĭ departe, că şi la alţĭ poeţĭ germanĭ se află numele Walachen, Wlachen, Walchen şi Walhenlant.

Observărĭ: 1. Autorul smintesce, când textul german vechiŭ nu-l arată maĭ pe larg decât câte un şir saŭ douě şirurĭ; pentru ca să se vadă, că între ce împrejurărĭ se află Blokumannaland; şi smintesce că textul citat nu-l traduce pe romănesce.

2. În textul luĭ Sturlason se află Grik-land (Grecia) în legătură cu Blokumanna-land. Ast-fel B. a fost aprópe de Grecia. Acì e vorba de Blachiĭ din Balcan de lângă Grecia, cum pe timpul cruciatelor s'aŭ

luptat cu Grecii şi cu Cruciaţii. Autorii bizantini ne spun de Blachia mare şi de Blachia mică. Cruciaţii acì aŭ aflat Blok-u-mann-a-land, ce nume e compus ast-fel: Blok (vlach, valach); u (este o literă legătóre între consonantele k şi m); mann (e cuvînt german; însemnéză om, bărbat); a (e literă legătóre între n şi l); iară land (înşémnă ţéră, teritoriŭ). Deci nu póte fi vorba despre Valachia de la Carpaţi, care s'a înfiinţat mai târḑiŭ.

B). Autorul (la pag. 129) ḑice: «Este vorba de termenii Rumeny, Romanie, Rumeney, pe care i-am întâlnit... prin tesaurele literaturii germane». Cuvîntul Romania figuréză la poetul Neidthardt şi aduce expresiunea ca nume geografic, într'o expediţiune:

«Aldurch der Unger lant, wider durch die Bulgerie her wider uz und durch die Romanie.» (Prin Ungaria, prin Bulgaria şi prin Romania.)

Autorul (la pag. 130) arată că şi o parte din Asia mică se chemà Romania... desperez pentru geografia veche şi aflu că Rumeney să fi fost regiunea Carpaţilor saŭ chiar în Panonia (131), ba chiar Romagna din Italia.

Observări: 1. Romania (Romanie, Rumeney), Edward Gibbon, Geschichte des römischen Weltreiches, adecă istoria căderii imperiului roman, tom XII, pag. 46, despre Amurat I, la anul 1360—1389, scrie: «La lumina slabă şi ostenită a analelor bizantine, observăm că el (Amurat) fără de nici o împotrivire a supus provincia întrégă Romania saŭ Thracia, de la Hellespont până la muntele Haemus (Balcan) şi până la marginea capitalei (Constantinopole) şi Adrianopole şi-a ales de reşedinţă regéscă a guvernării şi religiunii sale în Europa.» Dar Gibbon despre acéstă Romanie mai scrie şi la paginele 45, 101, 114, 118, 318 şi 323.

În acest mod scim apriat, că călătoria Cruciaţilor a fost prin Ungaria, Bulgaria şi Romania (Thracia). În locul numelui Romània la Turci e Rum-el-ia (aḑi Thracia şi ce-và din Macedonia), Gottfried Bouillon la anul 1097 a trecut prin Germania, Ungaria, Bulgaria, Romania. Friedrich Barbarossa la 1189—1193 a trecut peste Dunăre prin Bulgaria, Romania, a cuprins Adrianopole şi a străbătut în Asia mică.

Deci datele istorice în Monumentele vechi germane purced din aceste răsbóie cruciate.

2. *Romania în Asia mică.* Constantinopole la anul 1204 a fost cuprins de Latini, şi în Orient s'a făcut împĕrăţia latină de la 1204—1261.

Balduin la 1204 a cuprins Constantinopole. Dinastia bizantină domnitóre a trebuit să-şi caute altă reşedinţă. Teodor Lascaris la anul 1205 a înfiinţat împĕrăţia romană de la Nicea, şi s'a mutat acolo în

Romania nouă, domnind până la 1222. Bathatzes e împĕrat de la 1222—1254 în Nicea. A urmat Teodor II apoĭ Michail Paleologu, carele a scos pe Latinĭ din Constantinopole, şi la anul 1266 se mută la Constantinopole. În acest timp a fost Romania în Asia mică.

Dar Asia mică şi maĭ nainte a fost imperiŭ roman, şi acolo aŭ locuit Romanĭ. Deci tot-deauna a putut să pórte numele Romania.

Gibbon (tom. XI, pag. 187—204), la anul 1097, scrie: Arslan, Sultanul turcesc, în 1097 erà în Nicea. Germaniĭ şi Latiniĭ în 14 Maiŭ şi 20 Iunie 1097 aŭ asaltat Nicea. Arslan teritoriul sĕŭ din Asia mică l-a numit *Rum*, pentru că acest nume la Turcĭ însémnă Roman. Regatul sĕŭ Rum s'a întins de la Hellespont până la granițele Sirieĭ.

3. Dar şi în Grecia a fost o Romanie pe timpul cruciatelor.

Veneția la anul 1203 a cuprins Constantinopole, maĭ târḑiŭ şi alte ținuturĭ în Morea (Grecia) orientală, anume: districtele Nauplia, Argos, Corint, *Tripolița* şi *Laconia* cu capitala Napole (Nauplia), şi acest teritoriŭ întreg s'a numit: Romania, Rumania (1).

Partea IV. *Glosariŭ medio-german-român.* E un op lucrat cu pricepere de limba germană. Nu se póte face observațiune, decât că ar fi trebuit să se explice şi numele istorice şi geografice

Părere: 1. Autorul Grigorovitza pentru cartea sa *Româniĭ în Monumentele literare germane medievale* şĭ-a ales merituóse materiĭ de interes istoric românesc şi şĭ-a dat atare trudă, ca să deslege temele sale istorice, însă a grăbit cu studiarea şi nepregătit bine a grăbit cu tipărirea, căcĭ pentru ast-fel de materiĭ ar fi fost de cinosură: Nonum prematur in annum.

2 Fiind-că materiile sunt de însemnătate pentru istoria nóstră, deosebĭ a Românilor din Peninsula balcanică, ca istorie comună de maĭ mulțĭ secolĭ; şi fiind-că Academia Română, acolo unde este posibil de a se rezidì istoria şi autorul e capabil de o prelucrare merituósă, e gata să deà indigitațiunĭ pentru cele ce lipsesc, Academia Română o face acésta cu plăcere, în speranță că autorul va cercetà istoriile răsbóielor cruciate şi, prin prelucrarea opuluĭ, va ajunge la resultatul dorit.

3. Autorul pentru năzuința sa şi pentru unele lucrărĭ şi explicărĭ nemerite merită tótă lauda, dar opul sĕŭ insinuat la premiŭ nu se póte recomandà.

(1) Datele istorice explicătóre din articole separate din Meyer, *Con-Lex.*, etc.

Ilie Marinescu-Avramin, *Procesul apercepţiunii saŭ Treptele didactice formale aplicate la lecţiunĭ practice din tóte obiectele învĕţămêntuluĭ primar, ed. I,* Bucurescĭ 1901.—*Raport de* **I. Caragiani.**

Autorul, după ce în prefaţă arată importanţa pedagogieĭ şi dă într'un mod confus explicarea titluluĭ lung al cărţiĭ sale, ne spune apoĭ că lucrarea sa cuprinde două părţĭ, adecă partea teoretică şi partea practică. Despre partea teoretică, după care a fost călăuzit la compunerea părţiĭ practice, autorul ne spune: Pentru compunerea acesteĭ părţĭ a lucrăriĭ mele, am consultat pe eminentul psicholog d-l St. Velovan, I. Popescu, W. Wundt, H. Spencer, Herbart şi P. Radestock. Întru cât îmĭ pot atribuì originalitatea lucrăriĭ o vor spune ceĭ ce cunosc pe aceştĭ autorĭ; iar despre partea practică a cărţiĭ sale, autorul ne spune: Unele din aceste lecţiunĭ practice sunt prelucrate după d-niĭ: D. Iliescu, M. Florescu şi alţĭ autorĭ.

În partea teoretică de 18 pagine, autorul expune principiile, cu carĭ s'a ales din consultarea autorilor maĭ sus menţionaţĭ, în ceea ce privesce nascerea ideilor şi legătura lor logică prin inducţiune şi deducţiune. Partea acésta este de o cetire penibilă, grea de înţeles, cu tótă încordarea minţiĭ cetitoruluĭ, şi credem că un altul, afară de autorul cărţiĭ, călăuzindu-se de principiile confus stabilite de autor, este imposibil să pótă să le pună în aplicare, pentru a da modelele de lecţiunĭ practice. Afară de acésta, observăm că chiar autorul nu se ţine strict de principiile sale în aplicarea lor la modelele de lecţiunĭ practice din partea practică a cărţiĭ sale.

Autorul, basat pe principiile sale teoretice expuse în partea teoretică a cărţiĭ sale, întrebuinţéză o terminologie a sa proprie, dată, se înţelege, spre a fi întrebuinţată şi de ceĭ carĭ vor face us de cartea sa, în ceea ce privesce procedarea la facerea fie-căreĭ lecţiunĭ practice. Fie-care lecţiune practică este compusă din treĭ părţĭ intitulate: I. Deducţiune clarificativă, II. Inducţiune, III. Deducţiune aplicativă; fie-care din aceste treĭ părţĭ cuprinde iarăşĭ alte treĭ părţĭ intitulate: *a)* Noua sintesă progresivă, *b)* Analisa staţionară, *c)* analisa progresivă. Explicarea dată acestor terminologiĭ de către autor la pag. 20—21, explicare cu totul abstractă, referitóre la alte terminologiĭ maĭ abstracte explicate în mod confus în paginele anterióre, nu este clară.

Subsemnatul crede că tótă partea teoretică din acéstă carte, aşà cum figuréză expusă într'un mod cu totul abstract şi pe lângă acésta şi încurcat şi confus, este de prisos, şi prin urmare de prisos sunt şi la modelele de lecţiunĭ practice şi titulaturile de: Deducţiune clarifi-

cativă, inducţiune, deducţiune aplicativă, noua sintesă progresivă, analisa staţionară şi analisa progresivă.

Autorul pe cât este de confus în partea teoretică a cărţiĭ sale, cu atâta este de clar, ba chiar maĭ mult decât clar în partea practică. În modelele sale de lecţiunĭ practice, autorul procede tot-deauna de la vĕḑut şi cunoscut la necunoscut, stabilind cunoscutul prin rĕspunsurile elevilor la diferitele întrebărĭ făcute elevilor de către învĕţător şi prin repeţirea întrebărilor şi rĕspunsurilor, în urma cărora trece maĭ departe spre a-ĭ învĕţà ceea ce îşĭ propune la fie-care lecţiune şi reuşesce minunat. Modelele sale dar sunt folositóre. Aŭ însă un defect următorul, că este prea multă polilogie într'însele şi în multe din ele autorul şi prin urmare învĕţătorul îşĭ dă fórte multă ostenelă prin întrebărĭ şi explicărĭ de prisos de a învĕţà pe elevĭ ceea ce eĭ sciŭ dejà fórte bine la vîrsta în care intră în clasa I-a primară, las' că la unele din modele, metoda întrebuinţată de autor încurcă în mintea elevilor noţiunile şi operaţiunile mintale căpĕtate din copilărie în mod natural şi inconscient (veḑĭ lecţiunile de la pag. 87—90, 34—39, şi altele).

Resumând impresiunile mele căpĕtate din lectura cărţiĭ în cestiune, constat că ea este folositóre, şi autorul merită multă laudă pentru munca ce a depus cu atâta pacienţă la compunerea eĭ, însufleţit de îndemnul de a fi folositor copiilor, elevĭ din clasele primare.

Nu pot însă să recomand acéstă carte pentru premiare, din causa lipsurilor eĭ arătate maĭ sus.

Aurel Onciul, *Dreptul administrativ român.—Partea generală*, Viena 1900.—*Raport de* **I. Kalinderu.**

D-l Aurel Onciul, Român din Bucovina şi funcţionar în administraţiunea austriacă, a publicat în 1900 la Viena un tratat de Drept administrativ român, pe care l-a presintat Academieĭ pentru Premiul Lazăr.

Calea ce am urmat în cercetarea aceleĭ scrierĭ este cea următóre: întâiŭ, analisa opereĭ însoţită de observaţiunile ce se ivesc în cale şi din care reese mersul şi conţinutul lucrăriĭ, după aceea, cu basa acésta de apreciere, consideraţiunile generale necesare.

D-l Aurel Onciul împarte Dreptul administrativ în două părţĭ: cea generală şi cea specială. Partea specială este aplicarea noţiunilor şi regulelor stabilite în partea generală la diferitele ramurĭ ale vieţiĭ publice: administraţiunea propriŭ ḑisă, poliţia preventivă şi represivă în sensul cel maĭ larg, desvoltarea producţiuniĭ, mijlócele de comunicaţiune (căĭ ferate, drumurĭ, navigaţiune, poştă, telegraf, telefon), învĕ-

ţămîntul, artele şi cultele, alegerĭ, presă, întrunirĭ, etc. Partea acésta va formà obiectul uneĭ a doua scrierĭ a d-luĭ Onciul.

Scrierea de faţă tratéză *partea generală*, adecă noţiunile şi regulele Dreptuluĭ administrativ român. D-l Onciul împarte acéstă materie în şése grupurĭ, cărora corespund şése capitole, anume: normele, autorităţile, subiectele, obiectele, faptele, formele. Ca desvoltare materială, partea II-a, autorităţile, ocupă aprópe jumătatea scrieriĭ, ceea ce e justificat prin marea eĭ complicaţiune.

Normele. Noţiunile explicate acì sunt: legile, ordonanţele, *normele autonome*, adecă regulamentele şi ordonanţele autorităţilor comunale, judeţene şi ale camerelor de comerciŭ, şi regulele pentru interpretarea acestora. Autorul e prea general când scrie: «orĭ-ce lege cere învoirea a câtor trele ramurĭ ale puteriĭ legiuitóre» (pag. 9). Budgetul care e o lege anuală se face numaĭ de Cameră şi Rege, fără a trece şi prin Senat.

Autorul întrebuinţéză termenul de *proclamare* (pag. 11) cu înţeles de *promulgare*, cel de *derogare* cu înţeles de *abrogare* când e *derogare totală*, şi cu sensul cel fixat în România—de schimbare parţială—când e o *derogare parţială*. Acéstă întrebuinţare încurcă pe cetitoriĭ din România şi nu presintă nicĭ un folos ca să schimbăm sensurile bine cunoscute ale termenilor *derogare* şi *abrogare*.

Observăm acì în trécĕt că autorul atinge cestiunea casurilor de supravieţuire a uneĭ legislaţiunĭ abrogate şi că tratéză acésta după regulele generale ale luĭ Puchta şi ale luĭ Savigny.

La *ordonanţe* d-l Onciul, sub impresiunea sistemuluĭ administrativ austriac în care dreptul puteriĭ executive de a da ordonanţe e fórte desvoltat, socotesce că şi în România puterea executivă póte să emită regulamente şi decrete, chiar fără a avé temeiul uneĭ legĭ (pag. 13, 14). I se pare că articolul 93 al Constituţiuniĭ nu e clar, şi că partea II-a a aceluĭ articol (care prevede că regulamentele emise de Rege nu pot modificà saŭ suspendà legile saŭ scutì de executarea lor) n'ar fi decât o tautologie, dacă n'ar stabilì pe cale de interpretare un drept independent de decretare al puteriĭ executive.

Partea aceea nu e o tautologie şi n'are înţelesul ce găsesce d-l Onciul; ea e o garanţie constituţională, e făcută ca nimenĭ să nu pótă invocà un act al puteriĭ executive pentru a se scusà de călcarea uneĭ legĭ scrise.

E o reservă de făcut la cele ḑise de d-l Onciul despre critica şi interpretarea normelor administrative (adecă a legilor, decretelor, regulamentelor, etc.).

Autorul ne explică că critica de interpretare e superióră saŭ elementară, legală saŭ doctrinară. Iar cea doctrinară se împarte în gramaticală, logică şi analogică. Fără a tăgăduì rolul acestor mijlóce de a aflà şi fixà adevĕratul înţeles şi scop al uneĭ legĭ saŭ al unuĭ regulament, constat că e o lacună că autorul n'a tratat despre cel maĭ important mijloc, care e de a recurge la expunerea de motive, la rapórtele raportorilor legiĭ, saŭ la referatele pe basa cărora s'a făcut regulamentul, la discursurile autorilor amendamentelor admise, etc. Tóte acestea ne daŭ mult maĭ bine spiritul uneĭ disposiţiunĭ decât cea maĭ subtilă analisă gramaticală saŭ logică.

Capitolul al II-lea ne descrie autorităţile instituite în România. Acì autorul arată multă cunoscinţă a materieĭ şi o bună împărţire a eĭ. La pag. 25 stabilesce o comparaţiune între principiul administrativ al Germanieĭ şi al Austrieĭ, care lasă o mare latitudine de apreciare şi de acţiune agenţilor administrativĭ, carĭ aŭ ast-fel un rol fórte asemĕnat cu al autorităţilor judiciare, şi între principiul administrativ al luĭ Napoleon I urmat şi în România, care pune tóte autorităţile subordonate la ordinele celor superióre de la carĭ aştéptă şi directive şi ordine de a se pune în mişcare. Autorul atribue o fórte mare superioritate primuluĭ sistem, care pare într'adevĕr că dă maĭ multe garanţiĭ în contra volnicieĭ. De fapt însă şi cel-lalt principiŭ dă róde bune acolo unde opiniunea publică e luminată şi tare Defectele administraţiuniĭ românescĭ nu s'ar modificà simţitor numaĭ prin schimbare de principiŭ.

Despre Rege, autorul ḑice exact —§. 8, pag. 27 — că «conform Constituţiuniĭ române nu este *stăpân*, ci *organ* al Statuluĭ», şi maĭ departe «că n'are alte puterĭ decât cele date prin Constituţiune.» D-l Onciul puteà acì să arăte o deosebire mare dintre Dreptul public român şi cel german, căcì principiul în Prusia şi în multe State germane este, că tóte puterile carĭ nu sunt precis şi expres date prin Constituţiune unuĭ alt factor al Statuluĭ aŭ rĕmas Suveranuluĭ. De altmínterĭ până la pag. 98 (controlul juridic), autorul face numaĭ expunerĭ fără a formulà principiĭ teoretice. În expunerea administraţiuniĭ comunale nu se explică la pag. 55—58 rolul comisiunilor interimare, carĭ aŭ ajuns a apăré regulat în numĕr mare la tóte schimbările de regim, ci la pag. 75. Acésta din causă că în primele pagine se ocupă cu primariĭ consideraţĭ ca delegaţĭ aĭ administraţiuniĭ centrale a ţĕriĭ, adecă ca organe ale Ministeruluĭ de Interne cu atribuţiunĭ delegate, iar în celelalte de organele naturale şi autonome ale vieţiĭ locale comunale.

Expunerea alcătuiriĭ autorităţilor e terminată cu acea a autorităţilor

judecătorescĭ ordinare, însărcinate, în lipsa uneĭ erarchiĭ speciale de jurisdicţiune administrativă saŭ de contencios administrativ, cum se ḑice în unele State, şi cu o parte din atribuţiunile ce ar avé acestea.

După sistemul autoruluĭ, are apoĭ să explice: 1) subiectele (capitolul III), 2) obiectele (capitolul IV), la carĭ se aplică Dreptul administrativ românesc. Acì d-l Onciul se pronunţă cu privire la funcţionarĭ în sensul că «fundamentul raportuluĭ de funcţionar nu este un fel de contract. . ci maĭ vîrtos un act de supunere, etc.» (pag. 188). Aceeaşĭ idee o repetă maĭ departe: «numirea nu este contract civil, ci un act al Dreptuluĭ public» (pag. 110). Autorul cunósce şi apreciéză fórte bine posiţiunea incertă creată funcţionaruluĭ de moravurile politice şi urmările rele ce are acésta pentru ţéră. Iată ce ḑice:

«Lipsa unuĭ scut faţă de arbitriul superioruluĭ în materie de disciplină şi în deosebĭ de destituire este un defect principal al dreptuluĭ funcţionarilor în România, şi delăturarea eĭ prin un regulament pragmatic, care preciséză obligaţiunile funcţionarilor şi tot de odată scutesce drepturile lor, este de neapĕrată trebuinţă, cu atât maĭ vîrtos, cu cât experienţa arată, că nivelul intelectual şi etic al funcţionarilor este direct dependent de la scutul de care se bucură eĭ. Calităţile de model ale funcţionarilor din Prusia nu ar fi cu putinţă, fără scutul puternic ce le acordă legile. Întru atâta posiţiunea legală a funcţionarilor este caracteristică şi decisivă pentru spiritul şi calitatea ad ministraţieĭ.»

Putem însă adăugà că de vr'o 12—15 anĭ încóce se simte o îmbunătăţire, parţială ce e drept, dar care nu se póte tăgăduì. Nu se maĭ vĕd gónele generale carĭ, la schimbarea unuĭ regim, măturaŭ tot prin diferitele administraţiunĭ.

Subiecte maĭ sunt şi persónele morale. Dreptul german pune mult maĭ puţine pedicĭ decât dreptul românesc (şi cel frances şi belgian) la crearea acestor entităţĭ legale. Puteam să ne aşteptăm ca autorul să semnaleze cu vioiciune inconvenientele acesteĭ părţĭ a dreptuluĭ nostru, care e şi contrarie obiceiuluĭ pămîntuluĭ. În adevĕr, iată ce ḑice:

«Normal nu se póte înfiinţà nicĭ o corporaţiune şi nicĭ o fundaţiune fără o lege specială care o autoriséză, precum nu se recunósce nicĭ o persónă juridică străină fără o atare lege. Principiul acesta este reacţionar şi forméză o pedică pentru desvoltarea modernă, avisată din causa marilor şi complicatelor scopurĭ sociale la crearea multor persóne juridice, pentru că îngreuie înfiinţarea lor. Din consideraţiunea acésta, el s'a şi părăsit în statele progresate, înlocuindu-se prin norme generale de autorisare. În România însă el s'a mănţinut încă

cu tóte că nu corespunde pe deplin art. 27 al Constituţieĭ, care concede Românilor dreptul de a se asocià. Autorisarea acésta are puţină valóre, pe cât timp asociaţiunea nu are alt efect decât crearea uneĭ societăţĭ imperfecte, conform titluluĭ VIII al Codiceluĭ civil, la care subiect al drepturilor nu este societatea, ci fie-care asociat *pro rata*, şi îndatoririle contractate faţă de o a treia persónă aşijderea nu obligă societatea, ci numaĭ pe asociatul contractant, pe când intenţiunea orĭcăreĭ societăţĭ este de a separà scopul de persónele trecĕtóre şi de a-l asigurà maĭ bine, constituindu-l însuşĭ subiect al drepturilor şi obligaţiunilor. Admiterea constituţională a societăţilor fără autorisare generală, pe basa căreia ele devin învestite cu caracterul de persóne juridice, însémnă în efect, a luà cu o mână ce s'a dat cu cea-laltă. Din causa acésta România nicĭ nu posedă asociaţiunĭ mutuale de consum, de producţiune şi de credit, case după sistemul Raiffeisen şi alte atarĭ institute, carĭ alocurea s'aŭ probat de adevĕrată binefacere şi de mijloc puternic pentru progresul economic.»

Autorul are asemenea absolută dreptate când, tratând despre *forme*, conchide ast-fel:

«Într'o mulţime de casurĭ în urmă, legile române, deşì este vorba de interese evident particulare, precum de exerciţiul medicineĭ, de pensiunile militare, de premiile agenţilor financiarĭ, de despăgubirile în cas de epizootiĭ, etc., nu numaĭ că nu prevĕd nicĭ un termen de recurs, ci nicĭ nu amintesc măcar de el în cât, conform legilor, în tóte casurile acestea, respectivele drepturĭ particulare sunt lăsate în scirea aşà numiteĭ procedurĭ graţióse a organelor locale, fără remediŭ legal în contra arbitriuluĭ acestora.

«Lipsa acésta de scut pentru cele maĭ multe interese vitale, carĭ pătrund adânc în sfera libertăţiĭ individuale, este unul din defectele cele maĭ simţite în administraţia română şi un isvor principal pentru nemulţumirile continue.»

Toţĭ la un moment dat am simţit cât de adevĕrată este acéstă apreciare, şi cum acest rĕŭ e causa fenomenuluĭ care se exprimă de obiceiŭ la noĭ cu cuvintele: «*ţéra e guvernamentală.*» Particularul care are interese marĭ în agricultură, fabricĭ, etc. are la tot momentul nevoe de sprijinul saŭ de neutralitatea maşineĭ administrative.

Dreptul public este o materie greŭ de tratat, atât în sine din causa naturiĭ sale maĭ abstracte şi generale decât alte ramurĭ ale Dreptuluĭ, cât şi din causă că puţinĭ autorĭ o trateză. Dificultatea e şi maĭ mare pentru o persónă care nu trăesce în ţéră, ca d-l Aurel Onciul, şi nu numaĭ materială, din causa munciĭ ce cere procurarea documentelor, ci şi in-

telectuală, căcĭ lucrând după un sistem de drept fórte deosebit de cel românesc, trebue o mare încordare a minţiĭ, pentru a nu fi influenţat involuntar de acesta în cursul expuneriĭ Dreptuluĭ administrativ românesc.

D-l Onciul a isbutit a da o expunere metodică, logică, bine coordonată a vastuluĭ sĕŭ subiect şi ast-fel ceĭ carĭ studiéză Dreptul românesc şi ómeniĭ politicĭ aŭ acum la disposiţiune un tratat metodic.

Importanţa uneĭ tratărĭ generale a Dreptuluĭ administrativ e bine relevată de autor în prefaţa sa, din care extragem următórele rîndurĭ:

«Formarea Constituţiuniĭ fiind finită în punctele principale, evoluţiunea ulterióră a Statuluĭ, precum alocurea, aşà şi în România, se concentréză în administraţie. Maĭ tóte legile deceniilor din urmă sunt de natură administrativă. Administraţia îşĭ lărgesce mereŭ terenul şi pătrunde tot maĭ adânc în raporturile cetăţenilor, în cât dejà astăḑĭ jócă rolul de căpetenie în viéţa Statuluĭ şi se impune atenţieĭ generale. Pe când, până nu de mult, erà de ajuns a fi orientat asupra Constituţieĭ; în present, pentru a puté conlucrà cu folos la afacerile publice este indispensabil a cunósce exact problemele şi mijlócele administrative.»

Lupta altă dată aprigă între intervenţionişti şi neintervenţionişti a încetat în cele maĭ multe state; uriaşele asigurărĭ sociale cu carĭ Germania caută să deslege nodul gordian al vremurilor moderne, cestiunea socială, aŭ deschis nouĕ orizonturĭ acţiuniĭ statuluĭ; budgetele moderne de miliarde cer o desvoltare neasemuită a politiceĭ şi a techniceĭ impositelor, maĭ ales a celor indirecte şi a politiceĭ vamale; multe alte inovaţiunĭ ne depărtéză din ce în ce maĭ mult de concepţiunea unuĭ Stuart Mill, ale şcóleĭ ḑise de Manchester, după care rolul Statuluĭ trebuià să se reducă treptat la acela al unuĭ gendarm.

Probabil că şi acest curent va fi înlocuit în secolul în care abià intrarăm prin altul, căcĭ mersul progresuluĭ se face maĭ mult în spirală decât în linie dréptă.

Importanţa Dreptuluĭ administrativ devine decĭ tot maĭ mare, şi Dreptul administrativ devine tot maĭ complicat. Lucrarea de faţă e dar folositóre şi meritorie.

Am semnalat în cursul acesteĭ dărĭ de sémă óre-carĭ criticĭ ce i s'ar puté aduce. Aşĭ maĭ avé de adăogat că unele cuvinte nu ne sunt familiare, precum: *derogare* cu sensul de abrogare, *praxă* în loc de practică, *agraţiare* în loc de graţiare, *însuşie* în loc de calitate, atribuţiunĭ *poliţiale* în loc de atribuţiunĭ de poliţie, etc. Dar aceste cuvinte sunt puţine şi nu strică nicĭ de cum claritatea stiluluĭ. Construc-

ţiunea fraseĭ e în genere de o corecţiune perfectă, aprecierile exprimate cu hotărîre, dar tot de odată într'un chip moderat. Trimiterile şi indicaţiunile de sorginte sunt numeróse şi făcute cu îngrijire.

Aşteptăm dar cu încredere a doua lucrare ce ne promite autorul' şi-ĭ mulţumim pentru cea de faţă, şi cred că veţĭ aprecià că Premiul Lazăr, pentru care este înscrisă acéstă scriere, i se cuvine cu dreptate, cu atât maĭ mult că fiind în serviciul unuĭ stat străin şĭ-a întrebuinţat timpul pentru studiul dreptuluĭ ţĕriĭ, de care e legat prin ném şi pe care împrejurările nu-ĭ permit s'o servéscă.

Maĭ adaug că Academia are printre alte menirĭ şi aceea de a întreţiné vie consciinţa solidarităţiĭ naţionale între tóte fracţiunile némuluĭ nostru.

Moise N. Pacu, *Elemente de Morala creştină,* Galaţĭ 1901. — *Raport de* **C. Erbiceanu**.

Autorul acestuĭ manual de şcólă a expus principiile positive ale Moraleĭ creştine după tóte cerinţele sciinţeĭ, deşì într'un cadru restrîns, la care l-a obligat de sigur programa actuală din învĕţămînt, tratând acest important studiŭ în 24 de lecţiunĭ şi numaĭ în 127 de pagine. Din notele multe şi din citatele aduse se constată că autorul este pe deplin cunoscĕtor al acesteĭ materiĭ şi că motive independente de voinţa sa l-aŭ făcut să trateze aşà de pe scurt acest obiect.

Sistemul Moraleĭ creştine, desvoltat cu precisiune de autor, este următorul: după ce în lecţiunea I-a introductivă dă definiţiunea Moraleĭ creştine faţă de cea pur filosofică, arată apoĭ superioritatea eĭ, basându-se pe isvórele de carĭ se servesce, tratéză legătura strînsă între Morală şi Dogmatică şi probéză că normele Moraleĭ creştine sunt luate din Dogmatica creştină ca principiĭ demonstrate. Expune în urmă raportul Moraleĭ cu alte sciinţe şi în urmă trece la divisiunea eĭ. Morala creştină este împărţită în două marĭ părţĭ, *generală* şi *specială,* póte ar fi fost maĭ nemerit de numià aceste părţĭ *teoretică* şi *practică.* După ce în partea generală desvoltă noţiunile generale asupra legiĭ morale, apoĭ trece la legea morală a vechiuluĭ Testament şi-ĭ descrie fondul şi menirea eĭ în omenire, că a fost adecă numaĭ un pedagog, spre a conduce omenirea spre Christos, că venind legea nouă, o parte din legea morală a vechiuluĭ Testament a încetat, ca ceremoniile, sacrificiile şi legile politico-religióse, cu venirea Mântuitoruluĭ. Decalogul însă a rĕmas în tótă întregimea luĭ În lecţiunea a III a intră în creştinism, arată principiile marĭ, universale, pe carĭ se baséză morala creştină

şi în urmă expune nomenclatura sciinţifică a legilor dumneḑeescĭ şi omenescĭ, după care intră în desvoltarea puterilor morale din om, adecă a consciinţeĭ morale, cu tóte fasele eĭ, a libertăţiĭ morale, cu tóte pedecile ce i se opun, şi arată că valórea morală a acţiunilor atârnă de la existenţa libertăţiĭ în om. Acţiunile omenescĭ libere sunt saŭ virtuţĭ saŭ viţiĭ, de aceea autorul imediat tratéză despre virtute şi speciile eĭ, diferitele divisiunĭ admise de sciinţă, şi probéză că legea supremă în creştinism, care trebue să fie şi motivul acţiunilor nóstre, este dragostea către aprópele. După ce desvoltă diferitele virtuţĭ morale, vine apoĭ la acţiunile opuse virtuţiĭ, la păcat orĭ viţiŭ, arată scăderea morală a omuluĭ prin păcat, responsabilitatea luĭ ca fiinţă morală şi liberă, basată pe existenţa vociĭ interne în om — a mustrăriĭ consciinţeĭ după păcat. După acésta expune diferitele speciĭ de viţiĭ cu numirile lor variate.

Acì termină autorul partea sa generală tratând-o în 10 lecţiunĭ. În partea specială autorul începe cu datoriile nóstre către Dumneḑeŭ, face deosebire între latrie şi veneraţiunea sfinţilor, tratéză cultul divin, însemnătatea rugăciuniĭ şi speciile lor la cult. Apoĭ trece la datoriile omuluĭ către sine însuşĭ, pe carĭ le împarte în două, datoriĭ către suflet, demonstrând obligaţiunea imperiósă a cultivăriĭ puterilor nóstre sufletescĭ, a inteligenţeĭ, inimiĭ şi voinţeĭ; după care urméză datoriile nóstre ce le avem către corp. În lecţiunea a XV-a tratéză a parte averea orĭ proprietatea, din punct de vedere creştin, considerând-o ca necesară vieţiĭ, dar care trebue agonisită prin muncă şi onestitate.

Datoriile către aprópele sunt maĭ estins desvoltate. După câte-và teoriĭ generale creştine, vine la datoriile de dreptate şi principalele lor infracţiunĭ, ca omorul, furtul, etc. În lecţiunea a XVIII-a tratéză sociabilitatea omuluĭ, familia creştină, după teoriile creştine, de care se légă datoriile părinţilor către copiĭ şi ale copiilor către părinţĭ, ale fraţilor între eĭ, datoriile către rude, către învĕţătorĭ şi maĭ marĭ, datoriile reciproce dintre stăpânĭ şi servitorĭ, etc. Tratéză în urmă datoriile cetăţenescĭ din tóte punctele de vedere şi datoriile către Patrie, ce sunt expuse cu multă căldură, vorbesce despre datoriile mutuale dintre state şi ale credincioşilor către Biserică şi termină cu datoriile ce le avem către animale. Acesta e sistemul cărţiĭ. Mĕ abţin de a face altă observaţiune asupra sistemuluĭ, pentru că autorul a fost obligat a se supune prescripţiunilor programuluĭ analitic, ce ĭ-a fixat şi modul tratăriĭ acestuĭ studiŭ. După cadrul ce ĭ-a fost dat, autorul a tratat destul de bine şi complet morala creştină. Dacă i s'ar fi lăsat un câmp maĭ întins de a descrie acest important studiŭ maĭ pe larg, atuncĭ lucrarea

sa ar fi fost cu mult maĭ meritorie şi ar fi fost de mare folos multora ce se ocupă cu acest studiŭ, ba póte lectura eĭ ar fi avut o frumósă influenţă şi asupra societăţiĭ şi a familieĭ. În tot casul, aşà cum este concepută acéstă carte din învĕţămînt, ea are o însemnată valóre şi póte este unica care întrunesce într'un cadru atât de îngust o materie de studiŭ atât de vastă. Lecţiunile din cartea de Morală creştină a d-luĭ Moise N. Pacu sunt fórte bine concepute şi suficient tratate, ceea ce probéză că autorul este pe deplin stăpân pe acest studiŭ, avênd o pregătire specială. Limba în care îşĭ expune autorul studiul sĕŭ este de asemenea precisă şi bine înţelésă, apoĭ şi terminologia este bine alcătuită. Opiniunea mea este că lucrarea d-luĭ Moise N. Pacu este meritorie, şi Academia trebue să încurageze pe scriitoriĭ de valóre aĭ cărţilor didactice, recunoscêndu-le ostenelile, maĭ ales când autorul şĭ-ar desvoltà unele părţĭ, căcĭ atuncĭ ar fi posibil ca lucrarea sa să pótă fi cetită şi în familiĭ ca o carte de educaţiune creştină.

Constantin G. Petraru, *Studiul Impositelor române*, Bucurescĭ 1900.— *Raport de* **I. Puşcariu.**

Tóte statele moderne caută a-şĭ întărì basa existenţeĭ şi prosperităţiĭ sale pe economia naţională, de care se ţin şi studiile financiare.

Este aşà dar o apariţiune îmbucurătóre, când vedem că se înmulţesc specialiştiĭ românĭ, carĭ se ocupă maĭ cu de-adinsul de studiile financiare, şi între aceştia e bine venit «Studiul impositelor române» presintat de d-l Const. G. Petraru, doctor în drept de la Facultatea din Paris.

Lucrarea se recomandă nu numaĭ prin desvoltarea principiilor celor maĭ moderne în afacerile financiare peste tot, ci în special şi prin interpretarea legilor şi datelor statistice ale Statuluĭ român, deducênd din ele cele maĭ raţionabile conclusiunĭ.

Cartea e împărţită în treĭ părţĭ principale, cu subdivisiunile naturale, în titlurĭ, secţiunĭ şi capitole.

În partea I tratéză despre impositele actuale. Partea II conţine studiĭ critice, iar în Partea a III-a propune unele proiecte de reformă.

Fără a intrà în apreciarea maĭ de aprópe a părerilor individuale ale autoruluĭ în ce privesce proiectele sale de reformă, aflăm totuşĭ că cartea fiind de folos nu numaĭ organelor publice ce se ocupă cu administrarea impositelor publice, ci şi poporuluĭ contribuent, de aceea merită să fie pusă la vot pentru Premiul Adamachi.

Constantin G. Petraru, *Studiul Impositelor române*, Bucurescĭ 1900.— *Raport de* **I. Kalinderu**

Studiul Impositelor române de d-l Const. G. Petraru, doctor în drept de la Facultatea din Paris, este póte singura carte ce avem, care trateză problema sistematisăriĭ resurselor Statuluĭ în mod general. D l Petraru e fórte nemulţumit de impositele existente. (Avem un imposit de capitaţie, rĕmăşiţă a timpurilor barbare . . . . un imposit aşà ḑis pe averea imobiliară şi care apasă fórte greŭ proprietatea construită . . . . impositul patentelor, care dă nascere la cele maĭ flagrante nedreptăţĭ . . . . avem impositul timbrelor şi înregistrăriĭ, care apasă asupra micilor averĭ . . . . impositul vamal stabilit maĭ mult în mod empiric . . . . , etc. pag. VIII, IX.)

D-sa propune o reformă basată pe o idee generală, anume întroducerea unuĭ imposit pe capitalurĭ şi pe veniturĭ, care ne-ar permite să renunţăm cu totul la unele imposite directe nedrepte şi de a scădé simţitor altele. Reforma ar fi completată prin aceea a impositelor indirecte în sensul de a uşurà povara claselor sărace şi prin întroducerea monopoluluĭ alcooluluĭ, căruia d-l Petraru atribue o mare valóre socială.

D-l Petraru imputà sistemuluĭ actual că nu este un *sistem*, ci o adunare la întîmplare de măsurĭ fragmentare şi empirice. Aşà e, decât în tóte statele impositele sunt *empirice*, pentru că sunt resultate ale unor nevoĭ practice urgente. Ni se pare că d-l Petraru n'a dat desvoltarea ce merită veniturilor domeniale, carĭ jócă în budgetul românesc un rol maĭ mare decât în budgetele multor alte state şi din carĭ unele, ca ale săriĭ, ale pădurilor, ale minelor şi carierelor, ale apelor, ale proprietăţilor, etc. sunt susceptibile de mare desvoltare.

Maĭ observ că tariful vamal, orĭ cât de criticabil este, nu e tocmaĭ empiric. Faptul că a făcut să înceteze importul făineĭ, al spirtuluĭ, al zahăruluĭ, al săpunuluĭ ordinar, etc., că a redus enorm importul pieilor tăbăcite, al hârtieĭ, al vinurilor, că scutesce substanţele chimice, maşinele agricole şi industriale, ce nu putem încă produce, şi vine ast-fel în ajutor agriculturiĭ şi industrieĭ, şi multe alte disposiţiunĭ ce s'ar maĭ puté cità, dovedesc că în el se găsesc aplicate câte-và principiĭ generale bune.

D-l Petraru are meritul că a adunat şi a publicat statisticĭ bune pe carĭ se întemeiéză în deducţiunile sale. Am notat însă unele greşelĭ Ast-fel la pag. 97: «ele (carierele şi minele) vor trebuì să fie impuse deo-

sebit de fundul rural pe care se află, şi potrivit cu valórea lor.» Acésta există, şi există şi în 1900 când a scris d-l Petraru tratatul sĕŭ.

La aceeaşĭ pagină, jos: «stupiĭ de albine, gândaciĭ de mătase sistematic cultivaţĭ pot produce beneficiĭ considerabile.» Stupiĭ de albine nu represintă la noĭ decât un venit fórte mic şi cultura gândacilor de mătase aprópe nimic Aceste douĕ îndeletnicirĭ, departe de a fi ra murĭ imposabile negligiate, aŭ nevoe încă mult timp de ajutor pentru a se ridicà la un nivel barem apropiat de cel de altă dată.

La pag. 227, jos: «protecţiunile nejustificate ale pielărieĭ, pânzeturilor de cânepă, uleiurilor, hârtieĭ, etc.» Tocmaĭ aceste industriĭ sunt cele carĭ aŭ cel maĭ mare drept de a fi protegiate, căcĭ pun în lucru produse ale ţĕriĭ.

D-l Petraru nu s'a mărginit numaĭ la partea financiară şi economică a lucrăriĭ sale, ci pe lângă acéstă parte covîrşitóre prin firea lucruluĭ, în scrierea sa, arată şi organisarea serviciuluĭ de constatare şi de împlinire, procedura, sancţiunea, instanţele de reclamaţiune şi este ast-fel o bună contribuţiune la cunoscinţa Dreptuluĭ public şi administrativ, care e mult maĭ puţin cultivat la noĭ decât alte ramurĭ ale sciinţeĭ dreptuluĭ, deşì complicarea crescêndă a vieţiĭ sociale şi lărgirea continuă a atribuţiunilor Statuluĭ îĭ daŭ o importanţă din ce în ce maĭ mare.

În total *Studiul Impositelor române* e o scriere folositóre şi cu adevĕrată însemnătate, pentru că, cum spuneam la început, este singura în literatura română, care tratéză despre totalitatea sistemuluĭ nostru tributar, şi ast-fel merită, în semn de favorabilă apreciare, o parte din Premiul Adamachi.

Radu D. Rosetti, *Cele din urmă. Poesiĭ*, Bucurescĭ 1902.—*Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Mĕ aşteptam ca *Cele din urmă* poesiĭ ale talentatuluĭ tînĕr să fie şi cele maĭ frumóse, ele însă sunt cu mult maĭ slabe decât cele ce ne-a fost dat a cercetà până acum.

Nicĭ un avînt, nicĭ o idee generósă, nicĭ un fior puternic, nimic ce să încălḑéscă saŭ să înduioşeze.

Versurĭ corect întocmite, limbă curgĕtóre fără colóre deosebită, nicĭ distincţiune; simţirĭ banale şi triste, cugetărĭ fără de originalitate, ironie fără de spirit şi pesimism fără adevĕrată durere.

S'ar puté cu drept ḑice — cu tóte declaraţiunile înadins făcute din capul volumuluĭ — că poesiile acestea sunt exerciţiĭ de stil, înjugărĭ

de cuvinte şi de înţelesurĭ făcute într'adins, fără convingere, fără fiinţă, fără ideal.

Profesiunile de credinţă des repetate ca:

. .. Vĭaţa toată ţie o'nchinaĭŭ *Iubire.*
N'aĭ avut de cînd e lumea un amant maĭ plin de dor;
Ţi-am dat tot. Praf şi cenuşe s'a ales de-a mea simţire,
Răŭ mi-aĭ răsplătit credinţa; dar te iartă a mea orbire;
Vĭaţa ţi-am jertfit-o ţie, pentru tine astă-zĭ mor.

Căcĭ asemenea declaraţiunĭ cadréză anevoe cu cele ce spune în *Bal mascat* (pag. 62):

Ce caut eŭ în acest loc
De svăpăiată veselie?
Cînd inima îmĭ e pustie
De-o dragoste făr'de noroc,
Ce caut eŭ în acest loc?

Ce cat în vĭaţă peste tot:
Iubita mîndră mult visată,
Necunoscuta aşteptată
Pe care s'o găsesc nu pot,
Şi-o cat în vĭaţă peste tot.

Şi voià tocmaĭ la bal mascat s'o găséscă pe tămăduitórea de vecĭ a îndurerateĭ sale inimĭ? Ciudat... Dar maĭ ciudat, cum să ḑic? maĭ inexplicabilă este expresiunea sentimentală din *În vînt* (pag. 60):

— De mi-ar eşi în cale zîna, pe care sufletu-mĭ o cere,
Cu-atîta patimă aş strînge-o, *că aş turba-o în plăcere (!)*

Mă simt aşa de sus şi tare, c'am şi uitat că o să mor;
Pe orĭ ce-aş pune mîna astă-zĭ, aş fi un geniŭ creator.

.... Şi tot avîntul meŭ cald, tînăr, ce ţinta în spre cer o cată,
O să mi-l sting în noaptea asta, *în pat la o prostituată!!*

Apoĭ dacă de aşà iubire sufere, nu e vrednic nicĭ de plâns dar nicĭ de rĕsplătit, cu tóte meritele literare ce ar puté cine-và recunósce scrierilor sale.

Smara (S. Gheorghiu), *Calvar*, Bucurescĭ 1901.—*Raport de* **C. Erbiceanu.**

Calvar este muntele Golgotha pe care a fost crucificat Mântuitorul lumiĭ Iisus Christos. D-na Smara numesce scrierea sa în versurĭ Calvar, spre a arătà suferinţele sale în amor. Stranie comparaţiune! D-na autóre ajunge ultim la conclusiunea: «Sunt Cain, eĭ, ce vĕ pasă şi ce maĭ vreţĭ de la mine? N'am credinţă, sfinţĭ, Archanghelĭ, Serafimĭ! Nicĭ nu exist... Da!.. căcĭ n'aŭ gândit pe lume să-mĭ trimétă nicĭ un bine, nicĭ preface eĭ poemul vieţiĭ mele, gol şi trist.»

Acestea le spune în 1899 (veḑĭ pag. 137). În altă poesie se exprimă aşà: «Dungĭ d'adâncă suferinţă peste fruntea mea s'aşterne, mintea

mi se obosesce... Ḑilele povóre îmĭ sunt. Anevoe sbóră timpul, anevoe aniĭ îmĭ cerne, tîmpla abià îmĭ cărunţesce... Óre eŭ p'acest pămînt, m'am născut pentru vr'o ţintă, am venit cu vr'o menire Lumea nu erà să fie fără mine tot ast-fel? Ce maĭ folosesce astă ḑĭ un atom în omenire?» (Veḑĭ pag. 129). Sătulă de suferinţele amoruluĭ, în o altă poesie, intitulată: *Oh! Fugiţĭ,* se declară maĭ mult decât pesimistă: «Încetaţĭ cu fericirea, ce-mĭ spuneţĭ că am să gust, peste grópă... În tótă firea —nu-ĭ.— Trăesce'n raiŭ îngust. Ce îmĭ pasă? De-ĭ acolo. Aŭ să fie fericiţĭ ceĭ săracĭ cu duhu, în colo toţĭ ţipa-vor plictisiţĭ... Traiŭ bun cel Prea sfînt le pregătesce celor ce-aŭ fost prigoniţĭ; crédă-vĕ cine voesce, pentru mine voĭ minţiţĭ.»

Numaĭ din aceste citate se póte clar vedé pesimismul în care e căḑută poeta.

Ast-fel în o sută de poesióre, dacă am exceptà numaĭ câte-và, îşĭ cântă amorul sĕŭ amărît şi ajunge la desgust de viéţă. Veḑĭ poesiile: *Desgustul,* pag. 150, *Căsnicia modernă,* pag. 145 şi *Epitaful meŭ,* pag. 143. E curios că are şi poesiĭ în care este deistă, ca: *Improvisaţie, Odă la A. S. R. Principesa Maria·* «Să ne rugăm luĭ Dumneḑeŭ, S'o ţie tot senină, pe tronul ţĕriĭ când o fi...» Aiurea ḑice: «Pesimiştiĭ toţĭ din lume n'aŭ gustat maĭ mult amar, decât cel ce eŭ gustat-am din al dragosteĭ pahar. Nimenĭ n'a simţit ca mine gelosie şi durerĭ. N'a trăit o viéţă 'ntrégă vitreg, fără mângâerĭ. Optimiştilor? li e lesne să găséscă traiul lin, când eĭ nu sciŭ ce însemnéză desperare şi suspin...» (veḑĭ pag. 6).

Acesta e conţinutul poesiilor d-neĭ Smara. Limba este înţelésă, dar lipsită de acel elan poetic, pe care-l întâlnim la persónele dotate cu geniŭ poetic.

Achile Theodoride, *Olimnio (teatru),* Bucurescĭ 1900. — *Raport de* **D. C. Ollănescu.**

Patru scene pline de grozăviĭ carĭ maĭ de carĭ maĭ neasemĕnate: o mamă care îndémnă pe fiŭ să ucidă pe tată-sĕŭ şi fiul îl ucide, aceeaşĭ mamă sugestionând pe acelaşĭ fiŭ să-şĭ asasineze pe un prieten— pe Olimnio—apoĭ cu ajutorul a doĭ alţĭ fraţĭ ucide pe un copil şi pe guvernanta luĭ, în faţa cadavruluĭ fiuluĭ asasin, întins pe catafalc, în fine o scenă scârbósă de asasinat — aceeaşĭ mamă şi aceiaşĭ fiĭ aĭ eĭ într'un cimitir nóptea, fantome, sicrie, otravă şi ticăloşiĭ omenescĭ, alăturea de cele maĭ nedemne cugetărĭ, de negaţiunĭ ale luĭ Dumneḑeŭ, ale familieĭ, ale onóreĭ, a tot ce e sfînt şi respectat pe lume şi acestea

tóte în aceeaşĭ familie, iată cuprinsul *teatruluĭ* în cestiune, propus la premiul de 5.000 leĭ. Şi când vĕ voiŭ maĭ spune că autorul acestor triste şi murdare elucubraţiunĭ este un şcolar de 18 anĭ, veţĭ înţelege că nu pot găsì cuvinte pentru a vestejì o asemenea nedemnă îndeletnicire şi pentru a vĕ rugà să nu-ĭ daţĭ nicĭ o atenţiune şi atât maĭ puţin vre-o rĕsplată.

A. Vlahuţă, *Romînia pitorească*, Bucurescĭ 1901. — *Raport de* **D. C. Ollănescu.**

O caldă şi înălţătóre de inimĭ cântare a celor vĕḑute şi închipuite de duiosul poet al iubiriĭ, pe măreţele graniţe ale ţĕriĭ! Un cântec cu adevĕrat; căcĭ numaĭ o inspiraţiune însufleţită de avîntul generos al poesieĭ póte făurì — întru slava locurilor şi a prilejurilor ce i le-aŭ făcut cunoscute — nisce atât de minunate descrierĭ, cu fapte şi datinĭ din trecut, cu mândre şi luminóse icóne, ca nisce amintirĭ scumpe, prinse cu ace de preţ în isvodul uneĭ feerice călĕtoriĭ!...

Şi este o bucurie adânc pătrunḑĕtóre de suflete acéstă lucrare senină şi liniştită a celuì atât de melancolic altă dată poet al nostru. Tristeţea de odinióră i s'a prefăcut însă în entusiasm; amărăciunea tuturor celor ce îl înconjuraŭ e astăḑĭ înviorare fericită de tot ce i se arată în cale; robul gândurilor şi al îndoeliĭ, care de mult prin pânza neguróselor visurĭ privià lumea, e fermecat acum de frumuseţea realităţiĭ; poetul cainic şi îmbietor la durere şĭ-a înstrunat o nouă liră, ce puternic face să rĕsune departe şi sus iubirea de ţéră, gloria de strămoşĭ şi bunătatea traiuluĭ pe pămîntul frămîntat de dînşiĭ cu sânge de duşmanĭ şi cu menirĭ de strălucitóre isbânḑĭ...

Acum pare că i s'aŭ deschis ochiĭ la lumina, pe care o tăgăduià altă dată, acum i s'a încordat, reîntinerit glasul şi cântarea îĭ este asemenea admiratuluĭ îndemn al firiĭ şi simţiriĭ luĭ!...

Croită în scop de a zugrăvì frumuseţile plaiurilor şi câmpiilor nóstre, de a ne pune într'o apropiată atingere cu tot ce este maĭ interesant şi maĭ de sémă în alcătuirea—cea plină de vrajele doinelor şi basmelor—a pămîntuluĭ nostru, lucrarea de faţă se împarte în 5 părţĭ: Pe Dunărea, Pe Marea Négră, În munţiĭ noştri, Valea Prutuluĭ, Ţéra şi poporul, dintre carĭ a treia este cea maĭ bogată, întâia maĭ luminósă, iar cele-lalte mult maĭ modeste ca cuprins şi ca material.

Şi aşà fiind, mĕ întreb, de nu cum-và este o lacună, ce ne mâhnesce pe noĭ locuitoriĭ de pe şes ca, în strălucita panoramă ce măestrul autor desfăşură înaintea ochilor noştri, tocmaĭ

Câmpiĭ cu fânețele,
Codriĭ cu verdețele,
Grâul și ogórele,
Florile, isvórele,
Crésta popușoiuluĭ,
Cântecul cimpoiuluĭ,
Farmecul livedilor,
Arșița nămeḑilor,

Alénul câmpenelor
În largul poenelor,
Unde vîntul vorbitor
Saltă érba sub picior!
Câmp cu brazda roditóre
Încălḑită 'n foc de sóre
Cu noroc și cu belșug
Căcĭ Românu-ĭ om de plug.

Și într'adevĕr pitorescul pe care l-a cântat orĭ l-a făurit în descrierea atâtor puncte și colțurĭ de pe valea Dunăreĭ și de prin cómele munților îl găsià tot atâta de vioiŭ și de atrăgĕtor pe largul câmpiilor, îmbrăcate cu neasemĕnate în frumusețe grâne și pădurĭ, deasupra cărora raḑele împletesc cununĭ de aur în mieḑul ḑileĭ, în norĭ de foc se îmbracă sórele scăpătând în adâncul depărtat al zăriĭ, iar în amurgul vioriŭ séra, întinḑêndu-șĭ ușor mantia, pace și tăcere rĕspândesce pretutindenea, aprinḑênd pe bolta streveḑie candele veghetóre pentru ceĭ carĭ se odihnesc. Ce dulce străbate în văzduh o doină cântată din fluer, la stână când și când s'aude lătratul de câne și dréptă se urcă spre cer vergéua de fum alburie, din focul până târḑiŭ hrănit cu troscot și vréscurĭ.... Iar luna, domniță bălană, de dorurĭ și de taine prilejitóre, trece măréță și lină, lăsând pale de lumină în urmă-ĭ. E peste tot și de-apururea o feerie vrednică de pana luĭ Vlahuță și câte altele ar fi putut el descoperì, în contemplarea câmpiilor nóstre, el care scie să înfăptuéscă și să învie atâtea altele aiurea, cu o admirabilă măestrie.

Iată cum tâlcuesce, de pildă (pag. 3), rostul Porților-de-fer și (pag. 37, 38) rolul Dunăreĭ, paznică și creatóre de țĕrĭ și de némurĭ, zemislite din pusderia ruinelor din trecut (pag. 11).

În deobște tablourile ce ne trec pe dinainte sunt — ca putere descriptivă — viĭ și întrupate, așà că pare că eștĭ alăturĭ de poetul călĕtor pe puntea vaporuluĭ saŭ pe spinarea cailor mărunțĭ, dar cu pasul sigur, cu carĭ a colindat el munțiĭ și văile Carpaților.

Și iată unde puterea artistică a unuĭ tabloŭ scris se arată covîrșitóre asupra aceleia a unuĭ tabloŭ zugrăvit. În adevĕr, pictorul ne va da — întocmaĭ — forma și situațiunea celor vĕḑute și cuprinse cu ochiul într'un anume punct, tóte ne vor face pe bucata luĭ de pânză aceeașĭ impresiune ca în lumea reală, totușĭ aceea ce face farmecul neimitabil al naturiĭ, cântecul pasĕrilor, mirosul florilor, susurul pâraelor, suspinul vîntuluĭ printre frunze, numaĭ poetul, numaĭ maestrul mânuitor al cuvintelor este în stare a ni le reproduce, a ne întregì

adecă prin o simţită şi adevĕrată expresiune lipsurile primuluĭ tabloŭ.

Iată pag. 21, 25, 40, 42, 44, 48, 57, 59, 64, 66, 67, 81 — 84, 95—98, 129—136, 165, 170—172, 183, 220—233, 240—250, 256—257, din carĭ desprind cele maĭ bine nimerite şi maĭ alese descrierĭ, une-orĭ adevĕrate pastelurĭ cu aşà de viĭ şi de trăite culorĭ, că înţelegĭ — realitatea orĭ închipuirea—cât de mare este înrîurirea cuvîntuluĭ asupra orĭ-căruĭ alt element descriptiv cu care a înzestrat natura pe om.

Acum dacă scriind ast-fel a atins autorul cărţiĭ scopul pentru care ea a fost făptuită, e o întrebare ce mĭ-am pus-o de la început, când îmbinarea meşteşugită a icónelor şi a ideilor mĭ-a îndepărtat cu totul atenţiunea de la caracterul eĭ de geografie a frumuseţilor Românieĭ (adecă descriere a locurilor vrednice de zugrăvit ale ţĕriĭ, de acì cuvîntul de pitoréscă în titulatură), pironindu-mĭ-o cu dinadinsul asupra frumuseţilor poetice, asupra însuşirilor superióre stilistice, ce rĕsar la fie-ce filă dintr'însa. Se póte însă ca altora să nu fi produs acelaşĭ efect. Eŭ mărturisesc însă că nu m'am preocupat de nimic alt ce-và decât de stil, căcĭ interesul geografic este de la primele rîndurĭ cu totul înecat în bogăţia, în supra-abundenţa figurilor, asemĕnărilor, metaforelor şi descrierilor poetice!...

Dar de! n'aĭ în tóte ḑilele prilej să cetescĭ o dare de sémă — geografică saŭ nu — despre frumuseţile vrednice de zugrăvit ale ţĕriĭ, scrisă de un poet şi ce poet? A. Vlahuţă?! . . . Alţiĭ ar scrie într'alt fel; el nicĭ puteà, nicĭ trebuià să scrie alt-fel; când şĭ-a pus mintea, sufletul şi inima la un loc pentru a face o lucrare unică în felul sĕŭ în literatura nóstră.

Drept aceea şi în temeiul simţimintelor exprimate maĭ sus, eŭ recomand sufragiilor D-vóstre acéstă lucrare ca întru totul vrednică de Premiul Adamachi, la care a concurat.

Iuliu A. Zanne, *Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria şi Macedonia*, vol. VI, Bucurescĭ 1901. — *Raport* de **C. Erbiceanu.**

Acéstă lucrare literară a d-luĭ Iuliŭ Zanne este o continuare a mareĭ sale opere, colectarea tuturor proverbelor române din tóte provinciile locuite de Românĭ, aşà că acest volum este al VI-lea în seria publicaţiunilor de felul acesta. Chiar astăḑĭ am primit şi volumul VII din proverbe, care e o continuare a opereĭ d-luĭ Iuliŭ Zanne. Volumul este de aceeaşĭ cuprindere ca şi volumul VI şi tot ast-fel lucrat.

Meritul lucrărilor d-luĭ Iuliŭ Zanne este de de mult recunoscut chiar şi de către Academia Română, prin premiarea unuĭ alt volum din marea sa operă. Autorul şĭ-a propus în acéstă vastă operă a culege din 613 autorĭ românĭ tóte proverbele, ḑicĕtorile, poveţele, cuvintele adevĕrate, asemĕnările, idiotismele şi cimiliturile şi a le grupà sistematic în lucrarea sa, spre a le face cunoscute lumiĭ literare şi în special Românilor. Ele cuprind cugetărĭ adevĕrat românescĭ, eşite din mintea poporuluĭ şi prin carĭ ne arată ingeniositatea luĭ. Multe din proverbe şi ḑicĕtorĭ sunt adresate némurilor ce ne înconjură, orĭ străinilor cu carĭ aŭ venit Românii mai des în contact şi din carĭ se constată cum, în ce mod caracterisaŭ Româniĭ pe alte némurĭ şi ce valóre, le ascriŭ. Proverbele sunt resultatele unor îndelungĭ observărĭ practice exprimate asupra uneĭ acţiunĭ, unuĭ individ orĭ popor, şi prin carĭ se zugrăvesce în câte-và cuvinte numaĭ icóna lor şi, adesea sarcastic, ideia ce-şĭ forméză cine-và despre caracterul şi apucăturile altuia. Aceste sentinţe date în urma unor îndelungate observărĭ cuprind un adevĕr practic şi carĭ pot servì ómenilor ca conducĕtorĭ în raporturile sociale din viéţă. Şi în adevĕr, cercetarea şi scrutarea amănuntă a înclinărilor naturale orĭ artificiale ale popórelor saŭ individilor sunt exprimate adesea în aceste proverbe şi ḑicĕtorĭ cu un maĭ mult fond de adevĕr de către vulg decât de către lumea cultă. Poporul de jos, neţinênd sémă de a-şĭ expune cugetarea sa în o frasă elegantă, şĭ-o exprimă în câte-và cuvinte numaĭ, dar carĭ sunt o ironie, o pecete sigură ce imprimă pentru tot-deauna o caracterisare exactă. Proverbele, ca şi ḑicĕtorile şi asemĕnările, arată forţa de genialitate a unuĭ popor, care din fapte isolate trage consecinţe generale, în puterea observărilor empirice, asupra acţiunilor vieţiĭ unuĭ alt popor orĭ individ. Însemnătatea materialelor vieţiĭ practice a némuluĭ nostru, adunate şi clasificate, analisate şi explicate de d-l Iuliŭ Zanne, cresce tot maĭ mult prin munca neobosită ce d-sa o depune, publicând mereŭ volume întregĭ şi carĭ cuprind maĭ tóte numaĭ viéţa socială practică a vecinilor şi a poporuluĭ român. Acestea ĭ-aŭ fost luĭ cartea orĭ învĕţătura sa secolĭ întregĭ şi adesea s'a condus în viéţă după aceste poveţe practice. Literatura dar poporană este şi maĭ veche şi maĭ însemnată în omenire decât cea formată de şcólă. Ea este basa desvoltăriĭ literaturiĭ artificiale din şcóle. Prin aceste ḑise se dovedesce tot maĭ mult importanţa lucrăriĭ d-luĭ Iuliŭ Zanne. D-sa cu o răbdare de fer, cu o pricepere rară şi cu persistenţă neîntrecută, a reuşit a grupà într'un tot geniul practic al poporuluĭ român, literatura sa primară. Numaĭ din volumul ce l-am înaintea mea, mĕ pot pronunţà hotărîtor, că né-

mul nostru românesc nu este întru nimic inferior altor popóre în genialitatea luĭ, de nu cum-và póte chiar superior unora. Lucrarea d-luĭ Iuliŭ Zanne ne-o probéză cu suficienţă acéstă presupunere.

Metodul ce ţine autorul în arangiarea materialuluĭ adunat este următorul: După ce s'a regulat alfabetic materialul, apoĭ începe cu proverbul, orĭ ḑicerea, etc. cea maĭ cunoscută, după care pune tóte variantele ce le cunósce, citând autorul de unde le-a luat. Când proverbul este macedonean, aduce şi d'acolo diferitele variante ce-l însoţesc. Când cunósce vre-un proverb echivalent în altă limbă, orĭ când proverbul este póte întrodus la noĭ din afară, iarăşĭ îl arată şi citéză unde se găsesce, aşà că face un fel de paralelism între diferite limbĭ despre acel proverb. De un folos mare sunt de asemenea notele şi snóvele, iar maĭ ales istoricul originiĭ proverbuluĭ saŭ a ḑiceriĭ, etc. În multe locurĭ aduce chiar şi date istorice, cu deosebire asupra mânăstirilor şi a locurilor istorice. Citéză de asemenea în întregime bucăţĭ din poesiile române vechĭ şi nouĕ, locurile în carĭ se vorbesce despre un proverb orĭ ḑicĕtóre, etc. Ast-fel se continuă lucrarea până la pag. 448, în o serie de proverbe, etc., alfabetic expuse, de unde apoĭ se începe o a doua serie alfabetică şi în care este fórte pe larg desvoltată ḑicerea de *Dumneḑeŭ* şi de *Diavol* şi se termină cu cuvîntul *Dgimie*, la pagina 691. Tot materialul adunat de d-l Zanne este de cuprins istoric şi maĭ ales literar românesc.

După proverbe urméză un Glosar româno-frances, care are de scop a înlesnì străinilor cetirea şi înţelegerea proverbelor românescĭ. În acest glosar d-sa dă explicărĭ asupra cuvintelor şi fraselor grele de înţeles pentru un străin, făcêndu-le explicărĭ orĭ punêndu-le expresiunĭ echivalente din limba francesă.

Făcênd abstracţiune de cele-lalte lucrărĭ ale d-luĭ Iuliŭ Zanne, şi mărginindu-mĕ numaĭ la valórea acestuĭ volum, mĕ pronunţ că lucrarea d-sale este de un fórte mare preţ literar pentru Românĭ şi unică în felul sĕŭ. Deşì s'ar puté obiectà că d-sa este un simplu colector al unuĭ material dejà existent, totuşĭ s'ar puté uşor combate cu succes acea părută obiecţiune, pe cuvintele: că până la d-sa în limba naţională n'avem o lucrare generală, care să cuprindă tóte producţiunile scriitorilor românĭ, ci numaĭ colecţiunĭ particulare şi carĭ cuprindeaŭ numaĭ proverbe, maĭ ales din Regatul Românieĭ de astăḑĭ, pe când în lucrarea d-sale sunt grupate tóte proverbele Românilor de pretutindenĭ. Apoĭ colectarea, regularea şi metodul întrebuinţat de d-sa în expunerea materialuluĭ este lucru propriŭ al d-sale, plus munca obositóre şi persistentă, neânfrîntă la un lucru atât de vast şi ostenicios. Aceste

calităţĭ denotă o pricepere şi o voinţă neînvinsă la lucru, şi care ridică mult valórea lucrăriĭ d-luĭ Iuliŭ Zanne, chiar până la egalitatea uneĭ opere originale.

Prin acéstă operă autorul a pus la îndemâna publiculuĭ român şi străin cunoscinţa tuturor cugetărilor variate de felul acesta, pe carĭ de alt-fel publicul nu le ar fi putut cunósce, fiind împrăştiate în atâtea sute de lucrărĭ deosebite şi pe carĭ nu orĭ-cine şi le póte uşor procurà. Dacă în trecutul nostru nu suntem bogaţĭ în scrierĭ naţionale, în proverbe şi ḑicĕtorĭ însă întrecem, sper, pe multe din popórele ce ne înconjură, ceea ce arată ingeniositatea némuluĭ nostru, caracterisând prin douĕ, treĭ cuvinte o epocă, o acţiune întrégă, un defect saŭ o virtute şi prin carĭ se educà şi învĕţà în mod practic némul nostru în secoliĭ trecuţĭ.

Pentru aceste calităţĭ ce cuprinde lucrarea d-luĭ Iuliŭ Zanne, o recomand D-vóstre pentru premiare, ca una ce merită şi ca fond şi ca formă de a fi încurajat şi rĕsplătit autorul de munca sa stăruitóre.

CONCURSURĬ PENTRU PREMIĬ.

1902.

A. Premiĭ pentru cărțĭ publicate.

I. *Premiul Năsturel-Herĕscu*, de 4.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut de orĭ-ce natură*, care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1901 până la 31 Octomvrie 1902.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse la concursul acestuĭ premiŭ este până la **31 Octomvrie 1902.**

În privința *Premiuluĭ Năsturel-Herĕscu* se pun în cunoscinţa publiculuĭ următórele dispoziţiunĭ din codicilul rĕposatuluĭ întru fericire C. Năsturel-Herĕscu:

«În tot anul Societatea Academică Română va avé a premià, din veniturile Fonduluĭ *Năsturel*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socotì de către Societate ca cea maĭ bună publicaţiune apărută în cursul anuluĭ; însă aceste premiĭ vor fi de două speciĭ:

«1. În treĭ anĭ consecutivĭ, de-arîndul, se va decerne câte un premiŭ de patru miĭ Leĭ noĭ, No. 4.000 L. n., *minimum*, la cea maĭ bună carte apărută în cursul anuluĭ expirat.

«2. Iară în al patrulea an se va decerne un premiŭ fix de douĕ-spre-ḑece miĭ Leĭ noĭ, No. 12 000 L. n., carele se va numì «*Marele Premiŭ Năsturel*», opereĭ care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru anĭ precedenţĭ. Acest premiŭ nu se va puté decerne uneĭ lucrărĭ, care va fi obţinut dejà unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valórea premiuluĭ precedent.

«Operele, ce se vor recompensà cu acéstă a doua serie de premiĭ, vor tratà cu preferinţă despre materiile următóre:

«*a*) Scrierĭ seriose de istorie și de sciinţele accesoriĭ ale istorieĭ, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria ţĕrilor române;

«*b*) Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică şi de filosofie;
«*c*) Scrierĭ de sciinţe politice şi de economie socială;
«*d*) Tractate originale despre sciinţele exacte;
«*e*) Scrierĭ enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi de geografie, în carĭ să intre şi istoria şi geografia Românieĭ, dicţionare generale saŭ parţiale de sciinţe exacte, de arte şi meseriĭ, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenea lucrărĭ utile şi bine întocmite;
«*f*) Cărţĭ didactice de o valóre însemnată ca metod şi ca cuprins;
«*g*) Dicţionare limbistice în limba românéscă, maĭ ales pentru limbile antice şi orientale, adecă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche şi altele;
«*h*) Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adecă relative la artele plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură şi chiar opere musicale serióse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va puté aprecià atuncĭ când îşĭ va întinde activitatea eĭ şi asupra tuturor materiilor de bele-arte;
«*i*) Scrierĭ de pură literatură română, în prosă şi în versurĭ, precum poeme, drame şi comediĭ serióse — maĭ ales subiecte naţionale — şi orĭ-ce alte opere de înaltă literatură. Acestora maĭ cu sémă aşĭ dorì să se acorde «*Marele Premiŭ Năsturel*», când vor fi judecate ca avênd un merit cu totul superior, spre a se da ast-fel o încuragiare maĭ puternică desvoltăriĭ literaturiĭ naţionale.»

La acestea se maĭ adaogă următórele disposiţiunĭ luate de Societatea Academică la 2 şi 7 Septemvrie 1876:
«1. La concurs se pot presintà şi opurĭ preînnoite în nouĕ ediţiunĭ, carĭ se vor fi retipărit în cursul anuluĭ, însă numaĭ de autorĭ în viéţă.
«2 După cuprinderea chiar a testamentuluĭ, traducţiunile din limbĭ străine sunt excluse de la concurs; se va face însă excepţiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:
«*a*) saŭ prin dificultăţile învinse ale uneĭ perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ vor constituì adevĕrate opurĭ literare ale limbiĭ române;
«*b*) saŭ prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice cu totul propriĭ traducĕtoruluĭ, îşĭ vor fi însuşit meritele unor lucrărĭ originale în limba română.
«3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale saŭ cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele eĭ nu pot intrà la concurs pentru premiile Năsturel.
«4. Premiile Năsturel se pot acordà nu numaĭ unor opurĭ complete ci şi părţiĭ unuĭ op tipărit în cursul anuluĭ, cu condiţiune însă ca acéstă parte să fie de valórea şi de întinderea unuĭ volum şi nu de ale uneĭ simple făscióre (minimum 400 pag. format in-8° garmond).
«5. Premiarea uneĭ părţĭ a unuĭ op la un concurs anual nu împedecă premiarea uneĭ alte părţĭ a aceluiaşĭ op la un concurs posterior

«6. Opurile anonime şi pseudonime vor puté fi admise la concursul cărţilor tipărite, iar autoriĭ lor, spre a primì premiile acordate, vor trebuì să justifice proprietatea lor.»

II. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** uneĭ cărţĭ scrise în limba română *cu conţinut literar* care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1902.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 **Octomvrie** 1902.

III. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu cuprins moral de orĭ-ce natură,* care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1901 până la 31 Octomvrie 1902.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 **Octomvrie 1902.**

IV. *Premiul Asociaţiuniĭ Craiovene pentru desvoltarea învĕţămîntuluĭ public,* de 1500 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** *celeĭ maĭ bune cărţĭ didactice* în limba română dintre cele tipărite de la 1 Noemvrie 1898 până la 31 Octomvrie 1902.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 6 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 **Octomvrie** 1902.

V. *Premiul Statuluĭ Lazăr,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1904** uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut sciinţific,* care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1901 până la 31 Octomvrie 1903, saŭ celeĭ maĭ importante *invenţiunĭ sciinţifice,* făcute de la 1 Noemvrie 1901 până la 31 Octomvrie 1903.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 **Octomvrie** 1903.

VI. *Marele Premiŭ Năsturel-Herĕscu,* de 12.000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1905** uneĭ cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut de orĭ-ce natură,* care se va judecà maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Noemvrie 1900 până la 31 Octomvrie 1904.

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilor propuse la concursul acestuĭ premiŭ este până la 31 **Octomvrie 1904.**

VII. *Premiul Hagi-Vasile*, de 5.000 Leï, se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** uneï cărţî scrise în limba română şi publicate în timpul de la 1 Noemvrie 1899 până la 31 Octomvrie 1905, al căreï cuprins va fi:

Istoria comerciuluĭ la Românĭ, saŭ *starea actuală a comerciuluĭ în România*, saŭ *studiĭ asupra legislaţiuniĭ comerciale în Statul român*, saŭ *orĭ-ce alte subiecte privitóre la comerciul român.*

Termenul depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 6 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la **31 Octomvrie 1905.**

Notă.—*Concurenţiĭ sunt obligaţĭ a arătà tot-deauna* **în** scris *pentru care* **anume** *premiŭ presintă lucrările lor la concurs.* — (Decis 31 Martie 1892.)

B. Premiĭ pentru lucrărĭ puse la concurs cu subiecte date.

VIII. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al composiţiuniĭ lor chimice. — (Decis. 8 Aprilie 1897.)

Acest studiŭ va trebuì să cuprindă cel puţin:

I. Expunerea cunoscinţelor ce avem asupra:

a) întinderiĭ viilor, valoriĭ şi costuluĭ culturiĭ lor;

b) producţiuniĭ vinuluĭ saŭ a producţiunilor derivate şi a valoriĭ lor;

c) comerciuluĭ exterior de vinurĭ şi de producte derivate; şi

d) consumaţiuniĭ interióre de vinurĭ şi de producte derivate.

II. Descrierea a cel puţin patru din marile podgoriĭ din ţéră, luând de preferinţă douĕ din Muntenia şi douĕ din Moldova.

Descrierea va trebuì să cuprindă:

a) topografia generală;

b) exposiţiunea;

c) natura geologică şi petrografică a soluluĭ;

d) pe cât posibil climatul saŭ cel puţin datele meteorologice ale regiuniĭ;

e) descrierea speciilor de viţă cultivate, cu desemnurĭ de strugurĭ şi de frunze;

f) modul de cultură a viţeĭ şi costul lucruluĭ;

g) modul fabricăriĭ vinuluĭ şi eventual al productelor derivate;

h) producţiunea, valórea eĭ;

i) valórea viilor;

j) viile cele maĭ renumite;

k) analisa mecanică şi chimică a pămîntuluĭ din cel puţin treĭ viĭ pe pod-

gorie, carĭ se deosebesc maĭ mult una de alta, fie prin calitatea saŭ cantitatea productelor, fie prin natura pămîntuluĭ;

l) analisa mustuluĭ fabricat din câte o singură specie de strugurĭ;

m) analisa musturilor fabricate din amestecurĭ de strugurĭ, așà cum se face de ordinar prepararea lor în localitate; se vor analisà cel puțin musturile provenind din viile ale căror pămînturĭ aŭ fost analisate;

n) analisa vinurilor din acele podgoriĭ, analisându-se cel puțin vinurile din viile ale căror pămînturĭ aŭ fost analisate și pe cât posibil vinurile produse în aceeași vie în diferițĭ anĭ.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1902.

IX. *Premiul Adamachi,* de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Alcoolismul în România. — (Decis. 24 Martie 1898.)

Lucrarea va cuprinde:

I. Un studiŭ statistic asupra consumațiuniĭ diferitelor bĕuturĭ spirtóse în raport cu poporațiunea

II. Composițiunea bĕuturilor spirtóse consumate:

a) Productele distilațiuniĭ vătĕmătóre sănătățiĭ;

b) Esențele întrebuințate la noĭ și acțiunea lor fisiologică;

c) Influența materiilor prime stricate asupra productelor distilațiuniĭ.

III. Patologia alcoolismuluĭ: cercetărĭ originale și critice asupra bólelor și lesiunilor produse de alcoolism în România, în raport cu composițiunea alcooluluĭ consumat.

IV. Raportul între alcoolism și diferite alte bóle rĕspândite în țéră.

V. Consecințele morale și economice ale alcoolismuluĭ, cu date statistice.

Lucrarea va fi basată pe cercetărĭ originale.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1902

X. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1903** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română. asupra următoruluĭ subiect:

Expunerea finanțelor Statuluĭ român de la 1859 până la 1902, cu o introducere asupra finanțelor Domniilor Regulamentare. — (Decis. 12 Martie 1898.)

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1902.

XI. *Premiul Alexandru Ioan Cuza,* de 10.000 Leĭ, dimpreună cu

procentele acesteĭ sume de la 1891 până la acordarea premiuluĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1904** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria Românilor de la Aurelian până la fundarea Principatelor.— (Decis. 5 Aprilie 1900)

Punctele de căpetenie ale programuluĭ sunt cele următóre:

1. Teritoriul colonisațiuniĭ romane în țĕrile din drépta și din stânga Dunăreĭ-de-jos.
2. Teoriile vechĭ și nouĕ despre originea și locuințele Românilor în cursul evuluĭ mediŭ.
3. Migrațiunea popórelor în țĕrile Dunărene și înrîuririle reciproce dintre barbarĭ și elementul roman, de la părăsirea Dacieĭ Traiane până la înființarea Imperiuluĭ bulgar.
4. Româniĭ și Bulgariĭ în timpul Imperiuluĭ bulgar și al celuĭ româno-bulgar și relațiunile lor cu popórele din stânga Dunăreĭ.
5 Originile Principatelor române.

Lucrarea va fi întemeiată pe un studiŭ cât maĭ amănunțit și consciințios al isvórelor antice și medievale: autorĭ, inscripțiunĭ, documente și orĭ-ce resturĭ ale vechimiĭ, utilisându-se și toponimia, limba și în genere orĭ-ce fântână ce ar puté contribuì la lămurirea cestiuniĭ.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1903.

XII. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1904** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Epoca luĭ Mateiŭ Basarab și Vasile Lupu.—(Decis. 12 Aprilie 1899.)

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1903.

XIII. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1904** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria poesieĭ lirice la Românĭ până la Alecsandri. — (Decis. 7 Aprilie 1899.)

Scriitorul, care va întreprinde opera acésta, va începe lucrarea sa pentru întréga românime, de la timpurile cele maĭ depărtate ale poesieĭ nóstre, cercetând originile și începuturile eĭ, până în sînul poesieĭ poporale. Va trece apoĭ în studiŭ pe larg poesia lirică din secolele precedente seculuĭ XVIII, pe aceea din secolul XVIII în special, și va venì până în timpu-

rile nóstre, descriind și analisând în mod desvoltat pe toţĭ poeţiĭ lirici morţĭ astăḑĭ, până la Alecsandri exclusiv.

Lucrarea va fi întemeiată pe cea maĭ întinsă critică literară și estetică, punênd în evidenţă nu numaĭ frumuseţile limbiĭ, ale formaţiuniĭ eĭ, ale locuţiunilor poetice, ale deosebitelor dialecte și ale variantelor de prin provinciile române, ci oglindirea moravurilor, a sentimentelor și, maĭ pre sus de tóte, a idealuluĭ urmărit de poporul român în poesia sa.

O prefaţă largă va introduce pe cetitor în opera acésta; ea va cuprinde un studiŭ pregătitor asupra poesieĭ lirice în genere.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1903.**

XIV. *Premiul Alexandru Bodescu*, de 1 500 Leĭ, dimpreună cu 1 000 Leĭ dăruiţĭ de d-l Ioan Kalinderu, se va decerne în sesiunea generală din anul **1904** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Monografia economică, statistică și socială a uneĭ comune rurale din România și a uneĭ comune rurale românescĭ de peste graniţă.

Monografia situaţiuniĭ economice a câte treĭ familiĭ de ţĕran, fruntaș, mijlocaș și codaș, luate din cele douĕ comune, în total șése familiĭ.— (Decis. 13 Aprilie 1899)

Autorul se póte povĕţuì, între altele, după lucrările și după monografiile publicate de Societatea de Economie socială fundată de Leplay, cu reședinţa la Paris (54 rue de Seine), după ale luĭ Buchenberger și după ale luĭ I. Ionescu.

Se atrage atenţiunea doritorilor de a concurà că ceea ce se cere este maĭ multe fapte și cifre și cât maĭ puţine vorbe.

Termenul presintariĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1903.**

XV. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1905** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Starea economică și socială a Românieĭ actuale. — (Decis. 3 Aprilie 1900)

Lucrarea va înfăţișà un studiŭ și un inventar asupra stării nóstre economice și sociale, tractând despre tóte institutele economice și sociale astăḑĭ existente.

Dam acì, în resumat, împărţirea lucrăriĭ:

Teritoriŭ și suprafaţă, cuprinḑênd, pe lângă suprafaţa Românieĭ, un studiŭ asupra terenuluĭ și climeĭ, precum și asupra divisiunilor administrative.

Populaţiunea, cu ochire asupra trecutuluĭ. Populaţiunea rurală şi urbană.—Mişcarea populaţiuniĭ.—Composiţiunea populaţiunii.

Profesiunĭ şi clasificaţiunĭ diverse ale populaţiunii.

Proprietatea din punctul de vedere juridic, economic şi social.

Agricultura. — Administraţiune, — statistică, — teritoriul agricol. — Cultura mare, medie şi mică.—Salariĭ agricole.—Sistem de exploataţiune.

Plante cultivate. — Cereale şi alte plante cultivate.

Animale domestice. — Speciile şi statistica animalelor domestice.

Producţiunea viilor în trecut şi present. Berea şi alcoolul.

Pădurile. — Suprafaţa şi regiunile păduróse. Valórea pădurilor.

Industria. — Starea industrieĭ. — Regimul industrial. — Salariĭ industriale. Industria mare şi mică.

Mine şi cariere.—Ochire generală asupra stăriĭ industrieĭ miniere în România. — Exploataţiunea de mine şi cariere.

Comerciul interior şi comerciul exterior. — Ochire asupra trecutuluĭ şi studiŭ asupra stăriĭ actuale.

Căĭ de transport pe uscat. Navigaţiunea maritima şi fluvială.

Poste şi telegrafe. — Ochire asupra trecutuluĭ. — Starea actuala.

Monete. — Sistem monetar. — Statistica monetară.

Credit, bancĭ şi instituţiuni de prevedere. — Banca Naţională. — Creditul funciar rural şi cel urban. — Casse de economie. — Asigurarĭ. Societăţĭ de ajutor mutual şi cooperative.

Finanţe publice. Sistemul budgetar al Românieĭ. Budgetul Statuluĭ. — Sistemul de imposite. — Veniturile Statuluĭ.

Finanţe locale. — Statistica finanţelor locale, judeţene şi comunale.

Datoria publică. Studiŭ comparativ cu străinătatea.

Un capitol special se va consacrà pentru starea actuală a Românieĭ, cuprinḑênd tóte gradele de învĕţămînt şi tóte aşezămintele de cultură.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1904**

XVI. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1905** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Poporul român din Ungaria şi Transilvania de la începutul secoluluĭ XVIII încóce. — (Decis. 25 Martie 1900.)

Scrierea va cuprinde:

1. Starea morală, juridică şi economică a poporuluĭ român de la începutul secoluluĭ XVIII încóce. Faptele carĭ aŭ avut cea maĭ mare înrîurire asupra desvoltăriĭ culturale a poporuluĭ român în decursul aceluĭ secol.

2 Mişcările etnice, politice şi sociale ale Românilor din Ungaria şi Transilvania înainte şi după reformele luĭ Iosif II.

3. Scopurile urmărite de Maghiarĭ până la 1848. Normele şi tendinţele administrative imperialiste; viéţa religiósă, intelectuală şi economică a Românilor până la 1848.

4. Epoca de la 1848 până la 1866. Încercările de înţelegere între Maghiarĭ şi Românĭ. Luptele dintre aceste două popóre. Măsurile luate de guvernul absolutist. Reforme în legislaţiune şi administraţiune. Reorganisarea bisericiĭ române de către Şiaguna pe base noue. Desvoltarea culturală a Românilor.

5. Înfiinţarea regimuluĭ dualist. Promisiunile făcute Românilor. Legile naţionalităţilor. Desfiinţarea autonomieĭ Transilvanieĭ. Regimul dualismuluĭ. Starea Românilor sub acest dualism.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1** Septemvrie **1904**.

XVII. *Premiul Neuschotz*, de 2 000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1905** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria vămilor în România de la început şi până în ḍilele nóstre.—(Decis 4 Aprilie 1900.)

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1** Septemvrie **1904**.

XVIII. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** pentru cea maĭ bună scriere în limba română despre:

Istoria Românieĭ de la fundarea Dacieĭ până la finele seculuĭ XIX pentru usul şi întărirea simţimintelor patriotice ale tuturor cetăţenilor.

«În acéstă istorie trebue să reésă firul conducĕtor al desvoltăriĭ statuluĭ român, greutăţile ce poporul a avut de învins, suferinţele ce a îndurat, efectele înfricoşate ale dominaţiunilor străine, luptele ce el a purtat pentru a susţiné naţionalitatea sa neatinsă, redeşteptarea némuluĭ românesc dovedită prin luptele eroice interne şi externe susţinute maĭ ales de la începutul seculuĭ — încununată prin independenţa redobândită şi regatul înălţat de virtutea românéscă însăşĭ, — asigurată pentru vecie, precum va da Dumneḍeŭ, prin succesele şi progresele ce poporul va desăvîrşì neîncetat.» (Din *Actul de donaţiune*)

Premiul este de 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar

garmond) în 1.000 exemplare, din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1** Septemvrie 1905.

XIX. *Premiul Alexandru Ioan Cuza,* de 6.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Carĭ sunt regiunile ţĕriĭ carĭ ar puté fi irigate, avêndu-se în vedere rentabilitatea capitaluluĭ întrebuinţat, şi care ar fi sistemul de irigaţiune pentru fie-care regiune? Să se facă pe aceste base un studiŭ amănunţit pentru o regiune de o suprafaţă de 5.000—10.000 hectare. — (Decis. 23 Martie 1901.)

Lucrarea va cuprinde două părţĭ:

I. Consideraţiunĭ generale asupra irigaţiunilor la noĭ în ţéră, şi

II. Studiul complet al uneĭ regiunĭ, care s'ar puté irigà cu folos.

I. În prima parte se vor studià următórele cestiunĭ:

1. Determinarea cantitativă şi calitativă a materiilor duse în suspensiune de principalele rîurĭ din ţéră, în părţile în carĭ ele s'ar puté utilisà pentru irigaţiune. În carĭ localităţĭ irigaţiunea ar avé de scop numaĭ udarea terenuluĭ, şi în carĭ localităţĭ ea ar trebuì să serve şi la îngrăşarea pămîntuluĭ?

2. Carĭ sunt rîurile şi porţiunile din ele, potrivite spre a se luà apă pentru irigaţiune? În ce măsură s'ar puté face barage pentru îmmagasinare de ape? Carĭ lacurĭ ar puté servì pentru irigaţiune? În ce localităţĭ s'ar puté face puţurĭ, cisterne, captare de isvóre, etc. pentru trebuinţele irigaţiuniĭ?

3. În ce timpurĭ ar trebuì făcută udarea, precum şi durata udăriĭ, ţinênd sémă de tóte condiţiunile, în carĭ se găsesc diversele localităţĭ, şi de culturile cărora le-ar puté priì.

4. Care este cantitatea de apă necesară pe secundă şi pe hectar, saŭ înălţimea totală anuală a apeĭ de irigaţiune, ţinênd sémă de culturĭ, de posiţiunea topografică şi de natura terenuluĭ, de perderile prin infiltraţiune, evaporaţiune, etc.?

5 Carĭ sunt sistemele de irigaţiune ce ar convenì în anumite localităţĭ, ţinênd sémă de modul cum se face cultura, de cantitatea de apă disponibilă, şi de cheltuelile de instalaţiune, precum şi de rentabilitatea capitaluluĭ?

6. Care ar fi costul aproximativ pentru a irigà un hectar în diferitele localităţĭ? Care ar fi rentabilitatea capitaluluĭ întrebuinţat, ţinênd sémă şi de cheltuelile de întreţinere? Carĭ ar fi culturile carĭ ar produce cea maĭ mare rentabilitate?

7. Cum s'ar puté constituì asociaţiunĭ de proprietarĭ, pentru irigarea pro

prietăţilor lor? După ce norme s'ar puté regulà raporturile dintre proprietarĭ în ce privesce construcţiunea, întreţinerea şi folosinţa instalaţiunilor? În ce casurĭ ar fi preferabil a se formà societăţĭ speciale pentru irigaţiune?

8. Care ar puté fi rolul Statuluĭ în desvoltarea irigaţiunilor la noĭ în ţéră, avêndu-se în vedere modul cum ele s'aŭ rĕspândit în alte state?

Pentru a se rĕspunde la aceste cestiunĭ, autorul se va folosì de publicaţiunile apărute în ţéră în legătură cu acele cestiunĭ, precum şi de lucrările făcute în străinătate în condiţiunĭ analoge. Pentru topografia şi planimetria diverselor localităţĭ se va utilisà charta Statuluĭ Major al armateĭ. Autorul nu este ţinut a face studiĭ propriĭ pentru localităţile pentru carĭ nu s'a publicat nimic.

II. În a doua parte se va face studiul detaliat al uneĭ regiunĭ de 5.000—10 000 hectare, care s'ar puté irigà cu folos, şi care s'ar potrivì cât se póte maĭ bine pentru irigaţiune.

Proiectul va cuprinde:

1. Un memoriŭ justificat pentru tóte disposiţiunile adoptate.

2. Un plan de situaţiune general, şi planurĭ detaliate din carĭ să se pótă vedé bine disposiţiunile alese.

3 Profilele şanţurilor, rigolelor.

4. Proiectele lucrărilor de artă necesare.

5. Antemăsurătórea şi devisul lucrărilor de executat.

6. Calculul rentabilităţiĭ capitaluluĭ de construcţiune, precum şi ridicarea valoriĭ terenuluĭ.

7. Un proiect de convenţiune între proprietariĭ aceleĭ regiunĭ, dacă sunt maĭ mulţĭ, pentru construcţiunea, întreţinerea şi utilisarea apeĭ pentru terenurile irigate.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1905.**

XX. *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu*, de 5 000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Istoria literaturiĭ române de la Cantemir până la 1800. — (Decis. 23 Martie 1901.)

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1905.**

XXI. *Premiul Adamachi*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Fauna ichtiologică a Românieĭ. — (Decis. 23 Martie 1901.)

Autorul va avé să facă:

1. Descrierea genurilor şi speciilor de pescĭ carĭ trăesc în apele României din diferitele sale regiunĭ, făcênd representaţiunea lor în desemn saŭ cel puţin în fotografie.

2. Va arătà carĭ din aceste speciĭ sunt migratóre și la ce epocă fac migraţiunile lor.

3. Va arătà care este epoca și modul cum aceste speciĭ depun ouĕle lor.

4. Va arătà starea actuală a industrieĭ pescărieĭ în România din punctul de vedere technic și economic.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1** Septemvrie **1905.**

XXII *Premiul Anastasie Fĕtu*, de 3.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Charta agronomică a Românieĭ —(Decis. 23 Martie 1901.)

Lucrarea va cuprinde două părţĭ:

I. *Partea statistică.* — După o scurtă notiţă asupra stăriĭ actuale a economieĭ rurale în România, autorul va înfăţişà un studiŭ statistic, care va cuprinde:

1. Suprafaţa Românieĭ. — Suprafaţa ocupată de diverse cereale, viĭ, pomĭ roditorĭ, pădurĭ, etc.

2. Valórea venală medie pe hectar a diverselor terenurĭ pe regiunĭ. Valórea locativă medie a terenurilor arabile și a păşunilor în diversele judeţe.

3. Întinderea medie și mersul exploataţiunilor agricole. Întinderea culturilor pentru fie-care plantă și producţiunea lor totală.

4. Statistica diverselor speciĭ de animale domestice.

5. Populaţiunea Românieĭ.— Populaţiunea agricolă.— Numĕrul contribuabililor funciarĭ, cuprindênd proprietatea mare și cea ţĕrănéscă.

6. Preţul mijlociŭ al grâuluĭ, orzuluĭ, porumbuluĭ, etc. în ultimiĭ 25 anĭ.

7. Exportul Românieĭ în ultimiĭ 25 anĭ.

II. *Chărţile.* — Întemeindu-se pe cele maĭ nouĕ date și studiĭ statistice, economice, agricole, autorul va represintà prin chărţĭ starea diverselor producţiunĭ agricole și forestiere din ţĕră.

Fie-care chartă va fi colorată cu aceeașĭ colóre. Intensitatea colóreĭ în diferitele părţĭ ale chărţiĭ va fi însă în raport cu producţiunea reală ce corespunde aceleĭ părţĭ repartisată pe suprafaţa ocupată. Porţiunile din diferitele judeţe, în care nu se face de loc cultura la care se referă charta, vor rĕmâné deci necolorate:

Chărţile carĭ trebuesc făcute sunt următórele:

1. Chartă specială pentru fie-care din plantele următóre: grâŭ, orz, ovĕz, rapiţă, porumb.

2. Chartă pentru fânețe naturale și pășunĭ.
3. Chartă pentru starea viilor înainte de invasiunea filoxereĭ și alta pentru starea lor actuală.
4. Chartă pentru livedile de prunĭ și pomĭ roditorĭ.
5. Charta pădurilor. Prin mijlóce potrivite, se va căutà a se indicà esențele ce predomină în diversele pădurĭ.
6. Chartă specială pentru repartisarea fie-căreĭ din speciile de animale următóre: caĭ, boĭ, oĭ, porcĭ.
7. În fine, charta geometrică-agronomică pentru părțile din țéră în carĭ s'aŭ făcut asemenea studiĭ.

La fie-care chartă, saŭ deosebit, autorul va face tablourĭ statistice pentru a indicà producțiunea pe regiunĭ, județe, pre cum și crescerea saŭ descrescerea producțiuniĭ.

Pentru plantele și animalele nemenționate maĭ sus, autorul se va mărginì la date statistice, adunate în tablourĭ numerice saŭ grafice.

Autorul se va povĕțuì în acéstă lucrare de cele maĭ nouĕ publicațiunĭ de atlasurĭ agricole făcute în Francia, Germania, Austro-Ungaria, Rusia saŭ alte țĕrĭ.

Autorul, luând acest program ca un minimum de indicațiunĭ, va puté introduce tóte notițele relative la subiect, carĭ le-ar crede necesare.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1905.

XXIII. *Premiul G. San-Marin*, în sumă de 2.000 Leĭ, dimpreună cu procentele acestuĭ fond până la acordarea premiuluĭ (decis. 6 Martie 1895), se va decerne în sesiunea generală din anul **1906** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect.

Studiŭ asupra monopolurilor în România.—(Decis. 5 Martie 1901.)

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1905.

XXIV. *Premiul Statuluĭ Lazăr*, de 5.000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1907** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Cercetărĭ originale asupra pelagreĭ în vederea etiologieĭ și combateriĭ bóleĭ.—(Decis. 26 Martie 1902.)

Lucrarea va cuprinde:
1. Isolarea materiilor toxice ale porumbuluĭ stricat.
2. Determinarea varietăților porumbuluĭ și a graduluĭ de alterațiune precum și a altor condițiunĭ în carĭ se desvoltă acele materii toxice.
3. Stabilirea acțiuniĭ patologice a acelor materiĭ toxice.

4. Stabilirea legăturiĭ între substanţele vătămătóre ale porumbuluĭ şi pelagră.
5. Stabilirea specificităţiĭ pelagreĭ şi a substanţelor specifice active contra acesteĭ bóle.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la 1 Septemvrie 1906.

XXV. *Premiul Adamachi*, de 5 000 Leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anul **1907** celeĭ maĭ bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiect:

Înrîuririle curentelor străine în evoluţiunea limbiĭ şi literaturiĭ române din secolul XIX.—(Decis. 3 Aprilie 1902.)

Lucrarea se va face după următorul program:

Starea culturală a ţĕrilor la sfîrşitul seculuIuĭ XVIII.

Elementul slavon şi elementul grecesc în limba vorbită şi scrisă.

Învĕţămîntul public şi privat sub înrîurirea grecéscă.

Manifestarea curentuluĭ frances la noĭ în educaţiunea claselor superióre.

Văcărescciĭ şi poesia lor. Cum se învĕţà limba românéscă ? Mişcarea literară sub domnia luĭ Caragea Vodă. Teatrul de la Cişméua roşie şi Domniţa Ralù.

Alexandru Şuţu Vodă şi Eforia teatrelor din ţéră.

Gheorghe Asachi şi Gheorghe Lazăr. Şcóla românéscă şi începuturile eĭ. Eliade-Rădulescu. Tipografiile române şi cărţile bisericescĭ şi didactice. *Curierul românesc* şi *Albina Moldoveĭ*.

Societatea filarmonică din Bucurescĭ şi Iaşĭ. Eliad, Câmpineanu, Aristia, Asachi. Începuturile teatruluĭ român. Scriitorĭ şi traducĕtorĭ dramaticĭ.

Limba oficială, limba literară şi limba vorbită. Primiĭ poeţĭ şi primele poesiĭ.

Curierul de ambe-sexe. Teatrul străin şi teatrul român. Lupta pentru statornicirea progresuluĭ sceneĭ naţionale. V. Alecsandri, C. Negruzzi, M. Kogălniceanu. Mişcarea literară în Moldova. *Scrierĭ şi publicaţiunĭ*

Repertoriŭ. Actorĭ. Resultate obţinute.

Înrîurirea educaţiuniĭ date tinerimiĭ române în Francia şi Germania asupra culturiĭ naţionale.

Pruncul român.—Zimbrul.—Gazeta Moldoveĭ.

Starea societăţiĭ române la mijlocul véculuĭ trecut. Limba şi literatura în şcólă şi societate.

Sf. Sava şi Academia Michăilénă. Mişcarea de reînviere culturală.

Gazeta Transilvanieĭ, Fóea pentru minte, inimă şi literatură.

Duelgiiĭ şi Bonjuriştiĭ. Influenţa francesă şi influenţa germană asupra spiritelor şi năravurilor nóstre sociale în acea epocă.

Teatrele (frances, german, italian). Cărţile didactice. Poesiile, romanele străine şi influenţa lor asupra nóstră.

Profesoriî ardelenî, bănăţenî şi bucovinenî şi înrîurirea curentuluî germano-latin asupra culturiî naţionale.

Termenul presintăriî manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1906.**

XXVI. *Premiul Neuschotz*, de 2.000 Leî, se va decerne în sesiunea generală din anul **1907** celeî maî bune lucrărî scrise în limba română asupra următoruluî subiect:

Istoricul Căilor ferate din România şi influenţa lor din punctul de vedere economic, social şi politic.—(Decis. 6 Aprilie 1902)

Lucrarea va cuprinde:

I.

1. Istoricul concesiunilor şi proiectelor anterióre concesiunilor Stroussberg şi Offenheim.
2. Concesiunile Stroussberg şi Offenheim. Căderea luî Stroussberg, constituirea Societăţiî de acţionarî care a luat continuarea afaceriî.
3. Organisarea Căilor ferate, controlul Statuluî. Principiile de exploatare, rentabilitatea, serviciile ce aduceaŭ Căile ferate desvoltăriî economice a ţĕriî în timpul cât a existat Societatea acţionarilor Căilor ferate.
4. Dificultăţile interióre şi exterióre şi nemulţumirile la carî a dat loc regimul Căilor ferate. Motivele pentru carî s'a luat în vedere rescumpĕrarea lor.

II.

5 Diferitele proiecte de rĕscumpĕrare anterióre celuî adus la îndeplinire în 1879. Basele lor, causele pentru carî n'aŭ isbutit. Rĕscumpĕrarea Căilor ferate române. Basele, pedecile, acţiunile juridice, conversiunile acţiunilor şi obligaţiunilor. Transferarea scaunuluî social la Bucurescî şi disolvarea şi lichidarea Societăţiî. Resultatele şi consecinţele apropiate şi depărtate ale rĕscumpĕrăriî.

6. Căile ferate făcute de Stat până la 1882 pentru completarea reţeleî. Cele-lalte liniî făcute până la 1900. Liniî de construit. Organisarea administraţiuniî Căilor ferate de la rĕscumpĕrare (legî, regulamente, decrete, decisiuni).

7. Rĕscumpĕrarea linieî Cernavoda-Constanţa şi luarea în posesiune a linieî Iaşî-Iţcanî.

8. Costul total al Căilor ferate române cu valórea sumelor într'adevĕr întrebuinţate la construirea lor şi a îmbunătăţirilor aduse, precum şi arătarea valorilor, nominale şi reale, ale împrumuturilor făcute în acest scop.

Notă.—Partea acésta nu se va trată numaî sumar, cum e indicată anual în statisticile publicate de Direcţiunea C. F. R., ci după Expunerea situa-

ţiuniĭ tesauruluĭ care se publică în toţĭ aniĭ, după rapórtele făcute la Cameră pentru budgetele Căilor ferate, etc.

9. Principalele refecţiunĭ, lucrărĭ de artă şi construcţiunĭ de natură a permite o exploatare maĭ bună şi maĭ intensă a liniilor

10. Veniturile şi cheltuelile Căilor ferate de la rĕscumpĕrare, arătate pe principalele categoriĭ şi discutându-se cestiunea rentabilităţiĭ.

III.

11. Principiile de tarifare ale Căilor ferate române. Criticele aduse. Sistemele de tarife internaţionale, locale, etc. Urmările lor comerciale.

12. Folósele indirecte ale Căilor ferate române din diferite puncte de vedere.

13. Efectele sociale ale Căilor ferate Diferitele şcolĭ speciale create de Căile ferate.

Instituţiunile patronale ale Căilor ferate. Atelierele lor.

14. Consideraţiunĭ generale, conclusiunĭ, propunerĭ şi perspective pentru viitor.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1906.**

XXVII. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul **1910** pentru cea maĭ bună:

Carte de lectură pentru şcólele secundare

«Acéstă carte va cuprinde în întâia parte descripţiunĭ ale naturiĭ şi ale puterilor naturiĭ şi în a doua parte naraţiunĭ despre evenimentele istorice însemnate şi despre viéţa bărbaţilor celor marĭ aĭ naţiuniĭ române şi aĭ altor popóre. Descripţiunile saŭ naraţiunile vor fi saŭ bucăţĭ originale saŭ traducţiunĭ bine făcute. În tot casul, alegerea se va face din tot ce literatura românéscă saŭ străină posedă maĭ clasic şi va avé în vedere desvoltarea iubiriĭ naturiĭ şi a simţimintelor patriotice şi virtuóse.» (Din *Actul de donaţiune.)*

Premiul este de 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar *garmond*), în 1 000 exemplare, din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1909.**

XXVIII. *Premiul Princesa Alina Ştirbeĭ* se va decerne în sesiunea generală din anul **1914** pentru cea maĭ bună scriere în limba română despre:

Principiile morale și creștinescĭ de carĭ trebue să se conducă părințiĭ în educațiunea copiilor lor.—(Decis. 6 Aprilie 1902.)

«Acéstă scriere va arătà în mod metodic legile morale carĭ trebuesc să conducă pe om în viéță şi mijlócele ce trebue întrebuințate de părințĭ și de crescĕtorĭ, pentru ca germeniĭ cerințelor morale să fie desvoltațĭ şi întărițĭ treptat în inima copiilor şi a tinerimiĭ, pentru ca voința acestora să fie îndrumată cu constanță spre tot ce este bun şi virtuos, precum şi spre îndeplinirea datoriilor multiple ale omuluĭ; în fine pentru ca copiiĭ şi tinerimea să fie de timpuriŭ ast-fel conduşĭ, ca germeniĭ celor bune să nu fie slăbițĭ într'înșiĭ, iar germeniĭ celor rele să nu fie oploşițĭ şi încuragiațĭ» (Din *Actul de donațiune.*)

Autoriĭ vor avé în vedere și următórea programă întocmită de Academie:

1. Mamele maĭ tuturor ființelor vieţuitóre de pe pămînt îşĭ alăptéză şi cresc singure puiĭ lor. Aşà trebue dar să facă şi tóte femeile cu copiiĭ lor. Femeea care nu-şĭ aplécă singură copilul nu e mamă adevĕrată.

2. Copilul se póte încredință îngrijiriĭ uneĭ alte persóne, doiciĭ, numaĭ când mama e bolnavă şi nu-l póte alăptà singură fără pericol pentru sine saŭ pentru copil. Condițiunile ce trebue să întrunéscă doica, ca: să fie de aceeașĭ naționalitate şi religiune, să fie pe deplin sănătósă, morală, fără deprinderĭ rele, etc.

3. Părințiĭ trebue să privegheze neîntrerupt la crescerea copiluluĭ, care nu e bine să fie lăsat în séma doiciĭ saŭ numaĭ în a servitorilor. Simțul părintesc trebue ținut tot-deauna viŭ în mintea copiluluĭ.

4. Când copilul începe a pricepe și a vorbì, părințiĭ îĭ vor insuflà iubirea şi respectul de tată şi de mamă, aducêndu-l în acelaşĭ timp la cunoscința şi credința că pe lângă eĭ maĭ e un părinte, maĭ mare şi maĭ puternic, Dumneḑeŭ, care ține pe toțĭ. În legătură cu acestea şi treptat vor învĕțà copilul să iubéscă şi să respecteze şi pe crescĕtoriĭ, învĕțătoriĭ şi binefăcĕtoriĭ sĕĭ, precum şi pe toțĭ ceĭ maĭ vîrstnicĭ decât el, de orĭ-ce tréptă, numaĭ de omenie să fie.

5. Nu-ĭ vor permite nicĭ odată şi sub nicĭ un cuvînt fapte rele saŭ vorbe reprobabile de morală şi de bunacuviință. Mustrările ce vor fi silițĭ a-ĭ face vor fi cumpĕtate; de asemenea pedepsele, carĭ nu vor fi dintr'odată aspre ci treptate şi în raport cu greşéla.

6. Când copilul se va face maĭ mare, controla va fi îndreptată şi asupra vieţiĭ afară din casă.

7. Părințiĭ sunt datorĭ a învĕțà copilul să fie cumpĕtat, strîngĕtor, filantrop şi cu durere şi milă față de ceĭ nevoiaşĭ, şi de instituțiunile de binefacere. Îl vor învĕțà preceptele Sf. Evangheliĭ şi respectul legilor.

8. Părințiĭ vor maĭ deprinde copilul a vorbì la început numaĭ limba maternă, învĕțarea şi cultivarea altor limbĭ putêndu-se face maĭ târḑiŭ.

9. Îl vor învĕţà de asemenea să iubéscă pe semeniĭ sĕĭ. Să iubéscă patria, să o apere la nevoe şi să-ĭ aducă serviciĭ cât va trăì.

10. Pentru a isbutì însă în tóte acestea, părinţiĭ vor trebuì să premérgă cu exemple bune, să nu facă saŭ să vorbéscă nimic din ce ar puté să fie dăunător copiluluĭ, şi să aibă tot-deauna în vedere că iubirea şi respectul nu pot fi câştigate saŭ mănţinute, dacă nu sunt observate de amândouĕ părţile.

Premiul este 8.500 Leĭ, în care sumă se cuprind premiul autoruluĭ şi cheltuelile de tipărirea scrieriĭ (de *minimum* 30 cóle de tipar *garmond),* în 1.000 exemplare, din carĭ 800 ale autoruluĭ şi 200 ale Academieĭ.

Termenul presintăriĭ manuscriptelor la concurs este până la **1 Septemvrie 1913.**

* * *

Notă. — Manuscriptele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub N-riĭ VIII—XXVIII se vor presintà anonime, purtând o devisă, care va fi reprodusă pe un plic sigilat, cuprindênd numele concurentuluĭ.

Academia îşĭ reservă dreptul de a tipărì în publicaţiunile sale lucrările ce se vor premià.

Premiile se vor da autorilor numaĭ după tipărirea lucrărilor premiate.

Manuscriptele nepremiate rĕmân în colecţiunile Academieĭ. — (Decis. 6 Aprilie 1902.)

Concurenţiĭ sunt obligaţĭ a arătà tot-deauna **în scris** pentru care anume premiŭ presintă lucrările la concurs.

PERSONALUL

ACADEMIEĬ ROMÂNE

LA 9 APRILIE 1902.

MEMBRIĬ ACADEMIEĬ.

I. SECŢIUNEA LITERARĂ.

1. **Bianu** *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Caragiani *Ioan* (Iașĭ). — Numit la 22 Aprilie 1866.
Hasdeŭ *Bogdan P.* (Câmpina). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Maiorescu *Titu* (Bucurescĭ). — Numit la 20 Iulie 1867.
5. **Naum** *Anton* (Iașĭ). — Ales la 11 Martie 1893.
Negruzzi *Iacob C.* (Bucurescĭ). — Ales la 26 Martie 1881.
Ollănescu *Dimitrie C.* (Bucurescĭ). — Ales la 11 Martie 1893.
Philippide *Alexandru* (Iașĭ). —Ales la 1 Aprilie 1900.
Pușcariu *Ioan* (Bran). — Ales la 4 Aprilie 1900.
10. **Quintescu** *Nicolae* (Bucurescĭ). —Ales la 14 Septemvrie 1877.
Sbiera *Ioan* (Cernăuţĭ). — Numit la 11 Iunie 1866.
Vulcan *Iosif* (Oradea-Mare). — Ales la 30 Martie 1891.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ

1. **Babeș** *Vincenţiu* (Budapesta). — Numit la 22 Aprilie 1866.
Erbiceanu *Constantin* (Bucurescĭ). — Ales la 8 Aprilie 1899.
Ionescu *Nicolae* (Iașĭ). — Numit la 2 Iunie 1867.
Kalinderu *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 13 Martie 1893.
5. **Marian** *Simeon Fl.* (Suceva). — Ales la 26 Martie 1881.
Marienescu *At. M.* (Sibiiŭ). — Ales la 26 Martie 1881.
Moldovanu *Ioan M.* (Blaj). — Ales la 11 Aprilie 1894.
Popea *Nicolae Episcop* (Caransebeș). — Ales la 8 Aprilie 1899.

Sturdza *Dimitrie A.* (Bucurescĭ) — Ales la 15 Septemvrie 1871.
10. **Tocilescu** *Gr. G.* (Bucurescĭ).—Ales la 22 Martie 1890.—Transferat la 30 Martie 1902.
Xenopol *Alexandru D.* (Iașĭ). — Ales la 11 Martie 1893.
— Loc vacant.

III. Secțiunea Sciințifică.

1. **Aurelian** *Petre S.* (Bucurescĭ). — Ales la 9 Septemvrie 1871.
Babeș *Dr. Victor* (Bucurescĭ). — Ales la 11 Martie 1893.
Fălcoianu *Ștefan* (Bucurescĭ). — Ales la 13 Septemvrie 1876.
Felix *Dr. Iacob* (Bucurescĭ). — Ales la 30 Iunie 1879.
5. **Haret** *Spiru* (Bucurescĭ). — Ales la 31 Martie 1892.
Hepites *St C.* (Bucurescĭ).— Ales la 3 Aprilie 1902.
Istrati *Dr. C. I.* (Bucurescĭ). — Ales la 7 Aprilie 1899.
Poni *Petre* (Iașĭ). — Ales la 30 Iunie 1879.
Porcius *Florian* (Rodna). — Ales la 10 Martie 1882.
10. **Saligny** *Anghel* (Bucurescĭ). — Ales la 7 Aprilie 1897.
Ștefănescu *Grigorie* (Bucurescĭ) — Ales la 12 Septemvrie 1876.
Teclu *Nicolae* (Viena). — Ales la 2 Iulie 1879.

MEMBRIĬ ACADEMIEĬ ROMÂNE DECEDAȚĬ.

1. **Alecsandri** (Vasile). —Numit cu decretul No. 892 din 2 Iunie 1867.—Decedat la 22 August 1890.

Bacaloglo (Emanoil).—Ales la 29 Iunie 1879.—Decedat la 30 August 1891.

Barițiŭ (Gheorghe). —Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866.— Decedat la 21 Martie (3 Aprilie) 1893.

Brândză (Dr. Dimitrie).—Ales la 30 Iunie 1879.—Decedat la 3 August 1895.

5. **Chițu** (Gheorghe).—Ales la 27 Iunie 1879.—Decedat la 28 Octomvrie 1897.

Cipariŭ (Timoteiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 22 August (3 Septemvrie) 1887.

Cobălcescu (Grigorie).—Ales la 29 Martie 1886.—Decedat la 21 Maiu 1892.

Cozacovicĭ (Dimitrie).—Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866.— Decedat la 21 August 1868.

Dimitrovicĭ (Ambrosiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 3 (15) Iulie 1866.

10. **Eliade-Rădulescu** (Ioan). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 27 Aprilie 1872.

Fĕtu (Dr. Anastasie). — Ales la 11 Septemvrie 1871. — Decedat la 3 (15) Martie 1886.

Fontaninu (Gheorghe M.). — Ales la 10 Septemvrie 1870. — Decedat la 24 Aprilie 1886.

Ghica (Ion).— Ales la 13 August 1874.— Decedat la 22 Aprilie 1897.

Hasdeŭ (Alexandru). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 9 Noemvrie 1872.

15. **Hodosiu** (Iosif). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 28 Noemvrie 1880.

Hurmuzaki (Alexandru). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 8 Martie 1871.

Hurmuzaki (Eudoxiŭ). — Ales la 2 August 1872. — Decedat la 29 Ianuarie (10 Fevruarie) 1874.

Kogălniceanu (Michail). — Ales la 16 Septemvrie 1868. — Decedat la 20 Iunie 1891.

Kretzulescu (Nicolae). — Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 26 Iunie 1900.

20. **Laurian** (August Treboniŭ). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 25 Fevruarie 1881.

Maniu (Vasile). — Ales la 12 Septemvrie 1876.—Decedat la 10 Martie 1901.

Massimu (Ioan C.) — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 2 Iunie 1877.

Melchisedec (Episcop). — Ales la 10 Septemvrie 1870. — Decedat la 16 Maiŭ 1892.

Mocioni (Andreiŭ). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 23 Aprilie (5 Maiŭ) 1880.

25. **Munteanu** (Gavril). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 17 (29) Decemvrie 1869.

Negruzzi (Constantin). — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 25 August 1868.

Odobescu (Alexandru). —Ales la 10 Septemvrie 1870.— Decedat la 11 Noemvrie 1895.

Papadopol-Calimach (Alexandru).— Ales la 12 Septemvrie 1876. —Decedat la 18 Iunie 1898.

Papiu-Ilarianu (Alexandru). — Ales la 16 Septemvrie 1868. — Decedat la 11 (23) Octomvrie 1878.

30. **Poenaru** (Petre). — Ales la 10 Septemvrie 1870. — Decedat la 2 Octomvrie 1875.

Roman (Alexandru).—Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 15 (27) Septemvrie 1897.

Rosetti (Constantin A.) — Numit cu decretul No. 829 din 2 Iunie 1867. — Decedat la 8 Aprilie 1885.

Sion (Gheorghe). — Ales la 16 Septemvrie 1868.— Decedat la 1 Octomvrie 1892.

Stamati (Constantin). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Decedat la 26 Maiŭ 1876.

35. **Străjescu** (Ioan). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866. — Demisionat și ales membru onorar la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 4 Octomvrie 1873.

Urechiă (Vasile A.). — Numit cu decretul No. 698 din 22 Aprilie 1866.— Decedat la 23 Noemvrie 1901.

Vasiciŭ (Dr. Paul). — Ales la 2 Iulie 1879. — Decedat la 20 Iunie (2 Iulie) 1881.

MEMBRIĬ ONORARĬ.

M. S. CAROL I, *Regele României,*

Protector al Academieĭ Române,

Președinte onorar.

(15 Septemvrie 1878)

M. S. ELISABETA, *Regina Românieĭ* (Carmen Sylva).

(30 Martie 1881)

M. S. VICTOR EMANUEL III, *Regele Italieĭ.*

(6 Martie 1890)

A. S. R. FERDINAND, *Principe al Românieĭ.*

(15 Martie 1890.)

5. **Ascoli** *Graz. Isaia* (Milan).—Ales la 13 Septemvrie 1877.
d'Avril *Baron Adolphe* (Paris). —Ales la 7 Septemvrie 1871.
Benndorf *Otto* (Viena). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Bormann *Eugen* (Viena). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Capellini *Cav. Ioan* (Bolonia). — Ales la 7 Septemvrie 1871.
10. **Dahn** *Felix* (Breslau). — Ales la 12 Aprilie 1894.
De Gubernatis *Angelo* (Roma).— Ales la 22 Martie 1895.
Domaszewski *Alfred de* (Heidelberg). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Fröhner *Wilhelm* (Paris). — Ales la 9 Septemvrie 1871.
Gonata *Ștefan* (Basarabia). — Ales la 12 Septemvrie 1870.
15. **Grădișteanu** *Petre* (Bucurescĭ). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Grant-Duff *M. E.* (Madras, India). — Ales la 12 Septemvrie 1875.
Grigorescu *Nicolae* (Bucurescĭ). — Ales la 8 Aprilie 1899.
Hirschfeld *Otto* (Berlin). Ales la 13 Aprilie 1894.
Hurmuzaki *Nicolae* (Cernăuțĭ). — Ales la 2 Aprilie 1883.
20. **Iosif Gheorghian** *I. P. S. S. Mitropolit-Primat al României* (Bucurescĭ).— Ales la 24 Martie 1901.
Lahovari *Gheorghe* (Bucurescĭ). — Ales la 25 Martie 1901.
Léger *Louis* (Paris). — Ales la 12 Aprilie 1894.
Mihályi *Dr. Victor,* Archiepiscop (Blaj).— Ales la 12 Aprilie 1894.
Mommsen *Teodor* (Berlin). — Ales la 3 Iulie 1879.

25. **Petruszewicz** *A. S.* (Lemberg). — Ales la 22 Martie 1890.
Picot *Emile* (Paris). — Ales la 31 Maiŭ 1879.
Rambaud *Alfred* (Paris). — Ales la 22 Martie 1895.
Rosetti *Teodor* (Bucuresceĭ). — Ales la 26 Martie 1891.
Schuchardt *Hugo* (Graz). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
30. **Stanley of Alderley** *Lord Henry* (Londra). — Ales la 7 Septemvrie 1871.
Tobler *Adolf* (Berlin). — Ales la 30 August 1875.
Virchow *Rudolf* (Berlin). — Ales la 6 Aprilie 1902.

MEMBRIĬ ONORARĬ DECEDAŢĬ.

1. **Adrian** (General Gheorghe). — Ales la 13 Septemvrie 1875. — Decedat la 15 Octomvrie 1889.

Baillon (H.) — Ales la 28 Martie 1887. — Decedat la 7 Iulie 1895.

Bataillard (Paul). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 1 (13) Martie 1894.

Biondelli (Bernardino). — Ales la 7 Septemvrie 1871. — Decedat la 29 Iunie (11 Iulie) 1886.

5. **Bock** (Dr. Francisc). — Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 19 Aprilie (1 Maiŭ) 1899.

Bosianu (Constantin). — Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 21 Martie 1882.

Brătianu (Ioan C.) — Ales la 19 Martie 1885. — Decedat la 4 Maiŭ 1891.

Câmpeanu (Petre). — Ales la 10 Septemvrie 1871. — Decedat la 15 Aprilie 1893.

Cecchetti (Bartolomeo). — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 4 (16) Martie 1890.

10. **Chasles** (Philarète). — Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 18 Iulie 1873.

Cihac (Alexandru). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 29 Iulie (10 August) 1887.

Cihac (Dr. Iacob). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 17 (29) Noemvrie 1888.

Creţianu (Gheorghe). — Ales la 22 Martie 1882. — Decedat la 6 August 1887.

Cuciureanu (Dr. Gheorghe).—Ales la 10 Septemvrie 1871.—Decedat la 10 (22) Ianuarie 1886.

15. **Desjardins** (Ernest). — Ales la 9 Septemvrie 1871.—Decedat la 9 (21) Octomvrie 1886.

Diefenbach (Lorenz).—Ales la 15 Aprilie 1880.—Decedat la 16 (28) Martie 1883.

Diez (Frederic).—Ales la 30 August 1872.—Decedat la 17 (29) Maiŭ 1876.

Egger (Emil).—Ales la 7 Septemvrie 1871.—Decedat la 18 (30) August 1885.

Grădişteanu (Grigorie).—Ales la 30 Iunie 1879. — Decedat la 28 Fevruarie 1892.

20. **Haynald** (Cardinal Ludovic).—Ales la 2 Aprilie 1883.—Decedat la 4 (16) Iulie 1891.

Ioanid (Gheorghe).—Ales la 10 Septemvrie 1871. —Decedat la 27 Decemvrie 1888.

Ionescu (Ioan). — Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 17 Decemvrie 1891.

Iosif Naniescu *Mitropolit Mold.*—Ales la 16 Aprilie 1888.—Decedat la 26 Ianuarie 1902.

Kotzebue (Wilhelm de).—Ales la 1 Aprilie 1884. — Decedat la 24 Octomvrie 1887.

25. **Kretzulescu** (Constantin). — Ales la 10 Septemvrie 1871.— Decedat la 20 Martie 1884.

Lasteyrie (Comite Ferdinand de).—Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 14 Maiŭ 1879.

Lepsius (Richard).—Ales la 30 August 1875.—Decedat la 10 Iulie 1884.

Linas (Charles de). — Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 14 (26) Aprilie 1887.

Longperrier (Adrien de).—Ales la 7 Septemvrie 1871.—Decedat la 14 Ianuarie 1882.

30. **Mangiuca** (Simeon). — Ales la 22 Martie 1890. — Decedat la 22 Noemvrie 1890.

Marsy (Comite de). — Ales la 12 Aprilie 1894. — Decedat la 16 (29) Maiŭ 1900.

Miklosich (Dr. Franz de). — Ales la 15 Aprilie 1880. — Decedat la 7 (19) Martie 1891.

Monlau (Filip). — Ales la 12 Septemvrie 1870. —Decedat la 16 Fevruarie 1871.

Müller (Max). — Ales la 12 Septemvrie 1875.—Decedat la 15 (28) Octomvrie 1900.

35. **Mureşianu** (Iacob).—Ales la 17 Septemvrie 1877.—Decedat la 17 (29) Septemvrie 1887.

Polizu (Dr. Gheorghe A.). — Ales la 10 Septemvrie 1871. —Decedat la 18 Octomvrie 1886.

Quinet (Edgar). — Ales la 15 Septemvrie 1869. — Decedat la 27 Martie 1875.

Sella (Quintino).—Ales la 2 Aprilie 1883. — Decedat la 15 Martie 1884.

Silaşi (Dr. Gr.). — Ales la 13 Septemvrie 1877. — Decedat la 5 (17) Ianuarie 1897.

40. **Steenstrup** (Johannes Japetus Smith). — Ales la 12 Septemvrie 1870. — Decedat la 8 (20) Iunie 1897.

Suruceanu (Ioan Cassian).—Ales la 11 Aprilie 1888.—Decedat la 18 Noemvrie 1897.

Szabo (Dr. Iosif). — Ales la 30 August 1872. — Decedat la 15 Decemvrie 1874.

Şiaguna (Mitropolitul Andreiŭ).—Ales la 7 Septemvrie 1871.—Decedat la 16 Iunie 1873.

Torma (Carol). — Ales la 22 Martie 1882. — Decedat la 17 Fevruarie (1 Martie) 1897.

45. **Ubicini** (A.). —Ales la 9 Septemvrie 1871. — Decedat la 15 (27) Octomvrie 1884.

Uvaroff (Alexis S.).—Ales la 9 Septemvrie 1871. —Decedat la Fevruarie 1885.

Vegezzi-Ruscalla (G.). — Ales la 15 Septemvrie 1869.—Decedat la 17 (29) Decemvrie 1885.

White (Sir William A.).—Ales la 17 Martie 1885 — Decedat la 16 (28) Decemvrie 1892.

MEMBRIĬ CORESPONDENȚĬ.

I Pentru Secțiunea Literară

Românĭ.

1. **Bârsan** *Andreiŭ* (Brașov).—Ales la 3 Aprilie 1902.
Bengescu *Gheorghe* (Bucurescĭ). — Ales la 2 Aprilie 1883.
Boiu *Zaharia* (Sibiiŭ). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Burada *Teodor T.* (Iașĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
5. **Coșbuc** *Gheorghe* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1900.
Demetriescu *Anghel* (Bucurescĭ).—Ales la 6 Aprilie 1902.
Gane *Nicolae* (Iașĭ). — Ales la 23 Martie 1882.
Ionnescu-Gion *G. I.* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Laurian *D. Aug.* (Bucurescĭ). —Ales la 13 Septemvrie 1877.
10. **Mărgărit** *Apostol* (Bitolia). — Ales la 3 Aprilie 1889.
Oniț *Virgil* (Brașov) — Ales la 3 Aprilie 1902.
Speranția *Teodor D.* (Bucurescĭ). — Ales la 30 Martie 1891.
Zamfirescu *Duiliŭ* (Roma).—Ales la 1 Aprilie 1898.
— Loc vacant.
15. — Loc vacant.

Străinĭ:

1. **Jarník** *Dr. Ioan Urban* (Praga). — Ales la 28 Maiŭ 1879.
Lecomte du Noüy *A.* (Bucurescĭ). — Ales la 25 Martie 1887.
Rosny *Léon de* (Paris). — Ales la 13 Septemvrie 1877.
Schrader *Otto* (Jena). — Ales la 30 Martie 1891.
5. **Weigand** *Dr. Gustav* (Lipsca). — Ales la 31 Martie 1892.

II. Pentru Secțiunea Istorică.

Românĭ:

1. **Bogdan** *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 31 Martie 1892.
Broșteanu *Petre* (Reșița). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Bunea *Augustin* (Blaj). — Ales la 24 Martie 1901.
Densușianu *Nicolae* (Bucurescĭ). — Ales la 6 Aprilie 1880.

5. **Iorga** *Nicolae* (Bucurescì). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Mihályi *Ioan* (Sighetul Maramureşuluì). — Ales la 25 Martie 1901.
Onciul *Dr. Dimitrie* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1889.
Slavicĭ *Ioan* (Bucurescĭ). — Ales la 22 Martie 1882.
Stefanelli *T. V.* (Câmpulung, Bucovina).—Ales la 31 Martie 1898.
10. **Suţu** *Michail* (Bucurescĭ). — Ales la 1 Aprilie 1884.
Tanoviceanu *Ioan* (Iaşĭ). — Ales la 9 Aprilie 1897.
Vizanti *Andreiu* (Iaşĭ).— Ales la 23 Martie 1882.
— Loc vacant.
— Loc vacant.
15. — Loc vacant.

Străinĭ:

1. **Ghedeon** *Emanuel* (Constantinopole).—Ales la 2 Aprilie 1891.
Jung *Dr. Julius* (Praga).—Ales la 13 Septemvrie 1877.
Kaluzniacki *Dr. Emil* (Cernăuţĭ).—Ales la 20 Martie 1890.
Legrand *Emile* (Paris).—Ales la 13 Septemvrie 1877.
5. **Odhner** *C. T.* (Stockholm).—Ales la 20 Martie 1890.
Tamm *Traugott* (Bucurescĭ).—Ales la 2 Aprilie 1891.

III. Pentru Secţiunea Sciinţifică.

Românĭ:

1. **Brătianu** *C. I. General* (Bucurescĭ).—Ales la 10 Aprilie 1899.
Climescu *C.* (Iaşĭ).—Ales la 31 Martie 1892.
Cosmovicĭ *Leon* (Iaşĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Culianu *N.* (Iaşĭ).—Ales la 1 Aprilie 1889.
5. **Grecescu** *Dr. D.* (Bucurescĭ). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Marinescu *Dr. G.* (Bucurescĭ).— Ales la 10 Aprilie 1899.
Mrazec *L.* (Bucurescĭ). — Ales la 25 Martie 1901.
Negreanu *Dimitrie* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Robescu *C. F.* (Bucurescĭ).—Ales la 10 Septemvrie 1871.
10. **Rômniceanu** *Dr. Gr.* (Bucurescĭ).—Ales la 20 Martie 1890.
Saligny *Dr. Alfons* (Bucurescĭ). — Ales la 3 Aprilie 1902.
Suţu *Dr. Alexandru* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Aprilie 1888.
Ştefănescu *Sabba* (Bucurescĭ).—Ales la 11 Martie 1893.
Vitzu *Alexandru* (Bucurescĭ).—Ales la 7 Aprilie 1897.
15. — Loc vacant.

MEMBRIĬ CORESPONDENŢĬ DECEDAŢĬ.

1. **Assaky** (Dr. G.).—Ales la 20 Martie 1890.—Decedat la 22 Aprilie 1899.

Bamberg (Dr. Felix).—Ales la 2 Aprilie 1891.—Decedat la 31 Ianuarie (12 Fevruarie) 1893.

Barcianu (Sava Popovicĭ).—Ales la 15 Septemvrie 1869.—Decedat la 17 (29) Martie 1879.

Codrescu (Teodor).—Ales la 2 Aprilie 1886.—Decedat la 22 Martie 1894.

5. **Densuşianu** *Aron* (Iaşĭ).—Ales la 13 Septemvrie 1877.—Decedat la 4 Septemvrie 1900.

Esarcu (Constantin).—Ales la 1 Aprilie 1884.—Decedat la 8 Iunie 1898.

Gogu (Constantin).—Ales la 3 Aprilie 1889.—Decedat la 30 Ianuarie 1897.

Goldiş (Iosif Episcop).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 23 Martie 1902.

Janka (Victor).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 9 (21) August 1890.

10. **Kalinderu** (Dr. N.)—Ales la 29 Martie 1890.—Decedat la 16 Aprilie 1902.

Kanitz (August).—Ales la 22 Martie 1882.—Decedat la 30 Iunie (12 Iulie) 1896.

Lambrior (Alexandru).—Ales la 2 Martie 1882.—Decedat la 20 Septemvrie 1883.

Meşiota (Ioan).—Ales la 13 Septemvrie 1877.—Decedat la 19 Ianuarie 1878.

Neniţescu Ioan.—Ales la 18 Martie 1896.—Decedat la 23 Fevruarie, 1901.

15. **Obedenaru** (Dr. Michail G.)—Ales la 10 Septemvrie 1871.—Decedat la 9 (21) Iulie 1885.

Petrescu Dr. Z.).—Ales la 18 Martie 1885.—Decedat la 16 Decemvrie 1901.

Petrino (Dimitrie).—Ales la 17 Septemvrie 1877.—Decedat la 29 Aprilie 1878.

Popescu (Ioan).—Ales la 13 Septemvrie 1877.—Decedat la 3 (15) Martie 1892.

Pop (Gavril).—Ales la 7 Septemvrie 1871.—Decedat la 27 Maiŭ 1883.

20. **Roman** (Visarion). — Ales la 13 Septemvrie 1877. —Decedat la 29 Aprilie (11 Maiŭ) 1885.

Schuyler (Eugen). — Ales la 12 Martie 1885. — Decedat la 16 (28) Iulie 1890.

Şerbănescu (Colonel T.). — Ales la 12 Aprilie 1894. — Decedat la 2 Iulie 1901.

Vârgolicĭ (Ştefan).— Ales la 25 Martie 1887.—Decedat la 29 Iulie 1897.

OFICIILE ACADEMIEĬ ROMÂNE ÎN ANUL 1902 — 1903.

A. PERSONALUL DELEGAŢIUNIĬ

Preşedinte al Academieĭ Române. . . . . **Aurelian** *P. S.*
Asesorĭ (Vice-Preşedinţĭ) din *Secţiunea Literară* . **Negruzzi** *I. C.*
din *Secţiunea Istorică* . **Kalinderu** *I.*
din *Secţiunea Sciinţifică*. **Saligny** *A.*
Secretar general (pe 7 anĭ, 1898—1905) . . . . . **Sturdza** *D. A.*

B. PERSONALUL SECŢIUNILOR.

I SECŢIUNEA LITERARĂ

Preşedinte. . . . . **Maiorescu** *T.* (Bucurescĭ).
Vice-Preşedinte . . . . **Vulcan** *Iosif* (Oradea-Mare).
Secretar (pe 7 anĭ, 1897—1904) . . . . **Quintescu** *N.* (Bucurescĭ).

Membri: **Bianu** *Ioan* (Bucurescĭ), **Caragiani** *Ioan* (Iaşĭ), **Hasdeŭ** *B. P.* (Câmpina), **Naum** *A.* (Iaşĭ), **Negruzzi** *I. C.* (Bucurescĭ), **Ollănescu** *D. C.* (Bucurescĭ), **Philippide** *A.* (Iaşĭ), **Puşcariu** *I.* (Bran), **Sbiera** *Ioan* (Cernăuţĭ)

II SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Preşedinte. . . . . **Tocilescu** *Gr. G.* (Bucurescĭ).
Vice-Preşedinte . . . . **Xenopol** *A. D.* (Iaşĭ).
Secretar (pe 7 anĭ, 1902—1909) . . . . **Erbiceanu** *C.* (Bucurescĭ).

Membri: **Babeş** *Vincenţiŭ* (Budapesta), **Ionescu** *N.* (Iaşĭ), **Kalinderu** *I.* (Bucurescĭ), **Marian** *S. Fl.* (Sucéva), **Marienescu** *At. M.* (Sibiiŭ), **Moldovanu** *I. M.* (Blaj), **Popea** *Episcop N.* (Caransebeş), **Sturdza** *D. A.* (Bucurescĭ), (Loc vacant).

III SECŢIUNEA SCIINŢIFICĂ.

Preşedinte. . . . . **Poni** *P.* (Iaşĭ).
Vice-Preşedinte. . . . . **Felix** *Dr. I.* (Bucurescĭ).
Secretar (pe 7 anĭ, 1900—1907) . . . . . **Ştefănescu** *Gr.* (Bucurescĭ).

Membri: **Aurelian** *P. S.* (Bucurescĭ), **Babeş** *Dr. V.* (Bucurescĭ), **Fălcoianu** *Şt.* (Bucurescĭ), **Haret** *Sp.* (Bucurescĭ), **Hepites** *Şt C.* (Bucurescĭ), **Istrati** *Dr. C. I.* (Bucurescĭ), **Porcius** *Florian* (Rodna), **Saligny** *Anghel* (Bucurescĭ), **Teclu** *Nicolae* (Viena).

C. PERSONALUL COMISIUNILOR

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecii.

Membri: **Quintescu** *N.*, Secretarul Secţiuniĭ Literare.
Erbiceanu *C.*, » » Istorice.
Ştefănescu *Gr.*, » » Sciinţifice.

II. Membru conservator al Colecţiuniĭ Numismatice: **Sturdza** *D. A.*

III. Comisiunea pentru cercetarea cărţilor tipărite intrate la concursul Premiilor din 1903:

Premiul Năsturel-Herĕscu, de 4.000 leĭ; *Premiul Statuluĭ Eliade-Rădulescu* de 5.000 leĭ; şi *Premiul Adamachi,* de 5.000 leĭ:

Din Secţiunea Literară D-niĭ: **Bianu** *I.*, **Quintescu** *N.*, **Vulcan** *I.*
» » Istorică » **Marian** *S. Fl.*, **Tocilescu** *Gr. G.*, **Xenopol** *A. D.*
» » Sciinţifică: › **Babeş** *Dr. V.*, **Hepites** *Şt. C.*, **Ştefănescu** *Gr.*

IV. Comisiunea pentru cercetarea cărţilor didactice carĭ se vor presintà la concursul Premiuluĭ Asociaţiuniĭ Craiovene, de 1.500 Leĭ, din 1903.

D-niĭ: **Erbiceanu** *C.*, **Haret** *Sp.*, **Maiorescu** *T.*

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Statuluĭ Lazăr de 5.000 leĭ, din 1903, pentru cea maĭ bună lucrare asupra subiectuluĭ: «*Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al composiţiuniĭ lor chimice.*»

D-niĭ: **Aurelian** *P. S.*, **Haret** *Sp.*, **Poni** *P.*

VI. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Adamachi, de 5.000 leĭ, din 1903, pentru cea maĭ bună lucrare asupra subiectuluĭ: «*Alcoolismul în România.*»

D-niĭ: **Felix** *Dr. I.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Xenopol** *A. D.*

VII. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiuluĭ Neuschotz, de 2.000 leĭ, din 1903, pentru cea maĭ bună lucrare asupra subiectuluĭ: «*Expunerea finanţelor Statuluĭ român de la 1859 până la 1902.*»

D-niĭ: **Kalinderu** *I.*, **Sturdza** *D. A.*, **Xenopol** *A. D.*

VIII. Comisiunea financiară:

D-niĭ: **Erbiceanu** *C.*, **Istrati** *Dr. C. I.*, **Ştefănescu** *Gr.*

IX. Comisiunea Fundaţiuniĭ Adamachi:

D-niĭ: **Haret** *Sp.*, **Poni** *P.*, **Sturdza** *D. A.*

X. Comisiunea Fundaţiuniĭ Otteteleşanu:

D-niĭ: **Kalinderu** *I.*, **Negruzzi** *I. C.*, **Sturdza** *D. A.*

XI. Comisiunea Fondurilor Ioan Fĕtu şi Ioan Scorţeanu:
D-niĭ: **Aurelian** *P. S.*, **Negruzzi** *I. C*, **Sturdza** *D. A.*

XII. Comisiunea Fundaţiuniĭ Ioan Agaricĭ:
D-niĭ: **Aurelian** *P. S.*, **Ionescu** *N.*, **Tocilescu** *Gr. G.*

XIII. Comisiunea Fundaţiuniĭ Take Petre Anastassiu:
D-niĭ: **Aurelian** *P. S.*, **Kalinderu** *I.*, **Sturdza** *D. A.*

XIV. Comisiunea Dicţionaruluĭ:
D-niĭ: **Kalinderu** *I.*, **Maiorescu** *T.*, **Quintescu** *N.*, **Sturdza** *D. A.*, **Tocilescu** *Gr. G.*

CUPRINSUL

PARTEA I

ȘEDINȚELE ORDINARE DIN ANUL 1901—1902.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANUL 1902.

III. Secţiunea literară

IV Secțiunea istorică.

V. Secțiunea sciințifică.

VI. Comisiunea financiară.

VII. Fundaţiunea Vasile Adamachi.

Pagina

VIII. Fundațiunea Otteteleșanu

IX. Fundațiunea Take P. Anastassiu.

X. Comisiunea Bibliotecii.

XI. Comisiunea premiilor anuale din 1902.

Anexe.